

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI

YARGITAY VE İSTİNAF (BAM) KARARLARI IŞIĞI ALTINDA YAĞMA SUÇU
VE BENZER SUÇLARLA KARŞILAŞTIRILMASI

Mustafa Hakan ÜNAL

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Tarık Polat İŞOĞLU

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Mustafa Tefik ODMAN

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ŞİMŞEK (Toros Üniversitesi)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MERSİN / HAZİRAN 2021

ONAY

T.C
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

20192007 numaralı öğrencimiz olan **Mustafa Hakan ÜNAL** tarafından hazırlanan “**Yargıtay ve İstinaf (BAM) Kararları Işığında Yağma Suçu ve Benzer Suçlarla Karşılaştırılması**” başlıklı bu tez çalışması jüri üyelerimiz tarafından **oy birliği** ile **Kamu Hukuku** Anabilim Dalında **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

“Enstitü Müdürlüğünde kalan asıl sureti imzalıdır.”

Üniv. İçi- asıl üye - Tez Danışmanı - Jüri Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Tarık Polat İŞOĞLU

“Enstitü Müdürlüğünde kalan asıl sureti imzalıdır.”

Üniv. İçi – Jüri asıl Üyesi: Prof. Dr. Mustafa Tefvik ODMAN

“Enstitü Müdürlüğünde kalan asıl sureti imzalıdır.”

Üniv. Dışı - Jüri asıl Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ŞİMŞEK
(Toros Üniversitesi)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

“Enstitü Müdürlüğünde kalan asıl sureti imzalıdır.”

09 / 06 / 2021

Doç. Dr. Murat KOÇ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’ndaki hükümlere tabidir.

İTHAF

Eşim ve Kızım ZEHRA'ya...

ETİK BEYANI

Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

09/06/2021

Mustafa Hakan ÜNAL

TEŐEKKÖR

Tezimin hazırlanmasında, baştan sona kadar hukuki bilgisini ve özverisini bizden esirgemeyen çok değerli hocam, Sayın Prof. Dr. Mustafa Tefvik ODMAN'a; tez konumun seçiminde bize ilham veren, bilgisini ve emeğini bizden esirgemeyerek katkılarını sunan, tez danıŐmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Tarık Polat İŞoğlu'na, tez jürimde yer alarak, gösterdiği yapıcı eleŐtirilerle çalıŐmama önemli katkılar sunan hocam, Sayın Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ŞİMŞEK'e; tezin yazım sürecinde, maddi ve manevii katkılarını esirgemeyen değerli eŐime ve biricik kızımız Zehra ÜNAL'a teŐekkör ve minnetlerimi sunarım.

09/06/2021

Mustafa Hakan ÜNAL

ÖZ

YARGITAY VE İSTİNAF (BAM) KARARLARI IŞIĞI ALTINDA YAĞMA SUÇU VE BENZER SUÇLARLA KARŞILAŞTIRILMASI

Mustafa Hakan ÜNAL

Yüksek Lisans Tezi, Kamu Hukuku Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Tarık Polat İŞOĞLU

Haziran 2021, 285 Sayfa

Yağma, mal varlığına karşı işlenen suçlar içerisinde, cebir ve/veya tehdit kullanılarak herkes tarafından işlenmesiyle kişi hürriyetini ve yaşam hakkını ağır derecede ihlal eden bir suç türü olmakla, en ağır cezai yaptırımlara bağlanmıştır. Mal varlığı ve buna bağlı zilyetlik hakları gerek uluslararası hukuk gerekse ulusal mevzuatımızda anayasa ve kanunlarımızla koruma altına alınmıştır. Mal varlığına karşı işlenen suçlarda, özel hukuk alanında tazminat davasıyla zarar giderilirken, ceza hukuku anlamında da cezai yaptırımlarla mülkiyet hakkı koruma altına alınmıştır. Yağma suçu, hırsızlık suçundan cebir ve/veya tehdit uygulanmasıyla ayrılırken dolandırıcılık suçundan hile kullanılmamasıyla, şantaj suçundan kullanılan tehdit içerikli sözlerin mağdurun hayatı, vücut ve cinsel dokunulmazlığı ile mal varlığına zarar vermeye yönelik boyuta ulaşması ve ayrıca cebir unsurunun da kullanılmasıyla, irtikap suçundan ise herkes tarafından işlenebilen bir suç olup kamu görevlisince özgü suç niteliğinde işlenmesine gerek olmayışıyla ayrılmaktadır. Yağma eyleminin ağır cezai yaptırımlarla karşılık bulmasının nedeni, insanların en kutsal yaşam hakkının ve beraberinde kişi hak ve özgürlüklerinin korunmasına yöneliktir. Bu nedenlerle, Yargıtay ve İstinaf kararları ile öğretici düşünceleri baz alınarak, en ince noktalarına kadar konuya ışık tutulmak suretiyle uygulamada konunun anlaşılır olmasına ve uygulama birliğine katkı sağlanmasına çalışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Yağma, nitelikli yağma, gasp, alacak hakkı, hukuki ilişki, mal varlığı, benzer suçlar.

ABSTRACT

COMPARISON OF LOOTING CRIME AND SIMILAR CRIMES IN LIGHT OF SUPREME COURT AND APPEAL (BAM) DECISIONS

Mustafa Hakan ÜNAL

Master / Ph. D. Thesis, The Department of Public Law

Thesis Supervisor: Dr. Tarık Polat İŞOĞLU

June 2021, 285 Page

Looting is a type of crime that severely violates the freedom and right to life of a person by committing crimes against their assets by anyone using algebra and/or threat, and has been linked to the most severe criminal sanctions. Assets and related property rights are protected by our Constitution and laws both in international law and in our national legislation. In cases of crimes against assets, damage is eliminated by a case for compensation in the field of private law, while in the sense of criminal law, the right to property is protected by criminal sanctions. Looting is a crime, algebra for grand larceny and/or threat to the implementation on the left if you used the trick for fraud, blackmail the life of the victim for the crime of malicious words that are used, with the body and sexual inviolability assets grow in size and also through the use of elements of algebra, with the crime of extortion is a crime that can be learned by anyone and on the nature of the crime made by a public official specific is distinguished by the lack of need to be processed. The reason for the act of looting being met with severe criminal sanctions is for the protection of the most sacred right of people to life and, with it, the rights and freedoms of people. For these reasons, based on the decisions of the Supreme Court and appeals and the ideas of teaching, it was tried to make the subject understood in practice and to contribute to the unity of practice by shedding light on the subject to the thinnest points.

Keywords: Looting, qualified looting, extortion, right to claim, legal relationship, assets, similar crimes.

ÖN SÖZ

Yağma suçu, TCK'nın 42. maddesi uyarınca, şiddeti de içerisinde barındıran cebir ve/veya tehditle hırsızlık suçunun birleşmesinden oluşarak, yeni bir suç türü olarak karşımıza çıkan, başkasının zilyetliğindeki taşınır malın, zilyedin rızası olmadan, cebir ve/veya tehditle, ayrıca yararlanma kastıyla alınması veya alınmaya çalışılmasıyla oluşan bileşik bir suç türüdür. En kutsal değerlerden olan yaşam hakkı ile kişi özgürlüğünün ihlaliyle mal varlığı değerlerine yönelen yağma suçunun oluşturduğu ağır sonuçlar karşısında, Devlet tarafından konuya ciddi hassasiyet gösterilerek, mal varlığına karşı suçlar içerisinde en ağır cezai yaptırım öngörülen suç türü olarak düzenlenmiştir.

Buradan hareketle; tez, beş ana bölümden oluşturulmuştur.

Birinci bölümde genel olarak malvarlığına karşı suçlar, malvarlığına karşı suçların TCK'da düzenleme sistemi içindeki yeri ve kapsamı, mal ve malvarlığı kavramları, eşya veya mal ayrımı, malın başkasına aidiyeti, malvarlığına karşı işlenen suçlarda zarar, malvarlığına karşı işlenen suçlarda yarar, ceza hukuku ile medeni hukuka göre maliklik ve zilyetlik incelenmiştir.

Tezin ikinci bölümünde, yağma suçu, tarihi gelişim içinde yağma suçu, genel olarak yağma suçunun TCK'da düzenleniş açısından türleri, basit yağma, korunan hukuki yarar, suçun unsurları, kanunilik-yasallık-tipiklik, maddi unsur, fail, mağdur, suçun konusu, taşınır mal, hareket-fiil, tehdit, cebir, kullanım yağması, senedin yağması, suçun unsurları, maddi unsur, fail, mağdur, suçun konusu, senedin varlığı, hareket-fiil, cebir, tehdit, manevi unsur, suçun hukuka aykırılık unsuru konuyla ilgili Yargıtay ve İstinaf (BAM) kararları dikkate alınarak anlatılmıştır.

Tezin üçüncü bölümünde, yağma suçunun nitelikli halleri, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli haller, suçun silahla işlenmesi, suçun kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle işlenmesi, suçun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi, suçun yol kesmek suretiyle işlenmesi, suçun konut ya da işyerinde veya bunların eklentilerinde işlenmesi, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı yağma suçunun işlenmesi, suçun var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanarak işlenmesi, yağma suçunun suç örgütüne yarar sağlamak maksadıyla işlenmesi, suçun gece vakti işlenmesi, daha az cezayı

gerektiren nitelikli haller, suçun bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenmesi, hukuki ilişki, alacak hakkı ve kavramı, şahsi cezasızlık nedenleri, etkin pişmanlık, gönüllü vazgeçme, iştirak, suçların içtimaı, bileşik suç, zincirleme suç, fikri içtima kurumları Yargıtay ve İstinaf kararları dikkate alınarak aralarındaki farklara işaret edilerek açıklanmıştır.

Tezin dördüncü bölümünde ise, yargılama, kovuşturma usulü, görevli ve yetkili mahkeme, zorunlu müdafî görevlendirilmesi, suçun yaptırımı, hükmün açıklanmasının geri bırakılması, erteleme, müsadere-zorunlu, dava ve ceza zamanaşımı ile konuyla ilgili Yargıtay ve İstinaf (BAM) kararları ışığında ele alınmıştır.

Tezin beşinci ve son bölümünde ise, yağma suçunun benzer suçlarla karşılaştırılması, genel olarak yağma suçunun benzer suçlarla ilişkisi, yağma-hırsızlık suçu, yağma-dolandırıcılık suçu, yağma-şantaj suçu, yağma-irtikap suçu konuyla ilgili Yargıtay ve İstinaf (BAM) kararları ışığında değerlendirilmiştir.

09/06/2021

Mustafa Hakan ÜNAL

İÇİNDEKİLER

KAPAK	i
ONAY	ii
İTHAF	iii
ETİK BEYANI	iv
TEŞEKKÜR	v
ÖZ	vi
ABSTRACT	vii
ÖN SÖZ	viii
İÇİNDEKİLER	x
KISALTMALAR	xiv
EKLER	xvi
GİRİŞ	1
1. MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLAR, TCK’da DÜZENLEME SİSTEMİ	
İÇİNDEKİ YERİ VE KAPSAMI İLE MAL VE MAL VARLIĞI KAVRAMLARI 3	
1.1. Genel Olarak Malvarlığına Karşı Suçlar	3
1.2. Malvarlığına Karşı Suçların TCK’da Düzenleme Sistemi İçindeki Yeri ve Kapsamı	5
1.3. Mal ve Malvarlığı Kavramları	6
1.4. Eşya veya Mal Ayrımı	8
1.5. Malın Başkasına Aidiyeti	9
1.6. Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Zarar	11
1.7. Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Yarar	12
1.8. Ceza Hukuku ile Medeni Hukuka Göre Maliklik ve Zilyetlik	14
2. YAĞMA SUÇU	18
2.1. Genel Olarak Yağma Suçu	18
2.2. Tarihi Gelişim İçinde Yağma Suçu	18
2.3. Genel Olarak Yağma Suçunun TCK’da Düzenleniş Açısından Türleri	22
2.3.1. Basit Yağma.....	24
2.3.1.1. Korunan Hukuki Yarar	30

2.3.1.2. Suçun Unsurları	31
2.3.1.2.1. Kanunilik-Yasallık-Tipiklik.....	33
2.3.1.2.2. Maddi Unsur	36
2.3.1.2.2.1. Fail.....	37
2.3.1.2.2.2. Mağdur	38
2.3.1.2.2.3. Suçun Konusu	40
2.3.1.2.2.3.1. Taşınır Mal	42
2.3.1.2.2.4. Hareket-Fiil	44
2.3.1.2.2.4.1. Tehdit	45
2.3.1.2.2.4. 2. Cebir	48
2.3.1.2.2.5. Kullanım Yağması	50
2.3.2. Senedin Yağması	52
2.3.2.1. Suçun Unsurları	55
2.3.2.1.1. Maddi Unsur	56
2.3.2.1.2. Fail	57
2.3.2.1.3. Mağdur.....	58
2.3.2.1.4. Suçun Konusu	60
2.3.2.1.5. Senedin Varlığı	60
2.3.2.2. Hareket-Fiil.....	62
2.3.2.2.1. Cebir.....	64
2.3.2.2.2. Tehdit	66
2.3.2.3. Manevi Unsur	67
2.3.2.4. Suçun Hukuka Aykırılık Unsuru	68
3. YAĞMA SUÇUNUN NİTELİKLİ HALLERİ	70
3.1. Yağma Suçunun Nitelikli Hallerine Genel Bakış.....	70
3.2. Daha Ağır Cezayı Gerektiren Nitelikli Haller	72
3.2.1. Suçun Silahla İşlenmesi	72
3.2.2. Suçun Kişinin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyması Suretiyle İşlenmesi	77
3.2.3. Suçun Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi	81

3.2.4. Suçun Yol Kesmek Suretiyle veya Konut veya İşyerinde veya Bunların Eklentilerinde İşlenmesi.....	84
3.2.4.1. Suçun Konut ya da İşyerinde veya Bunların Eklentilerinde İşlenmesi	86
3.2.5. Beden veya Ruh Bakımından Kendisini Savunamayacak Durumda Bulunan Kişiyeye Karşı Yağma Suçunun İşlenmesi	92
3.2.6. Suçun Var Olan veya Varsayılan Suç Örgütlerinin Oluşturdukları Korkutucu Güçten Yararlanılarak İşlenmesi.....	98
3.2.7. Yağma Suçunun Suç Örgütüne Yarar Sağlamak Maksadıyla İşlenmesi	100
3.2.8. Suçun Gece Vakti İşlenmesi	102
3.3. Daha Az Cezayı Gerektiren Haller	104
3.3.1. Suçun Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi ..	105
3.3.1.1. Hukuki İlişki, Alacak Hakkı ve Kavramı	111
3.3.2. Malın Değerinin Az Olması.....	134
3.4. Şahsi Cezasızlık Nedenleri	143
3.5. Etkin Pişmanlık.....	144
3.6. Suçun Özel Görünüş Biçimleri	159
3.6.1. Teşebbüs	160
3.6.2. Gönüllü Vazgeçme.....	165
3.6.3. İştirak	169
3.6.4. Suçların İçtimaı.....	175
3.6.4.1. Bileşik Suç	176
3.6.4.2. Zincirleme Suç.....	181
3.6.4.3. Fikri İçtima	186
4. YARGILAMA.....	188
4.1. Kovuşturma Usulü	188
4.2. Görevli ve Yetkili Mahkeme	191
4.2.1. Zorunlu Müdafî Görevlendirilmesi.....	195
4.3. Suçun Yaptırımını.....	198
4.4. Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması	202
4.5. Erteleme	205

4.6. Müsadere-Zoralım	206
4.7. Dava ve Ceza Zamanaşımı	209
5. YAĞMA SUÇUNUN BENZER SUÇLARLA KARŞILAŞTIRILMASI	212
5.1. Genel Olarak Yağma Suçunun Benzer Suçlarla İlişkisi	212
5.2. Yağma-Hırsızlık Suçu	212
5.3. Yağma-Dolandırıcılık Suçu	220
5.4. Yağma-Şantaj Suçu	224
5.5. Yağma-İrtikap Suçu.....	229
SONUÇ	234
KAYNAKÇA.....	243
EKLER.....	265

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
AİHS	: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
ATK	: Adli Tıp Kurumu
AY	: Anayasa
AYM	: Anayasa Mahkemesi
BAM	: Bölge Adliye Mahkemesi
C.	: Cilt
CİMER	: Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
CD.	: Ceza Dairesi
CMK	: 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu
CMUK	: 1412 Sayılı Ceza Muhakemesi Usulü Kanunu
ÇKK	: Çocuk Koruma Kanunu
E.	: Esas
e.t.	: Erişim Tarihi
GSM	: Global System for Mobile Communications (Türkçe: Mobil İletişim İçin Küresel Sistem) şirketleri
HAGB	: Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumu
HMK	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu
HSK	: Hakimler Savcılar Kurulu
K.	: Karar
KYOK	: Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararı-Takipsizlik Kararı
m.	: Madde
MÖ	: Milattan Önce
RG.	: Resmi Gazete
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
SEGBİS	: Sesli Görüntülü Bilişim Sistemi
SSÇ	: Suça Sürüklenen Çocuk

T.	: Tarih
TBBB	: Türkiye Barolar Birliği
TL	: Türk Lirası
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TBK	: 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu
TCK	: 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu
TMK	: 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu
TMK	: 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu
TTK	: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi
vb.	: ve benzeri
Yrg. C. Dai'nin	: Yargıtay Ceza Dairesi'nin
Yrg. C. Gnl. Krl.	: Yargıtay Ceza Genel Kurulu

EKLER

EK A: Tez Etik Kurulu İzini Talep Formu	265
EK B: Tez Etik Kurul İzin İstek Yazısı	268
EK C: Çağ Üniversitesi Tez Etik İzin Onay Yazısı.....	269

GİRİŞ

Yağma suçu, tarihi süreç içerisinde bilinen en eski suç türlerinden olup, bilinen haliyle öncelikle Roma Hukuku dönemi, sonrasında İslam Hukuku ve buna bağlı gelişen Osmanlı Hukuku dönemleri ile Cumhuriyet döneminde 765 Sayılı TCK ve 5237 Sayılı TCK'da toplumların gelişmesi ile orantılı olarak değişimlere uğramak suretiyle bugüne kadar gelmiştir. Roma hukukunun yürürlükte olduğu M.Ö. 754 ila M.S. 565 yılları arasında malvarlığına karşı suçlar içerisinde, kişinin yaşam ve vücut dokunulmazlığı, kişi hürriyeti ve malvarlığını doğrudan etkilemesi nedenleriyle önemli bir yere sahipti. Başlarda şikayete ve şahsi intikama bırakılan yağma suçu, klasik dönemin sonlarına doğru bu durumun sakıncalarının anlaşılmasıyla günümüzde olduğu üzere, takibi şikayete bağlı olmayan, kamusal niteliği bulunan ve önem verilen suçlar arasında yer almaya başladı.

Yağma suçu 5237 Sayılı TCK'da İkinci Kitap, Onuncu Bölümde “*Malvarlığına Karşı Suçlar*” başlığından sonra, 148 ila 150. maddeler arasında düzenlenmiştir. 5237 Sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde yağma suçunun basit şekline yer verilmektedir. TCK'nın 148/2. maddesinde mağduru borçlandıran senet düzenlenmesi ya da daha önce düzenlenen senedin hükümsüz olduğuna dair belge düzenlenmesi, senedin imhası veya borçlandırılacak belge düzenlenmesi için tehdit, cebir veya şiddet uygulanması ise senedin yağması olarak düzenlenmiştir. Ayrıca TCK'nın 148/3. maddesinde ise mağdurun herhangi bir vasıta ile kendisini bilemeyecek ve savunamayacak hale getirilmesi de yağma suçunda, cebir olarak kabul edilmiştir.

Yağma suçunun bu bölümde düzenlenmesinin nedeni, amaç suçun malvarlığına karşı işleniyor oluşudur. Ancak, araç suç olarak kullanılan şiddeti de içerir şekilde, cebir ve/veya tehditle yaşam hakkı ve kişi hürriyetini ciddi boyutta ihlal edici özelliği nedeniyle, aynı bölümde yer alan suçlar içerisinde en ağır cezai yaptırımlara sahiptir. İnsanların evlerinde, iş yerlerinde, yolda yürürken, araçla seyahat ederken ve benzeri hayata dair her alanda karşı karşıya kalabilecekleri ciddi tehdit ve sonuçları olan bir suç türü olması nedeniyle Yargıtay ve İstinaf kararları ile öğretiden sıklıkla yararlanılarak suçun ayrıntılarına inilmeye çalışılmıştır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. maddesi ile Anayasa'mızın 17/1. maddesinde düzenlenen yaşam hakkına ve 56/3. fıkrasındaki herkesin hayatını, beden ve

ruh sağlığı içerisinde sürdürmesi için Devletin gerekli tedbirleri almakla yükümlü olduğuna ilişkin düzenlemeler de konunun hassasiyetine işaret etmektedir.

Buradan hareketle, yağma suçunun tez konusu olarak seçilmesinin amaçları arasında, Yargıtay ve özellikle sıkça rastlanamayan ve 20.07.2016 tarihinde faaliyete giren İstinaf Mahkemeleri kararları ışığı altında, her iki mahkemenin yaklaşımlarını ortaya koyarak, TCK'nın 148 ve 149. maddelerinde düzenlenen basit ve nitelikli yağma suçunun tüm unsurlarıyla ayrıntılı bir şekilde incelenmesi, TCK'nın 150/1-2 maddelerinde özellikle bir hukuki ilişkiye dayanan alacak kavramının uygulanmasındaki hassasiyete önemle değinilmesi ve 167. maddesinin de yağma suçunda bazı durumlarda uygulanmasının önemi ile 168. maddesindeki etkin pişmanlık indiriminin ayrıntıları ve son olarak, benzer suçlarla karışıklığa sebep olunmaması için, kıyas yoluyla karışılaştırmasının yapılması bulunmaktadır.

Bu amaçlara ek olarak, Yargıtay ve İstinaf kararları ile öğretideki görüşler ışığı altında, yağma suçunda teşebbüs, zincirleme suç, bileşik suç, iştirak konuları uygulamada karışılaşılan sorunlara ışık tutulmaya çalışılacaktır. Yağma suçunun TCK'nın 148 ve 149 maddesinde düzenlenen ayrıntıları tek tek ele alınarak, TCK 30/1.maddesinde belirtilen hata hükümlerinin uygulanıp uygulanamayacağı da irdelenecektir.

Yukarıdaki amaçlara ulaşabilmek için tezin kapsamında, Yargıtay ve İstinaf kararları ile öğreti ışığı altında, birinci bölümde malvarlığına karşı suçlar, TCK'da düzenleme sistemi içindeki yeri ve kapsamı ile mal ve mal varlığı kavramları, ikinci bölümde yağma suçu, nc bölümde yağma suçunun nitelikli halleri, dördüncü bölümde yargılama, beşinci ve son bölümde ise yağma suçunun benzer suçlarla karışılaştırılması yapılarak hukuk sistemimize bir katre de olsa katkı sağlanmaya çalışılacaktır.

1. MALVARLIĞINA KARŞI SUÇLAR, TCK’da DÜZENLEME SİSTEMİ İÇİNDEKİ YERİ VE KAPSAMI İLE MAL VE MAL VARLIĞI KAVRAMLARI

1.1. Genel Olarak Malvarlığına Karşı Suçlar

Malvarlığı, ekonomik değeri olan maddi ya da manevi haklardan oluşur. Bu kapsamda alacak hakları, fikri veya sınai haklar ile, eşya üzerindeki tüm aynı haklar malvarlığı kavramına dahildir.

Hava ve ışık dışında kalan, yaşayan insan hariç her şey, malvarlığı kavramına dahildir. Ancak, insan ölünce bedeni istisnalar dışında “şey-eşya” kavramına dahil olmakla birlikte, ölen kişinin saç, dişi ve benzeri şeyleri de ceset üzerinden alındığı takdirde, mal kavramına dahil olmaktadır¹.

Anayasanın (AY’nın)² 35. maddesinde “Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.” şeklindeki düzenleme ile malvarlığının ve buna bağlı mülkiyet ve zilyetlik haklarının hukuk alanında anayasal güvence altına alındığı ve temel haklar arasında olduğunun kabul edildiği görülmektedir.

Malvarlığına karşı suçların temelinde, eğitim, ekonomi, aile ve sosyal çevrenin etkili olduğunu söylemek mümkündür. Marx’a göre, sosyal çatışma sapmayı doğurmakta ve sapma da kapitalizmin özünde bulunan, sınıflar arasında mücadeleye neden olan, ekonomik açıdan güçsüz konumda bulunan kişilerin, içinde buldukları yoksul hayat ve sömürü düzeniyle başa çıkmak için içine girdikleri eylemsel yoldur³.

Malvarlığına karşı suçlarda insanların gerek can gerekse mal güvenliği tehlikeye girebilmektedir. Örneğin, uyuşturucu madde aldıktan sonra, hırsızlık için geceleyin eve üzerinde bıçak veya tabanca ile giren failin, evde uyumakta olan insanlar için oluşturduğu tehlike açıktır. Uyanan ve hırsız gördükten sonra malını geri almak için mücadele eden mağduru yaralaması veya öldürmesi ile yağma suçuna dönüşen eylemde durum böyledir. Mağdurun faili yaralaması veya öldürmesi durumunda da, bu sefer meşru savunma

¹ Doğan Soyaslan, **Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Güncelleştirilmiş 12. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2018, s. 378.

² 18/10/1982 tarih ve 2709 sayılı Kanun, **Resmi Gazete**, 9 Kasım 1982, Sayı; 17863 (Mükerrer).

³ Özlem Dünder/C. Yenal Kesbiç, “Malvarlığına Karşı İşlenen Suçların Suç Teorilerine Göre Mekansal Analizi”, **Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2020, C. 23, S.44, s. 917, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1056112> e.t. 20.03.2021.

koşullarını anlatma zorunluluğunda kalacaktır.

Bununla birlikte, bazı özel durumlarda, mağdurun hırsızlığı kolaylaştırıcı bazı tutum ve davranışlarının, kriminolojik ve viktimolojik (Mağdur davranışı öğretisi) olarak kanun tasarılarında göz önünde bulundurularak, nitelikli haller yerine suçun basit halinin tercih edildiği anlaşılmakta olup, bu duruma, açık bırakılan araç içerisinde cep telefonun alınması halinde 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun (TCK'nın)⁴ 142/2-h maddesi yerine, açıktan hırsızlığa ilişkin TCK'nın 141. maddesinin uygulanması örnek olarak gösterilebilir⁵.

Malvarlığının korunması, malın ya da sağladığı gelirlerin rıza dışında alınması, rıza ile devredilen malın inkar edilmesi veya hileli yollarla elde edilmesi ile veya tamamen ya da kısmen yok edilerek zarar verilmesini önlemeyi içermektedir. Yani, suçun maddi konusu malların ederi değil, malların ederi üzerindeki haklardır.

Malvarlığının maddi konusunu oluşturan ceza hukukunu ilgilendiren hakların, mutlak surette kanunlarla korunan, icra daireleri ya da mahkemelerde talep edilebilen haklar olmasına da gerek yoktur. Oysaki özel hukukta, sadece kanunen talep edilebilen haklar dava konusu olabilmektedir. Buradan hareketle, kumar borcu bilindiği üzere eksik borçlardan olup, borçlu ödemeye zorlanamaz, ancak öderse de geri istemesi mümkün değildir. Yine zamanaşımına uğrayan alacak veya borçlarda böyledir. Bu şekilde kumardan kaynaklanan veya zamanaşımına uğrayan alacağın hırsızlık suçuna konu edilmesi halinde TCK'nın 144/1-b maddesi, yağma suçuna konu edilmesi ve diğer şartların da oluşması durumunda TCK'nın 150/1 maddesinin uygulanması mümkün hale gelecektir. Kanun koyucu fail tarafından sağlanan yararın haksızlığı konusunda fail lehine düzenleme yapmıştır.

Hırsızlık yapan kişinin, malı hakimiyet alanına geçirerek malın zilyedi olmasından sonra, kendisinden başka bir hırsız tarafından çalınması hırsızlık suçunu oluşturabilecekken, yağmalanması da yağma suçunu oluşturabilecektir.

Bu nedenledir ki, malvarlığı gerek uluslararası gerekse ulusal mevzuatımızda Anayasa ve kanunlarımızla koruma altına alınmıştır. Malvarlığına karşı işlenen suçlarda, özel hukuk alanında tazminat davasıyla zarar giderimi mümkünken, ceza hukuku anlamında da cezai yaptırımlarla mülkiyet hakkı korunmaya çalışılmıştır.

⁴ 26/09/2004 tarih ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, **Resmi Gazete**, 12 Ekim 2004, Sayı; 25611.

⁵ Selman Dursun, "Malvarlığına Karşı Suçlar", **Hukuki Perspektifler Dergisi**, 2004, S.2, s. 192, <http://www.selmandursun.com/wp-content/uploads/sdursun-malvarligina-karsi-suclar.pdf> e.t. 20.03.2021.

1.2. Malvarlığına Karşı Suçların TCK'da Düzenleme Sistemi İçindeki Yeri ve Kapsamı

Malvarlığı üzerindeki suçlar; yürürlükten kaldırılan 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun (TCK'nın)⁶ “*Mal Aleyhinde Cürümler*” başlıklı, İkinci Kitap Onuncu Bap, Birinci Fasılda 491. madde ile 525. maddeler arasında düzenlenmişti. Birinci Fasılda 491 ila 494. maddeleri arasında hırsızlığın niteliksiz ve nitelikli halleri, İkinci Fasılda 495 ila 502. maddeleri arasında yağma, yol kesme ve adam kaldırma, Üçüncü Fasılda 503 ila 507. maddeleri arasında dolandırıcılık ve iflas, Dördüncü Fasılda 508 ila 511. maddeleri arasında emniyeti suistimal, Beşinci Fasılda 512. maddede eşyayı cürmiyeyi satın almak, Altıncı Fasılda 513 ila 515. maddeleri arasında hakkı olmayan yerlere tecavüz, Yedinci Fasılda 516 ila 521. maddeleri arasında nası izrar, Sekizinci Fasılda 521/a ila 521/b. maddeleri arasında karşılıksız yararlanma, Dokuzuncu Fasılda geçen fasıllar arasına ilişkin ortak hükümler yer almaktaydı.

765 Sayılı TCK'nın kaynağı olan 1889 Tarihli İtalya Ceza Kanununun ilk şeklinde aynı bölüm “*Mülkiyete karşı cürümler*” başlığı altında düzenlendiğinden, zilyetliğe karşı hakları içermediği yönündeki eleştiriler karşısında, 1930 yılında başlık “*Malvarlığına karşı suçlar*” olarak değiştirilmiştir.

Diğer taraftan, Alman Ceza Kanununun 242-266-b ve 303-305-a maddelerinde “*Malvarlığına karşı suçlar*” Özel Bölümünde, Rusya Federasyonu Kanununda da “*Ekonomi alanındaki suçlar bölümünde*” düzenlenmiştir⁷. İsviçre ve Fransız ceza kanunlarında “*mal*” terimi yerine “*şey*” kavramı kullanılmıştır⁸.

Anılan madde metinlerinde geçen “*mal*” teriminden amaç, sadece maddi varlıkları olan cisimlerdi. Bu bakımdan, birer kuvvet olan çekim, ışık, hareket gibi maddi varlığı olmayan şeyler, malvarlığına karşı suçların konusunu oluşturmuyordu⁹.

Malvarlığı üzerindeki suçlar 5237 Sayılı TCK'nın “Özel Hükümler” başlıklı İkinci Kitap, “*Kişilere Karşı Suçlar*” başlıklı İkinci Kısımın Onuncu Bölümünde 141 ila 169. maddeler arasında düzenlenmiştir. Bu düzenlemede, 5237 Sayılı TCK'nın genel yapısı

⁶ 01/03/1926 tarih ve 765 sayılı Kanun, **Resmi Gazete**, 13 Mart 1926, Sayı; 320.

⁷ Nur Centel/Hamide Zafer/Özlem Çakmut, **Kişilere Karşı İşlenen Suçlar**, 3. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul 2016, s. 284-285.

⁸ Centel/Zafer/Çakmut, **Kişilere Karşı İşlenen Suçlar**, s. 284-285.

⁹ M. Muhtar Çağlayan, **Türk Ceza Kanunu, Açıklamalı, İçtihatlı, Gerekçeli**, Genişletilmiş 3. Baskı, Ankara, t.y., s. 297.

itibariyle insan odaklı olması nedeniyle, malvarlığına karşı suçlara, ***Kişilere Karşı Suçlar*** Kısmında yer verilmiş ve *mülkiyete karşı suçlar* ifadeleri yerine, Kara Avrupası Hukukunda kabul edilen *malvarlığı* ifadesi kullanılmıştır.

1.3. Mal ve Malvarlığı Kavramları

Malvarlığına karşı suçların öznesini oluşturan mal kavramı sözlükte, “*Bir kimsenin mülkiyeti altında bulunan taşınabilir veya taşınamaz eşya, mülk, varlık, servet*” şeklinde tanımlanmaktadır¹⁰.

Malvarlığı ise, mamelek olarak da adlandırılan kişinin sahip olduğu parayla değer biçilen, ekonomik anlamda maddi değerle ölçülen her şeyi kapsamaktadır. Bu anlamda ekonomik değeri olan taşınabilir veya taşınamayan eşyalarla, fikir eserlerinden olan roman, hikaye, şiir veya sanat eserlerinden olan heykel, resim tablosu da kapsama dahildir. Yine, kişinin başkalarından alacakları ile borçları da ekonomik değeri haiz olduğu sürece malvarlığı kavramı içerisine girmektedir. Mala sahip veya malın zilyedi olan kişi, aksi kararlaştırılmadıkça ürünlerine de sahip olmaktadır.

Tüm bunların istisnası olarak, maddi değeri olmamakla birlikte manevi değerleri olan eşya da malvarlığı içerisinde kabul edilmektedir. Malvarlığı hakları genel olarak, Türk Medeni Kanununun (TMK)¹¹ Dördüncü Kitabında yer alan eşya hukuku içerisinde yer alır. Eşya hukuku anlamında insanlar ve hayvanlar mal konusuna dahil olmamakla birlikte, insanların kullandığı protez saçlar, implant dişler ve benzeri eşya mal kavramına girmektedir.

Ancak, çoğunluğun değer yargılarına göre maddi değeri olmayan, birer adet paslı firkete, çivi, toplu iğne gibi eşya malvarlığı içerisinde değerlendirilemezken, maddi değeri olmamakla birlikte, kişilerin dini inanç veya manevi değer ve anlam yükledikleri eşyanın alınması aşırı üzüntüye sebep olabileceğinden malvarlığına dahil olabilecektir¹².

Mülkiyet hakkı, mal üzerinde sınırsız tasarrufta bulunma hakkı sunan aynı hak niteliğindeki, zilyetlik hakkı ise malın sadece kullanılması konusunda eylemsel nitelikte sınırlı hak sunmaktadır.

¹⁰ Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), **Örnekleriyle Türkçe Sözlük**, İstanbul, 2000, s. 1891.

¹¹ 22.11.2001 Tarihli ve 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu, **Resmi Gazete**, 8 Aralık 2001, Sayı; 24607.

¹² Zeki Hafızoğulları/Mustafa Özen, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar**, 2. Baskı, US-A Yayıncılık, Ankara 2011, s. 291

Mülkiyet hakkına AY'nin 46-47. maddeleri ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (AİHS) 1 Numaralı Ek Protokolünün 1. maddesi uyarınca, sadece kanunda öngörülen sebeplerle, uluslararası hukukun genel ilkeler gözetilerek, kamu yararı ve hakkın özüne dokunulmaksızın, değeri peşin ödenmek koşuluyla el konulabilecek olup, TMK'nın 683/2. maddesine göre de, malikin her türlü haksız el atmaya yönelik olarak, mülkiyet davası ile haksız el atmanın önlenmesi davası açma hakkı da bulunmaktadır¹³. Bu anlamda malvarlığına karşı suçların ilgilendiği alan içerisine ayni ve şahsi nitelikte maddi varlığı olan tüm hakların girebileceğini söylemek de mümkündür.

Mülkiyet hakkı, mal üzerinde sınırsız tasarrufta bulunma hakkı sunan ayni hak niteliğindedir, zilyetlik hakkı ise malın sadece kullanılması konusunda eylemsel nitelikte sınırlı hak sunmaktadır. Malvarlığına karşı işlenen suçlar açısından mallara malik sıfatıyla sahip olmakla, zilyed olarak kullanmak arasında genelde bir fark bulunmamakla birlikte, bazı suçlarda örneğin TCK'nın 141-146. maddelerinde hırsızlık suçunda zilyetliğin, 155. maddesinde güveni kötüye kullanma suçunda mülkiyet hakkının korunduğu görülmektedir.

Bu anlamda malvarlığına karşı suçların ilgilendiği alan içerisine ayni ve şahsi nitelikte maddi varlığı olan tüm hakların girebileceğini söylemek de mümkündür.

Mülkiyet ve zilyetlik hakları yarıştığında, gerek öğreti gerekse Yargıtay ve Bölge Adliye Mahkemelerinin (BAM) uzlaşılarda korunanın öncelikle mülkiyet hakkı olduğu açık olmakla birlikte, hem mülkiyet hem de zilyetlik hakları korunan hukuki yarar içerisinde değerlendirilmektedir¹⁴.

Malvarlığına karşı suçlarda, suçların maddi konusu malvarlığıyken, korunmakta olan hukuki yarar ise malın aynına ilişkin ekonomik değerler değil, malın kullanım özgürlüğüne ilişkin haklardır¹⁵.

Konuya özel hukuk açısından baktığımızda, kişinin aktifinde olan alacaklarıyla, pasifinde olan borçlarının tamamı malvarlığını oluşturmaktadır. Özel hukukun konusunu sadece kişilerin parasal karşılığı bulunan mal varlıkları oluşturmaktadır. Oysaki ceza hukukunun konusunu maddi değeri hiç ya da çok az buna karşılık manevi değeri olan mallar da oluşturmakla, konusunun özel hukuka nazaran daha geniş olduğunu söylemek

¹³ Fikret Eren, **Mülkiyet Hukuku**, Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2016, s. 28-29-30.

¹⁴ M. Emin Artuk/Ahmet Gökcen/M. Emin Alşahin/Kerim Çakır, **Ceza Hukuku Özel Hükümler**, 17. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 452

¹⁵ Centel/Zafer/Çakmut, **Kişilere Karşı İşlenen Suçlar**, s. 282.

mümkündür. Örnekleme gerekirse, ölen yakınından kalan bir tutam saç, son mektup ve benzeri mağdur için hayatının en değerli eşyası olabilir. Buradan hareketle, malvarlığını gerek Eşya gerekse Borçlar hukukuna ilişkin malların oluşturduğunu, menkuller kadar gayrimenkul malların da suçların konusunu oluşturduğunu söylemek mümkündür. TCK'nın 154. maddesinde geçen başkasına ait taşınmaz mal ya da eklentisinin işgal veya rıza dışı ekip biçerek ve benzeri yararlanılması örnek olarak gösterilebilir.

Kişinin üretim kapasitesine ilişkin işgücü kişiye sıkı sıkıya bağlı haklardan olmakla malvarlığına dahil değildir¹⁶.

Alman hukukunda duyu organlarınca algılanabilen, elle tutulabilen, gözle görülebilen, maddi varlığa sahip şeyler mal olarak kabul edilirken, Fransız hukukunda ise ekonomik değere sahip, sahiplenilen şeyler mal kavramı içerisinde değerlendirilmektedir¹⁷.

Malvarlığına karşı suçların konusunu genel kabule göre sadece taşınır malların oluşturduğu belirtilmekle birlikte, mağdurun ölümle tehdit edilerek, tapulu gayrimenkulünün bedelsiz olarak alınması ya da zorla sattırılarak parasının alınması durumunda yağma suçunun oluşacağı değerlendirilmektedir.

1.4. Eşya veya Mal Ayrımı

Eşya insan haricindeki her şeyi ifade etmek için kullanılmaktadır. Yukarıda da geçtiği üzere malvarlığı kavramı aslında, maddi ederi olan eşyalar topluluğu olarak adlandırılabilir. Bu bağlamda, kontrol edilebilir olmadığından hava, ortamda yayılan kokular ve ışık hapsedilip saklanılarak mal edinilemeyeceğinden, eşya sayılmamasına karşın, uzunca bir zaman eşya sayılmayan enerji, eşya kabul edilerek TCK'nın 163. maddesinde düzenlenen karşılıksız yararlanmanın konusunu oluşturmuştur. Böylece, elektrik, doğalgaz, petrogaz, termik enerji, kaynakları ve suyun karşılıksız kullanılması ile internet ve ev telefonuna saplama yaparak kullanma suç olarak düzenlenmiştir.

Ancak, örf ve adet gereği, halk arasında “göz hakkı” denilen, bahçe yanından geçerken bir elma, portakal, dut ve benzeri meyveleri koparma ise toplumda yerleşik hoşgörü ve örf adet nedeniyle hırsızlık suçuna konu mal kavramında sayılmamıştır.

¹⁶ Soyaslan, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, s. 377.

¹⁷ Sevim Sahillioğlu Baklacı, “Yağma Suçu”, Yüksek Lisans Tezi, Yaşar Üniversitesi SBE, İzmir 2020, s. 5.

Ölen insanın bedeni özel düzenlemeyle korunurken, saçları, dişi veya kanı eşya olarak kabul edilip, hırsızlık suçuna konu olabilmektedir. Sahipli canlı hayvanlar da mal olarak kabul edilmekle, malvarlığı kavramına dahildir.

TMK'dan hareketle eşya, maddi bir varlığı olan, ekonomik değere sahip, insan olmayan, üzerinde sahiplenmeye yönelik hakimiyet tesis edilebilen mallardır diyebiliriz¹⁸.

Buradan hareketle, eşya kavramı, sözlükte¹⁹ “*Nesneler, mevcut olan şeyler, levazım, çamaşır, elbise, yolcunun sandığı, bavulu, çıkını, sepeti; evin masası, koltuğu, kanapesi, perdesi ve benzerleri gibi nesnelere*” anlamında kullanmakta olup, “şey” kelimesinin çoğuludur. Eşya kavramı aslında bir üst terim olarak mal kavramını da içerisine alan çok daha geniş bir anlama sahiptir. Eşya ve mal kavramlarının aynı anlamda kullanıldığı anlaşılmaktadır. Ancak, TCK anlamında mal kavramı içerisine, insan dışında kalan, eşya girmektedir.

1.5. Malın Başkasına Aidiyeti

Malvarlığına karşı suçların ortak özelliği, örnekleme yapmak gerekirse malvarlığına karşı suçlar arasında yer verilen yağma, hırsızlık, güveni kötüye kullanma, mala zarar verme suçlarının konusunun başkasına ait malların olması suçun unsuru olarak gösterilmiş olmasıdır. Örneğin, hırsızlık suçunu tanımlayan TCK'nın 141. maddesinde “...başkasına ait taşınır bir malı...”, yağma suçunu tanımlayan TCK'nın 148. maddesinde “...bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılan”, mala zarar verme suçunu tanımlayan TCK'nın 151. maddesinde “Başkasının taşınır veya taşınmaz malını...” hakkı olmayan yere tecavüz suçunu tanımlayan 154. maddesinde “... başkasına ait taşınmaz mal...”, güveni kötüye kullanma suçunu tanımlayan 155. maddesinde ise “Başkasına ait olup da... mal üzerinde...”, şeklinde, bizzat suçların tanımı içerisinde yer alarak, anılan suçların konusu bakımından unsur olarak belirtilmiştir.

Malın mülkiyeti kendisine ait olan fail tarafından; mala zarar verilmesi, bulunduğu yerden alınması, başkasına hibe edilmesi ya da başkalarına zarar vermeksizin yok edilmesi gibi eylemlerin, suç oluşturmayacağı açıktır.

¹⁸ Mahmut Koca/İlhan Üzülmez, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2016, s. 558.

¹⁹ Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara, 1993, s. 238.

TMK'nın 767. maddesinde, sahibi olmayan taşınırın sahibi olabilmek için zilyetliğine geçiren kişinin, o şeyin maliki olacağı düzenlenmiştir. Buradan hareketle, henüz sahiplenilmemiş malların, malvarlığına karşı işlenen suçların konusunu oluşturmayacağı açıktır. Bununla birlikte, TMK'nın 768. maddesi uyarınca, şayet yakalanan av hayvanlarının daha sonra kaçması durumunda, sahipleri kaçan hayvanları derhal aramaya başlamaz veya yakalamak için uğraş göstermezlerse, bu hayvanlar başta malvarlığına konu suçların konusuna girerken, daha sonra kaçtıklarında ve herhangi bir kimsenin mülkiyeti altında bulunmadıklarından, malvarlığına karşı suçların konusunu oluşturmazlar. Ancak, sahihsiz mal konumunda olup balıkçının ağına takılmış veya yakalanarak bir kafese veya bir yere kapatılmış olan hayvanlar, bundan böyle sahipli hayvan konumuna girdiklerinden bunlara karşı malvarlığına karşı suçlar işlenebilecektir. Yine TMK'nın 767. maddesine göre, ehlileştirilmiş hayvanların kaçmaları ve yeniden vahşileşerek dönmeleri halinde, bu hayvanlar yeniden sahihsiz mal olmaktadır. Ancak, bunun istisnasını sahipli arıların, başkalarının taşınmazlarına uçarak oğul vermeleri oluşturmaktadır.

Bu anlatımlar karşısında, terkedilen malların sahihsiz hale dönüşeceği, ancak kaybedilen mallarda malikin malından vazgeçme iradesi söz konusu olmadığından sahipli sayılacağı açıktır. Yargıtay 2. Ceza Dairesinin (Yrg. 2. C. Dai'nin) bir kararında da belirtildiği üzere, TCK'nın 160. maddesinde düzenlenen, kaybolmuş veya hata sonucu ele geçirilen eşya üzerinde tasarrufta bulunma suçu için, malikin nereden kaybettiğini bilmemesi ve o mala aramakla ulaşamaması gerekmektedir. Aksi halde, kısa bir süre önce girdiği işyerinin içerisinde masasında unuttuğu telefonu hatırlayarak dönmesi ve eşyasını bulamaması halinde, hala telefon bu kişinin mülkiyetinde kabul edildiğinden, telefonu masa üzerinden alan failin eylemi, TCK'nın 142/2-h maddesine göre, nitelikli hırsızlık suçunu oluşturacaktır²⁰.

Öğretide azınlığı oluşturan görüşe göre, sadece mülkiyeti malik olarak elinde bulunduran kişi malın sahibi kabul edilirken, çoğunluğu oluşturan, Yargıtay tarafından da

²⁰ Yrg. 2. C. Dai'nin 27.09.2017 Tarihli ve 2015/5678 E. ve 2017/8958 K. Sayılı İlamında, "...şikayetçinin kısa süre içerisinde telefonunun olmadığını fark ettiği gözetildiğinde sanığın şikayetçinin cep telefonunun ona ait olduğunu bildiğinin veya çok kısa bir araştırma ile cep telefonunun sahibini bulabilecek durumda olduğunun anlaşılması karşısında; sanığın eylemi TCK'nın 142/1-b maddesinde belirtilen hırsızlık suçunu oluşturduğu halde; yerinde olmayan gerekçe ile yazılı şekilde aynı Yasa'nın 160. maddesi ile uygulama yapılması..." şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 15.03.2021.

benimsenen görüŖe ve ayrıca TCK'nın düzenleniŖ sistematiğine de yansıyan kabule göre ise hukuk kurallarına uygun Ŗekilde malın zilyet olarak elinde bulundurulması halinde mal o kiŖiye ait kabul edilmektedir. Hatta baŖkasına ait malı çalan veya yağmalayan kiŖinin malı hakimiyet alanına geçirmesinden sonra, kendisinden çalınması durumunda da hırsızlık suçunun oluŖacađını söylemek mümkündür.

Malın sahibi tarafından baŖkasına taksitle satılmasına ve teslim edilmesine karŖın, taksitlerin ödenmemesi halinde zorla geri alınması halinde TCK'nın 150. maddesinde düzenlenen hukuki iliŖkiye dayanan alacağın tahsili nedeniyle yağma suçu oluŖacaktır²¹. Gizlice alınması halinde ise TCK'nın 144/1-b maddesinde düzenlenen bir hukuki iliŖkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla hırsızlık suçu oluŖacaktır.

Malikin ortak kullanılan emanet eŖya dolabına bıraktığı cep telefonundan marka, model, renk ve ebat olarak benzerini, kendisine ait olduğunu zannederek alması durumunda, TCK'nın 30. maddesinde düzenlenen hata kurumunun uygulanmasıyla, CMK'nın 223/2-a maddesi uyarınca hakkında beraat kararı verilmesi de gerekecektir.

1.6. Malvarlığına KarŖı İŖlenen Suçlarda Zarar

Malvarlığı aleyhine iŖlenen suçlarda suçun maddi konusunu oluŖturan malvarlığında gerçekteŖen zarar, kiŖilerin aktif ve pasiflerinden oluŖan mal varlıklarındaki aktiflerin azalmasına karŖın, pasiflerinin artmasıdır²².

Malvarlığına iliŖkin suç türlerinde, suçun mağduru malvarlığında azalma veya zarar oluŖan kiŖidir. Suçun Ŗüphelisi veya sanığı da kendisi ya da baŖkası lehine haksız yarar sağlanan kiŖidir. Dolayısıyla, failin kendisi ya da baŖkası için haksız yarar sağlanması, malvarlığına karŖı suçlarda suçun unsurları içerisinde yer almaktadır.

Tezin konusunu oluŖturan TCK'nın 148. maddesinde düzenlenen yağma suçunda zarar; "...malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle..." Ŗeklinde ifade edilmiŖtir. Ayrıca, senedin yağması ile ilgili olarak 148/2 maddede "...kendisini veya bir baŖkasını borç altına sokabilecek..." Ŗeklinde ifadeye yer verilmek suretiyle, üçüncü

²¹ Artuk/Gökçen/AlŖahin/Çakır, s. 522; Durmuş Tezcan/Mustafa Ruhan Erdem/R. Murat Önok, **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku**, 17. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2019, s. 703-704.

²² Zeki Hafizoğulları/Muharrem Özen, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, KiŖilere KarŖı Suçlar**, 2. Baskı, US-A Yayıncılık, Ankara 2011, s. 297; Mustafa Emrah Ŗeyhanlıođlu, "Hırsızlık Suçu", Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi SBE, Ankara 2010, s. 25.

kişilerin de zarar gören olabileceği belirtilmiştir. Bunun yanında; TCK'nın 151. maddesinde düzenlenen mala zarar verme suçunda zarar hem suçun adında hem içeriğinde geçen "...yıkan, tahrip eden, yok eden, bozan, kullanılamaz hale getiren veya kirleten...", 157. maddesinde düzenlenen dolandırıcılık suçunda "...onun veya başkasının zararına olarak...", 164. maddesinde düzenlenen şirket veya kooperatifler hakkında yanlış bilgi suçunda "...ilgililerin zarara uğramasına neden olabilecek nitelikte..." şeklinde doğrudan ve açıkça suçların unsurları olarak gösterilmiştir.

Diğer taraftan, TCK'nın 141. maddesinde düzenlenen hırsızlık suçunda "...kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak maksadıyla..." ve TCK'nın 155. maddesinde düzenlenen güveni kötüye kullanma suçunda ise "...kendisinin veya başkasının yararına olarak..." şeklinde örtülü şekilde mağdurun malvarlığında gerçekleşen zarara işaret edilmiştir.

Öğreti ve uygulamaya göre zarar oluşumunun mahkemece re'sen araştırılması zorunlu olup, salt mağdurun zarar oluştuğuna yönelik beyanı hüküm kurmak için yetersiz kabul edilmektedir. Dolayısıyla mağdurun subjektif değerlendirmesiyle yerine, herkes tarafından objektif ölçütlere göre zararın somut verilerle oluştuğunun kabulü gerekmektedir.

Malvarlığı, maddi açıdan ekonomik değere sahip eşyalar dışında, manevi değerleri olup maddi değerleri çok az olanları da kapsamaktadır. Bu tür manevi değeri olan eşyanın sahibi açısından değeri ölçülemezken, manevi tazminat yoluyla kısmen tatmin edilmesi mümkündür. Bu anlamda malvarlığında oluşan zararın, ekonomik açıdan oluşan zararı da kapsayan geniş bir boyuta sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Malvarlığına karşı işlenen suçlarda, zarar suçun zorunlu unsuru olduğundan, zarar açık ya da örtülü bir şekilde oluşmamışsa, unsurları oluşmayan suçtan sanığın CMK'nın 223/2-a maddesi uyarınca beraatine kararı verilmesi gerekecektir.

1.7. Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Yarar

Malvarlığına karşı işlenen suçların faillerinin ortak amaçları, haksız olarak sağlanan yarar noktasında buluşmaktadır. Sağlanan yararın failin kendisi ya da başkası için olması ile sürekli veya geçici olması arasında bir fark bulunmamaktadır. TCK'nın 146. maddesinde düzenlenen kullandıktan sonra iade etmek amacıyla işlenen kullanma

hırsızlığında durum böyledir. Hırsızlık suçunda, failin çalınan malı satarak ya da kullanarak sağladığı yarar maddi nitelikte bir yararır. Suç eşyasını satın alan kişinin sağladığı yarar da değerinden oldukça aşağıya satın alınması yönüyle böyledir. Ancak, fail için sağlanan yarar maddi olabileceği gibi manevi de olabilir. Örneğin kıskandığı bir insanı sırf üzme veya intikam almak için maddi değeri olan ya da olmayan, ölen babası ya da annesine ait ata yadigarı eski bir sazı, son veda mektubunu veya yazmasını çalarak yok etme veya satma da olduğu gibi. Bu durumda mağdurun üzülmeye en çok sevinen, onu ölesiye kıskanan fail, mağdurun yakını da olabilmektedir. Ayrıca, TCK'nın 145/1 ve 150/2. maddelerinde düzenlenmiş olan malın değerinin azlığı kavramı, bu durumlar düşünülerek belirlenmiştir.

Çalma hastalığı-deliliği şeklinde de adlandırılan kleptomani hastalığına ise ayrı bir başlık açmakta fayda vardır. Kleptomanlarda maddi yarardan çok manevi yarar ön plana çıkmaktadır. Çalma anındaki, yakalanmadan alma stresi ve yaşanan gergin ortamın oluşturduğu sağlıksız ve kaçınılmaz heyecan güdüsü faili suça itmektir. Kleptomanların maddi değeri çok az olan eşyaları, örneğin bir adet sakızı bile marketten gizlice aldıklarına rastlanılmaktadır. Hiç ihtiyacı olmayan hatta zengin olan bazı insanların bu hastalığın etkisiyle yüz kızartıcı hırsızlık suçunu işledikleri görülmektedir. Hırsızlık suçunun salt maddi yarar sağlanması için işlenebileceğini kabul durumunda, kleptoman zengin bir insanın manevi haz için işlediği değeri çok düşük olan eşyaların çalınmasında suçun unsurlarının oluşmayacağı yolunda hatalı sonuca ulaşılabilecektir. Bu da malvarlığına karşı suçlarda yararın maddi veya manevi olabileceği gerçekliğine ışık tutmaktadır. Tabii ki, bu hastalığın failin cezalandırılması için ayırtma gücünü ortadan kaldırmaması gerekmektedir.

Yarar, eylem sonucunda doğrudan gerçekleşen maddi ya da manevi yarar şeklinde olabileceği gibi kışı geçirecek yeri olmayan evsiz birisinin, kışı kapalı, sıcak ve yemek verilen cezaevinde rahatça geçirebilmek için hırsızlık suçunu işlemesinde olduğu gibi dolaylı da olabilir²³.

Sağlanan yararın haksız olması gerektiği yolunda kuşku yoktur. Ancak yararın fail için haklı olması durumunda ne olacaktır? Örneğin, mağdura öncesinde yüklü miktarda borç veren failin alacağını alamaması hatta sosyal medyada parasını güle oynaya alenen harcadığını görmesi durumunda, alacağını tahsili için mağdurun lüks arabasını çalması ya

²³ Hafizoğulları/Özen, s. 298.

da silahla tehdit suretiyle alacağını zorla almasında suç oluşacak mıdır? Bu sorunlar, 5237 Sayılı TCK'da yapılan düzenlemeler ile çözümlenmiş olup öğretisi ve Yargıtay kararlarında da yerleşik hale geldiği üzere, ilk durumda TCK'nın 144/1-b maddesinde düzenlenen bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla hırsızlık suçu²⁴, ikinci durumda ise TCK'nın 150. maddesinde düzenlenen hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili nedeniyle yağma suçu oluşmaktadır²⁵.

Fail için daha az ceza verilmesini öngören TCK'nın 144/1-b ve TCK'nın 150. maddelerinin uygulanabilmesi için failin alacağını hukuk mahkemelerinde dava yoluyla ya da belge ile ispat etmesi zorunlu değildir. Sanığın samimi anlatımı, mağdurun kaçamaklı veya açık kabulü ile tanık beyanları uygulama için yeterlidir. Çünkü ceza hukukunun amacı saf ve öz maddi gerçeği arayıp bulmaktır.

1.8. Ceza Hukuku ile Medeni Hukuka Göre Maliklik ve Zilyetlik

TMK'nın 683 ve devamı maddelerine göre, bir şeyin maliki olan kişi, hukuk kurallarına aykırı şekilde davranmamak kaydıyla, o şey üzerinde kullanım, o şeyden yarar sağlama veya dilediği şekilde davranma hak ve yetkisine de sahip olmaktadır. Ayrıca, malikin sahip olduğu eşyanın bütünleyici parçalarına, ürünlerine, eklentilerine de sahip olduğu kabul edilmektedir.

Roma Hukuku döneminden itibaren, mülkiyet hakkının malike kullanma (*Jus utendi*), yararlanma (*Jus fruendi*) ve tasarruf (*Jus abutendi*) şeklinde üç temel yetkiyi verdiği söylenmektedir²⁶.

²⁴ Yrg. 2. C. Dai'nin 15.12.2020 Tarihli ve 2020/3241 E. ve 2020/15442 K. Sayılı İlamında, "...Sanık ile müşterinin beyanına göre, sanığın müşteriden satın aldığı motosikletin ücretini ödediği halde müşteri tarafından ruhsat ve plakasının çıkartılmadığı, aramalarına rağmen müşteriye ulaşamadığı ve bunun üzerine müşterinin iş yeri önünde duran iki adet motosikleti aldığı, 3 gün sonrada müşteriye iadesini sağladığı olayda, sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 144/1-b maddesinde düzenlenen hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla hırsızlık suçunu oluşturduğu ve müşterinin de şikayetçi olmadığı gözetilmeden, yazılı şekilde 5237 sayılı TCK'nın 142/1-e. maddesi uyarınca mahkumiyet hükmü kurulması..." şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 15.03.2021.

²⁵ Yrg. 6. C. Dai'nin 09.09.2019 Tarihli ve 2016/6249 E. ve 2019/4315 K. Sayılı İlamında, "...sanık C. Y.' in eyleminin, bütünüyle yağmanın daha az cezayı gerektiren halini düzenleyen TCK'nın 150/1. maddesi delaletiyle aynı Kanununun 106. maddesinde tanımlanan tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suç vasfında yanılığın sonucu yazılı şekilde hüküm kurulması,..." şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 15.03.2021.

²⁶ Betül Öztürk, "Mülkiyet ve Zilyetlik Üzerine Düşünceler", **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2019, C. 27, S.1, s. 142, <https://dergipark.org.tr/pub/suhfd/issue/44177/545164> e.t. 10.03.2021.

TMK anlamında malikin eşyasını korumak için gerekli tedbirleri alma, ürünlerinden faydalanma, aynı nitelikte haklarla devretme şeklinde hakları da bulunmaktadır. Ayrıca mal kavramı içinde “şey” ibaresi kullanılmakta olup, maddi nitelikte olan eşyalarla birlikte, maddi niteliği olmamakla birlikte yazılım programları, patent alınan veya alınmak için hazırlanan insan zekasının ve düşüncesinin ürünü olanlarda eşya kavramında değerlendirilebilmektedir. Ancak, TMK’nın Dördüncü Kitabında düzenlenen eşya hukukumuzda sadece taşınır olup olmamasına göre ikili ayrıma gidilerek, taşınır ve taşınmaz eşya olarak yapılmıştır.

TMK’da zilyetlik kurumuyla TCK’da düzenlenen zilyetlik kavramları birbirleriyle genel anlamda uyum içerisinde olmakla birlikte farklı oldukları yönler de vardır. TMK’nın 973. maddesine göre, insan dışında herhangi bir şey üzerinde fiilen hakimiyet kuran herkes o şeyin zilyedi sayılmaktadır. Bu durum o şeyin maliki ya da zilyedi olunmasından kaynaklı olabilir. Ayrıca malik olma ya da zilyetlik iradesinin dış dünyaya yansıtılması da önem arz etmektedir. Asli-fer’i, dolaylı-dolaysız gibi türleri de bulunmaktadır. Zilyet, malik gibi kullandığı malı koruma hakkını haizdir.

TCK’da düzenlenen malvarlığına karşı işlenen suçlarda, suçun oluşumu açısından suçun niteliğine göre mülkiyet sahibi ya da zilyet olunması açısından farklar bulunmaktadır. Örneğin hırsızlık suçunda taşınır mal üzerindeki zilyetlik korunurken, mala zarar verme suçunda taşınır veya taşınmaz üzerindeki mülkiyet hakkı korunmaktadır. Bu açıdan aynı veya şahsi niteliği haiz ve maddi varlığa sahip tüm haklar bu tür suçların konusunu oluşturabilmektedir. Ancak, ceza hukuku yönünden zilyetlik daha geniş anlamda ele alınmakta ve geçici elinde bulundurma ve zilyet yardımcısı şeklinde durumlarda farklı uygulama yapılabilmektedir.

Malvarlığına karşı suçlarda, zilyetlik gerek açıkça gerekse örtülü olarak yer almaktadır. Örnek vermek gerekirse, tezin konusunu oluşturan TCK’nın 148. maddesinde düzenlenen yağma suçunda “*Bir başkasını...*” şeklinde, 151. maddesinde düzenlenen mala zarar verme suçunda “*Başkasının taşınır veya taşınmaz malını...*” şeklinde, 157. maddesinde düzenlenen dolandırıcılık suçunda “*Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp...*” şeklinde örtülü şekilde anlatılmıştır.

Buna karşın, TCK’nın 141. maddesinde düzenlenen hırsızlık suçunda “*Zilyedinin rızası olmadan başkasına ait taşınır bir malı...*” şeklinde ve TCK’nın 155. maddesinde

düzenlenen güveni kötüye kullanma suçunda ise “Başkasına ait olup da, muhafaza etmek veya belirli bir şekilde kullanmak üzere zilyedliği kendisine devredilmiş olan mal üzerinde...” şeklinde gerek malik gerekse zilyet için açık şekilde kullanılmıştır.

Fabrikatörün şoförü zilyet yardımcısı konumunda olmakla birlikte, medeni hukukta bu kurum kabul edilmediğinden, ceza hukukunda kabul edilmeseydi, şoförden arabanın çalınması durumunda hırsızlık suçu oluşmayacaktı²⁷.

Buradan hareketle hırsızlık yapan kişinin malı hakimiyet alanına tamamen geçirip zilyedi olmasından sonra, başka bir hırsızın malını çalması halinde, ilk hırsız artık malın zilyedi olacağından hırsızlık suçu oluşacaktır. Yağma suçuna maruz kalması halinde ise failin malın sahibi olmaması durumunda yağma suçu oluşacaktır.

Yine TCK’da örneğin telefonun konuşma için geçici süre ile başkasına verilmesi durumunda, mağdur tarafından faile zilyetliği devir iradesi bulunmadığından, fail tarafından görüşülmüş gibi yapılarak alınıp kaçılarak mal edinilmesi veya satılması durumunda, güveni kötüye kullanma suçu yerine, hırsızlık suçu oluşacaktır²⁸. Bu anlatımlar karşısında, zilyetliğin eşya üzerinde çok daha nitelikli kullanım hakkını ifade ettiği, geçici elde bulundurma, denetleme veya kullanma durumları ile malikin zilyetliği devir amacı bulunmadığı hallerde, kişiyi zilyet yapmayacağını söylemek mümkündür. Aksi halde, yani malik tarafından zilyetlik devredildikten sonra, devir amacı dışında davranışlar veya inkar durumunun ise güveni kötüye kullanma suçunu oluşturacağı konusunda da tereddüt bulunmamaktadır.

Buradan hareketle, ceza hukukunda zilyetlik kavramının, TMK’ya nazaran çok daha geniş bir anlama sahip olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca özel hukukta kişinin mala sahip veya zilyet olma bilinç ve iradesine sahip olması aranmazken, ceza hukukunda aranmaktadır. Öyle ki, aracına haberi olmaksızın uyuşturucu madde konulmasında, kişinin bu malın maliki ya da zilyedi olduğu bilinç ve iradesine sahip olmaması durumunda

²⁷ Mehmet Nacak, “Hırsızlık Suçu”, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE, İzmir 2013, s. 13-14.

²⁸ Yrg. 2. C. Dai’nin 22.10.2015 Tarihli ve 2014/15387 E. ve 2015/18869 K. Sayılı İlamında, “...Sanığın, müştekiden kısa süreliğine görüşme yapmak için isteyerek aldığı cep telefonunu iade etmemesi biçimindeki olayda, suça konu cep telefonunun zilyetliğinin devri amacıyla teslim edilmemesi ve dolayısıyla zilyetliğin sanığa geçmemesi karşısında, eyleminin bina içinde gerçekleşmesi nedeniyle 5237 sayılı TCK’nın 142/1-b maddesine uyan hırsızlık suçunu oluşturacağı gözetilmeden, suç vasfının tayininde hataya düşülerek yazılı biçimde güveni kötüye kullanma suçundan hüküm kurulması...” şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 15.03.2021.

mahkumiyetine karar verilemeyecektir.

Bunların dışında, medeni hukukla, ceza hukukunun örtüştüğü alanlarda bulunmaktadır. Bu durumlara, zilyedin evinden geçici olarak dışarı çıkması halinde zilyetliğinin devam etmesi, zilyet ettiği eşyaların hepsini bilmek zorunda olmasa da genel bilginin yeterli oluşu, mirasçılara intikali halinde dahi devam eden ve korunan önemli bir kurum olması örnek olarak gösterilebilir.

Zilyetlik kurumu ceza hukuku açısından oldukça öneme sahip olup, yağma ve hırsızlık suçlarında malın sahibi veya zilyedinden alınarak hakimiyet alanına geçirilmesi halinde fail malın zilyedi olmaktadır. Güveni kötüye kullanma suçunda ise malikten malı zilyetliğini kullanmak için kişinin, veriliş amacı dışında kullanması veya zilyetliği devir aldığını inkar etmesi söz konusudur. Özel hukukta zilyetlik mülkiyet ve Eşya hukukunda düzenlenen kullanım hakkına ilişkin olup, eşya üzerinde fiilen kurulan hakimiyet ve mülkiyet hakkı unsurlarını oluşturmaktadır. Bu durumda mala sahip olma bilinci olmayanlar için malı elinde bulunduran kişi denilmesi mümkündür. Mülkiyet ya da kullanım hakkına dayanmayan, üçüncü kişi aracılığıyla kullanılan zilyetlik dolaylı zilyetlik olarak adlandırılmaktadır. Ceza hukuku anlamında korunan zilyetlik ise çok daha geniş bir kavrama sahip olup, malın malikten, zilyetten ya da elinde bulunduran dan alınması hırsızlık ve zorla alınması ise yağma suçunu oluşturacaktır.

Buradan hareketle ceza hukukunda zilyetlik bütün elinde bulundurmaları kapsayan, otonom yapıya sahip, eşya üzerinde denetimle birlikte, yeri geldiğinde denetimi de aşan zilyetlik bilinç ve iradesiyle çok daha güçlü bir hukuksal yetkiyi içermektedir²⁹. Aksi halde, otopark görevlisinin aracı satması, hizmet nedeniyle güveni kötüye kullanma suçu yerine hırsızlık, habersiz şekilde aracının bagajına çalınan eşyanın bırakılması halinde eylem yine hırsızlık olarak kabul edilebilecektir.

²⁹ Soyaslan, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, s. 385.

2. YAĞMA SUÇU

2.1. Genel Olarak Yağma Suçu

Gasp anlamında da kullanılan yağma sözlükte, “*çapul, zorla mal kapma*” olarak, gasp ise “*gasb, zorla alma, zaptetme; kapma*” anlamlarında kullanılmaktadır³⁰. Yağma kelimesi Farsça, gasp ise Arapça olmakla birlikte, uygulamada genellikle, gasp olarak kullanılmaktadır³¹.

Yağma suçu, TCK'nın 42. maddesi uyarınca cebir, tehdit ve bazı durumlarda yaralama ile hırsızlık suçunun birleşmesinden, yeni bir suç türü olarak karşımıza çıkan, başkasının zilyetliğindeki taşınır malın, zilyedin rızası olmaksızın, cebir ve/veya tehditle yararlanmak için alınması ya da alınmasına çalışılmasıyla oluşan bileşik suçlardandır.

Tarihi süreç içerisinde bilinen en eski suç türlerindedir. Fail tarafından, bir malın teslimi ya da malın fail tarafından mağdur/mağdurlardan alınmasına karşı konulmaması için, başkalarına karşı, kendisi ya da mağdurun önemseydiği başka birisinin hayatına, vücut bütünlüğü veya cinsel dokunulmazlığına karşı saldırı tehdidi ya da cebir kullanılması, suçun tanımında yer alan unsurlar arasındadır. Bunların dışında aynı amaçla, mağdur ya da mağdurların malvarlıklarına nitelikli zararlar verilebileceğinden bahisle tehdit ve/veya cebir kullanılması da yağma suçuna vücut vermektedir.

Bir eylemin hırsızlık mı yoksa yağma mı olduğunu anlayabilmenin en anlaşılır yolu, malı alırken cebir ya da tehdit kullanılıp kullanılmadığıdır. Bu açıdan yağma suçuna bakıldığında, yağma suçunun hem malvarlığına karşı hem de kişi dokunulmazlığı ile hürriyetine karşı işlenen bir suç olduğu da görülmektedir.

2.2. Tarihi Gelişim İçinde Yağma Suçu

Yağma suçunun tarihçesi oldukça eskilere dayandığından, hukuksal açıdan bilinen haliyle öncelikle Roma Hukuku dönemi, sonrasında İslam Hukuku ve buna bağlı gelişen Osmanlı Hukuku dönemleri ile 765 Sayılı TCK³² ve 5237 Sayılı TCK'nın yapılması suretiyle açıklanacaktır.

³⁰ Devellioğlu, s. 1155-279.

³¹ Ahmet Gökçen/Murat Balcı, **Malvarlığına Karşı Suçlar**, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 69.

³² 01.03.1926 Tarihli ve 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu, **Resmi Gazete**, 13 Mart 1926, Sayı: 320.

Roma hukukunun yürürlükte olduğu dönem, M.Ö. 754 ila M.S. 565 yılları arasına denk gelmektedir.

Malvarlığına karşı suçlar içerisinde, kişinin yaşam, vücut dokunulmazlığı, kişi hürriyeti ve malvarlığını doğrudan etkilemesi nedeniyle önemli bir yere sahip olan yağma suçu Roma hukuku döneminde de özel bir yere sahipti. Kişilerin yararlarına aykırı suç “*Delicta Privata*” olarak kabul edilen, hırsızlık, gasp ve mala zarar verme gibi suçlar; klasik dönemde kamusal nitelikte sayılmayıp, şikayete ve şahsi intikama bırakılıyordu. Bu durumun sakıncalarının anlaşılmasıyla günümüzde olduğu üzere, takibi şikayete bağlı olmayan, kamusal niteliği bulunan ve önem verilen suçlar arasında yer alması ise klasik devrin sonlarına dayanmaktaydı. Bu dönemde de başta uzlaşma, sonrasında ise hakim kararıyla tazmin şeklinde düzenlenmişti.

Bu bağlamda, malvarlığına karşı işlenen bazı suçlar için günümüzde de CMK’nın 253-254. maddelerinde anlamını bulan uzlaşma kurumu, Roma Hukuku döneminde suçun faili ile mağduru arasında uygulanıyordu. Uzlaşma şekli malın gasp edilmesinden sonraki bir yıl içerisinde malın dört katı, bir yıldan sonra ise malın değeri kadarını istemek şeklindeydi³³.

Roma Hukukunda yağma suçuna “*rapina*” ismi verilmekte olup, cebir ve şiddet uygulanarak kişinin malının alınması olarak adlandırılmakta, gasp eylemini gerçekleştiren kişiye de “*namussuz hırsız*” anlamına gelen “*improbis fur*” denilmekteydi³⁴. Ayrıca, Roma hukukunda Medeni Hukuk “*Ius Civile*” rapinayı da içerisine alan, hırsızlık ve güveni kötüye kullanma “*Furtum*”, gasp “*Rapina*”, mala zarar verme “*Damnum iniuria datum*” ve son olarak insana verilen zarar “*Iniuria*” olarak dört ana gruba ayrılmaktaydı.³⁵

Buradan hareketle, o dönemlerde silahla ya da şiddetle malın cebren alınmasının kamu güvenliğini ciddi tehdit etmesi nedeniyle bu şekilde ağır sıfatlar kullanıldığı anlaşılmaktadır. Buna karşılık, Roma Hukukunda suç “*crimen*” ve haksız fiil “*delictum*” kavramı genelde aynı anlamda kullanılmakta olduğundan, daha dar kapsamlı bir uygulama olduğunu söylemek mümkündür.

³³ Hüseyin Altınay, “Yağma Suçu”, Yüksek Lisans Tezi, Antalya Bilim Üniversitesi SBE, Antalya 2020, s. 4.

³⁴ Altınay, s. 3.

³⁵ Abdulhalim Aslanbaş, “Yağma Suçları”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, İstanbul 2009, s. 11.

İslam Şeriat Hukuku genel olarak fıkıh olarak düzenlenmekte olup suçlara “*cerime*” denilmektedir. Cerime ise sözlükte, “*cürm’den, ceraim, cürüm, suç, us pahası, cereme, suç ödeme*” şeklinde, kök kelime olan *cerim* ise “*kabahatli, canı, suçlu*” olarak ifade edilmektedir³⁶.

İslam Hukukunda suçlar had, kısas ve tazir şeklinde üçe ayrılmakta olup, anlamları itibarıyla, had kamu hukukuna ilişkin sabit ve önceden belirli bir cezayı içeren cezayı, kısas öldürme ve yaralama suçlarında mağdur veya yakınlarının tatmini için failin aynı eylemle cezalandırılmasını, tazir ise önceden tespit edilmeyen, nasihatten ölüme kadar uzanan cezalar silsilesini ifade etmektedir³⁷.

İslam hukukuna göre yağma ve hırsızlık suçları, kamu hukukunu ilgilendirmekle, had cezası ile cezalandırılan suçlar arasında yer almaktadır. Yağma suçu “*kat’ül tarik*”ve “*Hirabe*” olarak adlandırılmaktaydı. Hirabe sözlükte, “*Şehir dışında yapılan haydutlukta, yol kesicilikte bulunma*” şeklinde tanımlanmaktadır³⁸.

Yol kesen kişi veya kişilere, mağduru/mağdurları öldürmekle birlikte mallarını almamaları durumunda, fail/faillerin ölüm cezası ile cezalandırılmalarına, hem öldürüp hem de mallarına almışlarsa faillerin alenen asılarak öldürülmesi şeklinde cezalandırılmalarına, sadece malın gaspı halinde ise sağ elinin ve sağ bacağıının kesilmesi şeklinde cezalandırılmalarına karar verildiği görülmektedir. Ancak sadece yol kesenler sürülürken, Devlet tarafından yakalanmadan “*İslâh’ı nefis*” edenlere ise ceza verilmezdi.

Türkler tarafından İslamiyete geçişe kadar ki yağma suçunun uygulaması hakkında net bilgiler olmamakla birlikte, Osmanlı Döneminde ağırlıklı İslam Hukukunun uygulanageldiği görülmektedir. Osmanlı Döneminde suçlar ve cezaların ilk kez düzenlendiği *Kanun’i Osmani* iki bölümünden oluşmakta olup, ilki teşkilat kanunu iken ikincisi hırsızlık suçunu da içeren ceza hukukuna ilişkindir. Tezin konusunu oluşturan yağma “*gasp*” suçuna da açıkça, *Yavuz Sultan Selim*’in düzenlediği *Osmanlı Kanunnamesinin* üçüncü bölümünde yer verilmiştir.

Yağma suçu, 765 Sayılı TCK’nın 495. maddesinde, “*Mal aleyhine cürümler*” başlığını taşıyan Onuncu Babın İkinci Faslında “*Yağma ve yol kesmek ve adam kaldırmak*” başlığı altında düzenlenmiştir. 765 Sayılı TCK’da sadece cebir, şiddet veya tehdit

³⁶ Devellioğlu, s. 135.

³⁷ Aslanbaş, s. 14-15-16

³⁸ Devellioğlu, s. 371.

kullanılarak yağma suçunun işlenebileceği belirtilirken, 5237 Sayılı TCK'nın 148. maddesinde tehdit ve cebirin mağdurun hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı şeklinde olması gerektiği, seçimlik hareketli suç olarak gösterilmektedir. Şiddet kavramı ise cebir kavramı içerisinde gösterilmiştir.

765 Sayılı TCK'da yağma suçu için, “*ağır hapis*” kavramı kullanılıp daha fazla cezalar öngörülürken, 5237 Sayılı TCK'da ise “*hapis*” kavramı kullanılarak, daha az cezalar öngörüldüğü anlaşılmaktadır. 765 Sayılı TCK'da yağma suçu 495 ila 500. maddeler arasında düzenlenirken, 5237 Sayılı TCK'da 148. maddesinde basit yağma suçu, suçun nitelikleri hallerinin tamamı ise 149. maddesinde düzenlenmiştir.

765 Sayılı TCK'nın 522/1 maddesinde yağma suçuna konu eşyanın değerinin fazlalığı cezanın artırım nedeni olmasına karşın, değer azlığı “*hafif, pek hafif*” şeklinde indirim nedeni olarak gösterilmiştir. 5237 Sayılı TCK'da 150/2. maddesinde değer fazlalığı artırım nedeni olarak özel bir maddede düzenlenmeyip, Kanunda öngörülen ceza aralığında artırım yapılması hakim takdirine bırakılmış, yine değer azlığının belirtilmesiyle yetinilerek, “*hafif, pek hafif*” şeklinde kavramlar kullanılarak hakim takdirine bırakılan indirim oranları öngörülmüştür. Fail, 765 Sayılı TCK'nın 522/3 maddesinde yazılı olan aynı tür cürümlerden mükerrir ise veya İkinci Fasıldaki suçlardan birisini işlemişse değer azlığı indirimi uygulanmazken, 5237 Sayılı TCK'da bu yönde bir düzenleme bulunmamaktadır.

Alman Ceza Kanununda (StGB) özel hükümler içerisinde “*Yağma ve şantaj*”Başlığıyla Yirminci Bölümün 249. paragrafında basit yağma daha az cezalar içerir şekilde iki fıkrada düzenlenmiş, ilk fıkrada alt sınır bir yıl hapis cezasından başlatılırken, ikinci fıkrada ise daha hafif hallerde altı ay hapis cezasından başlatılmıştır. Ancak 5237 Sayılı TCK ile uyumlu olan yanı ise suçun konusunun başkasının zilyetliğinde olan taşınır mal olmasıdır. Yağma suçunun nitelikli hallerine ise 250. paragrafında yer verilmiştir. Eşyanın mağdurdan alınmasından sonra olay mahalline gelene zilyetliği geri vermemek için cebir ve tehditte bulunmanın da yağma suçunu oluşturduğuna ise 252 maddede yer verilmiştir. Yağma suçunun araç sürücülerine karşı işlenmesi hali de 5237 Sayılı TCK'dan farklı bir anlayışla suçun nitelikli hali olarak düzenlenmeyerek, 316a paragrafında müstakil suç olarak düzenlenmiştir.

İsviçre Ceza Kanununda yağma suçu, “*Malvarlığına karşı suçlar*” başlığı altında, 140/1. maddesinde basit yağma, 140/2. maddesinde ise nitelikli yağma şeklinde düzenlenmiştir. Ceza miktarlarının Alman Ceza Kanununda olduğu üzere, 5237 Sayılı TCK’ya nazaran genel olarak daha az olduğunu söylemek mümkündür.

Fransa Ceza Kanununda yağma “*extorsion*” suçu, “*Malvarlığına karşı suçlar*” başlığı altında, 312/1. maddesinde genel nitelikleriyle basit yağma, 312/2. maddesinde ise ağırlaştırıcı nedenleri içeren nitelikli yağma şeklinde düzenlenmiştir. 5237 Sayılı TCK’ya nazaran hapis cezaları yanında ayrıca para cezalarının da uygulandığı görülmektedir.

1930 Tarihli İtalyan Ceza Kanununda yağma suçu, “*Malvarlığına karşı suçlar*” başlığı altında, 628/1. maddesinde basit yağma, 628/2. maddesinde hırsızlık sonrası dönüşen yağma, 628/3. maddesinde ise ağırlaştırıcı nedenleri içeren nitelikli yağma şeklinde düzenlenmiştir. 5237 Sayılı TCK’ya nazaran, Fransa Ceza Kanununda olduğu gibi hapis cezaları yanında ayrıca para cezalarının da uygulandığı görülmektedir.

2.3. Genel Olarak Yağma Suçunun TCK’da Düzenleniş Açısından Türleri

Yağma, malvarlığına karşı işlenen suç türleri içerisinde mağdur konumunda olan insanları en çok korkutan, madden olduğu kadar, hatta bazen daha fazla oranda manen yıpratıcı bir suç türüdür. Güveni kötüye kullanma suçlarında mağdurun şüpheli ya da sanığa duyduğu güven duygusu, dolandırıcılık suçunda hile ile saflığı veya iyiniyetinin kötüye kullanılması, hırsızlık suçunda ise en azından sadece malvarlığı zedelenmektedir. Oysaki yağma suçunda, mağdurun bedenine zarar verilerek veya zarar tehdidi ile yaşam hakkı, vücut bütünlüğü ile dokunulmazlık hakkı ihlal edilmek suretiyle, ruhunda derin izler bırakabilecek manevi korku hissi oluşturularak, konut dokunulmazlığı ve bazı durumlarda kişi hürriyeti de zedelenerek ağır tahribatlara yol açılmaktadır.

Yağma suçu; çarşıda, parkta, sokakta, evde, işyerinde ve benzeri insanın bulunduğu her alanda, kişilerin temel hak ve özgürlüklerinden vücut bütünlüğü ile dokunulmazlığı zedelenerek işlenebildiği için, Kanun koyucu tarafından fail lehine TCK’nın 43/3 maddesi gereği zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı kabul edilmiştir. Ayrıca, fail aleyhine olarak da TCK’nın 58/4 maddesi gereği yabancı ülkelerde yağma suçundan verilen cezaların ülkemizde tekerrüre esas alınacağı yönünde kanuni düzenlemeler

yapılmıştır³⁹.

Yağma suçunda failin güttüğü amaç, mağdurun malvarlığı aleyhine, kendisi veya başkası lehine haksız yarar sağlamaktır. Amacına ulaşmak için, mağdurun hayatına, vücuduna, cinsel dokunulmazlığına, malvarlığına karşı zarar verebileceğinden bahisle tehdit içeren eylemler ya da zor ve şiddete başvurma, kişiyi hürriyetinden alıkoyma ise araç olarak kullandığı yöntemler olup araç suçlardır. Ancak bu yönüyle, tehdit, cebir, şiddet ve hırsızlık suçunun birleşmesiyle, TCK'nın 42. maddesi uyarınca yeni ve daha ağır olan bileşik suç türündeki yağma suçu oluşmaktadır.

Yağma suçu 5237 Sayılı TCK'da 148 ila 150. maddeler arasında düzenlenmiştir. 5237 Sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde yağma suçunun basit şekline yer verilmektedir. TCK'nın 148/2. maddesinde mağduru borçlandıran senet düzenlenmesi ya da daha önce düzenlenen senedin hükümsüz olduğuna dair belge düzenlenmesi, senedin imhası veya borçlandırılacak belge düzenlenmesi için tehdit, cebir veya şiddet uygulanması ise senedin yağması olarak düzenlenmiştir. Ayrıca TCK'nın 148/3. maddesinde ise mağdurun herhangi bir vasıta ile kendisini bilemeyecek ve savunamayacak hale getirilmesi de yağma suçunda, cebir olarak kabul edilmiştir.

765 Sayılı TCK'da düzenlenen adam kaldırma terimine 5237 Sayılı TCK'da yer verilmeyip, yağma suçunun bu şekilde işlenmesi halinde, yağma eyleminin yanı sıra TCK'nın 109. maddesi uyarınca kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan da hüküm kurulması gerekmektedir⁴⁰.

TCK'nın 149. maddesinde yağma suçunun silahla, kendisini tanınmayacak hale getirerek, konutta, yol kesilerek ve benzeri şekilde işlenmesine ilişkin nitelikli hallerine yer verilmektedir. TCK'nın 150/1. maddesinde yağma suçunun alacak hakkına ilişkin hukuki ilişkiden kaynaklanması hallerine ilişkin daha az cezayı gerektiren hali ile 150/2. maddesinde ise değer azlığına ilişkin indirim düzenlenmiştir.

³⁹ Koca/Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kitabı, 5. Baskı, s. 623-624.

⁴⁰ Ezgi Cankurt, "Yağma Suçu ve Cebir Kavramı", **Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2015, C.1, S.2, s.102, https://www.beykent.edu.tr/docs/default-source/kutuphane/hukuk-fakultesi-dergisi/cilt-1-sayi-2.pdf?sfvrsn=be1fdec3_4 e.t. 23.03.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 04.03.2021 Tarihli ve 2020/1898 E. ve 2021/3909 K. Sayılı İlamında, "...Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun, mağdur sayısınca olduğu halde TCK'nın 43. maddesi ile uygulama yapılması karış temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamış..." şeklinde nitelikli yağma suçu ile birlikte işlenen kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçları için eleştirerek onama kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 30.03.2021.

2.3.1. Basit Yağma

5237 Sayılı TCK'da basit yağma suçu aynen, "(1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Cebir veya tehdit kullanılarak mağdurun, kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ilerde böyle bir senet haline getirilebilecek bir kağıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi halinde de aynı ceza verilir.

(3) Mağdurun, herhangi bir vasıta ile kendisini bilmeyecek ve savunamayacak hale getirilmesi de, yağma suçunda cebir sayılır." şeklinde düzenlenmiştir.

Madde gerekçesinde; "Madde metninde yağma suçunun temel şekli tanımlanmıştır. Hırsızlık suçunda olduğu gibi, yağma suçunda da, taşınır malın alınmasıyla ilgili olarak zilyedinin rızasının bulunmaması gerekir. Ancak, hırsızlık suçundan farklı olarak, bu suçun oluşabilmesi için, mağdurun rızasının, cebir veya tehdit kullanılarak ortadan kaldırılması gerekir. Yağma suçu açısından tehdidin, kişiyi, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle yapılması gerekir. Yağma suçu, cebir kullanılarak da işlenebilir. Ancak bu cebrin, neticesi sebebiyle ağırlaşmış kasten yaralama boyutuna ulaşmaması gerekir. Yağma suçunun tamamlanabilmesi için, kullanılan cebir veya tehdidin etkisiyle mağdur malı teslim etmeli veya malın alınmasına karşı koymamalıdır. Bu bakımdan, kullanılan cebir veya tehdidin, kişiyi malı teslim etmeye veya alınmasına ses çıkarmamaya yöneltmeye elverişli olması gerekir. Bu nitelikte olmayan bir cebir veya tehdit, sırf mağdurun normalden fazla ürkek olması nedeniyle, malı teslim etmeye veya alınmasına yöneltmişse, yağma suçundan söz edilemez ve fiilin hırsızlık olarak nitelendirilmesi gerekir." açıklamasına yer verilmiştir.

Yağma suçu cebirle ve/veya tehditle işlenen hırsızlıktır. Bu özelliği yüzünden yağma suçu, malvarlığına karşı suçlar içerisinde AY'nin 17 ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 2. maddesinde düzenlenen "Yaşam hakkı"nın ağır şekilde ihlal

edildiği suçlar arasında da yer almaktadır. Hırsızlık suçundan ayrıldığı nokta, malın zilyedi ya da malikinden rızası dışında tehdit ve/veya cebir ile alınmasıdır. Hırsızlık suçunun kimi zaman işlenmesindeki güçlükler ya da istenilen haksız yararın mutlak surette alınması isteği, failin kastına yansiyarak, suçun işleniş şeklini ağırlaştırmaktadır.

Yağma suçu, tanımına da yansıdığı üzere mağdurun kendisine veya bir yakının hayatına, vücut bütünlüğüne veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit veya cebir kullanılmasıyla işlenebilmektedir. Bunun yanında, mağdurun malvarlığı itibariyle büyük zarara uğratılacağına yönelik tehdit edilmesiyle ya da cebir kullanılması suretiyle de taşınır bir malın kendisine verilmesine ya da malın kendisi tarafından alınmasına karşı konulmamasına yönelik işlenmesi de mümkün olabilmektedir.

Öğretiye ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun (Yrg. C. Gnl. Krl.) benimsediği görüşe göre, suçun unsurları içerisinde, malın taşınabilir olması, malik veya zilyedin rızasının bulunmaması, malın fail tarafından alınması, yararlanmak için alınması ile son olarak da malik veya zilyedin malın alınmasına karşı koymayarak sessiz kalması için failin tehdit ve/veya cebir kullanması yeterli görülmektedir⁴¹. Bu bağlamda, fail tarafından mağdura yönelik cebir veya ölümle tehdide başvurulması, tapulu taşınmazın bedelsiz olarak alınması ya da zorla sattırılarak parasının alınması durumunda da yağma suçunun oluşacağı değerlendirilmektedir.

5237 Sayılı TCK'nın 148. maddesinde fail tarafından mağdura yöneltilecek tehdit ve/veya cebir şiddetin yöneltildiği hukuki değerler tahdidi olarak sayılmıştır. Bu hukuki değerler, mağdur ya da yakının hayatı, vücut veya cinsel dokunulmazlığı ile malvarlığı değerleridir. Bu değerlerden birisine yönelmeyen tehdit ve/veya cebir yağma suçuna vücut vermeyecektir. 765 Sayılı TCK'nın 495/1 maddesinde hukuki değerler tahdidi olarak sayılmayıp, genel bir ifade ile şahsen veya malen büyük bir tehlikeye düşüreceği ifadesi kullanılmıştır. Hukuki değerleri örneklemek gerekirse, "*Malı vermezsen seni ya da yakınını öldürürüm*" şeklinde hayatına yönelik tehdit, "*Malı vermezsen seni ya da yakınını*

⁴¹ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 10/12/2020 Tarihli ve 2019/6-593 Esas, 2020/514 Karar Sayılı İlamında, "...Yağma; başkasının zilyetliğindeki taşınabilir malın, zilyedin rızası olmadan faydalanmak amacıyla cebir veya tehdit kullanmak suretiyle alınması olduğundan "zor yoluyla hırsızlık", bir kişiye karşı kullanılan icbar araçlarıyla haksız bir menfaat elde etmek şeklinde de tanımlanmıştır. Hırsızlık ile yağma suçları aynı ortak unsurlara sahip olup ayrıldıkları tek nokta ya da başka bir deyişle yağmanın, hırsızlığa oranla sahip olduğu ilave unsur, malı almak için cebir veya tehdit kullanılmasıdır..." şeklinde yağma suçu unsurları gösterilerek tanımlanmıştır. UYAP, e.t. 28.03.2021.

ayağından vurdurturum” şeklinde vücut dokunulmazlığına yönelik tehdit, “Malı vermezsen seni ya da eşini dağa kaldırır tecavüz ederim” şeklinde cinsel dokunulmazlığa ve kişi hürriyetine yönelik tehdit, “Malı vermezsen evini yakarım” şeklinde malvarlığına yönelik tehdit tipleri, örnek olarak gösterilebilir.

Kanun koyucu malvarlığına yönelik tehdidin nitelikli ve büyük olmasını aramıştır. Örneğin mağdura karşı istediğini vermezse kurşun kalemmini yere atacağı, bir penceresinin camını kıracağı şeklindeki basit tehditler; genel kabule göre büyük zararlar doğuran nitelikte olmadığından, yağma suçuna vücut vermeyebilecektir.

Hırsızın motosikleti çalmasından ve zilyet olacak şekilde hakimiyet alanına geçirmesinden sonra, bir şekilde mağduru arayarak istediği parayı vermezse motosikleti uçurumdan atacağını söylemesi halinde ise yağma suçu değil, gerçek içtima gereği, hırsızlık ve tehdit suçları oluşacaktır.

Ancak aracın çalınıp hakimiyet altına alınmasından sonra ruhsat bilgilerinden veya araçta bulunan cep telefonu numarasından mağdura ulaşarak, istedikleri paranın verilmemesi durumunda aracı teslim etmeyeceklerini söylemeleri halinde ise sadece hırsızlık suçu oluşacaktır⁴².

Mağdurun yakınının kaçırılmasından sonra, fidye vermezse öldüreceğinin söylenmesi durumunda yağma suçu oluşmayacaktır. Bu durumda kişiyi hürriyetinden yoksun kılma ve tehdit suçlarının gerçek içtima gereği oluşacağı düşünülmektedir. Zira, yağma suçunun oluşabilmesi için, kaçırma eylemi gerçekleştirilmeden önce, para verilmezse kişinin kaçırılacağına yönelik tehdit olması gerekmektedir.

TCK'nın 107. maddesinde düzenlenen şantaj suçunda mağdurun şeref, onur veya özel hayatına ilişkin bir sırrın açıklanacağından bahisle malın alınması ya da teslim zorlanması durumlarında yağma değil, daha özel nitelikteki şantaj suçu oluşacaktır⁴³.

⁴² Hüseyin Eker, **Yağma Suçları**, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2014, s. 4-5.

⁴³ Yrg. 6. C. Dai'nin 19.11.2020 Tarihli ve 2018/2316 E. ve 2020/4155 K. Sayılı İlamında, “...Olay öncesinde sanıklar M. A., B. ve H.'nin müşteki M.'in uygunsuz görüntülerini çekip, müştekiye şantaj yaparak para istemeyi kararlaştırdıkları, sanık H.'nin müştekiye evine çağırdığı, bu sırada evde başka kimsenin bulunmadığı, sanık H.'nin önceden kararlaştırdıkları gibi, B.'nin telefonunun video kayıt kısmını açtığı, müşteki eve geldiğinde sanık H.'nin müşteki ile yakınlaştığı ve üstlerini çıkararak çıplak kaldıkları, bu sırada kameranın sanık ile müştekiye kaydettiği, daha sonra önceden planladıkları şekilde diğer sanıklar B. ve M. A. ile kimliği tespit edilemeyen erkek bir şahsın eve geldikleri ve müştekiye darp edip, evde bulunan kuru sıkı tabancayı müştekinin başına dayayarak müştekiden, sanık H.'nin sanık B.'ya 15.000 TL borcu olduğunu, bu parayı ödemesini istedikleri, müştekinin de aynı gün bankamatikten 1.000 TL para çekerek sanıklara verdiği, geri kalanını da kredi çekerek vereceğini taahhüt ettiği, olay sonrasında sanıkların çektikleri görüntüleri

Yağma suçunda tehdit ve cebire yönelik mağdur üzerinde uygulanan zorlayıcı hareketin niteliği ve etkisi de suçun oluşumunda önem arz etmektedir. Mağdurun gereğinden fazla korkak olması halinde de yağma suçu oluşmayabilecektir⁴⁴. Örneğin yirmibeş yaşında erkek şahsın, elinde silah olmayan oniki yaşındaki çocuğun sözlü tehdidiyle para vermesi gibi. Bu durumda yağma suçu oluşmayacaktır. Bununla birlikte her olaya özgü olarak malvarlığı bakımından tehdidin yağma suçuna vücut verip vermeyeceğinin, hakim tarafından hal ve şartlara göre değerlendirilmesi gerekmektedir. Yine yolda yürüyen mağdureyi elindeki cep telefonu ya da boynundaki kolyenin çekilip alınması sırasında yapılan hareketin yağma suçu anlamında zor unsurunu oluşturmaması mümkündür. Bu durumda elde veya üstte taşınan eşyanın çekilip alınmasına ilişkin TCK'nın 142/2-b maddesinde düzenlenen nitelikli hırsızlık suçu oluşabilecektir⁴⁵. Bunun yanı sıra hırsızlık tamamlanmadan, malın alınmasına yönelik olarak mağdureye tokat atılması ise yağma suçunu oluşturacaktır⁴⁶. Mağdurenin çantasını kolundan almak isterken, faille birlikte aralarında çekiştirirken çantanın kolunun kopması ve mağdurenin yere düşmesi nedeniyle alınıp kaçılması durumu da Yargıtay tarafından yağma olarak kabul edilmektedir⁴⁷. Bu durumun tespiti de her olaya göre, mağdur üzerinde nitelikli zor

müştekiye göndererek geri kalan parayı vermesi için müştekiyi zorladıkları olayda; sanıkların eyleminin bir bütün halinde tek bir yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden ayrıca şantaj suçundan da yazılı biçimde hüküm kurulması..." şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 28.03.2021.

⁴⁴ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2020 Tarihli ve 2019/6-647 Esas, 2020/407 Karar Sayılı İlamında, "...Yağma suçunun tamamlanabilmesi için, kullanılan cebir veya tehdidin etkisiyle mağdur malı teslim etmeli veya malın alınmasına karşı koymamalıdır. Bu bakımdan, kullanılan cebir veya tehdidin, kişiyi malı teslim etmeye veya alınmasına ses çıkarmamaya yöneltmeye elverişli olması gerekir. Bu nitelikte olmayan bir cebir veya tehdit, sırf mağdurun normalden fazla ürkek olması nedeniyle, malı teslim etmeye veya alınmasına yöneltmişse, yağma suçundan söz edilemez ve fiilin hırsızlık olarak nitelendirilmesi gerekir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 28.03.2021.

⁴⁵ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 02.07.2020 Tarihli ve 2018/6-617 Esas, 2020/342 Karar Sayılı İlamında, "...Kuşkudan sanık yararlanır" (in dubio pro reo) ilkesi uyarınca sanık yararına yorumlanması, dolayısıyla da olayın sanığın savunduğu gibi, kuvvet sarfının mağdura değil eşyaya yöneltilerek, mağdurun direncini kırarak şekilde herhangi bir cebir eylemi gerçekleştirilmeksizin omzunda asılı çantanın çekilip alındığı, bu sırada mağdurun dengesini kaybederek yere düştüğü şeklinde gerçekleştirilmesinin, bu itibarla da sanığın eyleminin TCK'nın 142/2-b maddesinde düzenlenen nitelikli hırsızlık suçunu oluşturduğunun kabulü gerekmektedir..." şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 28.03.2021.

⁴⁶ Yrg. 6. C. Dai'nin 25/01/2021 Tarihli ve 2019/10 E. ve 2021/823 K. Sayılı İlamında, "... Olay günü cep telefonu ile görüşme yaparak yolda yürüyen müdahilin arkasından gelerek kulağına vurup cep telefonunu alan suça sürüklenen çocuğun eyleminin, yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden suç vasfında yanılıya düşünülerek yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 28.03.2021.

⁴⁷ Yrg. 6. C. Dai'nin 13.10.2015 Tarihli ve 2013/24983 E. ve 2015/43631 K. Sayılı İlamında, "... Oluşa ve dosya içeriğine göre, sanıkların olay günü birlikte sanık İbrahim tarafından kullanılan motosiklete bindikleri ve seyir halinde gittikleri sırada, alış veriş yaptıktan sonra elindeki poşetlerle cadde üzerinde yürüyen yakınanın yanına yaklaştıkları, arkada oturan sanık İzzet'in yakınanın omzunda asılı bulunan çantayı çekip almak istediği, ancak yakınanın vermek istemediği ve karşı koyup direndiği, devamında yere düştüğü, zor

kullanılarak, örneğin itekleyip yere düşürdükten sonra alınması gibi, yağma suçunun oluşumunda mahkeme tarafından takdir edilecektir.

765 Sayılı TCK'da 495/2. maddesinde yer verilen yağma suçunun tamamlanabilmesi, kendisi veya suç ortağının kurtarılması için mal sahibine ya da yardım eden başkasına cebir ve/veya şiddet uygulanmasına ilişkin “dolaylı yağma” suçu 5237 Sayılı TCK'da düzenlenmemiştir.

Bu nedenle eylemin yağma mı yoksa hırsızlık ve yanında tehdit suçunu oluşturup oluşturmadığı iyi irdelenmelidir. Örneğin, malın alınmasından ve hakimiyet alanına geçirilmesinden sonra, fail tarafından aranan mağdurun kolluğu aramaması konusunda tehdit edilmesi halinde, hırsızlık eylemi tamamlanmakla, yağma suçu değil, gerçek içtima gereği hırsızlık ve tehdit suçlarından cezalandırılması gerekecektir⁴⁸.

Ancak, örneğin bina içinde malın bulunduğu yerden alındıktan sonra, binadan çıkarken faille karşılaşılması durumunda, mağdura karşı malın geri alınmasını ve/veya yakalanmasını önlemek amacıyla cebir kullanıp itekleyerek ya da tehdit ederek malı götürmesi durumunda, hırsızlık suçu değil, TCK'nın 44. maddesi gereği, dönüşen niteliği ile tamamlanan yağma suçu oluşacaktır⁴⁹.

Mağdurun üzerinde taşıdığı cep telefonunu çekip almak suretiyle kaçan failin, göz teması kaybedilmeksizin ve kesintisiz takiple yakalanması için kovalandığında, fail malın zilyetliğini sağlayamayıp, fiili hakimiyet kuramadığından, yakalandığı esnada kurtulmak ve/veya malı kaçırmak için kendisini yakalamak isteyen mağdura ve/veya üçüncü kişiye

kullanma sonrasında çantanın kolunun kopması sonucu sanıkların çantayı alarak suç yerinden uzaklaştıkları olayda, sanıkların eyleminin yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, delillerin takdirinde yanlıya düşülerek sanıklar hakkında yazılı şekilde uygulama yapılması... şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 28.03.2021.

⁴⁸ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 02.04.2013 Tarihli ve 2012/6-1301 Esas, 2013/114 Karar Sayılı İlamında, “...kimliği belirlenemeyen şahsın, şikayetçi Ş. 'nin uyanması üzerine suça konu malları alarak olay yerinden kaçarak suç konusu malları hakimiyet alanına geçirdiği ve böylece hırsızlık suçunun tamamlandığı konusunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Bu oluş ve kabul karşısında, olay yerinden uzaklaşmaya çalışan, yakalandığı sırada üzerinde suça konu mal bulunmayan ve kaçan diğer şahsın yakalanmasını engelleme kastıyla hareket ettiğine ilişkin dosya içerisinde herhangi bir delil bulunmayan sanığın, kendisini yakalayan müştekiden kurtulmak için müştekiyi bıçakla basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek şekilde kasten yaralama eylemi, 5237 sayılı TCK'da dolaylı yağma düzenlemesine yer verilmemiş olması nedeniyle, tamamlanmış olan hırsızlık suçunu yağmaya dönüştürmeyip, hırsızlık suçunun yanında ayrıca kasten yaralama suçunu oluşturmaktadır. Bu nedenle sanığın eylemini yağma olarak vasıflandıran yerel mahkeme hükmü ile bu hükmü onayan Özel Daire kararı isabetsizdir...” şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 28.03.2021.

⁴⁹ Yrg. 6. C. Dai'nin 03.02.2021 Tarihli ve 2020/519 E. ve 2021/1468 K. Sayılı İlamında, “...Sanığın marketten suça konu malzemeleri çalarak ücretini ödemediğini fark edip kesintisiz takip sonucu kendisini yakalayan tanık İlyas'ın kolunu ısırması eylemi marketin dışında gerçekleştiğinden tebliğnamede 1 nolu bentteki bozma isteyen görüşe iştirak edilmemiştir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 28.03.2021.

karşı cebir ve/veya tehdit kullanması durumunda eylemi yağma suçuna dönüşecektir⁵⁰.

Yolda yürüyen mağdura yaklaşan iki failden birinin mağdurun kolundaki çantasını çekip almasından sonra her ikisinin de kaçması, çantayı alanın kaçıp kurtulmasına karşın, suç ortağının yakalanması esnasında mağdura ve/veya yardımcı olan üçüncü kişiye cebir ve/veya tehdit kullanması durumunda ise ne olacaktır? Bu durumda, her iki failin eylemi birbirinden ayrı gerçekleşmekle yağma suçu oluşmayacaktır. Kaçıp kurtulanın eylemi hırsızlık, yakalanan kişinin eylemi ise tamamlanmış hırsızlık suçuna TCK'nın 37. maddesi anlamında doğrudan iştirak iradesiyle katılma ve tehdit suçunu oluşturacaktır⁵¹. Ancak her iki failde hırsızlık eylemi öncesinde, kaçarken diğerinin yakalanması durumunda cebir ve/veya tehdit kullanması konusunda anlaşmışlarsa her ikisi içinde yağma suçu oluşabilecektir. Ya da bir eve giren fail ile dışarıda gözcü olarak bekleyen suç ortağı olay öncesinde malı her ne şekilde olursa olsun alma konusunda anlaşmışlarsa ya da mağdurun ev içerisinde tehdit edilmesine suç ortağı göz yummuşsa her ikisi de yağma suçundan sorumlu tutulacaktır⁵².

Failin mağdurun konuşurken aldığı cep telefonunu alıp kaçarken, mağdur ve/veya yakınlarınca kesintisiz takiple yakalanması durumunda, yumruk atarak tehdit etmek

⁵⁰ Yrg. 6. C. Dai'nin 07.12.2017 Tarihli ve 2015/4627 E. ve 2017/5814 K. Sayılı İlamında, "...Mağdurun evinden aldığı bir kısım eşyalar ile ayrılacağı sırada durumu fark eden mağdur C. P.'ün bağırarak çevreden yardım istediği, mağdurun bu yardım çağırmasını ve karşı duruşunu engellemek için sanığın olay yerinden aldığı bir viski şişesini mağdura doğru fırlatıp, mağdurun bir anlık duraksamasını fırsat bilerek olay yerinden hızla ayrıldığı, ancak; yakınan C. P. ve olay yerine gelen eniştesi tanık E. A. sanığı kesintisiz takip ederek bir noktada yakaladıkları, mağdurun evinden alınan bir kısım eşyanın ele geçirildiği, ele geçmeyen eşyalara yönelik olarak sanığın nakti ödemede bulunduğu olayda; sanık hakkında tamamlanan yağma suçu ile ilgili TCK'nın 149. maddesinin 1. fıkrasının (a ve h) bentlerinin uygulanması ile yetinilmesi yerine..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 28.03.2021.

⁵¹ Yrg. 6. C. Dai'nin 13/03/2007 Tarihli ve 2006/10714 E. ve 2007/2989 K. Sayılı İlamında, "...Sanığın açık kimliği tespit edilemeyen üç arkadaşıyla birlikte hırsızlık yapmak için yakınanın muavinliğini yaptığı minibüse binip, diğer sanıkların yakınanın cebindeki parasını yankesicilik suretiyle alıp, yanlış bindiklerini söyleyerek minibüsten inip kaçtıktan sonra, sanığın para üstü istemesi üzerine, yakınanın parasının sanık ve arkadaşları tarafından çalındığını anlayarak, sanığı yakalamak istemesi ve sanığın kendisini cezadan kurtarmak için bıçak çekmesi biçimindeki eyleminin, 765 sayılı Yasanın 495/2.maddesi yollamasıyla aynı Yasanın 497/1. maddesindeki dolaylı yağma suçunu oluşturmasına karşın, 5237 sayılı TCY'nın da dolaylı yağma suçuna yer vermemesi nedeniyle sanığın eyleminin 142/2-b, 106/2-a.maddelerine uyan hırsızlık ve tehdit suçlarını oluşturduğu gözetilmeden yazılı biçimde uygulama yapılması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 28.03.2021.

⁵² Yrg. 6. C. Dai'nin 28/03/2016 Tarihli ve 2015/9697 E. ve 2016/2370 K. Sayılı İlamında, "...Evin içindeyken mağdur R'nin kendisini fark ettiğini anlaması üzerine aldıkları ile birlikte kaçabilmek için bıçağını çıkartıp göstermesi ile birlikte hırsızlık olarak başlayan eyleminin yağmaya dönüştüğü, balkondan atlayıp evden çıkmasından sonra suç ortağı ile birlikte kendilerini yakalamak isteyen mağdur C.'i darp edip tabanca ile vurup yaralayarak eylemlerini el ve işbirliği içinde sürdürdükleri, bu haliyle de sanığın eylemlerinin bir bütün olarak yağma suçunu oluşturduğu düşünülmeden..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 28.03.2021.

suretiyle kaçması durumunda yağma suçu oluşurken, fail veya yakınları dışındaki kişilerce kovalanıp yakalanması durumunda aynı eylemde bulunursa ne olacaktır? Bu durumda, kanun metninde sadece mağdur ve yakınları ibaresi geçmekle yağma değil, yaralama ve tehdit suçunun oluşacağına ilişkin yargı kararları bulunsa da yağma suçunun oluşacağı değerlendirilmektedir. Çünkü yakın kavramı sadece akrabalık boyutuna indirgenerek daraltılmamalı ve mağdura yardım amaçlı yakınlık ve yardımlaşma olarak değerlendirilmelidir.

TCK'nın 148/3. maddesinde ise yağma suçu işlendiği zaman dilimi içerisinde mağdurun faile karşı koyamayacak hale getirilmesi durumunun, yağma suçunun cebir unsurunu oluşturduğu kabul edilmiştir.

2.3.1.1. Korunan Hukuki Yarar

Bir suçun işlenmesi sonucu korunması gereken bir takım değerler ihlal edildiğinde, suç oluşturan eylemler ceza normlarıyla koruma altına alınarak, insanlar için güvence oluşturulmaktadır⁵³.

Yağma suçu; tehdit (TCK 106) ve/veya cebir (TCK 108) ve bazı durumlarda şiddetin araç olarak kullanılarak insanların malları üzerindeki tasarruf ehliyetlerini sınırlandıran veya ortadan kaldıran hırsızlık (TCK 141) suçuyla birleşerek oluşan TCK'nın 42. maddesinde tanımlanan bileşik bir suç türüdür. Dolayısıyla ihlal ettiği ve buna bağlı olarak korunan hukuki yararlar da birden fazladır.

Mağdurun, kendisinin ya da yakınının hayatı, vücudu ya da cinsel dokunulmazlığına karşı saldırı da bulunacağının bildirilmesi, TCK'nın 106/1 maddesindeki tehdit suçunu oluştururken, malvarlığına büyük bir zarar vereceğinden ya da basit nitelikte kötülük yapacağı beyanı ise basit tehdit suçunu oluşturmaktadır. Görüldüğü üzere, TCK'nın 148. maddesindeki yağma suçunun tanımı, 106/1. maddedeki tanıma benzer bir düzenleme olmasına karşın, tehdit suçunda failin kendisi için malın teslimi veya alınmasına karşı konulmaması istenilmezken, yağma suçunda istenilmektedir.

Buradan hareketle yağma suçunun, tehdit ve/veya cebir unsurları baz alınarak yapılan değerlendirmede, insanların hayatı, vücut ve cinsel dokunulmazlığı, kişi özgürlüğü

⁵³ Esra Şule Korkmaz, "Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu", Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi SBE, Gaziantep 2020, s. 11.

ile ayrıca malvarlığı değerlerini oluşturan maliklik ve zilyetliğin sunduğu hakların da hukuken koruma altına alındığı, malvarlığı aleyhine işlenen bir suç türü olduğu görülmektedir⁵⁴.

TCK'nın 108. maddesinde düzenlenen cebir suçu; bir şeyin yapılması veya yapılmaması için kasten yaralamayı da içerisinde barındırdığından, doğal olarak vücut dokunulmazlığını da içeren, AY'nin 17 ve AİHS'nin 2. maddesinde düzenlenen "yaşam hakkı"nı da koruma altına almaktadır.

Yağma suçu hemen her yerde işlenebilen bir suç türü olmakla, insanların serbestçe ve güvenle dolaşabilmelerine ilişkin kişi özgürlüğü ve AY'nin 23. maddesinde düzenlenen "seyahat özgürlüğü"nü de koruma altına almaktadır.

Yağma suçunda tehdit ve/veya cebir yağma suçunun aracı olup, amaç malvarlığı değerlerine haksız şekilde ulaşmak ve sahiplenmek olmakla, yağma suçunda asıl korunan değerlerden birisinin de malvarlığı olduğunu söylemek mümkündür⁵⁵.

2.3.1.2. Suçun Unsurları

Suçların ve buna bağlı olarak öngörülen cezaların kanuniliği ilkesine ilk kez İngiltere'de 1215 Tarihli Magna Carta Libertatum'da, devamında Amerika Maryland Anayasası'nın 21. maddesinin içeriğinde yer verilirken, Kara Avrupası'nda ise, Fransız İnsan ve Vatandaş Hakları Bildirgesi'nin 8. maddesinde yer verilmiştir⁵⁶.

Suçlar ve cezalarının önceden kanunlarla belirlenmesine ilişkin kanunilik ilkesi "Kanunsuz suç ve ceza olmaz" (*Nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*) ilkesinin

⁵⁴ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2020 Tarihli ve 2019/6-647 Esas, 2020/407 Karar Sayılı İlamında, "...Yağma suçu, bir kişinin malını cebir veya tehdit kullanarak almak suretiyle işlenmiş sayılacağından, unsurları itibarıyla hem zilyetliğe, hem de kişi hürriyetine yönelik bir suçtur. Ancak kişi hürriyetine yönelen saldırı, mal aleyhine işlenen suçun gerçekleşmesi bakımından bir araç niteliğinde bulunduğundan, bu suç sonuç itibarıyla "mal aleyhine" işlenen bir suçtur..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 30.03.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 22.05.2019 Tarihli ve 2016/6927 E. ve 2016/6927 K. Sayılı İlamında, "...hırsızlık suçunda korunan hukuki yarar, zilyetlik hakları iken, yağmada zilyetlik haklarının yanında, aynı zamanda kişi özgürlüğü de korunmaktadır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 29.03.2021; Gaziantep BAM. 8. C. Dai'nin 08/02/2021 Tarihli ve 2019/931 E., 2021/220 K. Sayılı İlamında, "...Yağma, tehdit veya cebir kullanma ile hırsızlık suçlarının bir araya gelmesiyle oluşmuş bileşik bir suç olduğundan birden çok hukuki değeri korumaktadır. Kendisini oluşturan suçların korudukları hukuki değerler olan kişi hürriyeti, vücut dokunulmazlığı, zilyetlik ve mülkiyet yağma suçunun da koruduğu hukuki değerlerdir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 29.03.2021

⁵⁵ Fidan Balcı/Seyithan Öztürk, **Hırsızlık, Karşılıksız Yararlanma ve Yağma Suçları**, Genişletilmiş Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020, s. 642.

⁵⁶ Soyaslan, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, s. 238-239.

doğal sonucudur. AY'nin 38. ve TCK'nın 2. maddesinde emredici düzenlemeyle kanunlarda suç olarak tanımlanmayan eylemler nedeniyle hiç kimsenin cezalandırılmayacağı belirtilerek kişi hak ve özgürlükleri güvence altına alınmıştır.

Yasallık ilkesi kendi içerisinde, kanunsuz suç ve ceza olmayacağı kadar, kıyasın da yasak olduğu güvencesini içermektedir. TCK'nın 7. maddesindeki lehe kanunun uygulanması gerekliliği de bu durumun doğal sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ilkelerle, kanunları uygulayan Cumhuriyet savcılarının kanunlarda suç olarak tanımlanmayan fiillerin insanlara yüklenmesi durumunda soruşturmaya veya kovuşturmaya yer olmadığı kararı ile hakimlerin ise CMK'nın 223-2-a bendi uyarınca unsurları oluşmayan suçtan beraat kararı verilmesi sonuçlarına ulaşacaktır. Bu durumda doğal olarak masumiyet karinesi ile lekelenme hakkının korunmasını sağlayacaktır.

İşlenen fiillerin suç oluşturması için, ceza kanunlarıyla, ceza öngören özel kanunlarda yapılan tanımlarda belirlenen şartların oluşması gerekmektedir. Örneğin, bir malın zilyedinin rızası olmaksızın alınmasıyla doğrudan hırsızlık suçunun oluşacağı söylenemez. Ayrıca faydalanma kastının da bulunması gerekir. Cep telefonunu lokanta da unutan müşteriye geri iade etmek için masasından emanate alınarak, sahibinin araştırıldığı aşamada gelmesiyle iadesinde durum böyledir. Böyle bir durumda iş yerinden nitelikli hırsızlık suçundan dava açılması durumunda, fail hakkında faydalanma kastı bulunmayıp, hırsızlık suçunun unsurları tam olarak oluşmayacağından, CMK'nın 223-2-a bendi uyarınca unsurları oluşmayan suçtan beraat kararı verilmesi gerekecektir. Yine yağma suçunda trafik kazası geçiren ve yakını ölüm riski altında bulunan failin, o an yoldan geçen ve cep telefonunu 112 acil yardım çağrısı için vermek istemeyen mağdurdan geçici kullanıp iade etmek için elinden zorla alınıp aranmasında, failin faydalanma kastı bulunmayıp, TCK'nın 25. maddesinde düzenlenen meşru savunma koşulları içerisinde de hareket eden faile yine aynı şekilde CMK'nın 223-2-a bendi uyarınca unsurları oluşmayan suçtan beraat kararı verilmesi gerekecektir.

Suç ve cezaların kanuniliği ilkesi, 5237 Sayılı TCK'nın 2. maddesinde aynen, *“Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. TCK'da yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz. (2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz. (3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas*

yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.” şeklinde düzenlenmiştir. Bu tanımlamadan açıkça anlaşılacağı üzere, insanların temel hak ve özgürlükleri için güvence sağlanmıştır. Aksi halde yukarıdaki örneklerden de anlaşılacağı üzere, keyfi ya da yanlış anlaşılardan kaynaklanan suçlamalar nedeniyle hiç kimsenin özgürlüğü teminat altında olmazdı.

Ceza hukuku bilim insanları tarafından, suçun unsurları değişik şekillerde açıklanmakla birlikte, suç genel teorisine göre genel kabul suçun unsurlarının; kanunilik-yasallık-tipiklik, maddi unsur, manevi unsur ve hukuka aykırılık unsurlarından oluştuğu yönündedir. Bu bakımdan genel kabul doğrultusunda, yağma suçunun unsurları ayrı ayrı incelenecektir.

2.3.1.2.1. Kanunilik-Yasallık-Tipiklik

Suçların ve cezaların kanuniliği, kanunlarda suç olarak tanımlanmayan eylemler için hiç kimseye ceza verilmemesi ile kanunda yazılı cezalar dışında ceza verilmemesini ve beraberinde bunlara bağlı olarak, TCK'nın 7. maddesinde düzenlenen lehe kanunun uygulanması ilkesini de içerisinde barındırmaktadır.

Gerçekleştirilen fiillerin suç oluşturabilmesi için, TCK veya ceza içeren özel kanunlarda suç olarak tanımlanması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle, suçların kanuni tanımlarındaki koşulların bir arada oluşması gerekmektedir. Örneğin, bir malı sahibinden kendisi veya başka biri için alma yağma suçunun unsurlarını oluşturmayacaktır. Ayrıca malın tehdit ve/veya cebir yoluyla alınması da gerekmektedir. Ancak, bu da yetmemekte ve malik veya zilyedinin rızası olmaksızın, maldan yararlanma kastıyla da alınması gerekmektedir. İşte bu şekilde, yağma suçu tüm unsurlarıyla oluşur. Bir malın, acil durumlarda, ilk yardım amaçlı, hayati risk içinde olan bir kimse için alınması durumunda, failin faydalanma kastı bulunmadığından⁵⁷, 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun⁵⁸

⁵⁷ İstanbul BAM. 9. C. Dai'nin 03/02/2021 Tarihli ve 2019/1792 E., 2021/215 K. Sayılı İlamında, “...Buradan hareketle; bir babanın sigara içen on beş yaşındaki çocuğunun sağlığını gözetip tokat atarak sigara paketini elinden alması, psikolojik yahut sosyal gelişimi yönünden sakıncalı olabilecek video, resim ya da mesaj içeriklerini görmek amacıyla cep telefonu, bilgisayar veya taşınabilir bellek gibi eşyalarını zorla almasında ebeveynin eylemi çocuğunun menfaatini gözetmekten ibaret olup faydalanma kastı içermediğinden yağma suçu oluşmayacaktır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 29.03.2021

⁵⁸ 4/12/2004 tarih ve 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, **Resmi Gazete**, 17 Aralık 2004, Sayı: 25673.

(CMK) 223-2-a maddesi gereği unsurları oluşmayan yağma suçundan beraat kararı verilmesi gerekecektir.

Buna karşılık, faydalanma kastına ilişkin yorumun, gerek BAM gerekse Yargıtay kararlarında, yakın zamanda değişmeye başlayarak, yağma suçunun oluşması için suçta konu malın sahiplenme kastıyla alınmasının şart olmadığı yolunda kararlar verildiği de görülmektedir. Buradan hareketle, yararlanmanın sadece ekonomik menfaati değil, maddi veya manevi her türlü tatmin ve hazzın yarar kavramı içerisinde değerlendirildiği anlaşılmaktadır⁵⁹. Ancak, ekonomik anlamda faydalanma ve sahiplenme kastının yağma suçunun ruhunda olduğu, yağma kastını aklından bile geçirmeyen, eşinin kendisini aldattığından şüphe eden erkek ya da kadının, diğerinin elinden telefonu basit şekilde itekleyerek mesaj ve arama kayıtlarına bakmak için alması durumunda yağma suçundan cezalandırılmasına karar verilmesinin, adalete olan inancı zedeleyebileceği değerlendirilmektedir.

Suçların ve cezaların kanuniliği ilkesine, 5237 Sayılı TCK'nın 2. maddesinde aynen, *“Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. TCK’da yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenemez. (2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz. (3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.”*

⁵⁹ İstanbul BAM. 9. C. Dai'nin 03/02/2021 Tarihli ve 2019/1792 E., 2021/215 K. Sayılı İlamında, *“...mağdurun aşamalarda değişmeyen anlatımı ile kendisini aldattığını düşündüğü ve kendisine yapılan yanlışları görmek için mağdurun telefonunu alıp kontrol etmek istediğini öğrenmek için söz konusu cep telefonunu zorla aldığını kabul eden sanığın, suça konu telefonu sahibinin elinden cebir kullanılmak suretiyle aldığının sabit olduğu, yağma suçunun oluşması için suça konu malın sahiplenme kastıyla alınmasının şart olmadığı, yararlanmanın sadece ekonomik menfaati değil aynı zamanda bilgi edinmeyi de kapsadığı, içinde bulunduğumuz çağda cep telefonlarının birer bilgisayar mahiyetinde olup içerilerindeki bilgiye ulaşma, bilginin değiştirilmesi ya da yok edilmesinin de yararlanma kastını ortaya koyduğu, somut olayda söz konusu telefonun içindeki bilgi ve fotoğrafları görmek amacıyla geçici olarak kullanılma kastıyla alınması durumunda da faydalanma kastı gerçekleştiğinden yağma suçunun oluşacağı göz önünde bulundurulduğunda sanığa atılı nitelikli yağma suçunun tüm unsurları itibarıyla oluştuğunun kabulü gerekmektedir...”* şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 29.03.2021; Yrg. C. Gnl. Krl'nin 07.11.2019 Tarihli ve 2017/6-331 Esas, 2019/649 Karar Sayılı İlamında, *“...Sanık Ö'in cebir ve tehdit ile mağdurun elindeki cep telefonunu içerisindeki fotoğrafları silmek amacıyla sanık M. ile birlikte alarak olay yerinden ayrıldıklarının sabit olduğu...yağma suçunun oluşması için suça konu malın sahiplenme kastıyla alınmasının şart olmadığı, fotoğrafları silmek amacıyla geçici olarak kullanma kastıyla alınması durumunda da yağma suçunun oluşacağı hususları göz önünde bulundurulduğunda sanıklara atılı suçun tüm unsurları itibarıyla oluştuğunun kabulü gerekmektedir...”* şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 29.03.2021

şeklinde düzenlenmiştir. Böylelikle kişilerin yaşam hakkı başta olmak üzere, tüm temel hak ve özgürlükleri garanti altına alınmıştır.

Suçların kanuni unsurlarının, yasallık-tipiklik-kanunilik, maddi unsur, manevi unsur ve hukuka aykırılık şeklinde ayrıldığını görmekteyiz. Kimi suçlar için, bu unsurları dışında ilgili kanunlarda bazı özel normlarla, özel bir takım unsurlara da yer verildiğine rastlanılmaktadır. Suçların genel unsurları yanında, diğer suçlardan ayırt edilmesini sağlayan unsurlara özel unsurlar denilmektedir⁶⁰.

Suçların maddi unsurlarının, hareketle sonuç arasındaki sebep-sonuç ilişkisiyle belirlendiğini görmekteyiz. Bunun yanı sıra, suçların manevi unsurunu ise failin işlediği fiilin haksızlık oluşturduğunun bilincinde olması olduğu açıktır. Buradan hareketle, fail eğer haksızlığın bilincinde ise kasten, olası kastla, taksirle veya bilinçli taksirle hareket ettiğini söylemek mümkündür. Bu durum her olaya özgü olarak değerlendirilecektir.

Tipiklik ise ceza içeren normların içeriklerini ve işleniş şekillerini belirleyen, TCK ve suç içeren özel ceza normlarında geçen, tanımlayıcı unsurlardır.

Yine, TCK'nın 21 ve 30. maddeleri, suçların kanuni tanımlarındaki unsurların bilinerek ve istenerek gerçekleştirilmesi halinde kasten hareket edileceğini düzenlemektedir. Yağma suçunda bu anlamda kasten işlenen suç türüdür.

Suçun kurucu (asli-temel) unsurları, suçların oluşumu için zorunlu olan, TCK'nın 21-34 maddeleri arasında genel hükümlerde düzenlenen, benzer suçların ayrıştırılmasını sağlayan, suç genel teorisi içerisinde bütün suçlar için geçerli olan unsurlar olup, suçların basit şekillerini nitelikli hale getiren unsurlara ise tamamlayıcı (ikincil-tali) unsurlar denilmektedir⁶¹. Bu duruma TCK'nın 148. maddesinde düzenlenen basit yağma suçunun mağdurun evinde gerçekleştirilmesi durumunda, TCK'nın 149/1-d maddesinde düzenlenen ve nitelikli hale dönüşen konutta yağma suçunu örnek olarak göstermek mümkündür.

⁶⁰ Hakan Cerrahoğlu, "Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu", Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi SBE, Ankara 2013, s. 24.

⁶¹ Hamide Zafer, **Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75 Ders Kitabı**, 5. Baskı, İstanbul, Ekim 2015, s. 167-168.

2.3.1.2.2. Maddi Unsur

Suç oluşturan ve insana doğrudan veya dolaylı olarak yüklenebilen fiillerle sonuç arasında kurulan sebep-sonuç ilişkisi “*illiyet bağı-nedensellik*” suçların maddi unsurlarını oluşturmaktadır.

Yağma suçunun maddi konusunu başkasının malik veya zilyet olduğu mal oluşturmaktadır. Malik veya zilyedin rızası olmaksızın taşınır malının, fail tarafından kendisi ya da başkası için yarar sağlanması amacıyla, bulunduğu yerden, mağdurun veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden veya malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ve/veya cebir de bulunarak alınmasıyla, suçun maddi unsuru gerçekleşmiş olmaktadır⁶².

Malın tehdit ve/veya cebirle alınması sebebiyle seçimlik hareketli bir suç türü olan yağma suçu, sadece tehdit ve/veya cebir yönteminin kullanılarak işlenmesiyle de bağlı hareketli bir suç türüdür olmaktadır⁶³.

Malı geçici olarak elinde bulunduran kişi her durumda malın zilyedi olmayabilir. Örneğin havaalanında taşıyıcının, arabaya kadar mağdurun çok değerli tablosunu taşıması durumunda, taşıyıcı malı geçici olarak elinde bulunduran olup, malın zilyedi değildir. Elinde bulunduran kişinin, malik veya zilyedin tablosunu tehditle alması durumunda yağma suçu oluşacaktır. Oysa ki tablonun zilyedi olsaydı, yağma suçu da oluşmayacaktır.

Mağdur malın teslimini tehdit ve/veya cebirle eş zamanlı olarak yapabileceği gibi, failin istediği başka bir zamanda da yapabilir. Fail mağdurdan malı yağma esnasında bizzat alabileceği gibi, mağdur tarafından da verilebilir. Yine, failin tehdit eyleminden sonra malın bulunduğu yerden alınmasına karşı konulmaması şeklinde de işlenmesi mümkündür.

TCK'nın 148/1. maddesinde malın yağması düzenlenirken, 148/2. maddesinde senedin yağması düzenlenmiştir. Suçun maddi unsurları içerisinde açıklanan nedenlerle, fail, mağdur, suçun konusu, hareket-fiil oluşturmaktadır.

⁶² Kayseri BAM. 1. C. Dai'nin 04/03/2021 Tarihli ve 2020/1093 E., 2021/432 K. Sayılı İlamında, “...*Buna göre yağma suçunun maddi unsurunun kişinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştirileceği ya da malvarlığı bakımından büyük bir zarara uğratılacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslim veya alınmasına karşı koymamaya mecbur bırakılması olduğu...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 30.03.2021

⁶³ Baklacı, s. 38.

2.3.1.2.2.1. Fail

Her suçun aktif ve pasif süjesi bulunmakta olup, suçun aktif süjesi faildir⁶⁴.

TCK'nın 40/2. maddesinde tanımlanan özgü suç kavramına göre belirli suçlar ancak, özel faillik sıfatına sahip kişilerce işlenebileceği belirtilmektedir⁶⁵. TCK'nın 148. maddesinde "... mecbur kılan kişi..." demekle, yağma suçunun basit ve nitelikli hallerinin işlenmesinde herkesin fail olması mümkündür. Tek şart failin insan, yani gerçek kişi olmasıdır.

Yağma suçu özgü suçlardan olmamakla birlikte, kamu görevlisince, kamuya ait araç ve gereçler kullanılarak işlenirse ve kamu görevlisi sıfatı yağma suçunda özel olarak artırıcı neden veya nitelikli hal olarak düzenlenmediğinden, TCK'nın 266. maddesi uyarınca cezada artırım yapılacaktır⁶⁶.

TCK'nın 250/1. maddesinde düzenlenen icbar suretiyle irtikap suçunda geçen "icbar" kavramı, "... Kamu görevlisinin haksız tutum ve davranışları karşısında, kişinin haklı bir işinin gereği gibi, hiç veya en azından vaktinde görülmeyeceği endişesiyle, kendisini mecbur hissederek, kamu görevlisine veya yönlendireceği kişiye menfaat temin etmiş olması halinde, icbarın varlığı kabul edilir..." şeklinde tanımlanmıştır. 5237 Sayılı TCK'nın 250. maddesinin gerekçesinde ise özetle, kamu görevlisince, kamu görevinin sağladığı nüfuzun kötüye kullanılmasıyla, yağma boyutuna varmayan icbarın gerekliliği üzerinde durulmuştur. Buradan hareketle, kamu görevlisinin suçtan zarar gören üzerinde uyguladığı cebir yağma boyutuna ulaşmışsa artık burada irtikap suçunun değil, yağma suçunun oluşacağı açıktır. İcbar suretiyle irtikap suçundaki "icbar" kavramı, manevi yönü ağır basan tehdit niteliğindedir⁶⁷.

TCK'nın 167. maddesinde düzenlenen şahsi cezasızlık sebebinin yağma suçunda uygulanamayacağı belirtilmesi nedeniyle, evladın, baba ve anasına karşı da yağma suçunun faili olabileceğine işaret edilmiştir.

⁶⁴ Doğan Soyaslan, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Güncelleştirilmiş 8. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2018, s. 249.

⁶⁵ Yasemin Maraşlı Dinç/Muhammet Emin Ruhi, "Türk Ceza Kanununda Yağma Suçu", **Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2018, C.11, S.2, s.88, <https://dergipark.org.tr/pub/erzisosbil/issue/41970/505762> e.t. 23.03.2021.

⁶⁶ Yrg. 6. C. Dai'nin 22/11/2018 Tarihli ve 2015/9629 E. ve 2018/7175 K. Sayılı İlamında, "...Polis memuru olan ve görevi gereği kendisine teslim edilen kimlik kartı ve tabancayı suç işlemek için kullanan sanık Müjdat Arayan hakkında, yağma suçundan hükmolunan cezanın TCY'nin 266. maddesi ile artırılmaması, karşı temyiz bulunmadığından bozma nedeni yapılmamıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 30.03.2021

⁶⁷ Gökçen/Balcı, s. 95.

Yağma suçunun fail tarafından herhangi bir özel durum arz etmemesi nedeniyle birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi de mümkündür. Ancak, bu durumda TCK'nın 149/1-c maddesindeki nitelikli yağma suçu oluşacaktır. Ayrıca, failin mağdura, bizzat yüzüne karşı tehditte bulunması gerekmeyip, mail, telefon, sosyal medya ve benzeri üzerinden tehditte bulunması da yeterlidir.

Fail mal üzerinde hak sahibi olan bir kişi olabileceği gibi hak sahibi olmayan tamamen haksız yarar sağlayan birisi de olabilir. TCK'nın 150/1 maddesinde bu şekilde daha az ceza öngörülen bir hukuki ilişkiye dayanan alacak nedeniyle yağma suçunda durum bu şekildedir.

Fail, TCK'nın 37. maddesi uyarınca doğrudan bir veya iştirak halinde birden fazla kişi, 38. maddesi uyarınca asli faili azmettiren ya da 39. maddesi uyarınca yardım eden kişi de olabilir. Hırsızlık suçunun failleri işleniş şekli itibarıyla, mani durum çıktığında yağma suçuna dönüşen hali ile yağma suçuna en yakın failleri konumunda olabilmektedirler.

Yağma suçu da, hırsızlık suçunda olduğu üzere, failin, malın esasen zilyedi olmamasını gerektirmektedir⁶⁸. Bu durumda, hukuki ilişkiye dayanan alacak nedeniyle yağma suçuna ilişkin TCK'nın 150/1 maddesi dışında, işlenemez suç söz konusu olacaktır.

2.3.1.2.2.2. Mağdur

Mağdur, suçun unsurları veya konusunun üzerinde veya malvarlığında gerçekleştiği, suçtan zarar gören kişidir. Fail de olduğu gibi suçun mağduru olabilmek açısından belirleyici bir özellik bulunmadığından, her gerçek kişinin bu suçun mağduru olması mümkündür.

Suçtan zarar gören kavramı, mağdura nazaran çok daha geniş bir anlama sahip olup, suçun mağduru suçtan doğrudan doğruya zarar gören kimse olup, bazen suçtan zarar görenle mağdur aynı kişi olabileceği gibi farklı kişiler de olabilir⁶⁹.

TCK'nın 148. maddesinde geçen “*Bir başkasını...*” şeklindeki ifadenin de anlaşılacağı üzere, taşınır bir malı tehdit ve/veya cebirle faile veya yönlendireceği kişiye teslim etmeye ya da malın alınmasına karşı koyamayan gerçek kişiyi mağdur olarak

⁶⁸ Soyaslan, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, s. 418.

⁶⁹ Fatih Birtek, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2014, s. 117-118.

tanımlamak mümkündür⁷⁰. Suçun mağdurunun, taşınır malın maliki veya zilyedi olabileceği gibi tanımdan hareketle herhangi bir kişi olması da mümkündür. Şirkete ait paraları taşıyan güvenlik görevlisinin yağmalanması durumunda, mağdur güvenlik görevlisi iken, suçtan zarar gören ise mağdur güvenlik görevlisinin çalıştığı tüzel kişiliğe sahip şirket olacaktır. Şirketi temsilen yönetim kurulu üyelerinin de mağdur gibi CMK'nın 237 ve devamı maddeleri uyarınca kamu davasına katılma hakkı bulunmaktadır.

Tek şart failin insan, yani gerçek kişi olmasıdır. Tüzel kişiler bu suçun faili olamazlar. Ancak, tüzel kişiler senet düzenlenmesi ya da para ödenmesi durumunda bırakılmışsa, tüzel kişilerin yönetim kurulu başkan veya üyeleri suçun mağduru olabilirler.

Yağma suçunda mağdurun malik ya da zilyet olma zorunluluğu da bulunmayıp, eşyayı elinde bulunduran taşıyıcı, emanetçi ve benzeri ile hırsızlık sonrasında malı elinde bulundurarak elinden geri alınmak istenen kişi olması da mümkündür⁷¹.

Yağma suçunda uygulanan tehdit veya cebirin mağdura veya yakınına yöneltilmesi gerekmektedir. Mağdurun yakını kavramına sadece birinci derece akrabaları değil, değer verdiği uzak akrabaları ile yakın arkadaşları da girebilir. Failin amacı mağduru manen zorlayarak menfaat temin etmek olmakla, tehdit veya cebirle mağduru en çok yıpratacak yakınlarının hedef alındığının mağdura iletilmesi, yağma suçunun unsurları içerisinde bulunmaktadır. Dolayısıyla fail tarafından, mağdurun önemsemediği objektif olarak anlaşılan kişilere zarar verileceğinden bahisle haksız yarar sağlanmak istenmesi, bu anlamda TCK'nın 106. maddesinde düzenlenen tehdit suçuna vücut verebilecekken, yağma suçunun unsurları oluşmayacaktır. Vapurda seyahat ederken, failin, mağdura karşı, para vermezse, mağdurun tanımadığı vapur güvenlik görevlisini öldüreceğinin söylenmesiyle, görevlinin boğazına bıçak dayanması durumunda, istenilen para mağdur tarafından faile verilse dahi, güvenlik görevlisi mağdur için çok önem arz etmeyen birisi olmakla, yağma suçu değil, mağdura karşı hırsızlık, görevliye karşı silahla tehdit suçu oluşacaktır. Ancak aynı olayın uçakta seyahat eden failin, bir şekilde girdiği kokpitte bulunan kaptanlara bıçak veya tabanca yöneltilmesi durumunda, uçağın düşmesi halinde mağdurun da içinde

⁷⁰ Yrg. 6. C. Dai'nin 05.05.2016 Tarihli ve 2013/31417 E. ve 2016/4925 K. Sayılı İlamında, "... 'Yağma' suçu; failin, bir başkasının zilyetliğindeki taşınabilir bir malı, zilyedinin rızası bulunmaksızın, faydalanmak veya mülk edinmek amacıyla, cebir ve tehdit kullanmak suretiyle zilyedini, bu malı kendisine teslimine veya bulunduğu yerden alınmasına karşı koymamaya zorlamasıdır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 30.03.2021.

⁷¹ Eker, s. 83.

bulduğu tüm yolcular zarar göreceğinden, mağdurun faile istediği para veya eşyayı vermek zorunda kalması durumunda, fail açısından, yağma suçunun unsurlarının oluşacağı değerlendirilmektedir.

765 Sayılı TCK'da cebrin yağma olayının gerçekleştiği yerde bulunan başka bir kimseye yöneltilebileceği de belirtilirken, 5237 Sayılı TCK'da bu yönde bir düzenleme bulunmamaktadır. 765 Sayılı TCK'da mağdur kavramı için yelpazenin geniş tutulmasının daha doğru olduğu değerlendirilmektedir. Ancak bununla birlikte tehdit ve/veya cebir kullanılmasının akıl hastalığı, zayıflık, yaş küçüklüğü, aşırı madde veya alkol kullanımından ve benzeri nedenlerle bunun anlamını algılayamayacak durumda bulunan kişiye karşı gerçekleştirilerek malın alınması durumunda, yağma suçunun unsurları oluşmayacağından, hırsızlık suçunun oluşabileceği düşünülmektedir.

2.3.1.2.2.3. Suçun Konusu

TCK'nın 148/1. maddesinde geçen “...bir malı teslim...”, şeklindeki ifadeden yağma suçunun konusunun sıvı, gaz, katı nitelikteki mallar ile diğer taşınır mallar olduğu anlaşılmaktadır⁷². Ayrıca, TCK'nın 148/2. maddesinde geçen “...borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ilerde böyle bir senet haline getirilebilecek bir kağıdı...” şeklindeki ifadelerden de, borç altına sokabilecek veya ödenmediği halde ödenmiş gibi düzenlenmesi istenen vesika veya kağıt türü belgelerin de suçun konusunu oluşturduğu görülmektedir⁷³.

Esrar, eroin, baz morfin, sentetik kannabinoid gibi uyuşturucu maddelerin kullanıcılar veya tacirleri arasındaki ihtilaf nedeniyle zorla alınması durumunda, bu tür

⁷² Yrg. C. Gnl. Krl'nin 10.12.2020 Tarihli ve 2019/6-593 E. ve 2020/514 K. Sayılı İlamında, “...Yağma; başkasının zilyetliğindeki taşınabilir malın, zilyedin rızası olmadan faydalanmak amacıyla cebir veya tehdit kullanmak suretiyle alınması olduğundan “zor yoluyla hırsızlık”, bir kişiye karşı kullanılan icbar araçlarıyla haksız bir menfaat elde etmek şeklinde de tanımlanmıştır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 30.03.2021.

⁷³ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2019 Tarihli ve 2017/6-653 E. ve 2019/583 K. Sayılı İlamında, “...katılanın kaçırılıp zorla senet imzalatılması eylemine katılan sanıklar Özay ve Muzaffer'in söz konusu icra takibinin tarafı olmadıkları gibi, sonradan alacaklı duruma geçen sanık Emre ile birlikte alacağın tahsiline katılmalarını haklı kılacak şekilde akrabalık ya da işçi işveren ilişkisine benzer herhangi bir bağlarının bulunmadığı gözetildiğinde bu sanıklar yönünden TCK'nın 150. maddesinde düzenlenen yağma suçunun daha az cezayı gerektiren nitelikli hâlinin uygulanma şartlarının bulunmadığı kabul edilmeledir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 30.03.2021.

maddeler Türk Medeni Kanununa⁷⁴ (TMK) göre mülkiyete konu edilebilecek mallar olmadığından yağma suçunun konusunu oluşturmamaktadırlar⁷⁵. Aynı şekilde uyuşturucu ticaretinden elde edildiği ispat edilen paraların tacirlerin kendi aralarındaki ihtilaftan kaynaklı nedenlerle zorla alınmasında da durumun aynı olduğu değerlendirilmektedir. Bu tür durumlarda hal ve şartlara göre tehdit, yaralama, uyuşturucu ticareti veya kullanma suçlarının oluşabileceği değerlendirilmektedir.

Sahipsiz hayvanlar, çek, bono, yazılı belge ile belgelendirilmeyen soyut alacak iddiaları, mal edinmeye konu edilemeyen fikir ve düşünceler, ısı, ışık, insanın iç enerjisi gibi kavramlar yağma suçunun konusunu oluşturmamaktadır.

Suçun tanımında geçen teslim ettirme, alma şeklindeki fiiller nedeniyle, yağma suçu sadece taşınır mallardan oluşmaktadır⁷⁶. Ancak, mağdurun evini zorla almak isteyen failin, mağdurun çocuğunu öldürme ve gizli tutması tehdidiyle, tapuda evini üzerine tescil ettirmesi ya da sattırıp parasını alma durumlarında taşınmazlar için de yağma suçunun işlenmesi mümkün görülmektedir. Çünkü tehdit ve/veya cebir ile mağdurun evi veya ederi fail tarafından zorla, rızası dışında ve faydalanmak kastıyla alınmaktadır. Buradaki el değiştirme, evin yer değiştirmesi değil, sattırılarak parasının alınması halinde TCK'nın 148/1. maddesindeki paranın yer değiştirmesi iken, TCK'nın 148/2. maddesindeki tapu senedinin yer değiştirmesidir. Araçların noter satışıyla mülkiyetinin geçmesi hususu da bu hususu destekler nitelikte görülmektedir.

Bununla birlikte, 765 Sayılı TCK'nın 495/1. maddesinde suçun konusu madde metninde “*taşınır mal*” olarak belirtilirken, 5237 Sayılı TCK'nın 148. maddesinde “*mal*” kavramının kullanılması nedeniyle taşınmazların da suçun konusunu oluşturacağı değerlendirilmekle birlikte, madde gerekçesinde, suçun konusunun “*taşınır mal*” olarak anlaşılması gerektiği belirtilmekle sadece taşınır malların yağma suçunun konusunu oluşturabileceği ifade edilmekle madde metninin gerekçeyle uyumlu olmadığı görülmektedir⁷⁷.

Eğer sadece taşınırlarda yağma suçunun oluşabileceği kabul edilirse taşınmazlarda oluşmaması durumunda, daha ağır hak ihlaline karşın, daha az ceza öngören TCK'nın

⁷⁴ 22.11.2001 Tarihli ve 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu, **Resmi Gazete**, 8 Aralık 2001, Sayı; 24607.

⁷⁵ Eker, s. 87.

⁷⁶ Balcı/Öztürk, s. 643.

⁷⁷ Koca/Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kitabı, 5. Baskı, s. 627.

106/1. maddesindeki tehdit suçu ile 154. maddesindeki hakkı olmayan yere tecavüz suçu oluşarak, eşitsizliğe neden olunacaktır. Bu eşitsizliğin, kanun lafzında geçen “...bir mal teslimine veya malın alınmasına karşı koymamaya...” şeklindeki “mal” ifadesinin hem taşınabilir hem de taşınmaz malları kapsayacak ve yukarıda önerilen şekilde uygulama geliştirilerek çözülmesi Yargıtay ve BAM kararlarıyla mümkün olacaktır.

TCK'nın 239/1 maddesinde düzenlenen “...ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı...” ile 239/2 maddesinde düzenlenen “...fenni keşif ve buluşları veya sınai uygulamaya ilişkin bilgiler...” hukuka aykırı şekilde ele geçirilirse, yağma suçu yerine bu özel suç türü oluşacaktır. Buradaki hukuka aykırılığın tehdit ve/veya cebir dışındaki hukuka aykırılıklar olduğu düşünülmektedir. Yine, fikir ve sanat eserlerinin ele geçirilmesi durumunda ise 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Hakkında Kanunun⁷⁸ 71. maddesindeki cezai hükümler uygulanacaktır. Ancak, gerek TCK'nın 239. maddesinde geçen sırların gerekse fikir ve sanat eserlerinin tehdit ve/veya cebir ile ele geçirilmesi durumunda TCK'nın 44. maddesindeki fikri içtima kuralları gereği daha ağır olan yağma suçunun oluşacağı değerlendirilmektedir.

Bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla yağma suçunda ise TCK'nın 150. maddesindeki yaralama ve tehdit suçunun uygulanmasına ilişkin suçun konusunu alacak hakkı oluşturmaktadır.

2.3.1.2.2.3.1. Taşınır Mal

Taşınır mal, götürülüp getirilebilen, indirilip kaldırılabilen, mal edinmeye konu taşınmazlar ve insan dışındaki hayvanları da içerisine alınan malları ifade etmektedir. Bunların dışında yararlanma imkanı ile ekonomik bir değere de sahip olmalıdır. Otomobiller, gemiler, hayvanlar, giyim eşyaları, para, çekler, senetler, poliçeler, her türlü kimlikler, sürücü belgeleri, henüz çekilişi yapılmamış loto, toto, piyango biletleri ve benzeri taşınır mallar arasında bulunup yağma suçunun konusunu oluşturmaktadır⁷⁹.

⁷⁸ 5.12.1951 Tarihli ve 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, **Resmi Gazete**, 13 Aralık 1951, Sayı; 7981.

⁷⁹ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 10.12.2020 Tarihli ve 2019/6-593 E. ve 2020/514 K. Sayılı İlamında, “...Yağma; başkasının zilyetliğindeki taşınabilir malın, zilyedin rızası olmadan faydalanmak amacıyla cebir veya tehdit kullanmak suretiyle alınması olduğundan “zor yoluyla hırsızlık”, bir kişiye karşı kullanılan icbar araçlarıyla haksız bir menfaat elde etmek şeklinde de tanımlanmıştır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 30.03.2021; Adana BAM. 8. C. Dai'nin 18.01.2021 Tarihli ve 2019/1982 E., 2021/74 K. Sayılı İlamında, “...Yağma

Yağma sonucu ele geçirilen kredi kartı ya da maaş kartının süresi dolmuş ve kullanılamaz durumda ise yağma suçu yerine sadece tehdit suçu oluşacaktır. Ancak, yağma sonucu ele geçirilen kredi kartı ya da maaş kartıyla bankamatikten para çekilmesi durumunda, gerçek içtima devreye girerek hem yağma suçundan hem de banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılmasına ilişkin TCK'nın 245. maddesinde düzenlenen suç oluşacaktır.

Öğretide çoğunluk görüşüne göre, sadece taşınır malların yağma suçunun konusunu oluşturabileceği belirtilirken, diğer görüşler ve Yargıtayın görüşlerine göre taşınmazların da yağma suçunun konusunu oluşturabileceği kabul edilmektedir⁸⁰. Yağma suçunun gerekçesinde, hırsızlık suçundaki gibi sadece menkul malların suçun konusunu oluşturduğu, gayrimenkullerin ise oluşturmadığı belirtilmektedir. Ancak, mağdurun evini zorla almak isteyen failin, tehditle, tapuda evini üzerine tescil ettirmesi ya da sattırıp parasını alma durumlarında gayrimenkuller içinde yağma suçunun işlenmesi mümkün görülmektedir. Taşınmazların yerinden oynatılması değil, tehdit ve/veya cebir ile sattırılarak parasının alınması TCK'nın 148/1. maddesindeki paranın yer değiştirmesi iken, tapu senedinin aynı şekilde devir alınması durumunda ise TCK'nın 148/2. maddesindeki tapu senedinin yer değiştirmesi söz konusu olmaktadır. Bu durumda, suçun konusu taşınmaz mal değil, taşınmazın el değiştirmesine neden olan, senet teslimine konu, taşınır nitelikteki tapu senedir⁸¹. Yine evden ayrılabilen pencere, kapılar ile kazılarak çıkarılan toprak, kum, taş ise yağma suçunun konusunu oluşturmaktadır.

suçunun konusunun TCK'nın 148/1 maddesi metninde "mal" olarak ifade edildiği halde, maddenin gerekçesinde açıkça "taşınır mal" olarak belirtildiği, bu durumda taşınmazların yağma suçunun konusunu oluşturamayacağı, esasen suçun maddi unsurunun hareket kısmındaki "teslim ettirme" veya "alma" eylemlerinin de, suçun taşınmazlara karşı işlenmesini mümkün kılmadığı gözetildiğinde..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 30.03.2021;

⁸⁰ Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır, s. 521.

⁸¹ Gökçen/Balcı, s. 99; Eker, s. 88; Yrg. 6. C. Dai'nin 11.04.2018 Tarihli ve 2015/5904 E. ve 2018/2758 K. Sayılı İlamında, "...sanığın kardeşinin evinin önüne aracı ile giderek mağdurla karşılaştıkları sırada, elindeki ekmek bıçağıyla söz konusu taşınmazın bedelsiz olarak devri hususunda mağdura hitaben "bana bak, yarın geleceksin ve babamın hakkından vazgeçeceksin, hakkını devrettiğine dair tapuda imza vereceksin, sen o imzayı verme ben seni öldüreceğim, seni yaşatmam" diye tehdit ettiği olayda; sanığın, mağdurun hakkı olan taşınmazdaki payını devretmeye yönelik olarak tehditte bulunmasının, yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu gözetilmeden, vasiyetnamada hataya düşülerek yazılı şekilde nitelikli tehdit suçundan hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 30.03.2021; Antalya BAM. 4. C. Dai'nin 08/07/2020 Tarihli ve 2019/322 E., 2020/1762 K. Sayılı İlamında, "...Sanık M. S. sonrasında, paranın geri tahsil edilmesi için müşterilerin tehdit edilerek, baskı altına alınması ve nihayetinde alacağın çok üzerinde değerde, müşterilere ait ... ilçesindeki 3 katlı müstakil evin mülkiyetinin suç örgütüne aktarılmasında etkin bir biçimde yer alarak örgüt faaliyeti kapsamında nitelikli yağma suçlarını işlemiştir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 30.03.2021

2.3.1.2.2.4. Hareket-Fiil

Ceza hukuku ve ceza muhakemesi hukukunda fiil ve fail esas alınmaktadır. Fiil hareket olarak dış dünyaya yansıyan insan davranış şekillerini ifade etmektedir.

Ceza hukuk anlamında hareket kavramı ilk kez Hegel tarafından geliştirilmiş olup, icrai-ihmalî, kasıtlı-taksirli hareketler şeklinde yapılan ayırım, hem ceza hukukundaki suçların birbirleri arasındaki ayırımı hem de suç oluşturmayan eylemlerin ayırımı kolaylaştıran bir durumdur⁸².

Suçların fail tarafından istediği sonucu almaya yönelik davranışları yapma şeklinde icrai bir davranışla işlenebileceği gibi yapmama şeklinde ihmalî bir davranışla da işlenmesi mümkündür.

Yağma suçu, içerisinde şiddeti de barındıran tehdit ve/veya cebir ile işlenen icrai, seçimlik, bağlı ve TCK'nın 42. maddesinde düzenlenen bileşik hareketli suçlardandır. TCK'nın 148. maddesinde tanımlandığı üzere, fail tarafından malın mağdurdan alınması ya da alınmasına karşı konulmamasının sağlanması için tehdit ve/veya cebir yöntemlerinin kullanılması yağma suçunun hareket unsurunu oluşturmaktadır. Tehdit ve/veya cebir kullanılmasıyla icrai hareketlerden birisiyle mağdurun "*hayatına, vücut bütünlüğüne, cinsel dokunulmazlığına ve malvarlığına*" yönelik zarar verileceğinin iletilmesiyle seçimlik bu hareketlere bağlı olarak, bağlı hareketli bir suç türü ortaya çıkmaktadır. Yine suçun doğal sonucu olarak, mal varlığında zarar oluşmakla da zarar suçudur.

Buradan hareketle, yağma suçunu hırsızlık suçundan ayıran tek unsur olan "*tehdit ve/veya cebir*" yağma suçunun hareket unsurunu oluşturmaktadır. Malın alınmasıyla da suç tamamlanmış olmaktadır. Hırsızlık suçunu yağma suçundan ayıran diğer bir yönde, hırsızlık suçunun fail tarafından malın alınmasıyla değil, hakimiyet alanına geçirilmesiyle suç tamamlanırken, yağma suçunun niteliği gereği fail tarafından malın alındığı anda yağma suçu tamamlanmaktadır. Yağma suçunda ayrıca malın hakimiyet altına geçirilmesine gerek bulunmamaktadır. Yağma suçunun hareket unsurunu oluşturan tehdit ve/veya cebir araç olarak kullanılarak, nihai amaç olan malın alınması, mağdur tarafından faile verilmesinin sağlanması veya fail tarafından alınmasına karşı konulmaması sonucuna ulaşılmaktadır.

⁸² Nur Centel/Hamide Zafer/Özlem Çakmut, **Türk Ceza Hukukuna Giriş**, 10. Baskı, Beta Yayınları, Ankara 2017, s. 239.

Yağma suçunda cebir, “maddi, fiziki etki” ve/veya tehdidin “*manevi etki*” yöneldiği değerler mağdurun “*hayatına, vücut bütünlüğüne, cinsel dokunulmazlığına ve malvarlığına*” karşı olarak sınırlandırılmış olup, bunlar dışında kalan mağdurun “*şerefine veya özel hayatına*” yönelik saldırı gerçekleştirileceğinden bahisle malın teslimi istenilmiş ya da teslimi sağlanmışsa yağma suçu yerine şantaj suçu oluşacaktır⁸³. Bu durum, yağma suçunun bağlı hareket içeren bir suç türü olduğuna da işaret etmektedir. Hareketlerin tamamlanmasıyla mağdur aleyhine malvarlığında azalma olurken, fail yararına malvarlığında haksız artış olmaktadır.

2.3.1.2.2.4.1. Tehdit

Manevi cebir olarak da adlandırılan tehdit sözlükte⁸⁴, “*Sonradan verilecek bir ceza ile korkutma, gözdağı verme, korkutulma*” şeklinde tanımlanırken, TCK’nın 106/1 maddesinde ise “*Bir başkasına ya da yakınına yönelik olarak, hayatına, vücuduna ya da cinsel özgürlüğüne yönelik olarak bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle*” korkutulması şeklinde tanımlanmıştır. Bu açıdan bakıldığında tehdit suçunun yöneldiği değerlerin yağma suçuyla aynı nitelikte olduğu anlaşılmaktadır. Tehdit suçu kişilerin iç güvenliği ve huzurunu bozan soyut tehlike suçlarından olmakla, hareketin gerçekleştirilmesi yeterli görülmektedir⁸⁵.

Yağma suçunda tehdit, malı elinde bulunduran malik veya zilyede yöneltilebileceği gibi yakınına da yöneltmesi mümkündür. Buradaki yakını kavramı içerisine, mağdurun istenileni yapmak zorunda kalacağı derecede önemseddiği kişiler girmektedir. Buradaki mağdur dışındaki “*yakını*” kavramı, mağdur için mutlak surette failin istediğini yapmayı tereddütsüz göze alacağı uzak ya da yakın akrabaları, yakın dostları ve benzeri herkes olabilir. Mağdur açısından sübjektif bir kavram olan yakını kavramı her olaya özgü değerlendirilmelidir. Mağdurun bu derecede önemsemediği kişiler yakını kavramına girmeyeceğinden, bu kişilere yapılacağı mağdura söylenen tehditler de yağma suçunu

⁸³ Sinan Esen, **Malvarlığına Karşı Suçlar ve Belgede Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar**, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2007, s. 165-166.

⁸⁴ **Örnekleriyle Türkçe Sözlük**, s. 2810.

⁸⁵ Alaadin Egemenoğlu, “Yargıtay Kararları Işığında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Tehdit Suçu”, **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2017, C.4, S.1, s.59, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1102238> e.t. 26.03.2021.

oluşturmayacaktır. Buna karşılık, duruma göre tehdit, yaralama veya kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçları oluşabilecektir.

TCK'nın 148. maddesinin gerekçesinde, yağma suçunda kullanılan tehdit veya cebir, kişiyi malı teslim etmeye ya da failce alınmasına karşı koyamamaya uygun olması da gerekmektedir. Bu açıdan tehditle yapılacağı söylenen kötülüğün belirli bir ağırlığa ve yoğunluğa ulaşması gerektiği de açıktır.

Yağma suçunun hareket unsurlarından birisini oluşturan tehdit yöntemiyle mağdurun korkarak malı teslim etmesi ya da alınmasına karşı koyamaması gerekmektedir⁸⁶. Burada mağdurda oluşan korkunun ağır ve haksız bir zarara uğrayacağına ilişkin iç dünyasında derin endişe oluşturmaya elverişli olması da gerekmektedir. Yine yağma suçunda mağdurun gereğinden fazla ürkek olması halinde yağma suçu oluşmayabilecektir⁸⁷. Ondokuz yaşında yanında başka bir erkek arkadaşıyla yürüyen şahsın, silahsız olan ondört yaşındaki çocuğun sözlü tehdidiyle para vermesi olayı, bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Bu durumda yağma suçu oluşmayacaktır.

Tehdit, mağdurun önemseydiği bir hal almalı, mağdurun korkarak failin isteğini yerine getirmesi gerekmektedir. Bunun için, tehdidin objektif olarak ciddi, yoğun ve korkutucu özelliğinin bulunması gerekmektedir. Tehdit sözlerinin mağdurca duyulması veya araçlarla haberdar edilmesi de önemlidir.

Fail tarafından malın alınması öncesinde, yanında bulunan arkadaşlarının korkutucu gücünden yararlanılması durumunda, mağdura karşı tehditvari sözlerle “*çantanı ver lan*”

⁸⁶ Adana BAM. 6. C. Dai'nin 20/01/2021 Tarihli ve 2019/2725 E., 2021/106 K. Sayılı İlamında, “...Yağma suçu aslında hırsızlık suçunun cebir veya tehdit unsuru eklenmiş halidir...sanığın adli sicil kayıtlarından ve alınan beyanlardan anlaşılacağı üzere uyuşturucu madde kullanıcısı olduğu ve uyuşturucu alabilmek için olay tarihinde annesi olan mağdurdan telefonunu istediği, mağdurun telefonunu vermek istememesi üzerine evin mutfak kısmında buldukları sırada ilk önce elleriyle göğsüne yapıştığı, telefonu vereceksin dediği, müşterinin bu kaçınıcı telefon deyip telefonu vermeyip direndiği, bu sırada sanığın elini bıçağa attığı, bıçağı alırken müşterinin bir kötülüğe maruz kalacağından korkarak telefonunu vermek zorunda kaldığı, daha sonra sanığın cebir ve tehditle ele geçirdiği mağdura ait telefonu alıp satarak menfaat temin ettiği anlaşılmiş olup, sanığın bu şekilde gerçekleştirdiği eyleminde ise TCK'nun 149/1-a-d maddesinde yazılı “Konutta veya Eklentilerinde Silahla Yağma” suçunu işlediği konusunda Dairemizce tam bir vicdani kanaate varılmıştır...” şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 28.03.2021.

⁸⁷ Samsun BAM. 4. C. Dai'nin 07.01.2021 Tarihli ve 2021/247 E., 2021/597 K. Sayılı İlamında, “...mağdurun sanıkların kimliğine yönelik geçmişten gelen algı ya da tasavvurunun, ya da mağdurun psikolojik durumu ve/veya ürkek kişiliği ile yarattığı düşüncelerin de yağma suçunun unsuru olarak tanımlanan tehdit kapsamında değerlendirilmesinin olanaklı olmadığı; yerel mahkemenin gerekçesi de göz önüne alındığında, sanıkların mağduru tehdit ederek veya cebir kullanarak bir malı teslim etmeye ya da malın alınmasına karşı koyamamaya mecbur kaldıklarına ilişkin kesin ve inandırıcı delil bulunmadığı anlaşılmalıdır...” şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 28.03.2021.

derse, failin mahallesinden sabıkalı, uyuşturucu bağımlılığı olan bir kişi olduğunu bilen mağdurun isteği yerine getirmesi halinde yağma suçu oluşacaktır. Yine failin görüşme yapıp iade etmek için mağdurdan aldığı cep telefonunu görüşme sonunda geriye isteyen mağdura karşı, “çek git yoksa seni döverim” denilmesi durumunda fail ve yanında bulunan diğer kişilerden korkması nedeniyle telefonunu alamadan uzaklaşması durumunda yağma suçu oluşacaktır. Ayrıca, hırsızlık eylemi gerçekleştikten sonra mağdurla evin içerisinde karşılaşınca, bıçakla “çekil yolundan yoksa kötü olur” şeklinde sözlerle silahla tehdit etme esnasında, başta hırsızlık olan eylem, gelişen yeni niteliği gereği yağma suçuna dönüşmektedir.

Failin hiçbir şey söylemeden mağdurdan cep telefonunu elinden alması, mağdurun da hiçbir şey yapmaması durumunda, aralarındaki yaş ve cüsse farkı, olayın gece vakti تنها ve sokakta yatan madde bağımlılarının bulunduğu yerde gerçekleşmesi, failin sabıkalı, aşırı saldırgan ve dengesiz birisi olduğunun mağdur tarafından bilinmesi ve benzeri durumlarda karşı koymaktan korkması nedenleriyle açıktan hırsızlık değil yağma suçu oluşacaktır. Aksi halde eylem hırsızlık suçunu oluşturacaktır.

Mağdurdan malın alınmasıyla işlenen yağma suçunda, tehdidin mutlak surette malın alınmasından önce veya en geç mal alınırken yapılması şarttır. Aksi halde mal alınarak hakimiyet alanına geçirilmesinden sonra yapılırsa, hırsızlık ve tehdit suçları oluşacaktır. Tehdit, failin yakınına ya da bizzat kendisine yarar sağlamak için yapılmış olabilir. Tehdidin instagram, facebook, e-mail, whatsapp, telefon, telgraf, mektup ve benzeri ile ya da üçüncü kişi aracılığıyla yapılması arasında suçun oluşumu için herhangi bir fark yoktur.

Failin, mağduru korkutma yeterliliğine sahip olduğunu bilerek hareket etmesi ile mağdurun gerçekten korkması gerekmekte olup, failin korkutmak için hile yoluna başvurması halinde de yağma suçu oluşacaktır⁸⁸.

Bununla birlikte her olaya özgü olarak malvarlığı bakımından tehdidin yağma suçuna vücut verip vermeyeceğinin, hakim tarafından hal ve şartlara göre değerlendirilmesi gerekmektedir.

⁸⁸ Mustafa ARSLANTÜRK, **İcrasından İnfazına Bütün Yönleriyle Yağma Suçu**, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 33-34.

2.3.1.2.2.4. 2. Cebir

Cebir sözlükte “Zor, zorlama, bir kimseye yapmak istemediği işi zorla yaptırma” şeklinde tanımlanmıştır⁸⁹. TCK’nın 108. maddesinde düzenlenen cebir, bir şeyin yapılması veya yapılmaması için kasten yaralamayı da içerisinde barındırmaktadır. Aynı zamanda faili suça iten nedenler de bir şeyin yapılması ya da yapılmaması noktasında toplanmaktadır. Cebir, içerisinde şiddet unsurlarını barındırdığı için suç olarak düzenlenmesiyle vücut dokunulmazlığını da kapsayan, AY’nin 17 ve AİHS’nin 2. maddesinde yer alan “yaşam hakkı” koruma altına alınmıştır.

Cebir suçu, sınırsız hareketle işlenebilen, serbest hareketli bir suçtur. Kasten yaralama suçundan ayrıldığı nokta, cebir suçunun mağdurdan bir şeyi yapması ya da yapmaması veya kendisinin yapmasına müsaade etmesi şeklinde özel kastla işlenmesine karşın, kasten yaralama suçunun genel kastla işlenmesidir⁹⁰.

Yağma suçunda, cebre maruz kalan kişi, vücut dokunulmazlığının fiziksel şiddetle ihlali sonucunda yaşadığı acı ve korkuyla, failin isteğini yerine getirmektedir. Yağma suçunda cebir, mağdur/mağdurlara karşı, kendisine ya da yakınına karşı yaşamına, beden veya cinsel dokunulmazlığına saldırılacağından veya malvarlığına nitelikli zarar verileceğinden bahisle, bir malı teslim etmeye ya da alınırken karşı konulmamasını sağlamaya yönelik davranışlarla işlenmektedir⁹¹. Bu yönüyle cebir kullanılan diğer suçlardan ayrılmaktadır⁹². Cebir vücut dokunulmazlığına karşı işlenmekle, vücuda temas

⁸⁹ Örnekleriyle Türkçe Sözlük, s. 436.

⁹⁰ Pınar Memiş Kartal “Türk Ceza Hukukunda Cebir Suçu”, **Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2010, C.2, S.2, s.1042, <http://dosya.gsu.edu.tr/Docs/HukukFakultesi/TR/FakulteDergisi/fakulte-dergisi-2010-1-Cilt-2-hukuk-fakultesi.pdf> e.t. 26.03.2021.

⁹¹ Sakarya BAM. 4. C. Dai’nin 26/11/2020 Tarihli ve 2020/1298 E., 2020/2178 K. Sayılı İlamında, “...Yağma, başkasının zilyetliğindeki taşınabilir malın zilyedin rızası olmadan cebir ve tehdit kullanmak suretiyle alınması olduğundan yağma suçu, amaç ve araç hareketlerden oluşan bir suçtur. İlk önce almayı gerçekleştirmek için araç hareketler olan cebir veya tehdit kullanılır; sonrasında bu cebir veya tehdidin etkisiyle malın alınması veya teslimi sağlanmasıyla suç tamamlanır; bu haliyle bir çok hukuki değeri taşır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 30.03.2021

⁹² Yrg. C. Gnl. Krl’nin 08.10.2020 Tarihli ve 2019/6-647 Esas, 2020/407 Karar Sayılı İlamında, “...Yağma suçunun oluşabilmesi için, suça konu malın, elinde bulunduran kişiden cebir veya tehdit kullanılmak suretiyle alınması veya mağdurun malı teslimine veya alınmasına karşı koymamaya mecbur kılınması gerekir. Cebir ya da tehdit, bir kişiyi malını teslimine veya alınmasına karşı koymamaya mecbur kılmak amacıyla yapılmalıdır. Cebir ya da tehdidin belirtilen amaçla ve bu şekilde gerçekleştirilmesi, yağmayı mal varlığına karşı işlenen diğer suçlardan ayırmaktadır. Failin mağdura yönelttiği cebir veya tehdidi, kendisi veya başkasına yarar sağlamak amacıyla malı teslimine veya alınmasına karşı koymamaya zorlamak amacıyla gerçekleştirmiş olması gerekir. Cebir veya tehdit ile malın alınması veya verilmesi arasında nedensellik bağı bulunmalıdır. Yağma suçunun oluşabilmesi için, baştan beri yağma amacıyla hareket eden failin, eylemin başında veya

içermeyen, fiziksel olmayan hareketler cebir kavramı içerisinde kabul edilmemektedir. Bu açıdan bakıldığında, mağdurun malına karşı uygulanan cebir, mağduru failin istediği yararı sağlamaya zorluyorsa cebir değil, tehditle yağma suçu oluşurken, zorlamıyorsa sadece mala zarar verme suçu oluşacaktır.

TCK'nın 6/1-f maddesinde saldırı ve savunmaya elverişli, taş, sopa, bıçak, tabanca, tüfekte ya da tokat, yumruk, tekme, ısırma ve benzeri yöntemlerle cebir yoluna başvurularda yağma suçunun işlenmesi mümkündür. Tehdidin somutlaşmış halini, bu açıdan bakıldığında cebir olarak tarif etmek mümkündür. Ancak, cebrin yağma suçuna vücut verebilmesi için, mağduru zorlayıcı ve istenileni yapmaya zorlayıcı boyuta ulaşması da gerekmektedir. Mağdurun kolayca kurtulma imkanı bulunan veya faile karşı daha güçlü konumunda bulunduğu durumlardaki hafif itekleme ve benzeri hareketlerle telefonunu alıp kaçma, yağma suçunu değil, hırsızlık ve yaralama suçunu oluşturabilecektir. Yolda yürüyen mağdurun elinde bulunan telefonu elinden alıp kaçmak, boynundaki kolyenin çekip alınarak kaçılması durumlarında yağma suçu değil, TCK'nın 142/2-b-son maddesindeki elde ya da üstte taşınan eşyayı çekip almak suretiyle hırsızlık suçunu oluşturmaktadır⁹³.

Yağma suçu sırasında uygulanan cebir durumunda kişinin yaralanması ya da ölmesi de mümkündür. TCK'nın 149/2. maddesi uyarınca, yağma suçu işlenirken kasten yaralama suçunun TCK'nın 87. maddesinde düzenlenen, neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçundan ceza verilmesi mümkünken, bunun dışında TCK'nın 86. maddesinde kalan yaralama suçunda ise yağma suçunun cebir unsuru içerisinde erimekle sadece yağma suçundan hüküm kurulacaktır. Ölüm halinde de ikili ayırım yapılması gerektiği değerlendirilmektedir. Eğer failin amacı maktulü silahla yağmalamak iken, aralarında yaşanan arbede de ölüm gerçekleşirse gerçek içtima kuralları gereği, TCK'nın 149/1-a maddesindeki nitelikli yağma suçu ile TCK'nın 81. maddesindeki

ortasında cebir veya tehdit kullanmasının bir önemi bulunmamaktadır. Önemli olan cebir veya tehdidi kullanmasıdır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 30.03.2021

⁹³ Yrg. 6. C. Dai'nin 10.07.2012 Tarihli ve 2012/4549 E. ve 2012/14255 K. Sayılı İlamında, "...Olay günü ani bir hareketle yakınanın boynundaki altın kolye ve ipe asılı bulunan cep telefonunu bir hamlede koparıp alma şeklinde gelişen sanığın fiilinde mağdurun direncinin kırılmasının söz konusu olmadığı gibi kişi özgürlüğüne yönelik bir saldırısında bulunmadığı, yakınanın anlatımlarına göre de sanığı bir hamlede boynundaki kolye ve cep telefonunu aldığı anlaşıldığı, diğer taraftan kolye ve cep telefonunu alma yoluyla failde meydana gelen dolaylı zorlama etkisi de yağma cürmünü oluşturacak önem ve ciddiyete sahip olmadığı eylemin bir bütün halinde TCK'nın 142/2-b maddesine uyan hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmeden yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yağma suçundan hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 28.03.2021.

kasten öldürme suçunun oluşacağı düşünülmektedir. Ancak, yağma suçunun işlenmesini kolaylaştırmak için adam öldürme suçu işlenirse, TCK'nın 82/1-h maddesi uyarınca nitelikli adam öldürme ve yağma suçlarından hüküm kurulması gerektiği değerlendirilmektedir⁹⁴. Başta yağma niyeti olmayıp, sadece öldürme amacı varken, öldürdükten sonra maktulün cüzdanını alması durumunda, ölen kişiye karşı cebir kullanılarak yağma suçunun işlenmesi mümkün olmadığından, TCK'nın 142/2-a maddesindeki hırsızlık suçu ile TCK'nın 81. Maddesinde düzenlenen kasten öldürme suçunun oluşacağı düşünülmektedir⁹⁵.

Mağdurun direncini kırmak için bulunduğu oda içerisindeyken kapıyı üstüne kilitleyerek, evdeki eşyalarının alınması durumunda, vücuduna temas söz konusu olmadığından, yağma suçu değil, hırsızlık ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu oluşacaktır⁹⁶.

Ayrıca, mağduru herhangi bir yol ve yöntemle kendisinin ne durumda olduğunu dahi bilemeyecek ve kendisini savunma imkanı ortadan kalkacak şekilde bırakarak yarar sağlanması durumu da yağma suçunda cebir sayılarak, kanun koyucu tarafından TCK'nın 108. maddesinde düzenlenen fiziki cebir kavramının dışına çıkmıştır⁹⁷. Bu duruma mağdurun yemek veya içeceğinin içerisine habersizce uyutucu ilaç koyan faili, mağdurun uyuyarak malını koruyamayacak durumundan yararlanarak, üzerindeki para, altın veya cep telefonunu alarak yağma suçunu işlemesi örnek olarak gösterilebilir.

2.3.1.2.2.5. Kullanım Yağması

TCK'da doğrudan düzenlenmemekle birlikte, gerek mahkemeler ve İstinaf gerekse Yargıtay tarafından benimsenerek yağma suçu içerisinde kabul edilen, alacak yağması

⁹⁴ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.12.2015 Tarihli ve 2014/1-707 Esas, 2015/504 Karar Sayılı İlamında, "...maktulün öldürülmesi eylemlerinin para ve değerli eşyayı elde etmeye yönelik olup sanıkların eylemlerinin nitelikli yağma suçunu oluşturduğunun kabulü gerekmektedir..." şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 29.03.2021.

⁹⁵ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 20.10.2015 Tarihli ve 2014/1-427 Esas, 2015/334 Karar Sayılı İlamında, "...sanığın maktulü öldürdükten sonra cebinden cep telefonunu aldığı, daha sonra da işlediği suçun delilleri yok etmek amacıyla yakıldığı söylenebilir ise de tüm dosya kapsamında maktulün bir miktar parasınıda aldığı anlaşılması karşısında faydalanma maksadıyla hareket ettiği, bu nedenle de eyleminin hırsızlık suçunu oluşturduğu kabul edilmelidir..." şeklinde itirazın reddine karar verilmiştir. UYAP, e.t. 29.03.2021.

⁹⁶ Mustafa Artuç, **Malvarlığına Karşı Suçlar**, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2020, s. 292.

⁹⁷ Ersan Şen, "Yağma Suçunun Maddi ve Manevi Unsurları", **Hukuki Haber**, <https://www.hukukihaber.net/icbar-suretiyle-irtikap-sucu-makale,5867.html>, 17.12.2017, e.t. 28.03.2021.

olarak da adlandırılan bir suç türüdür. Bu suç türünde müşteki konumunda olan kimseden mal zorla alınmazken, yemek, konaklama, ulaşım ve benzeri ücret karşılığı sunulan hizmetlerden, hizmet sunulmadan önce ücret ödenmeksizin tehdit ve/veya cebir kullanılarak yararlanılması söz konusu olmaktadır⁹⁸.

Buradan hareketle kullanım yağması suçunu, malın fail tarafından tehdit ve/veya cebirle alınması şeklinde işlenen yağma suçundan, işleniş şekli itibarıyla farklı olduğu görülmektedir. Diğer yağma suçlarında, failin malvarlığı, tehdit ve/veya cebirle mağdurun malvarlığından malın alınmasıyla artmaktadır. Ancak, kullanım yağması suçunda, mağdurun sunduğu hizmete karşılık alacağını alamaması nedeniyle malvarlığında azalma olurken, failin borcunu ödememesiyle malvarlığında haksız artış gerçekleşmektedir.

Hizmetin sunulmasından sonra bedeli istendiğinde, mağdurun dövülmesi ve/veya tehdit edilmesi durumlarında ise, kullanım yağması suçu oluşmayacaktır. Bu durumda duruma göre tehdit ve/veya yaralama suçları müstakilen oluşacaktır⁹⁹.

⁹⁸ Yrg. 6. C. Dai'nin 22.01.2009 Tarihli ve 2008/11875 E. ve 2009/344 K. Sayılı İlamında, "...Yakınanın kullandığı ticari taksiye müşteri gibi binerek, ineceği yere gelmeden önce üzerinde bulunan tabancanın ağızına mermi verip "dayı bu saatten sonra ben ne dersem tamam diyeceksin", araçtan inerken de "paranı vermiyorum, sakın ola ağızını açmayasın" diyerek geceleyin, silahla yakınına tehdit edip taksi ücretini vermeyen sanığın eyleminin yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.04.2021; Ankara BAM. 14. C. Dai'nin 03/02/2020 Tarihli ve 2019/403 E., 2020/252 K. Sayılı İlamında, "...Sanığın mağdurdan zorla kokoreç alıp yemesi söz konusu olmadığı gibi kokoreçi yedikten sonra mağdurun karşı koymasına karşın olay yerinden uzaklaşması da söz konusu değildir. Keza kokoreçin parasını ödemeyeceğine yönelik olay yerinden ayrılmadan önce mağdura karşı bir tehdide de bulunmamaktadır. Sanık kokoreçi yedikten sonra olay yerinden ayrılmış hatta mağdurun gözlemine göre pazar yerinde aracıyla 2-3 tur atmıştır. Bu aşamaya kadar kokoreç parasının ödenmemesinde cebir ve tehdit bulunmadığından yağma suçunun unsurları itibarıyla oluştuğundan söz edilemeyecektir. Bu durumda yağma suçuna ilişkin suçun unsurları itibarıyla oluştuğundan söz edilemeyeceğinden nitelikli yağma suçundan ilk derece mahkemesince verilen ve hukuka aykırı bulunan mahkumiyet hükmünün kaldırılarak CMK'nın 223/2-a maddesi gereğince sanığın beraatine karar verilmiştir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.04.2021

⁹⁹ İstanbul BAM. 7. C. Dai'nin 19/12/2018 Tarihli ve 2018/2730 E., 2018/26592 K. Sayılı İlamında, "...Sanığın olay tarihinde gece saat 03:30 sıralarında ... Mahallesinde müştekinin kullandığı ... plakalı ticari taksiye bindiği ve ... mahallesine geldiklerinde inmek istediği, 14 TL tutan taksi ücretini ödemek istemeyen sanığa ödenmesi hususunda ısrar eden müştekiye adli emanetin ... sırasında kayıtlı olup, gerçek silah görünümüne sahip ve korkutmaya elverişli kuru sıkı tabancayı yöneltip doldur boşalt yaptığı ve "defol git buradan" deyip yürüyerek uzaklaştığı, müştekiden ayrıca bir talepte bulunmadığı, maddi değeri olan bir şey almadığı, eyleminin taksi hizmetinin bedelini ödememekle sınırlı kaldığı, sanığın bu eyleminin yağma suçunu oluşturmayıp silahla tehdit suçunu oluşturduğu anlaşılmış..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.04.2021; Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.02.2013 Tarihli ve 2012/6-1290 Esas, 2013/35 Karar Sayılı İlamında, "...Cebinde 5 Lira parası bulunan sanığın müştekinin ticari taksisine bindiği, bir süre gittikten sonra bir büfenin önünde durmasını söylediği, taksimetresi çalışmakta olan taksiden inen sanığın elindeki bıçağı göstererek büfeden içki, sigara ve para istediği, istediklerini alamayınca burada 10 dakika kadar büfedeki ...isimli mağdurla tartıştığı, sonra ticari taksidedeki müştekinin yanına gelerek bıçağı gösterip 8 Lira tutan taksi ücretini ödemeyeceğini söylediği, müştekinin "haraç mı alıyorsun" sözü üzerine "evet haraç alıyorum nereye şikayet edersen et" şeklinde konuştuğu anlaşıldığına göre, olayda sanığın müştekiyi silahla

Yukarıda geçen kullanım yağması, taşınabilen malların zor yoluyla alınması olmayıp, kullanılması olup, örnek olarak, failin, müştekinin şoför olarak kullandığı ticari taksiye binmeksizin ya da binerek silahla tehdit ederek istediği yere ücretsiz gitmesi halinde tamamlanmış kullanım yağması suçu yanında, gerçek içtima kuralları gereği kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu da oluşacaktır¹⁰⁰.

2.3.2. Senedin Yağması

Borcun varlığına işaret eden her türlü yazılı belge yağma suçunda senet olarak kabul edilmektedir.

TCK'nın 148/2. maddesinde düzenlenen senedin yağması suçu, tehdit ve/veya cebir kullanılarak mağdur ya da başka bir yakınından borçlandırıcı senet alınması, öncesinde düzenlenen bir senedin ödendiğine ilişkin bir belge verilmesinin sağlanması, bu şekilde bir senedin alınmasına karşı çıkılmamasının sağlanması, ileri bir tarihte senet olarak kullanılacak bir kağıdın imzalatılması, öncesinde düzenlenen bir senedin yakılıp, yırtılarak yok edilmesinin istenilmesi ya da fail tarafından aynı yöntemle yok edilmesine karşı konulmama zorunlu bırakılması veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi şeklinde çeşitli şekillerde işlenebilmektedir¹⁰¹.

765 Sayılı TCK'da ise, fail tarafından, mağdura karşı cebir ve şiddet kullanılarak işlenebileceği belirtilmiştir. 5237 Sayılı TCK'da ise tehdit ve/veya cebir şeklinde işlenebileceği düzenlenmiş olmakla birlikte şiddetin cebir içerisinde olduğu kabul

tehdit etmesinin "bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya" yönelik olmadığı, aksine müştekinin kendisinde bulunan alacağını vermemeye yönelik olduğundan yağma suçunun unsurlarının oluşmadığı ve sanığın eyleminin TCK'nun 106/2-a maddesi kapsamında silahla tehdit suçunu oluşturduğu kabul edilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.04.2021

¹⁰⁰ Altınay, s. 3; Eker, s. 89.

¹⁰¹ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.02.2013 Tarihli ve 2012/6-1290 Esas, 2013/35 Karar Sayılı İlamında, "...İlçesinde otel ve akaryakıt istasyonu işletmecisi olan sanığın, mağdurun müdürü olduğu ... ortaklığının Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığına taahhüt ettiği Etap toplu konut yapım işini devrettiği alt taşeron olan ... İnşaatçılık ile giriştiği ticari işlemler sonucu aldığı toplam tutarı 435.886,74 TL olan 9 adet çekin karşılığının bulunmaması nedeniyle alacağını bu şirketten tahsil edemeyince, otelinde müşteri olarak kalan mağdur ...'ın kaldığı odaya silah zoru ile yanında kimliği belirsiz bir şahısla birlikte girerek katıldandan zorla sonradan 435.886,74 TL olarak doldurulan boş çek ve üzerinde kimlik numarası ve adı soyadı yazılı boş bir kağıt almak suretiyle yağma suçunu işlediği olayda, sanık ile mağdur ve mağdurun yetkilisi olduğu şirketler arasında alacak hakkı doğuran herhangi bir hukuksal ilişkinin bulunmadığı, ... şirketine ait borçların mağdur tarafından üstlenildiği ve her iki şirket sahiplerinin aynı kişiler oldukları iddialarının tüm dosya kapsamı ile doğrulanmadığı anlaşılmalı, dosya kapsamı itibarıyla araştırılması gereken başkaca bir husus bulunmadığından sanığın mahkûmiyetine ilişkin yerel mahkeme hükmü ile bu hükmü onayan Özel Daire kararında bir isabetsizlik bulunmamaktadır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.04.2021

edilmiştir. 765 Sayılı TCK'da ayrıca, şahsen veya malen büyük bir tehlike içerisine düşürüleceğinden bahisle tehdit edilmesi halinde “*tehdit*” suçun unsuru içerisinde sayılmıştır. Yine, 765 Sayılı TCK'da mağdura veya başkasına zarar verecek hukuk düzeninde geçerli sayılan bir senedin verilmesi veya koparılarak mahvedilmesine mecbur bırakılması da senet yağması içerisinde değerlendirilirken, yukarıda sayılı olduğu üzere, 5237 Sayılı TCK'da bu yöntemlerin daha fazla olduğu görülecektir. Bununla birlikte gerek 765 Sayılı TCK'da gerekse 5237 Sayılı TCK'da ortak olan yön, senedin ya da senet yerine geçen belgenin hukuk dünyasında geçerli bir belge olması zorunluluğudur. Aksi halde, icra müdürlüklerinde ya da hukuk mahkemelerinde talep hakkı vermeyen bir senet veya belge alınması halinde senedin yağması suçu oluşmayacak, bunun yerine duruma göre, tehdit, yaralama, alıkoyma ve benzeri suçlar oluşabilecektir.

Suçun oluşması için mutlak surette Türk Ticaret Kanununda¹⁰² (TTK) tanımlanan poliçe, bono, çek ve benzeri olması zorunluluğu da bulunmamaktadır. TTK'nın 776. maddesinde “*bono veya emre yazılı senet*”, hangi dilde yazılırsa yazılsın metin içeriğinde “*bono*” veya “*emre yazılı senet*” kelimesi bulunan, herhangi bir şarta bağlı olmayan ödeme vaadini içeren, vade, ödeme yeri, kime veya kimin emrine ödenecekse ismini, düzenlenme tarih ve yerinin yazıldığı, düzenleyen tarafından imzalanan belge olarak tanımlanmaktadır. Buna karşılık, poliçe, bono, çek dışında borcu veya sonlandığını belgelendiren yazı ve imza içeren diğer belgeler de 5237 Sayılı TCK'da düzenlenen senedin yağma suçunun konusunu oluşturabilecektir.

Borç doğuran konu genellikle, para borcuna ilişkin alacak hakkı olmasına karşın, kefalet, herhangi bir davanın açılmamasını sağlamak ya da davadan feragat dilekçesi verdirmek, vasiyetname düzenlemek ya da düzenlenen vasiyetnameyi değiştirmek, borcun konusu olan herhangi bir işin yapılması ya da yapılmaması da 5237 Sayılı TCK'nın 148/2. maddesinde düzenlenen senedin yağması suçunun konusunu oluşturabilecektir¹⁰³.

¹⁰² 13/01/2011 tarih ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, **Resmi Gazete**, 14 Şubat 2011, Sayı: 27846.

¹⁰³ Arslantürk, s. 51-52; İstanbul BAM. 7. C. Dai'nin 19/12/2018 Tarihli ve 2018/2730 E., 2018/26592 K. Sayılı İlamında, “...sanık ... ile mağduru uygunsuz vaziyette yakalamış gibi yaptığı, mağdurun yüzüne bir kaç defa tokat attığı, itekleyip üzerine geldiği, yaka paça mağduru başka bir odaya götürdüğü, bu sırada sanık ...'ın da inandırıcı olmak adına sanık ...'a müdahale etmeye çalıştığı, sanık ...'ın bu olay nedeniyle mağdur ve sanık ...'dan senet imzalamalarını istediği, getirdiği senetleri sanık ...'ın doldurduğu, 30.000 TL bedelli iki ayrı senedin birini sanık ... diğerini ise zor durumda kalan mağdurun imzaladığı, senetleri imzalarken sanık ...'ın " benim tefecilere 60.000 TL borcum var bunun yarısını sen karşılayacaksın" şeklinde sözler söylediği, ayrıca iki saat içerisinde parayı hazır etmediği takdirde evine gelip rezil edeceğini beyan ettiği, sonrasında mağdurun evden ayrıldığı, mağdurun yaşanan olay nedeniyle sanıklar hakkında şikayetçi

Senedin yağması suçu, gerek taşınır gerekse taşınmaz mallar içinde uygulanabilen bir suç türüdür. Çünkü tehdit ve/veya cebir mağdurun taşınmazın zorla sattırılarak parasının alınması ya da tapu senedinin alınması durumunda, aslında yağma suçuna konu edilen para veya zorla devralınana tapu senedi olmaktadır¹⁰⁴.

Ayrıca, TCK'nın 156. maddesinde düzenlenen bedelsiz senedi kullanma suçunda, TCK'nın 209. maddesinde düzenlenen açığa atılan imzayla farklı bir amaç için verilen kağıdı, verilmiş amacına aykırı olarak doldurmaya ilişkin açığa imzanın kötüye kullanılması suçunda, yine her ne kadar maddi zorluk nedeniyle tefeciden yüksek faizle alınan borç nedeniyle kerhen atılan imzayla verilen senet nedeniyle TCK'nın 241. maddesinde düzenlenen tefecilik suçunda senet veya belge rızayla verilmekte ise de, senedin yağması suçunda senet veya belge zorla imzalatılarak alınmaktadır.

Yine, senedin yağması suçunda senedin alınmasıyla suç tamamlanmakta olup, ayrıca icra yoluyla hacze konulmasına ya da dava konusu edilmesine gerek bulunmamaktadır. Senedin kullanılması durumunda, TCK'nın 212. maddesi de gözetilerek iki ayrı suçtan ceza verilmesi, yani gerçek-maddi içtima hükmünün uygulanması gerekmektedir. Bu durumda senedin kambiyo senetlerinden birisi olması durumunda, fail hakkında senedin yağması suçu yanında, TCK'nın 204. maddesindeki sahte resmi belgeyi kullanma suçu, özel belge olması durumunda ise TCK'nın 207. maddesindeki sahte özel belgeyi kullanma suçu oluşabilecektir. Çünkü, borçlu olarak görülen mağdurun imza ve/veya yazısı iradesi cebir ve tehditle bozulmuş, geçersiz bir rıza olmakla, senet gerçek ve tahsil edilebilir bir senet olma özelliğine sahip olmayacaktır.

olduğu, olay yakalama rızaen teslim ve Cumhuriyet Savcısı görüşme tutanağı içeriğinde mağdurun polis merkezine müracaatı ile ilgili bildirilen şüpheliler ... ve ...'in karakola davet edildiği, senetler sorulduğunda sanık ...'ın ... - ... dolmuş durağına tuğlanın içine bıraktığını ve teslim etmek istediğini belirtmesi üzerine söz konusu yere gidildiği, birisi ... diğeri ... olan 30.000 TL'lik iki adet senedin teslim alındığı belirtildiğinden soruşturma aşamasında etkin pişmanlık koşullarının gerçekleştiği, eylemin konutta işlenmesi nedeniyle TCK 149/1-c maddesi ile birlikte aynı maddenin (d) fıkrasının da tatbiki gerektiği anlaşılmış... şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.04.2021

¹⁰⁴ Bursa BAM. 4. C. Dai'nin 06/10/2020 Tarihli ve 2019/4810 E., 2020/1239 K. Sayılı İlamında, "...Kendisine ait arabada yanında diğer sanıklar da olduğu halde, katılandan senedi derhal ödemesini istediği, senet borcunu ödemediği taktirde resmi ya da gayrimeşru olarak her türlü alırım, bu işten dolayı ya sen ya ben ölürüz ben bu işi sonuna kadar sürdürürüm dediği, orada bulunan ...'nin da kavgaya gerek yok orta yolu bulalım tathılıkla halledelim dediği ,... 'in ise ... pisliktir senden bu senedi fazlası ile tahsil ederler bu işi burada hallet dediği, bu tehditlerden korkan katılanın ertesi gün kendisine ait gayrimenkulü tapu dairesinde sanığın eşi olan ...'e devrettiği, sanık ...'in bu suretle yağma suçunu işlediği..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.04.2021

Fail bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla senet almışsa bu durumda TCK'nın 148/2. maddesinde düzenlenen senedin yağması suçu değil, 150/1. maddesinde düzenlenen bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla senedin yağması suçu oluşacaktır¹⁰⁵. Yine alıkoyma suçu ile birlikte işlenmesi durumunda, gerçek içtima kuralları gereği, hem senedin yağması suçundan hem de TCK'nın 109. maddesinde düzenlenen kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu oluşacaktır¹⁰⁶. TCK'nın 44. maddesindeki fikri içtima kurumunun burada uygulanmamasının nedeni, senedin yağması suçunun “*Mala Karşı Suçlar*” Bölünümünde düzenlenmesine karşın, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun, 5237 Sayılı TCK'nın İkinci Kısım, Birinci Bölümünde “*Kişilere-Hayata Karşı İşlenen Suçlar*” bölümünde düzenlenmiş olmasıdır.

Senedin yağması suçunda, borçlu kısmını bir mağdur, kefil kısmını ise başka ikinci bir mağdur tehdit ve/veya cebirle zorla imzalarlarsa, borç konusu tek olmakla tek bir yağma suçunu oluşturacağı kabul edilmektedir¹⁰⁷.

2.3.2.1. Suçun Unsurları

“*Suç ve cezada kanunilik ilkesi*”, aydınlanma döneminde ilk olarak *Montesquieu* tarafından ifade edilirken, sırasıyla 1789 tarihli “*Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi*”nde, sonrasında Alman ceza hukukçusu Feuerbach tarafından “*nullum crimen sine*

¹⁰⁵ Adana BAM. 8. C. Dai'nin 24.03.2021 Tarihli ve 2019/3342 E., 2021/972 K. Sayılı İlamında, “...*Oluş ve dosya kapsamına göre iddianame anlatımı, katılan ve tanık beyanları ile sanık savunması bir bütün halinde değerlendirildiğinde; taraflar arasında araba alışveriş kaynaklı bir alacak borç ilişkisinin söz konusu olduğu anlaşılmalı, suça konu senedin icraya konulup konulmadığı araştırılarak, konulduğunun tespiti halinde ilgili evrak ve belgelerin dosya içerisine alınıp, sanığın hukuki alacağın tahsili amacıyla hareket ile yakınamı tehdit ettiği olayda TCK'nın 150/1 maddesinde düzenlenen suçun yasal unsurlarının somut olayda gerçekleşip gerçekleşmediği değerlendirmeden sanık hakkında yazılı şekilde hüküm kurulması...*” şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 13.04.2021

¹⁰⁶ Yrg. 6. C. Dai'nin 17/03/2021 Tarihli ve 2019/1851 E. ve 2021/5394 K. Sayılı İlamında, “...1) Sanıkların, mağdur ...'a yönelik eyleminin yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden delillerin takdirinde yanılıya düşülerek hırsızlık suçundan hüküm kurulması, 2) Mağdurlara yönelik kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun sanıklar tarafından cebir ve tehdit ile işlendiğinin anlaşılması karşısında, 5237 sayılı TCK'nın 109/2 maddesi yerine aynı Yasa'nın 109/1 maddesi ile uygulama yapılması...” şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 13.04.2021

¹⁰⁷ Altınay, s. 59-60; Yrg. 6. C. Dai'nin 03.07.2019 Tarihli ve 2019/536 E. ve 2019/4062 K. Sayılı İlamında, “...*Mağdur ...'in borçlu, mağdur ...'in kefil, alacaklısı belli olmayan 18.000 TL bedelli senedi zorla imzalatılmaları dikkate alındığında, tek bir yağma suçundan hüküm kurulması gerektiği gözetilmeden, iki farklı mağdura karşı ayrı ayrı uygulama yapılması...*” şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t. 13.04.2021

lege, nulla poena sine lege” şeklinde, “Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyanname’si”nde, güncel hukukumuzda ise AY’nin 38. maddesinde düzenlenmiştir¹⁰⁸.

Suçun kanuni unsurları, maddi-manevi unsurlar olarak ayrılabilirdiği gibi, kanunilik-tipiklik-yasallık olarak da ayrılması mümkündür. Suçların maddi unsurlarını belirleyebilmek için, eylem ile gerçekleşen sonuç arasındaki illiyet (sebeup-sonuç) ilişkisine bakmak gerekmektedir. Manevi unsurlarını belirlerken de, failin niyetine bakmak gerekmektedir ki, bu da failin işlediği haksız eylemin bilincinde olmasıyla mümkündür. Fail işlediği haksız fiile yönelik kasten hareket edebileceği gibi, olası kastla, taksirle veya bilinçli taksirle de hareket edebilir.

TCK’nın 21 ve 30. maddeleri ile CMK’nın 223/2-a maddelerinin suçun kanuni unsurlarına ilişkin olduğunu söylemek mümkün görünmektedir. Sonuç olarak, suçun kanuni unsurlarına ayırarak incelemek, suç oluşturan ve oluşturmayan fiillerin tespiti için faydalı ve zorunlu bir durumdur¹⁰⁹.

Senedin yağması suçunun da bu anlamda, maddi-manevi unsurları ile hareket unsuru üst başlıkları altında incelenmesi mümkün görülmüştür.

2.3.2.1.1. Maddi Unsur

Suç oluşturan eylemlerle gerçekleşen sonuç arasında kurulan sebeup-sonuç ilişkisi “illiyet bağı-nedensellik” suçların maddi unsurlarını oluşturmaktadır. Normal akışı değiştiren, insanlarca işlenen ve suçların kanunda yer alan tanımlarında açıklanan bütün eylemler suçların maddi unsurlarını oluşturmaktadır.

Ceza hukuku anlamında yalnızca insanların hareketi önem taşımakta olup, hayvanların ya da eşyaların hareketinin önemi bulunmamaktadır¹¹⁰.

Yağma suçunun maddi konusunu, cebir ve/veya tehdit kullanılmasıyla mağduru ya da başka birisini borçlandıracak bir senet veya senedin hükümsüzlüğüne ilişkin alınan vesika “belge” ya da senet haline getirilebilecek bir kağıt oluşturmaktadır¹¹¹. Senedin boş¹¹² veya doldurularak ya da doldurtularak alınması arasında fark yoktur.

¹⁰⁸ İzzet Özgenç, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 15. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2019, s. 121.

¹⁰⁹ Hakan Karakehya/Asena Kamer Usluadam, Türk Ceza Hukuku Öğretisinde Suçun Manevi Unsuru Bağlamında Suç Genel Teorisine İlişkin Görüşler, **Ceza Hukuku Kriminoloji Dergisi**, 2015, C.3, S.2, s.21, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/331403> e.t. 04.04.2021.

¹¹⁰ Centel/Zafer/Çakmut, **Türk Ceza Hukukuna Giriş**, s. 247.

¹¹¹ Yrg. 6. C. Dai’nin 15.01.2018 Tarihli ve 2014/11574 E. ve 2018/504 K. Sayılı İlamında, “...Yağma, icrai hareketle işlenebilen bir suç tipidir ve bu suçun maddi unsuru hareket kısmıdır. Kullanılan cebir ve

TCK'nın 148/1. maddesinde malın yağması düzenlenirken, 148/2. maddesinde senedin yağması düzenlenmiştir. Suçun maddi unsurları içerisinde açıklanan nedenlerle, fail, mağdur, suçun konusu, hareket-fiil oluşturmaktadır¹¹³.

Senedin yağması suçunun maddi unsurlarını¹¹⁴ fail, mağdur, suçun konusu, suçun hareket unsuru, suçun netice unsuru, suçun nitelikli halleri, suç işlenirken cebir içerisinde bulunan yaralamanın neticesi sebebiyle yağma suçundan ayrılarak gerçek içtima kuralları gereği ayrıca ceza verilebilir hale gelmesi şeklinde yedi alt başlık halinde incelenmesi mümkün görülmektedir. Suçun manevi unsuru ile hukuka aykırılık unsurları ise ayrıca incelenecektir.

2.3.2.1.2. Fail

TCK'da tanımlanan suçlarda “kimse, bir kimse, her kim, kişi” şeklinde kullanılan ifadelerden genel kuralın suçların herkes tarafından işlenebileceği olmasına karşın, TCK'nın 40/2. maddesi gereği, özgü suçlarda, sadece özel faillik niteliğine sahip kişiler tarafından da işlenebileceği anlaşılmaktadır¹¹⁵. Bu duruma, kamu idaresinin güvenilirliğine ve işleyişine karşı suçlar içerisinde düzenlenen, yağma suçuna en benzer nitelik taşıyan ve sadece kamu görevlilerince işlenebilen özgü suç niteliğindeki irtikap suçunun örnek olarak gösterilmesi mümkündür.

tehdidin, kişiyi malı teslim etmeye veya alınmasına ses çıkartmamaya yöneltmeye elverişli olması gerekir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.04.2021

¹¹² Yrg. 6. C. Dai'nin 21.01.2021 Tarihli ve 2019/2020 E. ve 2021/528 K. Sayılı İlamında, “...Sanıkların, mağdurun 7640 TL borcuna karşılık boş senet alıp mağdura ait araca el koyup hem senet hem de aracın iadesi için kredi kartının tüm borcunu ödeyip 10.000 TL ayrıca para istedikleri, mağdurun aşamalandaki istikrarlı savunması, tanık beyanı ile sabit olduğundan ortaya çıkan aşkın talep dolayısı ile sanıkların yağma suçundan mahkumiyetine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde tehdit suçundan hüküm kurulması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.04.2021

¹¹³ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 10.04.2018 Tarihli ve 2016/6-1446 Esas, 2018/153 Karar Sayılı İlamında, “...Hırsızlık ile yağma suçları aynı ortak unsurlara sahip olup, ayrıldıkları tek nokta ya da başka bir deyişle yağmanın, hırsızlığa oranla sahip olduğu ilave unsur, malı almak için cebir veya tehdit kullanılmasıdır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.04.2021

¹¹⁴ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 16.05.2019 Tarihli ve 2017/6-422 Esas, 2019/430 Karar Sayılı İlamında, “...sanık ...'in, sanık ...'in belinde bulunan tabancayı alıp, katılan ...'a doğrultarak "Bak ulan sen beni daha iyi tanyamamışsın, daha önceden adam öldürmesi için tuttuğum adam, ...'i öldüremedi, altı yıl içerdi yattım, bu yüzden artık kendi işimi kendim yapacağım, seni ben öldüreceğim, şirketteki hissene benim üzerime devredeceksin, otobüsün benim olacak, yoksa seni burada şişeye oturtturur öldürürüz." diyerek tehdit edip yanlarında getirdiği sözleşmeyi zorla imzalatırdığı, sanıkların tehditlerine devam etmeleri neticesinde katılan ...'in 01.09.2006 tarihinde notere giderek otobüsü ve şirketteki hisselerini sanık ...'e devrettiği, bu şekilde sanıkların atılı suçları işlediklerinin sabit olduğu...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.04.2021

¹¹⁵ Özgenç, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, s. 211-212.

Buradan hareketle, senedin yağması suçunun maddi unsurlarından olan fail kavramı içerisine, özgü suç niteliğinde olmadığından, malın yağmasında olduğu üzere senedin yağması suçunda da her gerçek kişi fail olabilmektedir. Tüzel kişilerin bu suçun faili olması mümkün olmazken, yönetim organlarını oluşturan gerçek kişiler senedin yağması suçunun faili olabilirler. Tüzel kişilerden kasıt özel hukuk tüzel kişileridir. Kamu hukuku tüzel kişileri suçun muhatabı olamaz. Özel hukuk tüzel kişileri için, TCK'nın 60. maddesinde uyarınca güvenlik tedbirleri bağlamında iznin iptali, malvarlığının müsaderesine, karar verilebilir. Ancak, TCK 60/4 maddesine göre, tüzel kişiler için güvenlik tedbirlerinin sadece suç türlerinin sonunda belirtilmesi halinde uygulanabileceği açıktır. Buradan hareketle, TCK'nın 169. maddesinde yağma suçuna yer verilmediğinden, tüzel kişi yönetim kurulu başkan ve üyeleri tarafından yağma veya senedin yağması suçlarının işlenmesi durumunda, tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerinin uygulanması yasal yönden mümkün değildir.

Failin birden fazla kişi olması halinde TCK'nın 149/1-c maddesi gereği nitelikli yağma suçuna dönüşecektir. Aile bireyleri arasında işlenmesi de mümkün olmakla, yakın akrabalık, aynı konutta oturma ve benzeri nedenlerin şahsi cezasızlık veya cezada indirim nedeni sayıldığı TCK'nın 167. Maddesinin, ilgili maddede yağma ve nitelikli yağma suçlarının ayrı tutulması nedeniyle fail lehine uygulanması mümkün değildir. Yani, failin mağdurun yakın akrabası ya da hiç tanımadığı birisi olması arasında hiçbir fark bulunmayıp, herkesin bu suçun faili olması mümkündür¹¹⁶.

2.3.2.1.3. Mağdur

Suç oluşturan eylemlerin kendisi ya da malvarlığı üzerinde gerçekleştirildiği kişi mağdurdur. Suçla korunmak istenen değer sahibini mağdur kabul etmek daha doğru sonuca götürecektir¹¹⁷. Malvarlığına karşı işlenen suçlarda suçun mağduru sadece gerçek kişi malik veya zilyet olabilir.

Suçtan zarar gören kavramı, suçtan doğrudan doğruya zarar gören mağduru da içerisine alan daha geniş bir kavramdır¹¹⁸. Her suçun doğrudan zarar göreninin mağdur,

¹¹⁶ Esen, s. 165.

¹¹⁷ Ali Boyracı, "5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Senedin Yağması Suçu", Yüksek Lisans Tezi, Çağ Üniversitesi SBE, Mersin 2019, s. 31.

¹¹⁸ Birtek, s. 117.

dolaylı zarar görenin suçtan zarar gören olduğunu söylemek mümkündür. Suçun mağduru gerçek kişi olması zorunlu iken, suçtan zarar görenin tüzel kişi olması mümkündür.

Buradan hareketle, tüzel kişiler cansız olmakla üzerlerinde cebir ve/veya tehdit uygulanamayacağından suçun mağdurunun da, fail de olduğu gibi, sadece tüzel kişilerin yetkili organ ve/veya temsilcilerine karşı ve tüzel kişinin aleyhine işlenen senedin yağması suçunda, mağdurun gerçek kişi olabileceği sonucuna ulaşmak mümkündür.

Senedin yağması suçunun mağduru ise, TCK'nın 148/2. maddesinde sayılan cebir ve/veya tehditle senet düzenleme, ibraname verme, yırtmak, yok etmek zorunda ve benzeri eylemlere maruz bırakılan gerçek kişidir¹¹⁹. Madde metninde geçen “*mağdurun kendisini veya bir başkasını*” ifadesinden de açıkça anlaşılacağı üzere, suçun mağduru senet düzenlemesi için üzerinde cebir ve/veya tehdit uygulanan kişi iken, bazı durumlarda bir başkası adına senet düzenleme yetkisi olan kişiye düzenlenmesi durumunda, düzenleyen suçun mağduru iken, adına senet düzenlenen üçüncü kişi ise suçtan zarar gören olacaktır. Örneğin, senedin alacaklısı A şirketi iken, çalışanı olan B'den tehdit ve/veya cebirle senedin alınması halinde ise, suçun mağduru gerçek kişi olan B iken, suçtan zarar gören ise A şirketi olacaktır. Yine, babası, kardeşi, eşi adına kanunen geçerli vekaletname ile hareket eden kişiden senet alınması halinde de aynı durum geçerlidir.

Mağdurun beden veya ruh bakımından kendini savunamayacak konumda olduğuna ilişkin sağlık raporu bulunması halinde ise TCK'nın 149/1-e bendindeki nitelikli hal uygulanacaktır¹²⁰. Ancak, vasiden cebir ve/veya tehditle vesayet altında olan kişiyi borçlandıracak senet alınması durumunda ise TMK'nın 465. maddesi uyarınca vesayet

¹¹⁹ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 09.06.2020 Tarihli ve 2018/3774 Esas, 2020/2130 Karar Sayılı İlamında, “...*Suçun mağduru; aleyhine suç işlenen kimse yani suçun kurbanı ve doğrudan zarar görendir. Bu nedenle olayı yetkili mercilere intikal ettirebileceği gibi kamu davasında taraf olma hakkına da sahiptir...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.04.2021; İzmir BAM. 8. C. Dai'nin 25/09/2019 Tarihli ve 2018/2076 E., 2019/1691 K. Sayılı İlamında, “...*Yağma suçu, mağdurun malvarlığına yönelik gerçekleştirilen haksız bir eylemdir. Bu nedenle, suçun konusu belli bir ekonomik değeri olan herhangi bir maldır. Yağma suçunun oluşabilmesi için mağdurun rızasının cebir veya tehdit kullanarak ortadan kaldırılması gerekmektedir. Mağdur sanık tarafından kendisine yöneltilen cebir veya tehdit nedeniyle suça konu malı veya ikinci fıkrada belirtilen bir vesikayı teslim etmeli, imzalamalı veya kendisinden alınmasına karşı koyamamalıdır. Sanık tarafından mağdura yöneltilen tehdit ve cebir mağdurda malı teslim etmeye veya alınmasına karşı koymamaya yeter derecede olmalıdır...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.04.2021.

¹²⁰ Gaziantep BAM. 7. C. Dai'nin 10/03/2021 Tarihli ve 2019/1744 E., 2021/499 K. Sayılı İlamında, “...*Öncelikle, mağdur ...'in maruz kaldığı yağma eylemi nedeniyle kendisini beden veya ruh bakımından savunamayacak durumda olup olmadığına ilişkin uzman hekim raporu alınıp sonucuna göre sanığın suç teşkil eden eylemine uygulanacak hukuki durumunun tespitinin gerektiği düşünülmeyen eksik inceleme ile yetinilerek yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yargulamaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması hukuka aykırı...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.04.2021.

makamı olan sulh hukuk mahkemesinden izin alınmaksızın gerçekleşen işlemler yok hükmünde sayılacağından, senedin yağması suçu yerine, yaralama, tehdit, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının oluşacağı değerlendirilmektedir. Çünkü TMK'nın 462/4-5. maddesi uyarınca ödünç verme ve alma ile kambiyo taahhüdü altına girmesi vesayet makamının iznine tabidir.

2.3.2.1.4. Suçun Konusu

Suçun konusu, bir suçun sadece parçalarından biri olup tümü anlamına gelmemekte ve yakın olduğu kavram “*suçun maddi unsuru*”, daha yakınlaştığı kavram ise “*hareket*” olmaktadır¹²¹.

TCK'nın 148/2. maddesinde düzenlenen senedin yağması suçunun konusunu, cebir ve/veya tehdit yöntemiyle mağdur ya da başka bir yakından borçlandırıcı senet alınması, öncesinde düzenlenen bir senedin ödendiğine ilişkin bir belge verilmesinin sağlanması, bu şekilde bir senedin alınmasına karşı çıkılmamasının sağlanması, ileri bir tarihte senet olarak kullanılabilir bir kağıdın imzalatılması, öncesinde düzenlenen bir senedin yakılıp, yırtılarak yok edilmesinin istenilmesi ya da fail tarafından aynı yöntemle yok edilmesine karşı konulmamaya zorunlu bırakılması veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi oluşturmaktadır.

Buradan hareketle, senet ve vesikadan amacın mağduru ya da başkasını malvarlığı açısından zarara uğratabilecek borçlandırmaya ya da borcu sonlandırmaya hukuken elverişli olacak her türlü senet, kağıt veya belge olduğu anlaşılmaktadır¹²².

2.3.2.1.5. Senedin Varlığı

Senet alacak ve borç ilişkisini ispata yarayan, yazılı olarak düzenlenen belgedir. TCK'nın 148/2. maddesi anlamında senet, yazılı, imzalı, mağdur ya da başka bir yakını borçlandırıcı nitelikteki belgelerdir. Bu açıdan senet, malvarlığını azaltan, artıran, devreden, yenileyen, değiştirebilen veya sonlandıran bir belgedir¹²³.

¹²¹ Faruk Erem, “Suçun Konusu ve Hümanist Doktrin”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 1968, C.25, S.1, s.11, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auhfd/issue/42774/516538> e.t. 12.04.2021.

¹²² Tezcan/Erdem/Önok, s. 778.

¹²³ Eker, s. 99.

Senedi düzenleyen kişinin suçun mağduru olması nedeniyle, belirlenebilen bir kişi ve senedin hukuken tahsil edilebilir nitelikte olması da gerekmektedir¹²⁴. Boş kağıda veya senede imza atıldığı anda, içeriği doldurulmadıkça borçlandırıcı ya da borcu sonlandırıcı etkisi olacağı söylenemez ise de, netice de mağdurun imza atmasıyla failin nihai amacı olan haksız şekilde kazanç sağlaması ya da borcundan kurtulmasının yolu açılmakla, kağıdın veya senedin mağdur tarafından imzalanıp boş şekilde verildiği anda senedin yağması suçunun oluşacağı değerlendirilmektedir.

Yağma suçuna konu edilen senedin konusu öncelikle para borcuna ilişkin olup, borçlandırıcı, borcu sonlandırıcı, kefalet içeren, dava açmayı önleyen ya da açılan bir davadan feragat sonucu doğuran, vasiyetname düzenlenmesine veya değiştirilmesine, bir yerin kiralanmasına ya da tahliyesine, bir işin yapılması veya yapılmasından vazgeçilmesine, borç doğuran herhangi bir işlemin yapılması ya da yapılmamasına yönelik olması mümkündür¹²⁵.

TTK'nın 1526/1. maddesine göre, çek, poliçe, makbuz senedi, bono, varant veya kambiyo senetlerine benzeyen senetler güvenli elektronik imzayla düzenlenemeyip, bu senetler üzerinde aval, kabul veya ciro gibi işlemler de güvenli elektronik imza ile yapılamayacağından cebir ve/veya tehditle elektronik imzayla bu tür kambiyo senetlerinin imzalatılması durumunda yağma suçu oluşmayıp tehdit, yaralama gibi suçlar oluşabilecektir. TTK'nın 1526/2. maddesine göre ise, konişmento, taşıma senedi ve sigorta poliçesi elle imzalanabileceğinden malvarlığı için kayıp oluşması halinde senet yağmasının konusunu oluşturabileceği değerlendirilmektedir.

İmza bilmeyenlerin 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanununun¹²⁶ (TBK) 16. maddesine göre, mühür, işaret, parmak izi kullanmaları mümkün olmakla senedin yağması suçunun

¹²⁴ Yrg. 6. C. Dai'nin 03.06.2015 Tarihli ve 2015/245 E. ve 2015/41181 K. Sayılı İlamında, "...Suça konu 17.10.2007 tarihli ek protolde borçluların mağdur ... ve babası ... olduğu belirtildiği gibi, mağdur ...'un da şahit olarak okuyup imzaladığı, kendisini herhangi bir borç altına sokacak durumun olmadığı anlaşıldığından; sanıklar ... ve ... hakkında mağdur ...'e yönelik 17.10.2007 tarihli ek protokolün zorla imzalatılmasının tehdit suçu olduğu gözetilmeden yazılı şekilde yağma suçundan hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.04.2021.

¹²⁵ Arslantürk, s. 51-52; Yrg. 6. C. Dai'nin 05.05.2016 Tarihli ve 2013/31417 E. ve 2016/4925 K. Sayılı İlamında, "...Senet yada kağıdın imzalayan için "borç doğurucu" olması veya vesikanın mağdurun iktisadi olarak değerlendirmeye elverişli bulunan bir hakkını kullanamamasına yol açan türden bir belge olması gerektiği vurgulanmıştır. senet yada kağıdın imzalayan için "borç doğurucu" olması veya vesikanın mağdurun iktisadi olarak değerlendirmeye elverişli bulunan bir hakkını kullanamamasına yol açan türden bir belge olması gerektiği vurgulanmıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.04.2021.

¹²⁶ 11.01.2011 Tarihli ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu, **Resmi Gazete**, 4 Şubat 2011, Sayı; 27836.

mağduru olabilecekleri açıktır. TMK'nın 237/1 maddesi gereği taşınmazlar ancak tapuda devredilebileceğinden, ev, işyeri, tarla ya da arsasını adi yazılı kağıtla devrettiğinin beyan edilmesi durumunda, hukuken mülkiyetin geçmesi mümkün olmadığından yağma suçu oluşmayacaktır. Aynı durum, noterden devredilen araçlar için de geçerlidir. Bu tür durumlarda tehdit ve yaralama suçları oluşabilir.

Taşınmaz satış vaadi sözleşmesinin TBK'nın 237/1. maddesi uyarınca resmi olması zorunlu olup, Noterlik Kanununun¹²⁷ 60/3. ve 89. maddesine göre noterde cebir ve/veya tehditle düzenlenmesi durumunda ise, senet yağması suçunun basit ve nitelikli hallerinin oluşabileceği değerlendirilmektedir¹²⁸.

2.3.2.2. Hareket-Fiil

Suçun anatomik yapısı içerisinde bulunan tipe uygun eylem insana ilişkin olaydır¹²⁹. Suçun hareket unsurunu malın yağmasında olduğu gibi, TCK'nın 108. maddesinde düzenlenen cebir ve/veya TCK'nın 106. maddesinde düzenlenen tehdide dayanan cebren hırsızlık oluşturmaktadır. Senedin yağması suçu sadece kanunda gösterildiği şekilde ve cebir ve/veya tehditle işlenebilen bir suç türü olmakla bağlı hareketli bir suç türüdür.

Çok hareketli suçlardan olan senedin yağması suçu da, yağma suçunda olduğu gibi cebir ve/veya tehditle işlenmekle birlikte, yöneltildiği hukuki değerler de sınırlama olmadığından seçimlik hareketli düzenleme yapılmıştır¹³⁰.

Araç olarak kullanılan cebir ve/veya tehdit ile amaç suç olan, mağdur ya da başka bir yakınından borçlandırıcı senet alınması, öncesinde düzenlenen bir senedin ödendiğine ilişkin bir belge verilmesinin sağlanması, bu şekilde bir senedin alınmasına karşı

¹²⁷ 18.01.1972 Tarihli ve 1512 Sayılı Noterlik Kanunu, **Resmi Gazete**, 5 Şubat 1972, Sayı; 14090.

¹²⁸ Yrg. 6. C. Dai'nin 09.01.2014 Tarihli ve 2013/15891 E. ve 2014/528 K. Sayılı İlamında, "...Sanığın savunması kapsamında sanık savunmanı tarafından dosyaya ibraz edilen yakınının kendilerine haricen satarak parasını aldığı taşınmazlara ilişkin vergi ve harçları yatırdıklarına ilişkin tahakkuk fişleri, "TUTANAK" başlıklı belge ile 30.01.2009 tarihli "SATIŞ SÖZLEŞMESİ" başlıklı belgelerin asılları istenerek, tahakkuk fişlerinde belirtilen harç ve vergileri kimin yatırdığı ilgili kurumdan sorulup, diğer belgelerin altında imzaları bulunan kişilerin anlatımları saptanarak gerekirse imza incelemesi yaptırılıp, tanık sıfatıyla anlatımı saptanan Zeki Olgun'a yapılan satış tarihi ile "TUTANAK" başlıklı belgedeki fotokopi olması nedeniyle okunamayan tarih karşılaştırılıp çelişki olup olmadığı saptanarak, sonucuna göre sanığın hukuki durumunun takdiri yerine sanık savunmanın ileri sürdüğü hususlar araştırılmadan eksik incelemeyle hükümlülük kararı verilmesi suretiyle savunma hakkının kısıtlanması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.04.2021.

¹²⁹ Kayıhan İçel, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 2. Baskı, Beta Yayınevi, İstanbul 2016, s. 253.

¹³⁰ Koca/Üzülmez, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, s. 652-653

çıkılmamasının sağlanması, ileri bir tarihte senet olarak kullanılabilen bir kağıdın imzalatılması, öncesinde düzenlenen bir senedin yakılıp, yırtılarak yok edilmesinin istenilmesi ya da fail tarafından aynı yöntemle yok edilmesine karşı konulmamaya zorunlu bırakılması veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi sonucuna ulaşılmakta ve bu şekilde suçun sonuçlanması gerçekleşmektedir¹³¹.

Senet hukuken talep edilebilir, mağduru borçlandırıcı özelliğe sahip olmalı ve cebir ve/veya tehdit TCK'nın 148/2. maddesinde düzenlenen seçimlik hareketlere yönelik olarak yapılması gerekmekte olup, bu hareketler maddede numerus clauses olarak sayılmıştır¹³².

Seçimlik hareketleri örneklemek gerekirse, mağdur ya da başkasını borçlandırıcı senedin cebir ve/veya tehditle mağdura imzalatılarak boş veya dolu şekilde alınması, ya da mağdura silah çekilip ölümle tehdit edilerek, gerçekte failin mağdura borcunun devam etmesine karşın, ödemekten kaçınmak için sanki ödenmiş gibi mağdurdan yazılı ve imzalı ibraname alınması şeklinde işlenmesi mümkündür¹³³. Yine aynı yöntemle, mağdurun failden ya da başkasından alacaklı olduğu çek veya senetlerin aynı yöntemle alınması, ya da senet olarak ileride kullanılmak için, üzeri sonradan fail veya başkası tarafından kullanılmak amacıyla imzalı boş kağıt alınması, öncesinde faille mağdur arasında düzenlenen bir senedin mağdurdan zorla alınarak, yakılıp, yırtılarak yok edilmesinin mağdurun işyerine gidilerek istenilmesi ya da fail tarafından mağdurun kasasında aynı yöntemle yok edilmesi şekillerinde işlenebilmektedir. Kuşkusuz mağdurun işyerinde bu şekilde silahla yukarıda yazılı fiillerin gerçekleştirilmesi halinde TCK'nın 148/2 maddesi yerine TCK'nın 149/1-a-d maddesinde düzenlenen nitelikli yağma suçu uygulanacaktır

¹³¹ İzmir BAM. 8. C. Dai'nin 25/09/2019 Tarihli ve 2018/2076 E., 2019/1691 K. Sayılı İlamında, "...5237 Sayılı TCK 148/2 maddesinde ise senedin yağması düzenlenmiştir. İlgili madde ile; Cebir ve tehdit kullanarak mağdurun, kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ileride böyle bir senet haline getirilebilecek bir kağıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi de yağma sayılmıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.04.2021.

¹³² Cankurt, s. 119.

¹³³ Yrg. 6. C. Dai'nin 07.04.2016 Tarihli ve 2013/26922 E. ve 2016/2850 K. Sayılı İlamında, "...30.04.2010 tarihinde yine sanıklar B. ve M.S.'un azmettirmesi ile bu kez sanık M.A.'ın katılan A.O. ile görüşmek üzere köye gittiği, katılan A.O. 'yı bulamayınca tanık muhtar S.T.'in aracılığı ile katılan E.O. ile görüştikleri, katılan E.O.'ya silah göstermek suretiyle tehdit ederek borcun bulunmadığına dair ibraname imzalamasını istediği, katılan E.O.'nın sanık M. A.'dan süre istediği, sanık M.A.'ın 03.05.2010 tarihine kadar süre verdiği, katılanların bu durumu güvenlik güçlerine bildirdikleri; 03.05.2010 günü sanık M.A.'ın köye yanında bulunan sanık U.Ö. ile birlikte geldiğinde yakalandığının anlaşılması karşısında; sanıklar A.A., B. S. ve M.S.'un sübut bulan yağma, sanıklar U.Ö. ve M.A.'ın ise yağmaya kalkışma suçundan cezalandırılmaları yerine yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.05.2021.

Kullanılan cebir ve/veya tehdit, mağdurun iradesini serbestçe ortaya koyma iradesini sonlandırmaya ve failin isteğini yerine getirmeye elverişli olmalıdır.

2.3.2.2.1. Cebir

TCK'nın 108. maddesinde düzenlenen cebir, mağdura karşı uygulanan ve bir şeyin yapılması veya yapılmaması amacıyla kasten yaralama, ellerini ve ayaklarını bağlama ve benzeri insanlık onuruna yakışmayan şiddet içeren davranışlardır. Cebir, içerisinde şiddet unsurlarını barındırdığı için suç olarak düzenlenerek, AY'nin 17 ve AİHS'nin 2. maddesinde yer alan “yaşam hakkı” kapsamında olan vücut dokunulmazlığı koruma altına alınmıştır.

Senedin yağması suçunda kanun koyucunun madde gerekçesinde aradığı cebir “vücuda acı veren cebir” olarak belirtilmiştir¹³⁴. Senedin yağması suçunda, cebre maruz kalan kişi, vücut dokunulmazlığının fiziksel şiddetle ihlali sonucunda yaşadığı acı ve korkuyla, failin isteğini yerine getirerek, kendisini borç altına sokan boş ya da dolu kağıt veya senedi imzalayarak vermek ya da önceden alacaklı olduğu senet veya belgeyi ibraname ile geçersiz hale getirmek ya da imha etmek zorunda bırakılan mağdurdur.

Senedin yağması suçunda, cebir, mağdur/mağdurlara karşı, kendisine ya da yakınına karşı yaşamına, beden veya cinsel dokunulmazlığına saldırılacağından veya malvarlığına nitelikli zarar vereceğinden bahisle, bir malı teslim etmeye ya da alınırken karşı konulmamasını sağlamaya yönelik davranışlarla işlenmektedir¹³⁵. Bu yönüyle cebir kullanılan diğer suçlardan ayrılmaktadır. Cebir vücut dokunulmazlığına karşı işlenmekle, vücuda temas içermeyen hareketler cebir kavramı içerisinde değildir. Mağdurun malına karşı cebir uygulanması, mağduru failin istediği senedin yağması suçunu işlemesine

¹³⁴ Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır, s. 508.

¹³⁵ Yrg. 6. C. Dai'nin 17.03.2021 Tarihli ve 2020/321 E. ve 2021/5390 K. Sayılı İlamında, “...Katılanın olayın sıcağı sıcağına alınan beyanında özetle; olay günü sanıkların alacak-borç ilişkisini görüşmek üzere çay bahçesinde buluşmaya davet ettikleri, belirtilen adreste buluştuklarında, sanıkların birlikte hareket ederek kendisini işyerinin deposuna götürerek ellerini arkadan bağlayıp ele geçirilmeyen sopyayla basit tıbbi müdahaleyle giderilebilecek şekilde yaraladıktan sonra 100.000 TL bedelli senet imzalatıklarını beyan ettiği olayda; sanıkların eyleminin tamamlanmış nitelikli yağma suçunu oluşturduğu düşünülmeyen, koşulları bulunmadığı halde TCK'nın 35. maddesinin tatbiki ile noksan ceza tayini; sanıkların nitelikli yağma suçunu silahla, birden fazla kişi ile birlikte ve işyerinde işlediğinin anlaşılması karşısında, 5237 sayılı Yasanın 149. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendinin yanı sıra (a.d) bentleri ile; kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçu bakımından ise 109. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinin yanı sıra (a) bentleri ile de uygulama yapılması gerektiğinin düşünülmemesi, karşı temyiz bulunmadığından bozma nedeni yapılmamıştır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.04.2021

elverişli ise, örneğin 100.000 TL'lik hamiline yazılı çek düzenlemesi için, 1.000.000 TL'lik aracına benzin döküp yakmak istemesi halinde senedin yağması suçu olacaktır. Ancak, bu boyuta ulaşmayan sıradan cebir uygulanması örneğin 100.000 TL'lik hamiline yazılı çek alınması için, 1.000 TL'lik bisikletinin parçalanması durumunda senedin yağması suçu değil, mala zarar verme suçu olacaktır. Bu açıdan uygulanan cebirin de tehdit yönteminde olduğu üzere, objektif olarak korkutucu olması gerektiği söylenebilir.

TCK'nın 6/1-f maddesinde saldırı ve savunmaya elverişli, taş, sopa, bıçak, tabanca, tüfekte ya da tokat, yumruk, tekme, ısırma ve benzeri yöntemlerle cebir yoluna başvurularda senedin yağması suçunun işlenmesi mümkündür. Tehdidin hayata geçirilmiş haline, bu açıdan bakıldığında cebir denilmesi de mümkün olabilmektedir.

Senet hukuken talep edilebilir, mağduru borçlandırıcı özelliğe sahip olmalı ve cebir ve/veya tehdit TCK'nın 148/2. maddesinde düzenlenen seçimlik hareketlere yönelik olarak yapılması gerekmekte olup, bu hareketler maddede numerus clauses olarak sayılmıştır¹³⁶.

Uygulanan cebir ve/veya tehdit sonucunda alınan senedin, mağdurun borca batık olması nedeniyle tahsil olanağının hiç bir zaman bulunmaması ve failin de bu durumu başta bilmeden senedin yağması suçunu işlemesi, mağdurun da, nasıl olsa tahsil edilemez rahatlığı içerisinde senedi doldurup imzalaması durumunda ne olacaktır. Bu tip somut olayda, senedin yağması suçunun, mağdurun hiç korkmaksızın malvarlığının borca batık olduğunu bilerek imzaladığı senet açısından oluşmayacağı düşünölmektedir. Ancak, bu durumda yaralama, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçları oluşabileceği değerlendirilmektedir.

Cebir sonucunda, örneğin mağdurun malvarlığının önemli bir kısmına denk gelen miktardaki senedin düzenlenerek imzalanması esnasında, boğazının fazlaca sıkılması sonucunda şoka giren mağdurun ölmesi durumunda, gerçek içtima kuralları devreye girerek, hem senedin yağması, hem de TCK'nın 81. maddesinde düzenlenen kasten öldürme suçunun oluşacağı düşünölmektedir. Yine, mağdurun senedi cebirle imzalamasının sağlanması için, organla evin tavanına asmak için ellerini, ayaklarını zorla bağlayıp, korkutmak amacıyla boynundan organ geçirilip, sandalyeye de zorla çıkarıldığı esnada, failerin dengesini kaybedip düşmesiyle mağdurun ölümüne sebep olmaları durumunda, senedin yağması suçu, konutta ve birden fazla kişiyile işlenmekle, TCK'nın 149/1-c-d

¹³⁶ Cankurt, s. 119.

maddesinde düzenlenen nitelikli yağma suçu ile olası kastla nitelikli kasten öldürme suçuna ilişkin TCK'nın 82/1-h maddesinde düzenlenen kasten öldürme suçunun oluşacağı düşünülmektedir.

Sonuç olarak, cebrin senedin yağması suçuna vücut verebilmesi için, mağduru zorlayıcı ve istenileni yapmaya zorlayıcı boyuta ulaşması gerekmektedir.

2.3.2.2.2. Tehdit

TCK'nın 106/1 maddesinde ise *“Bir başkasına ya da yakınına yönelik olarak, hayatına, vücuduna ya da cinsel özgürlüğüne yönelik olarak bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle”* korkutulması şeklinde tanımlanmıştır.

TCK'nın 148/1 maddesinde tehdit mala karşı yöneltilirken, TCK'nın 148/2 maddesinde düzenlenen senedin yağması suçunda ise senet düzenlenmesine yönelik tehdit gerçekleştirilmektedir¹³⁷.

Tehdit, failin yakınına ya da bizzat kendisine yarar sağlamak için yapılmış olabilir. Yine tehdit mağdurun bizzat kendisine ya da yakınına yapılabilir. Buradaki yakın kavramına eşi, çocuğu, ana-babası ve benzeri akrabaları dahil iken, mağdurun önem verdiği, yakın arkadaşı ile değer verdiği diğer insanlarda olabilir. Tehdit, instagram, facebook, e-mail, whatsapp, telefon, telgraf, mektup ve benzeri ile ya da üçüncü kişi aracı olarak kullanılarak mağdura iletilmesi suretiyle de yapılabilir.

Aksi halde mağdurun gereğinden fazla ürkek olunması durumunda yağma suçu oluşmayacaktır¹³⁸. Bu açıdan bakıldığında, tehdidin, mağdurun ciddiye aldığı, korkmasına ve failin arzusunu gerçekleştirmesine yönelik olması gerektiği, objektif açıdan herkes için

¹³⁷ Arslantürk, s. 52.

¹³⁸ İzmir BAM. 8. C. Dai'nin 11/10/2018 Tarihli ve 2018/1357 E., 2018/1566 K. Sayılı İlamında, *“...Yağma suçunun tamamlanabilmesi için, kullanılan cebir veya tehdidin etkisiyle mağdur malı teslim etmeli veya malın alınmasına karşı koymamalıdır. Bu bakımdan, kullanılan cebir veya tehdidin, kişiyi malı teslim etmeye veya alınmasına ses çıkarmamaya yöneltmeye elverişli olması gerekir. Bu nitelikte olmayan bir cebir veya tehdit, sırf mağdurun normalden fazla ürkek olması nedeniyle, malı teslim etmeye veya alınmasına yöneltmişse, yağma suçundan söz edilemez ve filin hırsızlık olarak nitelendirilmesi gerekir...”* şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.04.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 02.04.2018 Tarihli ve 2015/4657 E. ve 2018/2448 K. Sayılı İlamında, *“...Yağma suçunda aranan nitelikteki ciddi, korkutucu seviyede cebir/tehdit içeren söz veya hareket bulunmadığı, yakınanın geçmişten gelen algı ya da tasavvuru ya da psikolojik durumu ve/veya ürkek kişiliği ile yarattığı düşünceye de bu şekilde bir anlam yüklenemeyeceği, salt yakınanın kendi iç dünyasındaki korku ve endişesiyle malın teslimine yöneldiğinin anlaşılması karşısında, sanıkların unsurları oluşmayan yağma suçundan yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı şekilde mahkumiyetlerine karar verilmesi...”* şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.04.2021

ciddiyeti ve korkutucu özelliğini içerisinde barındırması gerektiğini söylemek mümkün görünmektedir. Tehdit bizzat fail tarafından yapılabileceği gibi, araçlar tarafından da yerine getirilebilmesi mümkündür.

2.3.2.3. Manevi Unsur

İnsan ile eylemi arasındaki manevi ilişki suçun manevi unsurunu oluşturmakta olup bu ilişki kurulmaksızın gerçekleştirilen eylem TCK açısından suç olarak kabul edilmemektedir¹³⁹.

TCK'nın 4. maddesinde, ceza kanunlarını bilmemenin fail açısından mazeret sayılamayacağına ilişkin emredici düzenleme bulunmaktadır. Fail kendi iç dünyasında, gerçekleştirdiği eylemin başkaları için haksızlık oluşturduğunu bilmesine karşın, vazgeçmeksizin fiili gerçekleştirirse, fiilin sonuçlarına da katlanmak zorunda kalacaktır.

Bir eylemin suç oluşturabilmesi için, kanuni unsurlarının oluşması yeterli sayılmayacak, objektif unsurların yanı sıra, sübjektif manevi unsurların da oluşması aranacaktır. Failin kasten ya da taksirle hareket etmesi halinde sorumluluğu oluşacaktır.

TCK'nın 21/1. maddesi uyarınca suçların oluşabilmesi için kasta ihtiyaç bulunmaktadır. Suçun kanuni tanımında geçen unsurların bilinerek ve istenilerek işlenmesi kast olarak tanımlanmaktadır. TCK'nın 21/2. maddesi uyarınca, fail, suçun kanuni tanımındaki unsurların oluşabileceğini öngörmesine karşın, eyleminden vazgeçmiyor ve beklenen sonuç gerçekleşiyorsa, olası kasttan sorumlu tutulacaktır.

Buradan hareketle, senedin yağması suçu tanımından da anlaşılacağı üzere kasten işlenen bir suç türüdür¹⁴⁰. Senedin alındığı esnada cebir uygulanan kişinin şirket sahibine benzemesine karşın, olmayabileceğini de öngören failin buna rağmen şirketle ilgisi

¹³⁹ Neslihan Göktürk/İzzet Gönenç/İlhan Üzülmöz, **Ceza Hukukuna Giriş**, (İzzet Gönenç/İlhan Üzülmöz Edt.), 1. Baskı, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir 2012, s. 26. <http://www.mku.edu.tr/files/1005-e68de94f-69d8-4169-abb7-d26195955d26.pdf>, e.t. 12.04.2021.

¹⁴⁰ Yrg. C. Gn. Krl'nin 01.10.2019 Tarihli ve 2017/14-550 Esas, 2019/574 Karar Sayılı İlamında, "...Cebir ya da tehdit, bir kişiyi malını teslim veya alınmasına karşı koymamaya mecbur kılmak amacıyla yapılmalıdır. Cebir ya da tehdidin belirtilen amaçla ve bu şekilde gerçekleştirilmesi, yağmayı mal varlığına karşı işlenen diğer suçlardan ayırmaktadır. Failin mağdura yönelttiği cebir veya tehdidi, kendisi veya başkasına yarar sağlamak amacıyla mali teslim veya alınmasına karşı koymamaya zorlamak amacıyla gerçekleştirilmiş olması gerekir. Cebir veya tehdit ile malın alınması veya verilmesi arasında nedensellik bağı bulunmalıdır. Yağma suçunun oluşabilmesi için, baştan beri yağma amacıyla hareket eden failin, eylemin başında veya ortasında cebir veya tehdit kullanmasının bir önemi bulunmamaktadır. Önemli olan cebir veya tehdidi kullanmasıdır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.04.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 06/02/2018 Tarihli ve 2014/14015 E. ve 2018/1327 K. Sayılı İlamında, "...Yağma suçunun manevi unsuru hareket kısmıdır. Kullanılan cebir ve tehdidin kişinin malı teslim etmeye veya alınmasına ses çıkarılmamaya yöneltmeye elverişli olması gerekir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.04.2021.

bulunmayan mağdurdan cebir kullanarak senet alması eylemi eylemi olası kastla yağma suçunu oluşturabilecektir.

Öğretide bu suçun faydalanma kastıyla işlenebileceği savunulurken, bazı yazarlarda genel kastın yeterli olduğu savunulmaktadır¹⁴¹. Hırsızlık suçunun tehdit ve/veya cebirle işlenmiş hali olarak kabul edilen yağma suçunun özünde, hırsızlık suçunun tanımlandığı TCK'nın 141. maddesinde geçtiği üzere faydalanma kastının bulunduğu değerlendirilmektedir.

TCK'nın 149/1-g maddesi uyarınca yağma suçunun terör örgütüne fayda sağlamak amacıyla işlenmesi nitelikli hal olarak düzenlenmekte olup, malın geçici bir süre kullanmak üzere alınmasından sonra iadesine yönelik TCK'nın 146. maddesinde düzenlenen hırsızlık suçunun daha az cezayı gerektiren haline yağma suçunda yer verilmemiştir¹⁴². Oysa ki, öncelikle gerek TCK'nın 167. maddesinde düzenlenen akrabalık nedeniyle şahsi cezasızlık veya indirim ile gerekse TCK'nın 146. maddesinde düzenlenen kullanma hırsızlığına ilişkin düzenlemeler içerisinde, uyuşturucu madde teminine yönelik saikle işlenen eylemler haricinde yağma suçunun da, TCK'nın 87. maddesindeki nitelikli yaralamalar hariç olmak kaydıyla, eklenmesinin toplum barışı açısından önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

2.3.2.4. Suçun Hukuka Aykırılık Unsuru

İnsanların dış dünyaya yansıyan davranışlarının evrensel etik değerler ve hukuk düzenince kabul görmemesi ve bu davranışların kanunlarda suç olarak düzenlenmesi halinde hukuka aykırı oldukları kabul edilir. Bu bağlamda, hukuk düzeninde çatışmadan bahsedebilmek için, eylemin hukuk kurallarına aykırı olması, hukuk normları uyarınca yapılmasına izin verilmemesi ya da yapılmasının emredici kuralla düzenlenmemesi gerekmektedir¹⁴³.

5237 Sayılı TCK'nın 40/1, 91/2 ve 112/1 gibi bazı maddelerinde fiilin hukuka aykırı olması gerektiği belirtilmiştir. Bazı maddelerin düzenleniş şekli ve ihlal ettiği menfaatin niteliğinden hareketle de hukuka aykırılık açıkça görülebilmektedir.

Bazı durumlarda suç oluşturan eylemin tüm unsurlarıyla gerçekleştirilmesine karşın, kanun koyucu tarafından bu gibi durumlarında suç oluşturmayacağı ve bu tür

¹⁴¹ Esen, s. 124; Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır, s. 536-537.

¹⁴² Gökçen/Balcı, s. 120-121.

¹⁴³ Türkan Yalçın/Timuçin Köprülü, **Ceza Hukuku Genel Hükümler Uygulamalı Çalışmaları**, 6. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara 2019, s. 217.

durumlarda beraat kararı verilmesi gerektiği belirtilmiştir. TCK'nın 25-27. maddelerinde düzenlenen meşru savunma veya zorunluluk altında meşru savunma sınırının hoş görülebilecek bir korku ve heyecanla aşılması bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

Hukuka aykırı davranışlarla tipiklik gerçekleşerek suç oluşmasına karşın, bazı kanuni düzenlemelerle, bu tür davranışlar hukuk düzeni içerisinde değerlendirilmiştir. TCK'nın 24. maddesinde kanun hükmünün veya amir konumunda bulunan kişinin konusu suç oluşturmaya verdiği emrin yerine getirilmesi, 26. maddesinde düzenlenen, bir hakkın kullanılması ve ilgili kişinin mutlak şekilde tasarruf edebileceği bir hakkına yönelik rıza göstermesi durumunda, faile ceza verilmesi mümkün olmayacaktır.

Senedin yağması suçunda, sonuçta fail düzenleteceği senetle haksız yarar sağlama ya da borcundan haksız şekilde kurtulmayı umduğundan, failin meşru savunma ya da sınırın aşılmasıyla suç işlediğini kabule imkan bulunmamaktadır. Ancak failin, geri planda olan üçüncü kişi tarafından çocuğunun öldürülmesi ile tehdit edilerek, mağdurdan cebir ve/veya tehditle borçlandırıcı senet alınması durumunda TCK'nın 28. maddesi uyarınca karşı koyması ve kurtulması mümkün olmayan gerçekleşmesi kesin ağır bir korkutma ve tehdit altında suç işlemek zorunda kalmakla faile ceza verilemeyecektir. Bu durumlarda eylemi gerçekleştiren faile, korkutma ve tehdidi kullanan kişinin senedin yağması suçunun asli faili sayılacağı değerlendirilmektedir.

5237 Sayılı TCK'nın 148/2. maddesinde düzenlenen senedin yağması suçunun tipikliğini oluşturan hukuka aykırılık unsurunu, araç olarak kullanılan cebir ve/veya tehdit ile amaç suç olan, mağdur ya da başka bir yakınından borçlandırıcı senet alınması, öncesinde düzenlenen bir senedin ödendiğine ilişkin bir belge verilmesinin sağlanması, bu şekilde bir senedin alınmasına karşı çıkılmamasının sağlanması, ileri bir tarihte senet olarak kullanılacak bir kağıdın imzalatılması, öncesinde düzenlenen bir senedin yakılıp, yırtılarak yok edilmesinin istenilmesi ya da fail tarafından aynı yöntemle yok edilmesine karşı konulmamaya zorunlu bırakılması veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi oluşturmaktadır¹⁴⁴.

¹⁴⁴ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 01.10.2019 Tarihli ve 2017/14-550 Esas, 2019/574 Karar Sayılı İlamında, "...Yağma suçu amaç ve araç hareketlerden oluşan bir suçtur. İlk önce almayı gerçekleştirmek için araç hareketler olan cebir veya tehdit kullanılır; sonrasında bu cebir ve tehdidin etkisiyle malın alınması veya tesliminin sağlanması ile suç tamamlanır. Yağma, tehdit veya cebir kullanma ile hırsızlık suçlarının bir araya gelmesiyle oluşmuş bileşik bir suç olduğundan, birden çok hukuki değeri korumaktadır. Kendisini oluşturan suçların korudukları hukuki değerler olan kişi özgürlüğü, vücut dokunulmazlığı, zilyetlik ve mülkiyet yağma suçunun da koruduğu hukuksal değerlerdir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.04.2021; İzmir BAM. 8. C. Dai'nin 10/04/2019 Tarihli ve 2019/674 E., 2019/764 K. Sayılı İlamında, "...Senet yağması suçunun hareket unsuru olarak kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin

3. YAĞMA SUÇUNUN NİTELİKLİ HALLERİ

3.1. Yağma Suçunun Nitelikli Hallerine Genel Bakış

Yağma suçunun nitelikli halleri 5237 Sayılı TCK'nın 149. maddesinde aynen, (1)
“Yağma suçunun;

- a) Silahla,
- b) Kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle,
- c) Birden fazla kişi tarafından birlikte,
- d) **(Değişik: 18/6/2014-6545/64 md.)** Yol kesmek suretiyle ya da konutta, işyerinde veya bunların eklentilerinde,
- e) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,
- f) Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak,
- g) Suç örgütüne yarar sağlamak amacıyla,
- h) Gece vaktinde,

İşlenmesi halinde, fail hakkında on yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Yağma suçunun işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.” şeklinde düzenlenmiştir.

Madde metninden anlaşılacağı üzere yağma suçunun nitelikli halleri tek tek sayılarak farklı uygulamaların önüne geçilmesine çalışılmıştır. TCK'nın 148. maddesinde düzenlenen basit yağma suçu için altı yıldan on yıla kadar hapis cezası öngörülürken, TCK'nın 149. maddesinde düzenlenen nitelikli yağma suçu için, basit yağma suçunun üst sınırı, alt sınır olarak alınarak, on yıldan on beş yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür.

hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ilerde böyle bir senet hâline getirilebilecek bir kağıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur etme eylemleri gösterilmiştir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.04.2021.

TCK'nın 148. maddesine nazaran, 149. maddesinin daha ağır cezayı içermesinde, suçun işleniş şekli, sonuca ulaşmakta faile kolaylık sağlanması, mağdurun birden fazla hak ve özgürlüğünün ihlali, mağdur da oluşan korkunun ve mağdur açısından oluşan hayati tehlikenin yoğunluğu, mağdurun suça karşı koyamayacak ve kendini savunamayacak durumda olması, suç örgütlerinin korkutucu gücünden faydalanma ya da suç örgütlerine yarar sağlama amacını taşıyan failin saiki ve benzeri nedenlerin suçun nitelikli hallerinin düzenlenmesinde kıstas alındığını kabul etmek mümkündür.

Nitelikli yağma suçunun gerekçesinde özetle, silahın doğrultulması ya da gösterilmesi, tanınmamak için tedbirler alınarak, örneğin imzasız ya da korku salan kimsenin imzasının taklit edilmesi, en az iki kişi tarafından birlikte işlenmesi, kısa ya da uzun süreyle ve sadece mağdura karşı yol kesilerek, ya da konut veya işyerinde işlenmesi, suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerin korkutucu gücünden yararlanılarak ya da bu tür örgütler için yarar aktarılsa dahi bu örgütlere üye olunmaya, aidat ya da bağış vermeye zorlanması için işlenilmesi ile gece vakti işlenmesi, yağma suçunun temel şekline nazaran daha ağır ceza ile cezalandırılması gerektirdiği belirtilmiştir.

Aynı olayda suçun birden fazla nitelikli halinin birleşmesi durumunda, ayrı ayrı cezanın artırılması kabul edilmediğinden, temel cezanın alt sınırdan uzaklaşarak belirlenmesi gerekmektedir¹⁴⁵. Bu durumda, TCK'nın 61. maddesinde düzenlenen cezanın artırılarak belirlenmesinin; suçun işleniş şekli, örneğin kendini savunamayacak kişiye karşı işlenmesi, suçun işlenmesinde kullanılan araçların niteliği, örneğin silahla işlenmesi, suçun işlendiği zaman ve yer ile meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığı, suçun gece vakti işlenmesi, kastın yoğunluğu gibi kıstasların birden fazlasının bir araya gelmesi ve ihlal edilen özgürlüklerin niteliği ve niceliğinden de kaynaklı olduğu değerlendirilmektedir.

765 Sayılı TCK'nın 497-498-499. maddelerinde yağma suçunun nitelikli hallerine yer verilmiştir. Ceza miktarlarının 5237 Sayılı TCK'ya nazaran daha ağır olduğu gibi işleniş şekillerinde de farklılıklar bulunduğu görülmektedir. Buna göre, 765 Sayılı TCK'nın 497. maddesinde, gece vakti veya silah ile tehdit edilerek, yol kesmek suretiyle veya içlerinden birisi görünür şekilde silahlı bulunan ikiden fazla, en az üç kişi tarafından veya kıyafetlerini değiştiren kişilerce işlenmesi, 498. maddesinde her şekilde yaşam, cinsel özgürlük, mal bakımından nitelikli ve büyük bir zararla korkutmak suretiyle ya da

¹⁴⁵Eker, s. 130.

Hükümetçe verilen bir emirmiş gibi para, eşya veya hukukça kabul edilen senet alınması, 499/1. maddesinde geçen para veya senet alınması için alıkoyma ile 2. fıkrasında da aynı hususların, siyasal ya da sosyal amaçlarla, resmi kurumların bir işin yapmaya ya da yapılmamasına zorlanması için işlenmesi durumları nitelikli hal olarak düzenlenmiştir.

3.2. Daha Ağır Cezayı Gerektiren Nitelikli Haller

Bir suçun temel şekli için öngörülen cezanın alt ve üst sınır aralığı dışına çıkılarak, aynı suç için çeşitli kıstaslar kullanılmak suretiyle, daha farklı ceza oranlarının düzenlenmesi durumu, suçun nitelikli halleri olarak adlandırılmaktadır.

Öğreti ve Yargıtay'ın yerleşik kararlarında, suçun birden fazla nitelikli halinin birleşmesi durumunda, her biri için ayrı ceza uygulanamayacağı, buna karşın nitelikli haller için ortak olarak öngörülen ceza makas aralığında artırım uygulanması suretiyle tek bir ceza belirlenmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Buna karşılık, aynı maddenin değişik fıkraları arasında bağlantı olması ve birbirlerine atıf yaparak cezayı belirli oranda artırma durumu söz konusu ise bu durumda tüketen ve tüketilen norm ilişkisi nedeniyle bir öncekini tüketen norma göre en son nitelikli hali düzenleyen ceza miktarı esas alınarak hüküm kurulmalıdır¹⁴⁶.

3.2.1. Suçun Silahla İşlenmesi

5237 Sayılı TCK'nın 149/1-a maddesinde, bağımsız olarak düzenlenen nitelikli yağma suçunun birincisi, yağma suçunun silahla işlenmesi halidir. 765 Sayılı TCK'nın 497/2. maddesinde ise yağma suçunun silah ile tehdit edilmek suretiyle, içlerinden birisi görünür şekilde silahlı bulunan ikiden fazla, en az üç kişi tarafından işlenmesi hali, daha ağır cezayı gerektiren hal, şeklinde düzenlenmişti.

Yağma suçunun nitelikli hali olan silahla yağma suçunda kullanılan “*silah*” kavramının TCK'nın 6/1-f bendinde düzenlenen ateşli silahlar, patlayıcı maddeler, saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet, saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler, yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol

¹⁴⁶ Mustafa Özen, **Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri**, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017, s. 515.

açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddelerden birisi veya bir kaçı olması gerekmektedir. Önemli olan kullanılan aracın, saldırı veya savunmada kullanılmaya elverişli olmasıdır.

TCK'da silah kavramı, “*silahla işlenmesi, ateş ederek, silahlı olması, silah kullanılarak işlenmesi*” gibi ifadeler kullanılarak, bazı suçlarda suçun unsuru, diğer bir kısım suçlarda ise suçun nitelikli hali ya da ağırlaştırıcı nedeni olarak kabul edilmektedir¹⁴⁷.

765 Sayılı TCK'ya nazaran 5237 Sayılı TCK'nın 6. maddesi ile silah kavramı genişletilmiştir. Bu bağlamda, 6. maddenin gerekçesinde, “*Silah deyimi ayrıca açıklanmaya gerek bırakmayacak şekilde tanımlanmıştır.*”denilmekte ise de “*Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler*” ifadeleri nedeniyle, olayda kullanılan şeylerin silah sayılıp sayılmayacağı yoruma bağlı bulunmaktadır. Bu nedenle her olayda hakim, CMK'nın 63. maddesindeki “*hakimlik mesleğinin gerektirdiği genel ve hukuki bilgisiyle*” durumu değerlendirmeli, ancak teknik bilgiyi gerektiriyorsa bilirkişiden rapor almalı, yağma suçunda kullanılan nesnenin elde edilememesi durumunda, mevcut deliller, yaralanmanın niteliği ve benzeri ile “*elverişlilik*” faktörü gözetilerek sonuca ulaşılmalıdır¹⁴⁸. Bu duruma örnek olarak yağma öncesinde mağdurun bıçakla elinin kesilmesi ya da başına künt cisimle vurulduğuna ilişkin ATK raporları gösterilebilir.

Silaha örnek olarak, tabanca, tüfek, bıçak, kırık cam parçası, kezzap, tornavida, balta, kazma, kürek, sopa, ateş ve benzeri örnek olarak gösterilebilir¹⁴⁹. TCK'nın 149.

¹⁴⁷ İsmail Turgut Kıldan/Togay Akdemir, Kasten Yaralama Suçunda Silah Kavramının Yargıtay Kararları Doğrultusunda Değerlendirilmesi, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi <https://www.uysmazlik.gov.tr/Resimler/Pdfiler/Makaleler/30-11-20179ismailturgutkildan.pdf>, s. 229, e.t. 18.04.2021.

¹⁴⁸ Eker, s. 135.

¹⁴⁹ Yrg. 6. C. Dai'nin 31.03.2021 Tarihli ve 2020/2186 E. ve 2021/6350 K. Sayılı İlamında, “...Sanık ...'un müştekiyi telefonla arayıp eve davet ettiği müştekinin kısa bir süre sonra sanığın evine gittiği içeri girdiğinde evde saklanan sanık ...'un ortaya çıkarak elindeki sopayla müştekinin kafasına vurmaya üzerine müştekinin sersemleyip oturma odasına kaçtığı, burada sanıkların müştekiye saldırarak darp ettikleri sonrasında silah ve bıçak zoruyla müştekiden 3 adet imzalı boş senet ile 4 adet imzalı boş A4 kağıdını zorla aldıklarının anlaşılması karşısında; sanıkların yağma suçundan cezalandırılmaları yerine yazılı şekilde beraatlerine karar verilmesi...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 18.04.2021; Ankara BAM. 14. C. Dai'nin 09/03/2021 Tarihli ve 2019/3457 E., 2021/472 K. Sayılı İlamında, “...Sanıkların üzerine atılı yağma eylemini, iş yerinde birden fazla kişi ile birlikte pompalı tabir edilen silah ile işlediklerinin anlaşılması karşısında, sanıklar hakkında, TCK'nun 149/1. Maddesinin (c) ve (d) bentlerinin yanında, aynı fıkranın (a) bendi ile de uygulama yapılması gerektiğinin gözetilmemesi, aleyhte istinaf bulunmadığından davanın yeniden görülme nedeni kabul edilmemiştir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 18.04.2021

maddesinde düzenlenenin silah kullanımının daha ağır cezayı içermesinin nedeni, sonuca ulaşmakta faile kolaylık sağlanması, mağdurun en değerli yaşam hakkı olmak üzere, kişi hürriyetine ilişkin özgürlüğünün ihlali, mağdur da oluşan korkunun ve mağdur açısından oluşan hayati tehlikenin yoğunluğu ile belki de rahatça alt edebileceği faile ve suça karşı koyamayacak ve kendini savunamayacak durumda kalmasıdır.

Kullanılan silahın istinai durumlar hariç failin vücut organlarından herhangi bir olmaması, buna karşılık taşınabilir olması gerekmekte olup, mağdurun kafasının taş, duvara vurulması gibi eylemlerle diz, el ve ayağın yaralamada kullanılması silah kavramına girmemektedir. Ancak, failin dövüş sanatları ustası olduğunu ve boynunu kırabileceğini bilen mağdurun arkasından boynu kırılacak şekilde tutularak ölmekten korkmasıyla cüzdanının alınması durumunda, failin eli ve kollarının TCK'nın 6/1-f bendinde düzenlenen fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler kavramına girebileceği değerlendirilmektedir. Mağdurun arkasından failin işaret parmağını geceleyin silah gibi dayayarak “kıpırdama vururum” demek suretiyle, telefonunu alıp kaçması durumunda, TCK'nın 149/1-h. maddesinde düzenlenenin geceye ilişkin nitelikli hal uygulanırken, sanık lehine yorumla silahla yağma uygulanamayacaktır.

Buna karşılık, yağma suçunun işlenmesi sırasında kullanılan tabancanın kuru sıkı veya bozuk olması halinde, bu durumu bilmeyen mağdurun sanığın istediği para veya eşyasını silahla tehdit sonucunda vermesi ya da alınmasına karşı koyamaması durumunda fail yine silahla nitelikli yağma suçundan sorumlu tutulacaktır¹⁵⁰. Önemli olan failin silahın

¹⁵⁰ İstanbul BAM. 7. C. Dai'nin 19/02/2021 Tarihli ve 2020/2776 E., 2021/724 K. Sayılı İlamında, “...Sanıkların birlikte olay günü saat 22:00 civarında, katılan-müştekilerin kaldığı eve geldiği, sanık ...'ın belinde kuru sıkı tabanca olduğu, sanıkların polis olduklarını söyleyip evin içine girdiği, uyuşturucu satan ... diye birisini aradıklarını söyledikleri, ancak kimlik göstermelerini istendiği halde polis kimliği yerine normal kimliklerini gösterdikleri, katılan ve müştekilerin ceplerini arayıp para ve cep telefonlarını vermelerini istedikleri, bu sırada silahı sanık ...'ın tuttuğu, sanıklar ... ve ...'un katılan-müştekinin üzerini aradığı, sanıkların polis olmadıklarının anlaşılması üzerine 15 kişi civarında evdeki bulunanların sanıklara mukavemet edip saldırdığı, katılan ...'in sanık ...'ın eline vurup silahı düşürdüğü, diğer sanıklar ... ve ...'ın olay yerinden kaçtığı kabul edilen eyleme ilişkin olarak bozmaya uyularak yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere, mahkemenin soruşturma sonuçlarına uygun olarak oluşan kanaat ve takdirine, incelenen dosya içeriğine göre,mahkemenin kararında usule ve esasa ilişkin herhangi bir hukuka aykırılığın bulunmadığı...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 18.04.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 01/07/2020 Tarihli ve 2018/2256 E. ve 2020/2374 K. Sayılı İlamında, “...Sanık ...'nın aynı konutta yaşadığı annesi mağdur ...'den para istediği, mağdurun olumsuz yanıtı üzerine sanığın kanepenin altından aldığı kuru sıkı tabanca ile mağdura doğru ateş edip “Git bana para bul, benim borcum var” dediği, olayda; yağma suçunu, silahla ve konutta gerçekleştiren sanık hakkında, 5237 sayılı TCK'nin 149/1. madde ve fıkrasının (a) ve (d) bendi ile uygulama yapıp temel cezanın belirlenmesi gerektiği düşünülmeden...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 18.04.2021.

korkutucu gücünden yararlanması olup, yağma öncesinde veya hırsızlık suçunda malı hakimiyet alanına geçirmeden karşılaştığı mağdura göstermesi, dokundurması, savurması, ya da kullanarak yaralaması arasında bir fark yoktur. Hırsızlık suçunun gerçekleştirilmesi ve malın hakimiyet altına alınmasından sonra mağdura ya da malı geri almak isteyen kişiye karşı silah kullanılması durumunda, hırsızlık suçu yağma suçuna dönüşmeyecek, fail tamamlanmış hırsızlık ve silahla tehdit suçundan gerçek içtima kuralları gereği ayrı ayrı sorumlu tutulacaktır.

Sadece yaralamanın TCK'nın 87. maddesinde düzenlenen nitelikli hallere girmesi durumunda, failin nitelikli yağma suçunun yanında, nitelikli yaralama suçundan da cezalandırılması gerekecektir¹⁵¹.

Nitelikli yağma suçunda silah suçun unsuru olmakla, yağma ile malın alınması öncesinde geçen herhangi bir aşamada cebir ve/veya tehdidi gerçekleştirirken kullanılması zorunludur¹⁵².

5237 Sayılı TCK'nın 6. maddesi ile yapılan düzenlemeyle, “*Füilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli*” olmak kaydıyla her nesne silah kapsamına alınarak, 765 Sayılı TCK'nın 189. maddesine göre silah kavramını oldukça genişletmiştir. Nitelikli yağma suçunda, silahın suçu nitelikli hale getirebilmesi için, cebir ve tehdit amaçlı kullanılması gerekmektedir. Buradan hareketle, silahın yağma suçu işlenirken mutlaka

¹⁵¹ Yrg. 6. C. Dai'nin 24.03.2021 Tarihli ve 2020/1998 E. ve 2021/5797 K. Sayılı İlamında, “...Yağma suçunun, TCK'nın 149/1. maddesinin (a), (h) bentlerine aykırı biçimde silahla ve gece vakti işlenmiş olması karşısında; birden fazla nitelikli halin gerçekleşmiş olması ve aynı Yasanın 61. maddesi gereğince temel ceza belirlenirken alt sınırdan uzaklaşılması gerektiğinin gözetilmemesi ayrıca mağdur hakkında düzenlenen adli raporda vücudundaki kemik kırığının hayat fonksiyonlarına etkisinin orta (2.) derece olduğunun belirtilmesine rağmen, TCK'nın 3. maddesine göre orantılılık ilkesine aykırı olarak sanığın cezasından TCK'nın 87/3. maddesi gereğince (1/3) oranında artırım yapılması suretiyle fazla ceza tayin edilmiş ise de, kazanılmış hak nedeniyle sonuca etkili olmadığından belirtilen bu hususlar bozma nedeni yapılmamıştır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 18.04.2021; İstanbul BAM. 7. C. Dai'nin 04/03/2021 Tarihli ve 2020/2008 E., 2021/912 K. Sayılı İlamında, “...Sanığın eyleminin TCK'nun 149/1-h maddesi kapsamında kaldırıldığının gözetilmediği anlaşıldığından, sanık müdafinin lehe, katılan vekilinin aleyhe istinaf talebi yerinde görülmele CMK'nun 280/1-e maddesi gereği hükmün BOZULMASINA, 2-Yaralama suçundan kurulan hükme ilişkin olarak; Temel cezanın teşdiden uygulanmış olması da nazara alınarak, TCK'nın 87/3. maddesinde kemik kırığının hayat fonksiyonlarındaki etkisine göre cezanın yarısına kadar artırılabilirliğinin öngörülmesi ve Adli Tıp kriterlerinde de kemik kırıklarının hayat fonksiyonlarını etkileme derecelerinin hafif (1. derece), orta (2. ve 3. derece) ve ağır (4., 5. ve 6. derece) olarak sınıflandırılması karşısında, TCK'nın 87/3. maddesi uyarınca kırığın hayat fonksiyonlarına etkisi dikkate alınarak, makul oranda bir artırım yapılması gerektiği, bu çerçevede katılanın kemik kırığının hayat fonksiyonlarını hafif (1. derecede) etkilediğinin rapor içeriğinden anlaşılması karşısında TCK'nın 3. maddesindeki cezada orantılılık ilkesini ihlal edecek şekilde (1/12) oranı yerine, (1/10) oranında artırım yapılmak suretiyle sanığa fazla ceza tayin edildiği anlaşıldığından...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 18.04.2021

¹⁵² Osman Yaşar/Hasan Tahsin Gökcan/Mustafa Artuç, **Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu**, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2010, , cilt. 5, s. 4364.

mağdura yöneltilerek eşya ve/veya para istenmesine gerek bulunmamaktadır. Failin yağma suçunun unsurunu oluşturan cebir ve/veya tehdidi uygulayarak mağdurdan eşya ve/veya para isterken, belindeki tabancayı mağdura göstermesi silahla yağma suçunun uygulanması için yeterlidir. Örneğin, failin mağduru üstündeki para ve/veya eşyayı vermezse yaralayacağı ya da öldüreceğini söyleyerek belindeki tabancayı göstermesi durumunda silahla yağma suçu oluşacaktır. Failin sadece belindeki tabancayı mağdura göstererek, tehdit içeren hiçbir şey istemeksizin üstündeki para ve eşyayı istemesi durumunda da silahla yağma suçu oluşacaktır¹⁵³. Ancak silah olmasına karşın, fail tarafından mağdura yağma esnasında hiç gösterilmemiş veya kullanılmamışsa ya da silah olmadığı halde elini beline atıp silah varmışçasına davranması durumlarında, silahla yağma suçu oluşmayacak, şartları varsa TCK'nın 149. maddesindeki diğer nitelikli haller veya TCK'nın 148. maddesi uygulanacaktır¹⁵⁴.

¹⁵³ Yrg. 6. C. Dai'nin 23.12.2020 Tarihli ve 2019/941 E. ve 2021/5797 K. Sayılı İlamında, "...Mağdur E.'in sanıktan 42.500 TL senet karşılığı iki adet araç aldığı, senedin vadesi gelince ödeme yapamaması üzerine sanığın alacağından daha fazla miktarda borçlandırıcı nitelik içeren 45.000 TL bedelle bir adet daha senet imzalattığı, devamında da toplam 46.000 TL bedelli iki adet çeki mağdura vererek karşılığında 60.000 TL senet ve 10.000 TL nakit ödeme aldığı, bu şekilde borçlanan mağdurun senetlerin ödemesinde gecikmeye düşmesi üzerine baskı kurarak alacağından daha fazlasını tahsil etmeye çalışan sanığın belindeki silahı mağdura göstererek "bundan sonra dediklerimi yapacaksın, beni ... de yaptığın inşaata ortak edeceksin etmezsen seni vuracam, ... kardeşlerine kadar gidecem senin peşini bırakmayacam, ... iş yaptırmayacam, ... gezemiyeceksin, benim dediklerim olacak silah belimde dediklerimi yapmazsan seni öldürürüm" şeklinde tehdit ettiği, bu tehditlerin bir süre devam etmesi üzerine mağdurun tanık M... 'den yardım istemesine karşın sanığın "M. olmasa seni vurup öldüreceğim tabancamda 7 tane mermi var bunların hepsini senin kafana sıkırım" diyerek tehditlerine devam etmesi üzerine baskılara dayanamayan mağdurun ... Mahallesinde yapımına başladığı inşaatında bulunan hak ve hisselerinin yarısının devrine yönelik satış vaadi sözleşmesini imzalamak zorunda kaldığının anlaşılması karşısında; alacağından daha fazlasını temin eden sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 149/1-a maddesi uyarınca yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden suç vasfında yanılığa düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.05.2021.

¹⁵⁴ Yrg. 6. C. Dai'nin 23.12.2020 Tarihli ve 2019/941 E. ve 2021/5797 K. Sayılı İlamında, "...Katılan aşamalarda alınan beyanında; yolcu olarak aracına binen sanığın istemesi üzerine aracını durdurduğunu, alkollü olan sanığın hemen kontağı alarak araçtan indiğini, aracın anahtarını istediğinde de elindeki soda şişesini salladığını, bunun üzerine polisi arayıp yardım istediğini, olay yerine gelen ekibin kaçmakta olan sanığı yakaladıklarını, sanığın araç ruhsatı ile güneşlik arkasında bulunan 50 TL sini aldığını, araç ruhsatının yakalanan sanığın üzerinden çıktığını, beyan etmesine karşılık, mahkemenin kabulünde, "her ne kadar sanığın elinde soda şişesi bulunduğu sabit ise de soda şişesini yağma eylemine yönelik kullanmadığı, çıkan tartışma sırasında elinde bulunduğu, yağma amacıyla silah olarak kullandığına dair somut bulgu ve delil bulunmadığı" şeklindeki gerekçesi karşısında; dosya içinde mevcut olan iddia, savunma ve deliller ele alındığında, sanığın, olayın başından beri mağdura yönelik gerçekleştirdiği eylem ve söylemlerinin yağma suçunun tipiklik unsuruna göre ne şekilde gerçekleştiği ve sanık tarafından sarf edilen sözcük ve hareketlerin bir bütün olarak değerlendirildiğinde yağma suçunda aranan cebir, şiddet ve tehditteki nicelik ve nitelik boyutuna ne şekilde vardığı denetime olanak verecek şekilde karar yerinde açıklanıp tartışılmadan, sanığın mevcut haliyle eylemlerinin hırsızlık suçunu oluşturup oluşturmayacağı tartışma dışı bırakılarak yerinde ve yeterli olmayan gerekçe ile yazılı şekilde hüküm kurulması, Bozmayı gerektirmiş..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.05.2021.

3.2.2. Suçun Kişinin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyması Suretiyle İşlenmesi

5237 Sayılı TCK'nın 149/1-b maddesinde, bağımsız olarak düzenlenen nitelikli yağma suçunun ikincisi failin yağma suçunu işlerken kendisinin mağdur ya da başkalarının tanınmayacak hale koymasındır. 765 Sayılı TCK'nın 497/2. maddesinde ise kıyafetlerini değiştiren kişilerce işlenmesi şeklinde daha ağır cezayı içeren hali düzenlenmiştir.

Mağdurun, karşısında bulunan, ancak, tanıma imkanı tamamen ortadan kalkacak şekilde kendisini gizleyen kişi tarafından cebir ve/veya tehdide uğraması, şüphesiz ki mağduru basit yağma suçuna göre daha da korkutacak, kendini savunma yetisi azalacak ve istenileni yapmak zorunda bırakmaktadır. Fail de tanınmamanın verdiği rahatlık ve öz güvenle suçu daha yürekli ve kolayca yağma eylemini gerçekleştirecektir¹⁵⁵. Buradaki değişiklikten anlaşılması gereken, tanınmasını tamamen ortadan kaldıracak değişikliktir.

Fail, bu açıdan bakıldığında yağma eylemi öncesinde eylemi daha rahat işleyerek ve yağma eylemi sonrasında ise olay yerinden, mağdurda oluşturduğu aşırı korkunun da etkisiyle rahatça kaçarak, ayrıca kendisinin teşhis işlemini de zorlaştırarak çoklu yarar elde etmektedir. Bu nedenle, basit yağma suçuna nazaran, daha ağır ve nitelikli hal olarak düzenlenmesinin yerinde olduğu anlaşılmaktadır.

Failin dışarıdan bakıldığında kim olduğu anlaşılamayacak ve kendisine benzemeyecek duruma getirmesi halinde bu nitelikli hal uygulanabilecektir. Bu da failin kendi görünüşünü, öncesinde kendini tanıyan kişilerin dahi, artık tanıyamayacak hale gelmelerini sağlayacak şekilde tamamıyla değiştirmesiyle mümkün olabilecek bir durumdur. Uygulamada failin kendisini tanınmayacak hale getirmesi haline; yağma eylemi öncesinde kendisine yüz maskesi¹⁵⁶, peruk, sakal ve/veya bıyık takması, makyajla, atkısıyla¹⁵⁷, beresiyle¹⁵⁸, kar maskesiyle¹⁵⁹, poşusuyla¹⁶⁰, ten çorabıyla¹⁶¹, kapüşonla¹⁶² ve

¹⁵⁵ Balcı/Öztürk, s. 704.

¹⁵⁶ Yrg. 6. C. Dai'nin 10/03/2020 Tarihli ve 2018/511 E. ve 2018/511 K. Sayılı İlamında, "...yağma suçunun işlenmesi sırasında işyerine giren sanıkların yüzlerinde maske olduğunun anlaşılması karşısında; yağma eylemini silahla, kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, işyerinde, birden fazla kişi tarafından birlikte ve geceleyin işleyen sanıklar hakkında 5237 sayılı Yasanın 149. maddesinin 1. fıkrasının (a-c-d-h) bendlerinin yanı sıra (b) bendi ile de uygulama yapılması gerektiğinin gözetilmemesi kanuna aykırı ise de, dosya kapsamına göre somut olayla nispetli tayin edilen temel ceza dikkate alındığında bu husus sonuca etkili görülmediğinden..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021.

¹⁵⁷ Yrg. 6. C. Dai'nin 20/11/2019 Tarihli ve 2017/1949 E. ve 2019/5677 K. Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya kapsamına göre, yağma suçunu silahla, kendilerini tanınmayacak hale sokmak suretiyle (atki ve kapşonla), birden fazla kişi ile birlikte, iş yerinde ve gece vakti işleyen sanıklar hakkında TCK'nin 149. maddesinin 1. fıkrasının (a), (b), (c) ve (h) bentlerinin yanı sıra (d) bendi ile de uygulama yapılması gerektiğinin gözetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021; İzmir BAM. 21. C. Dai'nin

25/03/2021 Tarihli ve 2020/328 E., 2021/894 K. Sayılı İlamında, "...Arkasından koşarak gelen ayak sesleri duyduğunu, arkasına dönüp bakmak istediği sırada kafalarında bere, yüzleri atkı ile sarılı, birisi uzun, birisi de orta boylarda iki erkek şahsın üzerine atlayarak kendisini yere düşürdüklerini, uzun boylu şahsın sırtına oturduğunu, diğer şahsın da üzerini aradığını, sırtına oturan şahsın sert metal bir cisimi beline batırdığı sırada korkudan elinde bulunan cep telefonunu bıraktığını ve şahısların kaçmaya başladığını sanıklar... ve ...'in üzerine atılı yağma suçunu silahla, birden fazla kişi ile birlikte ve kendilerini tanınmayacak hale koyarak, gece vakti işledikleri sabit görülerek eylemlerine uyan 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 37/1 maddesi delaletiyle 149/1-a-b-c-h, 53/1.maddeleri uyarınca cezalandırılmalarına..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021.

¹⁵⁸ Yrg. 6. C. Dai'nin 26.01.2021 Tarihli ve 2020/1983 E. ve 2021/893 K. Sayılı İlamında, "...Sanık ... yüzünde sadece gözleri görünecek şekilde bere bulunmak suretiyle işlendiğini belirtmeleri karşısında; 5237 sayılı TCK'nın 6/1-e. maddesi yollamasıyla, yağma suçunun silahla, birden fazla kimse tarafından birlikte, kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, geceleyin işlendiği anlaşıldığından, 5237 sayılı TCK'nın 149/1. madde ve fıkrasının (a) ve (c) bendinin yanı sıra (b) ve (h) bendinin de uygulanması gerektiğinin gözetilmemesi ve aynı Yasanın 61.maddesi uyarınca temel ceza belirlenirken bunların değerlendirilmesi gerekirken..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021.

¹⁵⁹ Yrg. C. GnI. Krl'nin 16.05.2019 Tarihli ve 2017/6-422 Esas, 2019/430 Karar Sayılı İlamında, "...kar maskeli iki kişinin katılan ...'in gömleğini çıkartırken sanık ...'in da aldığı kola şişesini kar maskeli iki kişiye verdiği, katılan ...'in "Ne istiyorsanız kabulümdür." demesi üzerine, sanık ...'in, sanık ...'in belinde bulunan tabancayı alıp, katılan ...'a doğrultarak "Bak ulan sen beni daha iyi tanıyamamışsın, daha önceden adam öldürmesi için tuttuğum adam, ...'i öldüremedi, altı yıl içerdi yattım, bu yüzden artık kendi işimi kendim yapacağım, seni ben öldüreceğim, şirketteki hisseni benim üzerime devredeceksin, otobüsün benim olacak, yoksa seni burada şişeye oturtturur öldürürüz." diyerek tehdit edip yanlarında getirdiği sözleşmeyi zorla imzalatıldığı, sanıkların tehditlerine devam etmeleri neticesinde katılan ...'in 01.09.2006 tarihinde notere giderek otobüsü ve şirketteki hisselerini sanık ...'e devrettiği, bu şekilde sanıkların atılı suçları işlediklerinin sabit olduğu, cezalandırılmalarını önleme amacına yönelik sanık savunmaları ile tanıklar ..., ... ve ... anlatımlarına itibar edilmesinin mümkün olmadığı, araştırılması gereken herhangi bir husus bulunmadığı anlaşıldığından eksik inceleme ile hüküm kurulmadığı kabul edilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021.; Adana BAM. 8. C. Dai'nin 23/03/2021 Tarihli ve 2019/3337 E., 2021/932 K. Sayılı İlamında, "...Apartmanı içerisinden yüzü kar maskeli birinin çıktığını beyan etmeleri karşısında; sanığın olay esnasında kar maskesi takıp takmadığının, Yasa'da belirtildiği şekilde kendini tanınmayacak bir hale koyup koymadığının tespiti bakımından ifadeleri önem arz eden ... ve ... kovuşturma aşamasında dinlenmeden sanığın yağma suçunu TCK'nın 149/1-b maddesinde düzenlenen "kişinin kendini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle" işlediği kabul edilip uygulama yapılmış ise de; yağma suçunun işlendiği yerin beş katlı ... Apartmanı isimli binanın içerisinde giriş kısmında bulunan asansörün önü olmasına rağmen, sanığın yağma suçunu bina eklentilerinde gerçekleştirdiğinin kabulü ile hakkında TCK'nın 149/1-d maddesinin uygulanmadığı da anlaşılmalı; sonuç olarak somut olayda TCK'nın 149. maddesinin 3 fıkrasını ihlal eden sanık hakkında belirlenen cezanın dosya kapsamı ile uyumlu olduğu ve aleyhe de istinaf bulunmadığı gözetilerek bu husus davanın yeniden görülmesi nedeni yapılmamıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021.

¹⁶⁰ Yrg. 6. C. Dai'nin 03/11/2020 Tarihli ve 2018/1690 E. ve 2020/3717K. Sayılı İlamında, "...silahla, kişinin kendini tanınmayacak hale koyması (poşu) sureti ile ve birden çok kişi tarafından yağma suçunu işleyen ve bu eylemleriyle TCK'nın 149 maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerini ihlal eden sanıklar hakkında, aynı Yasanın 61/1. maddesi uyarınca temel ceza belirlenirken alt sınırdan uzaklaşılması gerektiğinin gözetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021.

¹⁶¹ Yrg. 6. C. Dai'nin 13/01/2020 Tarihli ve 2017/405 E. ve 2020/16 K. Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya kapsamına göre; sanığın yağma eylemini silahla, kişinin kendisini tanınmayacak hale koyarak (yüzünde ince bir çorabın geçirili vaziyette olduğu), birden fazla kişi ile birlikte ve yol kesmek suretiyle gerçekleştirdiğinin anlaşılması karşısında; sanık hakkında TCK'nın 149/1. madde ve fıkrasının (a) ve (c) bentlerinin yanısıra (b) ve (d) bendleri ile de uygulama yapılması ve aynı Yasanın 61. maddesi uyarınca temel ceza belirlenirken, bu hususun da dikkate alınması gerektiğinin gözetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021.

¹⁶² İstanbul BAM. 9. C. Dai'nin 16/03/2021 Tarihli ve 2020/407 E., 2021/655 K. Sayılı İlamında, "...Müşteki anlatımı ve 06/03/2019 tarihli kamera inceleme tespit tutanağı içeriğinden,yağma eyleminin, kendisini tanınmayacak hale getirmek için kapşon türünde kıyafetler kullanılarak gerçekleştirildiğinin

benzeri şekilde yüzünü ve görünümünü değiştirmesi ve bazen de erkek olmasına karşın kadın kıyafetleri giymesi şeklinde sıklıkla karşılaşılmaktadır.

Fail tarafından yukarıda yazılı veya benzer şekilde kim olduğu anlaşılacak hale getirmesine karşın; mağdur ve/veya tanıklarca tanınması durumunda ise öğretide ve Yargıtay da yine de bu nitelikli halin uygulanacağına ilişkin görüşler bulunmaktadır¹⁶³. Bu duruma örnek olarak, failin yağma esnasında maskesinin düşmesi ya da mağdurca indirilerek yüzünün görülmesi, eylem esnasında konuşmasıyla sesinden, aksanından, yürüyüşünden, karakteristik fiziki özellikleriyle hareketlerinden dolayı mağdur ve/veya tanıklarca tanınması hali örnek olarak gösterilebilir.

Ancak, suçun işlenmesi sırasında murat edilen, mağdurun aşırı korkmasının gerçekleşmemesi ile mağdur ve/veya tanıklarca tanınması ve bu sayede failin olay sonrasında kolayca bulunması durumunda bu nitelikli hal uygulanmayacaktır. Ya da failin kullandığı ve yüzüne siperlik ettiği şapkanın boğuşma veya eylem esnasında düşmesine karşın, mağdurun o an arkasının dönük olması, failin yere kapaklanıp yüzünü gizlemesi ve benzeri nedenlerle, mağdurun failin yüzünü bir şekilde görme imkanı varken görememesi gibi durumlarda¹⁶⁴, bu nitelikli halin ruhu ortadan kalkacağından, artık uygulanamayacağı

anlaşılması karşısında, sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nin 149/1-b bendi ile de uygulama yapılması gerektiği gözetilip aynı yasanın 61. maddesi uyarınca temel ceza belirlenirken bu hususların dikkate alınarak alt sınırdan uzaklaşılmasını istinaf edenin sıfatı ve aleyhe istinaf bulunmadığından eleştiri konusu yapmakla yetinilmiştir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021; Sakarya BAM. 4. C. Dai'nin 25/02/2021 Tarihli ve 2021/591 E., 2021/558 K. Sayılı İlamında, "...Sanığın olay tarihinde katılanların evine hırsızlık yapmak amacıyla girdiği, katılan ...'nin yattığı odaya girdiği, çekmeceleri karıştırdığı sırada kızıyla birlikte uyumakta olan katılanın, sesleri duyup uyandığı ve sanığı görüp doğrulduğu, bunun üzerine sanığın katılana "yat" dediği, katılanın, sanığı eşi zannedip sonra olayın farkına varması üzerine yatakta tekrar doğrulduğu, sanığın katılana eliyle sus işareti yapıp "sus sus yat" demesi üzerine katılanın yatıp yorganı üzerine çektiği ve kendilerine zarar vermesinden korkarak o sırada uyanan kızının ses çıkarmaması için ağzını kapattığı, daha sonra sanığın giysisinin kapüşonunu kafasına geçirerek katılanın yanına gidip yorganı açtığı ve katılana "para var mı" diye sorduğu, katılanın olmadığını söylemesi üzerine de sanığın evden aldığı eşyalarla birlikte evden ayrıldığı iddia olunan olayda, sanığın katılan ...'yi korkutup üzerinde baskı yaratarak hırsızlık eylemine karşı koymasını engellemesi nedeniyle suçunun sübutu halinde TCK'nin 149/1-b ve d maddelerinde düzenlenen yağma suçunu oluşturup oluşturmayacağına ilişkin delilleri takdir ve tartışmanın üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilerek, görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, duruşmaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021;

¹⁶³ Yaşar/Gökcan/Artuç, s. 4365.

¹⁶⁴ Yrg. 6. C. Dai'nin 08.05.2020 Tarihli ve 2020/763 E. ve 2020/1406 K. Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya kapsamına göre, yağma suçunu işlemek amacıyla, siperli şapka ile yüzünün diğer bölümlerini açık bırakacak şekilde kapatan sanık ile mağdurun boğuşması sırasında, şapkanın düştüğü ve sanığın yüzünün açıldığı ancak sanığın yüzü yere yakın olduğu için mağdurun tam olarak yüzünü göremediği dikkate alındığında, sanığın kendini tanınmayacak bir hale koymasından bahsedilemeyeceği dikkate alınmadan 5237 sayılı TCK'nin 149/1. maddesinin uygulama koşulları oluşmayan (b) bendine yer verilerek, olayla nispetli olmayan şekilde temel ceza belirlenmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021

değerlendirilmektedir. Bu durumda, somut olaya göre şartları varsa, konutta, işyerinde, geceleyin, silahla ve benzeri diğer nitelikli haller uygulanabilecekken, başkaca nitelikli halin bulunmaması durumunda ise failin basit yağma suçunda sorumlu tutulması gerekeceği öngörülmektedir.

Bunların dışında, madde metninin gerekçesinden hareketle, failin yüz yüze gelmediği mağdura karşı, yine kim olduğu anlaşılamayacak biçimde imzasız mektup, korkutucu olduğu mağdurca öncesinde bilinen kişilerin isimleri, mahlas adları yazılarak ya da imzaları taklit edilerek, telefonla aranarak kim olduğunu söylemeden tehdit etmesi halinde de yağma suçunun bu nitelikli hali uygulanacaktır. Günümüz teknolojisinin gelişmesiyle, sahte hesaplar oluşturularak facebook, instagram, whatsapp, mail ile internet kafelerden tehdit içerikli yazılar yazılması ya da başkasının imzası taklit edilip adına sahte telefon hattı oluşturularak aranması durumlarında da failin kim olduğu anlaşılamadan tehdit edilmişse bu nitelikli halin uygulanabileceği değerlendirilmektedir. Ancak, bir şekilde yine failin kim olduğunun mağdur tarafından anlaşılması durumunda bu nitelikli hal uygulanamayacaktır. Failin eylem sırasında tanınmamasına karşın, kolluk tarafından yoğun araştırmalarla bulunması durumunda ise bu nitelikli halin uygulanacağında kuşku bulunmamaktadır.

Birden fazla fail içerisinden sadece birisinin maske takması, diğerlerinin yüzünün açık olması ve benzeri durumlarda, diğer failerin bu durumu bilerek eylemi gerçekleştirmeleri durumunda ise TCK'nın 149/1-b maddesine ek olarak birden fazla kişiyle yağma suçuna ilişkin, TCK'nın 149/1-c maddesi de uygulanacaktır¹⁶⁵. Bu durumda

¹⁶⁵ Gaziantep BAM. 7. C. Dai'nin 07/04/2021 Tarihli ve 2020/656 E., 2021/839 K. Sayılı İlamında, "...Yargıtay 6. C.D. 01/06/2005, 1261-13291 E.K. (Yalvaç, s.1034) ile Toroslu s.150'den açıkça anlaşılacağı üzere, yağma suçunda faillerden yalnızca birinin kendini tanınmayacak hale koyması, (PKK terör örgütü mensuplarının sıklıkla giydikleri Leşker olarak tarif edilen haki renkli kıyafeti giymekte olan ve elinde sanık A...'a ait suç konusu Kalaşnikof marka uzun namlulu silah bulunan sanık V...'in yüzünü ve kafasını kapşon ile kapatan sanık A...'in kapşonun ipi ile yüzünü sıkıca kapatmasından dolayı sadece gözlerinin görüldüğü), tanınmayacak halde olduğu bunu bilen tüm suç ortakları bakımından nitelikli halin uygulanması için yeterli olacağından bu yöndeki istinaf başvurularının yerinde olmadığı, araç bozuldu deyip çağırımlarıyla yol keserek yağma suçuna ilişkin nitelikli halin uygulanmamasının doğru olduğu, eylemin beyanlara göre saat: 19.30'dan sonraki geceden sayılan zaman dilimine göre işlendiği, Sanık müdafince her ne kadar müştekinin cep telefonunu ve aracını, cebindeki paraları alma imkanı varken almamalarının, TCK'nun 150/2 fıkrasının uygulanması gerekliliğini oluşturduğu savunulmuş ve sanıklar hakkında uygulanması talep edilmiş ise de, teşebbüs aşamasında kalan suçlarda dahi TCK'nun 150/2 fıkrasının uygulanmasına yasal engel bulunmadığı, Yargıtay 6 C.D'nin 11 Mart 2008 tarih ve 2007/10375 Esas ve 2008/6540 Karar sayılı kararıyla anlaşılacakla birlikte, sanıkların sonuçta özgüledikleri kastlarını, olay tarihinden önce kızının bir tazminat davası nedeniyle eline para geçtiğini öğrendikleri mağdurun 60.000 TL'sini almaya yönlendirmeleri nedeniyle, TCK'nun 150/2 fıkrasının uygulanma koşullarının bulunmadığı görülmüştür..." şeklinde karar verilmiştir.

iki nitelikli halin uygulanması nedeniyle cezada TCK'nın 61. maddesi uyarınca artırım yapılması da gündeme gelecektir. Ancak, TCK'nın 20. maddesinde vücut bulan, “*Suç ve cezaların şahsiliği*” ilkesi gereği, şahsi sorumluluk esastır. Buradan hareketle, kendisini gizleyen failin amaçları arasında yakalanmasını zorlaştırma da bulunup, nimet-külfet dengesi gereği, sadece kendisini gizleyen fail için bu nitelikli halin uygulanmasının gerektiği değerlendirilmektedir. Ayrıca, diğer faillerin, olay anında görülmeleri nedeniyle, teşhislerine dayalı olarak yakalanmaları kolay olmakla, yüzünü gizlemeyen failer hakkında TCK'nın 149/1-b maddesinin uygulanmaması, buna karşın, yüzünü gizlemeyen failer için sadece birden fazla kişiyle yağma suçuna ilişkin, TCK'nın 149/1-c maddesinin uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

3.2.3. Suçun Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi

5237 Sayılı TCK'nın 149/1-c maddesinde, bağımsız olarak düzenlenen nitelikli yağma suçunun üçüncüsü, failin yağma suçunu tek başına işlemeyerek, birden fazla kişiyle birlikte işlenmesidir. 765 Sayılı TCK'nın 497/2-2 cümlesinde ise “*...veya içlerinden birisi görünür şekilde silahlı bulunan ikiden fazla, en az üç kişi tarafından işlenmesi*” şeklinde daha ağır cezayı içeren hali düzenlenmişti.

UYAP, e.t. 18.04.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 17.09.2019 Tarihli ve 2019/1919 E. ve 2019/4351 K. Sayılı İlamında, “*...Yağma suçunun işlenmesi sırasında mağdurların üzerini arayan kimliği belirsiz sanıklardan birinin yüzünde maske olduğunun anlaşılması karşısında; yağma eylemini silahla, birden fazla kişi tarafından birlikte, geceleyin ve kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle işleyen sanıklar hakkında 5237 sayılı Yasanın 149. maddesinin 1. fıkrasının (a-c-h) bendlerinin yanı sıra (b) bendi ile de uygulama yapılması gerektiğinin gözetilmemesi, karşı temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021; İstanbul BAM. 9. C. Dai'nin 07/04/2021 Tarihli ve 2020/656 E., 2021/839 K. Sayılı İlamında, “*...Dosya kapsamına göre, olayın gelişimi, 27/12/2019 tarihinde vefat eden müştekinin yaşı ve durumu nazara alındığında, sanığın eyleminin ayrıca "beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı" yağma (TCK 149/1-e) halini de oluşturduğu, dolayısıyla sanığın silahla, soruşturma da evrakı tefrik edilen kimliği tespit edilemeyen birden fazla kişi ile ve beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı suç işlediğinin anlaşılması karşısında, TCK'nin 149/1-(a) bendi yanında (c) ve (e) bendleriyle de uygulama yapılması gerektiğinin gözetilmemesi ve bu kabule göre de birden fazla nitelikli halin ihlali sözkonusu olduğu, bu nedenle ceza tayininde alt sınırdan uzaklaşılacak suretiyle hüküm kurulması gerekirken yazılı şekilde asgari haddin hüküm kurulması...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 18.04.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 14/03/2018 Tarihli ve 2017/3599 E. ve 2018/1877 K. Sayılı İlamında, “*...Oluş ve dosya kapsamına göre, silahla, kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, birden fazla kişi ile birlikte, iş yerinde yağma eylemini gerçekleştiren sanık Uğur hakkında TCK'nın 149. maddenin (a), (b) ve (d) bentlerinin yanısıra aynı maddenin ve fıkranın (c) bendi ile de uygulama yapılması gerektiğinin düşünülmemesi, 2) Soygun yapmak üzere bankaya giren sanığın silahla havaya ateş edip, müşterileri yere yatırıp, banka personellerini pasifize edip paraları alarak kaçtığı olayda; sanığın tek bir fiille tüm mağdurların dolaşım özgürlüğünü sınırladığı dikkate alındığında sanık hakkında TCK'nın 109/2-3, 43/2. maddeleri gereğince tecziyesi yerine yazılı şekilde uygulama yapılması...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021.

Bir kişiye nazaran, birden fazla kişiyle suç işlenmesinin, mağdur üzerindeki korkutucu etkisinin fazla oluşu ve buna bağlı olarak eylemin rahatça işlenmesi nedenleriyle nitelikli yağma suçu olarak düzenlenmiştir. Bu şekilde mağdurun iç iradesine yönelik olarak, savunma direnci kırılacak ve istenileni daha kolay bir şekilde yerine getirecektir¹⁶⁶. Birden fazla ibaresinden anlaşılması gereken, suçun en az iki veya üstü kişilerce ve birlikte işlenmesi durumudur. Ayrıca bu kişilerin tamamının aynı anda ve yerde bulunmaları da zorunlu olmakla birlikte, TCK'nın 38/1 maddesi uyarınca yağma eylemini gerçekleştiren asli failin azmettirilmesi durumunda, her ne kadar sayı iki kişi olsa da, azmettirenin olay anında olay yerinde bulunarak suça katılmaması nedeniyle, bu nitelikli halin uygulanması mümkün olmayacaktır¹⁶⁷. Ancak, azmettiren kişinin olay yerinde bulunmamasına karşın, en az iki veya daha fazla kişiyi azmettirmesi halinde bu nitelikli halin uygulanacağına kuşku bulunmamaktadır. Olay yerinde bulunmayan ancak silah temin eden kişinin ise TCK'nın 39/2-b maddesi uyarınca, birden fazla kişiyle yağma suçuna ilişkin nitelikli hal uygulanmaksızın, sadece 5237 Sayılı TCK'nın 149/1-a maddesinde düzenlenen silahla yağma suçuna yardım etmekten sorumluluğu doğacaktır.

Yine, hırsızlık eyleminin mağdurun üzerinden ya da evinden en az iki fail tarafından gerçekleştirilmesinden sonra, mağdur ve/veya tanıklarca kovalanarak, kesintisiz takiple yakalanmaları esnasında, içlerinden birisinin, yakalanmamalarını sağlamak için bıçak veya tabancayla kendilerini kovalayanları tehdit ettikleri sırada, diğer faillerinde bu esnada yanlarında bulunmaları durumunda, bu nitelikli halin uygulanması gerekmektedir. Ancak, örneğin, iki failden birisinin, yolda telefonuyla konuşarak yürüyen mağdurun elindeki telefonu alarak, her ikisinin de kaçmaları sonucunda, faillerden birisinin yakalanamamasına karşın, elinde telefon bulunan failin yakalanması sırasında ve mağduru silahla ya da silahsız tehdit etmesi durumunda, kaçan fail sadece TCK'nın 142/2-b maddesinde düzenlenen elde ve üstte taşınan eşya hakkında hırsızlık suçundan sorumlu tutulacaktır. Yakalandığı esnada tehdit eden fail ise yağma suçundan sorumlu tutulacak ve bu nitelikli hal uygulanmayacaktır¹⁶⁸.

¹⁶⁶ Soyaslan, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, s. 436.

¹⁶⁷ Yrg. 6. C. Dai'nin 10.05.2011 Tarihli ve 2009/27473 E. ve 2011/6926 K. Sayılı İlamında, "...*Yakınan A. H.'a yönelik yağma eyleminde, sanık V. K.'ın örgüt lideri olup diğer sanık F. A.'ya olay öncesi talimat verdiği ancak yağma sırasında olay yerinde olmadığına anlaşılması karşısında; sanıkların eyleminin TCK'nın 149. maddesinin 1.fıkrasının a,f ve g bentlerine uyduğu halde hükümde aynı maddenin 'c' bendine de yer verilmesi, temel cezanın alt sınırdan belirlenmiş olması karşısında; sonuca etkili görülmediğinden bozma nedeni yapılmamıştır...*" şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021.

¹⁶⁸ Yrg. 6. C. Dai'nin 17.03.2021 Tarihli ve 2020/3872 E. ve 2021/5077 K. Sayılı İlamında, "...*Minibüste sanık C.'ın bir şahsın önünü kapatıp diğer sanık S.'in ayakta duran müşterekinin pantolonun cebine elini*

Faillerden birinin tehditle mağdurdan cep telefonu ve/veya parası ile diğer eşyalarını aldığı esnada, diğer failin yanında bulunması durumunda ikili ayrıma gidilmesi faydalı olacaktır. Bu durumda şayet failler olay öncesinde yağma eylemini birlikte gerçekleştirecekleri konusunda aralarında anlaşmaya varmalarına karşın, faillerden birinin mağduru tehdit ederek eşyasını alması durumunda, diğer fail hiç bir şey söylemeyerek, sadece yanında dursa bile, mağdur üzerinde korkutucu etkisi bulunup, eylem öncesi anlaşmaları nedeniyle, TCK'nın 37. maddesi anlamında doğrudan iştirak iradesiyle müşterek faillik-birlikte faillik durumu söz konusu olduğundan, birden fazla kişiyle yağma suçundan sorumlu tutulacaktır¹⁶⁹. Yine, faillerden birinin mağduru arkasından tutarken, diğerinin üzerinden eşyasını alması durumunda da bu nitelikli halin uygulanacağında kuşku bulunmamaktadır. Buna karşın, yolda yürüyen iki kişiden birinin, o an gelişen kastla, yanlarından geçen mağduru silahla ya da silahsız tehdit ederek telefonunu alıp kaçması durumunda, olaklardan habersiz bulunan diğer kişinin de o anki şaşkınlıkla birlikte kaçması durumunda, eyleme iştiraki tam olarak ortaya konulamıyorsa, suç ve cezaların şahsiliği ilkesi gereği bu nitelikli halin uygulanamayacağı değerlendirilmektedir. Buna karşılık, aynı evde bulunan veya yolda mağdurla karşılaşan faillerden birinin mağduru tehdit ederek parasını almasını gören ve tepkisizliğini sürdürerek, olayı önleyici karşı duruş sergilemeyerek eylemin icrasını kolaylaştıran diğer failin de sorumluluğunun ortaya konması durumunda bu nitelikli hal uygulanabilecektir¹⁷⁰.

sokmaya çalışırken müştekiler polis memurları ... ve ...'nun müdahale ettikleri ve sanıkların minübüs durunca aşağıya indiği ayrı yönlere kaçan sanıklardan C.'in minibüsten inince müşteki polis memuru ...'a direnmediği ve yakalandığı diğer sanık S.'in ise, çaldığı malzemelerle kaçtığı ve yakalanacağını anlayınca üzerinde taşıdığı bıçağı çıkararak "yaklaşmayın keserim" diye bağırdığı olayda sanık C.'in nitelikli hırsızlığı teşebbüs suçuna iştirak ettiği, iştirak iradesinin diğer sanık S.'in gerçekleştirdiği hırsızlık olarak başlayan sonradan dönüştüğü silahla yağmaya teşebbüs suçunu kapsadığını kabule imkân bulunmadığından sanık C. hakkında TCK'nın 37/1, 142/2-b ve 35/2. maddelerinin uygulanması ile yetinilmesi gerekirken, yazılı şekilde silahla yağmaya teşebbüs suçundan mahkûmiyet hükmü kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021.

¹⁶⁹ İstanbul BAM. 7. C. Dai'nin 07/10/2020 Tarihli ve 2019/3234 E., 2020/1883 K. Sayılı İlamında, "...Suça sürüklenen çocukların kaprileri buldukları yerden aldıktan sonra müştekilerce olayın ilk anından itibaren kesintisiz bir takip ile kovalandıkları, suça konu eşyaları hakimiyet alanlarına tam olarak geçiremedikleri, fiillerinin tamamlanmadığı bu durumda suça sürüklenen çocuk E.'nin diğer suça sürüklenen çocuk ile fikir ve eylem birliği içerisinde hareket ederek hakimiyet alanlarına tam olarak geçiremedikleri suça konu eşyaları müştekilere teslim etmemek amacıyla cebir ve silahla tehdit kullanması şeklindeki fiilin TCK'nun 149/1-a-c madde ve fıkralarında belirtilen silahla ve birden fazla kişi ile birlikte yağma suçunu oluşturduğu yönündeki mahkemesinin nitelendirmesinde bir isabetsizlik görülmemiştir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021.

¹⁷⁰ Yrg. 6. C. Dai'nin 17/12/2019 Tarihli ve 2017/795 E. ve 2019/6250 K. Sayılı İlamında, "... Oluş ve dosya kapsamına göre, sanıklar Ö. C. K. ve Ö. D.'nin, olay günü yolda yürürken gördükleri mağdurlar B. B., Ö. B.

3.2.4. Suçun Yol Kesmek Suretiyle veya Konut veya İşyerinde veya Bunların Eklentilerinde İşlenmesi

“Yol” kelimesi sözlükte, “Geçecek yer, bir yerden başka bir yere giderken geçilen yer, cadde, trafik, rah, geçit” şeklinde tanımlanmıştır¹⁷¹. TCK’nın 149/1-d maddesinde düzenlenen suç türünde geçen yol kavramı için; mutlak surette asfalt, otoban, stabilize yol, yaya kaldırımı, yaya yolu, park, bahçe, dağ yolu ve benzeri yol olması aranmamakta olup, insanların yürüyerek veya her türlü taşıt araçları ile geçtikleri her türlü güzergah yol olarak kabul edilebilmektedir.

Bu anlamda, TCK’da düzenlenen yol kesmek suretiyle yağma suçunun oluşabilmesi için, failin tesadüfen yoldan geçen mağdurun önünü kesmesi yeterli olmayıp, mağdurun geçtiği güzergahı öncesinde bilerek, pusu kurması, tertibat alması, belirli bir plan dahilinde önüne çıkıp, yolunu keserek yağma suçunu işlemesi gerekmektedir. Yol kesme suretiyle yağma eyleminin suç olarak düzenlenmesi, AY’nin 17 ve 19. maddesinde yer verilen “kişinin dokunulmazlığı ve kişi hürriyeti ve güvenliği” ile birlikte, insanların serbestçe ve güvenle dolaşabilmelerine ilişkin AY’nin 23. maddesinde düzenlenen “seyahat özgürlüğü”nü de koruma altına almaktadır.

Yargıtayın yol kesme suçuna ilişkin belirlediği kıstaslar içerisinde, insanların geçmesi muhtemel olan, yukarıda yazılı yerlerle birlikte, bağ, bahçe, tarla, patika, tepe, dağ yolu ve benzeri her türlü yer “yol” kavramı içerisinde değerlendirilmektedir¹⁷². Bu tür

ve D. B.’e duvara yaslanmalarını, üzerlerinde ne kadar para varsa vermelerini söyledikleri, sanık Ö. D.’nin diğer sanık Ö. C. K.’ya "Sakin bıçaklama" dediği ve yakın yerde bulunan bir aracın ön kaportasında oturduğu, mağdurların korkularından duvara yaslandıkları, sanık Ö. C. K.’nin mağdur B. B.’e "Üzerinde bulunan tüm paraları çıkart" dediği ve sanığın ısrar etmesi üzerine mağdurun korkarak üzerinde bulunan bozuk paralardan 1 TL’yi sanık Ö. C. K.’ya verdiği, anılan sanığın "Sende daha çok para vardır" diyerek mağdurun ceblerini arayıp cebinde bulunan 3 TL kadar bozuk parayı da aldığı, sanık Ö. C. K.’nin bu kez mağdur Ö. B.’e yönelip bozuk para istediği, mağdurun korkup cebinde bulunan cüzdanı çıkarıp 3 TL kadar bozuk para verdiği, adıgeçen sanığın "Sende daha çok para vardır" diyerek mağdur Ö.’in elinden zorla cüzdanını alıp içerisinde bulunan 10TL parayı da alarak cüzdanını geri verdiği, sanık Ö. C. K.’nin ardından mağdur D.’dan para istediği ve mağdurun da korkusundan cebinde bulunan 1.25 TL parayı sanığa verdiği, sanık Ö. D.’nin tüm bu süreçte eylemlerin başından sonuna kadar olay yerinde bulunup, diğer sanık ile el ve işbirliği içerisinde hareket ettiği dikkate alındığında sanığın mahkumiyeti yerine, yerinde ve yeterli olmayan gerekçe ile yazılı şekilde beraat kararı verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.04.2021.

¹⁷¹ Örnekleriyle Türkçe Sözlük, s. 43.

¹⁷² Yrg. 6. C. Dai’nin 22/05/2019 Tarihli ve 2016/6992 E. ve 2019/3269 K. Sayılı İlamında, "... Olay tarihinde arkadaşı ile birlikte Şahin Tepesi olarak bilinen yerde yürümekte olan mağdurun yanına gelen sanığın, mağdurun hareket hâlinde olduğu yol üzerinde geçişini engelleyecek şekilde önceden engeller koyarak ve tertibat alarak yolunu kesmek biçiminde bir hareketinin bulunmadığı ve bu bağlamda "Yol kesme"den söz edilemeyeceği; ancak 5237 sayılı TCK’nin 149/1. maddesinin (d) bendi dışında (a), (b) ve (c)

yerlerden geçmesi beklenen, mağdurun gelip geçtiğinin fail tarafından önceden bilinmesi, eylem öncesi plan yapılarak tertibat alınması, umulan yer ve zamanda geçen mağdurun önüne çıkılarak yolunun kesilmesi suretiyle, yağma eyleminin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Yollara taş, ağaç ve benzeri barikat yığılarak, mağdurun aracının önünün kesilmesi şeklinde olabileceği gibi, bıçak, tabanca ve benzeri şekilde silahla önüne çıkılarak yağmalanması suretiyle de gerçekleştirilebilir. Yine, yolda yürüyen ve oradan geçen mağdurun önceden yapılan planla önüne çıkılarak, yağma eyleminin gerçekleştirilmesi halinde de bu nitelikli hal uygulanacaktır. Yeter ki, tesadüfen mağdurun karşısına aniden çıkılması olmasın, planlama ile eylem gerçekleştirilsin¹⁷³.

Planlama kıstası dışında, eylemin silahla, silahsız gerçekleştirilmesi, mağdurda aşırı korku oluşmasının beklenilmesi, geceye denk gelen zaman ya da gündüz işlenip işlenmemesi, yolun niteliği veya dağda, ovada, şehir veya kırsalda işlenmiş olması da suçun unsuruna etki edebilecek bir faktör değildir. Buradan hareketle herhangi birine karşı yağma ile haksız yarar sağlama niyetiyle dolaşan ya da mağduru tesadüfen arabası, bisikleti veya yaya olarak giderken gördüğünde gelişen ani kastla yağma eyleminin gerçekleştirilmesi halinde bu nitelikli halin uygulanma imkanı bulunmamaktadır. Bir başka anlatımla, yağma suçunun salt yol üzerinde geçen mağdura karşı işlenmesi bu nitelikli halin uygulanması yeterli olmayıp, failin mağdurun o yoldan iş ya da okulundan her gün ya da o gün geçeceğinin bir şekilde bilmesi ve yağma eylemi öncesinde yaptığı planla mağdurun geçişini bekleyerek eylemin gerçekleştirilmesi gerekmektedir¹⁷⁴. Bazen de, yine failin yağma suçu öncesinde yaptığı plan dahilinde, mağdurun aracıyla ya da yaya olarak geçtiği yol üzerine, geçişine engel olacak şekilde yola çivi dökmek, taş, kum yığmak, ağaç devirmek ve pusuda bekleyerek, silahla donanım sağlayarak tertibat

bentleri ile birden fazla nitelikli hâlin ihlâl edilmiş olması nedeni ile sonuca etkili görülmediğinden... şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021.

¹⁷³ Balcı/Öztürk, s. 711; Yrg. 6. C. Dai'nin 16/02/2021 Tarihli ve 2020/274 E. ve 2021/2703 K. Sayılı İlamında, "... Somut olayda sanıkların, mağdurların yol üzerinde geçişini engelleyecek şekilde önceden engeller koyarak ve tertibat alarak yolunu kesmek biçiminde bir hareketlerinin bulunmadığı ve bu bağlamda "yol kesmek"ten söz edilemeyeceği gözetilmeden, yasal koşulları oluşmayan 5237 sayılı TCK'nın 149/1. maddesinin (d) bendinin de hüküm fıkrasında gösterilmesi kanuna aykırı..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.04.2021.

¹⁷⁴ Yrg. 6. C. Dai'nin 03.03.2021 Tarihli ve 2020/614 E. ve 2021/4406 K. Sayılı İlamında, "... Sanığın yol üzerinde geçişi engelleyecek şekilde "önceden engeller koyarak ve tertibat alarak yolunu kesmek" biçiminde bir hareketinin bulunmadığı ve bu bağlamda "yol kesmek"ten söz edilemeyeceği gözetilmeden, sanık hakkında TCK'nın 149/1. maddesinin (h) bendinin yanı sıra teşdit gerekçesinde koşulları olmayan (d) bendinin uygulamada gösterilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.04.2021.

dahilinde önüne çıkılarak işlenmesi halinde yol kesme suretiyle nitelikli yağma suçu oluşacaktır¹⁷⁵.

3.2.4.1. Suçun Konut ya da İşyerinde veya Bunların Eklentilerinde İşlenmesi

TCK'nın 149/1-d maddesinde yer alan yağma suçunun nitelikli halini oluşturan hallerden diğeri ise; *Suçun Konut veya İşyerinde veya Bunların Eklentilerinde İşlenmesi* halidir. “Konut” kelimesi sözlükte, “*Oturma yeri, oturulan veya oturulacak yer, mesken, ev, ikametgah*” şeklinde tanımlanmaktadır¹⁷⁶. 3194 Sayılı İmar Kanununun (İK)¹⁷⁷ 5. maddesinde “yapı” kelimesi “*Karada ve suda, daimi veya muvakkat, resmi ve hususi yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve müteharrik tesislerdir*” şeklinde tanımlanırken, “bina” kelimesi ise, “*Kendi başına kullanılabilen, üstü örtülü ve insanların içine girebilecekleri ve insanların oturma, çalışma, eğlenme veya dinlenmelerine veya ibadet etmelerine yarayan, hayvanların ve eşyaların korunmasına yarayan yapılarıdır*” şeklinde açıklanmaktadır. Tanımlardan anlaşılacağı üzere, konut ile bina bazen aynı anlamda kullanılsa da, genel uygulamada her binanın konut olmadığı, insanların kamplarda kaldıkları çadırlar, barakalar ya da göçebelerin dağlarda yaşadıkları kıl çadırlar konut olduğu halde, bunların bina niteliğinde olmadıkları açıktır.

¹⁷⁵ Yrg. 6. C. Dai'nin 08/02/2021 Tarihli ve 2019/124 E. ve 2021/1990 K. Sayılı İlamında, “...Mağdur S. U.'un arkadaşı Ş. ile birlikte sanık A. K. 'ya ait gazinoda olay günü saat 03:30 sıralarına kadar eğlendikten sonra hesabın ödenmemesinin ileri sürülmesi karşısında mağdur S. ve arkadaşı Ş.'un 64 EL 470 plaka sayılı araç ile gazinodan ayrıldıkları; bu sırada gazino çalışanları A. Ç. ve G. T.'nin araca binmeye çalışmalarına rağmen mağdurun hızla aracı hareket ettirmesi nedeniyle araca binemedikleri; A. K.'nin ... plaka sayılı beyaz minibüs ile mağduru takibe başladığı; bu sırada sanıklar T. ve N.'nin de bu araçta oldukları; sanık A.'nin aracını mağdur S.'nin aracının önüne kırdığı ve burada taraflar arasında arbeye yaşandığı; mağdurun fırsatını bulup tekrar aracıyla kaçmaya başladığı ancak çıkmaz bir yola girince durmak zorunda kalması üzerine sanıklar A., N. ve T.'nin araçtan inerek aracın camlarını kırdıkları ve mağdur S.'yi zorla kendi geldikleri araca bindirdikleri ve araç içinde sanık T.'nin mağdurun boynuna zincir dolayıp N.'nin de mağdura ait cep telefonunu aldığı olayda; sanıkların, mağdurların hareket halinde olduğu yol üzerinde geçişini engelleyecek şekilde önceden engeller koyarak ve tertibat alarak yolunu kesmek biçiminde bir hareketlerinin bulunmadığı ve bu bağlamda “Yol kesmek”ten söz edilemeyeceği, gözetilmeksizin, sanıklar hakkında TCK'nın 149/1. maddesinin (c) ve (h) bentlerinin yanı sıra uygulama koşulları olmayan (d) bendine de yer vererek temel cezanın tayini...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.04.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 03.02.2014 Tarihli ve 2013/14745 E. ve 2014/1089 K. Sayılı İlamında, “...Sanıkların sahilde yürümekte olan mağduru, yanlarından geçeceği sırada bıçak çekip bu şekilde durmaya sevk ettikleri, somut olayda yol üzerinde geçişini engelleyecek şekilde “önceden engeller koyarak ve tertibat alarak yolunu kesmek” biçiminde bir hareketlerinin bulunmadığı ve bu bağlamda “yol kesmek” ten söz edilemeyeceği gözetilmeden; yağma suçu için kurulan hükümde 5237 sayılı TCK'nın 149/1. madde ve fıkrasının uygulama koşulları oluşmayan (d) bendi ile de hüküm kurulması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021

¹⁷⁶ Örnekleriyle Türkçe Sözlük, s. 1733.

¹⁷⁷ 03/05/1985 tarih ve 3194 Sayılı İmar Kanunu, **Resmi Gazete**, 09 Mayıs 1985, Sayı: 18749.

“İşyeri” kelimesi de 4857 Sayılı İş Kanununun (İK) 2. maddesinde, “İşyerine bağlı yerler, eklentiler ve araçlar ile oluşturulan iş organizasyonu kapsamında bir bütündür” şeklinde tanımlanmaktadır¹⁷⁸.

Konut; AY’nin 21. maddesinde “Kimsenin konutuna dokunulamaz.” şeklinde korunurken, TCK’nın 116/1 maddesinde de buna paralel olarak ceza yaptırımıyla koruma altına alınmıştır. İşyeri AY’nin 48/2.maddesinde “Devlet, özel teşebbüslerin milli ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır.” şeklinde korunurken, TCK’nın 116/2 maddesinde de buna paralel olarak ceza yaptırımıyla koruma altına alındığı görülmektedir.

“Müştemilat-Eklenti” sözlükte “müştemelat, eklentiler, bir şeyin içinde bulunduğu, ona bağlı olan şeyler” şeklinde tanımlanmaktadır¹⁷⁹. TCK sistematüğinde ve Yargıtay kararlarında yerleşik hale geldiği üzere, eklenti, konuta doğrudan bağlı ya da etrafı duvarla çevrili bahçe alanında bulunan kömürlük, odunluk, ardiye veya çalışanların yaşadığı ek küçük konut şeklinde farklı kullanım imkanları sunan, dış dünyadan bağımsız olarak kullanılan yerlerdir. Etrafı girişi engelleyen duvar, çit, tel ve benzeri ile çevrili olan bahçe içerisinde ya da çevrili olmasa da, odunluk olarak inşa edilen, çatısı ve dört tarafı kapalı yerin içerisi de eklenti kavramına dahildir. Binaya doğrudan bağlı eklentilere örnek olarak; teras, balkon ile müstakil evlerin içerisinden ya da dışarisından eve girilmesini veya damına çıkılmasını sağlayan merdivenleri, merdiven boşlukları, hol olarak kullanılan ara boşlukları, kapalı garajlar, köy evlerinin altında bulunan samanlık ya da ahır olarak kullanılan yerler, evlerin dam veya çatıları, işyerleri, hastaneler, okullar ve benzeri ya da AVM’lerin etrafı duvarla çevrili açık otoparkları veya açık alanları, asansörlerin içi, apartmanların ortak kullanım alanları, etrafı duvarlarla çevrili ortak giriş kapıları bulunan sitelerin içerisi gösterilebilir.

TCK’nın 149/1-d maddesinde düzenlenen konutta, işyerinde veya bunların eklentilerinde işlenen suçun sistematüğüne göre, apartmanlar, müstakil evler, barakalar, çadırlar, otel odaları, cezaevi koğuşları ve benzeri insanların özel hayatlarını geçici veya devamlı surette geçirdikleri yerler olmak şartıyla konut¹⁸⁰ kavramına dahilken, lokantalar,

¹⁷⁸ 22/5/2003 tarih ve 4857 Sayılı İş Kanunu, **Resmi Gazete**, 10 Haziran 2003, Sayı: 25134.

¹⁷⁹ Devellioğlu, s. 757.

¹⁸⁰ Yrg. C. Gnl. Krl’nin 20.05.2014 Tarihli ve 2014/6-21 Esas, 2014/272 Karar Sayılı İlamında, “...Ceza Genel Kurulu'nun 11.03.1993 gün ve 25-67, 21.06.1993 gün ve 155-184 ile 27.12.1993 gün ve 169-354 sayılı

kasaplar, manavlar, yemekhaneler, kahvehaneler, kiraathaneler, giyim mağazaları, alışveriş merkezleri (AVM), ilköğretim okulları, yükseköğretim kurumları ve benzeri yerler de nitelikli yağma suçu açısından işyeri¹⁸¹ kavramına dahildirler.

Konut veya işyerleri ya da bu yerlerin eklentileri¹⁸² sayılan etrafı duvarla çevrili bahçeleri, depo veya ardiyeleri, balkonları, damları ve benzeri yerlerde yağma suçunun işlenmesi durumunda bu nitelikli hal uygulanacaktır. İnsanların otel odalarında tatillerini yaparken ya da AVM'lerde alışveriş yaparken yağma suçuna uğramaları durumunda, bu tür

kararlarında da konut; "kişilerin, devamlı veya geçici olarak yerleşmek ve barınmak amacıyla oturmalarına elverişli yerlerdir" şeklinde tanımlanmıştır. AİHM kararlarında ise konutun genel olarak özel yaşamın ve aile yaşamının geliştiği, maddi olarak belirlenmiş yer anlamına geldiği, ev kavramından daha geniş bir anlam alanına sahip olduğu, bu anlamda bir Roman karavanının "konut" kavramı içinde mütalaa edilebileceği, bir mekanın "konut" sıfatına sahip olabilmesi için bireyin o yer ile yeterli ve devam eden bağlarının bulunması gerektiği belirtilmiştir. (İşıldak/Türkiye, 30.09.2008, No: 12863/02; Prokopovitch/Rusya, 18.11.2004, No:58255/00; Giacomelli/İtalya, 02.11.2006, No:59909/00; Chapman/İngiltere, 18.01.2001, No:27238/95; Niemietz/Almanya, 16.12.1992, No:13710/88; Khatun and 180 Others/İngiltere, 01.07.1998, No:38387/97)

Bu açıklamalar ışığında uyumsuzluk konusu değerlendirildiğinde; Yeni kiralanmış, henüz oturulmaya başlanılmamakla birlikte temizlenmiş, perdeleri takılmış, ikamete hazır hale getirilip içerisine bazı özel eşyalar yerleştirilmiş, arada gelinip kontrol edilen bir evin artık sadece mülkiyet ve zilyetlik kuralları ile korunan boş veya metruk bir ev olarak görülemeyeceği, mağdurun burayı dışarıdan anlaşılabilir biçimde konut olarak kullanımına tahsis ettiği, fiilen de burada bir yaşam kurmaya başladığı hususları gözönüne alındığında, konut dokunulmazlığının ihlali suçunun oluşabilmesi için kişinin ayrıca bu yerde geceleri kalmaya başlamış olması ve fiilin işlenmesi anında orada bulunması da şart olmadığından, suça konu yerin "konut" vasfında olduğu kabul edilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021; Arslantürk, s. 85.

¹⁸¹ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 18.10.2018 Tarihli ve 2015/13-332 Esas, 2018/451 Karar Sayılı İlamında, "...Gelinen aşamada "iş yeri" ve "eklenti" kavramları üzerinde de durulmalıdır. Türk Ceza Kanunu'nda iş yeri ve eklenti kavramlarının tanımı yapılmamış, bu kavramlardan ne anlaşılması gerektiği öğreti ve uygulamaya bırakılmıştır. 4857 sayılı İş Kanunu'nun ikinci maddesine göre iş yeri; işveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birim olarak tanımlanmış; aynı maddenin ikinci fıkrasında işverenin iş yerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve meslekî eğitim ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçların da iş yerinden sayılacağı; üçüncü fıkrada da iş yerinin, iş yerine bağlı yerler, eklentiler ve araçlar ile oluşturulan iş organizasyonu kapsamında bir bütün olduğu belirtilmiştir. Türk Dil Kurumu Sözlüğünde iş yeri; "bir görevin yapıldığı yer, işçinin iş sözleşmesine göre çalıştığı yer" olarak tanımlanmış, öğretide; "esas olarak belirli bir zaman dilimi içinde ya da sürekli, sınırlı, sanatsal, bilimsel ve benzeri amaçlara hizmet eden, sabit ya da sabit olmayan kapalı işletme veya satış yerleri" şeklinde açıklanmıştır. (Serap Keskin Kızıroğlu, Konut Dokunulmazlığının İhlali Suçu, Birinci Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2010, s. 68) Eklenti, Türk Dil Kurumu sözlüğünde; "herhangi bir yapıya göre ayrı bir işlevi bulunan bölümler veya yapılar, bir bütünü tamamlayan diğer küçük bölümler" şeklinde tanımlanmış olup öğretide de; "doğrudan doğruya veya dolaylı olarak konuta bağlı olup fiilen konutun kullanılmasına özgülünen veya onu tamamlayan, o yerin başkasına aidiyetini simgeleyen, engellerle dış dünyadan ayrı tutulmuş yer" (Tezcan- Erdem- Önok, s. 528); "binaya doğrudan veya dolayısıyla bağlı olan ve binanın hizmetine tahsis edilen, onu tamamlayan mahaller" (Nur Centel, Hamide Zafer, Özlem Yenerer Çakmut, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, Cilt 1, 3. Baskı, İstanbul, 2016, s. 321) şeklinde tanımlamalara yer verilmiştir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021.

¹⁸² Yrg.C. Gnl. Krl'nin 27.01.2009 Tarihli ve 2008/6-203 Esas, 2009/3 Karar Sayılı İlamında, "...Bu nitelikli halin gerçekleşebilmesi için, yağma suçunun mağdurun bulunduğu konut veya işyerinde işlenmesi, yani yağma suçunun araç hareketlerinden olan cebir veya tehdidin veya malın alınması unsurundan birinin konut veya işyerinde gerçekleştirilmiş olması yeterlidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021.

yerlerin mağdura ait olması beklenemeyeceğinden, kendilerine ait konut veya işyerlerinde işlenmesi mümkünken, başkalarına ait konut veya işyerlerinde işlenmesi de mümkün olabilmektedir¹⁸³. Hatta aynı konutta yaşayan veya aynı işyerinde yaşayan aile fertleri arasında yağma suçunun işlenmesi halinde dahi, TCK'nın 167. maddesinde düzenlenen şahsi cezasızlık sebebinin yağma suçunda uygulanamayacağına belirtilmesi nedeniyle çocuğun, baba ve anasına karşı da yağma suçunun faili olması mümkün olmakta ve bu nitelikli halin uygulanmasına engel bir durum bulunmamaktadır¹⁸⁴.

Konutta veya iş yerinde cebir ve/veya tehditle mağdurdan para veya eşyasının istenmesinden sonra, ertesi gün kararlaştıkları park, bahçe veya benzeri açık alanda mağdur tarafından istenilen para veya eşyanın faile teslim edilmesi durumunda bu nitelikli hal uygulanacaktır. Yine parkta tehdit edilip, konutta ya da iş yerinde para veya eşyanın alınması durumunda da bu nitelikli halin uygulanması gerekmektedir¹⁸⁵. Buradan

¹⁸³ Yrg.C. Gnl. Krl'nin 27.01.2009 Tarihli ve 2008/6-203 Esas, 2009/3 Karar Sayılı İlamında, "...Suçun işlendiği konut veya işyeri mağdura ait olabileceği gibi, sanığa veya üçüncü bir kişiye de ait olabilir. Bentte mağdurdan konut veya işyerinde bahsedilmediğinden, suçun konut veya işyeri niteliğine sahip bir yerde işlenmesi bu nitelikli halin uygulanması için yeterlidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021; Gökçen/Balcı, s. 109.

¹⁸⁴ Yrg. 6. C. Dai'nin 22/01/2018 Tarihli ve 2015/840 E. ve 2018/233 K. Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriğine göre; sanık ile yakınanın baba oğul olduğu ve aynı evde yaşadıkları, sanığın olay tarihinden önce de sürekli yakınandan para istediği ve bu sebeple tartıştıkları, olay günü sanığın yakınandan para istediğinde olumsuz cevap alması üzerine "bana para bulmazsanız sizi yakarım, öldürürüm" şeklinde tehdit ettiği anlaşılmakta; Sanığın eyleminin yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu gözetilmeden delillerin takdirinde yanılığa düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması, Bozmayı gerektirmiş..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021; Adana BAM. 6. C. Dai'nin 20/01/2021 Tarihli ve 2019/2725 E., 2021/106 K. Sayılı İlamında, "...Sanığın adli sicil kayıtlarından ve alınan beyanlardan anlaşılacağı üzere uyuşturucu madde kullanıcısı olduğu ve uyuşturucu alabilmek için olay tarihinde annesi olan mağdurdan telefonunu istediği, mağdurdan telefonunu vermek istememesi üzerine evin mutfak kısmında buldukları sırada ilk önce elleriyle göğsüne yapıştığı, telefonu vereceksin dediği, müşterinin bu kaçınıcı telefon deyip telefonu vermeyip direndiği, bu sırada sanığın elini bıçağa attığı, bıçağı alırken müşterinin bir kötülüğe maruz kalacağından korkarak telefonunu vermek zorunda kaldığı, daha sonra sanığın cebir ve tehditle ele geçirdiği mağdura ait telefonu alıp satarak menfaat temin ettiği anlaşılmış olup, sanığın bu şekilde gerçekleştirdiği eyleminde ise TCK'nın 149/1-a-d maddesinde yazılı "Konutta veya Eklentilerinde Silahla Yağma" suçunu işlediği konusunda Dairemizce tam bir vicdani kanaate varılmıştır. Bu nedenlerle, sanık hakkında "Hırsızlık" suçu yönünden ilk derece mahkemesince kurulan ceza verilmesine yer olmadığına dair hükmün kaldırılarak, düzenlenen iddianamede olduğu gibi; sanığın işlemiş olduğu sabit olan "Konutta veya Eklentilerinde Silahla Yağma" suçundan eylemine uyan TCK'nın 149/1.a.d maddesi gereğince cezalandırılmasına..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021.

¹⁸⁵ Yrg. 6. C. Dai'nin 13.06.2011 Tarihli ve 2007/12831 E. ve 2011/8180 K. Sayılı İlamında, "...Somut olayda, sanığın yakınan ...'e telefon ederek tehdit etmek suretiyle para istediği, adı geçen yakınanın kendisinden para isteyen kişinin sanık olduğunu bildiği ve durumu dilekçe ile ... Cumhuriyet Başsavcılığı'na bildirdiği, adı geçen makamın talimatı üzerine harekete geçen kolluk görevlilerinin isteği üzerine yakınanın önceden seri numaraları tespit edilmiş 3.500 Türk Lirası parayı hazırladığı ve sanığı telefonla arayarak "parayı gelip almasını" söylediği, sanığın da gündüz vakti yakınanın işyerine giderek poşet içersine konulmuş parayı aldığı, "paranın tam olup olmadığını" sorduğu, yakınanın "tamam, istersen sayabilirsin, bu

hareketle, cebir ve/veya tehdidin gerçekleştiği yer ya da para veya eşyanın alındığı yerin aynı yer olması zorunlu olmayıp, amaç ya da araç hareketlerden birisinin konut ya da işyerinde işlenmesi durumunda bu nitelikli halin uygulanması mümkün görülmektedir. Ancak, burada dikkat edilmesi gereken husus, fail ve mağdurun araç hareketleri kullandığı cebir ve/veya tehdidin gerçekleştirildiği yerde ya da amaç hareketin gerçekleştirildiği para veya eşyanın alınması anlarından birisinde yan yana olmalarının zorunlu olduğudur. Failin iş yeri veya konutunun dışında yol üzerinde mağduru tehdit etmesinden sonra, mağdurun konut ya da işyerine yalnız olarak girerek para veya eşyayı alıp döndükten sonra, yol üzerinde faile vermesi durumunda bu nitelikli hal uygulanmayacaktır. Aynı şekilde, yol üzerinde bulunan failin, işyeri ya da evinin içerisinde bulunan mağduru, ev ya da işyerine girmeksizin tehdit ederek, para ya da eşyayı bulunduğu yere getirmesini sağlayarak alması durumunda da bu nitelikli halin uygulanmasına imkan bulunmamaktadır. Yine, işyerindeyken cebir ve/veya tehdit uygulamaksızın aldığı eşya ya da parayı geri almak için işyeri dışına çıkan mağdura cebir ve/veya tehdit uygulanması durumunda da bu nitelikli hal uygulanamayacaktır¹⁸⁶. Çünkü, cebir ve/veya tehdit işyeri ya da konutta gerçekleştirilmediği gibi, öncesinde cebir ve/veya tehdit dışarıda gerçekleştirildikten sonra işyeri ya da konutta para ya da eşyanın alınması söz konusu değildir.

18.6.2014 Tarihinde Resmi Gazetede (RG) yayımlanarak yürürlüğe giren, 6545 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun¹⁸⁷ 64. maddesi ile yapılan değişiklik ile “eklentî” kelimesi, “konut veya işyerinde” ibaresine

parayı neden haksız yere alıyorsun” dediğinde, sanığın “ben sizin korumalığınızı yapacağım” diye cevap verdiği ve aldığı para ile işyerinden çıktıktan sonra 15 metre kadar ileride tertibat almış polisler tarafından yakalandığının anlaşılması karşısında; yağma suçunun konusu olan paranın alındığı yerin işyeri olması ve suçun son aşamasının bu mekanda gerçekleştirilmiş olması nedeniyle, sübut bulan yağmaya kalkışma suçu için sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nın 149/1-d, 35/1-2. maddeleri ile uygulama yapılması gerekirken, anılan Yasanın 148/1, 35/1-2. maddeleri ile hüküm kurulması karşı temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021.

¹⁸⁶ Adana BAM. 6. C. Dai'nin 20/01/2021 Tarihli ve 2019/2725 E., 2021/106 K. Sayılı İlamında, “...İlk derece mahkemesince sanık hakkında TCK'nın 149/1-d maddesi de tatbik edilmiş ise de, market içerisinde sanığın katılanın elinden sigara ve parayı çekip almaktan ibaret eyleminde yağma suçunun unsurlarının bulunmadığı, sanığın yağma eylemini marketin dışında ve almış olduğu eşyaları katılana vermemek amacıyla gerçekleştirdiği, marketin ön kısmının katılan tarafından üzerine tente çekilip etrafına eşyalar konulmuş ise de, buranın kaldırım olduğu, marketin eklentisi niteliğinde olmadığı, ön tarafının yola baktığı ve yoldan soyutlanacak şekilde tel örgü, duvar veya parmaklık ile çevrilmediği, dolayısıyla yağma eyleminin meydana geldiği yerin bina veya eklentisi vasfında olmadığı, eylemin TCK'nın 148/1 maddesinde düzenlenen yağma suçunu oluşturduğu sonuç ve kanaatine varılmakla...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.04.2021.

¹⁸⁷ 18.06.2014 tarih ve 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, **Resmi Gazete**, 28 Haziran 2014, S. 29044.

sonradan eklenmekle, TCK'nın 7. maddesindeki lehe yorum ilkesinin dikkate alınması gerekmektedir. Buna göre, 18.6.2014 Tarihinden önce yukarıda sayılanlar ve benzeri eklenti niteliğinde yerlerde işlenen yağma suçlarında, TCK'nın 149/1-d maddesinde düzenlenen konutta, işyerinde yağma suçunun uygulanmasına imkan yoktur. Ancak; duruma göre diğer bentlerin veya TCK'nın 148. maddesinin uygulanması mümkündür. Bunun dışında, 18.6.2014 Tarihinden önce eklentilerde işlenen yağma suçlarında, TCK'nın 148. maddesi ile TCK'nın 116/1 maddesinde düzenlenen konut dokunulmazlığının ihlali ya da TCK'nın 116/2 maddesinde düzenlenen işyeri dokunulmazlığının ihlali suçlarının gerçek içtima kuralları uyarınca yağma suçuna ek olarak ayrıca uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir¹⁸⁸. 18.6.2014 Tarihinden sonra eklentilerde işlenen yağma suçlarında ise, müstakilen nitelikli hal olarak düzenleme söz konusu olup, TCK'nın 42. maddesi uyarınca bileşik suç devreye gireceğinden, sadece TCK'nın 149/1-d maddesi uygulanacak, TCK'nın 116/1 maddesinde düzenlenen konut dokunulmazlığının ihlali ya da TCK'nın 116/2 maddesinde düzenlenen işyeri dokunulmazlığının ihlali suçlarından ayrıca ceza verilemeyecektir¹⁸⁹.

¹⁸⁸ Yrg. 6. C. Dai'nin 21/11/2018 Tarihli ve 2018/842 E. ve 2018/187 K. Sayılı İlamında, "... Oluş ve dosya kapsamına göre; sanığın kimliği tespit edilemeyen iki kişi ile birlikte, katılan ...'in evinden hırsızlık yaparak daire kapısını kapattıkları sırada karşı dairede oturan katılan ...'in apartman boşluğuna çıktığında kaçarken gördüğü sanığı sitenin kapısından çıkamadan yakaladığı, katılanın kendisine saldırarak ısırarak sanığı etkisiz hale getirdiği, bu sırada olay yerine gelen kolluk tarafından yakalanan sanığın, siteden çıkarılıp götürülürken katılan ...'e ait üzerindeki eşyaları demir kapının altına attığını görülmesi üzerine sözkonusu eşyaların muhafaza altına alındığının anlaşılması karşısında; 18.06.2014 günü kabul edilen 6545 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikten önce işlenen suç tarihinde, nitelikli yağma suçunu yaptırma bağlayan, 5237 sayılı TCK'nın 149. maddesinin 1.fikrasının (d) bendinde "Yol kesmek suretiyle ya da konut veya işyerinde" ibaresine yer verilip, ayrıca "Eklentiden" bahsedilmemesi nedeniyle, suçta ve cezada kanunilik ilkesini düzenleyen 5237 sayılı TCK'nın 2. maddesinin 3. fıkrasındaki "Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz." hükmü uyarınca, eklenti sayılan, site bahçesinde gerçekleştirilen yağma suçunun, 5237 sayılı Yasa'nın 149/1-d bendi kapsamında değerlendirilemeyeceği, sanığın eylemine uyan 5237 sayılı TCK'nın 148, ve 116/1, 119/1-c maddesi ile uygulama yapılması gerektiği halde yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.04.2021.

¹⁸⁹ Gaziantep BAM. 7. C. Dai'nin 29/05/2019 Tarihli ve 2018/3396 E., 2019/1168 K. Sayılı İlamında, "...Sanıklar ilk derece mahkemesinin kararıyla Katılan ...'u yaralamak ve ..., ... ve ...un müşterek konutlarının dokunulmazlığını ihlal etmek suçlarından cezalandırılmış, hükümleri de kesinleşmiştir.Ancak bu eylemler sanıkların Dairemizce sabit görülen eylemlerinin bileşenleri olduğundan sanıklar hakkında bu suçlardan verilen cezaların yağma suçundan verilen cezadan mahsubuna..." şeklinde karar verilmiştir.UYAP, e.t. 01.05.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 22.10.2015 Tarihli ve 2015/901 E. ve 2015/44603 K. Sayılı İlamında, "... Yağma suçunun yakınana ait konutun içerisinde işlenmesinin, 5237 sayılı TCK 'nın 149/1. maddesinin (d) bendinde düzenlenen suçun unsurunu ve nitelikli halini oluşturduğu, ayrıca konut dokunulmazlığını bozma suçunu oluşturmadığı gözetilerek, bu suç yönünden açılan dava için ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde mahkumiyet hükmü kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 25.02.2020 Tarihli ve 2017/3249 E. ve 2020/841 K. Sayılı İlamında, "...

3.2.5. Beden veya Ruh Bakımından Kendisini Savunamayacak Durumda Bulunan Kişiyi Karşı Yağma Suçunun İşlenmesi

765 Sayılı TCK'da yer almayan ve 5237 Sayılı TCK'nın 149/1-e maddesinde düzenlenen yağma suçunun bu nitelikli halinin gerçekleşebilmesi için, bedensel ya da ruhsal açıdan kendilerini savunma imkanı bulunmayan kişilere yönelik olarak işlenmesi gerekmektedir. Görüldüğü üzere, bu suçun oluşabilmesi için ön koşul, kişinin ya bedensel veya ruhsal açıdan kendini savunamayacak-koruyamamak bir durumunun olması gerekmektedir.

Madde metninden de açıkça anlaşılacağı üzere, mağdurun kendisini savunma imkanı olmayacak durumda bulunması halinde bu nitelikli halin uygulanması mümkündür¹⁹⁰. Yaşları ya da engelleri nedeniyle kendilerini savunamayacak durumda olanlara karşı işlenmesi durumunda daha etkili bir cezai yaptırım uygulanmasına yönelik Türkiye Büyük Millet Meclisinde (TBMM) sunulan önergeyle yağma suçunun nitelikli hali olarak düzenlenmiştir. Burada önemli olan, mağdurun, faile karşı kendini savunamayacak durumda olmasıdır. Her olayın niteliğine göre değerlendirilmesi gerekmele beraber, yaş küçüklüğü, aşırı yaşlılık, görme, yürüme ve benzeri engelli olma durumları, akıl zayıflığı, akıl hastalığı, bedensel özürler, felç geçirme, hamileliliğin son dönemleri bu nitelikli halin uygulanmasına örnek olarak gösterilebilir.

Mağdurun beyin ölümü gerçekleşerek bitkisel hayata girerek, kendisine yapılanları algılayamayacak durumda iken, parasını veya eşyasını almak için kendisine cebir ve/veya tehdit uygulanmasına gerek olmadığı açıktır. Kaldı ki, buna rağmen, kendisine yönelik

TCK'nin 116/1-4. maddeleri uyarınca cezalandırılması için kamu davası açılmış ise de, bu suçun yağma suçunun unsuru olduğu, bu yönüyle atılı suçun yasal unsurları itibariyle oluşmadığı anlaşılmalı ve sanığın Beraatine" ilişkin kısım çıkartılarak yerine "Sanık hakkında, nitelikli yağma suçunun unsuru ve ağırlaştırıcı nedeni olan konut dokunulmazlığını bozma suçundan hüküm kurulmasına yer olmadığına" cümlesi yazılmak... suretiyle, diğer yönleri usul ve yasaya uygun bulunan hükmün DÜZELTİLEREK ONANMASINA..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 10.12.2018 Tarihli ve 2016/1821 E. ve 2018/7721 K. Sayılı İlamında, "... Sanık ...hakkında işyeri dokunulmazlığını ihlal suçundan kurulan mahkumiyet hükmünün temyiz incelemesine gelince;5237 sayılı TCK'nin 149/1-d maddesine göre suçun iş yerinde işlenmesi durumunun, yağma suçunun ağırlaştırıcı nedeni olarak öngörüldüğü ve yağma suçunun unsuru olduğu gözetilmeden, sanık hakkında ayrıca işyeri dokunulmazlığını bozma suçundan da hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021.

¹⁹⁰ Yrg. 6. C. Dai'nin 14/12/2020 Tarihli ve 2019/824 E. ve 2020/4732 K. Sayılı İlamında, "... Kabule göre ise; suç sürüklenen çocuğun katılana yönelik eylemini beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiyi karşı ve silahla işlediğinin anlaşılması karşısında 5237 sayılı TCK'nin 149.maddesinin 1. fıkrasının (e) bendi yanısıra, (a) bendi ile de uygulama yapıp, TCK'nin 61/1. maddesi uyarınca alt sınırdan uzaklaşılacak suretiyle temel ceza belirlenmesi gerektiğinin gözetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021.

olarak cebir ve/veya tehdit uygulanması durumunda dahi mağdurun bu durumu algılamasına fiziksel ve ruhsal olarak imkan bulunmayıp, korkması ve/veya şiddete yönelik acıyı hissetmesi mümkün olmayacağından, bu kişilere karşı bu nitelikli yağma suçunun işlenmesine imkan bulunmamaktadır¹⁹¹. Çünkü yağma suçunu, hırsızlık suçundan ayıran en önemli özellik olan, yağma suçunda uygulanan cebir ve/veya tehditle bozulan mağdurun bedensel bütünlüğü ve ruhsal dinginliği, bitkisel hayata giren mağdur açısından bozulmamaktadır. Bu tür durumlarda, suçun işlendiği zaman ve yer dikkate alınarak, TCK'nın 141 ve 142. maddelerinde düzenlenen hırsızlık suçunun oluşabileceği değerlendirilmektedir.

Madde metninden de açıkça anlaşılacağı üzere, mağdurun kendisini savunma imkanı olmayacak durumda bulunması halinde bu nitelikli halin uygulanması mümkündür¹⁹². Yaşları ya da engelleri nedeniyle kendilerini savunamayacak durumda olanlara karşı işlenmesi durumunda daha etkili bir cezai yaptırım uygulanmasına yönelik Türkiye Büyük Millet Meclisinde (TBMM) sunulan önergeyle yağma suçunun nitelikli hali olarak düzenlenmiştir. Burada önemli olan, mağdurun, faile karşı kendini savunamayacak durumda olmasıdır. Her olayın niteliğine göre değerlendirilmesi gerekmele beraber, yaş küçüklüğü, aşırı yaşlılık, görme, yürüme ve benzeri engelli olma durumları, akıl zayıflığı, akıl hastalığı, bedensel özürler, felç geçirme, hamileliliğin son dönemleri bu nitelikli halin uygulanmasına örnek olarak gösterilebilir.

Yargıtay ve BAM kararlarıyla genel anlamda yerleşik hale geldiği üzere, yedi ila on yaş dahil çocuklara¹⁹³ seksenyedi ve üstü ileri yaş içerisinde bulunan yaşlılara karşı

¹⁹¹ Koca/Üzülmez, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, s. 660.

¹⁹² Yrg. 6. C. Dai'nin 14/12/2020 Tarihli ve 2019/824 E. ve 2020/4732 K. Sayılı İlamında, "... *Kabule göre ise; suça sürüklenen çocuğun katılana yönelik eylemini beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı ve silahla işlediğinin anlaşılması karşısında 5237 sayılı TCK'nin 149. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendi yanısıra, (a) bendi ile de uygulama yapıp, TCK'nin 61/1. maddesi uyarınca alt sınırdan uzaklaşımak suretiyle temel ceza belirlenmesi gerektiğinin gözetilmemesi...*" şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021.

¹⁹³ Yrg. 6. C. Dai'nin 12/10/2015 Tarihli ve 2013/2019 E. ve 2015/43543 K. Sayılı İlamında, "... *Oluşa ve dosya içeriğine göre; sanık ...'un, yanında 12 yaşını doldurmadıkları gerekçesi ile haklarında kovuşturmayaya yer olmadığına karar verilen kardeşi ... ve arkadaşı ... olduğu halde, anneannesinin evinin önünde oyun oynayan 4 yaşındaki katılanın yanına gelerek kulağındaki küpeyi istedikleri, vermemesi üzerine sanığın küpeyi çekerek zorla aldığı, katılanı darp edip yere düşürerek kulağından ve elinden basit tıbbi müdahale ile giderilecek şekilde yaraladıktan sonra olay yerinden kaçtıkları, yakalanacaklarını anlayınca küpeyi yere attıkları, polis tarafından yakalandıklarında sanığın küpeyi attığı yeri göstererek küpenin bulunmasını ve katılana iadesini sağladığı olayda eylemleri bir bütün olarak TCK'nın 149/1-c- e, 31/2, 168/3. maddelerine uygun birden çok kişi ile birlikte, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı yağma suçunu oluşturduğu halde yazılı şekilde, yerinde olmayan gerekçe ile sanığın beraatine*

işlenilmesi durumlarında doğrudan bu nitelikli hali uygulanmaktadır. Ancak, bazı kararlarda ve bazı özel durumlarda duruşma zaptına geçmesi ve gerektiğinde daha alt yaş grubunda bulunan yaşlılar için de, Adli Tıp Kurumundan (ATK) uzman doktordan veya psikiyatri uzmanı doktordan rapor alınması suretiyle bu nitelikli hal uygulanmaktadır¹⁹⁴.

karar verilmesi...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021; Diyarbakır BAM. 11. C. Dai'nin 30/03/2021 Tarihli ve 2021/748 E., 2021/871 K. Sayılı İlamında, “...*(Olay tarihi olan 23/10/2019 tarihinde yukarıda kimlik bilgileri yazılı SSÇ'nin, 11 yaşındaki mağdurun iradesini kırarak bıçakla kendisinden zorla 470 TL aldığı olaya ilişkin) Bu itibarla, SSÇ müdafinin; beraate, beyanların çelişkili olduğuna, eylemde bıçak kullanılmadığına yönelen ve sair istinaf başvurusunda ileri sürdüğü nedenler yerinde götü lmedüğinden CMK m.280/1-a gereğince İSTİNAF BAŞVURUSUNUN ESASTAN REDDİNE...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 17/05/2007 Tarihli ve 2006/1270 E. ve 2006/10797 K. Sayılı İlamında, “...*Beden ve ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan 87 yaşındaki katılanı konutunda ölümlle tehdit edip, yaralayarak 150 YTL.sını almak biçiminde gerçekleşen sanığın eyleminin, 5237 sayılı TCY.nın 149. maddesinin 1. fıkrasının (d) ve (e) bentlerine uyan suç oluşturduğunun gözetilmemesi...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021; İstanbul BAM. 9. C. Dai'nin 07/04/2021 Tarihli ve 2020/656 E., 2021/839 K. Sayılı İlamında, “...*Dosya kapsamına göre, olayın gelişimi, 27/12/2019 tarihinde vefat eden (İlk derece mahkemesi kararına göre 87 yaşında olan) müştekinin yaşı ve durumu nazara alındığında, sanığın eyleminin ayrıca "beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı" yağma (TCK 149/1-e) halini de oluşturduğu, dolayısıyla sanığın silahla, soruşturma da evraki tefrik edilen kimliği tespit edilemeyen birden fazla kişi ile ve beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı suç işlediğinin anlaşılması karşısında, TCK'nin 149/1-(a) bendi yanında (c) ve (e) bendleriyle de uygulama yapılması gerektiğinin gözetilmemesi ve bu kabule göre de birden fazla nitelikli halin ihlali sözkonusu olduğu, bu nedenle ceza tayininde alt sınırdan uzaklaşılacak suretiyle hüküm kurulması gerekirken yazılı şekilde asgari haddeden hüküm kurulması...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

¹⁹⁴ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 23.10.2018 Tarihli ve 2017/90 Esas, 2018/462 Karar Sayılı İlamında, “...*Sanık ile aralarında herhangi bir husumet bulunmayan katılanın aşamalarda değişmeyen istikrarlı beyanları ile bu beyanları destekler nitelikteki yaralandığına ilişkin adli muayene raporları ve sanığa ait genotip özelliklerin katılanın şalvarında bulunduğu dair kriminal ekspertiz raporu ve ayrıca sanığın savunmalarıyla çelişen cezaevinden gönderdiği dilekçesinin kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; sanığın cinsel saldırıda bulunması nedeni ile 71 yaşındaki katılanı (İlk derece mahkemesinin gözlemi: Olay günü müştekinin 71 sanığın ise 46 yaşında olduğu, gerek yaş olarak gerekse duruşmada gözlemlenen fiziki özellikleri itibariyle zayıf yapılı, baston desteği ile yürüten, kısmen kamburumsu ve bir ayağı total olan müştekinin sanığın eylemlerine karşı koyabilecek nitelikte olmadığı anlaşılacakla) zor duruma dđştürdüğü, direncini kırdığı ve malını koruyamayacak hâle getirmek suretiyle kendisini bilemeyecek duruma soktuğu, bu durumunun sonucu olarak katılanın "Paramı alma" bile diyemediği, sanığın katılana hitaben "...Ben sana geldim, öldürmeye, kesmeye geldim..." dediği de gözetildiğinde; eylemlerinin bir büt ün hâlinde nitelikli yağma suçunu oluşturduğunun kabul edilmesi gerekmektedir...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021; Ankara BAM. 13. C. Dai'nin 22/01/2019 Tarihli ve 2018/2113 E., 2019/68 K. Sayılı İlamında, “...*Katılan mağdurun, suç tarihinde 9 yaşında olduğundan beden ve ruh sağlığı bakımından kendisini savunamayacak durumda olup olmadığının tespiti için Adli Tıp Kurumu Şube Müdürlüğüne sevkinin sağlanarak rapor aldirılıp sonucuna göre sanık ve suça sürüklenen çocuk hakkında TCK'nın 149/1-e maddesinin uygulanıp uygulanmayacağıının tartışılmaması aleyhe istinaf istemi olmadığından davanın yeniden görülme nedeni olarak görülmüştür...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021; Ankara BAM. 14. C. Dai'nin 27/11/2018 Tarihli ve 2018/2952 E., 2018/2329 K. Sayılı İlamında, “...*Dairemizce yazılan talimat üzerine müştekinin ifadesinin tespit edildiği, suç tarihinde 89 yaşında bulunan müştekinin beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunup bulunmadığını ve suç tarihinde ve halen demans durumunun değerlendirilmesi için Dairemizce hakkında adli rapor aldirılması cihetine gidildiği, görüntülerden müştekinin kendisini savunamayacak durumda olduğunun anlaşıldığı aynı zamanda ... No'lu Anasaglık Merkezinin 23/10/2018 günlü raporu ile müştekinin alzheimer, kaşeksi, halsizlik, ileri derecede senilice rahatsızlıklarının bulunduğunu ve yatağa bağımlı halde yaşadığının belirtildiği, müştekinin uğramış olduğu*

Yargıtay ve BAM, onüç-onsekiz yaş arası olanları ise beden ve ruh bakımından kendini koruyacak durumda olduklarını kabul etmekle, bu nitelikli hali uygulamamaktadır¹⁹⁵. Bazı durumlarda tereddüt oluştuğunda, çocuğun veya yaşlının kendisini savunamayacak durumda olup olmadığının tespiti için, çocuk-ergen psikiyatri uzmanı veya Adli Tıp Kurumundan (ATK) uzman doktordan veya psikiyatri uzmanı doktordan rapor alınması da gerekmektedir¹⁹⁶. Buradan hareketle, soruşturma aşamasında Cumhuriyet savcısı, yargılama aşamasında ağır ceza mahkemesi heyeti her somut olayı kendi özelliklerine göre değerlendirerek, mağdurun kendini savunamayacak durumda olup olmadığını tutanağa geçmeli ve tereddüt oluştuğu durumlarda yukarıda gösterildiği şekilde uzman doktordan görüş almalıdır.

Mağdurun olay öncesi kendi özgür iradesi ile almış olduğu alkol ve/veya uyuşturucu madde etkisiyle kendini savunamayacak hale getirilmesi halinde Yargıtay uygulamalarıyla bu nitelikli halin uygulanabileceği kabul edilirken¹⁹⁷, kendisini bu duruma düşüren mağdurun lehine ancak failin aleyhine bu nitelikli halin uygulanmasının doğru olmayacağı değerlendirilmektedir. Cebir ve şiddetle dövülerek, mağdurun kendini

zararın sanıklar tarafından giderilmediği tüm dosya kapsamında maddi vakia olarak anlaşılmıştır. Olayın tek tanığı olan müştekinin kovuşturma aşamasında mahkemece dinlenilmemesi usule aykırı olduğundan Dairemizce duruşma açılarak müştekinin ifadesinin tespiti sağlanmış keza sanık hakkında TCK'nın 149/1-c ve d bentlerinin yanı sıra (e) bendinin de uygulanması nedeniyle hakkında rapor alınması yoluna gidilmiştir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

¹⁹⁵ Yrg. 6. C. Dai'nin 17/05/2007 Tarihli ve 2006/11103 E. ve 2007/6126 K. Sayılı İlamında, "... Suç tarihinde 13 yaşında olan yakınanın, beden ve ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olduğuna ilişkin kanıtlar karar yerinde gösterilip, mahkemenin gözlemleri de tutanağa yansıtılıp tartışılmadan, sanık hakkında 5237 sayılı Yasanın 149. maddesinin (e) fıkrası ile uygulama yapılması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021.

¹⁹⁶ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 03.03.2020 Tarihli ve 2018/1-29 Esas, 2020/145 Karar Sayılı İlamında, "...Yerel Mahkemece kurulan mahkûmiyet hükümlerinin, TCK'nın 82. maddesinin 1. fıkrasının (e) ve 149. maddesinin 1. fıkrasının (e) bentlerinin uygulanabilmesi açısından maktulün özürülü olup olmadığı, özürülü maaş alıp almadığına dair ilgili kurumlar ve hastanelerdeki tüm belge ve raporlar ile dosyada bulunan raporların da eklenmesi suretiyle maktulün suç tarihinde beden bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunup bulunmadığına dair Adli Tıp Kurumundan rapor alındıktan sonra sonucuna göre bir karar verilmesi gerektiği gözetilmeden eksik araştırmayla karar verilmesi isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021.

¹⁹⁷ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 25.06.2019 Tarihli ve 2017/6-786 Esas, 2019/496 Karar Sayılı İlamında, "...26.05.2011 tarihinde mahalleden tanıdığı mağdurun evine elinde bir şarap şişesi ile giden sanığın, mağdur ile birlikte televizyon izleyip şarap içtiği, 22.00 sıralarında bir anda mağdurun yüzüne yumruk ile vurup basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif nitelikte yaralayıp masanın üzerinde bulunan mağdura ait cep telefonunu alarak evden ayrıldığı, mağdur sanığın cep telefonunu aldığını gördüğü halde karşı koyamadığı anlaşılan olayda; sanığın alkollü hâldeki mağduru yaralayıp zor duruma düşürerek suça konu cep telefonunun alınmasına karşı koymamaya mecbur kıldıktan sonra cep telefonunu alması karşısında sanığın eylemlerinin ayrı ayrı nitelikli hırsızlık ve kasten yaralama suçlarını değil bir bütün hâlde nitelikli yağma suçunu oluşturduğu kabul edilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

savunamayacak hale getirilmesi halinde, yine fail tarafından gizlice uyutucu veya uyuşturucu maddelerin mağdura verilmesi durumunda ise, fail tarafından yapılan bu tür eylemler TCK'nın 148/3. maddesi uyarınca yağma suçunun cebir unsurunu oluşturmamasına karşın, şayet varsa başka nitelikli haller uygulanabilecekken bu nitelikli halin uygulanamayacağı açıktır¹⁹⁸.

Yine, herhangi bir maddenin etkisiyle değil de iradi olarak normal şekilde uykuya dalan kişinin, uyanarak kendisini savunma imkanı her zaman bulunmakla, aksine kararlar olsa da bu nitelikli halin uygulanamayacağı, duruma göre TCK'nın 141-142 maddelerinde düzenlenen hırsızlık suçunun oluşacağı değerlendirilmektedir¹⁹⁹. Ancak, Yargıtayın aksi yönde kararları da bulunmakta olup, yağma suçunun işlenmesini kolaylaştırmak amacıyla uyumakta olan ve “*kendisini beden veya ruh bakımından savunamayacak durumda olan*” mağdurun öncelikle öldürülmesi, sonrasında para ve/veya eşyasının alınması durumunda, nitelikli yağma suçu öldürme suçunun nitelikli halini oluşturmakla fail sadece TCK'nın

¹⁹⁸ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 23.05.2017 Tarihli ve 2017/6-88 Esas, 2017/290 Karar Sayılı İlamında, “... Devlet Hastanesince düzenlenen 24.11.2005 tarihli adli raporda, katılan ...'in konuşmasında ve hareketlerinde yavaşlamaya bağlı olarak sedatize halde olduğunun tespit edilmesi, İstanbul Adli Tıp kurumundan alınan ... tarihli raporda ise katılan ...'de tespit edilen sedasyon halinin tek başına 0.15 promil alkol düzeyi ile açıklanamayacağı, başka bir unsurun eklenmesi halinde meydana gelebileceğinin belirtilmesi karşısında; her ne kadar katılan ...'den kan veya idrar örneği alınmadığı için sedasyon haline neden olabilecek maddenin ne olduğunun tubben tespit edilmesi mümkün değil ise de, katılan ...'in istikrarlı bir şekilde, ...'nin yaptığı kahveyi içtikten sonra üzerine bir rehavet çöktüğünü, ardından da uyuyakaldığını, kendine geldiğinde ise hareket etmekte zorlandığını ve alkol kullanmadığını ifade etmesi, olay gecesi katılan ...'in yanına gelen tanıklar ... ve ...'ın, katılan ...'i uyuşuk bir halde olduğunu gördüklerini beyan etmeleri birlikte değerlendirildiğinde; katılan ...'de olay gecesi ortaya çıkan sedasyon haline kahvesine katılan ve ne olduğu tespit edilemeyen bir maddenin neden olduğu, katılan ...'in bu maddenin etkisiyle kendisini bilemeyecek ve savunamayacak hale getirildiği ve katılan ...'in bu durumundan faydalanılarak evde bulunan cep telefonu, yatağının altında bulunan 3.000 Lira, birlikte yaşamak için alınan ziynet eşyası ile kıyafetlerin alındığı, dolayısıyla yağma suçunun icra hareketlerinden olan cebir unsurunun somut olayda gerçekleştiği ve bu haliyle hırsızlık ve dolandırıcılık suçlarının söz konusu olmadığı, sanıkların sabit olan eylemlerinin bir bütün halinde yağma suçunu oluşturduğu kabul edilmelidir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 01.05.2021.

¹⁹⁹ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 20.12.2016 Tarihli ve 2014/13-517 Esas, 2017/3 Karar Sayılı İlamında, “... Katılan ...'un, ...Üniversitesi Hastanesinde tedavi görmekte olan annesine refakat ederken, 22.05.2009 tarihinde saat 01.45 sıralarında genel cerrahi servisinin önündeki sandalyelerin üzerinde uyuduğu sırada, sanığın katılanın cebinde bulunan cüzdanını alıp içerisinden 45 Lirayı çaldığı olayda; sanığın eylemini hastane koridorundaki sandalye üzerinde uyumakta olan katılana karşı gerçekleştirmesi, katılanın cüzdanının kolayca ulaşılamayacak şekilde cebinde bulunması ve uyumakta olan kişiyi uyandırmadan üzerinde bulunan eşyayı çekip almanın da belli bir düzeye erişmiş maharet gerektirmesi göz önüne alındığında, sanığın katılanı uyandırmadan cebindeki cüzdanını alması şeklindeki eylemini TCK'nun 142. maddesinin 2. fıkrasının (b) bendi kapsamında "özel beceri" kullanılarak gerçekleştirdiği kabul edilmelidir. Öte yandan, eylemin gerçekleştirildiği sırada uyuyan katılanın, TCK'nun 142. maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi kapsamında beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olduğu ileri sürülebilir ise de; doğal uyku hâlinin, hırsızlık eyleminin gerçekleştirilmesini önleyecek tedbirlerin alınmasına engel teşkil etmeyeceği, nitekim kanun koyucunun bu nitelikli hâlin uygulanmasında beden veya ruh bakımından kendisini savunmama hâlinin değil savunamama hâlini esas aldığı cihetle, sanık hakkında bu nitelikli hâlin uygulanmasına olanak bulunmamaktadır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

82/1-e-h fıkraları uyarınca cezalandırılacak, ayrıca yağma suçundan ceza verilmeyecektir²⁰⁰. Başlangıçta yağma veya hırsızlık amacı olmaksızın mağdurun öldürülmesinden sonra, yenilenen kastla malının alınması durumunda ise kasten adam öldürme ve hırsızlık suçları oluşacaktır²⁰¹.

Yine bu nitelikli halin uygulanabilmesi için, mutlak surette beden veya ruh bakımından kendini savunamayacak mağdura karşı işlenerek yarar sağlanması gerekmektedir. Yaşı küçük, engelli veya aşırı yaşlı olması nedeniyle kendisini savunamayacak durumda olan kişinin fail tarafından kaçırılarak, yakını olan gerçek mağdurdan, para (fidye) verilmezse kaçırdığı yakınına karşı zarar verileceğinden bahisle tehdit edilmesi durumunda ise bu nitelikli hal uygulanamayacaktır²⁰². Çünkü, bu durumda kaçırılan kişi yağma suçu açısından, suçtan zarar gören durumunda olup, sadece kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun mağduru konumundadır. Yağma suçunun mağduru ise

²⁰⁰ Yrg. 1. C. Dai'nin 13/03/2012 Tarihli ve 2011/6173 E. ve 2012/1746 K. Sayılı İlamında, "Kasten insan öldürme, yağma, mala zarar verme suçlarından...Sanığın evlenmek istemesine karşın maktulenin, kendisi hakkında "serseridir, kız verilmez" dediğini duyması nedeniyle maruz kaldığı haksız tahrik altında, geceleyin uyuyan maktulenin evine pencereden girerek, onu uyandırması ve tokatla vurmaya ve tokatla vurmaya başladıkları, sanığın bu sırada evin mutfağından aldığı bıçakla boynuna üç kez vurarak maktuleyi öldürdüğü ve öldürdükten sonra da boynunda bulunan "beşi birlik diye tabir edilen altın kolyeyi aldığı, evden ayrılmadan önce oda içerisinde yanan sobada bulunan közleri oda içerisine dağıtarak, çabuk alevlenmesini sağlamak için evin penceresini açık bırakıp kaçtığı, oda içerisine dağıtılan közlerin alevlenip eşyalara sıçraması nedeniyle evin bir bölümünün ve cesedin yandığı olayda... Oluşa ve dosya içeriğine göre; eylemin uyumakta olup kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı gerçekleştirildiği anlaşıldığından, hüküm fıkrasının 1. bendinde yer alan "Sanık ...'un yağma suçunun işlenmesini kolaylaştırmak amacı ile kasten" ibaresinden sonra gelmek üzere "kendisini beden veya ruh bakımından savunamayacak durumda olan" ibaresinin eklenmesine, "82/1-h" ibaresinin ise "82/1-e,h" olarak değiştirilmesine karar verilmek suretiyle CMUK.nun 322. maddesinin tanıdığı yetkiye dayanılarak DÜZELTİLEN, diğer yönleri usul ve yasaya uygun olan ve re'sen de temyize tabi bulunan hükmün tebliğnamedeki düşünce gibi (ONANMASINA) ..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021; Yrg. C. Gnl. Krl'nin 02.04.2013 Tarihli ve 2013/1-154 Esas, 2013/119 Karar Sayılı İlamında, "... Uyumakta olan babasını üzerinde bulunan silahı alarak öldüren sanığın, babasının uyku halindeyken kendini savunamayacak durumda olmasından faydalanarak eylemini kolaylıkla gerçekleştirmiş olması karşısında, eylemin TCK'nun 82/1-d maddesi yanında ayrıca 82/1-e maddesi kapsamında beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak birine karşı gerçekleştirdiğinin kabulü gerekmektedir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

²⁰¹ Yrg. 1. C. Dai'nin 13/03/2012 Tarihli ve 2011/6173 E. ve 2012/1746 K. Sayılı İlamında, "... Sanığın geceleyin konutuna girdiği ve öldürdüğü maktulün ölmesinden yararlanarak boynunda bulunan altınları almasından ibaret eyleminin, hırsızlık suçu kapsamında kaldığı anlaşılmakla, TCK.nun 142/2-a ve 143.maddeleri uyarınca cezalandırılmasına karar verilmesi yerine, suçun niteliğinde yanılığa düşülerek yazılı şekilde yağma suçundan hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

²⁰² Yrg. 6. C. Dai'nin 03.07.2019 Tarihli ve 2019/1184 E. ve 2019/4027 K. Sayılı İlamında, "... Sanıkların mali durumunun iyi olduğunu düşündükleri ...'ın oğulları 2008 doğumlu ... ve 2005 doğumlu ...ı okul çıkışında kaçırıp, 500.000 Dolar fidyeyi zorla alma kastı altında hareket edip, bu amaçla aradıkları şahsın mağdurların babası olduğunu zannederek bu yönde geliştirdikleri eylem ve söylemlerinin, bir bütün halinde (İlk derece mahkemesince, TCK'nın 149/1-a-c-d maddeleri iki kez uygulanmıştır.) tek nitelikli yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı şekilde iki ayrı nitelikli yağmaya teşebbüs suçundan hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

kendisinden tehditle para istenilen gerçek kişi olacaktır.

Sonuçta, her somut olay kendi içerisindeki şartlar ve dosyadaki delillerle bir arada değerlendirilerek, mağdurun duruşmada gözlemlenen durumu tutanağa genel ifadeler kullanılmaksızın, el, ayak ve benzeri kullanım durumu ile boyu, kilosu, engeli ve benzeri durumları somut olarak özelleştirilerek yazılmalı, tereddüt oluşan tüm durumlarda ATK'dan veya psikiyatri uzmanlarından rapor da aldırılarak sonucuna göre değerlendirme yapılmalıdır.

3.2.6. Suçun Var Olan veya Varsayılan Suç Örgütlerinin Oluşturdukları Korkutucu Güçten Yararlanılarak İşlenmesi

765 Sayılı TCK'da yer almayan ve TCK'nın 149/1-f maddesinde düzenlenen yağma suçunun bu nitelikli halinin gerçekleşebilmesi için, gerçekte var olan ya da halk arasında yaygın şekilde varlığına inanılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu gücün etkisinde yararlanılarak işlenmesi gerekmektedir.

Suçun işlenmesi sırasında mağdura, gizli ya da açık faaliyet gösteren suç örgütünün adı söylenilerek ve örgüt üyesi olduğu veya örgüt adına hareket ettiği söylenilerek işlenmesi ve örgütün de gerçek manada korkutucu gücünün olması gerekmektedir²⁰³. Örgütün gerçekte var olmamasına karşın, şayet insanların böyle bir örgütün varlığına

²⁰³ Esen, s. 231; Yrg. 6. C. Dai'nin 30/05/2016 Tarihli ve 2013/32253 E. ve 2016/4531 K. Sayılı İlamında, "... Oluşa ve dosya içeriğine göre, katılanın tanıştirması üzerine sanık ... ile evlenen ... adlı kadının evini terk edip gitmesinden sonra, sanık ...'in kardeşi olan sanık ...in 23/09/2011 gününden itibaren katılanı bir çok defa telefonla arayıp, örgüt suçundan hüküm giydiği kamuoyu tarafından bilinen ve örgütsel yapılanma içinde olduğu saptanan bazı şahısların adını vermek suretiyle bunlarla yakınlığının olduğunu, aynı gayrimeşru zeminde faaliyet gösterdiğini söyleyip suç örgütlerinin oluşturduğu korkutucu etkiden yararlanmak suretiyle ölümle tehdit ederek, ...'in sona eren evliliği sebebiyle uğradıkları zarar olarak tanımladığı 15.000.-TL parayı ödemesini istediği, tehditlerini yinelediği, korkuya kapılan katılanın 25/09/2011 ve 26/09/2011 tarihlerinde muhtelif ödemeler yaptığı, sanık ...'in yine katılanı arayarak daha önce buluştukları alış veriş merkezine çağırdığı, sanığın para isteyeceğini anlayan katılanın bu defa polise gittiği, polisin takibi altında alış veriş merkezindeki bir kafede sanık ... ile buluşan katılanın, önceden seri numaraları alınmış 400.-TL parayı sanığa teslim ettiği, sanık ...'in iş yerinden ayrılırken katilandan aldığı para ile birlikte yakalandığı olayda; 1- Sanıkların yağma suçlarını var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturduğu korkutucu güçten yararlanarak, birden fazla kişi ile birlikte işlediklerinin anlaşılması karşısında, TCK'nın 149/1 maddesinin "c" bendinin yanı sıra "f" bendi ile de uygulama yapılması ve aynı Yasanın 61. maddesi uyarınca temel ceza belirlenirken bu hususlar dikkate alınarak alt sınırdan uzaklaşılması gerektiğinin düşünülmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 18.12.2018 Tarihli ve 2017/2229 E. ve 2018/8023 K. Sayılı İlamında, "... Yağma suçunun sanıklar ... ve ...'nun birden fazla kişi tarafından birlikte, var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanarak suç örgütüne yarar sağlamak amacıyla sanıkların işyerinde işlendiği anlaşılıp kabul edildiğine göre, 5237 sayılı TCK'nın 149/1. madde ve fıkrasının (c), (f), (g) bendinin yanı sıra (d) bendinin de uygulanması gerektiğinin gözetilmemesi, karşı temyiz bulunmadığından bozma nedeni yapılmamıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

yönelik güçlü inaçları varsa ve korkutucu etki oluşabiliyorsa, bu durum nitelikli halin uygulanması için yeterlidir²⁰⁴. Hatta, bu nitelikli halin uygulanabilmesi için, failin gerçekte bu suç örgütünün üyesi olması aranmayacağı gibi, kendisi için yarar sağlamaksızın suç işlemesi halinde de bu nitelikli hal uygulanacaktır²⁰⁵.

Var olan ya da varsayılan suç örgütünün halk arasında korkutucu bir gücü bulunmuyorsa, suçun unsurları tam olarak oluşmadığından, bu nitelikli halin uygulanması mümkün olmayacaktır. Duruma göre hırsızlık suçu oluşabilecektir.

TCK'nın 6/1-j maddesinde örgüt mensubu suçlu deyiminden; suç örgütü kurucusu, yöneticisi, bu şekilde kurulan örgüte katılan ya da örgüt adına diğer mensuplarla bir arada ya da tek başına suç işleyen kişi anlaşılmaktadır. Örgütün suç örgütü sayılabilmesinin kistaları, TCK'nın 220. maddesinde ve yerleşik yargı kararlarında belirlenmiştir. Buna göre, suç işlemek amacıyla kurulması, en az üç kişi olunması, hiyerarşik yapı içerisinde emir, komuta zinciri içerisinde hareket edilmesi, devamlılık içeren şekilde amaç suça yönelik olarak gerekli araçlarla bir araya gelmeleri ve bu şartların hepsinin bir arada gerçekleşmesi gerekmektedir²⁰⁶.

²⁰⁴ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.12.2019 Tarihli ve 2015/6-978 Esas, 2019/690 Karar Sayılı İlamında, "...Bu nitelikli hâlin uygulanması için gerçekte böyle bir örgütün var olması gerekmez. Failin bir şekilde var olan veya varsayılan bir örgüt adına hareket etmesi, onun korkutucu gücünden yararlanması yeterlidir. Fail tehdidini kuvvetlendirmek ve mağdurun beklenen mukavemetini daha kolay kırmak için böyle bir örgütün varlığını ima etse dahi bu nitelikli hâl gerçekleşir. (Mahmut Koca, İlhan Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet, 2019, 6. Baskı, s. 661.). Yağma suçunun suç örgütüne yarar sağlamak maksadıyla işlenmesi hâlinde önceki fıkranın aksine ortada fiilen bir suç örgütünün bulunması, failin örgütün üyesi olmasa bile örgüte yarar sağlamak maksadıyla hareket etmesi gerekmektedir. Suçtan elde edilen yararın örgüte aktarılması şart değildir. Madde gerekçesinde "yarar" deyiminin geniş şekilde anlaşılması gerektiği bildirilmiştir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

²⁰⁵ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.12.2019 Tarihli ve 2015/6-978 Esas, 2019/690 Karar Sayılı İlamında, "... Kişiler örgüt hiyerarşisinde yer almamakla beraber örgüte duydukları sempatinin etkisiyle örgüt adını kullanarak suç işleyebilirler. Bu hâlde örgüt üyesi olmayan kişinin örgüt adına suç işlemesinden söz edilebilir. Örgüt üyesi olmayan bir kişinin örgüt adına suç işlediğinin kabulü için, bu suçun işlenmesinin örgüt tarafından istenmesi ya da örgütün bilgisi dâhilinde gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir. Doğal olarak böyle bir suçu işleyen de bu bilinçle hareket etmesi aranır: Örgüt adına işlenen suç karşılıksız olabileceği gibi bir menfaat karşılığında da işlenmiş olabilir. TCK'nın 220. maddesinin 6. fıkrasında 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle hâkime örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişinin, örgüt üyeliğinden alacağı cezanın yarısına kadar indirebilme yetkisi tanınmıştır. 11.04.2013 tarih ve 6459 sayılı Kanun'un 11. maddesi ile değişik TCK'nın 220/6. maddesi gereğince de ancak silahlı örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyenler örgüt üyeliğinden ayrıca cezalandırılabilir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

²⁰⁶ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 17.12.2020 Tarihli ve 2019/9.MD-623 Esas, 2020/524 Karar Sayılı İlamında, "...Ceza Genel Kurulunun istikrar bulunan ve süregelen kararlarında da belirtildiği üzere, TCK'nın 220. maddesi anlamında bir örgütten bahsedilebilmesi için,

a) Üye sayısının en az üç veya daha fazla kişi olması gerekmektedir.

b) Üyeler arasında gevşek de olsa hiyerarşik bir bağ bulunmalıdır. Örgütün varlığı için soyut bir birleşme yeterli olmayıp örgüt yapılanmasına bağlı olarak gevşek veya sıkı bir hiyerarşik ilişki olmalıdır.

Üç kişinin emir komuta ilişkisi olmaksızın, geçici olarak bir suçu işlemek için bir araya gelmeleri durumunda suça TCK'nın 37-38-39. maddeleri uyarınca iştiraki söz konusu olup, suç örgütü sayılamayağından, bu kişilerin ismi kullanılarak suç işlenmesi durumunda, bu nitelikli halin uygulanamayacağı açıktır²⁰⁷. Ancak, bu kişiler birlikte söz konusu suçu işlerler ise, bu durumda yağma suçunun birden fazla kişi ile birlikte işlenmesi söz konusu olacaktır. Ayrıca, gerçekte var olmakla birlikte, korku salan olumsuz şöhrete sahip olmayan suç örgütlerinin adı kullanılarak yağma suçunun işlenmeye çalışılması halinde, mağdurun direnci kırılmayacağından bu nitelikli hal uygulanmayacaktır.

3.2.7. Yağma Suçunun Suç Örgütüne Yarar Sağlamak Maksadıyla İşlenmesi

765 Sayılı TCK'da yer almayan ve TCK'nın 149/1-g maddesinde düzenlenen yağma suçunun bu nitelikli halinin gerçekleşebilmesi için, TCK'nın 220. maddesinde düzenlenen ve mutlak surette var olan bir suç örgütüne yarar sağlanması amacıyla işlenmesi zorunludur²⁰⁸. Buradan hareketle, bu suçun failinde, yağma kastının yanı sıra, suç örgütlerine yarar sağlanmasına yönelik özel kastın da bulunması zorunludur²⁰⁹. Aksi

c) Suç işlemek amacı etrafında fiili bir birleşme yeterli olup örgütün varlığının kabulü için suç işlenmesine gerek bulunmadığı gibi işlenmesi amaçlanan suçların konu ve mağdur itibarıyla somutlaştırılması mümkün olmakla birlikte, zorunluluk arz etmemektedir. Örgütün faaliyetleri çerçevesinde suç işlenmesi hâlinde, fail, örgütteki konumuna göre, üye veya yönetici sıfatıyla cezalandırılmasının yanında, ayrıca işlenen suçtan da cezalandırılacaktır.

d) Örgüt niteliği itibarıyla devamlılığı gerektirdiğinden, kişilerin belli bir suçu işlemek veya bir suç işlemek için bir araya gelmesi hâlinde, örgütten değil ancak iştirak iradesinden söz edilebilecektir.

e) Amaçlanan suçları işlemeye elverişli, üye, araç ve gerece sahip olunması gerekmektedir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

²⁰⁷ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 26.11.2020 Tarihli ve 2019/9.MD-463 Esas, 2020/482 Karar Sayılı İlamında, "...Örgüt, soyut bir birleşme olmayıp bünyesinde hiyerarşik bir ilişki barındırmaktadır. Bu hiyerarşik ilişki, bazı örgüt yapılanmalarında gevşek bir nitelik taşıyabilir. Oluşturulan bu ilişki sayesinde örgüt, mensupları üzerinde hâkimiyet tesis eden bir güç kaynağı niteliğini kazanmaktadır. Bu nedenle niteliği itibarıyla devamlılık arz eden örgütün varlığı için ileride ihtimal dâhilindeki suç/suçları işlemek amacı etrafındaki fiili birleşme yeterlidir. Buna karşın, kişilerin belirli bir suçu işlemek için bir araya gelmesi hâlinde ise örgüt değil, iştirak ilişkisi mevcuttur..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

²⁰⁸ Yrg. 6. C. Dai'nin 29.01.2020 Tarihli ve 2017/3208 E. ve 2020/261 K. Sayılı İlamında, "... Sanıklar tarafından, katılan ...'e karşı yağma eyleminin birden fazla kişiyle, işyerinde, var olan veya varsayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak, suç örgütüne yarar sağlamak maksadıyla gerçekleştirildiğinin anlaşılması karşısında; sanıkların eylemlerine uyan TCK'nın 149/1. maddesinin (c) ve (f) bentlerinin yanı sıra (d) ve (g) bentleri ile de uygulama yapıp, aynı Kanunun 61. maddesine göre temel ceza tayini gerektiği düşünülmeden, yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

²⁰⁹ Antalya BAM. 8. C. Dai'nin 08/07/2020 Tarihli ve 2019/322 E., 2020/1762 K. Sayılı İlamında, "...Sanıklar ile müştekiler ... ve ... ile aralarında her hangi bir ticari ilişki bulunmamasına rağmen, her ikisinin ayrı ayrı olan borçlandırılma işleminden sonra örgütün talimatları doğrultusunda hareket ederek 500.000 TL değerindeki müstakil evin yağmalanması eylemine bilerek ve isteyerek katılarak çıkar amaçlı suç

halde, suçun işlenme şekline göre, TCK'nın 149/1-f maddesinde düzenlenen yağma suçunun var olan ya da halk arasında yaygın şekilde varlığına inanılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu gücün etkisinde yararlanılarak işlenmesi veya diğer nitelikli hallerin uygulanması gerekeceği değerlendirilmektedir.

Yağma suçunun suç örgütüne yarar sağlanması amacıyla işlenmesinde, göz önünde tutulması gereken ikinci önemli husus, TCK'nın 149/1-f maddesinde düzenlenen yağma suçunun aksine, suç örgütünün mutlak surette var olan bir suç örgütü olması gerekliliğidir²¹⁰. Var olmayan ya da var olmadığı halde varsayılan bir suç örgütü olması halinde bu nitelikli hal uygulanamayacaktır. Bu durum, failin suç örgütüne yarar sağlaması yönündeki saikine ilişkin özel kastının doğal bir sonucudur²¹¹.

Fail suç örgütüne üye olmaksızın, sadece suç örgütüne yardım amacıyla hareket etmesi bu nitelikli halin uygulanması için yeterlidir²¹². Buna karşın, failin aynı zamanda örgüt üyesi olması durumunda gerçek içtima kuralları uyarınca, hem örgüt üyeliğinden hem de nitelikli yağmadan sorumlu olacaktır. Ancak, örgütün terör örgütü olması durumunda ise, terör örgütü faaliyetleri dahilinde yağma suçu işlense de, TCK'nın 149/1-g maddesinde düzenlenen yağma suçunda cezada artırım öngörülmeyip, sadece nitelikli hal nedeniyle daha ağır ceza düzenlenmekle, Terörle Mücadele Kanununun²¹³ (TMK) 5/2 maddesi uyarınca cezada artırım yapılmasına gerek bulunmadığı değerlendirilmektedir.

örgütüne bilerek ve isteyerek yardım, birlikte faillikle örgüt faaliyeti kapsamında nitelikli yağma suçlarını işledikleri..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

²¹⁰ Yaşar/Gökcan/Artuç, s. 4371.

²¹¹ Yrg. 6. C. Dai'nin 29.01.2020 Tarihli ve 2019/647 E. ve 2020/522 K. Sayılı İlamında, "... Mağdur ...'a karşı yağma suçunu; birden fazla kişi ile birlikte, var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak, suç örgütüne yarar sağlamak maksadıyla ve iş yerinde işleyen sanık ... hakkında 5237 sayılı TCK'nın 149/1. maddesinin (c-f-g) bentlerinin yanında (d) bendi ile de uygulama yapılması gerektiğinin gözetilmemesi karşı temyiz bulunmadığından bozma nedeni yapılmamıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

²¹² Antalya BAM. 8. C. Dai'nin 08/07/2020 Tarihli ve 2019/322 E., 2020/1762 K. Sayılı İlamında, "...Sanıklar ...'in örgüte hâkim olan hiyerarşik ilişki içinde olmamakla beraber örgüt üyeleriyle birlikte suç işleyerek veya örgüte yasadışı eylemleri için olanak sunarak, iş vererek, örgütün toplumsal yapıda yasadışı biçimde kökleşmesini sağlayacak olaylara katılarak örgütün amacına bilerek ve isteyerek hizmet etmek suretiyle çıkar amaçlı silahlı suç örgütüne bilerek ve isteyerek yardım etmek suçunu işledikleri, iletişim ve fiziki takip kararları, iletişimin tesbiti ve teknik/fiziki takip tutanakları, arama el koyma kararları ve arama el koyma tutanakları, ekspertiz raporları, olay yeri inceleme tutanakları, mağdur ve tanık beyanları ile sanık savunmaları dikkate alındığında sabit olduğu anlaşıldığından sanıkların eylemlerine uyan TCK'nun 220/7. maddesi atfıyla TCK'nun 220/2. maddesi gereğince ayrı ayrı cezalandırılmalarına karar verilmiş, suç işlemek için kurulan örgütün silahlı olması nedeniyle sanıklara verilen cezada TCK'nun 220/3. maddesi gereğince gerekli artırımlar yapıldığı..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

²¹³ 12/04/1991 tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu, **Resmi Gazete**, 12 Nisan 1991, Sayı: 20843 Mükerrer.

Suç örgütünün terör faaliyetlerinde bulunma ya da adi suçlar için işlenmesi arasında hiçbir fark yoktur. Önemli olan TCK'nın 220. maddesinde düzenlenen bir suç örgütü olmasıdır. Örneğin sadece yağma ve hırsızlık suçlarını işlemek için kurulan bir örgüt olabileceği gibi, PKK gibi terör örgütü olması da mümkündür.

Failin almış olduğu para veya eşyayı örgüte yarar sağlamak için almış olması yeterli olup, bu yararın örgüte aktarılıp aktarılmaması bu nitelikli halin uygulanmasına engel oluşturmaz. Bu fıkranın gerekçesine göre, örgüte üye olmaya, örgüte bağış ya da aidat ödemeye mağdurun zorlanması durumunda bu nitelikli hal uygulanacaktır. Ancak, yağma suçunun konusunu mal oluşturmakla, örgüte zorla üye toplama girişimlerinin bu nitelikli hal kapsamına girmeyeceği değerlendirilmektedir.

3.2.8. Suçun Gece Vakti İşlenmesi

765 Sayılı TCK'nın 497. maddesinde yer verilen "geceleyin" yağma suçunda, 5237 Sayılı TCK'nın 149/1-h maddesindeki cezadan daha az ceza öngörülerek düzenlenmiştir. 5237 Sayılı TCK'nın 6/1-e maddesine gece vakti aynen, "Gece vakti deyiminden; güneşin batmasından bir saat sonra başlayan ve doğmasından bir saat evvele kadar devam eden zaman süresi" şeklinde²¹⁴, 765 Sayılı TCK'nın 500/3. maddesine benzer şekilde düzenlenmiştir. Gece vaktinin tespiti uygulamada Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP)

²¹⁴ Yrg. 6. C. Dai'nin 29/09/2020 Tarihli ve 2018/3249 E. ve 2020/3080 K. Sayılı İlamında, "...Oluşa, dosya içeriğine ve Mahkemenin oluşa uygun kabulüne göre; olay günü saat; 21.00 sıralarında, mağdur ...'ı yanına çağırıp kolundaki künyeyi isteyen ve aldığı olumsuz yanıt üzerine "Üçe kadar sayıyorum, vermezsen başını taşa vururum!" şeklindeki tehdidinden korkan mağdurun verdiği suç konusu eşyayı alan sanığın, mağdurun ve çevrelerinde bulunan kişilerin ısrarları üzerine elindeki künyeyi mağdurun ön tarafına doğru yere attığının; suç tarihinde güneşin batış saatinin; 17.51 ve dolayısıyla TCK'nin 6/1-e maddesine göre "gece"nin saat 19.51'de başladığının anlaşılması karşısında; sanığın eyleminin bir bütün halinde TCK'nin 149/1-h maddesi kapsamında tamamlanmış yağma suçunu oluşturduğu..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 03.05.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 06.04.2021 Tarihli ve 2020/634 E. ve 2021/6869 K. Sayılı İlamında, "...Nitekim Dairemiz, bu düşüncelerden hareketle verdiği 24.05.2018 günlü, 2017/5297 esas ve 2018/8102 sayılı kararında, sanık müdafinin müvekkili hakkında TCK'nın 143. maddesinin uygulanmaması gerektiğini temyiz nedeni yaptığı olayda, ilk derece mahkemesi ve istinaf ceza dairesinin 27.01.2015 günü, suçun işlendiği saat dilimi olarak kabul ettiği 18.30 - 21.00 saatleri arasında değil de gündüz sayılabilecek başka bir saatin suç saati olarak kabul edilip edilmemesini, yani suç saatinde ilişkin sübut konusunu denetlemenin bir maddi vaka denetimi olacağını, temyiz denetiminde bunun yapılamayacağını, suçun işlendiği kabul edilen saatin TCK'nın 6/1-e. maddesi uyarınca gece vakti olup olmadığı, buna bağlı olarak aynı Kanun'un 143. maddesinin somut olayda uygulanması gerekip gerekmediği, gerekiyorsa doğru uygulanıp uygulanmadığının denetlenmesinin ise, hukuksal denetim olduğunu, hukuksal denetimle sınırlı inceleme sonunda, somut olayda, suç saati olarak kabul edilen gece vakti olduğunu ve uygulamanın hukuka uygun olarak yapıldığını tespit ederek temyiz isteminin esastan reddiyle hükmün onanmasına karar vermiştir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

üzerinden temin edilebilmektedir.

Yağma suçunun gece vakti işlenmesinin nitelikli hal olarak düzenlenmesi, uygulanan cebir ve/veya tehditle zaten korkutucu niteliğe sahip yağma suçunu daha da korkutucu, sonuç almaya daha elverişli hale getirmesi kadar, failin mağdur veya başkalarının tanınmasının zorluğu ile kaçıp kurtulmasının gündüz vaktine nazaran daha kolay olmasından kaynaklanmaktadır²¹⁵.

Yağma suçunun icrasına ilişkin cebir ve/veya tehdidi gündüz icra etmeye başlayan failin, devam eden hareket sürecinde malı aldığı ve eylemin sonlandığı saatin geceye denk gelmesi durumunda yine bu nitelikli hal uygulanacaktır. Başka bir anlatımla, cebir ve/veya tehdit ile alma unsurlarından herhangi birinin gecedeki zaman dilimine gelmesi bu nitelikli halin uygulanması için yeterli kabul edilmektedir²¹⁶. Ancak bunun için suçun işlendiği zaman diliminin kesinlikle doğru tespit edilmesi gerekmektedir. İdari uygulamayla sürekli yaz saati uygulamasına geçilmesi gibi durumlarda, bu değişikliğin yapıldığı tarihlere denk gelen suçların değerlendirilmesinde bu durumun göz önüne alınması gerekmektedir.

Uygulamada sıklıkla karşılaşılan sorun, kamera görüntülerinin soruşturma aşamasında kolluk tarafından tespiti aşamasında, güncel olup olmadığı, güncel saate göre ne kadar ileri veya geri olduğunun görüntü izleme tutanağına yazılmasının unutulmasıdır. Bu durumda olay saati mağdura ve varsa tanıklara sorularak, ya da sanığın ilk savunmasına göre tespit edilebiliyorsa sorun doğmayacak ve beyanlarına göre gece vaktinin uygulanıp uygulanmayacağı değerlendirilecektir. Tüm bunlara rağmen yağma suçunun gece vakti işlenip işlenmediği tam olarak tespit edilemiyor ve kuşkulu kalıyorsa, *şüpheden sanık yararlanır ilkesi* uyarınca gece vakti uygulanmayarak, suçun işleniş şekline göre basit yağma ya da diğer yağma suçunun diğer nitelikli halleri uygulanabilecektir²¹⁷.

²¹⁵ Yrg. 6. C. Dai'nin 06.04.2021 Tarihli ve 2020/634 E. ve 2021/6869 K. Sayılı İlamında, "... sanık .. hakkında katılan ..'ya yönelik yağma suçlarının silah kullanılarak, birden fazla kişi ile birlikte, konutta ve işyerinde, gece vakti işlendiğinin anlaşılması karşısında; 5237 sayılı Yasanın 149. maddesinin 1. fıkrasının (a), (c) bentlerinin yanı sıra (d), (h) bentleri ile de uygulama yapılması gerektiğinin düşünülmemesikarşı temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

²¹⁶ Eker, s. 180.

²¹⁷ Adana BAM 8. C. Dai'nin 22.04.2021 Tarihli ve 2019/3751 E. ve 2021/1339 K. Sayılı İlamında, "...Mağdur S. ve tanık G.'in soruşturma aşamasında alınan ifadelerinde "olay akşamı saat 22:00 sularında sanığın mağdurun işyerine geldiğini ve olayın bu saatten sonra gerçekleştiğini" beyan ettikleri, işyerinde bulunan kamera kayıtlarının incelenmesine ilişkin Görüntü İnceleme Tutanağında ise "olay günü saat 20:18 sularında sanığın işyerine geldiğinin ve saat 20:26 sularında yağma olayının gerçekleştiğinin" yazılı olduğu,

Yağma suçunun gece vakti alışveriş merkezlerinde (AVM) işlenmesi halinde, geceye denk gelen çalışma saatleri içerisinde dahi AVM'lerin sürekli aydınlık olmaları nedeniyle, gecenin artırımı nedeni olarak düzenlenmesine konu edilen, korku, tanınmasındaki güçlük, yakalamadaki zorluk ve kaçmadaki kolaylık söz konusu olmayacağından, gece saatinde AVM içerisinde yağma suçu işlenilirse bu nitelikli halin uygulanmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

3.3. Daha Az Cezayı Gerektiren Haller

5237 Sayılı TCK'nın 150. maddesinde, “*Daha az cezayı gerektiren hal*” başlığı altında aynen, “ (1) *Kişinin bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit veya cebir kullanması halinde, ancak tehdit veya kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır. (2) Yağma suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek ceza üçte birden yarıya kadar indirilebilir.*” şeklinde düzenlenmeye yer verilmiştir. 2. fıkrasındaki yer alan “*indirilir*” şeklindeki emredici ibaresi, 29.6.2005 Tarihli ve 5377 Sayılı Kanunun²¹⁸ çerçeve 17. maddesiyle, hakimın takdirine bırakılarak, “*indirilebilir*” şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir. Birinci fıkrada, failin hukuk düzenince onaylanan ve kabul gören bir hukuksal ilişkiden kaynaklanan alacağının, borçlu

olay günü yani yani 03.08.2019 günü ... ilçesinde güneşin saat 18:46'da battığı, yaz saati uygulaması da gözetildiğinde gece vaktinin 20:46'da başladığı, görüntü inceleme tutanağında kamera saatinin güncel saat ile uyumlu olduğuna ilişkin bir ibare de bulunmadığı dikkate alındığında; mahkemece, sanıktan, mağdurdan ve tanık G.'dan tekrar kamera saati de sorulmak suretiyle olayın saat kaçta gerçekleştiğinin belirlenmesi, gerekirse, kamera saatinin güncel saat ile uyumlu olup olmadığı hususunda araştırma yapılması, bu şekilde beyanlar ile kamera saati arasındaki olayın gerçekleştiği saate ilişkin çelişki giderildikten sonra olayın tam saati belirlenip sanık hakkında TCK'nın 149/1-h maddesinde düzenlenen “gece vakti” hükümlerinin uygulanmasının gerekip gerekmediğinin belirlenmesi gerekirken eksik inceleme ve araştırma ile yazılı şekilde hüküm kurulması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.05.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 17.02.2021 Tarihli ve 2019/289 E. ve 2021/2730 K. Sayılı İlamında, “...Suçun işlendiği tarihte ... ilçesinde, yaz saati uygulamasına göre güneşin batış saatinin 19:38 olduğu, geceden sayılan zaman diliminin ise güneşin batış saatinden bir saat sonra 21:38'de başlaması, olaya ilişkin hazırlanan tutanaklar ile suça sürüklenen çocuklar ve mağdurun, olayın saat 21:30 sıralarında gerçekleştiğini beyan ettiklerinin ve mahkemece eylemin belirtilen saate işlendiğinin kabul edildiğinin anlaşılması karşısında; suç saatinin kesin şekilde belirlenerek yağma suç Suçun işlendiği tarihte Ödemiş ilçesinde, yaz saati uygulamasına göre güneşin batış saatinin 19:38 olduğu, geceden sayılan zaman diliminin ise güneşin batış saatinden bir saat sonra 21:38'de başlaması, olaya ilişkin hazırlanan tutanaklar ile suça sürüklenen çocuklar ve mağdurun, olayın saat 21:30 sıralarında gerçekleştiğini beyan ettiklerinin ve mahkemece eylemin belirtilen saate işlendiğinin kabul edildiğinin anlaşılması karşısında; suç saatinin kesin şekilde belirlenerek yağma suçunun gece veya gündüz sayılan hangi zaman diliminde işlendiğinin tespit edilmesi gerektiği gözetilmeden, suça sürüklenen çocuklar hakkında TCK'nın 149/1- (h) bendiyle uygulama yapılması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 03.05.2021.

²¹⁸ 29/06/2005 tarih ve 5377 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, **Resmî Gazete**, 07 Temmuz 2005, Sayı: 25868.

mağdur tarafından zamanında ödenmemesi nedeniyle, alacağını geri alabilmek için, kanun yollarına başvurmak yerine, kendiliğinden harekete geçerek tehdit ya da cebir yollarına başvurmak suretiyle alacağını almaya çalışması hali, cezai yaptırım altına alınmıştır. İkinci fıkrasında ise, yağma suçunun gerek nitelikli gerekse basit yağma suçunun konusuna ilişkin para veya eşyanın değerinin az olması durumlarında cezada belirlenen makas aralığında indirim yapılması öngörülmüştür.

765 Sayılı TCK'nın 308. maddesinde aynı husus *Kendiliğinden Hak Alma-İhkak-ı Hak Suçu* olarak aynen, “*Bir kimse Hükümete müracaata muktedir olduğu ahvalde iddia eylediği bir hakkı istihsal maksadiyle eşya üzerinde kuvvet sarfiyle kendiliğinden hakkını ihkak ederse otuz liradan elli liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.*

Eğer fail eşya üzerine değil de şahıslara karşı tehdit veya şiddet istimal etmiş olursa bir aydan bir seneye kadar hapis ve elli liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur.

Şiddet silah ile veya dövme veyahut yaralamak ile vukua gelirse işbu dövme veya yaralamaktan dolayı 456 ncı maddenin birinci fıkrasında beyan olunan ahvalden daha ağır bir netice husule gelmediği takdirde hapis iki aydan ve ağır cezayı nakdi kırk liradan aşağı olamaz.

Cürmün faili hakkını ispat ederse göreceği cezanın dörtte üçü kadarı indirilebilir.

Resen takibi iktiza eden diğer bir cürüm dahi birlikte irtikap olunmamış olmak şartıyla bu maddede beyan olunan cürümden dolayı takibat icrası şahsi dava ikamesine bağlıdır.” şeklinde düzenlenmiştir.

765 Sayılı TCK'nın 308. maddesindeki düzenlemenin, özel düzenleme niteliğinde oluşu, resen soruşturulan başka bir suçla birlikte işlenmemesi halinde şikayete bağlı oluşu, eşya ve kişi üzerinde ağırlığına göre uygulamanın net ve kabul edilebilir, takdir sınırlarını somut çerçeve ile düzenler şekilde ayrıştırması nedenleriyle daha başarılı olduğu düşünülmektedir.

3.3.1. Suçun Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi

5237 Sayılı TCK'nın 150/1 maddesinde, fail/faillerin hukuk düzenince tanınan ve hukuki bir ilişkiden doğan para veya eşyaya dayalı alacağının, borçlu mağdur/mağdurlarca zamanında verilmemesi veya ödenmemesi nedeniyle, alacağını ya da malını geri alabilmek

için, kanun yollarına başvurmaksızın, kendiliğinden harekete geçerek cebir ve/veya tehdit kullanmak suretiyle alacağını veya malını alması veya almaya çalışması suç olarak düzenlenmiştir.

Ancak, sebepsiz yere işlenen yağma suçunda öngörülen cezaların fazlalığı nedeniyle, failin haklı alacağını tahsile kalkışmak için, yağma suçunda kullanılan cebir ve/veya tehdit yoluna başvurulması halinde, fail hakkında yağma suçundan değil, eyleminin niteliğine göre sadece tehdit ya da kasten yaralama suçundan ceza verilebilecektir. Bu maddenin benzer türü, yukarıda yer verildiği üzere, 765 sayılı TCK'nın 308. maddesinde "*kendiliğinden hak alma-ihkak-ı hak*" suçu şeklinde, bağımsız bir suç tipi şeklinde düzenlenmişti. 5237 Sayılı TCK'da ise bu şekilde bağımsız bir suça yer verilmemiştir. 765 sayılı TCK'nın 308. maddesinde "*kendiliğinden hak alma-ihkak-ı hak*" suçunda eşyaya yönelik kuvvet ve insanlara yönelik cebir-şiddet veya tehdit cezalandırılırken, 5237 Sayılı TCK'nın 150/1 maddesinde, eşyaya yönelik cebir kaldırılarak, sadece insana yönelik cebir ve/veya tehdit cezalandırılmıştır²¹⁹.

Bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit ya da cebir yoluna başvurulması durumunda, yağma suçuna ilişkin TCK'nın 148 veya 149. maddelerinden hüküm kurulamayacaktır. Bu maddelerin yerine, sadece TCK'nın 106. maddesinde düzenlenen tehdit ya da 106/2. maddesinde düzenlenen nitelikli tehdit ile TCK'nın 86 veya 87. maddelerinde düzenlenen kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanabilecektir. Bu tür durumlarda, TCK'nın 106. maddesinde düzenlenen tehdit suçu CMK'nın 253. maddesi uyarınca uzlaşmaya tabi hale gelmekle, cezalandırmadan önce uzlaşma yoluna gidilmesi de gerekmektedir. Aynı şekilde TCK'nın 86/1-2 maddelerinde düzenlenen kasten yaralama suçları açısından da öncelikle uzlaşma yoluna gidilmelidir. TCK'nın 86/2. maddesinde düzenlenen kasten yaralama suçunun şikayete tabi olduğu da göz ardı edilmemelidir. Buradan hareketle, TCK'nın 148-149. maddelerinde düzenlenen hiçbir haklı sebebe dayanmayan basit ve nitelikli yağma suçlarında öngörülen "*altı ila onbeş yıl*" arasındaki yüksek cezalara nazaran, TCK'nın 150. maddesinde, hukuki alacak hakkı saikine ilişkin daha az ceza içeren kanuni düzenlemenin bu açıdan yerinde olduğu değerlendirilmektedir.

²¹⁹ Gökçen/Balcı, s. 114.

TCK'nın 150. maddesinin gerekçesi de bu doğrultuda olup, “*Madde metninde, yağma suçunun daha az cezayı gerektiren hâlleri belirlenmiştir. Bu hükme göre, bir hukukî ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit veya cebir kullanılması hâlinde, tehdit veya kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır. Böylece, Kanunda, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 308 inci maddesinde tanımlanan ve ‘ihkakı hak’ veya ‘kendiliğinden hak alma’ diye ifade edilen suç tanımına ayrıca yer verilmemiştir.*

Maddenin ikinci fıkrasında, yağma suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek cezada indirim yapılması gerektiği kabul edilmiştir.” şeklindedir.

5237 Sayılı TCK'nın 150. maddesine konu olan “*hukukî ilişkiye dayanan alacak*” deyimiyile, hukuksal açıdan herhangi bir eşya veya para borcu olan mağdurdan sanığın hakkını alması anlatılmaktadır. Alacak hakkı, malvarlığını ilgilendiren, geçici, kişiye bağlı ve nispi bir faydalanma hakkıdır. Alacak hakkı bilindiği üzere, sadece borçluya karşı ileri sürülebilir. Nispi olması gereğidir ki, sadece borçluya karşı ileri sürülebilecek bir hak olma özelliği arz etmektedir. Başka bir anlatımla herkese karşı ileri sürülmesi mümkün olmayıp, yalnızca borçlu mağdura karşı ileri sürülebilir. Mağdur ile fail arasında hukuk düzenince onaylanan bir alacak-borç ilişkisi yoksa, TCK'nın 148-149. maddelerinde düzenlenen hiçbir hukukî ilişkiye dayanmayan basit ve nitelikli yağma suçları uygulanırken, TCK'nın 150. maddesinde düzenlenen hukukî ilişkiye dayanan alacak düzenlemesi uygulanmayacaktır. TCK'nın 150. maddesinde düzenlenen hukukî ilişkiye dayanan alacak düzenlemesinin uygulanabilmesi için, fail ile mağdur arasında mutlak surette alacak hakkı doğuran herhangi bir hukuksal ilişkinin bulunması gereklidir. Ancak, amacı sadece maddi gerçeği aramak olan ceza muhakemesi açısından, failin aralarındaki bu hukukî ilişkiyi tanık beyanı da dahil olmak üzere, yazılı olan veya olmayan her türlü delille ispat etmesi de mümkündür. Hatta, sanığın samimi anlatımıyla, ispat edemese de, sübjektif alacak inancının dosyadaki tüm delillerle birlikte inandırıcı olduğu yolunda vicdani kanaat oluşması halinde de, mağdurun inkarına nazaran, failin savunmasına üstünlük tanınarak, TCK'nın 150. maddesinin fail lehine uygulanması gerekmektedir. Mağdurun borcunu veya edimini kaçamaklı olarak kabul eden anlatımı da, alacaklı failin bu lehe kanuni düzenlemeden yararlanması sonucunu doğuracaktır. Bu anlamda, hukukî ilişkinin, kanunlarda düzenlenen şekil şartlarına uygun olarak kurulmasının zorunlu olmadığını, hukuk düzeni tarafından kabul edilen meşru bir hukukî ilişki olmasının yeterli olacağını

söylemek mümkün görünmektedir. Konusu meşru olmayan, kumar borcu²²⁰, evlenme tellallığı, bahis, tefecilik²²¹ ve fuhuş karşılığı gibi eksik borç sayılan ve borçlu tarafından rızası ile ödenmediği takdirde talep edilmesi için kanuni olanak bulunmayan alacaklar için TCK'nın 150. maddesinin uygulanamayacağı açıktır.

TCK'nın 150. maddesi sadece, mağdurun aynı veya nakdi hukuki ilişkide borçlu konumunda, failin ise alacaklı konumunda bulunması gerekmekte olup, sadece alacağı kadarını cebir ve/veya tehditle talep etmesi halinde bu özel düzenleme uygulanacaktır²²².

Ancak, failin alacağının üzerinden geçen zaman diliminde değerinin azalması ile para alacağında faiz uygularken, eşya alacağında ise, örneğin mağdura sıfır araç sattıktan ve bir yıl kullanımdan sonra, aracın aynının teslimi dışında, ikinci el ile sıfır değeri arasındaki farkı da cebir ve/veya tehditle talep etmesi durumunda ikili ayrıma gidilecektir. Bu durumda, hata ile hakkından fazlasını istemesi durumunda, TCK'nın 30/2 maddesi gereği hatasından yararlanacak ve hakkında TCK'nın 150/1 maddesi uygulanabilecektir.

²²⁰ İzmir BAM 15. C. Dai'nin 24/03/2021 Tarihli ve 2021/138 E. ve 2021/485 K. Sayılı İlamında, "...Yargıtay kararında da belirtildiği üzere kumar borcunun hukukten korunan geçerli bir borç olmadığı, mağdur Y.'in kumar oynayıp kaybetmesi üzerine sanık B.'dan kumar borcunu ödemek için faizle borç para aldığı, sanık B.'in mağdur Y.'a 500 TL verip bunun karşılığında 1500 TL senet aldığı, bu borcun da bir hukuki ilişkiden kaynaklanan alacak verecek borcu olmayıp haksız kazanca ilişkin olduğu, sanık B.'in ve sanığa senedi tahsil etmek için yardım eden diğer sanıklar R. ve T.'in mağdur Y.'a karşı cebir ve tehdit ile senedi tahsil etmek için gerçekleştirdikleri eylemlerin yaralama ve tehdit suçlarını oluşturmayı küll halinde yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu dairemizce kabul edilmiş, sanıklar hakkında ağır ceza mahkemesince tehdit ve kasten yaralama suçlarından cezalandırılmaları için kurulan hükmün kaldırılarak, suçun işleniş şekli, suçun işlendiği zaman ve yer, kasıtlarının yoğunluğu, birden fazla arttırım sebebinin birlikte gerçekleşmesi hususları gözetilerek alt sınırdan bir miktar ayrılmanın ceza adaletine, dosya kapsamına ve sanıkların eylemine uygun düşeceği anlaşılmakla sanıkların ayrı ayrı yağmaya teşebbüs suçundan cezalandırılmalarına karar vermek gerekmiştir. ..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.05.2021.

²²¹ Yrg. 6. C.D.'nin 06.11.2013 Tarihli ve 2013/1714 Esas, 2013/21963 Karar Sayılı İlamında, "...Olay tarihinde mağdurlar C. ve A.'in birlikte yaşadıkları, ekonomik olarak sıkıntıya girmeleri nedeni ile kazanç elde etmek için borç para veren sanık M.'dan 4.000.-TL. parayı bir ay sonra 5.000.-TL olarak ödeme koşulu ile alıp, mağdur C.'nin asıl borçlu, mağdur A.'in kefil olarak imzaladığı senedi sanık M.'a verdikleri, ilerleyen zamanlarda borcu tümüyle ödeyemeyen mağdurlar bu defa 3.000.-TL parayı bir ay sonra 3.800.-TL olarak ödeme koşulu ile senet karşılığı sanıktan aldıkları, mağdurların sanıktan toplam 7.000.-TL para almalarına karşın toplam 8.800.-TL lik senet düzenleyip verdikleri, mağdurların şikayet tarihine kadar 6.275.-TL ödemede buldukları, sanığın ise yapılan ödemeleri dikkate almadan anaparanın üzerine faiz alacağı ekleyerek toplam 14.000.-TL parayı tahsil etmek için cebir şiddet ve tehdit eylemlerini gerçekleştirdiğinin anlaşılması karşısında; sanığın C. ve A.'e karşı gerçekleştirdiği eylemlerinin, değişik zaman ve mekanlarda birden fazla cebir ve tehdit ile aynı borç ile ilgili olarak senede bağlanan ve uzlaşılacak miktarının çok üstünde ödemeyi sağlamaya yönelik gerçekleştiği, bu yönde yapılan tehdit eylemleri mağdurlara yönelik yağma suçunun içerisinde değerlendirilmesi gerekip tek yağma suçunu oluşturduğu ve bu yönde ayrıca hüküm kurulduğu gözetilmeden, sanık M. hakkında ayrıca anılan mağdurlara yönelik olarak iki defa tehdit suçlarından yazılı şekilde hüküm kurulması ..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.05.2021.

²²² Veli Özer Özbek/Koray Doğan/Pınar Bacaksız, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, 14. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2019, s. 667.

Aksi halde, yani bilerek ve isteyerek, ilk görüşte anlaşılır ve maruz görülemez şekilde hakkindan fazlasını istemesi durumunda, hukuk düzeni failin haksız zenginleşme isteğini korumayacağından, fail hakkında TCK'nın 150/1 maddesi uygulanamayacaktır.

Yine fail hakkında TCK'nın 150/1 maddesinin uygulanmasında dikkat edilecek ikinci husus, failin alacak borç ilişkisinin tarafı olmasıdır. Buradaki taraf kavramını da ikiye ayırarak incelemekte yarar vardır. Alacaklı fail tarafından, alacağının tahsili için çeksenet mafyası olarak bilinen üçüncü kişilerle anlaşması durumunda, bu üçüncü kişilerin alacak ilişkisinin alacaklı tarafında yer almadıkları açık olmakla TCK'nın 150/1 maddesinden yararlanmaları mümkün olmayıp, haklarında mutlak surette TCK'nın 148-149. maddeleri uygulanacaktır. Ancak, failin yanında ona destek olmak amacıyla bulunan oğlu, kızı, babası, kardeşi, dayısı, amcası, halası, teyzesi, dedesi ve benzeri akrabaları ile yakın arkadaşlarının da fail ile birlikte bu nitelikli halden yararlanması gerektiği değerlendirilmektedir. Yargıtayın bu konuda zaman içerisinde değişen kararlarına ilgili konuda ayrıntılarıyla yer verilecektir.

Yargıtay, fiile iştirak eden kişilerle alacaklı arasında akrabalık, arkadaşlık, tanıdıklık, iş ortaklığı veya işveren-işçi ilişkisi şeklinde, örneğin, alacaklının eşi, kardeşi, çocukları, arkadaşı, damadı, tanıdığı, iş ortağı, işçisi ve benzeri kişileri, TCK'nın150/1. maddesi koruması kapsamına alırken, bu kişilerin dışında kalan alacaklı failin alacağın tahsili için menfaat karşılığı anlaştığı, çeteci, tetikçi, tahsilatçı gibi diğer kişileri kapsam dışında tutarak, TCK'nın 148-149 maddelerindeki basit ve nitelikli yağma suçlarından sorumlu tutmuştur²²³.

Öğretide, yağma suçunda, bir hukuki ilişkiye dayanan hal de bulunsa, “*daha az cezayı gerektiren hal*” başlığı altında, TCK'nın 150. maddesinin düzenlenmesi suretiyle cezada indirim yapılmasına gerek olmayıp, bu durumun hatalı olduğuna dair görüşlerde vardır²²⁴. Oysa, yukarıda açıklanmaya çalışılan nedenlerden dolayı, TCK'nın 150. maddesinin hak ve nasafet ilkeleriyle hakkın özü noktasında bağdaşmasına karşın, aksinin kabulünün, alacağını alamayan mağdurun, bir de üstüne üstlük TCK'nın 148-149. maddeleri uyarınca altı ila onbeş yıl arasında hapis cezasına mahkum edilerek ikinci kez

²²³ Mehmet Günay, “Yağma Suçunun Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi”, **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, 2015, C.0, S.5, s.476, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/155594> e.t. 17.05.2021.

²²⁴ Centel/Zafer/Çakmut, **Kişilere Karşı İşlenen Suçlar**, s. 374.

mağdur edilmek suretiyle, adalete olan inancı derinden zedeliyeceği değerlendirilmektedir.

5237 sayılı TCK'nın 144. maddesinde hırsızlık suçunun, bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenmesi, daha az ceza verilmesini gerektiren bir düzenleme olmasına karşın, yağma suçunun bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenmesi durumunda ise yağma suçunda daha az ceza verilmesi öngörülmemekle, yağma suçu yerine, sadece tehdit veya kasten yaralama suçunun uygulanacağı düzenlenmiştir. Buna karşılık yağma suçunun bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenmesi esnasında, cebir ve/veya tehditle kasten yaralama suçu yanında, mağdur borçlunun hürriyetinden yoksun bırakılması durumunda ise gerçek içtima kuralları uyarınca, tehdit ve kasten yaralama suçları dışında ayrıca kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçuna ilişkin TCK'nın 109-110 maddeleri de uygulanacaktır. Çünkü, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu, mala karşı suçlar içerisinde düzenlenmeyip, kişilere karşı suçlar içerisinde düzenlenmekle, TCK'nın 150/1 maddesi içerisinde yer verilmesi de, ayrıca uygulanması gerekmektedir.

Ayrıca, TCK'nın 150. maddesinde "*Daha az cezayı gerektiren hal*" başlığı altında düzenleme yapıldıktan sonra, tehdit ve kasten yaralama suçlarının uygulanacağına ilişkin düzenleme yapılması yerine, 765 Sayılı TCK'nın 308. maddesinde düzenlenen "*Kendiliğinden hak alma-ihkak-ı hak*" suçu veya TCK'nın 144/1-b, 159/1 maddesine benzer daha az cezayı içeren bir bağımsız suç oluşturan kanuni düzenleme veya yağma suçuna nazaran belirlenecek cezada, belirli oranda indirim yapılmasının ve bu indirimin uygulanmasıyla bulunacak ceza miktarının, yaralama ve/veya tehdit halinde, kasten yaralama ve tehdit suçları için kanunda öngörülen ceza miktarlarından daha az olamayacağına yönelik bir kanuni düzenleme yapılmasının, gerekçeli karar yazımı, af, adli sicile kayıt ve benzeri konularda TCK'nın sistematığı açısından daha iyi olacağı yönünde de görüşler bulunmaktadır²²⁵. Oysa, zaten parasını ve/veya eşyasını CMK sistematığı içerisinde mağdur konumunda görülen kişiye kaptıran faile, bir de üstelik af kapsamına alınması güç, yüz kızartıcı yağma suçundan daha az ceza verilecek kanuni düzenleme yapılsa dahi, mağduriyetine neden olabileceği değerlendirilip, gerekçeli kararın kasten yaralama ve/veya tehdit suçundan yazılabileceği, adli sicile de bu şekilde bildirilebileceği, af düzenlemelerinin de belirlenen bu yeni suç türüne özgü değerlendirilebileceği

²²⁵ Eker, s. 186.

düşünülmekle birlikte, sadece TCK'nın 150. maddesinde “*Daha az cezayı gerektiren hal*” başlığının kaldırılmasıyla da aynı sonuca ulaşılabileceği değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, 5237 Sayılı TCK'nın 150/1. maddesinde düzenlenen, yağma suçunun bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla işlemiş olması halinin uygulanabilmesi için, mağdurdan hukuki ilişkiye dayanan alacağı olması, alacağı kadarını talep etmesi, cebir ve/veya tehdidin bu alacağını tahsil edebilmesi için mağdura karşı gerçekleştirilmesi ve tüm bu hususların birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir. Alacaklı olduğu mağdur yerine çocuğuna, eşine cebir ve/veya tehdit uygulanması durumunda ise bu lehe düzenlemeden yararlanması mümkün değildir.

Yine yağma suçunda, failer hakkında, TCK'nın 150/1. maddesi aracılığıyla hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit ve/veya kasten yaralama suçundan hüküm kurulduğunda, yağma suçunun daha az cezayı gerektiren hali olarak öngörülen bu suçla ilgili 5237 Sayılı TCK'nın 29. Maddesinde düzenlenen haksız tahrik uygulanamayacaktır²²⁶. Aynı şekilde failin, alacağını ödemesi için katılana hitaben farklı günlerde birden fazla sözlü olarak veya mesajla tehdit etmesi durumunda da, TCK'nun 150/1 maddesi uyarınca daha az cezayı gerektiren tehdit suçundan hüküm kurulurken TCK'nın 43 maddesi uygulanamayacaktır²²⁷.

3.3.1.1. Hukuki İlişki, Alacak Hakkı ve Kavramı

Hukuki ilişki, hukuk dünyasında kabul görerek, hak, alacak ve borç doğuran, varlığı koruma altında bulunan, kanuni ve geçerli sayılan iş ve işlemler olarak adlandırılabilir. Alacak hakkı malvarlığını ilgilendiren, şahsi, nispi ve geçici bir haktır. Nispi olması nedeniyle, herkese karşı değil, sadece borçluya karşı ileri sürülebilir. Bu

²²⁶ Yrg. 6. C. Dai'nin 16.03.2021 Tarihli ve 2020/1170 E. ve 2021/4974 K. Sayılı İlamında, “...*Sanıklar hakkında, TCK'nın 150/1. maddesi delaletiyle hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit suçundan hüküm kurulduğunun anlaşılması karşısında; yağma suçunun az cezayı gerektiren hali olarak öngörülen bu suçla ilgili 5237 sayılı TCK 29. maddesinde düzenlenen haksız tahrik hükümlerinin uygulanamayacağından tebliğnamede bu konuda bozma isteyen düşünceye katılmamıştır...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.05.2021.

²²⁷ İzmir BAM. 21. C. Dai'nin 09/10/2020 Tarihli ve 2020/1092 E., 2020/220 K. Sayılı İlamında, “...*Bu açıklamalar ışığında somut olaya bakıldığında; sanığın, alacağını ödemesi için katılana hitaben farklı günlerde birden fazla mesaj göndererek tehdit ettiği anlaşılın ve kabul edilen olayda suçun işleniş biçimi, olayın özelliği ve sanığın özgülünen kastı da gözetilmek suretiyle, sanığın eyleminin bir bütün halinde “hukuki bir alacağı tahsil amacıyla yağma” suçunu oluşturduğu ve TCK'nun 150/1 maddesi uyarınca daha az cezayı gerektiren tehdit suçundan hüküm kurulurken TCK'nın 43 maddesinin uygulanamayacağını düşünülmemesi ...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.05.2021.

anlamda para, edim veya eşyaya bağlı borcun tarafları arasında ileri sürülebilmektedir. Borç ve alacak ilişkisi kaynağı olmakla sadece borçlu gerçek veya tüzel kişi ya da kişilere karşı ileri sürülebilir.

Hukuki ilişki de en başında var olan, alacaklı ve borçlu konumundaki kişilerin bazı hukuksal işlemlerle değişmesi mümkündür. Bilindiği üzere, alacak-borç ilişkisinde borçlunun değişmesi, tarafların karşılıklı iradelerine dayalı sözleşme düzenlemeleriyle ya da kanundan kaynaklı nedenlere dayanmaktadır. Borçlu kişinin değişmesi de, borcun iç ya da dış üstlenilmesi yoluyla olmaktadır. Borcun iç üstlenilmesine Türk Borçlar Kanunu (TBK)²²⁸ 197. maddesinde yer verilmiş olup, borç bizzat ifa edilerek veya alacaklı kişinin rızasıyla ve borçlu kişinin isteğiyle, ayrıca borçlu ve üstlenen kişinin rızalarının karşılıklı uyuşmasıyla üstlenilebilmektedir. Borcun dış üstlenilmesine ise, TBK'nın 196. maddesinde borçlu kişinin yerine alacaklı ile yapılan sözleşmeyle, başka bir kişinin geçmesiyle olmaktadır. Borcun gerek iç gerekse dış üstlenilmesinde, alacaklı failin cebir ve/veya tehditle borcu iç veya dış üstlenen üçüncü kişiden alacağını alması durumunda, TCK'nın 148-149 maddelerinde düzenlenen yağma suçu yerine, TCK'nın 150. maddesinde düzenlenen daha az cezayı gerektiren tehdit ve/veya kasten yaralamadan sorumlu tutulacağı değerlendirilmektedir.

Borçlunun vekili ya da yardımcısına karşı işlenmesi durumunda da, kanun koyucunun alacak hakkını korumaya yönelik lafzi ve gai yorumundan hareketle, alacaklı fail hakkında, TCK'nın 150. maddesinde düzenlenen daha az cezayı gerektiren tehdit ve/veya kasten yaralamadan sorumlu tutulacağı değerlendirilmektedir.

Alacaklı tarafın, TBK'nın 183. maddesi uyarınca, kanundan, sözleşmeden ya da işin niteliği engel oluşturmadıkça, borçlunun rızasına ihtiyaç duyulmaksızın, hukuk düzenince kabul edilebilir şekilde değişmesi mümkündür. Yeni alacaklı failin cebir ve/veya tehditle kişiden alacağını alması durumunda, TCK'nın 150. maddesinde düzenlenen daha az cezayı gerektiren tehdit ve/veya kasten yaralamadan sorumlu tutulacağı değerlendirilmektedir. Alacağın temlikinin, devir alan kişinin devir işlemlerinden sonra ve hukuk düzeninin aradığı koşulların yerine getirilmesi halinde, yeni alacaklı failin, devir alan kişiden cebir ve/veya tehditle alması durumunda, TCK'nın 150/1 maddesinden yararlanacağı açıktır. Ancak, şeklen bir devir olduğu halde, gerçekte devredilmemesi ve

²²⁸ 11.01.2011 Tarihli ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu, **Resmi Gazete**, 4 Şubat 2011, Sayı; 27836.

çek-senet mafyasına mensup kişilerce alacağın yeni sahibiymişçesine mağdur borçludan cebir ve/veya tehditle alınması durumunda, gerek asıl alacaklı gerekse görünürde alacaklı mafya üyelerinin TCK'nın 150/1 maddesinden yararlanamayacağı değerlendirilmektedir.

Miras yoluyla alacak ya da borcun el değiştirmesi de 4721 Sayılı TMK'nın 599. maddesinde düzenlenmiş olup, mirasbırakanın ölümü sonrasında mirasın alacak ve borçlarıyla bir bütün olarak mirasçılara geçeceği düzenlenmiştir. Mirasçıların terekenin borca batık olması halinde, mirasın açılmasından itibaren üç ay içerisinde mirası usulüne uygun şekilde reddetmemeleri durumunda, terekeyi tüm borçlarıyla birlikte kabul ettikleri açıktır. Bu durumda, murisinden alacak ve borçlarıyla malvarlığını devralan mirasçı mağdura karşı alacaklı failin, devir alan kişiden cebir ve/veya tehditle alması durumunda, TCK'nın 150/1 maddesinden yararlanacağı açıktır. Buna karşılık, kanuni süresinde borca batık mirası reddeden mirasçılarının, murislerinin borçlarından sorumlu tutulmaları kanunen beklenemeyeceğinden, bu kişilere karşı alacaklı failin, cebir ve/veya tehditle alacağını alması durumunda, gerek asıl alacaklı gerekse görünürde alacaklı mafya üyelerinin TCK'nın 150/1 maddesinden yararlanamayacağı değerlendirilmektedir. Ancak, mirasçının mirası reddettiğini bilmeyen kişinin bu durumunun anlaşılması ya da mahkemece anlaşılması durumunda, TCK'nın 30/2 maddesinde düzenlenen hatasından yararlanacağı ve hakkında TCK'nın 150/1 maddesinin uygulanabileceği değerlendirilmektedir.

5237 Sayılı TCK'nın 150. maddesinde düzenlenen "*hukuki ilişkiye dayanan alacak*" nedeniyle daha az cezayı gerektiren kasten yaralama ve tehdit suçlarının uygulanmasının nedeni, meşru bir edimi yerine getirmek zorunda olan mağdurun, hukuka aykırı olarak borcunu yerine getirmemesi nedeniyle, failin uğradığı mağduriyettir. Bu manada, mağdurun şahsı üzerinde cebir ve/veya tehdit kullanılmasına yönelik faili suça iten saiki ve mağduriyeti göz önünde bulundurulmaktadır.

TCK'nın 150. maddesinde düzenlenen yağma suçunun bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenmesi durumunda ise, fail, konusu para veya eşya olan hukuki ilişkinin alacaklı tarafı olup, mağdur da borçlu tarafını oluşturmaktadır. Çoğu kez rastlantığı üzere, mağdur, dolandırarak haksız yarar sağladığı ya da geri ödemek veya geri vermek konusunda söz verdiği parayı vermeyerek veya eşyayı zamanında veya eksiksiz olarak iade etmediği için, alacaklı konumunda olan fail ve yakınlarıyla arasında sorunlar yaşamaktadırlar. Hukuki ilişkide borçlu ve alacaklı taraftan beklenen, zamanında

edimlerini yerine getirmeleri, getirmeme veya getirememe durumunda, icra daireleri, mahkemeler aracılığıyla alacaklarına kavuşmalarıdır. Oysaki uygulamada durum bazen bundan farklı olmakta, alacağını alamayan fail bu mağduriyetini kanuni yollar dışına çıkarak ve bazen üçüncü kişileri de olaya dahil ederek, haklıyken haksız durumuna düşmekte ve kendisiyle beraber üçüncü kişilerle sanık konumuna geçerek hem kendisi ikinci kez mağduriyet yaşarken hem de üçüncü kişileri de mağdur edebilmektedir.

Hukuk düzenince tanınan ve sonuç alınması mümkün ilişkiler hukuki ilişki kapsamında olmakla, failin TCK'nın 150. maddesindeki yağma suçunda uygulama olan, yağma suçu yerine, sadece uzlaşmaya²²⁹ ve kısmen de şikayete tabi tehdit ve/veya kasten yaralamadan sorumlu tutulabilmesinin ilk şartı, taraflar arasında hukuk düzenince tanınan ve korunan bir hukuki ilişkinin gerçek anlamda bulunması zorunluluğudur. Bu hukuksal ilişki alacak-borç ilişkisi olabileceği gibi, belirli bir edimin ifası ya da alınan eşyanın iadesi de olabilir. Buradan hareketle alacaklı kişinin, çek-senet mafyası²³⁰ olarak bilinen örgütsel ya da bireysel olarak hareket eden kişilerle anlaşması durumunda, ne olacaktır? Bu durumda, mağdurdan şahsi ya da kurumsal hiçbir alacakları olmayan bu üçüncü kişilerce mağdurdan cebir ve/veya tehditle alacağın ya da eşyanın alınması durumunda, TCK'nın 150. maddesindeki lehe düzenlemeden yararlanamayacaklardır. Böyle bir durumda, sadece alacaklı gerçek kişi TCK'nın 150. maddesindeki lehe düzenlemeden yararlanacaktır. Mağdurla hiçbir hukuki ilişkisi ve alacağı olmayan çek-senet mafyasına dahil bu kişiler ise eylemlerin niteliğine göre, TCK'nın 148 veya 149. maddeleri uyarınca cezalandırılacaklardır.

²²⁹ Yrg. 6. C. Dai'nin 07.04.2021 Tarihli ve 2020/1753 E. ve 2021/7013 K. Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriğine göre; parasını tahsil edebilmek amacıyla tehditte bulunan sanığın eyleminin 5237 sayılı Yasanın 150/1. delaletiyle 106/1-1. maddesindeki tehdit suçunu oluşturduğu, 24.11.2016 tarihinde kabul edilen 6763 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 34. maddesi gereğince suçun uzlaşma kapsamında kaldığı gözetilerek, taraflara usulünce uzlaşma önerisinde bulunularak sonucuna göre işlem yapılmasında zorunluluk bulunması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 06.05.2021.

²³⁰ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.12.2019 Tarihli ve 2015/6-978 Esas, 2019/690 Karar Sayılı İlamında, "...Önceki uyumsuzluklarda varılan sonuca göre; inceleme dışı sanık E... 'in birlikte yaşadıkları dönemde mağdura verdiği 7.000 TL borcun ödenmesi için yasal yollara başvurmayı söz konusu alacağını çek-senet tahsilatı yapan sevgilisi M. önderliğindeki suç örgütü aracılığıyla elde etmek istemesi, sanık N'in de suça konu örgütün talebi doğrultusunda bahsi geçen alacağı mağduru tehdit etmek suretiyle tahsil etmesi karşısında alacak hakkı sahibi E. ile aralarında herhangi bir akrabalık bağı ve geleneksel yakınlık bulunmayan sanık N. hakkında TCK'nın 150. maddesinde düzenlenen yağma suçunun daha az cezayı gerektiren nitelikli hâlinin uygulanma koşullarının bulunmadığı kabul edilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 06.05.2021; Mehmet İşçeneroğlu, "Yağma Suçunun Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi", **Yüksek Lisans Tezi**, Kocaeli Üniversitesi SBE, Kocaeli 2019, s. 74.

5237 Sayılı TCK'da, 765 Sayılı TCK'nın 308. maddesinde bağımsız bir suç türü olarak düzenlenen, “*kendiliğinden hak alma-ihkak-ı hak*” suçu gibi bir suç türü düzenlenmemiştir. Ancak bu durum, TCK'nın 150. maddesinde bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla yağma şeklinde düzenlenmiştir. Yukarıda, bazı yazarlar tarafından, hırsızlık suçunda TCK'nın 144, dolandırıcılık suçunda TCK'nın 159, belgede sahtecilik suçunda TCK'nın 211. maddesindeki gibi bağımsız suç türü olarak düzenleme yapılmamasının oluşturabileceği sıkıntılara yer verilmişti. Oysaki, TCK'nın 150. maddesinin, bağımsız suç türleri olan TCK'nın 86-87. maddelerinde düzenlenen kasten yaralama ile TCK'nın 106. maddesinde düzenlenen tehdit ve nitelikli tehdit suçlarına atıf yapan yerinde bir düzenleme olduğu değerlendirilmektedir. Böylece 765 Sayılı TCK'nın 308. maddesinde “*Adliye Aleyhine*” işlenen bir suç türü şeklinde düzenlenen ihkak-ı hak suçunu oluşturan fiillerden tehdit ve/veya kasten yaralama suçları, 5237 Sayılı TCK'nın 150/1. maddesinin atfı nedeniyle “*Kişilere Karşı Suçlar*” içerisinde yer almaktadır. Bu düzenlemeyle, hukuki ilişkiye dayanan bir alacağın tahsili amacıyla tehdit ve/veya cebir kullanılması durumunda, fiil şeklen yağma suçunu oluşturmaya karşın, failin saikine ve oluşan mağduriyetine üstünlük tanınmak suretiyle, daha az ceza içeren kasten yaralama ve/veya tehdit suçundan yargılanması murad olunmuştur.

5237 Sayılı TCK'nın 150/1. maddesinin uygulanabilmesi için, fail ile mağdurun arasında, fail lehine konusu para, edim ya da eşya olan bir alacak hakkının bulunması, bu alacak hakkının kanunen meşru kabul edilen bir hukuksal ilişkiye dayanması gerekmektedir. Ancak, bu hukuki ilişkinin icra dairelerinde veya mahkemelerde talep edilebilen bir hukuki ilişki olması zorunluluğu bulunmamaktadır. Buradan hareketle, 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun²³¹ (HMK) 200. maddesinde belirlenen 2.500 TL'lik üst sınır, 201. maddesindeki senede karşı tanıkla ispat yasağı, 202. maddesindeki delil başlangıcı ile diğer kanuni düzenlemeler ile diğer kanunlardaki istisnaların hiçbir önemi yoktur. Çünkü, ceza hukukunun yegane amacı sadece maddi gerçeği bulmak olmakla, faille mağdur arasındaki hukuki ilişkiyi tanık beyanı da dahil olmak üzere, yazılı olan senet²³², sözleşme veya olmayan her türlü delille ispat etmesi olanaklıdır. Hatta, sanığın

²³¹ 12/01/2011 tarih ve 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, **Resmi Gazete**, 04 Şubat 2011, Sayı: 27836.

²³² Yrg. C. Gnl. Krl'nin 14.01.2020 Tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar Sayılı İlamında, “...*İnceleme dışı sanık Ş...’ün, iş yerinde kiracı olarak bulunan katılanlara 500.000 TL borç verdiği, bu borç para*

samimi anlatımlarıyla, ispat edemese de, sübjektif olarak alacağına olan inancı konusunda dosyadaki tüm delillerle birlikte iddiasının inandırıcı olduğu yolunda mahkemede vicdani kanaat oluşması durumunda da, mağdurun borcunu inkarına karşın, failin savunmasına üstünlük tanınarak, TCK'nın 150. maddesi fail lehine uygulanabilecektir. Buna karşılık, failin soyut iddiadan öteye geçmeyen alacak iddialarında durum ne olacaktır? Bu durumda, mağdurla olay öncesi tanışıklığı olup olmadığı sorulmalı, alacak ilişkisinin dayanağı konusunda varsa belge yoksa tanık beyanı olup olmadığı sorgulanmalıdır. Yine, failin soruşturma aşamasına yansıyan, olaydan hemen sonra sıcağı sıcağına alınan ilk ifadesinde dahi hiç geçmeyen, kendi içerisinde ve yargılama aşamasıyla uyum göstermeyen, salt TCK'nın 150. maddesindeki daha az ceza alma iradesine yönelik, mağdurdan alacaklı olduğu yolundaki savunmalarına ise, gerçek dışı olduğu yolunda tam bir vicdani kanaat oluşması halinde itibar edilmeyebilecektir²³³. Ancak, bu tür olaylarda, çoğunlukla failin, mağdurdan alacaklı olmasa yağma suçunu işlemeyecek olması hali gerçekleşmekle, failin sübjektif alacak iradesine üstünlük tanınmasının, daha doğru sonuca götüreceği değerlendirilmektedir.

karşılığında tehdit ile her biri 100.000 TL'lik beş adet senet aldığı, katılanların bu borcu ödeyememesi üzerine ödemeleri için baskı yapmaya başladığı, 26.03.2009 tarihinde saat 14.30 sıralarında sanık Mestan ile katılan D... 'in evine gittiklerinde sanık M... 'ın katılan D... 'e hitaben "Evi almak isteyen şahsın yanına giderek ne edip edin bu evi 265.000 TL'ye alsın, yoksa 230.000 TL'lik borcunuza karşılık ben alacağım, on beş gün içinde bu iş bitecek." dediği, katılan D... 'in "Ben ne güzel satmıştım, siz işi bozdunuz, bizi vurduracak mısınız T... 'in adamlarına?" diye sorması üzerine sanık M... 'ın "Adam vurdurulacak olsa T... 'e ihtiyaç yok, benim babam şizofren hastası, ona vurdururum, otuz beş gün sonrada karşınıza dikerim, hatta bir polisi vurup öldürdü, otuz beş gün sonra çıktı, raporu var"; Ş... 'ün de "Babası bana telefon açıp duruyor, senin bir sıkıntın var, varsa hemen ben halledeyim diyor." diyerek katılan D... 'i borcun ödenmesi konusunda tehdit edip "On beş gün süreniz var." diyerek evden ayrıldıkları, yapılan tehditler sonucunda şikâyetçi M... 'nın 03.04.2009 tarihinde üzerine kayıtlı dubleks evi sanık M... 'ın eşinin üzerine devrettiği olayda; Ş... 'ün hukuki alacağını tahsil etmek amacıyla katılanlara karşı yağma eylemini gerçekleştirdiği sırada muhasebe müdürü olarak on bir yıl yanında çalışmış olan sanık M... 'in da onunla birlikte hareket ederek yağma eylemine iştirak ettiği, bu nedenle sanık M... hakkında da TCK'nın 150. maddesinin 1. fıkrasının uygulanması gerektiği kabul edilmelidir. Bu itibarla, Yerel Mahkemenin direnme kararına konu hükmünün sanık M. hakkında TCK'nın 150/1. maddesinin uygulanması gerektiğinin gözetilmemesi isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 06.05.2021.

²³³ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2020 Tarihli ve 2019/6-647 Esas, 2020/407 Karar Sayılı İlamında, "...TCK'nın 150. maddesinin birinci fıkrasının uygulanabilmesi için taraflar arasında bir hukuki ilişki bulunması yeterli olmayıp ayrıca sanığın bu hukuki ilişkiye dayanan bir alacağının da bulunması gerektiği, her ne kadar küçükbaş hayvan alım satımından dolayı sanık ... ile katılan arasında bir hukuki ilişki bulunsa da bu hukuki ilişkide alacaklı olan tarafın katılan, borçlu olan tarafın ise sanık ... olduğu, dolayısıyla sanık ... 'ın katılıandan bir hukukî ilişkiye dayanan alacağının bulunmadığı, aksine katılanın kendisine küçükbaş hayvan vermesinden dolayı borcunun bulunduğu, suçta konu arabanın da bu borç nedeniyle katılana verildiği hususları göz önünde bulundurulduğunda sanık ... hakkında TCK'nın 150. maddesinin birinci fıkrasının uygulanma koşullarının oluşmadığı kabul edilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 06.05.2021.

Yine, mağdurun borcunu veya edimini kaçamaklı olarak kabul eden anlatımı da, alacaklı failin bu lehe kanuni düzenlemeden yararlanması sonucunu doğuracaktır²³⁴. Bu anlamda, hukuki ilişkinin, kanunlarda düzenlenen şekil şartlarına uygun olarak kurulmasının zorunlu olmadığını, hukuk düzeni tarafından kabul edilen meşru bir hukuki ilişki olmasının yeterli olacağını söylemek mümkün görünmektedir. Konusu meşru olmayan, kumar borcu²³⁵, evlenme tellallığı, bahis, tefecilik²³⁶ ve fuhuş karşılığı gibi

²³⁴ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 17.12.2013 Tarihli ve 2013/1-452 Esas, 2013/612 Karar Sayılı İlamında, "...Sanık ... ile katılan arasında yapıldığı belirtilen düğün salonu devrine ilişkin dosya içerisinde herhangi bir belge bulunmamakta ise de, katılanın tüm aşamalarda sanık ...'a 2000 yılında 2.000 Liralık çek ve 8.000 Liralık araç karşılığında ... isimli düğün salonunu devrettiğini kabul etmiş olması göz önünde bulundurulduğunda, sanık ... ile katılan arasında hukuk düzenince kabul edilebilir meşru bir hukuki ilişki olduğu sabittir. Sanık ...'ın 2000 yılında düğün salonunu devir alırken toplam 10.000 Lira ödemiş olmasına karşın, katılandan 17.500 Lira almış olmaları, düğün salonunun devrinin üzerinden suç tarihi itibarıyla dokuz yıla yakın bir zaman geçmesi ve alacak miktarının asıl alacağın yanında faizi de kapsaması hususları göz önüne alındığında, hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla hareket edildiği gerçeğini ortadan kaldırmayacaktır. Bu nedenle, yerel mahkemece, sanık ...'ın eylemini 5237 sayılı TCK'nun 150/1. maddesi kapsamında hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla gerçekleştirdiği kabul edilerek tehdit suçundan cezalandırılmasına karar verilmesi isabetli iken, sanık Y... 'ın ağabeyi olan sanık H... 'ın hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla eyleme iştirak ettiği gözetilmeden, tehdit suçundan cezalandırılması yerine, yağma suçundan cezalandırılmasına karar verilmesi usul ve kanuna aykırı olup, Özel Daire bozma kararı bu yönüyle yerindedir. Bu itibarla, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının 2009 yılı Ocak ayında gerçekleştirilen eylem yönüyle reddine karar verilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 02.05.2021.

²³⁵ Yrg. 6. C. Dai'nin 30.01.2019 Tarihli ve 2018/2352 E. ve 2019/370 K. Sayılı İlamında, "...1- Sanık A... 'ın mağdur H... 'a yönelik eyleminde; a-2006 yılının Ocak ayında mağdur H..., sanıklar A... ve H... ile kumar oynayıp 5000 TL borçlanınca sanık H... 'a boş senet verdiği, borçlarını ödeyebilmek umuduyla birkaç kez daha kumar oynayıp önce 10.000 TL daha sonra 2.500-3.000 TL daha borçlandığı, borçlarının bu şekilde çoğalması üzerine mağdurun 2006 yılı Nisan ayının sonlarına doğru İstanbul iline gidip kendisine ulaşılmaması için telefon numarasının değiştirdiği; Mağdur H... 'in bu şekilde ortadan kaybolduğunu görüp ulaşamayan sanık A..., mağdurun kumar borcunu tahsil etmek amacı ile yanında bir takım kişilerle birlikte mağdur H... 'ın ağabeyi mağdur M... 'a ulaşıp kardeşi H... 'in kumar borcunu ödemesi için tehdit ve darp ettikleri; Sanık A... 'ın 2007 yılı yaz aylarının sonlarına doğru ceza evine girdikten sonra, sanık A... 'ın kardeşi sanık A... 'ın, mağdur M... 'dan aynı parayı istemeye başlayıp, mağdur M... ile ... adlı işyerinin önündeki sokakta karşılaştıklarında sanık A... 'ın müştekiye hitaben "Paramızı verin yoksa kardeşin Hüseyin'in orta parmağını kırarım" diyerek tehdit ederek para istediği, bu aşamadan sonra sanık A... 'ın herhangi bir eylem ve söylemi bulunmadığı gibi diğer sanıkların eylemlerine doğrudan ve/veya yardım eden fail olarak katılmadığı dikkate alındığında; sanık A... 'ın eyleminin bir bütün olarak yağmaya kalkışma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, tamamlanmış yağmadan yazılı şekilde mahkumiyetine karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 06.05.2021; Yrg. 6. C.D.'nin 20.09.2018 Tarihli ve 2015/2697 Esas, 2018/5809 Karar Sayılı İlamında, "...Mağdurun olay gecesi saat 22:00 sıralarında sanıklardan E... 'ın işlettiği ... ilçesi ... Köyündeki kahvehaneye gittiği ve burada sanıklardan E... ve Ö... ile kumar oynayarak yaklaşık 500.-TL kazandığı, masadan kalkmak istemesi üzerine sanıklardan E... 'ın mağdurun yakasına yapışarak "benim 250.-TL zararım var bu parayı vereceksin yoksa seni buradan çıkartmam" dediği, mağdurun parayı iade etmek istememesi üzerine de yüzüne yumrukla vurduğu ve boğazını sıkarak mağdurunu masanın alt tarafına doğru yatırdığı, bunun üzerine korkan mağdurun sanık E... 'e 250.-TL para verdiği, ardından sanıklardan Ö... 'ün "benim de 150.-TL zararım var ben ne olacağım" dediği, bu sırada sanık E... 'in oğulları olan sanıklar Öz... ve H... 'in kahvehanenin kapılarını tutarak katılanın dışarı çıkmasını engelledikleri, sanık ... 'ın oğullarına mağduru kastederek "çıkarmayın dışarıya 150.-TL versin öyle dışarı çıksın" dediği, sanık ... 'ın katılanın kafasına vurmaya çalışmasıyla mağdurun 150.-TL daha çıkarıp sanık ... 'e verdiği olayda; sanıkların eyleminin yağma ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarını oluşturduğu, kasten

eksik borç sayılan ve borçlu tarafından rızası ile ödenmediği takdirde talep edilmesi için kanuni olanak bulunmayan alacaklar için TCK'nın 150. maddesinin uygulanamayacağı açıktır.

Sonuç olarak, fail ile mağdur arasındaki hukuki ilişki her türlü delil ile ispatlanabilir. Bunlar içerisinde, tanık anlatımı, delil başlangıcı sayılabilecek belgeler, sözleşmeler, senet ya da tarafların inandırıcı sübjektif irade açıklaması şeklindeki samimi beyanları da yeterlidir. Örneğin, aralarındaki hukuki ilişkiyi reddederek gerçekte satın aldığı televizyonun fail tarafından bağışlandığı, ya da satın aldığı evin parasını ödediğini beyan eden mağdurun buna ilişkin belge sunamaması durumları, TCK'nın 150. maddesinin uygulanması gerekliliği koşullarına örnek olarak gösterilebilir. Fail alacaklı olduğu konusunu belge ya da tanıkla ispat edemese de, mahkemede samimi anlatımı ve mağduriyetini dile getirmesine ilişkin sübjektif iradesine üstünlük tanınması gerektiği değerlendirilmektedir. Ancak, hukuki ilişkinin tahsili için yağma suçunda tahrik hükümlerinin uygulanmasına imkan bulunmamaktadır²³⁷.

Alacak hakkı, konusu para, eşya ya da başkaca hukuk düzenince meşru kabul edilen bir edimi yerine getirmek zorunda olan ve borçlu konumunda bulunan kişiye yönelik olarak, alacaklı konumunda bulunan kişinin sahip olduğu ve kullanabileceği hakları ifade etmektedir. Bu açıdan bakıldığında, yukarıda ayrıntılarına değinilen malvarlığına ilişkin haklar içerisinde yer almaktadır.

yaralama suçunun basit şeklinin yağma ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının unsuru niteliğinde olduğu gözetilmeden, sanık E... hakkında ayrıca yaralama suçundan yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 06.05.2021.

²³⁶ Yrg. 6. C.D.'nin 17/01/2019 Tarihli ve 2016/7575 Esas, 2019/94 Karar Sayılı İlamında, "...Sanık M... hakkında tefecilik suçu ile sanıklar M... ve Z...hakkında yağma suçundan kurulan hükümlerin incelenmesinde; Yakınan S...ün, sanık M...'dan aldığı toplam borç miktarının 20,000 TL olduğu, buna karşılık sanığın alacağına çok üzerinde bir miktarı tahsile yönelik olarak eylemini gerçekleştirmiş olması karşısında, sanıkların müştekiye karşı eyleminin, yağmada daha az cezayı gerektiren hal başlıklı TCK'nin 150/1. maddesi delaletiyle tehdit suçunu oluşturduğu yönündeki görüşe iştirak edilmemiştir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 07.05.2021.

²³⁷ İzmir BAM. 8. C. Dai'nin 24/03/2021 Tarihli ve 2020/2819 E., 2021/455 K. Sayılı İlamında, "...Olay tarihinde ... isimli işyerinin işletmecisi olan sanık ...'ün öncesi itibarıyla gelip sahte para veren mağdur ...'ın olay gecesi eğlenmeye gelip sahte para vermesi sebebiyle hesabı ödememesinden dolayı çıkan tartışma sonucu sanık tarafından mağdurun elindeki silahla vurmak suretiyle BTM ile giderilebilir şekilde yaralandığı, ve havaya ateş etmek suretiyle silahla tehdit edildiği, tarafların, dinlenen tanıkların beyanları ile, incelenen CD içeriğinin ve kayıtların incelenmesi ile hukuki alacak sebebiyle mağdurun sanık tarafından dövülüp tehdit edildiği sabit olmakla, yağma suçlarından haksız tahrik söz konusu olmayacağından yerel mahkemece TCK madde 150 delaleti ile kasten yaralama ve silahla tehditten dolayı haksız tahrik altında işlendiğinin kabulü ile kurulan hükmün ve buna istinaden dairemizce verilen istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararların yerinde olmadığı anlaşılmalı, BAM Cumhuriyet Savcılığının bu yöndeki itirazı yerinde görülmele, haksız tahrik hükümleri uygulanmaksızın sanığın hukuki alacak sebebiyle mağdura yönelik yaralama ve silahla tehdit eylemleri sübut bulduğundan cezalandırılmasına karar verilmek suretiyle aşağıdaki hüküm kurulmuştur..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 07.05.2021.

Alacak hakkı şahsa bağlı ve sadece sınırlı sayıda belirli kişilere karşı ileri sürülebilen nisbi nitelikte bir hak olmakla, yalnızca borçluya karşı ileri sürülebilmektedir. Bu açıdan bakıldığında, suç ve cezaların şahsiliği kadar, mağdurun şahsından kaynaklı nedenlerin de, failin lehine ya da aleyhine olarak ileri sürülebilmesi mümkün görünmektedir. Başka bir anlatımla, mağdur konumunda bulunan kişi borçlu değil, alacak verecek hiçbir ilgisi bulunmayan, borçlunun eşi, kayınbabası veya kardeşi olursa, failin, sınırlı sayıda ve belirli kişiler arasında söz konusu olan nisbi haktan yararlanması söz konusu olmayacaktır²³⁸. Buna bağlı olarak da daha az ceza almasını sağlayacak, TCK'nın 150. maddesindeki bir hukuki ilişkiye dayalı alacağın tahsili amacıyla yağma suçuna ilişkin lehe düzenlemeden yararlanması da mümkün olmayacaktır.

Alacak para olabileceği gibi, bir edimin yerine getirilmesi ya da öncesinde verilen bir eşyanın, örneğin arabanın geri verilmesinin istenmesi de olabilir. Burada önemli olan mutlak surette alacağın konusunun meşru ve hukuk düzenince onaylanan bir sebepten doğmasıdır. Buradan hareketle, kumar, fuhuş, fidye, yasadışı bahis, evlendirme tellallığı gibi konusu meşru olmayan ve hukukumuzda “*eksik borç*” olarak adlandırılan alacakların, mağdurdan cebir ve/veya tehditle yağma suretiyle zorla tahsili durumunda, fail/faillerin TCK'nın 150/1. maddesinden yararlanması mümkün değildir. TCK'nın 150/1. maddesinin sadece hukuk düzenin tanıdığı konusu meşru alacaklar için uygulanması mümkündür. Çünkü, kumar borcu gibi eksik borçlar, bilindiği üzere, borçlusu tarafından verilmemesi durumunda, alacaklı olan kişi tarafından, icra ve dava konusu edilemeyen borçlardır. Buna karşılık, kumar borcunun borçlu tarafından rızasıyla alacaklıya verilmesi durumunda ise geri istenmesi de mümkün değildir. Bu açıdan, kumarda kaybeden kişinin, rızasıyla alacaklıya ödediği para veya eşyayı sonrasında cebir ve/veya tehditle geri alması durumunda ne olacaktır? Burada ikili ayrıma gitmek gerekmektedir. Eğer kumar oynanırken hile ile oyun kazanılmış ve bu durumu bilmeyen fail tarafından rızayla mağdura ödeme yapıldıktan sonra, hileyi bir şekilde öğrenen failin cebir ve veya tehditle parasını geri alması durumunda TCK'nın 150/1. maddesinden yararlanması gerektiği değerlendirilmektedir. Aksi takdirde, hilesiz olarak kumar oyunu oynanmış ve fail

²³⁸ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2019 Tarihli ve 2017/6-653 Esas, 2019/583 Karar Sayılı İlamında, “...Alacak hakkı nispi bir hak olduğundan alacağın tahsili amacıyla tehdit ve cebir sadece borçluya karşı gerçekleştirilmelidir. Örneğin borçlu yerine borçla bir ilgisi bulunmayan borçlunun annesine veya babasına ya da bir akrabasına karşı cebir veya tehdit kullanılması durumunda fail hakkında TCK'nın 150/1. maddesi uygulanamayacaktır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.05.2021.

tarafından rızayla kaybedilen para ödendikten sonra cebir ve/veya tehditle alınmışsa, TCK'nın 150/1. maddesinden yararlanamayacak ve zilyetliği ve mülkiyeti rızasıyla mağdura gecen parayı cebir ve/veya tehditle geri almakla TCK'nın 148-149. maddeleri uyarınca yağma suçundan cezalandırılacaktır²³⁹.

Yine, failin soyut iddiadan öteye geçmeyen, aşamalarda ve özellikle soruşturma aşamasındaki ifadesinde hiç geçmeyen, yargılamanın ileri aşamalarında, tanık anlatımı, delil başlangıcı, ya da en azından mağdurla tanışıklığını dahi ortaya koyamayan soyut alacak iddialarına itibar edilemeyecektir²⁴⁰. 765 Sayılı TCK'nın 308. maddesinde soyut olarak alacak hakkı iddiası yeterli iken, 5237 Sayılı TCK'nın 150/1. maddesi bakımından daha az ceza alma amacını taşıyan, soyut iddia içeren savunmalarına itibar edilmesi mümkün olmayacaktır. Aksi takdirde, gerçekten alacağını alamayan mağdur failer için getirilen bu düzenlemenin, gerçekte alacağı olmayan mağdur failer için uygulanması, mağduru yağma eyleminden sonra ikinci kez mağdur edebilecektir. Bu nedenle, gerek mağdurun gerekse sanığın dikkatle dinlenilmesi, ifadelerinde geçen ortak tanıdıkları, alış-veriş ayrıntıları, belgelendirilemese de, mağdurun mal varlığında paranın verildiği tarihte

²³⁹ Yrg. 6. C.D.'nin 19.02.2020 Tarihli ve 2018/431 Esas, 2020/696 Karar Sayılı İlamında, "...Sanık Ş... 'in, mağdurun işlettiği kahvehanede kumar oynatıldığı ve kendisinin de oynatılan bu kumar gelirine ortak olduğunu belirten ifadeleri, tanık olarak beyanları alınan ve söz konusu kahvehaneye komşu iş yeri ve ev sahiplerinin sanığın mağdurun işlettiği kahvehanede oynatılan kumar gelirine ortak olduğunu bildiklerine dair beyanları ve tüm dosya içeriğinden, mağdurun işlettiği kahvehanede kumar oynattığı ve sanık ile gün sonunda oynatılan bu kumar gelirini paylaştıklarının anlaşılması karşısında; kumar borcu hukuken korunan geçerli bir borç olmadığı gibi, ortada geçerli bir hukuki ilişkiden kaynaklanan alacak verecek ilişkisi de bulunmadığı gözetilmeden, sanık Ş... 'in yağma suçundan cezalandırılması yerine yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 07.05.2021.

²⁴⁰ Yrg. 6. C.D.'nin 21.01.2021 Tarihli ve 2019/2055 Esas, 2021/582 Karar Sayılı İlamında, "...5237 sayılı TCK'nın 150/1 maddesinin uygulanabilmesi için kişinin bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla hareket etmiş olmasının gerektiği ancak olayımızda sanık A.K.'un, mağdur sanıklar A.Ö. ve N.Ö. ile aralarında herhangi bir hukuki ilişki bulunmadığı gibi hukuki ilişkiye dayalı bir alacağının da olmadığını sanık savunmaları ve mağdur sanıkların aşamalarda değişmeyen beyanlarından anlaşılması karşısında, sanığın eyleminin yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu gözetilmeden, delillerin takdirinde yanlıya düşülerek, koşulları oluşmadığı halde yazılı şekilde hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla tehdit suçundan hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.05.2021; Van BAM. 4. C. Dai'nin 28/10/2020 Tarihli ve 2020/978 E., 2020/967 K. Sayılı İlamında, "...Katılan ile sanıklar arasında geçerli bir hukuki ilişkinin olup olmadığı var ise aralarındaki alacak-borç miktarı belirlenmesi açısından katılanın 2008-2015 yılları arasında ne işle meşgul olduğu, babası ve kardeşleri ile aynı işi yapıp yapmadığı husunda kolluk araştırması yaptırılıp, hukuki ilişkinin varlığını kanıtlayan herhangi bir hukuk davasının açılıp açılmadığı açıldı ise ne şekilde sonuçlandırıldığı, taraflar arasında icra takibi yapıp yapılmadığı, aralarında yapılmış bir borç sözleşmesi olup olmadığı ve hukuki ilişki ile ilgili tüm belge kayıtlar ve ticari defterler araştırılarak sanıklarca talep edilen ve/veya el konulan mal ile alacaklar arasında açık bir nispetlilik bulunup bulunmadığı hususunda gerekirse bilirkişi incelemesi de yaptırılıp sonucuna göre sanıkların hukuki durumlarının tespiti gerektiği gözetilmeden hüküm verilmek suretiyle CMK'nın 289/1-i maddesine aykırı davranılması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.05.2021.

gözlemlenen artış ve harcamalar ile, failin parayı hesabından çekip vermişse dekont örneği, altın bozdurmuş veya borç alıp vermişse ilgili kişilerin dinlenilmesi, bunların hiçbiri ile sonuca gidilemiyorsa, tüm dosya kapsamı dikkate alınarak, olay öncesi tanışıklıkları, iftira atmasını gerektirir neden olup olmadığı, mağdurun saygın bir kişiliği, işi olup olmadığı, suç tarihinde paraya veya ihtiyacı olup olmadığı kolluk aracılığıyla taraflarla akrabaları olmayan çevrelerinden sıkı ve gizli bir şekilde araştırılıp, ifadelerindeki çelişkiler üzerinde durularak, samimi görülen anlatıma değer verilmelidir. Aksine tutum ve eksik soruşturma, ilk oluşan kanaate göre açıklamalara veya belgelere kayıtsız kalma, yanlış anlamlar yükleme ve benzeri davranışlar telafisi mümkün olmayan adli hatalara yol açabilecektir.

Alacak hakkının başkasına, kanuni düzenlemelere uygun şekilde, ciro, aval ve benzeri şekilde devredilmesi ya da borçlunun yerine borcu ödeyerek yeni alacaklı konumuna geçilmesi durumlarında ise kanuni yoldan alacaklı konuma geçen failin mağdurdan cebir ve/veya tehditle alacağını alması ya da almaya teşebbüs etmesi durumunda, yeni alacaklı failde TCK'nın 150/1 maddesinden yararlanabilecektir. Mağdurdan alacaklı olan A'nın, mağdurun parasını ödememesi üzerine, onun yerine B'den alacağını alarak alacak hakkını B'ye temlik etmesi²⁴¹, B'nin A'dan alacağını istediğinde, mağdurdan alacağını istemesi söylendiğinde, dolaylı alacaklı konumuna geçen B'nin

²⁴¹ Yrg. 6. C.D.'nin 01.04.2014 Tarihli ve 2013/24809 Esas, 2014/8032 Karar Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriğine göre, tanık H...'un aralarındaki ortaklığın sona ermesi nedeniyle katılandan yaklaşık 2700 TL alacaklı olduğu, 2009 yılı Haziran ayında sanikle beraber katılanın işyerine gidip alacağının sanığa ödenmesini istediği, katılanın da bunu benimsediği hatta sanığa bir miktar ödeme yaparak alacağın temlik edilmiş olduğu, sanığın bir gün sonra katılanın işyerine gelip alacağının bir kısmını acele olarak istediği, hemen ödenmesi halinde kalanını almaktan vazgeçeceğini belirttiği, bunun üzerine katılanın istediği miktarı ödediği, ancak sanığın bir müddet sonra tekrar katılanın yanına gelip borcun kalan kısmını silmekten vazgeçtiğini söylediği, katılanın borcunu ödediğini ifade edip ödeme yapmaya yanaşmadığı, işyerine belli aralıklarla gelerek ısrarcı davranan sanığa küçük miktarlarda ödemeler yaparak borcun tamamını ödediğini, fazlasının istendiğini iddia ettiği, sanığın ise alacağını tam olarak alamadığını savunarak 03.09.2009 tarihinde telefonla mesaj gönderip ve daha öncesinde de aralarında geçen telefon görüşmelerinde alacağın ödenmesi konusunda katılanı tehdit ettiği, en son olarakta 08.09.2009 günü gündüz sayılan saat 18:30 sularında katılanın olmadığı bir sırada işyerine gidip çırak olarak çalışan tanık V...'ye "Patronunun bana borcu var, onu öde." dediği, tanık V...'nin "Patronum olmadan ödeme yapamam." diyerek katılanı telefonla aradığı ancak ulaşamadığı, bunun üzerine sanığın tanık V...'ye yönelik herhangi bir tehdit ve cebir kullanmaksızın borç ödeninceye kadar teminat olarak aldığı söyleyerek işyerinde bulunan vergi levhası, esnaf ve sanatkar sicil tastiknamesi, motorsiklet ruhsatı ve iki adet faturayı alıp ayrıldığı, ancak tanık V...'nin sonradan telefonla ulaşım durumu ilettiği katılanın müracaatı ile suç konusu belgelerle birlikte yakalandığı olayda; tanık H..., katılan ve sanık tarafından tartışmasız kabul edilen husus, tanık H...'un alacağının katılanın bilgisi dahilinde sanığa temlik edildiği, alacaklı konuma geçen sanığın, zaman zaman baskı uygulayıp ve bir kısım bahaneler ileri sürüp alacağın bir bölümünü tahsil ettiği, alamadığı kalan kısmı için ise katılana baskı kurup sık sık tehdit etmesi şeklinde gelişen eyleminin bir bütün halinde 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi delaletiyle 106/1. maddesi kapsamında kaldığı gözetilmeden, 03.09.2009 tarihi ve öncesinde gerçekleşen eylemlerin vasıflandırılmasında hataya düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 07.05.2021.

mağdurdan alacağını cebir ve/veya tehditle alması durumunda TCK'nın 150/1 maddesinden yararlanması bu durumlara örnek olarak gösterilebilir.

Cebir ve/veya tehdit yöntemiyle zor kullanılarak ve korkutularak alınan/alınmak istenilen para veya eşya miktarının, alacak miktarı ile orantılı olması gerekir²⁴². Alınan para veya eşya ile failin mağdurdan gerçekte alacaklı olduğu tutar arasında oldukça aşırı miktarda fark varsa, bu durumda TCK'nın 150/1 maddesinden yararlanması mümkün olmayacaktır. Bu durumda fail TCK'nın 148-149 maddelerindeki yağma hükümleri çerçevesinde cezalandırılabilir. Failin, mağdurdan alacaklı olduğu miktarın hesaplanmasında, asıl alacak miktarına gecikme süresi dikkate alınarak, enflasyon oranından kaynaklı faiz oranı da eklenmelidir. Burada dikkate alınacak diğer husus, fail ile mağdur arasındaki borçlanma ticari iş ise kanunlarda yazılı ticari faiz oranları ile adi alacak ise yasal faiz oranlarının eklenilmesidir. Yine ticari işlerde geçerli teamüllere ilişkin yerleşik uygulamalar da dikkate alınmalıdır. Ancak, okuryazar olmayan ya da eğitim durumu düşük olan, ya da eğitilmiş olsa da mali konularda yeteri kadar bilgi sahibi olmayıp, güncel para piyasalarını yeterince bilmeyen failin alacağına geçen yıllar içerisinde yasal ya da ticari faizin makul görülebilecek bir miktar üzerinde faiz uygulayarak cebir ve/veya tehditle tahsili halinde dahi TCK'nın 150/1 maddesinden yararlandırılmasının hak ve nasafet ile hakkaniyet ilkeleri gereği yerinde olacağı değerlendirilmektedir. Tüm bunlar yapılırken, her olay kendi içerisindeki özel şartlar dikkate alınarak değerlendirilmeli ve failin amacı ve niyeti mutlak surette göz önünde bulundurulmalıdır. Alacağın miktarını

²⁴² Yrg. 6. C.D.'nin 02/12/2019 Tarihli ve 2019/2227 Esas, 2019/5951 Karar Sayılı İlamında, "...*Bu maddenin uygulanabilmesi için fail ile mağdur arasında alacak hakkı doğuran herhangi bir hukuki ilişki bulunmalı, bunun da kanunda belirtilen şekil şartlarına uygun kurulmuş olması değil, hukuk düzenince kabul edilebilir meşru bir ilişki olması yeterlidir. Alacağın tahsili amacıyla gerçekleşen yağma eylemindeki alacak ile orantılı olması da gerekir. Hukuki ilişkinin tarafı olmayan kişi ile bu anlamda ele alınamaz...*" şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.05.2021; Yrg. 6. C.D.'nin 11.03.2021 Tarihli ve 2020/2851 Esas, 2021/4631 Karar Sayılı İlamında, "...*Oluş ve dosya kapsamına göre; olay günü saat 21.30 sıralarında ... dışından araba almak için gelen mağdurların ...'da gezerken yanlarına gelerek eğlenmek isteyip istemediklerini soran ve kimlik bilgileri tespit edilemeyen bir şahıs ile 800 TL hesap ödeme konusundan anlaşarak, ... isimli pavyona gittikleri, siparişleri üzerine beş adet meyve suyunun geldiğini, bu sırada konsomatris dört bayanın istemedikleri halde oturdukları ve sigara istemeleri üzerine paket başına 30'ar TL para vererek üç paket sigara aldıkları, yine istemleri dışında sekiz şişe şarap, kavun, karpuz, erik ve üzüm getirildiği, hesabın 4.400 TL gelmesi üzerine itiraz ettikleri bunun üzerine sanıkların mağdurları kameraların bulunmadığı antre bölümüne götürerek "Hesabı ödeyeceksiniz yoksa bu parayı almasını biliriz, hesabın hepsini ödeyeceksiniz yoksa buradan çıkamazsınız" diyerek müşterilerin üzerilerini aramaya başlamaları üzerine, kendilerine zarar verilmesinden korkan mağdurların çıkardıkları toplam 2600 TL parayı çekip aldıkları olayda; sanıkların yağma suçundan mahkumiyetlerine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.05.2021*

aşmamak kaydıyla para vermişse ederini karşılayan eşyanın borçlu mağdurdan cebir ve/veya tehditle alınması durumunda da TCK'nın 150/1 maddesinden yararlanabilecektir. Mağdurdan iki yüz elli bin Türk Lirası (TL) alacaklı olan failin, alacağını süresinde alamaması ve sürekli gereksiz yere oyalanmasının mağduriyeti nedeniyle cebir ve/veya tehdit ile alacağına eş veya yakın değerde otomobilinin devrini alması bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Buna karşılık, mağdurdan iki yüz elli bin TL alacaklı olan failin, mağdurdan cebir ve/veya tehdit ile alacağına yönelik 500.000 TL alması halinde eylemi TCK'nın 148-149 maddelerindeki yağma suçunu oluşturacaktır.

Fail ile mağdur arasında suç tarihi öncesine dayanan alacak borca yönelik hukuki ilişkinin karşılıklı olarak düzenlenen ibraname ile sonlanmasına karşın, failin borcunu ödeyen ve alacağının kalmadığı mağdurdan cebir ve/veya tehdit ile para ve/veya eşya alması halinde de eylemi, TCK'nın 148-149 maddelerindeki yağma suçunu oluşturacaktır²⁴³.

Failin kardeşinin gayri resmi eşine, ortak miras malı olmayan şahsi malvarlığından alarak hediye etmiş olduğu araba veya evin, fail tarafından kardeşinin bilgisi haricinde, mağdurdan cebir ve/veya tehdit ile zorla geri alınması ya da karşılığı senet alınması durumlarında, fail ile mağdur arasında bir hukuki ilişkiye dayanan alacak bulunmadığı için, TCK'nın 148-149 maddelerindeki yağma suçunu oluşturacaktır²⁴⁴.

²⁴³ Yrg. 6. C.D.'nin 22.02.2018 Tarihli ve 2015/3367 Esas, 2018/1342 Karar Sayılı İlamında, "... İnş. Kuyumculuk Gid. San. ve Tic. Ltd. Şti. ile ... İnş. Taah. Muh. ve Tic. Ltd. Şti. ve ... Yapı Üretim Tic. Ltd. Şti. arasında yapılan ... tarihli ilk sözleşme aslı ve ibraname aslının ... Valiliği İl Özel İdaresi Proje Koordinasyon Birimi'nden istenip, ... İnşaat şirket yetkilisi ... ve ... Yapı yetkilisi ...'in tanık olarak dinlerək, delillerin bir bütün halinde değerlendirilmesi sonucunda, sanığın hukuki durumunun belirlenmesi gerektiği düşünülmeden, eksik inceleme ile yetinilip yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.05.2021; Yrg. 6. C.D.'nin 08/07/2020 Tarihli ve 2018/1723 Esas, 2020/2586 Karar Sayılı İlamında, "...25.08.2006 günü maddi sıkıntılar nedeniyle katılan H.'in faizle sanıklar Ab., Ah. ve C.'ten 100.000 dolar (150.000 TL) aldığı, borcun ve faizinin ödeme günü geldiğinde (31.12.2006 günü) sanıklar Ah., Ab. ve C. katılanın iş yerine gelip, katılıandan 65.000 TL faizi ile birlikte toplam 215.000 TL istedikleri, katılanın sanıklara 70.000 TL verip, kalan 145.000 TL'yi de bir-iki ay içerisinde ödeyeceğini söylemesi üzerine sanıkların katılana "Sen herhalde bizim ismimizi duymamışsın, hemen 145.000 TL daha çıkar yoksa kafana sıkırsın" dedikten sonra sanık C.'in belinden çıkardığı silahı katılana doğrulttuğu, bunun üzerine katılanın korkup en kısa zamanda 145.000 TL'yi ödeyeceğini söylediği, sanıkların katılana "7 ay 15 gün içerisinde 135.000 TL faiz olmak üzere toplam 280.000 TL ödeyeceksin" diyerek ayrıldıkları, bir süre sonra sanıkların katılana borcunu ödemesi için baskı yapmaya devam ettikleri, sanıkların baskılarından rahatsız olan katılanın, değeri 450.000 TL olan 3 katlı evini sanıklara devrettiği, ancak sanıkların katılıandan daha fazla para almak için tehdit ve baskılar yapmayı sürdürdükleri, sanıkların tehdit ve baskılarından korkan katılanın bir süre sonra bulunduğu ilçeden ayrılıp ...'a taşındığı, olayda; sanıkların sübut bulan yağma suçundan mahkumiyetleri yerine, yerinde yeterli olmayan gerekçe ile yazılı şekilde silahla tehdit suçundan beraatlerine hükmedilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.05.2021.

²⁴⁴ Yrg. 6. C.D.'nin 08.03.2021 Tarihli ve 2019/1304 Esas, 2021/4141 Karar Sayılı İlamında, "...Sanık F.'in, mağdur B.'in öz oğlu, mağdur G.'nin ise abisi olduğu ve aynı konutta ikamet ettikleri, sanığın, annesi olan

Failin, mağdurun hırsızlık yaptığını sanarak, mağdurdan cebir ve/veya tehdit ile zorla para, eşya ya da senet alınması durumlarında, failin alacaklı olduğu inancıyla hareket etmesi durumunda, az ya da çok makul şüphe oluşturan durumun bulunması halinde, fail hakkında TCK'nın 30/2 maddesindeki hata hükümlerinden de yararlanılarak, 150/1. maddesi uygulanacaktır²⁴⁵.

Buna karşın, failin zamanaşımına uğradığı için mağdurdan hukuken icra ya da dava yoluyla geri alması imkanı kalmayan para veya eşyasını cebir ve/veya tehdit ile alması halinde, fail hakkında TCK'nın 150/1. maddesi uygulanabileceği değerlendirilmektedir. Çünkü, zamanaşımına uğrayan alacak hukuken talep edilemese de, failin alacaklı olduğuna ilişkin maddi gerçek devam edip, ceza hukuku da maddi gerçeğe ilgilenecek, fail hakkında TCK'nın 150/1. maddesi uygulanacaktır.

Yargıtay, dolandırıcı tarafından para veya eşyası alınan failin, dolandıran mağdurdan cebir ve/veya tehdit ile geri alması halinde, fail hakkında TCK'nın 150/1. maddesinin uygulanacağına hükmetmiştir²⁴⁶. Bu durumda, failin dolandırıldığı hususunun mahkeme kararıyla sabit olmasına ilişkin görüşler bulunmakta ise de, maddi gerçeğe yönelik olarak yapılan yargılamada, failin sunduğu delillere, tanıklara, anlatımındaki samimiyete ve mağdurun kaçamaklı kabulüne nazaran mahkemede dolandırıcılığın gerçekleştiği yönünde kanaat oluşması durumunda, yağma öncesinde mağdur hakkında

mağdur B.'e miras kalan bir miktar parayı vermesini ve evleri baskı kurarak sevgilisinin üzerine yapmasını istediği, mağdurların olay günü ikamet ettikleri konutta buldukları sırada sanığın, mağdur B.'den yine para isteyip mağdurun yüzüne tokat atarak bel altına tekme ile vurduğu, kafasına yumruk attığı, araya giren kardeşi mağdur G.'nin de göğsüne yumruk vurup tekme attığı, "Seni öldüreceğim" diyerek tehditte bulunduğu olayda; sanığın aynı kasıt altında gerçekleşen eyleminin küll halinde tek bir yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı şekilde mağdur G.'ye yönelik kasten yaralama ve tehdit suçlarından da mahkumiyet hükmü kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.05.2021.

²⁴⁵ Yrg. 6. C.D.'nin 20/02/2018 Tarihli ve 2015/3799 Esas, 2018/1215 Karar Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriğine göre, olay tarihinde sanıklar Sa.T., Se.T. ve Sa.T.'ün inşaat halinde olan evlerinin ikinci katından yapılan hırsızlık eyleminden, evlerinde o dönem bir süre kartonpiyeri olarak çalışan katılan S.K.'ı sorumlu tutarak silah zoruyla çalınan eşyaların değeri ile orantılı 7.000.-TL'lik senet imzalattıkları olayda; sanıkların alacaklı oldukları inancıyla katılana zorla senet imzalatmaları şeklindeki eylemlerinin 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi yollamasıyla aynı Yasanın 106/2-a,c maddesinde düzenlenen tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suçun vasfında ve delillerin takdirinde yanılığa düşülerek yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.05.2021.

²⁴⁶ Yrg. 6. C.D.'nin 04.11.2009 Tarihli ve 2008/23587 Esas, 2009/14332 Karar Sayılı İlamında, "...Sanıkların, "M.H.'in dolandırıcılıkla kendilerinden aldığı paraları geri alabilmek için senet yağması ve hürriyetten yoksun kılma" suçunu işledikleri kabul edilerek tahrik hükümleri uygulandığı halde, sanıkların eylemi 5237 sayılı TCY'nın 150/1.maddesi yollamasıyla aynı Yasanın 106/2. maddesindeki silahla tehdit suçunu oluşturmasına karşın, "para ve cep telefonlarının ellerinden iradeleri sakatlanarak çıktığı için sanıklar ile yakınan arasında hukuki ilişki bulunduğundan söz edilemeyeceğinden" anılan maddenin uygulanma koşullarının bulunmadığı gerekçesiyle yağma suçundan hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.05.2021.

dolandırıcılık suçundan mahkumiyet kararı verilme de, TCK'nın 150/1. maddesinin uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir. Örneğin, failin dolandırıcılık suçundan mağdur hakkındaki suç tarihi öncesine dayanan şikayeti üzerine, mağdur hakkında ilgili Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından etkin soruşturma yapılmaksızın KYOK kararı verilerek kesinleşmişse de, yukarıda anlatılan hususlar dikkate alınarak yapılan yargılama sonucunda, failin dolandırıldığı konusunda vicdani kanaat oluşursa, fail hakkında TCK'nın 150/1. maddesinin uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Failin olay öncesinde define bulma vaadiyle mağdur tarafından kandırılarak para ve/veya eşyalarının alınması durumunda, verilen para ve/veya eşyanın fail tarafından, mağdurdan cebir ve/veya tehdit ile geri alması halinde, fail hakkında TCK'nın 150/1. maddesinin uygulanması gerekmektedir.

Failin alacağını yalnız değil, iştirak ilişkisi içerisinde bulunduğu kişilerle birlikte cebir ve/veya tehditle alması durumunda iştirak edenlerin durumu oldukça önem arz etmektedir. Fail meşru bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını, alacağıyla orantılı şekilde, tek başına ya da başka kişilerle bir arada cebir ve/veya tehditle almış olsa dahi, fail hakkında mutlak surette TCK'nın 150/1 maddesinde düzenlenen bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili hükümleri uyarınca sadece tehdit ve/veya yaralama hükümleri uygulanacaktır. Bunun nedenlerinden bir tanesi de, TCK'nın 40/1 maddesinde düzenlenen, suça iştirak edenlerden her birisinin, diğer kişi/kişilerin cezalandırılmasına engel olan şahsi nedenler göz önüne alınmaksızın, kendi kusurlu eylemlerine göre cezalandırılacaklarını düzenleyen “bağlılık kuralı”dır. Bu durumda alacaklı fail hakkında TCK'nın 148-149. maddesinde düzenlenen yağma suçundan hüküm kurulması mümkün olmayacak ve alacaklı fail hakkında, suç iştirakle işlense de, TCK'nın 150/1 maddesinde düzenlenen bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili hükümleri uyarınca sadece tehdit ve/veya yaralama hükümleri uygulanacaktır. Tabi bu tür durumlarda alacağın meşru olması ve orantılı şekilde alınması hususlarında yapılan açıklamalar, alacaklı fail açısından geçerliliğini yine korumaktadır.

Mağdurdan hiçbir alacağı olmayan diğer faillerle ilgili ikili ayrıma gidildiği görülmektedir. Alacaklı olan failin, alacağını bizzat kendisi yerine, alacakla hiçbir ilgisi olmayan çek-senet mafyası, tetikçiler ve benzeri kişilere, olay öncesinde maddi menfaat karşılığı aralarında yaptıkları anlaşmayla işletmesi durumunda ne olacaktır? Öğretide,

failliğin şerikliğe göre önceliği olduğu yolundaki kimi görüşlere göre, bu tür durumlarda alacaklı failin de, diğer mafya üyeleri gibi TCK'nın 148-149. maddesinde düzenlenen yağma suçundan sorumlu olacağına ilişkin görüşler bulunmaktadır²⁴⁷. Yargıtay'ın ise ağırlıklı olarak, failin, alacağını çek-senet mafyası, tetikçiler ve benzeri kişilere tahsil ettirmesi durumunda, mafya üyelerinin, TCK'nın 148-149. maddesinde düzenlenen yağma suçundan sorumlu olacağı, ancak, alacaklı fail hakkında sadece TCK'nın 150/1 maddesinde düzenlenen bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili hükümlerinin uygulanacağı yolunda görüşler bulunmaktadır²⁴⁸. Ancak, alacaklının alacağını alacaklı olmayan çete, mafya ve tetikçilerle alma konusunda anlaşıp cebir ve/veya tehditle alması durumunda alacaklı failin TCK'nın 150/1. maddesine göre, diğer çete üyelerinin ise normal yağma suçundan cezalandırılacağı yönünde görüşlerde bulunmaktadır²⁴⁹. Alacaklı failin yakın akraba, arkadaş veya komşuları ve benzeri kişiler dışında, çek-senet tahsilatı yapan

²⁴⁷ Koca/Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kitabı, 5. Baskı, s. 663-665.

²⁴⁸ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.12.2019 Tarihli ve 2015/6-978 Esas, 2019/690 Karar Sayılı İlamında, "...Önceki uyuşmazlıklarda varılan sonuca göre; inceleme dışı sanık E. 'in birlikte yaşadıkları dönemde mağdura verdiği 7.000 TL borcun ödenmesi için yasal yollara başvurmayıp söz konusu alacağını çek-senet tahsilatı yapan sevgilisi M.N. önderliğindeki suç örgütü aracılığıyla elde etmek istemesi, sanık N. 'in de suça konu örgütün talebi doğrultusunda bahsi geçen alacağı mağduru tehdit etmek suretiyle tahsil etmesi karşısında alacak hakkı sahibi E. ile aralarında herhangi bir akrabalık bağı ve geleneksel yakınlık bulunmayan sanık N. B. hakkında TCK'nın 150. maddesinde düzenlenen yağma suçunun daha az cezayı gerektiren nitelikli hâlinin uygulanma koşullarının bulunmadığı kabul edilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.05.2021 Yrg. 6. C.D.'nin 03.07.2013 Tarihli ve 2012/22225 Esas, 2013/15511 Karar Sayılı İlamında, "...1-Sanıklar M.C., E.C., A.A., A.B. ve A.M. hakkında mağdur M.K.'ya yönelik eylemlerinin mensubu oldukları silahlı suç örgütünün korkutucu gücünden yararlanmak suretiyle ve silahla yağma suçunu oluşturduğu halde, 5237 sayılı TCK'nın 149/1. madde ve fıkrasının (c), (d), (g) ve (h) bendinin yanı sıra (a) ve (f) bendinin de uygulanması gerektiğinin gözetilmemesi,

2- Sanık H.K.'nin, ciro yolu ile eline geçen yakınan K.K.K.'ye ait 9.000 ve 2.500 TL. bedelli 2 adet çeki yasal yollara müracaat ederek tahsil etmek yerine, 13.04.2010 ve 09.07.2010 tarihleri arasında TAPE kayıtlarındaki bilgilerle de desteklediği üzere, cezaevinde tanışmış olduğu, çevredeki sosyal kişiliği ve eylemleri nedeniyle mağdurların üzerinde baskı ve tehdit kurmak suretiyle çek senet tahsilatı yaptığını bildiği sanık M.C.'a vererek, alacağını tahsil etmeye çalıştığının anlaşılması karşısında, sanık H.K.'nin yakınan K.K.K.den olan alacağını tahsil etmek amacıyla birden fazla kişi tarafından birlikte ve suç işlemek amacıyla kurulmuş olan örgütün korkutucu gücünden istifada ederek, tehdit suçundan TCK'nun 150/1. maddesi yollaması ile 106/2-c,d maddeleri gereğince cezalandırılması yerine kanıtların takdirinde yanılığa düşülerek yazılı şekilde beraatine karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.05.2021; Yrg. 6. C.D.'nin 13.05.2015 Tarihli ve 2015/443 Esas, 2015/40663 Karar Sayılı İlamında, "...10.000 TL nedeniyle alacaklı olan sanık A.Ö. 'in, ödeme güçlüğüne düşen yakınan A. 'dan parasını tahsil edemeyince, suç örgütü üyelerinden H.C. ve H.S. 'a başvurduğu, farklı tarihlerde olmak üzere sanıklardan H.C. 'in bir kez, H.S. 'in da, kimliği tespit edilmeyen 4-5 adamı ile birlikte bizzat gitmesinden bir hafta sonra gönderdiği iki adamdan başka son olarak oğlu sanık Ç.S. 'in da gittiği yakınanın işyerinde, ayrıca bir kez de sanık Ç. 'nin, yakınanı aracı ile seyir halinde iken yakalayıp, yakınanı tehdit etmek suretiyle, sanık A.Ö. 'in alacağını istediklerinin, nitekim bu tahsilât işi için örgüt üyesi H.C. 'in, sanık A. 'den para almak suretiyle maddi menfaat temin ettiğinin anlaşılması karşısında; suç örgütü yönetici ve üyeleri hakkında eylemin yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu gözetilmeksizin, (F-7, b) numaralı hükümde, yazılı şekilde 5237 sayılı TCK'nın 106/2-c-d maddesiyle uygulama yapılması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 14.05.2021.

²⁴⁹ Günay, s. 476.

suç örgütleri ile bu tür yöntemleri kullanan diğer suç örgütleriyle birlikte yapması durumunda, olası kastla öldürme ve/veya yaralama, mala zarar verme ve benzeri ek suçları da işlemeleri ihtimali de bulunmaktadır. Alacaklı failin, “Alacağımı alın da nasıl alırsanız alın, ister öldürün, isterse yaralayın, yakın, yıkın, yok edin” şeklinde bir talimatı varsa ne olacaktır? Bu durumda, alacaklı fail talimatı olmasına karşın, olay yerine gitmeyerek, suça bizzat katılmamış ve mağdur TCK’nın 87. maddesi gereği nitelikli yaralanmışsa, TCK’nın 38/1 maddesi uyarınca azmettiren sıfatıyla sorumlu olacağı değerlendirilmektedir. Ancak, alacaklı fail, olay yerinde bulunarak eyleme katılmış ve mağdur TCK’nın 87. maddesi gereği nitelikli yaralanmışsa, TCK’nın 37/1 maddesi uyarınca doğrudan iştirak eden asli fail sıfatıyla sorumlu olacağı ve alacaklı failin de mafya üyeleri gibi TCK’nın 148-149. maddesinde düzenlenen yağma suçundan sorumlu tutulması gerektiği değerlendirilmektedir. Alacaklı failin, sadece para ve/veya eşyasının alınması için çeksenet mafyası ile görüşmesi ile olay yerinde bulunsa da bulunmasa da mağdur TCK’nın 86/1-2 maddeleri içerisinde kalacak şekilde yaralanması durumunda ise, yaralama suçu bu durumda yağma suçunun cebir kavramı içerisinde eriyeceğinden, TCK’nın 40/1 maddesindeki bağlılık kuralları sınırları içerisinde kalınması gerektiği ve alacaklı fail hakkında sadece TCK’nın 150/1 maddesinde düzenlenen bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili hükümleri uyarınca sadece tehdit ve/veya yaralama hükümlerinin uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

İştirak halinde işlenen yağma suçunda, TCK’nın 150/1. maddesi hükmünün sadece alacaklı failin bizzat işlediği alacağın tahsil suçlarında uygulanabileceği, ancak, alacaklı failin başkasını suça azmettirdiği durumlarda alacaklı failin bu lehe düzenlemeden yararlanamayacağına ve adli sicil kaydına da yağma olarak işlenmesine ilişkin görüşler bulunmasına karşın²⁵⁰, azmettirenin de alacaklı fail gibi TCK’nın 150/1. maddesi hükmünden yararlanması gerektiği ve TCK’nın 50/7 maddesi dikkate alınarak adli sicil kaydına, sadece tehdit veya yaralama olarak işlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Yağma suçunun iştirak halinde işlenmesi halinde, öğretide farklı görüşler bulunmaktadır. Bu görüşlerden ilki iştirak halinde işlenen yağma suçunda, alacak sahibinin birden çok kişiyle bir arada mağdur/mağdurlara karşı cebir ve/veya tehdit ile para ya da eşyayı alması durumunda, alacak hakkı sahibiyle birlikte, suça iştirak eden faillerin

²⁵⁰ Koca/Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kitabı, 5. Baskı, s. 663-665.

tamamının TCK'nın 150. maddesinden yararlanamayacağı şeklindedir²⁵¹. Bu görüşü savunanlara göre, sadece alacaklı failin tek başına giriştiği yağma eyleminde cebir ve/veya tehdit uygulanması durumunda, TCK'nın 150. maddesinden yararlanabilecektir. Bunun dışında, alacağın tahsili amacıyla başkasını suça azmettiren suç ortağı konumunda bulunan alacaklı fail, bağlılık kuralı uyarınca diğer suç ortakları ile birlikte yağma suçunun daha az cezayı gerektiren TCK'nın 150. maddesinden yararlanamayacaktır.

Öğretideki diğer bir görüşe göre, TCK'nın 150. maddesindeki düzenleme alacak hakkına sahip kişinin daha az ceza almasına yönelik kişisel bir neden olmakla, alacaklı failin ister tek başına, isterse başka birini azmettirmesi suretiyle cebir ve/veya tehdit kullanılarak alacağını tahsil etmesi durumunda, TCK'nın 150. maddesinin alacaklı fail ve azmettirilen diğer tüm failer açısından uygulanma koşullarının oluşacağı yönündedir²⁵².

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun hukuki alacağını tahsil etme suçlarında, yağma eylemine katılan sanığın yanında yer alan diğer faillere yönelik olarak verdiği kararlarda, TCK'nın 150. maddesindeki düzenlemeden yararlanacağına karar vererek, akrabalık ve geleneksel yakınlık ilişkilerini gözetmediği görülmektedir²⁵³.

Buradan hareketle, Yargıtay kararlarına göre, asıl alacaklı failin yanında cebir ve/veya tehditle alacağı tahsil eden, çek-senet mafyası dışında kalan, diğer kişilerin hukuki durumlarını da ayrıca ve özel olarak incelemekte yarar görülmektedir. İlk olarak, alacaklı failin yanında cebir ve/veya tehditle alacağı tahsil eden veya teşebbüs eden, alacaklı failin eşi, kardeşi²⁵⁴, çocukları, babası, annesi, yeğeni²⁵⁵, damadı, gelini, nişanlısı²⁵⁶, dedesi,

²⁵¹ Artuç, **Malvarlığına Karşı Suçlar**, 4. Baskı, s. 369.

²⁵² Günay, s. 476.

²⁵³ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 14.01.2020 Tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar Sayılı İlamında, "...Yargıtay Ceza Genel Kurulu ise 10.12.2013 tarihli ve 452-612 sayılı kararında kardeşinin hukuki alacağını tahsil amacıyla yağma eylemine katılan sanığın; 23.05.2017 tarihli ve 91-291 sayılı kararında yanında çalıştığı failin hukuki alacağa dayanan yağma suçuna iştirak eden iş yeri arkadaşının da TCK'nın 150. maddesindeki düzenlemeden yararlanacağına karar verirken akrabalık ve geleneksel yakınlık ilişkilerini gözetmiştir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁵⁴ Yrg. 6. C.D.'nin 26.01.2021 Tarihli ve 2018/3545 Esas, 2021/1726 Karar Sayılı İlamında, "...Kardeş olan sanıklar M. Ç. ve H. Ç'in, katılan G. D.'e yönelik olay günü saat: 21.30 sıralarında ellerindeki sopalarla darp edip üzerinde bulunan 370 TL paranın alınması eylemini, katılan G. kollukta sicağı sicağına verdiği ilk ifadesinde, sanık M.'in kendisine hitaben "Benim arabamın parasını öde" diyerek saldırdığı şeklindeki beyanları da dikkate alınarak olay sabahı katılanların, sanık M. Ç.'in aracına verdikleri zararı karşılamak amacıyla gerçekleştirdikleri anlaşıldığından, sanıklar M. Ç. ve H. Ç. hakkında yağmanın daha az cezayı gerektiren hali olan 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinde düzenlenen hukuki alacağı tahsil amacıyla silahla yaralama suçundan hüküm kurulması gerekirken..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁵⁵ Yrg. 6. C.D.'nin 06.03.2017 Tarihli ve 2017/58 Esas, 2017/521 Karar Sayılı İlamında, "...Sanık Ş.'in hukuki bir alacağını tahsil etmek amacıyla yeğeni T. ve eski çalışmanı M.'i da yanına alarak yakınlarını tehdit

kayınbabası²⁵⁷, eniştesi²⁵⁸ ve benzeri yakın akrabalarıyla, yine, arkadaşları²⁵⁹, arkadaşlarının arkadaşları²⁶⁰, tanıdığı²⁶¹ diğer kişiler, dostları veya iş ortakları, işçileri²⁶²,

ettiğinin anlaşılması karşısında; sanıkların eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 150/1.maddesi göndermesiyle 106/2-c maddesindeki suçu oluşturduğu gözetilmeksizin, kanıtların takdirinde ve suç vasfında yanılıya düşülerek, yazılı şekilde yağma suçundan mahkumiyetlerine karar verilmesi nedeniyle, mahkemenin kararlarının gerekçe ve sonuçları itibariyle yerinde görülmediğinden bozulmasına..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁵⁶ Yrg. 6. C.D.'nin 20.02.2019 Tarihli ve 2016/2939 Esas, 2019/1009 Karar Sayılı İlamında, "...Olay günü sanık C., yanında babası ve nişanlısı Ö. olduğu halde anılan parayı istemek için hep birlikte mağdurun işletmesine geldikleri, sanık C.'in, nişanlısı Ö.'nin 19 günlük çalışması karşılığı 740 TL ücretin kendilerine ödenmesini istediği; işyeri sorumlusunun yalnızca 200-300 TL para veya dolmuş parası verebileceklerini, başkaca para vermeyeceklerini beyan etmeleri üzerine, sanık C.'in yanındakiler ile birlikte işyerinden dışarıya çıkarken gördüğü kazmayı bulunduğu yerden alarak işyerine geri döndüğü ve mağdurun üzerine yürüyüp elindeki kazma ile masaya vurup kırdığı; işyeri sorumlusu mağdur E.B.'in kasaya yönelip sanığın talep ettiği, 740 TL parayı teslim ettiği olayda; sanığın savunması, bunu doğrulayan tanık beyanları ve dosya kapsamı ile bir bütün halinde dikkate alındığında sanık hakkında TCK'nin 150/1. maddesi delaletiyle aynı yasanın 106/2-a maddesi ile uygulama yapılması gerektiği düşünülmeden, suç vasfında yanılıya düşülerek yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı şekilde karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁵⁷ Yrg. 6. C.D.'nin 06/12/2018 Tarihli ve 2016/224 Esas, 2018/7708 Karar Sayılı İlamında, "...Sanık S.Ö. hakkında yakınan A.K.'e yönelik yağma suçundan kurulan mahkumiyet hükmüne yönelik temyiz isteminin incelenmesinde; Sanık S.Ö.'in, aynı kast ve eylem birliği içerisinde hareket ile, kayınpederi olan sanık C.K.'nin yakınan A.K.'den olan alacağını tahsili amacıyla eylemi gerçekleştirmiş olduğunun anlaşılması karşısında; sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK'nin "Yağma suçunda daha az cezayı gerektiren hal" başlıklı 150/1. maddesi uyarınca kasten yaralama suçunu oluşturduğunun gözetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁵⁸ Yrg. 6. C.D.'nin 21.02.2018 Tarihli ve 2014/10777 Esas, 2018/1203 Karar Sayılı İlamında, "...Sanık İ.'un, kardeş olan diğer sanıklar N. ve Ö.'in ablası ile evli bulunduğu, aralarındaki yakın akrabalık ilişkisi dikkate alındığında, sanıklar N. ve Ö.'in eylemlerinde yağma kastı bulunmayıp, katılan A'u borcunu ödemeye zorlamak amacıyla eylemi gerçekleştirdikleri; böylece alacağın tahsili amacıyla tehdit suçunun olduğu gözetilmeksizin delillerin takdirinde yanılıya düşülerek yağma suçundan hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁵⁹ Yrg. 6. C.D.'nin 04.04.2018 Tarihli ve 2015/5798 Esas, 2018/2539 Karar Sayılı İlamında, "...Sanıkların mağduru sanık İ.Y.'ün adına kayıtlı olan motorsikletin devrini alması ve vergi borçlarını ödemesi için zorlamak suretiyle hukuki alacağın tahsili amacıyla hareket ederek tehdit ettikleri, sanıkların eylemlerinin 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinde öngörülen yağmanın daha az cezayı gerektiren halini ayrı ayrı oluşturduğu, sanık İ.Y.'ün arkadaşı olması dolayısıyla ve aynı yöndeki kastıyla anılan sanığın eylemine katılan sanık Yalçın Şen'in fiillerinin de bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiğinin anlaşılması karşısında; suçun hukuki nitelendirmesinde hataya düşülerek, yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı şekilde karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁶⁰ Yrg. 6. C.D.'nin 16/01/2018 Tarihli ve 2014/14861 Esas, 2018/302 Karar Sayılı İlamında, "...Sanıklar A.B. ve İ.B.'ün sahibi buldukları, sanık B.K.'in da çalışanı olduğu şirketi zarara uğrattıkları değerlendirilen yakınanlara karşı, hukuki alacağın tahsili amacıyla hareket ile darp ve tehdit edip, ayrıca dolaşım özgürlüklerini de sınırlandıran sanıkların eylemlerinin 5237 sayılı TCK'nın 109. maddesindeki hürriyeti tahdit suçu ile aynı kanunun 150/1. maddesinde öngörülen yağmanın daha az cezayı gerektiren halini ayrı ayrı oluşturduğu, sanık B.K.'in arkadaşı olması dolayısıyla ve aynı yöndeki kastıyla anılan sanığın eylemine katılan sanık H.B.'in fiillerinin de bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiğinin anlaşılması karşısında, Sanıklar B.K. ve H.B. hakkında, alacağın tahsili amacıyla yağma suçundan TCK'nun 150/1. maddesi delaletiyle, aynı Kanunun 86/2 ve 106/2-c maddeleri uyarınca ve mağdur sayısınca, kasten yaralama ve birden fazla kişi tarafından tehdit suçlarından hüküm kurulması gerekirken, suçun hukuki nitelendirmesinde yanılıya düşülerek, yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı şekilde uygulama yapılması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

ve benzeri kişiler de alacaklı olan fail TCK'nın 150/1. maddesindeki lehe düzenlemeden yararlanacaktır. Yani bu sayılan kişiler hakkında da yağma suçundan hüküm kurulamayacak ve asıl alacaklı fail gibi sadece yaralama ve/veya tehdit suçlarından sorumlulukları oluşacaktır. Zaten bu suçlarda uzlaşma ve şikayete tabi olmakla, bu akrabaları, arkadaşları ya da tanıdığı diğer kişiler hakkında düşme kararı da verilebilecektir. Örneğin borçlu mağdurdan alacaklı olan failin, yanına tanıdığı A'yı, oğlu B'yi, oğlunun arkadaşı C'yi, damadı D'yi, işçisi E'yi, komşusu F'yi de alarak, mağdurun işyerine giderek, cebir ve/veya tehditle alacağını almaları durumunda, alacaklı fail dışında, A, B, C, D, E ve F hakkında da TCK'nın 150/1. maddesindeki lehe düzenleme uygulanıp, uzlaşma hükümleri de işletilerek, sonucuna göre, sadece tehdit ve/veya yaralama ile birden fazla kişiyle işyeri dokunulmazlığını ihlal suçlarından uygulama yapılacaktır.

Alacaklı failin arkadaşı olan diğer failin yanlarına, diğer failin başka bir tanıdığı da alarak cebir ve/veya tehditle mağdurdan alacağı almaları durumunda, alacaklı fail ve arkadaşının TCK'nın 150/1. maddesindeki lehe düzenlemeden yararlanabileceği ancak, arkadaşının yararlanamayacağına ilişkin görüşler bulunmaktadır²⁶³. Ancak, Yargıtay alacaklının yanına aldığı oğlunun da başka bir arkadaşını yanına alması durumun da da, bu üçüncü kişinin de, alacaklının alacağına kavuşması amacıyla yardım etmesi nedeniyle, TCK'nın 150/1. maddesindeki lehe düzenlemeden yararlanabileceğine hükmetmiş olup, lehe düzenlemenin getiriliş amacı ve sistematik uygulama dikkate alındığında yerinde bir karar olduğu değerlendirilmektedir²⁶⁴. Çünkü, kanun koyucunun lafzi ve gai yorumu ile

²⁶¹ Yrg. 6. C.D.'nin 22/05/2013 Tarihli ve 2010/18633 Esas, 2013/12005 Karar Sayılı İlamında, "...Mağdurun, tanık olarak dinlenen A.A. isimli kişiye borcu bulunduğu, adı geçen tanığın mağdurdan alacağını alamadığını köyde dile getirmesi üzerine tanıdığı olan sanığın, alacaklı konumdaki tanığa hitaben "sen borcu olan kişinin telefonunu ver, ben arayıp konuşayım" dedikten sonra mağduru arayıp çocuklarını öldürmekle tehdit edip adı geçen tanığa olan borcunu ödemesini istediğinin anlaşılması ve mahkemece de kabul edilmesi karşısında; sanığın eyleminin TCK'nın 150/1. maddesi yollamasıyla 106/1. maddesinde tanımlanan tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı biçimde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁶² Yrg. 6. C.D.'nin 14.06.2017 Tarihli ve 2013/25288 Esas, 2017/2959 Karar Sayılı İlamında, "...sanık F. K.'ın çalışanı sanık S. S.'in yakınını, "Sen niye borcunu ödemiyorsun" diyerek darp ettiği olayda; F. K. yönünden TCK'nın 150/1. maddesi delaletiyle TCK'nın 106/1-1.cümledeki hukuki alacağını tahsili amacıyla tehdit suçu, sanık S. S. yönünden ise TCK'nın 150/1.maddesi delaletiyle TCK'nın 86/2.maddesindeki hukuki alacağın tahsili amacıyla yaralama suçlarının ayrı ayrı ve bağımsız olarak oluştuğu düşünülmeyen; 5237 sayılı TCK'nın 44.maddesine yanlış anlam yüklenerek yazılı şekilde karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁶³ Eker, s. 196.

²⁶⁴ Yrg. 6. C.D.'nin 16/01/2018 Tarihli ve 2014/14861 Esas, 2018/302 Karar Sayılı İlamında, "...Sanıklar A.B. ve İ.B.'ün sahibi buldukları, sanık B.K.'ın da çalışanı olduğu şirketi zarara uğrattıkları değerlendirilen yakınlara karşı, hukuki alacağın tahsili amacıyla hareket ile darp ve tehdit edip, ayrıca

Yargıtay kararlarından, alacaklıya karşılıksız ve insani boyutta, geleneksel yardımlaşma ve mağdurun yanında olma yönündeki toplumumuzda bulunan yüksek hassasiyet duygusuna değer verildiği değerlendirilmektedir.

Bunların dışında, anne-babanın kazancı üzerinde, eşlerin, çocukların, aynı hanede bakmakla yükümlü oldukları diğer kişilerin, kardeşlerin, dede ve nenelerin hakları olduğu gibi, patronun kazancı üzerinde işçilerin, iş ortaklarının, alışveriş yaptığı ve işyerinin faaliyetlerinden kazanç sağlayan ve uyum içerisinde çalışan diğer işyerlerinin, doğrudan veya dolaylı yararları söz konusudur. Bunun dışında, yukarıda geçen dostluk, uzak ya da yakın arkadaşlık, tanışlık ve benzeri insanı insan yapan üstün yardımlaşma duygusu da bu açıdan koruma altına alınarak, bu kişilerin de TCK'nın 150/1. maddesindeki lehe düzenlemeden yararlanabilmeleri mümkün kılınmıştır.

Alacaklı olan fail, borçlu mağdura karşı değil de, borçluya kefil olan üçüncü kişiden alacağını cebir ve/veya tehditle alırsa, burada kefalet ilişkisi nedeniyle, kefil konumunda bulunan mağdur, borç ödenmediğinde, asıl borçlu gibi borcu ödemekle yükümlü olmakla, alacaklı fail veya yazılı yakınları veya tanıdıkları diğer kişilerin TCK'nın 150/1. maddesindeki lehe düzenlemeden yararlanabilmeleri mümkün kılınmıştır²⁶⁵. Kefalet ilişkisinde, kefil konumunda olan üçüncü kişinin, alacaklı ile borçlu arasındaki borç ilişkisine sözlü ya da yazılı şekilde imza atarak kefil olması arasında bir fark yoktur²⁶⁶. Yazılı ya da sözlü kefalet ilişkisinde kefile karşı cebir ve/veya tehdit

dolaşım özgürlüklerini de sınırlayan sanıkların eylemlerinin 5237 sayılı TCK'nın 109. maddesindeki hürriyeti tahdit suçu ile aynı kanunun 150/1. maddesinde öngörülen yağmanın daha az cezayı gerektiren halini ayrı ayrı oluşturduğu, sanık B.K.'ın arkadaşı olması dolayısıyla ve aynı yöndeki kastıyla anılan sanığın eylemine katılan sanık H.B.'in fillerinin de bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiğinin anlaşılması karşısında, Sanıklar B.K. ve H.B. hakkında, alacağın tahsili amacıyla yağma suçundan TCK'nun 150/1. maddesi delaletiyle, aynı Kanunun 86/2 ve 106/2-c maddeleri uyarınca ve mağdur sayısınca, kasten yaralama ve birden fazla kişi tarafından tehdit suçlarından hüküm kurulması gerekirken, suçun hukuki nitelendirmesinde yanlıya düşülerek, yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı şekilde uygulama yapılması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁶⁵ Yrg. 6. C.D.'nin 25.03.2021 Tarihli ve 2020/1724 Esas, 2021/5960 Karar Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya kapsamına göre; sanık Fikret'in katılanın kardeşi olan Mehmet Dağlı'ya 2 adet daire sattığı ve devrini verdiği, buna karşılık Mehmet Dağlı'nın ona 250.000 TL borçlandığı, borç karşılığında 250.000 TL'lik senet imzaladığı, bu senedi kefil olarak katılanın da imzaladığı, senedin ödeme tarihi gelmesine rağmen ödenmediğiSanık Fikret hakkında ayrıca 150/1 yollamasıyla TCK'nın 106/2-a-c maddesinde düzenlenen tehdit suçundan hüküm kurulması gerektiğinden bu hususta zamanaşımı süresi içinde karar verilmesi mümkün görülmüştür..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁶⁶ Yrg. 6. C.D.'nin 25.03.2021 Tarihli ve 2020/1724 Esas, 2021/5960 Karar Sayılı İlamında, "...pazarlık sonucunda sanık H.S.'nin bedeli 2013 yılı Mart ayında ödenmek üzere 64 adet büyükbaş hayvanı U.A.'a sattığı, katılan M.T.'nin de sözlü olarak borca kefil olduğu, ödeme günü geldiğinde U.A.'nın borcu ödememesi üzerine sanık H.S. ile oğlu olan sanık M.O.S.'nin katılan M.T.'yi "Senide oğlunu öldürürtüz,

uygulanması durumunda da, alacaklı ve beraberindeki yukarıda yazılı maddi menfaat almaksızın yardımcı olan diğer faillerin TCK'nın 150/1. maddesindeki lehe düzenlemeden yararlanabilmeleri mümkün kılınmıştır. Ancak, Yargıtay'ın bazı kararlarında mağdurun borca kefil olduğunu belgeleyemediği durumlarda, yağma suçundan sorumlu tutulacağına ilişkin kararı bulursa da²⁶⁷, amacı maddi gerçeği aramak olan ceza hukuku açısından, tanık anlatımı, delil başlangıcı, mağdurun kaçamaklı kabulü, asıl borçlunun açık veya kaçamaklı anlatımı ve benzeri her türlü delille ispat edilebileceği değerlendirilmektedir.

Ancak, şirket ortağı olan mağdur A'nın şirkete ait olmayan şahsi borcu nedeniyle, şirketin diğer ortağı B'den cebir ve/veya tehditle senet alınması ya da kefil olmasının sağlanması durumunda yağma suçu oluşacaktır²⁶⁸. Bu durumda, fail/faillerin TCK'nın 150/1. maddesindeki lehe düzenlemeden yararlanabilmeleri mümkün değildir.

Yargıtay'ın bazı kararlarında da alacaklıyla samimiyeti ve alacakla ilgisi tam olarak anlaşılamayan bazı kişiler için ise, yağma suçunun oluşacağına ilişkin de kararlar bulunmaktadır²⁶⁹. Ancak, bu kararların, alacağın tahsilinden maddi çıkarı olduğu ortaya

borcu ödeyeceksin” şeklinde tehdit içerikli sözler sarf etmeye başladıkları sanıklar H. S. ve M.O.S'nun eylemlerine uyan ve yağmanın daha az cezayı gerektiren hali olan 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi yollamasıyla tehdit suçunun sübuta erdiği düşünülmüden...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.
²⁶⁷ Yrg. 6. C.D.'nin 29.11.2017 Tarihli ve 2015/2773 Esas, 2017/5394 Karar Sayılı İlamında, “...Sanık M.A. ile mağdurun ağabeyi O.G. arasında taşınmaz alım satımı sebebiyle borç ilişkisi bulunduğu, O. G.'in bu alacağı sebebiyle sanığa dosyada örneği bulunan 83.000-TL bedelli senet imzalayıp verdiği, sanığın mağdur V.G.'i ağabeyine ait olan alacağın tahsili amacıyla tehdit ettiği, sanık mağdurun borca kefil olduğunu savunuyorsa da bu hususu belgeleyemediği gibi mağdurun senette imzasının da bulunmadığı, böylece sanık ile mağdur arasında alacak ilişkisinin olmadığı anlaşılması karşısında; sanığın eyleminin yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁶⁸ Yrg. 6. C.D.'nin 23.01.2019 Tarihli ve 2018/1413 Esas, 2019/250 Karar Sayılı İlamında, “...Sanıklar M.K. ve A.K. hakkında yakınan F.E.'e yönelik nitelikli tehdit suçundan kurulan mahkumiyet hükmünün incelenmesinde ise;

Sanıkların, mağdur F.E.'e borca kefil olması için tehdit etmek suretiyle senet imzalattıkları olayda; adı geçen yakınanın iş ortağı olan Ş.D.'nin şahsi borcundan hukuken herhangi bir sorumluluğu bulunmadığı gözetilerek, bu mağdura yönelik eylemin yağma suçunu oluşturduğu düşünülmüden, yazılı şekilde hüküm kurulması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁶⁹ Yrg. 6. C.D.'nin 25.03.2021 Tarihli ve 2020/1724 Esas, 2021/5960 Karar Sayılı İlamında, “...Oluş ve dosya kapsamına göre; sanık F.'in katılanın kardeşi olan M. D.'ya 2 adet daire sattığı ve devrini verdiği, buna karşılık M. D.'nin ona 250.000 TL borçlandığı, borç karşılığında 250.000 TL'lik senet imzaladığı, bu senedi kefil olarak katılanın da imzaladığı, senedin ödeme tarihi gelmesine rağmen ödenmediği, olay tarihinde sanıkların, sanık H.'nin kullandığı araç ile birlikte gezerlerken sanık F.'in daha önceden tanıdığı tanık H.'ı gördüğü, yanında katılanı da görünce sanık F.'in konuşmak amacıyla yanlarına geldiği, sanık F.'in katılana "Gel konuşalım" dediği ve her ikisinin tanık H.'in yanından yürüyerek uzaklaştıkları tekrar geri geldiklerinde aracın arka koltuğuna bindikleri, sanık H.'nin kullandığı araç ile oradan ayrıldıkları, yolda iken katılanın beyanına göre sanık F.'in katılana belindeki tabancası ile çenesine ve kafasına vurduğu, "Paramı alamadım, seni de öldüreceğim, kardeşini de öldüreceğim" dediği, sonra da katılana ait cep telefonunu ve katılanın bir arkadaşından ödünç aldığını beyan ettiği ... plaka sayılı aracın anahtarını zorla aldığı, sonrasında her iki

konamayan, alacaklı failin tanıdığı kişi açısından, yukarıda yazılı Yrg. C. Gnl. Krl'nin 14.01.2020 Tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar Sayılı kararında yer alan geleneksel yakınlık kavramıyla örtüşmediği değerlendirilmektedir.

Alacaklı fail, borçlu mağduru kaçırmakla hürriyetinden yoksun bırakırsa, failin TCK'nın 109-110. Maddelerinde düzenlenen kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu yanında, gerçek içtima kuralları gereği, hukuki alacağı tahsile yönelik yağma suçuna ilişkin uygulanması öngörülen TCK'nın 150/1. maddesinde düzenlenen tehdit ve yaralama suçlarından da ayrıca cezalandırılması gerekecektir²⁷⁰. Ancak, yağma suçunun işlendiği esnada, yağma suçunun işlenebilmesi için gerekli cebir ve/veya tehdidin uygulandığı zamanla sınırlı olmak üzere mağdurun alıkonulmasının zorunlu olduğu durumlarda, faile sadece yağma suçundan ceza verilirken, alıkoyma suçundan beraat kararı verilecektir²⁷¹.

Faizle para vermeye yönelik olarak yetkisiz şekilde tefecilik ve benzeri faaliyetle uğraşan kişilerin mağdura vermiş oldukları paranın uygulanan faizi ile birlikte iade edilmemesi üzerine cebir ve/veya tehdit uygulanarak alınması ya da yerine geçen senet veya çekin alınması durumunda ikili ayrıma gidilmesi uygun olacaktır. Bu durumda, eğer uygulanan faiz oranı yasal veya ticari faize yakın ve enflasyon oranına göre makul

şüphelinin müştekiyi araçtan indirerek zorla bagaj kısmına bindirdikleri, tekrar araç hareket halinde iken şüpheli F.'in müştekiyi bir süre darp ettiği, ... Petrol isimli benzin istasyonunda aracın durduğu esnada katılanın bagaj kısmını açarak kaçtığı olayda; sanık H.'nin diğer sanık F...'in eylemine doğrudan iştirak ettiği ve alacağın tarafı olmaması nedeniyle hukuki ilişkiye dayanan bir alacağın da mevcut olmadığı anlaşılmalı. TCK'nın 150/1 maddesinin uygulanması koşullarının oluşmadığından sanığın TCK'nun 37/1. maddesi kapsamında TCK'nun 149/1-a-c-h, 35. maddesi gereğince yağmaya teşebbüs suçundan cezalandırılması gerekirken, kanutların takdirinde yanılığa düşülerek yazılı şekilde uygulama yapılması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁷⁰ Yrg. 6. C.D.'nin 20.04.2021 Tarihli ve 2021/11940 Esas, 2021/7561 Karar Sayılı İlamında, "...Yapılan yargılamaya, dosya içeriğine, uyulan bozmaya göre, suça sürüklenen çocuklar hakkında nitelikli yağma ve kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçlarından kurulan hükümlerde ileri sürülen temyiz sebepleri yönünden bir isabetsizlik bulunmadığı anlaşılmalı, 5271 sayılı CMK'nın 302/1. maddesi uyarınca, suça sürüklenen çocuklar N. H., O. Z. ve müdafilerinin yerinde görülmemen TEMYİZ İSTEMLERİNİN ESASTAN REDDİ ile tebliğnameye uygun olarak HÜKÜMLERİN ONANMASINA..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁷¹ Yrg. 6. C.D.'nin 21/11/2017 Tarihli ve 2015/4159 Esas, 2017/5129 Karar Sayılı İlamında, "...mağdur K'nın, dışarıda arkadaşlarıyla sohbet ettiği sırada, mahalleden tanıdığı sanık D.'in, yanında hiç görmediği S. isimli bir kişiyle gelip yanına çağırdığı, arkadaşlarına ise "siz burada durun" diyerek beklemelerini söylediği, yanına giden mağdurla birlikte yürümeye başladıktan sonra, önce cep telefonunu istediği, olumsuz yanıt alması üzerine "biz seni gasp edecek olsak, şimdi burada döver alırız" dediği, bu arada S. isimli şahsın, yüzüne doğru yumruk salladığı, ancak isabet ettiremeyerek bacağına tekme ile vurduğu, ardından da sanıkla mağduru yalnız bırakarak yanlarından ayrıldığı, tanık ve arkadaşlarının kendilerini takip etmekte olduğunu gören sanığın, cebinden çıkardığı sustalı bıçağı açarak gelmemelerini istediği, bu şekilde şahısların gitmelerini sağlayıp mağduru, yağma suçunu işlemesi için uygun yere çekerek cebindeki bıçağın ucunu gösterip "illa saplayalım mı" demek suretiyle suça konu 100.-TL parasını alması şeklinde gelişen olayda; sanığın eyleminin bütünüyle yağma suçunu oluşturduğu düşünülmeyen, koşulları oluşmayan kişiyi hürriyetinden alıkoyma suçundan ayrıca hükümlülüğüne karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

kabul edilecek düzeydeyse, alacaklı fail TCK'nın 150/1. maddesindeki lehe düzenlemeden yararlanabilecektir²⁷². Aksi takdirde, çok yüksek oranda faiz uygulanmış ve/veya ödenmesine rağmen sonradan iade edileceği söylenen senedin iade edilmeyerek, yeniden tahsiline çalışılması durumlarında yararlanamayacak ve fail hakkında TCK'nın 148-149. maddelerindeki yağma suçundan ceza verilecektir²⁷³. Bu durum hiç kimsenin kötüniyetinden yararlanarak karşındakini mağdur edemeyeceği ve bu suretle kötüniyetin korunamayacağı ilkesinden kaynaklanmaktadır.

Buradan hareketle, fail tarafından alacağın tahsili amacıyla gerçekleştirilen yağma eyleminin alacak ile orantılı olması gerekmektedir. Alacak miktarından bariz bir şekilde fazla miktarın alınması durumunda artık TCK'nın 150/1. maddesinin uygulanması mümkün değildir²⁷⁴.

3.3.2. Malın Değerinin Az Olması

5237 Sayılı TCK'nın 150/2. maddesinde aynen, “Yağma suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek ceza üçte birden yarıya kadar

²⁷² Yrg. 6. C.D.'nin 09/09/2019 Tarihli ve 2016/6249 Esas, 2019/4315 Karar Sayılı İlamında, “...Mağdur Ö.'in, suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, tefecilik vs. suçlar işlediği iddiasıyla hakkında kamu davası açılan ve yargılaması ... 1. Ağır Ceza Mahkemesinin ... esas sayılı dosyası ile yürütülen H... isimli şahıstan faizle borç para aldığı, ödeme güçlüğüne düşünce, bu borcunu kapatabilmek için bu kere, sanık C... 'tan (sanığın kendi birikimi olan 20.000 TL. ve değişik tarihlerde amca oğlu olan iki kuzeninden temin ettiği 20.000 'er TL. olmak üzere) toplam 60.000 TL. para aldığı, mağdurun bu süreçte sanık C... 'a olan borcunu ödeyememesi üzerine sanık C... 'ın, önce bir süre tek başına mağdurun işyerine gidip alacağını tahsil etmeye çalıştığı, ancak bu girişimlerinden sonuç alamayınca, arkadaşları olan sanıklar E..., F.K. ve F.S. 'yı yanına alıp birlikte mağdurun işyerine gittikleri, bir seferinde sanık E.A. 'in ceketini açıp üzerinde taşıdığı tabancasını göstermek suretiyle, borcunu ödemesi hususunda mağduru tehdit ettikleri olayda;

1- Sanık C. 'in alacağına konu paranın, mağdura bir faiz karşılığı verildiğine ilişkin kanıtların nelerden ibaret olduğu açıklanıp tartışılmadan, mağdurun babası olan yakının M.K. 'in bu yöne ilişkin beyanına ise hangi nedenle üstünlük tanındığı denetime olanak verecek şekilde karar yerinde gösterilmeden, eksik inceleme ile yetinilip yerinde yeterli olmayan gerekçe ile sanığın tefecilik suçundan hükümlülüğüne karar verilmesi,

2- (1-) numaralı bozma nedenine göre; sanık C. 'in eyleminin, bütünüyle yağmanın daha az cezayı gerektiren halini düzenleyen TCK'nın 150/1. maddesi delaletiyle aynı Kanununun 106. maddesinde tanımlanan tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suç vasfında yanlış sonucu yazılı şekilde hüküm kurulması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁷³ Yrg. 6. C.D.'nin 17/01/2019 Tarihli ve 2016/7575 Esas, 2019/94 Karar Sayılı İlamında “...Yakınan S. 'ün, sanık M. 'dan aldığı toplam borç miktarının 20,000 TL olduğu, buna karşılık sanığın alacağının çok üzerinde bir miktarı tahsile yönelik olarak eylemini gerçekleştirmiş olması karşısında, sanıkların müştekiye karşı eyleminin, yağmada daha az cezayı gerektiren hal başlıklı TCK'nın 150/1. maddesi delaletiyle tehdit suçunu oluşturduğu yönündeki görüşe iştirak edilmemiştir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁷⁴ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 14.01.2020 Tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar Sayılı İlamında, “...Bununla birlikte fail tarafından alacağın tahsili amacıyla gerçekleştirilen yağma eyleminin alacak ile orantılı olması gerekmektedir. Alacak miktarından bariz bir şekilde fazla miktarın alınması durumunda artık TCK'nın 150/1. maddesinin uygulanması mümkün değildir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

indirilebilir.” şeklinde düzenleme yapılmıştır. 765 Sayılı TCK’nın 522/son maddesi uyarınca aynı Kanunun 495 ila 502. maddeleri arasında düzenlenen yağma, yol kesme ve adam kaldırma suçları açısından değer azlığı indirimi yapılamazken, 522/1. maddesi uyarınca, yağmaya konu malın değerinin fazlalığı nedeniyle, aleyhe uygulama ile cezada artırım yapılması öngörülmüştür. 5237 Sayılı TCK’da malın değerinin fazlalığı durumunda artırım yapılacağına ilişkin bir düzenleme bulunmamakla birlikte, TCK’nın 61. maddesindeki suç konusunun önem ve değeri ile meydana gelen zarar ve tehlikenin ağırlığı nazara alınarak, cezanın belirlenmesi ve bireyselleştirilmesine yönelik düzenlemeler dikkate alınarak, yağma suçu için TCK’nın 148-149. maddelerinde belirlenen altı yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına ilişkin makas aralığında artırım yapılması mümkündür.

5377 Sayılı Kanunun Çerçeve 17. maddesi ile “*indirilir*” şeklindeki emredici düzenleme hakimın takdirine bırakılarak “*indirilebilir*” şeklinde değiştirilerek, 765 Sayılı TCK’dan kalan alışkanlıkla malın değerine göre her olayda mutlak surette ve bazen de olayın niteliği ve hakkaniyet ilkesi ile bağdaşmayan uyumsuz fahiş indirimlerin yapılması önlenmiştir. Yargıtayın eski uygulamalarında, değer uygulamasının Türkiye genelinde yeknesak uygulanabilmesi için kıstas değer belirleme uygulamasına artık tamamen son verilerek bu husus tamamen hakimın takdirine bırakılmıştır²⁷⁵. Bununla birlikte, Yargıtay değer azlığı indiriminin uygulanmaması ya da yanlış uygulanması konusunda hukuki denetimine devam etmektedir²⁷⁶. Yargıtay’ın bu manada, anne-babasına karşı

²⁷⁵Hüseyin Eker, “Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçunda Değer Azlığı Kavramı”, **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, 2011, C.1, S.5, s. 542, <http://www.ajindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423934965.pdf> e.t. 17.05.2021.

²⁷⁶ Yrg. 6. C.D.’nin 18.03.2021 Tarihli ve 2020/2192 Esas, 2021/5449 Karar Sayılı İlamında, “...*Oluş ve dosya içeriğine göre, suç tarihinde cadde üzerinde yürüten müştekinin yanına giden suça sürüklenen çocuğun para istediği, talebi kabul edilmeyince müştekiye tokat atıp tehdit ederek cebindeki 50 TL parayı zorla alarak kaçtığı olayda, herhangi bir gerekçe gösterilmeksizin değer azlığı indirimi uygulanmamıştır. TCK’nın “Daha az cezayı gerektiren hâl” başlıklı 150/2. maddesinde; “Yağma suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek ceza üçte birden yarıya kadar inidirilebilir.” denilmektedir. Maddenin gerekçesinde ise; “Maddenin ikinci fıkrasında, yağma suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek cezada indirim yapılması gerektiği kabul edilmiştir.” açıklamasına yer verilmiştir.*

TCK’nın 145. maddesiyle daha az ceza verilmesini gerektiren bir nitelikli hâl olarak “Değer azlığı”, hırsızlık suçu bakımından suçun işleniş şekli ve özellikleri de göz önünde bulundurularak, ceza vermekten de vazgeçilebilir.” ibaresi ilâvesiyle- hüküm altına alınmış bir husustur.

Y.C.G.K.’nin 15.12.2009 günlü, 6/242-291 esas ve karar sayılı içtihadında belirttiği üzere, 5237 sayılı TCK’nın 145. (veya 150/2) maddelerinde veya gerekçelerinde “Daha çoğunu alabilme olanağı varken yalnızca gereksinimi kadar ve değer olarak az olan şeyi alma” koşulu yoktur. Elbette değer az olmasına ilaveten, daha çoğunu alma olanağı varken daha azı alınmış ise; bu maddeler sanık lehine uygulanmalıdır. Ancak; her iki maddenin, yalnızca bu tanımlamayla sınırlandırılması da olanaklı değildir.

gerçekleştirilen yağma eyleminde, olayın gerçekleşme şekli, sanığın madde bağımlısı olması, tedaviye ihtiyaç duyması gibi kıstaslarla değer azlığı indiriminin uygulanmamasını bozma nedeni yapmıştır²⁷⁷. Ancak, sanığın mevcut olayda otuz iki yaşında olması, verilen parayı beğenmeyerek zorla kalanını da alması nedeniyle, TCK'nın 150/2 maddesi uyarınca değer azlığı indiriminin uygulanmasının doğru olmayacağı değerlendirilmektedir. Kaldı ki,

TCK'nın 145 veya 150/2. maddeleri uyarınca faile verilen cezada indirim yapılabilmesi için malın değerinin az olması kural olarak yeterli olup, suç ve cezada kanunilik ilkesi ile aleyhe kıyas ve yorum yasağı gereği, kanunda bulunmayan başka bir koşul ihdas edilemez.

Hâkim indirim oranını TCK'nın 3. maddesinde öngörüldüğü üzere "İşlenen fiilin ağırlığıyla orantılı" olacak şekilde saptamalıdır.

TCK'nın 145 ve 150/2. maddelerinin uygulanmasında hâkime geniş bir takdir yetkisi tanınmış olup, TC. Anayasası'nın 141/3, 5271 sayılı CMK'nın 34, 223, 230 ve 289. maddeleri uyarınca sözü edilen yetki kullanılırken, keyfiliğe kaçmadan, her somut olaya uygun, yasal ve yeterli gerekçe göstermek suretiyle açıklanmalı ve uygulama yapılmalıdır.

Öte yandan hâkim, TCK'nın 145 veya 150/2. maddeleriyle kendisine tanınan takdir yetkisini kullanırken, evrensel ceza hukuku prensiplerinden olan ve ceza kanunlarımızın hazırlanmasında esas alınan, kanunilik, belirlilik, orantılılık ve ölçülülük ilkeleri, kıyas ve aleyhe yorum yasağı ile mükerrer değerlendirme yasağına uygun bir değerlendirme yapmak zorundadır.

Bu açıklamalardan değer az ise, verilecek cezadan mutlaka indirim yapılmalıdır gibi bir anlam da çıkartılmamalıdır. Diğer bir anlatımla indirim yapıp yapmama hususu her somut olayda özenle değerlendirilmelidir.

Nitekim Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun Dairemizce benimsenen içtihatları uyarınca; rögar kapağı, plaka, sürücü belgesi, kimlik belgesi ve bankamatik kartı gibi eşyaların hırsızlık suçuna konu olması halinde, ortaya çıkan tehlike veya bunların yeniden çıkartılması için sarf edilecek emek ve mesai vb.'de gözetilerek değer azlığı indirimi yapılmamalıdır.

Bu açıklamalardan sonra somut olay değerlendirildiğinde, suç tarihi, 20/06/2014, suç konusu 50 Türk lirasıdır. Suç tarihinde suça sürüklenen çocuk 12-15 yaş aralığındadır. Bütün bu hususlar paranın satın alma gücü ve ekonomik koşulları ile birlikte değerlendirildiğinde, suça sürüklenen çocuğa verilen cezada değer azlığı indiriminin yapılması gerekir.

Açıklanan nedenlerle;

Suçta sürüklenen çocuğa verilen cezadan değer azlığı nedeniyle 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesiyle cezadan indirim yapılması gerektiğinin gözetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁷⁷ Yrg. 6. C.D.'nin 24.02.2021 Tarihli ve 2020/613 Esas, 2021/3371 Karar Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriğine göre, suç tarihinde anne ve babasının yaşadığı eve giden sanığın, annesi olan katılan S.'den para istemesi üzerine katılan tarafından kendisine verilen 20 TL parayı beğenmeyerek. "Daha fazla vereceksin vermezsen seni buracıkta öldürürüm" dediği, baba müşteki A.'in oğlunu durdurmaya çalışması üzerine "O zaman sen ver" diyerek koluna ve bacaklarına vurmaya başladığı, anne katılanın araya girmesi üzerine yeniden katılana yönelerek vurmaya başladığı yere yatırarak göğsünün üstünde bulunan boyun cüzdanına elini sokmak suretiyle kalan 80 lirayı da alması şeklinde gerçekleşen olayda; özgüllediği kastına göre sanığın, katılan ve mağdura yönelik eyleminin bir bütün halinde TCK'nın 149/1-d maddesinde anlamını bulan konutta tamamlanmış tek bir yağma suçunu oluşturmasına, babası olan müşteki Ahmet'e yönelik basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek yaralama suçunun ise, (nitelikli) yağma suçunun unsuru olmasına rağmen, sanık hakkında hem TCK'nın 148/1. maddesinden, hem de TCK'nın 86/2, 86/3-a maddeleri kapsamında yaralama suçundan mahkûmiyet hükmü verilmiştir. Herhangi bir gerekçe gösterilmeksizin değer azlığı indirimi de uygulanmamıştır.

Bu açıklamalardan sonra somut olay değerlendirildiğinde, suç tarihi, 06.05.2015, suç konusu 100 Türk lirasıdır. Katılan ve mağdur, sanığın annesi ve babasıdır. Suç tarihinde sanık 32 yaşında, işsiz, madde bağımlısı olması nedeniyle tedaviye muhtaç bir gençtir. Bütün bu hususlar paranın satın alma gücü ve ekonomik koşulları ile birlikte değerlendirildiğinde, sanığı verilen cezada değer azlığı indiriminin yapılması gerekir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

uygulamada sıklıkla rastlanılageldiği üzere, tedaviden kaçınan ve sonuç alamayan bağımlıların işledikleri suçlar nedeniyle cezaevinde geçirdikleri sürede yaşadıkları uyuşturucu madde yoksunluğu ve beraberinde tedavilerine devam edilmesi durumlarında bağımlılıklarından arınabildikleri de bilinmektedir.

Yağma suçuna konu edilen malın değerinin azlığının takdiri ve indirim yapılıp yapılmayacağı hususu hakimin takdirine bırakılmakla birlikte, tanınan her yetkide olduğu üzere bu yetki de mutlak bir yetki olmayıp, her olayın özelliğine ve dosyadaki verilere göre uygulama yapılması gerekmektedir²⁷⁸.

Yağma suçuna konu edilen malın değeri suçun işlendiği tarihe göre belirlenecektir²⁷⁹. Mağdurun değere ilişkin beyanı abartılı olabileceğinden, eşya yağmasında ikinci el veya yeni olması nazara alınarak, gerek görülürse bilirkişiden rapor alınması da gerekebilir. Suç tarihinden sonra malın değerinin enflasyon koşullarında artması dikkate alınmayacağı gibi azalması da dikkate alınmaz. Önemli olan suç tarihindeki değeridir. Değerden anlaşılması gereken eşyanın parasal değeridir. Failin yağma suretiyle aldığı 1.000,00 TL değerindeki telefonu, ikinci el telefon alıp satan yere 100,00 TL'ye satması durumunda, failin elde ettiği yarar daha az olsa da, suç tarihindeki değeri

²⁷⁸ Yrg. 6. C.D.'nin 01/04/2021 Tarihli ve 2021/277 Esas, 2021/6494 Karar Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriğine göre; suç tarihinde sanıkların fikir ve eylem birliğinde hareketle, ellerindeki bıçak, demir, jop gibi aletler ile mağdurlardan üzerlerindeki paraları ve cep telefonlarını çıkarıp vermelerini istedikleri, katılan Y.'ın üzerindeki 20 TL para ile Iphone marka cep telefonunu, mağdur R.'nin ise üzerindeki 30 TL para ile Iphone marka cep telefonunu sanıklara verdiği; sanıkların mağdurlara ait telefonların özelliği gereği yakalanabileceklerini düşünerek aldıkları telefonları geri vererek, paraları aldığı olaylarda; sanıklar hakkında değer azlığı indirimi de uygulanmamıştır.

Yağma suçunun unsurlarından sayılan malın alınması kavramı hareket olarak alma kavramı ile her zaman örtüşmeyebilir. Hukuken fiilin teklifi ile hareket olarak teklifin her zaman aynı olmayacağı gibi.

Somut olayda sanıklar; aldıklarından cep telefonlarını yakalanabilecekleri düşüncesi ile iade etmişler ve katılan Y.'dan 20 TL, mağdur R.'den ise 30 TL almışlardır. Olayımızda da hukuken alma ile fiilen alma ayırımına gitmemiz ve hukuken alma eyleminin gerçekleşmediğini iade edilen mallar açısından kabul etmemiz gerekecektir. Geri iade edilen mallar bakımından mağdurların zilyetliği henüz sona ermemiştir. Bu nedenle somut olayda, katılan Y.'dan 20 TL, mağdur R.'den ise 30 TL yağmalandığı kabul edilerek uygulama yapılmalıdır...suça sürüklenen çocuk B. hakkında TCK'nın 150/2. maddesinin uygulanmaması gerektiğinden bahisle mahkemenin kararı bozulmuşsa da yukarıda izah edildiği üzere Dairemizin görüşünün değiştiği ve bu açıklamalar doğrultusunda somut olaylar değerlendirildiğinde suç konusu, katılan Y.'dan alınan 20 TL, mağdur R.'den alınan 30 TL paranın satın alma gücü ve ekonomik koşulları ile birlikte değerlendirildiğinde, sanıklara verilen cezada değer azlığı indiriminin yapılması gerekir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁷⁹ Yrg. 6. C.D.'nin 18.03.2021 Tarihli ve 2020/2192 Esas, 2021/5449 Karar Sayılı İlamında, "...Suç tarihi, 20/06/2014, suç konusu 50 Türk lirasıdır. Suç tarihinde suça sürüklenen çocuk 12-15 yaş aralığındadır. Bütün bu hususlar paranın satın alma gücü ve ekonomik koşulları ile birlikte değerlendirildiğinde, suça sürüklenen çocuğa verilen cezada değer azlığı indiriminin yapılması gerekir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

olan 1.000,00 TL üzerinden değer azlığı kavramı değerlendirilecektir. Yine, failin yağmaladığı ikinci el değeri normal şartlarda 200,00 TL olan kehribar tesbihi, meraklısına antika olduğunu söyleyerek 2.000 TL'ye satması durumunda, fail tesbihin suç tarihindeki değeri olan 200,00 TL üzerinden sorumlu tutulacaktır. Yani bu durumda failin sahip olduğu ekstra fayda veya yarar aleyhine sonuç doğuramayacaktır.

Yargıtay kararlarında, 765 sayılı TCK'nın 522. maddesindeki yağma suçunda uygulanamasa da, değer hafif ya da pek hafif olması nedeniyle cezada indirim yapılması haricinde, 5237 Sayılı TCK'nın 150/2 maddesinde düzenlenen değer azlığı uygulamasıyla hiçbir benzerliği bulunmamaktadır. 5237 Sayılı TCK'nın 150/2 maddesinde *sui generis-kendine özgü* bir düzenleme söz konusudur. Buradan hareketle, 5237 Sayılı TCK'nın 150/2 maddesinde düzenlemenin uygulanabilmesi için belirli kıstaslara ihtiyaç bulunmaktadır. Öncelikle her olay kendi özel şartları içerisinde değerlendirilmelidir. Failin suça özgülediği kastına bakılarak niyeti ortaya konulmalıdır. Eğer fail, daha çok para ve/veya eşya alabilme imkanı varken, ihtiyacı kadarını alması ve değeri az olanın tercih edilmesi durumunda, gerekçeleri yazılarak uygulanabilmektedir²⁸⁰. Yine, örneğin failin mağdurun çanta veya cüzdanını almasından sonra, açtığı tamamlamayı görebildiği 100,00 TL paradan sadece ihtiyacı olan 10,00 TL'yi cebir ve/veya tehditle alması durumunda değer azlığı indiriminin uygulanması mümkün görünmektedir. Yoksa, mağdurun, cüzdanı veya çantasında sadece 15,00 TL bulunması ve failin cüzdan ve çantayı açıp bakarak 15,00 TL'yi aldıktan sonra, mağdurun ceplerini de kontrol edip, başkaca para ve eşyası bulunmadığı için, cebir ve/veya tehditle aldığı para ile kaçması durumunda, daha çok para ve/veya eşya olsaydı o para

²⁸⁰ Yrg. 6. C.D.'nin 24/12/2019 Tarihli ve 2017/4033 Esas, 2019/6317 Karar Sayılı İlamında, "...Suç tarihinde 12-15 yaş grubunda olan sanığın aynı okulda sınıf arkadaşı mağdur A. 'tan yardım adı altında para aldığı, 2008-2009 eğitim yılında okulların Eylül 2008'de açılmasıyla birlikte, sanığın tehditle istemlerini yönlendirip mağdurdan para almayı sürdürüp, bir aşamada eylemlerine yeni bir boyut katıp, bu sefer farklı tarihlerde bıçak tevcihiyle 1-2 TL para almakla yetindiği olaylarda; sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nın 150/2. maddesi ile uygulama yapılması gerektiği düşünülmeyen yerinde ve yeterli olmayan gerekçe ile yazılı şekilde karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021; Yrg. 6. C.D.'nin 03.02.2021Tarihli ve 2020/519 Esas, 2021/1468 Karar Sayılı İlamında, "...Değer azlığının" 5237 sayılı Kanuna özgü ayrı ve yeni bir kavram olduğu, bunun mağdur üzerindeki yansımaları ile yalnızca gereksinmesi kadar, değer olarak da az olan şeyi alma durumunda, olayın özelliği ve sanığın özgülendiği kastı da değerlendirilip, yasal ve yeterli gerekçeleri de açıklanarak uygulanabileceği, somut olayda sanığın marketten dış macunu ve pişik kremi çalarak marketten ücretini ödemediği fark edip peşine düşen tank İ. 'in kolunu ısırıldığı olayda, mağdurun beyanına göre dış macunu ve pişik kreminin değerinin 25 TL olduğunun anlaşılması karşısında, sanık hakkında yağma suçunda değer azlığı nedeniyle indirimi düzenleyen TCK'nın 150/2. maddesinin uygulanma koşullarının tartışılması gerektiğinin gözetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

ve/veya eşyayı da alacağı muhakkak olmakla değer azlığı indirimi uygulanmayacaktır. Çünkü, failin mağdurun çantasına bakarak aldığı paradan sonra üstünü araması başka parası olsaydı onu da alacağına işaret etmektedir. Aynı durum, failin yolda yürüyen mağdurdan cebir ve/veya tehditle para isteyip, mağdurun sol cebinden çıkardığı 3,00 TL'yi vermesiyle yetinmeyip, üstünü arayarak sağ cebindeki 1,00 TL'yi de alması durumu içinde geçerli olup değer azlığı indirimi uygulanmayacaktır²⁸¹. Yine, failin çantasına bakarak, çantada bulunan 15,00 TL'yi almasından sonra, mağdurun üstünü aramasına karşın, çantanın gizli bölmesindeki elmas yüzüğü bulamayan ve bulsa mutlaka alacak olup, başkaca para veya eşya bulamaması nedeniyle yağma eylemini sonlandırarak kaçan fail hakkında da TCK'nın 150/2 maddesindeki değer azlığı indirimi uygulanmayacaktır.

Buradan hareketle; *“daha çoğunu alabilme olanağı varken, yalnızca ihtiyacı kadar ve değer olarak az olan şeyi alma”* durumu dışında, TCK'nın 150/2. maddesindeki değer azlığı indiriminin uygulanabilmesindeki diğer şartlar, ağır ceza mahkemesi tarafından her somut olaya özgü değerlendirilecektir. Bunun için, öncelikle araştırılması gereken husus, failin yolda kalması ve mağdurun parası içerisinden sadece yol parasına yeterli miktarı alması örneğinde olduğu gibi, faili suça iten nedenler değerlendirilmelidir. Bunun dışında, failin kastına özgülediği değer, indirim yapılmasını haklı kılacak oranda az olması da beraberinde gerçekleşmelidir. Bu açıklamalar ışığında mağdurdan alınan para ve/veya eşyanın alınması durumunda, değeri az olsa dahi, failin mağdurun üzerini aramasıyla ve her olaya özgü gösterdiği diğer hareket ve sözleriyle kastının bulabilseydi maddi değeri olan her şeyi de almaya yönelik olduğu ortaya konulabiliyorsa, değer azlığı indiriminin

²⁸¹ Yrg. C. Gn. Krl'nin 10.12.2020 Tarihli ve 2019/6-593 Esas, 2020/514 Karar Sayılı İlamında, *“...Sanığın, olay tarihinde açık kimlik bilgileri tespit edilemeyen bir kişi ile birlikte parkta oturmakta olan önceden tanımadığı mağdurların yanına giderek kendileriyle konuşmak istediğini söylediği, mağdurlarla bir süre konuşarak yürüdükten sonra onları تنها bir ara sokağa götürüp belinden çıkarttığı ekme bıçağını mağdur Y.'ye doğrultarak cebindeki paraları vermesini istediği, mağdur Y.'nin korkarak cebinde bulunan tüm parayı yani 10 TL'yi sanığa verdiği, daha sonra sanığın bıçağı mağdur N.'a da doğrultup "Sen de ver lan" diyerek ondan da üzerinde bulunan paraları istediği, mağdur N.'in önce "Param yok, olan paramı arkadaşıma vereceğim." diyerek kabul etmediği, ancak sanığın bıçakla üzerine yürümesi üzerine korkarak cebinde bulunan tüm parayı yani 10 TL'yi sanığa verdiği olayda; yağma suçunun konusunu oluşturan para miktarının az olduğu hususunda tereddüt bulunmamakta ise de suç tarihi itibarıyla öğrenci olup ceplerinde sadece 10'ar TL'leri bulunan mağdurlar bakımından bu para miktarının önemi, sanığın mağdurların ne kadar parası varsa hepsini alma yönündeki ortaya koyduğu kastının yoğunluğu ve somut olayın tüm koşulları göz önünde bulundurulduğunda hâkimin TCK'nın 150. maddesinin ikinci fıkrasının verdiği takdir yetkisini somut olayın içeriğine uygun şekilde kullandığı, yağmalanan paraların değerinin azlığı nedeni ile sanık hakkında indirim yapılamayacağı hususunda bir isabetsizlik bulunmadığı kabul edilmelidir...”* şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

uygulanamayacağı açıktır.

Özetle, Yargıtayın uygulamalarına göre, yağma suçunda TCK'nın 150/2. maddesindeki değer azlığı indiriminin uygulanabilmesi için, suçun işleniş şekli, her olayın kendi içerisinde değişkenlik gösteren özelliği, yağma suçunun failinin suç işlemeden önceki gereksinimi, işlenmesi sırasında ve işledikten sonraki tutum ve davranışları, failin daha çoğunu alabilme imkanı varken daha azını alması, malın değerinin objektif kriterlere göre herkes tarafından az kabul edilebilmesi ile tüm bunlara ilaveten, karar veren mahkemenin kanuni ve yeterli gerekçesini her olaya özgü ortaya koyması gerekmektedir²⁸². Ancak, bu şartlarının tamamının bir arada gerçekleşmesinin gerekip gerekmediği, her olaya özgü değerlendirme yapılarak sonucu ulaşılmamasının ve ulaşılan vicdani kanaatin makul ve kabul edilebilir şekilde oluşturulmasının, indirim yapılması ya da yapılmaması konusunda yeterli olacağı değerlendirilmektedir.

Özetlemek gerekirse, yağma suçunun konusunu oluşturan eşya ya da paranın değeri az değilse, az olsa bile failin ihtiyacından fazlasını alması, gereksinimini karşılayacak miktarda olsa da malın değerinin yüksek olması, mağdurun tüm eşyasını almak istemeye

²⁸² Yrg. C. Gnl. Krl'nin 14.01.2020 Tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar Sayılı İlamında, "...5237 sayılı TCK'nın 150. maddesinin ikinci fıkrasında; "Yağma suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek ceza üçte birden yarıya kadar indirilir." hükmü yer almakta iken, anılan fıkra 29.06.2005 tarihli ve 5377 sayılı Kanun'un 17. maddesi ile; "Yağma suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek ceza üçte birden yarıya kadar indirilebilir." şeklinde değiştirilmiştir. Fıkranın ilk hâli ile yağma suçlarında, değer azlığı nedeniyle hâkime cezada indirim yapma zorunluluğu getirilmiş, daha sonra yapılan değişiklikte ise indirim yapıp yapmama konusunda hâkime takdir yetkisi tanınmıştır.

TCK'nın 150. maddesinin ikinci fıkrası, yağma suçunun konusunu oluşturan değer az olmasını temel almaktadır. Değer azlığı ile kanun koyucu tarafından neyin kastedildiği, tereddütleri önleyecek biçimde açıklığa kavuşturulmamış, rakamsal bir sınırlandırma getirilmemiş fakat hâkime, yargılama konusu maddi olayla ilgili olarak takdir ve değerlendirme yetkisi tanınmıştır. Hâkim, gasbedilen veya gasbedilmeye kalkışılan şeyin değerinin azlığını ceza indirimi yapmakla değerlendirebilecektir.

5237 sayılı Kanun'un 150. maddesinin ikinci fıkrasının uygulanmasında, 765 sayılı TCK'nın 522. maddesinde öngörülen "hafif" ya da "pek hafif" kavramlarıyla irtibatlı bir yoruma girilmemeli, Yargıtaydan anılan maddenin uygulanması sürecindeki içtihatlarına paralel şekilde yıllık değer ölçülerini belirlemesi beklenmemelidir.

Hâkim, bu değerlendirmenin yanı sıra her somut olayda, olayın özelliklerini dikkate alacak, 5237 sayılı TCK'nın 3. maddesinde öngörüldüğü üzere "işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı" olacak şekilde ceza adaletini sağlayacaktır. Görüldüğü gibi, madde ile getirilen sistem, sadece malın değerinin objektif ölçütlere göre belirlenerek cezadan indirim yapılmasından ibaret değildir. Olayın özelliği her somut olayda değerlendirmeye konu edilecek, meydana gelen haksızlığa faili iten etkenler ve bu haksızlığın mağdur üzerindeki etkileri de gözetilerek, indirim yapıp yapmama konusunda takdir kullanılacak ve maddenin uygulanıp uygulanmamasına ilişkin gerekçe kararda gösterilecektir.

Buna karşılık maddenin uygulanmasındaki en önemli ölçüt, şüphesiz değer ölçüsüdür. Ölçüye konu edilmesi gereken değer ise, fiilen gasbedilen olmayıp, eylem kastına dahil edilen değer olmalıdır. Bu değer ise "indirim yapılmasını" haklı kabul ettirecek düzeyde az olması gerekmektedir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

yönelik aramasına karşın mağdurun üzerinde değeri az eşya ya da para bularak alması durumlarında TCK'nın 150/2. maddesindeki değer azlığı indirimi uygulanmayacaktır²⁸³.

Ancak örneğin, sanığın özgüllediği kastını mağdura yönelterek 20,00 TL istemesine karşın, mağdurun korkarak 100,00 TL vermesiyle başkaca bir şey istemeden ayrılması durumunda, sanık aleyhine yorumla temin ettiği yarara göre değil, sanık lehine yorumla özgüllediği 20,00 TL'lik isteğine üstünlük tanınarak değer azlığı indirimi uygulanmalıdır.

Öğretide malın değer azlığına ilişkin olarak objektif değerlendirme yapılarak, failin malın değerinin az olduğunu sanması durumunda, TCK'nın 30/2 maddesinde düzenlenen hatasından yararlandırılması gerektiği, fazla olduğunu düşünmesine karşın malın değerinin az olması halinde de yararlandırılması gerektiği konusunda görüşler vardır²⁸⁴.

Sonuç olarak, ağır ceza mahkemesi heyetini oluşturan hakimlerin, bu her somut olayda, yukarıda belirlenen kıstasları olayın özelliklerine uygulayarak, 5237 Sayılı TCK'nın 3. maddesi uyarınca "*işlenen failin ağırlığıyla orantılı*" olacak şekilde ceza adaletini sağlaması gerekmektedir.

Failin yağma suçunu işlerken teşebbüs halinde kalması durumunda, yağma suçunun konusunu, failin özgüllediği değeri belirlemek mümkün ve az kabul edilebiliyorsa eylem teşebbüs halinde de kalsa TCK'nın 150/2. maddesi uygulanabilecektir²⁸⁵. Örneğin, failin

²⁸³ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 14.01.2020 Tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar Sayılı İlamında, "...Sanığın, olay tarihinde açık kimlik bilgileri tespit edilemeyen bir kişi ile birlikte parkta oturmakta olan önceden tanımadığı mağdurların yanına giderek kendileriyle konuşmak istediğini söylediği, mağdurlarla bir süre konuşarak yürüdükten sonra onları تنها bir ara sokağa götürüp belinden çıkarttığı ekmek bıçağını mağdur Y.'ye doğrultarak cebindeki paraları vermesini istediği, mağdur Y.'nin korkarak cebinde bulunan tüm parayı yani 10 TL'yi sanığa verdiği, daha sonra sanığın bıçağı mağdur N.'a da doğrultup "Sen de ver lan" diyerek ondan da üzerinde bulunan paraları istediği, mağdur N.'in önce "Param yok, olan paramı arkadaşşıma vereceğim." diyerek kabul etmediği, ancak sanığın bıçakla üzerine yürümesi üzerine korkarak cebinde bulunan tüm parayı yani 10 TL'yi sanığa verdiği olayda; yağma suçunun konusunu oluşturan para miktarının az olduğu hususunda tereddüt bulunmamakta ise de suç tarihi itibarıyla öğrenci olup ceplerinde sadece 10'ar TL'leri bulunan mağdurlar bakımından bu para miktarının önemi, sanığın mağdurların ne kadar parası varsa hepsini alma yönündeki ortaya koyduğu kastının yoğunluğu ve somut olayın tüm koşulları göz önünde bulundurulduğunda hâkimin TCK'nın 150. maddesinin ikinci fıkrasının verdiği takdir yetkisini somut olayın içeriğine uygun şekilde kullandığı, yağmalanan paraların değerinin azlığı nedeni ile sanık hakkında indirim yapılamayacağı hususunda bir isabetsizlik bulunmadığı kabul edilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

²⁸⁴ Timuçin Köprülü, "Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Değer Azlığı", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 2007, S.71, s.261-262, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2007-71-343> e.t. 17.05.2021.

²⁸⁵ Yrg. 6. C.D.'nin 16/03/2021 Tarihli ve 2020/1718 Esas, 2021/4961 Karar Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriğine göre, suç tarihinde anne ve babasının yaşadığı eve giden sanığın, annesi olan mağdur N.'dan para istemesi üzerine mağdur tarafından kendisine verilen 10 TL parayı beğenmeyerek. "80-TL daha para bul" dediği annesinin bulamayacağını söylemesi üzerine, annesine vurarak orta(2) derece kırık olacak şekilde yaralaması şeklinde gerçekleşen olayda; özgüllediği kastına göre sanığın, mağdura yönelik eyleminin bir bütün halinde TCK'nın 149/1-d maddesindeki konutta yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu ve TCK'nın

mağdurdan cebir ve/veya tehditle 25,00 TL istemesinden sonra, tesadüfen oradan geçen kolluk güçlerince henüz parayı alamadan yakalanması durumunda değer azlığı indirimi uygulanabilecektir. Buna karşılık, failin kastını belirli bir miktara özgülemeyip, ne bulursa almaya özgüleyerek, mağdura karşı cep telefonunu ve üstündeki bütün parayı ver şeklinde cebir ve/veya tehditle yağma eylemini gerçekleştirirken kolluk tarafından yakalanması durumunda ise, TCK'nın 150/2. maddesindeki değer azlığı indirimi uygulanmayacaktır.

İndirim yapılmasını gerektiren durumun ortaya çıkması halinde, indirim oranı ve uygulama sırası, Kanun metninde üçte birden yarı oranına kadar indirim yapılabileceği şeklinde belirtilmektedir. Ağır ceza mahkemesi, her olayı kendi özel şartları içerisinde değerlendirerek, olayın özelliği, alınan eşya ya da paranın değeri, özgülenen kastı ve bu kasta yönelik gerçekleşen yağma eylemine yönelik suçun işleniş şekli, değerlendirilerek, gerekçesi yazılarak ve hak ve nasafet ilkesi gözetilerek indirim yapılacaktır. Yağma suçundan hüküm kurarken maddelerin uygulanması sırasında, TCK'nın 61/5 uyarınca öncelikle TCK'nın 148-149. maddeleri, sonradan sırayla, cezada indirim öngören değer azlığına ilişkin TCK'nın 150/2. maddesi, TCK'nın 35. maddesinde düzenlenen teşebbüs hükümleri, TCK'nın 37-39. maddesinde düzenlenen iştirak hükümleri, TCK'nın 31. maddesinde düzenlenen yaş küçüklüğü hükümleri, TCK'nın 168. maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık indirimi, TCK'nın 62. maddesinde düzenlenen takdiri indirim nedeni uygulanmalıdır.

Sonuç olarak, malvarlığı kadar, kişi hürriyetini ve yaşam hakkını ihlal eden yağma suçunda, değer azlığı indirimi yapılırken, hak edilen ceza belirlenirken, “değer azlığı” 5237 Sayılı TCK'da özgün düzenlemedir. Bu açıdan, failin özgülediği kastı ve dış dünyaya yansıyan davranışlarının mağdur üzerindeki yansıması, failin gereksinimi ile aldığı para ve/veya eşyanın gereksinimi için dahi olsa değeri, her olaya özgü değerlendirilmelidir. Değerlendirmenin sonucu anlaşılır ve yalın şekilde, yasal ve yeterli gerekçeleriyle

150/2 maddesi gereği değer azlığı indiriminin uygulandığı, aynı Kanun'un 87/3 maddesi kapsamındaki nitelikli yaralamadan dolayı suça sürüklenen çocuk hakkında açılan davada verilen mahkumiyet kararının Dairemiz'in 11/03/2019 tarihli ilamı ile onandığı anlaşılmıştır. Bu açıklamalardan sonra somut olay değerlendirildiğinde, suç tarihi, 28.07.2012, suç konusu 90 Türk lirasıdır. Mağdur, sanığın annesidir ve şikayetinden vazgeçmiştir. Suç tarihinde 15-18 yaş grubunda olan suça sürüklenen çocuk madde bağımlısı olması nedeniyle tedaviye muhtaç bir gençtir. Bütün bu hususlar paranın satın alma gücü ve ekonomik koşulları ile birlikte değerlendirildiğinde, sanığı verilen cezada değer azlığı indiriminin yapılması hukuka uygun olduğundan tebliğnamede bozma isteyen düşünceye iştirak edilmemiştir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

açıklanarak, doğru uygulama yapmak suretiyle, gerek sanık gerekse mağdurun üstün yararlarının gözetilmeli ve her aşamada yukarıdaki kıstaslara azami dikkat edilmelidir.

3.4. Şahsi Cezasızlık Nedenleri

TCK'nın 167. maddesi, malvarlığına karşı suçların son bölümünde, ortak düzenleme niteliğinde “*Şahsi cezasızlık sebebi veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebep*” başlığı altında düzenlenmiştir.

TCK'nın 167/1. maddesinin hemen girişinde “*Yağma ve nitelikli yağma hariç, bu bölümde yer alan suçların; ...*”, denilmekle, yağma suçlarında şahsi cezasızlık ya da cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi nedenlere ilişkin düzenlemenin, gerek basit gerekse nitelikli yağma suçlarında uygulanmasına imkan bulunmamaktadır.

Yağma suçu dışında kalan diğer malvarlığına karşı suçlarda ise, üstsoy, altsoy, eş, kardeş gibi akrabaların yakınlık derecesi şahsi cezasızlık nedeni sayılmıştır²⁸⁶. Bunun dışında, aynı konutta beraber yaşamayan kardeş, ayrılık kararı verilmiş eşler ile aynı konutta bir arada yaşamak kaydıyla amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derecede kayın hısımlarından birinin zararına olarak işlenen yağma suçu dışında kalan diğer malvarlığı aleyhine suçlar şikayete tabi tutularak, sadece şikayet halinde cezanın yarı oranında indirim yapılarak hüküm kurulması öngörülmüştür.

Uygulamada sıklıkla karşılaşıldığı üzere, çocukların ya da kardeşlerin, bazen de eşlerin birbirlerine ya da anne-babalarına yönelik olmak üzere, uyuşturucu madde satın alabilmek için, kriz esnasında yağma veya yağmaya teşebbüs suçlarının işlendiğine rastlanılmaktadır. Bu uyuşturucu krizi esnasında kendini kaybeden aşırı saldırgan hale gelen failin, para veya eşyayı cebir ve/veya tehditle aldığı sırada, çoğunlukla anne-babası ya da eşi veya kardeşini yaraladığı, nadiren cinsel saldırı veya öldürme eylemlerini de gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu tür durumlarda, akrabalık ilişkisinin yaşam hakkına yönelen tehdit karşısında, failin korunmasına yönelik bir uygulama yapılmasını gerektirmeyeceği açıktır. Ancak, uyuşturucu madde teminine yönelik saikle işlenen

²⁸⁶ Sakarya BAM. 4. C. Dai'nin 26/06/2020 Tarihli ve 2020/607 E., 2020/908 K. Sayılı İlamında, “...*Sanığın üzerine atılı kilitlenmek suretiyle muhafaza altına alınmış olan eşya hakkında hırsızlık suçunu babasına karşı işlediği anlaşılmalı; sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nın 167/1-b ve 5271 sayılı CMK'nın 223/4-b maddeleri kapsamında şahsi cezasızlık nedeniyle ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde mahkumiyetine karar verilmesi bozmayı gerektirmiş...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

eylemler dışında kalan ve TCK'nın 167. maddesinde düzenlenen akrabalık nedeniyle şahsi cezasızlık veya indirim nedenleri içerisinde yağma ve nitelikli yağma suçlarının eklenmesinin toplum barışı açısından önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

5237 sayılı TCK'nın 40/1. maddesi uyarınca suçun işlenişine iştirak eden diğer failler, şahsi cezasızlık nedeni gözönüne alınmaksızın, kendi kusurlu eylemlerine göre cezalandırılacaktır. Dolayısıyla birlikte suç işleyen faillerden, şahsi cezasızlık sebebinden yararlanacak olanlar, TCK'nın 167. maddesinde düzenlenen akrabalık nedeniyle şahsi cezasızlık veya indirim nedenlerinden yararlanabilecekken, akraba olmayan failler yararlanamayacaktır²⁸⁷.

Bunun dışında, TCK'nın 146. maddesinde düzenlenen kullanma hırsızlığına ilişkin düzenlemelerin içerisinde ya da kanun sistematigi açısından, TCK'nın 167. maddesine benzeri bir düzenleme ile ekleme yapılarak, TCK'nın 87. maddesindeki nitelikli yaralama hariç olmak üzere, eşyanın kullanılmasından sonra iadesine ilişkin kullanım yağması suçunun da eklenmesinin yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

3.5. Etkin Pişmanlık

Etkin pişmanlık TCK'nın 168. maddesinde failin, azmettiren veya yardım eden kişinin, mağdura uğradığı zararın giderilmesi halinde verilecek cezasından indirim yapılmasını öngören kanuni düzenlemedir. Bu lehe düzenlemeden failin yararlanabilmesi için, kendiliğinden harekete geçerek hareket etmesi ve mağdurun uğradığı zararı gidermesi gerekmektedir²⁸⁸. Ancak yargılama aşamasında sıklıkla yaşandığı üzere, karar verilmeden

²⁸⁷ Yrg. 13. C.D.'nin 12/03/2020 Tarihli ve 2019/12499 Esas, 2020/3944 Karar Sayılı İlamında, "...5237 sayılı TCK'nın 40/1. maddesi gereği suçun işlenişine iştirak eden diğer kişilerin şahsi cezasızlık nedeni gözönünde bulundurulmaksızın sanık kendi kusurlu eylemine göre cezalandırılacağından;

Dosya ve duruşma tutanakları içeriğine, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan hukuken geçerli ve elverişli kanıtlara, gerekçeye ve hakimin takdirine göre; sanık müdafinin temyiz itirazı yerinde görülmemiş olduğundan reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan hükümlerin tebliğnameye uygun olarak ONANMASINA..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.05.2021; Yrg. 15. C.D.'nin 02.04.2013 Tarihli ve 2011/21754 Esas, 2013/6049 Karar Sayılı İlamında, "...sanık Y. hakkında dolandırıcılık suçu açısından 5237 sayılı TCK'nın 167/1.a maddesi uyarınca şahsi cezasızlık sebebi bulunması nedeniyle, aynı yasanın 40/1 maddesi uyarınca bu eyleme kendi kusurlu hareketiyle iştirak eden Sanık A. açısından nitelikli dolandırıcılık ve her iki sanık yönünden özel belgede sahtecilik suçlarının oluştuğuna yönelik kabulde bir isabetsizlik görülmemiştir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

²⁸⁸ Yrg. 6. C.D.'nin 25.01.2021 Tarihli ve 2020/4259 Esas, 2021/762 Karar Sayılı İlamında, "...Dosya içeriğine göre mağdurun, iş yerine ait güvenlik kamera kayıtlarından tespit ettiği sanığı ertesi gün başka bir iş yerinde suça konu cep telefonu ile birlikte görmesi ve devamında kolluğa ihbarda bulunarak sanığı yakalatması şeklinde meydana gelen olayda, rızai bir iadenin söz konusu olmadığı, bu nedenle etkin

önce, mağdurun zararının karşılanması talebinin fail, azmettiren ya da yağma suçuna yardım eden kişiye hatırlatılmasında yarar bulunmaktadır. Uygulamada, gerek soruşturma evresinde gerekse kovuşturma evresinde, bu durum şüpheli veya sanığa hatırlatılmaktadır. Ayrıca, failin bizzat etkin pişmanlık indirimini sözlü olarak dile getirmesi de zorunlu olmayıp, duruşmada gözlemlenen pişmanlığı, hal ve hareketleri, lehine hükümlerin uygulanmasını istemesi ve benzeri durumlarda da faile bu hakkının hatırlatılması gerekmektedir. Ayrıca, kural olarak, kısmi iade dışında, para ve/veya eşyanın eksiksiz, zarar verilmeksizin, aynen iadesi durumunda, iade ve/veya tazmine mağdur rıza göstermese de etkin pişmanlık indirimi uygulanabilecektir.

5237 sayılı TCK'nın 168. maddesindeki etkin pişmanlık indiriminin benzeri, 765 Sayılı TCK'nın 523. maddesinde uygulanmaktayken yağma suçu ayırık tutularak iade indirim nedeni sayılmamıştı. 765 Sayılı TCK'nın 523. maddesi failin pişmanlığına değil, aynen iade ya da tazmin suretiyle mağdurun zararının giderilmesine dayanıyordu. Oysa ki, 5237 Sayılı TCK'da bu durumun aksine, failin olaydan sonra pişmanlık göstererek ve kendiliğinden harekete geçerek, mağdurun zararını aynen iade ya da tazmin esasına dayanmaktadır²⁸⁹. Ancak, failin zararı gidermesi suçu kabul ettiği anlamına

pişmanlık koşullarının oluşmadığı halde sanık hakkında hırsızlık suçundan kurulan hükümden 5237 sayılı TCK'nın 168/1. maddesi uyarınca indirim yapılması suretiyle eksik ceza tayini..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

²⁸⁹ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2019 Tarihli ve 2017/6-653 Esas, 2019/583 Karar Sayılı İlamında, "...Anılan madde bu düzenleniş şekliyle, 765 sayılı TCK'nın 523. maddesinden oldukça farklıdır. 29.06.1955 tarihli ve 10-16 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı ile Ceza Genel Kurulunun 11.11.1997 tarihli ve 248-288 sayılı kararı başta olmak üzere birçok kararında açıklandığı üzere, 765 sayılı TCK'nın 523. maddesi, "iade ve tazmin" esasına dayalıdır. 5237 sayılı TCK'nın 168. maddesi ise tazminden çok "pişmanlık" esasını ön plana çıkarmaktadır.

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 27.05.2008 tarihli ve 127-147 sayılı kararında da açıkça vurgulandığı üzere; TCK'nın 168. maddesinde yer alan "etkin pişmanlık" hükümlerinin uygulanabilmesi için, maddede sınırlı bir şekilde sayılan suçların işlenmesi hâlinde, failin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun uğradığı zararı, aynen geri verme ya da tazmin suretiyle gidermesi gerekmektedir.

Öğretide hâkim olan görüşe göre de 5237 sayılı TCK'nın 168. maddesinin, 765 sayılı TCK'nın 523. maddesinden farklı olarak; "tazminden çok pişmanlık" esasına dayandığı kabul edilmektedir. (Durmuş Tezcan-Mustafa Ruhan Erdem-Murat Önok, Teorik Ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 11. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2014, s. 696-702; Veli Özer Özbek-Mehmet Nihat Kambur-Koray Doğan-Pınar Bacaksız-İlker Tepe, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2015, s. 615-618.)

Bu açıklamaların sonucu olarak; iade ve tazminin cebri icra yoluyla gerçekleştirilmesi, zararın failin rızası hilafına veya ondan habersiz olarak üçüncü kişilerce giderilmesi, eşyanın failin yakalanmamak için kaçarken atması sonucu veya kaçarken yakalanan failin üzerinde ele geçirilmiş olması gibi hâllerde, failin gerçek anlamda pişmanlığından söz edilemeyeceğinden, TCK'nın 168. maddesinin uygulanma şartları oluşmayacaktır. Bununla birlikte, etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için mağdurun uğradığı zararın aynen geri verme veya tazmin suretiyle giderilmesi şartı yerine getirilirken duyulan pişmanlığın mutlaka sözle ifade edilmesi zorunluluğu bulunmayıp, davranışlar yoluyla da gösterilebileceği; yine sanığın en azından pişmanlığını ya da iade ve tazmine rıza gösterdiğini ortaya koyacak söz veya davranışlarda

gelmeyeceğinden, maddi gerçek araştırılarak, sonucuna göre beraat kararı da verilmesi mümkündür.

Alınan eşyanın, mağdurdan alındığı durumu ile herhangi bir zarar verilmeksizin aynen iadesi gerekmektedir²⁹⁰. Bu manada yağmalanan cep telefonunun ekran camı kırılmış şekilde zarar verilerek iadesi aynen iade içerisinde değerlendirilmeyecektir. Bu durumda cep telefonun tamiri ya da tamiri mümkün olmazsa eşdeğeri alınarak iadesi suretiyle zararın giderilmesi gerekmektedir. Eşya/eşyaların aynen mağdura geri verilmesi mümkün olmadığında yapılan bu işleme zararın tazmini denilmektedir. Failin etkin pişmanlık indiriminden yararlanabilmesi için, TCK'nın 168/4 maddesinde mağdurun etkin pişmanlık indirimine rızasını arayan istisnası olmakla birlikte, mutlak surette alınan eşya ya da paranın aynen iadesi ya da bu durumun imkansız olması durumunda ise zararın tamamen tazmini suretiyle giderilmesi şarttır. Örneğin, failin mağdurdan yağma suretiyle aldığı bilgisayarının ana ekran kartını alarak ya da bozarak eksik ya da hasarlı şekilde iade etmesi durumunda, tam anlamıyla iadede söz edilemeyeceğinden istisna olmakla birlikte, etkin pişmanlık indiriminden faydalanması mümkün olamayacaktır.

Yukarıda geçen eksik ya da zarar verilerek iade hususu aynı maddede kısmi iade olarak adlandırılarak, bu tür durumlarda yağma suçunda indirim yapılabilmesi mağdurun rızasının bulunması şartına bağlanmıştır²⁹¹. Buradan hareketle, eksik ya da zarar verilerek

bulunması, karşı duruş sergilememesi koşuluyla, suç nedeniyle meydana gelen zararın, sanık adına, üçüncü kişilerce giderilmesi hâlinde de sanık hakkında etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması olayın özelliklerine göre mümkün olabilecektir.

Bu açıklamalar ışığında uyumsuzluk konusu değerlendirildiğinde;

Sanık E.'nin gözaltındayken suça konu senedin yerini kolluk görevlilerine söylemesi ve senedin sanığın bahsettiği şekilde sanık H.'in evinde ele geçirilmesi, diğer sanıkların da buna itiraz etmemeleri karşısında senedin iadesi konusunda diğer sanıkların zımnî kabullerinin bulunduğu anlaşılacakla birlikte sanıklar E. ile H. hakkında TCK'nın 150. maddesinin birinci fıkrası yollamasıyla tehdit suçuna ilişkin hükümlerin uygulanması gerektiğinden ve Kanun'da tehdit suçu için etkin pişmanlık hükümleri öngörülmediğinden sanıklar E. İ. ve H.A. hakkında TCK'nın 168. maddesinin uygulama koşullarının bulunmadığı, fakat haklarında TCK'nın 150. maddesinde düzenlenen yağma suçunun daha az cezayı gerektiren nitelikli hâlinin uygulanma koşulları bulunmadığı kabul edilen sanıklar Ö. ve M. yönünden gösterdikleri pişmanlık nedeni ile TCK'nın 168. maddesinin 3. fıkrasında düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması gerektiği kabul edilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

²⁹⁰ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.03.2020 Tarihli ve 2017/17-485 Esas, 2020/156 Karar Sayılı İlamında, "...Kısmi iadede ne kastedildiğine ilişkin kanun maddesinde ve gerekçesinde bir açıklama bulunmamakla birlikte, etkin pişmanlık müessesinin bir amacının da mağdurun suçtan gördüğü zararın giderilmesi ve uğradığı haksızlığın meydana getirdiği sonuçların onarılması olduğu göz önüne alındığında, kısmi iadenin mağduru tatmin edecek miktarda ve mağdur açısından doğrudan sonuç doğurucu nitelikte olması, ayrıca bunun sonucu olarak da mağdura ilave külfet yüklememesi gerekmektedir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

²⁹¹ Yrg. 6. C.D.'nin 09.12.2020 Tarihli ve 2019/741 Esas, 2020/4538 Karar Sayılı İlamında, "...Sanıkların, suça konu senetleri ve yakınandan aldıkları cep telefonunu içerisinde sim kart olmaksızın kırık vaziyette teslim ettiklerinin anlaşılması karşısında, 5237 sayılı TCK'nin 168/4. maddesi uyarınca kısmi iade nedeniyle

gerçekleşen kısmi iade sonrasında, mağdurun gerçek zararının karşılanmamasına karşın, mağdurun zararının bir miktarını isteyerek veya başkaca bir şey istemeksizin ve iade olanla yetinmesi durumunda ne olacaktır? Bu tür eksik ve zarar verilerek iade sonrasında, mağdura TCK'nın 168/4 maddesi uyarınca kısmi iade nedeniyle etkin pişmanlık indirimine rızası bulunup bulunmadığı sorulacaktır. Kısmi iade veya eksik tazmin nedeniyle mağdurun etkin pişmanlık indirimine rıza göstermediği durumlarda TCK'nın 168/4 maddesi uyarınca faile verilecek cezada indirim yapılması mümkün değildir. Ancak, mağdur eğer, eksik ve zarar verilerek iadeye rağmen, fail hakkında yağma suçundan verilecek cezada etkin pişmanlık indiriminin uygulanmasına rızasını açıkça yazılı ya da sözlü olarak mahkemeye iletirse, mağdurun zararı tam olarak karşılanmasa da, TCK'nın 168/4 maddesi gereği, failin cezasında indirim yapılması mümkün hale gelecektir.

Bu tür olaylarda karşımıza çıkan bir sorun da yağma veya hırsızlık eylemlerinden sonra mağdurun failin durumuna acıyarak hiçbir eşyasını kısmen ya da tamamen iade edilmese veya parası geri verilmese dahi cezada indirime rıza göstermesi durumudur. Burada Kanunun metninden hareketle bir sonuca varılmak istendiği takdirde, TCK'nın 168. maddesinde az da olsa iade veya tazmin koşulu aranmakla, hiç indirim yapılamayacağı değerlendirilebilir. Ancak, kanun koyucunun gai yorumu, yani lafzi yorumu, yani Kanunun metnine, dilbilgisi kurallarına, ifadesine, sözcük anlamlarına göre yapılan yorum dikkate alınarak, zararın mağdur üzerinde gerçekleşmesi ve kısmi iade nedeniyle rızasının aranmasıyla, hiç iade olmasa da indirime rıza gösteren mağdur açısından, mağdurun bu yöndeki iradesine üstünlük tanınmak suretiyle failin cezasından TCK'nın 168. maddesi uyarınca indirim yapılabileceği değerlendirilmektedir. İlgili maddede kısmi iadede murat olunan miktarın ne kadar ya da eşya ya da paranın ne kadarının iade olunması gerektiğinin gösterilmemesinin de bu kanaati desteklediği görülmektedir.

yakınandan etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına rıza gösterip göstermediği sorulup sonucuna göre, TCK'nın 168/3-1. maddesinin tatbiki gerekirken eksik soruşturma ile hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021; Yrg. 6. C.D.'nin 31.03.2021 Tarihli ve 2021/3075 Esas, 2021/6354 Karar Sayılı İlamında, "...04.03.2019 günü müşteki O.'un cep telefonu ile pasaportunun yağmalanması sonrasında yakalanan sanıklar tarafından pasaportunun saklandığı yer gösterilip, elde edilmesi sonrasında kolluk kuvvetlerince müştekiye teslim edildiği dikkate alındığında, olayda bir kısmi iadenin bulunduğu anlaşıldığı; kısmi iade nedeniyle müşteki O.'a, etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına rıza gösterip göstermediği hususu sorularak, sonucuna göre sanıklar hakkında TCK'nun 168/3-4 maddesinin uygulanıp uygulanamayacağı hususunun değerlendirilmesi gerektiğinin gözetilmemesi, karşı temyiz olmadığından anılan husus bozma nedeni yapılmamıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

İlgili maddede kısmi iadede murat olunan miktarın, ne kadar, hangi oranda yapılması ya da eşya ya da paranın ne kadarının iadesi gerektiği net olarak düzenlenmemiştir. Buradan hareketle, kısmen iade veya tazmin olunan miktar eşya ya da paranın çok küçük bir kısmını karşılarsa da, sanık lehine yorum ilkesi gereği, TCK'nın 168. maddesi uyarınca indirim yapılabilecektir. Öğretide bu durumun, özellikle malvarlığına karşı suçları alışkanlık ve geçim kaynağı haline getirmiş failer için gerek zararı tamamen gidermemek gerekse daha az ceza almak için mağdur ve yakınları üzerinde baskı kurulması sonucunu doğuracağı nedeniyle eleştirilmektedir²⁹². Bu şekilde suça yatkın kişilerin, suçtan uzak durmaları amacıyla, hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve yağma suçlarından tekröre esas sabıkası olanların TCK'nın 168/4 maddesinden yararlanamayacaklarının düzenlenmesiyle bu sorunun çözülebileceği değerlendirilmektedir.

Yargıtay, TCK'nın 168/4 maddesinde düzenlenen, kısmi iade hükümlerinin uygulanabilmesini, mağdurun rızasına ek olarak, iade edilen kısmın yağmalanan para ve/veya eşyanın önemli bir bölümünü oluşturması ve mağdura ek külfet yüklemeyerek tatmin etmesi gerektiğini²⁹³ ve yağmalanan para ve/veya eşyanın çok küçük bir kısmının

²⁹² Eker, s. 232-233.

²⁹³ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.03.2020 Tarihli ve 2017/17-485 Esas, 2020/156 Karar Sayılı İlamında, "...Kısmi iadede ne kastedildiğine ilişkin kanun maddesinde ve gerekçesinde bir açıklama bulunmamakla birlikte, etkin pişmanlık müessesinin bir amacının da mağdurun suçtan gördüğü zararın giderilmesi ve uğradığı haksızlığın meydana getirdiği sonuçların onarılması olduğu göz önüne alındığında, kısmi iadenin mağduru tatmin edecek miktarda ve mağdur açısından doğrudan sonuç doğurucu nitelikte olması, ayrıca bunun sonucu olarakta mağdura ilave külfet yüklememesi gerekmektedir. Bu bağlamda sanık tarafından çalınan malın kullanılmayacak bir durumda mağdura iade edilmesi veya malın kullanılabilmesi için mağdurun ayrıca bir işlem ve masraf yapması gereken durumlarda kısmi iadede bahsedilemeyeceği gibi, bütünlüğü bozulan malların parça parça olarak iade edilmesi durumunda da kısmi iadede bahsedilemeyecektir.

Çalınan şeyin bütünlüğü bozulduktan sonra parçalanarak iade edilmesi ve parçaların tek başına bir değerinin bulunması durumlarında kısmi iade veya tazmin şartlarının oluşup oluşmadığına gelince; parça olarak tek başına değeri olan malın satılabilmesi, mağdurun emek ve mesai sarf etmesini gerektirmesi, buna bağlı olarak iadenin doğrudan sonuç doğurmaması, ayrıca iade edilen parçaların satılması külfetinin zaten suçun işlenmesinden dolayı zarar görmüş olan mağdura yükletilmesinin hakkaniyete uygun olmaması nedeniyle kısmi iadenin şartlarının oluşmadığı kabulü gerekmektedir.

Diğer taraftan, kısmi iade şartlarının gerçekleşip gerçekleşmediğinin belirlenmesinde, suça konu eşyanın niteliği de göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin, misli bir eşya olan 1.000 Lira paranın çalınmasında, çalınan paranın 900 Lirasının iadesi halinde kısmi iadede söz edilebilecektir. Bölünemeyen bir eşya olan bisikletin fonksiyonunu gerçekleştirme engel oluşturmayan sepeti olmaksızın, yine bölünemeyen bir eşya olan otomobilin işlevini yerine getirmesine engel oluşturmayan dikiz aynası ya da teybi olmaksızın geri verilmesi hallerinde kısmi iadenin gerçekleştiği kabul edilmelidir. Ancak, eşyanın kendisinden beklenen işlevini yerine getirmesine sağlayacak parça veya parçaları olmaksızın geri verilmesi, ya da eşyanın işlevini yerine getiremeyecek şekilde bütünlüğü bozularak, bir kısım parçalarının geri verilmesi, örneğin çalınan motosikletin motoru olmaksızın geri verilmesi halinde işlevini yerine getiremeyecek bir durumda olması nedeniyle kısmi iadede söz edilemeyecektir.

Bu açıklamalar ışığında uyumsuzluk konusu değerlendirildiğinde;

iadesinin kısmi iade hükümlerinin uygulanmasını gerektirmeyeceğine hükmetmiştir²⁹⁴. Bu duruma örnek olarak, mağdurun cep telefonunu yağma suretiyle alan failin telefonu satın parası ile uyuşturucu alıp kullandıktan sonra, soruşturma ya da yargılama aşamasında telefonun sadece şarjını, kulaklığını ya da hafıza veya SİM kartını iade etmesi durumları örnek olarak gösterilebilir.

İade veya kısmi iadenin kim tarafından yapıldığının bir önemi bulunmamaktadır. TCK'nın 168/1. maddesinde geçen, “*bizzat*” ibaresinin, failin bizzat kendi rızasına dayalı iradesi, izni ve rızası olarak anlaşılması gerekmektedir. Failin bu şekildeki isteği ile failin yerine aile fertleri, babası, annesi, kardeşi, amcası, arkadaşları, yakını²⁹⁵ veya diğer

Sanığın çaldığı motosikleti yaklaşık 40 parçaya bölüp, parçaların bir kısmını satması, bir kısmını akrabalarına vermesi, bir kısmını da ... Nehrine atması ve olay tarihinden beş ay sonra yakalandığında aracında bulunan ve ifadesi doğrultusunda temin edilen 35 parçanın müştekiye iade edilmesi şeklinde gerçekleşen olayda, iade edilen parçalardan bir kısmının tek başına değerinin olması nedeniyle TCK'nun 168/4 maddesi kapsamında kısmi iade şartlarının gerçekleştiği ileri sürülebilir ise de, motosikletin çalıdıktan sonra parçalara ayrılmak suretiyle işlevini yerine getiremeyecek şekilde bütünlüğünün bozulması, müştekiye iade edilen parçaların bir araya getirilmesi durumunda yeniden işlevini görececek bir hale getirilmesinin mümkün olmaması ve tek başına değeri olan parçaların satılabilmesi için de mağdurun fazladan emek, zaman ve masraf yapmasını gerektirmesi nedeniyle, kısmi iade şartlarının gerçekleşmediğinin, dolayısıyla sanık hakkında TCK'nun 168/4. maddesinin uygulanmasının mümkün olmadığını kabulü gerekmektedir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

²⁹⁴ Yrg. 6. C.D.'nin 27.01.2015 Tarihli ve 2015/46 Esas, 2015/739 Karar Sayılı İlamında, “...Somut olay incelendiğinde suç tarihinde 14 yaşında bulunan mağdurun, ... ilçesi ... beldesinde yolda yürümekte olduğu sırada önüne geçen sanığın “bana kene ver” dediği, mağdurun kenenin ne olduğunu sorması üzerine para olduğunu söyleyip, parası olmadığını söyleyen mağdura; asarlık okuluna gidelim deyip buraya gittiklerinde bıçak çekerek cebinde bulunan 100 TL parayı üzerini arayarak zorla aldığı, mağdurun geri istemesi üzerine de parayı ... ilçesinde vereceğini söyleyerek, mağduru birlikte ... ilçesine gelmeye zorladığı ve burada bir alışveriş merkezinde mağdura ait para ile sadece kendi karnını doyurup sigara aldığı, bu paradan mağdura 1.50 TL vererek yol parası yapmasını ve geri dönmesini söylediği, mağdurun üzerinde bulunan bütün para olan 100 TL alındıktan sonra 1.50 TL'nin iadesi halinde 5237 sayılı TCK'nın 168. maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükmünün uygulanmasına yasal imkan bulunmadığı, Yargıtay 6. Ceza Dairesinin içtihatlarında “kısmi iade hükümlerinin uygulanabilmesi için mağdurun rızasının yanında iade edilen kısmın yağmalanan şeyin önemli bir bölümünün oluşturması gerektiği ve yağmalanan malın çok küçük bir kısmının iadesinde kısmi iade hükümlerinin uygulanamayacağına” hükmedildiği, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 30.04.2013 tarih ve 2012/6-1437, 2013/153 sayılı kararında da açıklandığı şekliyle kısmi iadenin mağduru tatmin edecek miktarda ve mağdur açısından doğrudan sonuç doğurucu nitelikte olması, ayrıca bunun sonucu olarak da mağdura ilave külfet yüklenmemesi gerektiğinin belirtildiği, bu nedenlerle bozma kararının kaldırılarak ... Çocuk Ağır Ceza Mahkemesinin hükmünün onanmasına karar verilmesi istenilmiştir.

Dairemizin istikrar kazanan uygulamaları ve Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 30.04.2013 tarih ve 2012/6-1437, 2013/153 sayılı içtihatları doğrultusunda Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itirazının usul ve yasaya uygun olduğu anlaşıldığından, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının kabulüne karar vermek gerektiği anlaşılmıştır ...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

²⁹⁵ İstanbul BAM. 8. C. Dai'nin 11/02/2021 Tarihli ve 2020/703 E., 2021/508 K. Sayılı İlamında, “...Suç tarihinde müştekiden yağmalanan araç anahtarının 22/01/2017 tarihli yakalama tutanağına göre, kırık vaziyette sanık A.'ın üzerinde bulunup el konulması, 23/01/2017 tarihli tutanak içeriğine göre de, telefonun sim kartsız olarak olay mahallinde bulunulduğundan bahisle sanık A. yakını tarafından karakola getirilip görevlilere teslim edilmesi, yine 16/10/2019 tarihli PTT ödeme dekontuna göre de, kovuşturma

kimseler tarafından zararın giderilmesi halinde de etkin pişmanlık indirimi uygulanabilecektir²⁹⁶. İade ister yağma suçunu gerçekleştiren fail tarafından bizzat, ya da failin cezaevinde olması ya da ulaşılamaması durumlarında herhangi bir yakını ya da akrabası tarafından yapılırsa da etkin pişmanlık indiriminin uygulanması gerekmektedir. Fail, yakınları veya suç ortaklarından birisinin, suça konu para ve eşyayı yağma eyleminden sonra, mağdura iade etmesi ya da zararını gidermesine karşın, mağdurun bu durumu kabul etmeyerek para veya eşyayı geri almaması durumunda da etkin pişmanlık indirimi fail lehine uygulanabilecektir. Uygulamada bu sorun mağdurun adresine PTT (Posta, Telefon, Telgraf) aracılığıyla ya da hesabına para gönderilmesi suretiyle çözümlenerek, dekont aslının ya da onaylı örneğinin mahkemeye sunulması halinde etkin pişmanlık indirimi yapılabilmektedir²⁹⁷. Yargıtay'ın, failin yağma eylemini gerçekleştirmesinden sonra, fail tarafından değil de, olayı gören yakını tarafından suça konu para ve/veya eşyanın failden alınarak mağdura iade edilmesi durumunda etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmayacağına ilişkin kararı vardır²⁹⁸. Ancak, bizzat iadenin etkin pişmanlık

aşamasında müşteki adına 3.100 TL havale gönderilmiş olması dolayısıyla soruşturma aşamasında gerçekleşen kısmi iade nedeniyle müştekiden açıkça etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına rıza gösterip göstermediği sorulup, olumlu yanıt vermesi durumunda TCK 168/4 madde delaletiyle aynı maddenin 3-1.maddesi ile uygulama yapıp yapılmayacağı tartışılıp değerlendirilmeden eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021; Yrg. 6. C.D.'nin 28.02.2018 Tarihli ve 2015/5268 Esas, 2018/1545 Karar Sayılı İlamında, "...Yakınının 27.12.2013 tarihli dilekçesi ile suça konu senetlerin sanık Hasan Arslan'ın bir yakını tarafından kendisine iade edildiğini ileri sürmesi karşısında; bu husus res'en araştırılarak sonucuna göre sanık hakkında TCK'nun 168.maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanma olanağının karar yerinde tartışmasız bırakılması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

²⁹⁶ Yrg. 6. C.D.'nin 19.10.2020 Tarihli ve 2020/2546 Esas, 2020/3447 Karar Sayılı İlamında, "...Sanığın olay tarihinde mağdur A.'den yağmaladığı 105,00 TL'nin 75,00 TL'sinin yakalanan sanıkta ele geçtiği, kalan 30 TL'nin ise 16.05.2103 tarihinde düzenlenen iddianamenin 20.05.2013 tarihinde kabulünden önce, mağdur ile sanığın babası tarafından sunulan 25.04.2013 tarihli ortak dilekçede, 30,00 TL'nin de 22.04.2013 tarihinde iade edildiğini belirttiklerinin anlaşılması karşısında, sanık hakkında yağma suçundan kurulan hükümde, iadenin soruşturma aşamasında yapıldığı kabul edilerek 5237 sayılı TCK'nin 168/3-1. maddesi gereğince 1/3 den fazla indirim yapılması gerektiğinin gözzetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

²⁹⁷ Yrg. 6. C.D.'nin 10/05/2018 Tarihli ve 2015/7311 Esas, 2018/3570 Karar Sayılı İlamında, "...03.11.2014 tarihinde sanık B. yakını H. tarafından mağdur İ.'nin annesi A. adına PTT aracılığıyla cep telefonunun bedelinin gönderildiğinin anlaşılması karşısında sanık hakkında yasal koşulları bulunmasına rağmen 5237 sayılı TCK'nın 168. maddesi uyarınca etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmaması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

²⁹⁸ Yrg. 6. C.D.'nin 19/10/2020 Tarihli ve 2018/1686 Esas, 2020/3463 Karar Sayılı İlamında, "...5237 sayılı TCK'nin 168. maddesinin uygulanabilmesi için failin, bizzat pişmanlık göstererek aldığı geri vermesi ya da mağdurun zararını tazmin etmesi gerektiğinden; olayı gören mağdurun babası tarafından müdahale edilerek sanıktan paranın geri alındığı dikkate alındığında, etkin pişmanlık hükümlerinin koşulları oluşmadığı halde TCK'nin 168/3. maddesi uygulanmak suretiyle eksik cezaya hükmedilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

kurumunun uygulanması için şart olmayıp, babası veya başka bir yakının suça konu para ve/veya eşyayı failden alması esnasında bu duruma açıkça karşı çıkmayan fail lehine yorumla etkin pişmanlık indiriminin uygulanabileceği değerlendirilmektedir. Ancak failin akrabası olmayan üçüncü kişinin failden suça konu para ve/veya eşyayı alarak iadesi durumunda, failin rızasının açıkça ortaya konulmadığı durumlarda, etkin pişmanlık indiriminin uygulanamayacağı düşünülmektedir. Çünkü bu durumda failde iadeye yönelik kendiliğinden oluşan etkin pişmanlık iradesi yoktur.

Mağdura para yerine, çek, senet ve benzeri yazılı belge verilmesi, ileride ödememe durumu söz konusu olabileceğinden gerçek anlamda bir iadeden söz edilemeyeceğinden bu tür durumlarda, yargılama sonlanmadan çek, senet ve belgenin karşılığı olan paranın ödendiği araştırılıp mağdura sorularak zararının gerçekte karşılandığı anlaşılmadan etkin pişmanlık nedeniyle cezada indirim yapılmayacaktır. Mahkemeler bu açıdan failin masumiyet hakkı kadar, mağdurun uğradığı mağduriyetin giderilmesini de eş değerde gözetmelidir. Mağdura ulaşılamazsa çekin mağdura ödenip ödenmediğinin ilgili bankadan sorulması bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Yine uygulamada karşılaşıldığı üzere mağdura çek-senet veya aralarında yaptıkları şahitli sözleşme ve benzeri nedeniyle ödeme taahhüdünde bulunan failin duruşma öncesi mağdura zararı giderilmiş gibi dosyaya şikayetten vazgeçme dilekçesi verdiğini görülmektedir. Bu tür durumlarda, fail hakkında açılan yağma davasında, mağdurun yeterince bilgi sahibi olmamaktan kaynaklı zararının aralarında anlaşarak karşılandığını söylemesi yeterli sayılmamalıdır. Mağdura, nakden ödeme veya aynen eksiksiz iade hususu ayrıca ve açıkça sorularak zararın nasıl ve ne kadarının giderilip giderilmediği hususu duruşma zaptına yazılarak, hiçbir kuşkuya yer vermeyecek şekilde netleştirilmelidir²⁹⁹. Bu şekilde hem mağdurun hakları korunmuş olur hem de davanın karara çıkmasından sonra “çekim, bonom ödenmedi” diye mağdurun

²⁹⁹ Yrg. 6. C.D.’nin 08/02/2021 Tarihli ve 2020/2662 Esas, 2021/1987 Karar Sayılı İlamında, “...Mağdur H.’in kovuşturma aşamasında talimat yolu ile alınan 02/01/2019 günlü ifadesinde “Zararım giderilmemiştir. Kısmen zararımın giderilmesi halinde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına muvafakatim yoktur.” dediği; adı geçen mağdurun mahkemeye ibraz ettiği, dosyaya eklenen ve 18/06/2019 günlü oturumda okunan 13/06/2019 tarihli dilekçesinde ise “Şikayetimden feragat ediyorum. Sanıklar ile aramızdaki sorunları çözüme kavuşturup, barıştık.” yazdığı dikkate alındığında; mağdurun kovuşturma aşamasında verdiği dilekçesinde belirttiği “sorunları çözüme kavuşturma” ifadesinin yağma suçuna konu zararının giderildiği anlamına gelip gelmediğinin kendisinden sorulup, bu konuda denetime olanak verecek şekilde beyanı alınarak; sonucuna göre TCK’nın 168/3. maddesinde tanımlanan etkin pişmanlık hükmünün uygulama olanağının yeniden değerlendirilmesi gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde uygulama yapılması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

gereksiz yere mahkemeye müracaatı önlenmiş olur. Ayrıca sanık, müdafî ya da yakınlarının zararı gidermek istemesine karşın, mağdurun kabul etmemesi veya eğitimsiz sanık veya yakınının ne yapacaklarını, nereye ödeyeceklerini bilmemeleri durumunda, mahkemece hem etkin pişmanlık kurumunun açıklanarak, ödeme yöntemleri konusunda bilgi verilmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir³⁰⁰. Bu husus, mağdura ve sanığa zararın giderilip giderilmediği, ne şekilde ve nasıl giderildiği hususu sorulurken gerçekleştirilebilir.

Yağma suçunun iştirakle işlenmesi halinde, suça iştirak eden faillerden birisinin ya da birkaçının iade etmesi durumunda, iadeye katılmayan diğer suç ortağı görünen faillerin yapılan bu iade veya tazmine karşı çıkmamaları durumunda, kendileri de iade etmişlercesine etkin pişmanlık indirimden yararlanmaları mümkündür³⁰¹. Yargıtay uygulamalarında suça iştirak edenlerin örtülü ya da açık olarak içlerinden birisinin iadesine rıza göstermemeleri ve/veya pişmanlıklarını gösteren söz ve/veya davranışlarının olmaması

³⁰⁰ Yrg. 6. C.D.'nin 15.02.2021 Tarihli ve 2020/2321 Esas, 2021/2364 Karar Sayılı İlamında, "...Yargılama aşamasında sınırdışı edildikleri tespit edilen mağdurlar E.S. ve E.Sy.'nin 03.12.2019 günlü oturumda dinlenilmelerinden vazgeçildiği, sanıkların ise adı geçen mağdurların gerçek ve/veya muhtemel zararlarını gidermeye yönelik irade açıklamısında buldukları dikkate alındığında; mağdurların zararlarının ödenmesi hususunda makul bir süre ve ödeme noktası belirlenip sonucuna göre TCK'nın 168. maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükmünün uygulama olanağının değerlendirilmesi gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması,Bozmayı gerektirmiş..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021; Yrg. C. Gnl. Krl'nin 01.11.2016 Tarihli ve 2015/17-1185 Esas, 2016/398 Karar Sayılı İlamında, "...Öte yandan kanun koyucu TCK'nun 168/4.maddesi uyarınca kısmen geri verme veya tazmin halinde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için, ayrıca mağdurun rızasını aramıştır. Dolayısıyla sanık veya sanık adına üçüncü kişi tarafından zararın tamamının aynen geri verme veya tazmin suretiyle giderilmesi veya giderilmek istenmesi halinde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için mağdurun rızası aranmamaktadır. Diğer bir ifadeyle mağdurun iade veya tazmini kabul etmemesi sanık aleyhine yorumlanmamalı, mahkemece bir ödeme noktası belirlenmek suretiyle zararı gidermek isteyen sanığa bu imkan tanınmalıdır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

³⁰¹ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 13.06.2017 Tarihli ve 2017/6-654 Esas, 2017/333 Karar Sayılı İlamında, "...Bu bağlamda, iştirak halinde işlenmiş suçlarda fail, yardım eden veya azmettiren suç ortaklarından birinin mağdurun zararını tamamen gidermesi halinde, artık giderilmesi gereken bir zarar bulunmadığından zararı gidermeyen diğer suç ortakları yönünden etkin pişmanlık müessesesinin uygulanması için "iade ve tazmin" şartı aranmayacak ise de, TCK'nun 168. maddesi tazminden çok pişmanlık esasına dayandığından zararı gidermeyen diğer suç ortaklarının en azından pişmanlıklarını ya da iade ve tazmine rıza gösterdiklerini ortaya koyacak söz veya davranışlarda bulunmaları gerekmektedir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021; Yrg. C. Gnl. Krl'nin 13.06.2017 Tarihli ve 2017/6-654 Esas, 2017/333 Karar Sayılı İlamında, "...Yağma suçunun mağduru M.A.'ün uğradığı zararın, sanık M.T.'ün bilgisi dışında inceleme dışı sanıklar Ü. K. ve E. K. tarafından tamamen giderildiği ve mağdurun da kovuşturma evresinde verdiği dilekçesinde, tüm zararının sanık yakınları tarafından karşılandığını belirttiği, bu durumda artık giderilmesi gereken bir zarar bulunmadığından, sanık M. hakkında etkin pişmanlık hükmünün uygulanması için "iade ve tazmin" şartının aranmasının mümkün olmadığı anlaşılmalıdır ise de; mağdurun zararının giderildiğine ilişkin dilekçesi kendisine okunduğunda, önce zararın tazminine katkıda bulunmak istediğini beyan eden sanık M.T.'ün, bir sonraki oturumda bu ifadesinden farklı olarak, işlemediği bir suçtan dolayı zararın giderilmesine katkıda bulunmadığını söylemesi karşısında; mağdurun zararının giderilmesine yönelik herhangi bir gayret içine girmeyen ve pişmanlığını ortaya koyacak söz veya davranışı da bulunmayan sanık hakkında etkin pişmanlık hükmünün uygulanma koşullarının bulunmadığının kabulü gerekmektedir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

durumunda etkin pişmanlık indirimi uygulanmamaktadır³⁰². Ancak karşı çıkmaları halinde, mahkemenin bu kişiler hakkında yargılamaya devam etmesi ile sonuçta iadeye katılmayan kişiler hakkında beraat kararı vermemesi durumunda, zararın tamamı giderilmiş ve isteseler de giderilebilecek bir zararın bulunmaması durumunda etkin pişmanlık indiriminden yararlandırılmaları gerektiği değerlendirilmektedir. Aynı şekilde, bu durumda, zarar kısmen giderilmekle beraber, mağdurun tüm failer için etkin pişmanlık indirimine rıza göstermiş olması durumunda da, bu failerin de etkin pişmanlık indiriminden yararlandırılmaları gerektiği değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, iştirakle işlenen suçlarda faillerden birisinin sadece kendi payına düşen miktarı iade ya da ödemesi durumunda, zararın tamamı giderilmiş sayılmayacağından ne olacaktır? Bu durumda mağdurun kısmi iade açısından etkin pişmanlık indirimine tüm sanıklar hakkında rıza göstermesi durumunda etkin pişmanlık indiriminin uygulanabileceği³⁰³, ancak sadece kısmen gideren fail için rıza göstermesi durumunda sadece kısmi iadeyi gerçekleştiren için uygulanırken, diğer failer için ise uygulanamayacağı değerlendirilmektedir.

Yağma eyleminin teşebbüs aşamasında kalması durumunda, iade edilecek para ve/veya eşyada söz konusu olamayacağından TCK'nın 168. maddesindeki etkin pişmanlık indirimi uygulanamayacak olup, şartları varsa TCK'nın 36. maddesinde düzenlenen gönüllü vazgeçme oluşabilecektir³⁰⁴. Ancak, örneğin cebir ve/veya tehditle failin mağdurun

³⁰² Yrg. C. Gnl. Krl'nin 29.03.2016 Tarihli ve 2015/13-517 Esas, 2016/154 Karar Sayılı İlamında, "...Mağdur M.B.'nin kiler olarak kullandığı evinin eklentisi konumundaki kulübesinden iki bidon salçayı çalıp suça sürüklenen çocuk P. ile bu salçayı olay mahallinden uzaklaştıran sanıkların kilerde hırsızlık suçuna devam etmek isterken fark edilmeleri üzerine yakalandıkları ve suça sürüklenen çocuk P. tarafından hırsızlık suçuna konu salçaların yerinin gösterilmesi suretiyle iadenin sağlandığı anlaşılan olayda; sanıklar E. ve S.'in pişmanlıklarını gösteren söz ve davranışları olmadığı gibi, P.'in iade iradesine örtülü veya açık şekilde rıza gösterdiklerine ilişkin bir bilgi ve delil de bulunmadığı anlaşıldığından haklarında etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanma şartlarının bulunmadığının kabulü gerekmektedir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

³⁰³ Yrg. 6. C.D.'nin 04/02/2020 Tarihli ve 2017/3101 Esas, 2020/370 Karar Sayılı İlamında, "...Suç ortakları sanık H.M.B.'in soruşturma aşamasında etkin pişmanlık iradesi göstermesine karşı duruş sergilemeyen ve bu hususta olumsuz iradeleri saptanmayan ve tanık T.'e ait otonun teslimini sağlayan sanıklar Ç. ve Ö. hakkında, mağdur T.B.'dan, soruşturma aşamasında kısmi iade nedeniyle etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına rızasının bulunup bulunmadığı sorulup sonucuna göre TCK'nın 168/3. maddesi ile uygulama yapılması olanağının karar yerinde tartışılması gerektiğinin gözetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

³⁰⁴ Yrg.C. Gnl. Krl'nin 29.03.2016 Tarihli ve 2015/13-517 Esas, 2016/154 Karar Sayılı İlamında, "...Etkin pişmanlık hükümünün uygulanabilmesi için suçun tamamlanmış olması gerekir. Teşebbüs aşamasında kalan suçlar bakımından etkin pişmanlıktan söz edilemez ancak şartları var ise "gönüllü vazgeçme" gündeme gelebilir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021; Ensar Baki, "Türk Ceza Kanununda Etkin

elinden tesbihini zorla almak için yumruk atmasıyla yere düşen ve tesbihi alamadan kaçması durumunda ne olacaktır. Bu tür durumda yağma suçu teşebbüs aşamasında kalacağından etkin pişmanlık indirimi yine uygulanmayacak, ancak şartları varsa TCK'nın 150/2. maddesinde düzenlenen değer azlığı indirimi uygulanabilecektir.

Özetle, etkin pişmanlık indiriminin uygulanabilmesi için, TCK'nın 168/1-3 maddelerinde düzenlenen suçlardan birisinin işlenmesi, suçun tamamlanarak teşebbüs aşamasında kalmaması, failin, suça iştirak eden ve suç ortağı olan azmettiren ya da yardım edenin, mağdurun zararını etkin pişmanlık göstermek suretiyle aynen iade veya tazmin ederek gidermesi, failin, aynen iadeyi ya da tazmin etmeyi etkin pişmanlık göstererek ve kendi isteğiyle yapması hususları aranmaktadır³⁰⁵.

Failin, eşyayı ve/veya parayı özgür iradesi ile iade etmesi veya oluşan zararı kendiliğinden gidermesi hallerine, suça konu eşya ve/veya parayı kendisinin getirip mağdura iade etmesi, bu maksatla kolluğa teslimi, olaydan sonra şüphe üzerine yakalandığında kolluğa kendiliğinden kimden aldığını söyleyerek teslim etmesi gösterilebilir. Yine, failin yakalandığında, eşya ya da paranın yerini göstererek iadesini sağlaması da etkin pişmanlık indirimden yararlanmasına neden olacaktır³⁰⁶.

Buna karşın, yağma suçunun failinin kendiliğinden harekete geçmediği ve serbest iradesiyle iadeyi gerçekleştirmediği durumlarda ise etkin pişmanlık indirimi uygulanmayacaktır. Yağma eyleminden sonra kaçarken yakalanan failin yakalanmamak

Pişmanlık”, **Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2016, S.2, s.42, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/227124> e.t. 17.05.2021.

³⁰⁵ Eker, s.234-235.

³⁰⁶ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 18.09.2018 Tarihli ve 2015/13-155 Esas, 2018/355 Karar Sayılı İlamında, “...*Sanık R.'nin, inceleme dışı sanık H. ile birlikte mağdura ait aracın camını kırarak içinde, cep telefonu, 25 TL, bir çift küpe, kimlik belgeleri, aşı kartları, fotoğraflar, makyaj seti ve kıyafet bulunan çantayı çaldığı, olay anında kullanılan araç bilgilerinden hareketle yakalanan ve tanıklar M. ve N. tarafından da teşhis edilen sanığın soruşturma aşamasında güvenlik görevlilerine çantanın atıldığı yeri göstererek cep telefonu, 25 TL ve bir çift küpe dışındaki toplam değeri 100 TL olan eşyanın mağdura iadesini sağladığı olayda; sanığın, atılı suçlamayı kabul etmemekle birlikte duyduğu pişmanlığın sonucu olarak suç nedeniyle meydana gelen neticeyi ortadan kaldırmaya yönelik olarak çantanın atıldığı çöp tenekesinin yerini göstermesi, bu şekilde ele geçirilen toplam 100 TL değerindeki malın mağdura iade edilmesi ve mağdurun zararının önemli ölçüde giderilmesi karşısında, soruşturma aşamasında bir kısım eşyanın mağdura iadesini sağlayan sanık hakkında etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanma olanağının bulunduğu kabul edilmelidir.*

Bu itibarla, 5237 sayılı TCK'nın 168. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için mağdurun rızasının olup olmadığı tespit edildikten sonra sanık hakkında değerlendirme yapılmasının gerektiğine ilişkin Özel Daire bozma kararında herhangi bir isabetsizlik bulunmadığından Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

için eşyayı yere atması, cebri icra yoluyla kendisinden eşyanın geri alınması, evi, üzeri³⁰⁷ veya aracı aranırken suça konu eşya ya da paranın ele geçirilmesi ile failin bu aşamaların hiçbirisinde kendiliğinden iade veya yer gösterme şeklinde söz ya da hareketinin bulunmaması, zararın failin etkin pişmanlığa rızası olmadığı halde başkası tarafından giderilmesi durumlarında etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanması söz konusu olamayacaktır³⁰⁸.

TCK'nın 168/1 maddesinde yer verilen “...fakat bu nedenle kovuşturma başlamadan önce...” ifadesinden anlaşılacağı üzere, fail tarafından para ve/veya eşyanın soruşturma başlamadan ya da en geç hakkında ilk derece mahkemesinde kovuşturma aşamasında hüküm verilinceye kadar aynen iadesi ya da tazmin edilmesi gerekmektedir. Ceza uyuşmazlığı ile ilgili hüküm verildikten sonra, fail tarafından mağdura suça konu eşya ya da paranın aynen iade veya tazmini durumunda, etkin pişmanlık indirimi yapılamayacaktır. Ancak, ilk derece mahkemesinin sanık hakkındaki yağma suçundan verilen mahkumiyet hükmünün İstinaf ya da Yargıtay aşamasında bozulmasıyla, verilen mahkumiyet kararı ortadan kalkarak yeniden yargılama aşamasına geçileceğinden, ilk derece mahkemesinde bozma sonrası yeniden görülen yargılama sonucunda etkin pişmanlık indirimi yapılabilecektir.

Failin yağma eyleminden sonra yakalandığında, eşyayı sattığı yeri söyleyerek iadesini sağlaması durumunda, etkin pişmanlık indiriminin uygulanabilmesi için, sattığı kişi iyiniyetli ise sattığı parayı bu iyiniyetli kişiye ödediği dosyaya yansıtılmadan etkin pişmanlık indiriminden yararlanması mümkün değildir³⁰⁹. 4721 Sayılı TMK'nın 763.

³⁰⁷ Yrg. 6. C.D.'nin 24/09/2020 Tarihli ve 2018/931 Esas, 2020/2999 Karar Sayılı İlamında, “...Sanık M.'in yağmalanmış olduğu paranın, polisün üst araması sonucu bulunarak yakınana teslim edildiği olayda, mahkemenin etkin pişmanlık hükümlerinin yasal koşullarının bulunmadığından kabulle uygulama yapmaması karşısında; tebliğnamedeki bozma isteyen düşünceye iştirak edilmemiş...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

³⁰⁸ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 18.09.2018 Tarihli ve 2015/13-155 Esas, 2018/355 Karar Sayılı İlamında, “...iade ve tazminin cebri icra yoluyla gerçekleştirilmesi, zararın failin rızası hilafına veya ondan habersiz olarak üçüncü kişilerce giderilmesi, eşyanın, failin yakalanmamak için kaçarken atması sonucu veya kaçarken yakalanan failin üzerinde ele geçirilmiş olması gibi hâllerde, failin gerçek anlamda pişmanlığından söz edilemeyeceğinden, TCK'nın 168. maddesinin uygulanma şartları oluşmayacaktır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

³⁰⁹ Yrg. 6. C.D.'nin 20.04.2021 Tarihli ve 2020/10790 Esas, 2021/7560 Karar Sayılı İlamında, “...Oluş ve dosya kapsamına göre, sanığın, mağdur M.'a ait telefonu olaydan iki-üç gün sonra mağdurun babası H'a iade ettiği, mağdur A.'ye ait cep telefonunun ise telefon alım satım işi ile uğraşan T.'e sattığı, HTS kayıtları sonucunda telefonun en son kullanıcısı olan N.A. tarafından cep telefonunun iade edildiğinin anlaşılması karşısında; iyi niyetli telefonu satın alan N.A.'in de zararının karşılanması gerektiği, ancak N.A.'in tanık sıfatıyla 11.05.2015 tarihli talimatla alınan beyanında zararının karşılandığına ilişkin bir beyanında

maddesi uyarınca suça konu eşyayı, üçüncü kişiye satarak zilyetliğini devreden failin artık eşya üzerinde tasarruf yetkisi kalmayacaktır. Dolayısıyla, üzerinde tasarruf yetkisi kalmayan failin, eşyayı sattığı yeri göstermesiyle eşyanın satın alınan kişiden alınarak mağdura iadesi halinde TCK'nın 168. maddesi anlamında fail tarafından gerçekleştirilmiş bir iade ya da tazminden söz edilemeyecektir. Sanığın eşyayı, örneğin cep telefonunu sattığı yeri söyleyerek geri alınmasını sağladıktan sonra, ayrıca, sattığı iyiniyetli üçüncü kişinin kendisine verdiği satış ücretini de kendisi veya yakını aracılığıyla üçüncü kişiye iade etmesi de gerekmektedir. Aksi halde iyi niyetli üçüncü kişilerden eşyanın aynen geri alınarak mağdurun zararının giderilmesi durumunda, üçüncü kişinin sanığa ödediği miktar nedeniyle zararı oluşacak ve bu suretle Devlet eliyle, sanığın eşyayı satarak haksız biçimde sağladığı kazancı da devam etmiş olacaktır. Bu tür iadelerle satın alan iyiniyetli üçüncü kişinin zararının fail tarafından karşılandığı durumlarda, fail hakkında TCK'nın 168/3 maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık indirimi uygulanmasa da, yerini göstererek en azından iadesini sağlaması nedeniyle TCK'nın 62. maddesindeki takdiri indirim nedeni uygulanabilecektir.

Haksızlığa yol açılmaması için, sanığın eşyayı, örneğin cep telefonunu sattığı yeri söyleyerek aynen iadesini sağladığı durumlarda, yağma suçuna konu eşyayı satın alan kişinin dinlenilmesi ya da zararının tamamen giderildiğine ilişkin yazılı beyanın dosyaya yansıtılması gerekmektedir. Ancak, üçüncü kişinin kötüniyetli olması durumunda, örneğin ikinci el telefon alıp satan işyeri sahibinin faturasını görmeden yağma suçuna konu telefonu failden satın alması durumunda, kötüniyetli alıcı hakkında da suç eşyasının satın alınması suçundan ayrıca soruşturma açılacağından bu kötüniyetli kişinin zararının giderilmesi gerekmeyecektir. Ancak bu tür durumlarda, kötüniyetli üçüncü kişiye eşyanın satılması sonucunda, alınan paranın suç eşyasından kaynaklı kazanç müsaderesine konu edilmesi için, mahkeme veznesine depo edilmesi gerekmektedir³¹⁰. Sadece bu şekilde

bulunmadığı dikkate alındığında, mağdurlardan soruşturma aşamasında gerçekleşen kısmi iadeye onay verip vermediği sorularak, sonucuna göre, 5237 sayılı TCK'nın 168/4 ve 168/1. cümlesinin uygulama koşullarının değerlendirilmesi gerektiğinin gözetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

³¹⁰ Adana BAM.8. C. Dai'nin 15.04.2021 Tarihli ve 2021/711 E., 2021/1220 K. Sayılı İlamında, "...Yağmalanan malın üçüncü kişiye satılması halinde; 5237 sayılı TCK'nın 168. maddesiyle uygulama yapılabilmesi için yağma suçunun failinin, sattığı yeri veya kişiyi söyleyerek yağmalanan malın, yağma suçunun mağduruna iadesini sağlamasının tek başına yeterli olmadığı, failin bizzat pişmanlık göstererek, satın alan iyiniyetli ise; sattığı yeri veya kişiyi söyleyerek yağmalanan malın mağduru iadesini sağlamasının yanında aynen geri verme veya tazmin suretiyle satın alanın zararını da gidermesi, kötü niyetliyse; satın

paranın mahkeme veznesine yatırılmasından sonra, yağma suçunun faili hakkında etkin pişmanlık indirimi yapılabilecektir. Bu tür durumlarda, mahkemede satın alan kişi hakkında soruşturma yapılmasa da kötüniyetli olduğunun değerlendirilmesi durumunda, yukarıdaki süreç işletilerek fail hakkında etkin pişmanlık indiriminin yapılabileceği değerlendirilmektedir.

Fail tarafından mağdurdan cebir ve/veya tehditle yağma suretiyle alınan eşya ya da paranın, kaçarken yakalanmaması amacıyla yere atılması veya kovalamaca sonucunda yakalanması durumunda geri alınması durumlarında, failin gerçek iradesinin etkin pişmanlığa dayalı rızayla iade olmaması nedenleriyle, 5237 sayılı TCK'nun 168. maddesinin uygulanma şartları oluşmayacaktır³¹¹.

TCK'nın 168/3. maddesiyle yağma suçuna konu etkin pişmanlık indirim oranları düzenlenmiş olup, soruşturma aşamasında zararın giderilmesi ya da iadenin sağlanması durumunda faile verilecek cezanın yarısına kadarı indirilebilecekken, yargılama aşamasında zararın giderilmesi durumunda ise verilecek cezanın üçte birine kadarı indirilebilecektir. Bilindiği üzere soruşturma evresi CMK'nın 2/1-e maddesi uyarınca, kanun tarafından yetkili kurumların suç şüphesini öğrenmelerinden, mahkemeye iddianame ile dava açıldıktan sonra, mahkemece iddianamenin kabulüne kadar geçen süreyi ifade

alandan elde ettiği para veya sağladığı menfaati, kazanç müsaderesine konu edilmek üzere soruşturma makamlarına teslim etmesi gerekmektedir.

Somut olayda; suça sürüklenen çocukların, sanık ile birlikte katılan H.'a ait cep telefonunu yağmaladıktan sonra R. isimli işyerini işleten ve hakkında suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi suçundan EK KYOK kararı verilen O.'e 400 TL karşılığında sattıkları, ardından yakalanınca da telefonu sattıkları yeri kolluk kuvvetlerine göstererek katılan H.'ya içerisinde sim kart olmadığı halde iadesini sağladıkları anlaşılmakta,

Cep telefonunu satın alan ve iyi niyetli olarak kabul edildiği anlaşılan üçüncü kişi konumundaki O.'in olay nedeniyle oluşan 400 TL zararının sanık ve suça sürüklenen çocuklar tarafından karşılanıp, karşılanmadığı araştırılarak, zararının sanık ve suça sürüklenen çocuklar tarafından giderildiği tespit olunur ise, katılan H.'nin da dinlenilmesi suretiyle, sim kart olmadan cep telefonun kendisine iade edilmesi nedeniyle kısmi iadeye rıza göstermesi halinde sanık ve suça sürüklenen çocuklar hakkında 5237 sayılı TCK'nın 168/3-4. maddesiyle uygulama yapılmasının tartışılıp değerlendirilmesi gerekirken, eksik araştırma ve yetersiz gerekçe ile 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 141/3, 5271 sayılı CMK'nın 34, 230, 232/6, 210 ve 289/1-e-g-h maddelerine aykırı olarak yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

³¹¹ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2019 Tarihli ve 2017/6-653 Esas, 2019/583 Karar Sayılı İlamında, "...

Bu açıklamaların sonucu olarak; iade ve tazminin cebri icra yoluyla gerçekleştirilmesi, zararın failin rızası hilafına veya ondan habersiz olarak üçüncü kişilerce giderilmesi, eşyanın failin yakalanmamak için kaçarken atması sonucu veya kaçarken yakalanan failin üzerinde ele geçirilmiş olması gibi hâllerde, failin gerçek anlamda pişmanlığından söz edilemeyeceğinden, TCK'nın 168. maddesinin uygulanma şartları oluşmayacaktır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

etmektedir³¹². Buradan hareketle, iddianame ile dava açılmasından sonra mahkemenin onbeş günlük inceleme süresi dolana kadar ya da iddianame mahkeme tarafından kabul edilene kadar zararın iade veya tazmin suretiyle giderilmesi durumunda cezanın yarısına kadar indirim yapılabilecektir.

Yargıtay'ın, failin zararın bir kısmını soruşturma, bir kısmını kovuşturma aşamasında gidermesi durumunda, mağdura soruşturma aşamasında ki kısmi iadeye rızası sorularak, rıza vermesi durumunda etkin pişmanlık indiriminin uygulanması gerektiği yolunda kararları vardır³¹³. Ancak, zararı soruşturma aşamasında eksik gideren failin, kalanını etkin pişmanlık göstererek yargılama aşamasında gidermesi durumunda, sanık lehine yorumla, dava ve usul ekonomisi ile hedef süre gözetilerek, sanık lehine yorumla etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kanun koyucunun yağma suçunda etkin pişmanlık indiriminde, malvarlığına karşı işlenen diğer suçlara nazaran daha az indirim oranları belirlemesinin nedenin, yağma suçunun aynı zamanda kişi özgürlüğüne ve yaşam hakkına yönelik bir suç türü olmasından kaynaklı olduğu değerlendirilmektedir.

³¹² Yrg. 6. C.D.'nin 05/10/2020 Tarihli ve 2018/128 Esas, 2020/3292 Karar Sayılı İlamında, "...Mağdurun zararının sanık Z.'in babası tarafından 10/12/2014 tarihinde giderildiği, yaşı büyük sanık Y. hakkında düzenlenen iddianamenin 11/02/2015 tarihinde kabul edilmesiyle, 11/02/2015 günü kovuşturmanın başladığı anlaşılacakla, sanık lehine etkin pişmanlık hükümlerini uygulanırken TCK 168/3. maddesi uyarınca sanığın cezasından 1/2 yerine 1/3 oranında indirim yapılarak fazla ceza tayini..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021; Yrg. 6. C.D.'nin 20.12.2017 Tarihli ve 2014/12344 Esas, 2017/6173 Karar Sayılı İlamında, "...Mağdur M.'in iddianamenin kabulüne karar verilmesinden önce 13.05.2013 tarihli dilekçesi ile zararının tamamen giderildiğini beyan ettiğinin anlaşılması karşısında; sanık R. hakkında etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması sırasında TCK'nın 168/3.maddesi gereğince 1/3'ten fazla indirim yapılması gerektiğinin gözetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

³¹³ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.03.2020 Tarihli ve 2017/17-485 Esas, 2020/156 Karar Sayılı İlamında, "...Mağdurun, soruşturma evresinde kendisine iade edilmekle birlikte kesilerek çalınmaları nedeniyle kabloları kullanamadığı ve bu nedenle 3000 TL zararının oluştuğu yönünde beyanda bulunması üzerine mağdur tarafından belirtilen zarar miktarını da yargılama aşamasında tazmin ettiği olayda;

Suç nedeniyle meydana gelen zararın tamamının soruşturma aşamasında giderilmemesi; bir kısmının soruşturma; geri kalan kısmının ise kovuşturma aşamasında giderilmesi, başka bir ifadeyle mağdurun uğradığı haksızlığın farklı evrelerde gerçekleşen iadeler ile gecikmeli olarak tazmin edilmesi karşısında, mağdurun yeniden dinlenerek farklı aşamalarda yapılan kısmi iadeler sebebiyle ceza indirimine muvafakat gösterip göstermediğinin sorulması, mağdurun muvafakat gösterdiğini bildirmesi hâlinde, pişmanlık iradesinin ilk olarak soruşturma aşamasında tezahür ettiği dikkate alınarak, sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nın 168/1. maddesi uyarınca üçte ikisine kadar ceza indirimine gidileceği; mağdurun muvafakatının bulunmadığını bildirmesi durumunda ise zararın tamamen giderildiği aşama olarak, kovuşturma aşamasında gerçekleşen iade nedeniyle aynı Kanun'un 168/2. maddesinin tatbik edileceği gözetilmeden, eksik araştırmaya dayalı olarak yazılı şekilde hüküm kurulduğunun kabulü gerekmektedir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

3.6. Suçun Özel Görünüş Biçimleri

Suçun işlenmesinden önce karar aşaması, devamında alınan karar doğrultusunda hazırlık hareketlerine geçilerek tamamlaması ile sonrasında suç oluşturan eylemin unsurlarını oluşturan hareketlerin yapılması süreci suç yolu “*iter criminis*” olarak adlandırılmaktadır. Cezayı içerisinde barındıran bütün kanuni düzenlemelerin yapısı, yalnızca bir kişinin, suç oluşturan tek bir eylemi, yalnızca bir kez gerçekleştireceği ve tamamlayarak sonuç alacağı üzerine düzenlenmiştir. Ancak yaşanan hayatta gelişen olaylar zinciri bu durumu doğrulayabileceği gibi farklı sonuçların da ortaya çıkması şeklinde gerçekleşmektedir. Örneğin bir yerine birçok kişinin aynı kararı alarak, birden fazla suç oluşturan eylemi aynı ya da farklı anda işlemeye başlamasına karşın, amaçlanan suçu gerçekleştiremediklerine de sıklıkla rastlanılmaktadır. İşte suçların özel görünüş biçimleri bu aşamada devreye girerek, suçu tanımlayan kanun maddelerinde teşebbüsten bahsedilmediği için, başka bir kanun maddesinde düzenlenen teşebbüs ve iştirak hükümleri sayesinde, tipikliğin oluşumu sağlanarak, fail ya da faillerin işlemeye kast ettikleri suçtan, sorumlu tutulmaları sağlanacaktır. Aksi takdirde teşebbüse elverişli ve iştirak altında işlenen suçlarda tipiklik gerçekleşmeyeceğinden, failin cezalandırılmaması gündeme gelebilecektir.

Suçların içtimasına ilişkin kanuni düzenleme “*Suç ve cezada orantılılık ilkesi*”nin bir sonucu olup, suçların tipikliğinden ve tanımlarından ayrılmayı gerektiren bu durumlar, “*Suçun özel beliriş (görünüş) şekillerini*” oluşturmaktadırlar³¹⁴.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, suçların özel görünüş şekillerine de yer verilmesi gerekmiştir. 5237 Sayılı TCK’nın 35. maddesinde suçlara teşebbüs hükümleri ile 36. maddesinde gönüllü vazgeçme kurumu düzenlenmiştir. Suça iştirak ile ilgili düzenlemelere TCK’nın 37-41. maddeleri arasında yer verilmiştir. Bu şekilde, suçun birden fazla kimse tarafından birlikte işlenmesi halinde, suç ortaklarının suça ya da suçlara katılmış oldukları aşamalar ve konuları değerlendirilerek sorumluluklarının belirlenmesi sağlanmıştır³¹⁵.

İştirak bölümünde, TCK’nın 37. maddesinde, suçların ilgili kanunlarda tanımlanan bütün unsurlarını doğrudan doğruya birlikte işleyen kişilerin aynı cezayı alacakları

³¹⁴ Zafer, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, s. 391.

³¹⁵ Neslihan Göktürk/İzzet Gönenç/İlhan Üzülmöz, **Ceza Hukukuna Giriş**, (İzzet Gönenç/İlhan Üzülmöz Edt.), 1. Baskı, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir 2012, s. 69<http://www.mku.edu.tr/files/1005-e68de94f-69d8-4169-abb7-d26195955d26.pdf>, e.t. 01.12.2020.

düzenlenmiştir. TCK'nın 38. maddesinde başka kişileri suç işlemek için azmettirme, 39. maddesinde suç işlemeye farklı biçimlerde yardım etme ile 40. maddesinde ise bağlılık kuralı düzenlenmiştir.

Son olarak da, suçların içtimaı-toplanması başlığı altında, TCK'nın 42. maddesinde, biri diğerinin unsurunu ya da ağırlaştırıcı sebebini oluşturması nedeniyle tek bir eylem kabul edilen ve bu nedenledir ki içtima hükümleri de uygulanamayan bileşik suç ve TCK'nın 43. maddesinde aynı türden suçun farklı zamanlarda, fakat aynı kişiye yönelik ya da aynı suçun, aynı anda farklı kişilere karşı tek bir hareketle işlenmesi haline ilişkin olarak zincirleme suç hükümleri düzenlenmiştir. TCK'nın 44. maddesinde ise, tek bir fiil icrasına karşın, TCK'nın veya ceza içeren diğer özel kanunların farklı maddelerinde düzenlenen suçların işlenmesi durumunda, failin, işlemiş olduğu suçlardan en ağır ceza içeren kanun maddesinde düzenlenen suçtan cezalandırılmasına ilişkin fikri içtima kurumuna yer verilmiştir.

3.6.1. Teşebbüs

5237 Sayılı TCK'nın 35. maddesinde düzenlenen teşebbüs kavramı, failin suç işlemeye elverişli hareketlerle, suç yoluna girdikten sonra, kendisinin elinde bulunmayan sebeplerle, işlemeyi kast ettiği suçu elinde olmayan nedenlerle tamamlayamamasıdır. Suça teşebbüs durumunda, fail tamamlanmış suça göre daha az ceza ile cezalandırılmaktadır. İndirim; meydana gelen zarar ve tehlikenin ağırlığı göz önüne alınarak orantılı bir şekilde yapılmak suretiyle cezanın belirlenmesi gerekmektedir.

Teşebbüs hükümleri, bağımsız bir ceza normu olmamakla birlikte, tipiklik kuralının istisnası olarak, nitelikleri teşebbüse uygun suçların da cezalandırılabilirliği sağlanarak, ceza sorumluluğunun alanı genişletilmektedir³¹⁶.

5237 Sayılı Kanununun 148-149. maddesinde düzenlenen yağma ve nitelikli yağma suçları; failin aktif olarak suça katıldığı cebir ve/veya tehdide ilişkin icrai hareketlerle gerçekleştirildiğinden, teşebbüse elverişlidirler. Çünkü bu suçlar maddi-neticeli, suçlar olup, hareketleri parçalara bölünmektedir. Yağma suçunun gerek basit gerekse nitelikli

³¹⁶ Koca/Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler Kitabı, s. 398-399.

hallerinde para ve/veya eşyanın mağdurdan alındığı anda yağma suçu tamamlanmaktadır³¹⁷.

Yağma suçunda, cebir ve/veya tehditle para ve/veya eşyanın fail tarafından mağdurdan alındığı anda, failin mal üzerinde, hemen o anda, başka bir yere götürmeksizin, henüz mağdurla karşı karşıya olduğu anda hakimiyet kurduğu kabul edilmekte ve bu aşamada suçun tamamlandığı da kabul edilmektedir. Suçun tamamlanması için başka bir olay ya da neticenin oluşmasına gerek bulunmamaktadır. Yağma suçu bu açıdan bakıldığında, hırsızlık suçundan farklıdır. Çünkü hırsızlık suçunda, malın örneğin mağdurun üzerinden çekip alınmasından sonra kaçarak yakalanmayacak güvenli bir yere götürdüğü anda suç tamamlanmaktadır. Oysa, yağma suçunda cebir ve/veya tehditle eşya ve/veya paranın alındığı anda mal mağdurun hakimiyet alanından çıkıp, failin hakimiyet alanine girerek suç tamamlanmaktadır. Buradan hareketle, yağma suçunun gerek basit gerekse nitelikli halinin neticesi harekete bitişik, “*sırf hareket*” suçlarından olduğunun söylenilmesi mümkün görünmektedir.

Failin cebir ve/veya tehditle mağdurdan zorla almış olduğu eşyayı, o an oradan geçen vatandaşların veya kolluk güçlerinin ya da özel güvenlik görevlilerinin görmesi üzerine yakalanmamak amacıyla olay yerine atarak kaçması³¹⁸ halinde dahi suç teşebbüs aşamasında kalmayarak, tamamlanmış sayılacaktır³¹⁹. Sadece, failin malı almak için

³¹⁷ Yrg. 6. C.D.’nin 20.04.2021 Tarihli ve 2020/2217 Esas, 2021/6808 Karar Sayılı İlamında, “...Sanıkların mağdurun arabasını aldıkları anda suçun tamamlandığı düşünülmeden, teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilerek TCK’nın 35. maddesinin uygulanması suretiyle eksik cezaya hükmedilmesi...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021; Yrg. 6. C.D.’nin 05.04.2021 Tarihli ve 2021/10303 Esas, 2021/7585 Karar Sayılı İlamında, “...Mağdur E.’in olayın hemen akabinde olayın oluşuna uygun kolluk ifadesinde sanıkların zorla kendisinden altın kolye, altın saat ve 350 TL parasını aldıklarını ifade etmesi karşısında, eylemin tamamlandığı düşünülmeden, mağdurun sanıkları suçtan kurtarmaya yönelik sonradan değiştirdiği anlatımına dayanılarak yazılı şekilde yağmaya teşebbüs suçundan mahkumiyet hükmü kurulması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021; Adana BAM. 8. C. Dai’nin 05/03/2020 Tarihli ve 2020/598 E., 2020/583 K. Sayılı İlamında, “...Oluş ve dosya kapsamına göre; suça konu bilezik ve yüzüklerin katılan Beyan Ahmed’den alınması suretiyle yağma suçunun tamamlandığı gözetilmeden, eylemin teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilerek, olayda uygulama yeri bulunmayan 5237 sayılı TCK’nın 35. maddesi ile cezadan indirim yapılması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

³¹⁸ Ankara BAM.14. C. Dai’nin 27/12/2017 Tarihli ve 2017/2330 E., 2017/2408 K. Sayılı İlamında, “...Yağma suçu, zilyedin tasarruf olanağının ortadan kaldırılmasıyla, başka bir anlatımla malın alınmasıyla tamamlanır. Somut olayda sanığın mağdurun yüzüne göz yaşartıcı gaz sıktıktan sonra suça konu kaynak makinasını kucağına alarak kaçtığı, 150 metre kadar gittikten sonra kaynak makinasını bırakarak kaçmaya devam ettiğinin anlaşılması karşısında, kaynak makinasının sanık tarafından alınmasıyla birlikte yağma suçunun tamamlandığı gözetilmeden eylemin teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilerek TCK’nın 35 maddesinin uygulanması suretiyle eksik ceza tayini...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021

³¹⁹ Yrg. 6. C.D.’nin 03/03/2021 Tarihli ve 2020/508 Esas, 2021/3820 Karar Sayılı İlamında, “...Sanık M.’in, mağdur M. S.’in evine girip 3 adet cep telefonu, araç anahtarı, 3.500 TL para ve cüzdanı alıp dışarı

mağdura karşı cebir ve/veya tehdit kullanmasına karşın, mağdurdan malı ve/veya parayı alamaması durumlarında yağma suçu teşebbüs altında kalacaktır³²⁰. Failin, cebir ve/veya tehditle mağdurun para ve/veya eşyasını almaya kalkışırken, mağdurun karşı koyması veya üçüncü kişiler veya kolluğun yardımıyla alamadan kalkması durumu yağma suçuna teşebbüse örnek olarak gösterilebilir.

Bunun dışında, failin, cebir ve/veya tehditle mağdurun para ve/veya eşyasını almaya çalışmasına karşın üzerinde maddi değeri olan alabileceği eşya ya da para bulunmaması halinde mağdurdan hiçbir şey alamadan olay yerinden ayrılması halinde de eylem teşebbüs aşamasında kalacaktır.

Basit ve nitelikli yağma suçlarında fail tarafından mağdurdan eşya ve/veya paranın alınması, senedin yağması suçunda da, borç doğurucu belgenin alınması ya da yakılarak, yırtılarak ve benzeri yöntemlerle yok edilmesi ile suç tamamlanmaktadır. Senedin yağması suçunda cebir ve/veya tehditle mağdura düzenlenen senet alınmadan ya da yok edilemeden mağdurun karşı koyması veya üçüncü kişiler veya kolluğun yardımıyla eylem sonuçlandırılmadan son verilmesi durumu senedin yağması suçuna teşebbüse örnek olarak gösterilebilir.

Yağma suçunda geçen “almak” ibaresi ile kastedilen 4721 Sayılı TMK anlamında zilyetliğin devredilmesi ya da el değiştirmesi olmayıp, ceza hukuku yönünden söz konusu olan mağdurun sahip olmasına karşın fail tarafından cebir ve/veya tehditle sonlandırılan ve failin kendisi için yeniden kurulan cebri zilyetliktir. Bu yüzden para ve/veya eşya malik ya da zilyedi olan mağdurun hakimiyet ve tasarrufu altından cebir ve/veya tehditle çıkarılarak

çıkıldığında sitenin güvenlik görevlileri tanıklar E. ve O.'in sanığa müdahale etmek istemeleri üzerine sanığın bıçak çekip tanık E.'e yumruk attığı olayda; yağma suçunun tamamlandığı gözetilmeden, eylemin teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilip, uygulama koşulları bulunmayan 5237 sayılı TCK'nın 35/2. maddesi ile uygulama yapılarak noksan ceza tayini, karşı temyiz olmadığından ve kazanılmış hak uygulaması yapılmakla sonuca etkili görülmediğinden, bozma nedeni yapılmamıştır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

³²⁰ Yrg. 6. C.D.'nin 22.02.2021 Tarihli ve 2019/2181 Esas, 2021/3002 Karar Sayılı İlamında, “...Oluş ve dosya içeriği ile müşteki Y.C.'in soruşturma aşamasında alınan beyanına göre; müştekinin icralık olan borcuna akrabası olan sanık H.B.'in kefil olması sebebiyle icra borcunun sanık H.B.'in maaşından kesildiği, ancak kesilen miktarın müşteki tarafından sanık H.'ya geri ödenmesi hususunda aralarında anlaşmazlık çıkması üzerine, olay günü müştekinin işlettiği kahvehane önünde tartışmaya başladıkları, sanık H.'nin yanında **eşkiya lakaplı sanık S.M.'in da bulunduğu**, sanık H. ile münakaşa yaptıkları sırada sanık S.'un olaya müdahil olarak müştekiye hitaben “... bu parayı vereceksin, adamın parasını vereceksin lan, ben senelerce cezaevinde yattım seni vurur yine yatarım lan” diyerek tehdit ettiği olayda; müştekiden hukuki bir alacağı bulunduğu kanıtlanamayan sanık S.M.'in üzerine atılı yağmaya teşebbüs suçunun sübut bulduğu gözetilmeden delillerin takdirinde yanılığa düşülerek yazılı şekilde karar verilmesi...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

sonlandırıldığı ve failin tasarrufu altına girdiği ilk anda, failin ayrıca başka bir yere götürmesine gerek kalmaksızın suç tamamlanmaktadır. Başka bir anlatımla, failin mağdurdan para ve/veya eşyayı yağma suretiyle almasından sonra, evine, işyerine, uzak başka bir yere götürerek parayı harcaması veya eşyayı kullanması ya da satarak parasını almasına gerek kalmaksızın, yağma esnasında eline aldığı anda, henüz oradan ayrılmadan suç tamamlanmaktadır.

Ancak, mağdurun fail tarafından ertesi gün bir yere para getirmesi için tehdit edilmesi durumunda, bu durumdan rahatsız olması ve emniyet veya jandarmaya giderek ihbarı üzerine, ertesi gün seri numaraları alınan parayı faile verdikten sonra, failin yakalanması durumunda, fail sonuçta parayı alsa da yağma eylemi teşebbüs aşamasında kalacaktır³²¹. Bunun nedeni, kolluğun tertibat almasıyla her halükarda yakalanacak olan failin malı gerçek anlamda sahiplenemeyeceğinin, eylemin en başından itibaren bilinmesidir. Ancak failin böyle bir durumda dahi, para veya eşyayla kaçarak kurtulması ve yakalanamaması halinde, tamamlanmış yağma suçundan sorumlu tutulacağı değerlendirilmektedir. Böyle bir operasyonda sahte para verilmesi durumunda ise kaçsa da kaçmasa da yağmaya teşebbüs suçunun oluşacağı değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte failin mağdurun ev ve işyerine girip eşyayı hırsızlık yoluyla alıp çıkarken henüz para ve/veya eşya elindeyken, mağdurun gelmesi üzerine yakalanmamak

³²¹ Yrg. 6. C.D.'nin 07/11/2018 Tarihli ve 2016/6753 Esas, 2018/6673 Karar Sayılı İlamında, "...05.10.2010 tarihine kadar değişik zaman dilimlerinde bazen gündüz saatlerinde bazen ise akşam saatlerinde mağdur H.'den bıçak tehditi ile yaklaşık 880 TL alan sanık T.'un sürekli kendisinden para istemesinden rahatsız olan mağdur H.'in 05.10.2010 tarihinde ... Emniyet Müdürlüğü'ne giderek sanık T. hakkında şikayette bulunduğu, sanık T.'un 07.10.2010 günü mağdurun çalıştığı ilçe otogarına gelip mağdura "yarın 14.30'a kadar 300 TL bulmasını, parayı da otogar tuvaletinin arkasına getirmesini" söylemesi üzerine mağdurun durumu kolluk kuvvetlerine ilettiği, ertesi gün sanığın mağdurun çalıştığı ilçe otogarına gelip mağduru kolundan tutup otogar tuvaletinin arkasına götürerek mağdurdan para istediği, mağdurun daha önceden seri numarası alınmış 50 TL'yi sanığa verdikten sonra olay yerinde hazır bulunan polisler tarafından sanık Tayfun'un yakalandığı,

11.10.2010 tarihine kadar değişik zaman dilimlerinde bazen gündüz saatlerinde bazen ise akşam saatlerinde mağdur H.'den bıçak tehditi ile yaklaşık 300 TL alan sanık M.'in sürekli kendisinden para istemesinden rahatsız olan mağdur H.'in 11.10.2010 tarihinde ... Emniyet Müdürlüğü'ne giderek sanık M. hakkında şikayette bulunduğu, sanık M.'in 11.10.2010 günü saat 19.50 sıralarında mağdurun yanına gelip para istediği, mağdurun daha önceden seri numaraları alınmış 2 adet 50 TL'yi sanığa verdikten sonra olay yerinde hazır bulunan polisler tarafından sanık M.'in yakalandığı, olaylarda;

Sanık T.'un mağdura karşı 05.10.2010 tarihine kadar, sanık M.'in ise 11.10.2010 tarihine kadar gerçekleştirmiş olduğu eylemlerin bıçakla ve gece vakti bağımsız bir yağma suçunu, diğer eylemlerin ise yağmaya kalkışma suçlarını oluşturduğu gözetilmeden, sanıklar hakkında yazılı şekilde uygulama yapılarak noksan ceza tayini; adli sicil kaydında tekerrüre esas sabıkası bulunan sanık M. hakkında TCK'nin 58. maddesinin uygulanmaması; karşı temyiz bulunmadığından, anılan hususlar bozma nedeni yapılmamıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

için mağdura karşı cebir ve/veya tehdit kullanması ve sonrasında aldığı para ve/veya eşyayı atarak kaçması durumunda ne olacaktır? Bu durumda, fail elinde para ve/veya eşya varken mağdura karşı cebir ve/veya tehdit uygulamakla tamamlanmış yağmadan sorumlu tutulacak, ancak aldıklarını zarar vermeksizin eksiksiz olarak atıp bırakarak kaçmasıyla hakkında soruşturma aşamasında etkin pişmanlık indirimine ilişkin TCK'nın 168/3 maddesi uygulanacaktır.

Fakat Yargıtay uygulamalarında; failin bir yerde cebir ve/veya tehditle para ve/veya eşyayı aldığı ya da senet imzalattığı mağdurdan, aynı gün başka bir yere götürerek aynı yöntemle para istenmesini bir bütün içinde tek bir yağma suçu olarak kabul ettiği görülmektedir³²². Yine, Yargıtay başka bir kararında failin; aynı mağdura yönelik birden fazla kez yağmaya teşebbüs etmesine karşın her seferinde bir şey alamadığı ve amacına ulaşamadığı durumları, eylemlerini aynı amaca yönelik olmasına karşın bir türlü sonuç alamaması nedeniyle, bu fiillerini tek bir yağmaya teşebbüs kabul etmiştir³²³.

³²² Yrg. 6. C.D.'nin 18.09.2019 Tarihli ve 2018/918 Esas, 2019/4377 Karar Sayılı İlamında, "...Sanıkların para almaya yönelik olarak 07.01.2013 tarihinden itibaren mermi göndermek, işyeri kurşunlamak ve telefon etmek suretiyle tehdit eylemlerine başladıkları, 17.02.2013 tarihinde gece sayılan zaman diliminde mağdur S.Ç.'in yalnız kalmakta olduğu villasına giderek burada cebir ve silahla tehdit etmek suretiyle 5 trilyon para istedikleri, mağdurun günlerden pazar olması nedeniyle parayı bulamayacağını, pazartesi günü bulabileceğini söylemesi üzerine cüzdanında bulunan 2.800-TL. Parasını, üzerinde ismi yazılı tespihini, üç adet cep telefonunu, nüfus cüzdanını ve para cüzdanını aldıkları ve bu olayı takiben de iradelerini özgüledikleri 5 trilyon parayı almak için tehditlerini sürdürdükleri, mağdur S.'in oğlu İ.'in bu durumu karakola intikal ettirmesi üzerine, seri numaraları alınmış 50.000-TL paranın hazırlandığı ve sanıklara buluşma yeri verildiği, sanıklar M.C. ve Y. S.'nin yukarıda hükmü onanan Ş.D. ile birlikte parayı almaya geldiklerinde, emniyet görevlilerince yakalandıkları, sanık M.C.'in üzerinde mağdur S.'tan yağmalanan cep telefonları, tespih ve nüfus cüzdanının bulunduğu, tehdit içerikli telefonların Y.S.'ye ait hat üzerinden yapıldığı ve yağma olayının gerçekleştiği evde yapılan incelemelerde Y.S.'nin parmak izlerinin bulunduğu anlaşıldığı karşısında; sanıklar M.C. ve Y.S.'nin baştan beri ortak iş yapan mağdurlardan para almayı amaçladıkları; iradelerini 5 trilyon TL'ye özgüledikleri ve yukarıda açıklandığı şekilde belirtilen para ve eşyaları aldıkları, daha sonra da iradelerini özgüledikleri parayı almak için harekete geçtikleri ve paranın verileceği yerde önceden haberdar edilen emniyet güçlerince yakalandıkları, açıklanan şekilde gerçekleşen eylemlerin bütün halinde tamamlanmış tek bir yağma suçunu oluşturduğu, bu sanıklar yönünden ayrıca, yağmaya teşebbüs suçunu oluşturmayacağı, ancak, suçun işleniş biçiminin tehdit nedeni sayılması gerektiği gözetilmeyerek yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

³²³ Yrg. 6. C.D.'nin 16/02/2016 Tarihli ve 2013/13932 Esas, 2016/741 Karar Sayılı İlamında, "...Oluşa ve dosya içeriğine göre; sanıklardan İ.'un yakınan ile belediye başkanı olduğu dönemde tanıştığı, aralarında her nasılsa husumet olduğu, sanık İ.'in yakınandan sürekli para istediği, yanında çalışan diğer sanık H. ile birlikte bu doğrultuda yakınana iletilmek üzere, yakınanın özel kalem müdürü olan tanık C.'ya "Başkanına söyle çocuğunu kaçıracamız, bize para versin, yoksa kendisini öldürürüz" dedikleri, tanık C.'in bunu yakınana ilettiği, en son olaydan birkaç gün önce sanık İ.'in telefonla yakınanı aradığı ve 5.000 EURO para istediği, yakınanın bunun üzerine polise haber verdiği ve tedbir alınmasını istediği, daha sonra sanıklara randevu verdiği, olay günü, sanıkların birlikte yakınanın makamına geldikleri, yakınandan aynı şekilde zorla para istedikleri, yakınanın da daha önceden polislerce seri numaraları tespit edilen 5.000 EURO parayı sanıklara verdiği, sanıkların olay yerinden ayrıldıkları sırada tedbir alan polislerce yakalandıkları olayda,

Yine, örneğin mağdurun önce aracının durdurularak ve kendileri kullanarak, sonrasında darp ederek ve/veya silahla para istenmesi, üzerinde yeterli para olmayan mağdurun ertesi gün istenilen yere parayı getirerek vermesi durumu da tamamlanmış tek bir yağma suçunu oluşturacaktır³²⁴. Çünkü burada fail özgülediği ve ulaşmak istediği kastı olan para alma eyleminin araç unsuru olan cebir ve/veya tehdidi ilk gün yapmış, amaç olan para alması işini ise ertesi gün yapmıştır.

TCK'nın 43/son maddesindeki yağma suçunda zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı belirtilse de, araç hareketler olan cebir ve/veya tehdidin asıl amaca bir kez ulaşılmasıyla sonlanması ve failin hareketlerini yenilememesinden kaynaklı olduğu değerlendirilmektedir. Ancak bu tür durumlarda, TCK'nın 61. maddesindeki cezayı belirleyen suçun işlenmesindeki özellikler, kastının yoğunluğu ve benzeri nedenler gözetilerek, temel cezada artırım yapılması ve teşebbüs aşamasında kalmışsa TCK'nın 35/2. maddesinde belirlenen meydana gelen zarar ve tehlikenin ağırlığı göz önünde bulundurularak, cezanın en alt oranda indirilmesinin de yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

3.6.2. Gönüllü Vazgeçme

Gönüllü vazgeçme kurumunun tarihi 16. Yüzyılın sonlarına doğru Ortaçağ hukuk terminolojisine dayanmakta olup, Roma-Cermen veya İslam Hukuku'nda yer almayan bu kurum, 5237 Sayılı TCK'da eksik-tam teşebbüs ayrımı kaldırılmak suretiyle 36. maddede teşebbüs kurum ile birlikte değerlendirilmiştir³²⁵.

sanıkların eyleminin kalkışma aşamasında kaldığı gözetilmeden, yazılı şekilde tamamlanmış yağma suçundan hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

³²⁴ Yrg. 6. C.D.'nin 20.04.2021 Tarihli ve 2021/10303 Esas, 2021/7585 Karar Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriğine göre, müşteki ile sanık S.'in birlikte kahvaltı ettikten sonra müştekinin arabası ile yola çıktıkları, yoldan diğer iki sanığı arabaya aldıkları, arabada gittikleri sırada sanık S.'in müştekiden 50.000 TL para istediği, müştekinin olumsuz cevap vermesi üzerine müştekiyi arabanın arka koltuğuna geçirdikleri ve arabanın direksiyonuna sanık S.'in geçtiği, sanayi bölgesinde sanık S.'in 5-10 dakikalığına arabadan ayrıldığı, bu sırada direksiyona sanık O.'in geçtiği, müştekiden para istemeye devam ettikleri sırada arabayla dolaştırarak, önce ormanlık bir alana sonra bir eve götürüp darp ettikleri, müştekinin ertesi gün parayı bulacağına söz vermesi üzerine arabayı müştekiye geri verip serbest bıraktıkları olayda;

1-Sanıkların mağdurun arabasını aldıkları anda suçun tamamlandığı düşünülmeyen, teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilerek TCK'nın 35. maddesinin uygulanması suretiyle eksik cezaya hükmedilmesi,

2-Sanıkların yağmaladıkları arabayı eylemlerine son verdikleri anda mağdura iade ettikleri anlaşılacakla, TCK'nın 168. maddesinin uygulama olanağının takdiri gerekliliği..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021.

³²⁵ Enes Yılmaz, "Suçun Özel Bir Görünüş Şekli Olarak Gönüllü Vazgeçme", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2016, C. 65, S.4, s.2598, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/621713> e.t. 17.05.2021.

TCK'nın 36. maddesinde düzenlenen ve içeriği gereği teşebbüse elverişli olmayan suçlarda uygulanamayan gönüllü vazgeçme kurumu, iki şekilde uygulama alanı bulmaktadır. Bu durumlardan ilki, failin suç yoluna girmesinden sonra, icra hareketlerinden dış etken olmaksızın, tamamen duyduğu pişmanlığın etkisiyle gönüllü olarak vazgeçmesidir³²⁶.

Diğer uygulama alanı ise, failin suç yoluna girmesinden sonra, kendi çabalarıyla suçun tamamlanmasını ya da sonucun gerçekleşmesini önlemesi durumudur. Suç tamamlanmadan ya da sonuçlandırılmadan önce vazgeçme gerçekleşmişse gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanırken, suç tamamlandıktan sonra eşyanın ve/veya paranın iadesi halinde ise etkin pişmanlık hükümleri uygulanacaktır.

Fakat her iki durumda da, failin gönüllü vazgeçene kadar tamam olan kısmı, esasen başkaca bir suçu oluşturuyorsa, yalnızca o suçtan ceza verilecek, ancak işlemeyi başta kastetmesine karşın gönüllü olarak vazgeçtiği suçtan ise ceza verilemeyecektir.

Birinci durumu oluşturan, failin icra hareketlerinden olan ve teşebbüsten farkının ortaya konulması, failin sübjektif iradesinin yargı makamlarınca tespitini zorunlu kılan gönüllü vazgeçme kurumuna örnek olarak, failin yolda gördüğü mağdurun önüne yağmalamak niyetiyle geçerek üzerinde sigara olup olmadığını sorduktan sonra, ikram ettiği sigarayı alarak, ya da olmadığını söyleyince mağdura karşı cebir ve/veya tehdit kullanarak işlemeyi kastettiği yağma eyleminden vazgeçerek yoluna devam etmesi hali gösterilebilir. Bu durumda faile yağma suçundan hiçbir engel olmadan gönüllü vazgeçmesi nedeniyle ceza verilmesine yer olmadığına karar verilecektir³²⁷.

³²⁶ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 04.02.2020 Tarihli ve 2017/6-877 Esas, 2020/57 Karar Sayılı İlamında, "...*Türk Ceza Kanunu'nun 36.maddesindeki "gönüllü vazgeçme" düzenlemesi ile failin suç yolundan dönerek, suçun tamamlanmasını veyahut da neticenin gerçekleşmesini önlemesi; etkin pişmanlığa ilişkin düzenlemeler ile de suç tamamlandıktan sonra hatasının farkına vararak nedamet duyup neden olduğu haksızlığın neticelerini gidermesi için teşvikte bulunulması amaçlanmıştır...*" şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021; Rezzan Epözdemir, "Gönüllü Vazgeçme", **TBB Dergisi**, 2018, S.138, s.93, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2018-138-1794> e.t. 17.05.2021.

³²⁷ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 21.11.2017 Tarihli ve 2015/6-258 Esas, 2017/486 Karar Sayılı İlamında, "...*Gerek öğreti gerekse yerleşmiş yargısal kararlarda yer alan bu kabullere göre gönüllü vazgeçmenin varlığı için gerekli şartlar şu şekilde sıralanabilir:*

1. *Öncelikle kasıtlı bir suçun işlenmesine yönelik olarak icra hareketlerine başlanmalı,*
2. *Suç tamamlanmadan önce vazgeçme gerçekleşmeli,*
3. *Vazgeçmenin konusu; icra hareketinin devamına, suçun tamamlanmasına ya da sonucun gerçekleşmesine yönelik bulunmalı yani sanık suçun icra hareketlerinden vazgeçmeli ya da kendi çabalarıyla suçun tamamlanmasını veya sonucun gerçekleşmesini önlemeli,*
4. *Vazgeçme gönüllü olmalı yani fail suçun icra hareketlerini isteyerek terketmeli ya da suçun tamamlanmasını veya sonucun gerçekleşmesini isteyerek önlemeli,*

Failin mağdurun evine hırsızlık için girmesinden sonra, yine gönüllü olarak vazgeçerek çıkıp gitmesi de örnek olarak gösterilebilir. Bu durumda o ana kadar tamamlanan eylemi sadece TCK'nın 116 maddesinde düzenlenen konut dokunulmazlığı suçu ile ayrıca işlenmişse 151. maddesinde yer verilen mala zarar verme suçlarını oluşturacak, ancak hiçbir engel olmadan vazgeçtiği hırsızlık suçuna teşebbüsten sorumlu tutulmayarak, gönüllü vazgeçme nedeniyle hırsızlık suçundan ceza verilmesine yer olmadığına karar verilebilecektir.

İkinci durumu oluşturan suçun tamamlanmasını ya da sonucun gerçekleşmesini önlemesine örnek olarak ise, yolda giden mağdura karşı yanındaki diğer fail B ile birlikte cebir ve/veya tehdit uygulayan fail A'nın, mağdurun korkarak B'ye uzattığı telefonu B'nin alacağı sırada, A'nın hiçbir engel olmadan gönüllü vazgeçmesi nedeniyle B'yi geriye çekerek yağma suçunun tamamlanmasını önlemek suretiyle birlikte kaçarak uzaklaştıkları durumda, A'ya gönüllü vazgeçmesi nedeniyle yağmaya teşebbüs suçundan ceza verilmesine yer olmadığına karar verileceği değerlendirilmektedir. Bu durumda A'ya sadece o ana kadar mağdura karşı uyguladığı cebir ve/veya tehditten TCK'nın 86, 87 ve/veya 106. maddelerinden ceza verilecektir. B'ye ise gönüllü vazgeçmesi söz konusu olmadığından, o ana kadar gerçekleşen yağmaya teşebbüs suçundan ceza verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

5. Suçun tamamlanmasının önlenmesi veya sonucun gerçekleşmesinin engellenmesi, failin çabalarıyla meydana gelmelidir.

Vazgeçmenin subjektif şartı olan ve dördüncü bentte açıklanan gönüllülük, gerçek anlamda pişmanlığı ifade etmemektedir. Korktuğu ya da mağdura acıdığı için veya vicdan azabı, tanrı korkusu gibi başkaca iç etkenlerin varlığıyla vazgeçmesi durumunda da fail hakkında gönüllü vazgeçme söz konusu olacaktır. Önemli olan failin kendi iradesi ile suç işlemekten vazgeçmesi icra hareketlerini yarıda bırakması ya da neticenin gerçekleşmesini engellemesi olup, vazgeçmenin kaynağını insanın özünde olması gereken iyilik duygusundan alması gerekli değildir. Esasen ceza muhakemesinde psikik dürtülerin kaynağını ispatlamak da kolay olmadığından, faille ceza vermemek için fiili isteyerek kesmesi yeterli görülmelidir. Böylece, vazgeçmenin içten bir pişmanlığın sonucu olması gerek olmayıp failin samimiyeti aranmayacağından, suçu daha sonra işlemek üzere vazgeçmiş olması halinde dahi, kamu düzeni de bozulmamış olduğu için gönüllü vazgeçme hükmünden yararlandırılacaktır.

Sonuç olarak icra hareketlerinin terkedilmesi ya da suçun tamamlanmasının önlenmesi şeklinde gelişen her iki haldeki gönüllü vazgeçmede de, failin işlemekte olduğu suça ilişkin hareketleri teşebbüs aşamasında kaldığı halde, TCK'nun 36.maddesi uyarınca bu suçtan dolayı ceza verilemeyecek, işlemeyi kastettiği suça yönelik olarak vazgeçme anına kadar icra ettiği hareketlerin bir başka suçu oluşturmaması durumunda, o suçtan dolayı cezalandırılacaktır. Dolayısıyla vazgeçme, sadece icra hareketlerine başlarken işlenmesi kastolunan suçu kapsayacak ve bu suça teşebbüsten cezalandırılmama sonucunu doğuracak, fakat aynı zamanda tamamlanan başka bir suçun cezalandırılmasını etkilemeyecektir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 16.05.2021; Recep Kahraman, "Gönüllü Vazgeçmenin Subjektif Unsurunun İçsel ve Dışsal Kararlara Göre Değerlendirilmesi", **İzmir Barosu Dergisi**, Eylül 2020, s.158, <https://www.izmirbarosu.org.tr/pdfdosya/gonullu-vazgecm2021122155238729.pdf> e.t. 17.05.2021.

Yine fail A'nın arkadaşı olan diğerk fail B ile birlikte, mağduru silahla birlikte tehdit ederek, imzalattıkları senedin alınmasını, A'nın gönüllü vazgeçerek silahı arkadaşı olan B'ye doğrultarak önlemesi durumunda da, yukarıdaki gibi A'ya gönüllü vazgeçme nedeniyle yağma suçundan ceza verilmeyip, sadece silahla birden fazla kişiyle tehdit suçundan ceza verilirken, B'ye nitelikli yağma suçuna teşebbüsten ceza verilmesi gerekmektedir.

İştirak altında işlenen suçlarda gönüllü vazgeçme kurumu TCK'nın 41. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; iştirak altında işlenen suçlarda, yalnızca gönüllü vazgeçen suç ortağı, gönüllü vazgeçme hükümlerinden yararlanacaktır. Diğerk taraftan, suçtan gönüllü vazgeçen failin gayreti dışında bir nedenle suçun yine de işlenmesi ya da bütün çabalarına karşın işlenmesi durumunda da, sanki kendisi vazgeçmişçesine, işlemeyi kast ettiği suçtan ceza verilmezken, sadece o ana kadar gerçekleşen eylemler suç oluşturuyorsa sorumlu olacaktır. Buradan hareketle, gönüllü vazgeçme kurumunun şahsi cezasızlık içermesi nedeniyle, suçun iştirak altında işlenmesi halinde, sadece gönüllü vazgeçen suç ortağına o ana kadar tamamlanan suçlar hariç olmak üzere işlemeyi kast ettiği suçtan ceza verilemezken, gönüllü vazgeçmeyen diğerk suç ortaklarına ise eylem teşebbüs aşamasında kalmışsa teşebbüsten, tamamlanmışsa tamamlanmış suçtan ceza verilebileceğini söylemek mümkün görölmektedir³²⁸.

Buna karşın, gönüllü vazgeçme olmaksızın yağma eyleminin sonlanmadığı durumlarda yağmaya teşebbüs suçundan hüküm kurulması gerekirken³²⁹, failin yağma eylemini tamamlayarak mağdurdan aldığı para ve/veya eşyayı olay yerinde iade ettiği durumlarda, soruşturma aşamasına ilişkin TCK'nın 168/3 maddesindeki etkin pişmanlık

³²⁸Cem Şenol, "5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa Göre İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme", **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, 2017, S.10, s.549, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/394385> e.t. 17.05.2021.

³²⁹ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 21.11.2017 Tarihli ve 2015/6-258 Esas, 2017/486 Karar Sayılı İlamında, "...Bir numaralı uyuşmazlık konusunda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere; mağdura ait iş yerine girip ziynet eşyasını yağma yoluyla almak için en uygun zamanı kollayan ve bu imkanı elde ettikten sonra iş yerine giren sanığın, içeride bulunan tanıklar Penbe ve Esra'yı kendisine müdahale edilmesini önleyecek şekilde tehdit ettikten sonra ziynet eşyasını almak için vitrin camını açmaya çalıştığı sırada, tanık Penbe'nin alarm düğmesine yöneldiğini fark edip panikleyerek yakalanacağı korkusuyla icrai hareketlerini sonlandırarak hiçbir şey alamadan olay yerinden kaçması karşısında, suç yolunda katedilen mesafe, somut bir zararın oluşmaması ve meydana gelen tehlikenin ağırlığına göre, eylemi teşebbüs aşamasında kalan sanık hakkında yerel mahkemece TCK'nun 35. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 1/2 oranında indirim yapılması dosya kapsamı itibarıyla yerinde olup hak ve nasafete uygundur.

Bu itibarla, yerel mahkeme kararının onanmasını isteyen Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının bu uyuşmazlık yönünden de kabulüne karar verilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir.UYAP, e.t. 16.05.2021.

indirimi yapılacaktır. Her iki durumda da gönüllü vazgeçme olmadığından, TCK'nın 36. maddesindeki gönüllü vazgeçme nedeniyle ceza verilmesine yer olmadığına karar verilemeyeceği değerlendirilmektedir.

3.6.3. İştirak

İştirak kurumu, suçluların çokluğu olarak da adlandırılmakta olup, 5237 Sayılı TCK'nın 37 ila 41. maddelerinde düzenlenmiştir. İştirak kavramını, TCK'da yapılan düzenlemeden hareketle, suç oluşturan eylemi birlikte gerçekleştirme veya eyleme azmettirme ya da yardım etme şeklinde katılmak olarak tanımlamak mümkündür.

765 Sayılı TCK, iştirak kavramını “*birkaç kişi*” olarak adlandırırken, 5237 Sayılı TCK, “*her biri*” ifadesini kullanmış olmasına karşın, iki kavram da gerçekte birden fazla kişinin suça katılımını ifade etmektedir³³⁰.

Suçun tüm failer tarafından birlikte işlenmesi; TCK'nın 37. maddesinde düzenlenmiş olan suça doğrudan katılmadır. TCK'nın 38. maddesinde düzenlenen azmettirme kurumu ise, suç işlemeyi aklından geçirmeyen kişi de suç işleme düşüncesini oluşturarak, suç işlemeye karar verdirilmesidir.

Suçta yardım etme, TCK'nın 39/2. maddesinde, suç işlenmesi için kararsızlık içinde bulunan kişiyi teşvik, suça tahrik ederek kararını güçlendirmek şeklinde olabileceği gibi, eylemin gerçekleştirilmesinden sonra yardımda bulunacağıнын söylenmesi ile de olmaktadır. Bunların dışında suçun işlenme yöntemlerini anlatarak, fiilin işlenmesi için gereken eşyaları sağlayarak veya suçun işlenmesinden önce ya da işlenmesi sırasında yardımda bulunarak da gerçekleştirilebilmektedir. TCK'nın 40/3. maddesi gereğince suça iştiraktan sorumlu tutulabilmek için, suçun en azından teşebbüs aşamasında kalması gerektiği de göz önünde tutulmalıdır.

TCK'nın 40/2. maddesi uyarınca, özgü suçlarda, sadece özel faillik niteliğine sahip kişi fail olabilecektir. Özgü suça doğrudan fail olarak sadece başka bir kamu görevlisi katılabilmektedir. Örneğin, irtikap suçu da özgü suçlardan olmakla, irtikap suçuna kamu görevlisi olmayan kişilerin kamu görevlisi ile birlikte ya da kamu görevlisi yerine icbar ve

³³⁰ Mustafa Özen, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun İştirak Kavramına Bakışı, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2007-71-342>, e.t. 05.12.2020, s. 240.

ikna da bulunarak ya da sağlanan yararı alarak katılmaları sadece azmettiren veya yardım eden olarak mümkündür³³¹.

Suçta katılan üçüncü kişinin öncelikli iradesi kendi eylemine, ikincil iradesi işlenen suçta katılma olduğunda, bu kişi suçta katıldığı sırada, asli failin sıfatını bilmiyorsa, sadece kendi sıfatına göre suçtan sorumlu tutulacaktır³³².

Buradan hareketle, gerek basit yağma gerekse nitelikli yağma suçunun iştirak iradesiyle işlenebildiğini söylemek olanaklıdır³³³. Ancak, iştirak altında işlenen yağma suçunun kanuni tanımında gösterilen fiil, faillerden biri ya da diğer faillerle birlikte gerçekleştirilebilir. Yağma suçunun bir kişi tarafından gerçekleştirilmesi durumunda, faile “doğrudan-asli fail” denilirken, birden fazla kişiyle bir arada gerçekleştirilmesi durumunda ise suçta katılan faille “müşterek fail” denilmektedir. Yağma suçuna, doğrudan iştirak eden failerin tamamına cezalarında indirim yapılmaksızın aynı cezanın verilmesi gerekmektedir. Yağma suçunun işlenmesi esnasında gözcülük yapan failin gözcülüğü suçun rahat bir şekilde işlenebilmesi için zorunlu ise yağma suçuna doğrudan katıldığı kabul edilmektedir. Bu durum yağma suçuna yönelik her somut olayın şartları göz önünde bulundurularak değerlendirilmelidir³³⁴. Yargıtay uygulamalarında hırsızlık suçlarında ise

³³¹ Yrg. 5. C. Dai'nin 17.10.2018 Tarihli ve 2018/4589 E. ve 2018/7533 K. Sayılı İlamında, “...Sanıklar haklarında lehe yasa değerlendirilmesi yapılırken kamu görevlisi tarafından işlenebilen ve özgü suçlardan bulunan irtikap suçunun işlenişine iştirak eden kişilerin 5237 sayılı TCK'nun 40/2. maddesi uyarınca ancak azmettiren veya yardım eden olarak sorumlu tutulabileceği belirtilmiştir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.21.12.2020.

³³² Zafer, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, s. 419; Özen, **İrtikap ve Rüşvet Suçları**, s. 95.

³³³ İzmir BAM. 9. C. Dai'nin 27/04/2021 Tarihli ve 2020/869 E., 2021/1160 K. Sayılı İlamında, “...Her ne kadar sanık E. hakkında ...Ağır Ceza Mahkemesince birden fazla kişi tarafından birlikte yağma suçundan açılan dava sonucunda birden fazla kişi ile silahla tehdit suçundan sanık E. hakkında TCK 106/2-a-c maddesi gereğince mahkumiyet hükmü verilmiş ise de, istinaf yargılaması aşamasında bu suçta iştirak ettiği iddia edilen ve ...Çocuk Ağır Ceza Mahkemesinin ... numarasında yargılanan SŞÇ H. hakkında açılan kamu davasının derdest olduğu anlaşılacakla, suçun niteliğinin tespiti ve delillerin birlikte değerlendirilmesi açısından her iki dosyada hukuki ve fiili irtibat bulunduğu, her iki dosyanın birlikte yürütülmesi gerektiği, 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanununun 17/3.maddesi gereğince genel mahkeme ile çocuk mahkemesi arasında dosyaların birleştirilmesi gerektiği takdirde birleştirilen davaların genel mahkemelerde görülmesi gerektiği temel hükmü de nazara alınarak, her iki dosyanın birleştirilerek yargılamanın yürütülmesi açısından CMK 280.maddesi gereğince İzmir 8.Ağır Ceza Mahkemesinin sanık E. hakkında vermiş olduğu mahkumiyet HÜKMÜNÜN BOZULMASINA...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.16.05.2021.

³³⁴ Adana BAM. 8. C. Dai'nin 15.04.2021 Tarihli ve 2021/711 E., 2021/1220 K. Sayılı İlamında, “...Diğer suçta sürüklenen çocuklar ve sanık ile birlikte başlangıçtan itibaren aynı fikir ve eylem işbirliği içerisinde katılanlara ve mağdura karşı yağma suçunu işlemeye karar veren, bu doğrultuda kendi aralarında yapmış oldukları iş bölümü çerçevesinde kapıda gözcü olarak bekleyen, diğer failerin üzerlerinde bıçak, taban ve biber gazı olduğunu bilen ve kendi beyanına göre bulunduğu yerden olayın meydana geldiği yeri gören suçta sürüklenen çocuk B.'nin yukarıda yapılan açıklamalar ve Yüksek Yargıtay'ın içtihatları doğrultusunda kasten yaralama eylemine iştirakinin bulunup bulunmadığının tespiti amacıyla; diğer suçta sürüklenen çocukların, sanığın ve suçta sürüklenen çocuk B.'nin yeniden beyanlarına başvurularak, olaydan önce silah ve bıçağı

gözcülük yapan kişinin eylemi her durumda doğrudan iştirak olarak kabul edilmektedir³³⁵. Örneğin, yağma suçu işlenirken mağdura karşı cebir ve/veya tehdit suçunu işleyen asli failin yanında³³⁶, dışarıda³³⁷ ya da evin etrafında³³⁸ gözcülük yapmak suretiyle başka fail ya da failerin doğrudan katılması mümkündür.

yanlarına niçin aldıkları, bu hususta ne konuştukları, planlanan eylemin yaralama fiilini de kapsayıp kapsamadığı, B.'in gözcü olarak beklediği yerden olayın ayrıntılarını görmesinin mümkün olup olmadığı, görmüş ise olaya niçin müdahale etmeyip, - kendi beyanına göre- kavganın bitmesinden sonra olay yerine geldiği, eyleme ilişkin bilgisinin, rızasının veya katkısının bulunup bulunmadığının, dolayısıyla fiil üzerinde hakimiyetinin olup olmadığı sorulup, gerekli görülmesi halinde mağdurların ve katılanların beyanlarının da alınarak, suça sürüklenen çocuk B.'in eyleme iştirakinin değerlendirilmesi ve sonucuna göre hukuki durumunun belirlenmesi gerekirken, yetersiz gerekçe ile yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.16.05.2021.

³³⁵ Yrg. 6. C.D.'nin 09/03/2021 Tarihli ve 2020/6511 Esas, 2021/4208 Karar Sayılı İlamında, "...Diğer sanık V.'in suça konu kabloları Y. ile birlikte çaldıklarını ve bu sırada sanık G.'in da dışarıda gözcü olduğuna dair müdafii huzurunda alınan ikrar içerikli kolluk savunması ile sanık G.'in bahsedilen suçun işlendiği binaya diğer sanıklar ile birlikte gitmiş olduğuna dair esas mahkemesince alınan kaçamaklı savunması hep birlikte değerlendirildiğinde, sanığın kovuşturma aşamasındaki inkara ilişkin savunmalarının suçtan ve cezadan kurtarmaya yönelik olduğu gözetilmeden, atılı suçtan mahkumiyeti yerine, delillerin takdirinde yanılıya düşülerek yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı şekilde beraat kararı verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.16.05.2021.

³³⁶ Yrg. 6. C.D.'nin 09/03/2021 Tarihli ve 2020/6511 Esas, 2021/4208 Karar Sayılı İlamında,, "...Diğer sanık V.'in suça konu kabloları Y. ile birlikte çaldıklarını ve bu sırada sanık G.'in da dışarıda gözcü olduğuna dair müdafii huzurunda alınan ikrar içerikli kolluk savunması ile sanık G.'in bahsedilen suçun işlendiği binaya diğer sanıklar ile birlikte gitmiş olduğuna dair esas mahkemesince alınan kaçamaklı savunması hep birlikte değerlendirildiğinde, sanığın kovuşturma aşamasındaki inkara ilişkin savunmalarının suçtan ve cezadan kurtarmaya yönelik olduğu gözetilmeden, atılı suçtan mahkumiyeti yerine, delillerin takdirinde yanılıya düşülerek yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı şekilde beraat kararı verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.16.05.2021.

³³⁷ Yrg. 6. C.D.'nin 17.02.2016 Tarihli ve 2015/6328 Esas, 2016/1389 Karar Sayılı İlamında, "...UYAP'tan bakıldığında suç tarihinden önce ve sonra benzer şekilde hırsızlık suçlarına karışan sanıkların, suçun işlenmesini kolaylaştırmak ve delil bırakmamak için eldiven ve tornavida kullanarak işyerine girdikleri, aralarında iş bölümü de yaparak dışarıda bir kişiyi gözcü olarak bıraktıkları, hırsızlığı işleme amaçlarının zorunlu ve acil bir ihtiyaçtan daha çok hırsızlık işleyerek gelir elde etmek olduğu, zira önce demir parmaklıklar arasından üç adet cips almış olmalarına karşın bununla yetinmeyip, iş yerine, birçok koruma ve kilit kısmına zarar vermek suretiyle girdiklerinde, iş yerindeki bulabildikleri tüm sigara -zaten olan- paketlerini ve üç adet kül tablası içindeki bozuk paraları, kül tablaları ile birlikte aldıkları ve poşete koydukları esnada, sanıkları gören ve onlara engel olmak isteyen yakınan Z.'ün müdahalesi ile birlikte o ana kadar poşete koymuş oldukları 8 sigara paketi, 3 adet kül tablası ve 27,60.-TL bozuk paralardan oluşan toplam yaklaşık 100.-TL değerindeki eşyayı yanlarına alıp, işyerinden çıkarak, yakınan Z.'yi yukarıda anlatıldığı şekilde bıçakla tehdit ederek kaçmaları şeklinde sanıkların gerçekleştirmiş oldukları eylemlerinde hem olayın oluş özellikleri hem de yağmalanan şeylerin değeri itibariyle uygulanma şartları bulunmadığından bahisle Mahkemece sanıklar hakkında TCK'nın 150/2 maddesinin uygulanmama gerekçesi yerinde ve yeterli görülmele bu konuda tebliğnamedeki (3) nolu bozma d ü ş ü ncesine iştirak olunulmamıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

³³⁸ Yrg. 6. C.D.'nin 28/03/2016 Tarihli ve 2015/9697 Esas, 2016/2370 Karar Sayılı İlamında, "...Suç ortağı gece vakti mağdurlar R., M. ve T.'in evinin önünde gözcü olarak bırakıp içeriye giren sanığın, bir odada uyumakta olan M.'in pantolonunun cebindeki 70.-TL parasını ve sürücü belgesini, T.'in cep telefonunu ve kol saatini aldığı, çıkardığı sesler üzerine uyanan mağdur R.'in sanığı görüp bağırması üzerine üzerindeki eşyaları götürebilmek için bir bıçak çıkardığı, mağdur R.'nin duraksaması üzerine balkona doğru kaçıp atlayarak evden dışarı çıktığı, mağdur R.'nin sesini duyan yan komşusu C.'in sanığın hırsızlık yaptığını anlayarak yakalamak istemesi üzerine dışarıda bir süre boğuştukları, bu sırada

Yine, suç ortaklardan birinin cebir ve/veya tehditle mağduru arkasından tutarak etkisiz hale getirmesi, diğer suç ortağının da mağdurun üzerinde bulunan para ve/veya eşyayı alması durumunda, her iki failde doğrudan iştirak iradesi altında birlikte-müşterek fail olarak TCK'nın 37/1 maddesi aracılığıyla 149/1-c maddesindeki nitelikli yağma suçundan sorumlu olacaklardır.

Dolaylı faillik; TCK'nın 37/2. maddesinde düzenlenmiştir. Bir kişinin yağma suçunu işlemek için başkasını araç olarak kullanmasıdır³³⁹. Doğrudan suç işleyen mağdur gibi aynı cezayı almaktadır. Buna karşın, kusur yeteneği olmayan akıl hastalarını suçun işlenmesinde araç olarak kullanan kişilere verilecek temel cezada, TCK'nın 37/2. maddesi uyarınca artırım yapılması gerekmektedir³⁴⁰. Çünkü bu durum irade serbestisi olan kişinin suçta araç olarak kullanılmasına nazaran etik açıdan daha kötü ve sonuçları kontrol edilemez bir durumdur.

Yağma suçuna azmettiren kişinin belli olması durumunda, TCK'nın 38/1. maddesi uyarınca suçu işleyen kişiyle aynı cezanın verilmesi gerekmektedir³⁴¹. TCK'nın 38/2.

gözcülük yapan suç ortağının da gelip C.'i tekmeleyip ayırması ile birlikte kaçmaya başladıkları, C.'in takibine devam ettiğini gören sanığın ona tabanca ile ateş ederek omuzundan basit tıbbi müdahale ile giderilecek şekilde yaralayıp etkisiz hale getirdikten sonra, evden aldığı para ve eşyalarla birlikte kaçtığı, suçun tamamlanmasından sonra kolluğun yaptığı çalışmada verilen eşgale uyduğunun görülmesi üzerine kovalamaca sonunda yakalandığı olayda; evin içindeyken mağdur R.'nin kendisini fark ettiğini anlaması üzerine aldıkları ile birlikte kaçabilmek için bıçağını çıkartıp göstermesi ile birlikte hırsızlık olarak başlayan eyleminin yağmaya dönüştüğü, balkondan atlayıp evden çıkmasından sonra suç ortağı ile birlikte kendilerini yakalamak isteyen mağdur C.'i darp edip tabanca ile vurup yaralayarak eylemlerini el ve işbirliği içinde sürdürdükleri, bu haliyle de sanığın eylemlerinin bir bütün olarak yağma suçunu oluşturduğu düşünülmeden, delillerin takdirinde ve suç vasfının tayininde yanılığa düşülerek, yerinde ve yeterli olmayan gerekçe ile yazılı şekilde karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.16.05.2021.

³³⁹ Yrg. 6. C.D.'nin 29/02/2016 Tarihli ve 2013/26606 Esas, 2016/1535 Karar Sayılı İlamında, "...Bir kişi tarafından işlenebilen bir suçun, birden çok şahıs tarafından, önceden anlaşarak işbirliği içinde işlenmesi halinde, failer arasında iştirak bulunduğu kabul edilmektedir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda, yasanın gerekçesinde de gösterildiği üzere, asli iştirak ve ferî iştirak ayrımının adil ve eşit olmayan bir cezalandırmayı öngörmesi ve uygulamada zorluklara neden olması sebebi ile önceki yasa da yer alan bu ayrımın yerine, iştiraki bir sosyolojik birlik olarak kabul etmiş ve failerin eylem üzerinde kurdukları hakimiyeti baz alarak, üç temel iştirak kategorisi düzenlenmiştir. Bunlar; "fail (dolaylı faille birlikte)", "azmettiren" ve "yardım eden"dir. Ayrıca önceki yasa da yer almayan dolaylı faillik kavramı da yasa da yerini bulmuştur..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.16.05.2021.

³⁴⁰ Yrg. 6. C.D.'nin 08/07/2015 Tarihli ve 2014/12898 Esas, 2015/42416 Karar Sayılı İlamında, "...Kanun tarafından hareketlerini yönlendirme iradesi olmayan (akıl hastası veya 12 yaşından küçük çocuklar gibi) kişilerin kullanılması halinde, bu durum ayrıca ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilmiştir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.16.05.2021.

³⁴¹ Yrg. 6. C.D.'nin 05/04/2021 Tarihli ve 2020/552 Esas, 2021/6658 Karar Sayılı İlamında, "...Olay günü mağdurlar İ. ve E.'in ortak işlettikleri lokantaya, sanık S.'in azmettirmesi ile giden sanık B.'in yanında diğer sanık Y. de olduğu halde mağdur E.'e hitaben "İ.'e 20 bin dolar diyet kestim, Cuma'ya kadar ödedi ödedi, ödemezse ben karışmam" deyip bir adet mermiyi mağdurun masasına koyduktan sonra "yarın getirip iade edeceğim 1000 dolarlık adam olmadığımı göstereceğim" diyerek para istediği bunun üzerine

maddesi uyarınca, belli hallerde azmettiren daha fazla ceza verilmesi öngörülmüştür. Yağma suçunda üstsoy ya da alt soydan birinin veya kendisi ya da başkalarının onsekiz yaşından küçük çocuklarının kandırılarak ya da velayet ilişkisinin suistimali suretiyle suç işletilmesi, bu duruma örnek olarak gösterilebilir. TCK'nın 38/3. maddesi uyarınca, yağma suçuna azmettiren kişinin söylenmesi durumunda, bunu söyleyen fail hakkında indirim yapılırken, azmettiren fail hakkında indirim yapılmayacaktır.

Azmettiren failin azmettirdiği diğer kişilerin, azmettirenin talimatının dışına çıkarak, başkaca suç işlemleri durumunda verilen talimatın ya da azmettirmenin içeriğine bakılması gerekmektedir. Örneğin borçlu mağdurdan alacağını alamayan failin, icra ya da mahkemeler dışında çek-senet mafyasına başvurması ve bu kişilerin de cebir ve/veya tehdit esnasında mağduru TCK'nın 86-87 maddeleri kapsamında yaralamaları veya öldürmeleri durumunda ne olacaktır? Bu durumda, azmettiren kişi mafya üyelerine gidin ve alacağımı tahsil edin demiş ise sadece yağmadan sorumlu olacaktır. Ancak, “*Gidin ve alacağımı alın gerektiğinde zor kullanın, darp edin, hürriyetinden yoksun bırakarak alıkoyun, gereken her şeyi yapın ve alacağımı alın*” şeklinde sözlerle istekte bulunmuş ise yağma suçu yanında,

mağdurun da 1000 dolara yakın bir parayı kasadan çıkarıp sanık B.'a verdiği, parayı alan sanıkların mağdurlara ait işyerinden ayrıldıkları, dava açılmadan önce suça konu paranın mağdura iade edildiği olayda; sanıkların baştan beri istediği 20.000 dolara dair kastını özgüleyip, bu paraya ulaşmak amacıyla eylemlerini gerçekleştirmiş olmaları nedeniyle, tamamlanmış tek yağma suçundan ceza verilmesi yerine yazılı biçimde hüküm kurulması,

2-)Suça konu paranın soruşturma aşamasında mağdura iade edildiğinin anlaşılması karşısında; sanıklar hakkında 5237 sayılı TCK'nin 168. maddesi doğrultusunda etkin pişmanlık hükümleri uygulanırken cezadan yapılacak indirim oranının 1/3 den daha fazla olması gerektiğinin düşünülmemesi,

3-)Azmettiren sıfatıyla suça katılan sanık S. hakkında karar verilirken uygulama maddesinin gösterilmemesi suretiyle 5271 sayılı CMK'nin 232/6. maddesine aykırı hüküm kurulması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021; Adana BAM. 6. C. Dai'nin 17/02/2021 Tarihli ve 2021/137 E., 2021/321 K. Sayılı İlamında, “...Sanık N.'nin yargılamanın her aşamasında katılan İ'in talebi ile oğlu M.vasitasıyla peyder peyi borç para verdiğini, parayı verirken katılan ile cep telefonundan görüşmeler de yaptığını, alacağını alamayınca katılanın evine oğlu ve damatları ile gittiğini beyan ettiği, diğer sanıkların da aynı savunmada buldukları, katılanın, sanıktan oğlu vasitasıyla borç para almadığını, oğlu ile aralarının iyi olmadığını, eve pek gelip gitmediğini beyan ettiği, sanıklar müdafinin istinaf dilekçesinde katılan ve oğlu M. hakkında dolandırıcılık suçundan ... Cumhuriyet Başsavcılığına şikayette bulunduğu, ... Cumhuriyet Başsavcılığının ... soruşturma dosyasının Uypap üzerinden yapılan incelemesinde; sanık N.'nin, katılan İ. ile katılana ait olduğunu bildiği ... nolu telefon numarası üzerinden borç meselesi ile ilgili görüşme yaptığını beyan etmesi, tanık Ö. ve N.'in sanık N. ile katılanın oğlu M. arasında görüşmelere şahit oldukları yönündeki beyanları karşısında; ...Cumhuriyet Başsavcılığının ... soruşturma dosyası celp edilerek ve sanığın katılana ait olarak bildiği ... nolu telefon hattının suç tarihi öncesi görüşme kayıtları getirtilerek hattın kime ait olduğu ve sanığın bu hattan görüşmesi olup olmadığı araştırılarak sonuca göre sanık N. ile katılan arasında hukuki ilişki olup olmadığının belirlenmesi, hukuki ilişki olmaması halinde TCK'nın 30. maddesi kapsamında kaçılmaz bir hataya düşüp düşmediği yönleri de irdelenerek sanıklar hakkında TCK'nın 150/1 maddesi uyarınca hukuki ilişkiyi dayanan alacağı tahsil amacıyla yağma suçunu oluşturup oluşturmadığı tartışılmadan eksik tahkikatla karar verilmesi...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

yaralama ve öldürme suçlarından da sorumlu tutulabileceği değerlendirilmektedir. Bunun için tarafların dikkatli sorgulanması, atfı cürüm veya suçtan kurtulmaya yönelik delillerin, dosyadaki tüm delillerle birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir. Azmettiren kişinin bizzat tetikçilerle olay yerinde bulunması ve yukarıdaki talimatı vermesi durumunda, oluşan tüm sonuçlardan asli faille birlikte sorumlu tutulacağı açıktır.

Yağma suçuna yardım etme, suçun işlenmesinde kullanılan bıçak, tabanca ve benzeri silahların ve diğer araçların sağlanması suretiyle maddi yardım veya suç işlenmesi için kararsızlık içinde bulunan kişiyi teşvik, suça tahrik ederek kararını güçlendirmek şeklinde manevi yardım olmak üzere ikiye ayrılır. Maddi yardım; suçun işlenmesinde kullanılan araçları temin etmektir. Yağma suçunda gözcünün suça katkı ve katılımı eylem üzerinde hakimiyet kuracak ve suçun işlenmesinde etkin konumdaysa, doğrudan birlikte-müşterek fail olarak yağma suçuna iştirakten, aksi halde ise yardım eden olarak TCK'nın 39. maddesi uyarınca yardım eden olarak sorumluluğu olacaktır. Yağma suçunun işlenmesi için öncesinde, yağma eylemini gerçekleştiren diğer faille aralarında anlaşarak yağma suçunu işleyen failin arabasıyla diğer faili götürerek olayı izleyen ve olaydan sonra birlikte kaçan, mağduru tutan, yağma sırasında destek olduğu açıkça anlaşılabilen ve mağdur üzerinde korku oluşturacak şekilde diğer failin yanında duran failler; TCK'nın 37. maddesi uyarınca doğrudan iştirak iradesinde suç işledikleri kabul edilerek, asli maddi faille aynı cezayı alacaklar ve bu kişiler yardım eden olarak kabul edilmeyerek haklarında TCK'nın 39. maddesi uyarınca indirim yapılmayacaktır³⁴².

Sonuç olarak, yağma suçunun birden fazla kişinin katılımıyla TCK'nın 37. maddesi anlamında iştirak halinde işlenmesi durumunda, TCK'nın 149/1-c maddesinde düzenlenen

³⁴² Yrg. 6. C.D.'nin 18/03/2021 Tarihli ve 2020/11081 Esas, 2021/5428 Karar Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriğine göre, olay tarihinde gece vakti sanık E.'un gözcülük yaptığı sırada sanıklar F. ile D.'un yüzlerini gizleyerek katılanlara ait ikamete girmeleri, ev içerisinde bulunan kasayı aradıkları sırada, katılanların uyanması ve bağırmasına başlaması üzerine, katılanları darp ettikten sonra katılan Ş.'e ait pantolonun cebindeki 350 TL parayı alarak evden ayrılmaları şeklinde gerçekleşen olayda; yağma suçunu diğer sanıklar ile fikir ve işbirliği içerisinde birlikte gerçekleştiren sanık E. hakkında 5237 sayılı TCK'nın 39. maddesinin uygulanma koşulları oluşmadığı gibi, birden fazla nitelikli halin gerçekleşmiş olması karşısında alt sınırdan uzaklaşarak ceza verilme gerekçesinin yasal ve yeterli olduğu, yine verilen ceza miktarlarına göre de sanıklar hakkında 5237 sayılı TCK'nın 50, 51 ve 5271 sayılı CMK'nın 231. maddelerinin uygulanma koşullarının oluşmadığı, bu itibarla sanıklar hakkında nitelikli yağma suçundan kurulan hükümlerde herhangi bir isabetsizlik bulunmadığı anlaşılmıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021; Yrg. 6. C.D.'nin 05/04/2021 Tarihli ve 2020/2819 Esas, 2021/6631 Karar Sayılı İlamında, "...Yağma suçundan kurulan hükümlerde 5237 sayılı TCK'nın 37/1. maddesi yerine, 39/2-c maddesinin uygulanması ve suça sürüklenen çocuk hakkında TCK'nın 149. maddesinin ve 1. fıkrasının (f) ve (g) bentlerinin yanı sıra (d) bendi ile de uygulama yapılması gerektiğinin gözetilmemesi, aleyhe temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

nitelikli yağma suçuna dönüşeceği açıktır. Mağdurun, evinin gösterilmesi, hakkında silahsız olduğu, yalnız yaşadığı, evinde para ve/veya altın olduğunu söyleyerek mağdurun evde olduğu dönemde kendisi de olduğu halde eve gece girerek uyanan mağdura karşı yağma eyleminin gerçekleştirilmesi durumunda, azmettiren fail suça doğrudan iştirak iradesi altında katılmakla, diğer sanıklarla birlikte geceleyin konutta, birden fazla kişiyle nitelikli yağma suçundan TCK'nın 37. maddesi yollamasıyla asli maddi fail olarak, TCK'nın 149/1-c-d-h maddeleri uyarınca sorumlu tutulacaktır.

3.6.4. Suçların İçtimai

“Suçların içtimai-toplanması” kurumu, 5237 Sayılı TCK'nın İkinci Kısım, Beşinci Bölümünde 42, 43 ve 44. maddeleriyle düzenlenmiştir. Fail ya da failerin filleri ya da fiilleri nedeniyle kaç suçun oluştuğu, nasıl ve ne oranda, hangi kıstaslar dikkate alınarak cezalandırılacakları tespit edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, öğretide suçların birleşmesi, toplanması, hukuki ve gerçek içtima olarak da isimlendirilmektedir.

Her hukuka aykırı davranışın ayrı bir suç oluşturması ve ayrıca cezalandırılması kuraldır. Ancak, suçların toplanması kurumunda bu kuralın istisnaları görülmektedir. Örnekleme gerekirse, TCK'nın 42. maddesinde biri, diğerini ögesini ya da ağırlaştırıcı nedenini oluşturduğu için tek eylem sayılan bileşik suçlarda, içtima hükümlerinin uygulanamayacağı düzenlenmiştir. TCK'nın 43. maddesinde, aynı mağdura karşı, aynı türden suçun, değişik zamanlarda birden fazla kez işlenmesi ile farklı mağdurlara karşı, aynı zamanda, aynı suçun tek fiille işlenmesi halinde ise, zincirleme suç hükümleri gereği, faile sadece bir kez, ancak artırımlı ceza verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Yine TCK'nın 44. maddesinde, failin tek bir eylemiyle TCK'nın değişik maddelerinde düzenlenen birden çok suçun oluşmasına sebep olduğu durumlarda ise fikri içtima kurumu gereği, yalnızca en ağır cezayı içeren suç türünden bir kez cezalandırılması gerektiği öngörülmüştür.

Yukarıda açıklanmaya çalışılan içtima kurallarıyla, suçlara ilişkin cezalar belirlenirken, TCK'nın 3. maddesinde yer verilen adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi uyarınca, ölçülülük ve suç işleyen faile işlediği fiille orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Suç sayısınca cezalandırmaya yönelik, “Kaç tane fil varsa o kadar suç, kaç tane suç varsa, o kadar ceza vardır-quot *crimina, tot poenae*” kuralının istisnasını, suçların

toplanması oluşturmakta ve bu şekilde, suç ve ceza politikası yönünden bir tercih olarak, failerin fillerinin “*hukuken -şeklen*” toplanması suretiyle, ceza hukukunda failin kusurunu aşan şekilde cezalandırılmaması sağlanmaktadır³⁴³.

3.6.4.1. Bileşik Suç

Carnelutti, bileşik suça “*toplanmış suç-composto reato*”, Pergola ve Carrara ise “*bileşik suç-complesso reato*” derken, günümüz İtalyan öğretisinde “*complesso reato*” ifadesi kullanılıp, 765 Sayılı TCK’da, bileşik suç için ayrıca ve açıkça bir ifade yer almazken, 5237 Sayılı TCK’da, açıkça, “*bileşik suç*” ifadesine yer verilmiş ve öğretilerde, suç sayılan tek bir fiilin yeterli olmadığı, suç çokluğunun varlığının da arandığı durumları anlatabilmek amacıyla bileşik suç ifadesi kullanılmıştır³⁴⁴.

TCK’nın 42. maddesinde düzenlenen bileşik suç kavramı; suçların toplanması başlığı altında düzenlenmekle birlikte, suçların toplanamayacağı, tabiri caizse suçların toplanarak ve bileşerek yeni bir suç oluşturduğu durumları belirtmek için kullanılmaktadır. Bileşik suçtan söz edebilmemiz için, biri diğerinin ögesini ya da ağırlaştırıcı nedenini oluşturan birbirinden farklı fiillerin bir arada olması gerekmektedir. Birbirinden farklı suçları oluşturan iki veya daha fazla eylemler birlikte işlendiğinde, birleşmek suretiyle bambaşka, içlerinden hiçbirinin ismini taşımayan, ancak bileşerek hepsini bünyesinde barındıran, yeni bir suça vücut vermektedir. İşte bu şekilde birleşerek tek fiil sayılan bileşik suçlarda, içtima hükümlerinin uygulanamayacağı belirtilmiştir.

Yağma suçunun gerek basit gerekse nitelikli halleri bileşik suçların en klasik örneklerinden birisi olup, cebir ve/veya tehditle işlenen hırsızlık olarak da adlandırılan “*bileşik-mürekkep*” bir suç türünü oluşturmaktadır³⁴⁵. Yağma suçunun silahla tehditle,

³⁴³ Zafer, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, s. 441; Neslihan Göktürk, Türk Hukukunda Suçların İçtimaı, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/14656>, e.t. 05.12.2020, s. 31-32; Neslihan Coşkun, “Fikri İçtima”, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi SBE, Ankara 2009, s. 4; Mustafa Özen, “Suçların İçtimaı (Zincirleme Suç, Fikri İçtima, Bileşik Suç)”, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi SBE, Ankara 2008, s. 7.

³⁴⁴ Özen, Suçların İçtimaı, s. 41; Duygu Merki, “Bileşik suç”, **Yüksek Lisans Tezi**, Ankara Üniversitesi SBE, Ankara 2009, s. 73.

³⁴⁵ Yrg. 6. C.D.’nin 17.03.2021 Tarihli ve 2020/3872 Esas, 2021/5077 Karar Sayılı İlamında, “...*Yeni Türk Ceza Adalet Sistemi’nde “Kaç tane fiil varsa o kadar suç, kaç tane suç varsa o kadar ceza” kuralı geçerlidir. Ancak bu kuralın; bileşik suç, zincirleme suç ve fikri içtimadan ibaret olmak üzere üç ayrı istisnası kabul edilmiştir. TCK’nın 42. maddesine göre, biri diğerinin unsurunu veya nitelikli hâlini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suça bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz. Örneğin; yağma suçunda, hırsızlık ve tehdit ve/veya yaralama suçları bütünleşerek bağımsız suç olma niteliklerini yitirmiş ve yağma suçunun birer unsuru haline gelmiştir...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

mağdurun konutunda, para ve/veya değerli eşyalarının zorla alınmasında, gerçekte ayrı ayrı oluşan, konut dokunulmazlığını ihlal (md.116), silahla tehdit (md. 106/2-a-son), konuttan nitelikli hırsızlık (md. 142/2-h) suçları TCK'nın 42. maddesi gereği birleşerek, TCK'nın 149/1-a-d-son maddesinde bulunan konutta silahla nitelikli yağma suçunu oluşturmaktadır. Yukarıdaki örnekten anlaşılacağı üzere, bileşik suçta, fail işlediği suç oluşturan fiillerden dolayı ayrı ayrı cezalandırılmayarak, sadece işlediği suçların birleşmesiyle oluşturduğu bağımsız ve hepsinden tek tek daha ağır cezayı içeren yeni bir suç türü olan nitelikli yağma suçuna göre cezalandırılmaktadır.

Diğer taraftan, kanun koyucunun tercihiyle bazı suç tiplerinde bileşik suç yapısı çözümlenerek, her suç türünden ayrı ayrı ceza verilmesi öngörülmekte ve bu tür suçlara amaç-araç suç ilişkisine sahip, bağlı suçlar denilmektedir³⁴⁶.

TCK'nın 42. maddesinde düzenlenen bileşik suç iki ayrı biçimde işlenmektedir. Bunlardan ilki, işlenen bir suçun, diğer işlenen suçun unsuru olmasıdır ki, tipik örneği yukarıda açıklandığı üzere yağma suçudur. Bileşik suçlarda, işlenen suçlar bir potada eriyip birleşerek, kendilerinden bağımsız yepyeni bir suç türü oluşturmaktadır. Basit yaralama, tehdit ve cebir kullanımına ilişkin diğer fiziki müdahaleler yağma suçunda malın alınması için araç olarak kullanılmakta ve amaç suç olan almakla suç tamamlanmaktadır.

Ancak, TCK'nın 149/2. maddesinde, mağdura uygulanan cebir sınırlandırılarak sadece TCK'nın 86/1-2. maddelerinde düzenlenen kasten yaralama ile sınırlı tutulmuştur³⁴⁷. Buna göre, yağma suçunda araç olarak kullanılan TCK'nın 86/1-2. maddelerinde düzenlenen kasten yaralama suçları işlendiğinde, bileşik suç gereği yağma suçu içerisinde erirken, TCK'nın 87. maddesinde düzenlenen kasten nitelikli kasten yaralama suçu araç

³⁴⁶ Pervin Aksoy İpekçioğlu, "Türk Ceza Kanunu'nda Bileşik Suç", **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2012, C.61, S.1, s.44, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/624273> e.t. 06.12.2020.

³⁴⁷ Yrg. 6. C.D.'nin 24.03.2021 Tarihli ve 2020/1998 Esas, 2021/5797 Karar Sayılı İlamında, "...Yağma suçunun, TCK'nın 149/1. maddesinin (a), (h) bentlerine aykırı biçimde silahla ve gece vakti işlenmiş olması karşısında; birden fazla nitelikli halin gerçekleşmiş olması ve aynı Yasanın 61. maddesi gereğince temel ceza belirlenirken alt sınırdan uzaklaşılması gerektiğinin gözetilmemesi ayrıca mağdur hakkında düzenlenen adli raporda vücudundaki kemik kırığının hayat fonksiyonlarına etkisinin orta (2.) derece olduğunun belirtilmesine rağmen, TCK'nın 3. maddesine göre orantılılık ilkesine aykırı olarak sanığın cezasından TCK'nın 87/3. maddesi gereğince (1/3) oranında artırım yapılması suretiyle fazla ceza tayin edilmiş ise de, kazanılmış hak nedeniyle sonuca etkili olmadığından belirtilen bu hususlar bozma nedeni yapılmamıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 25.05.2021.

suç olarak işlendiğinde ise, özel nitelikli gerçek içtima kuralı devreye girerek, faile hem yağma hem de nitelikli kasten yaralama suçlarından ayrı ayrı ceza verilecektir³⁴⁸.

Bileşik suçun ikinci işleniş durumu, suçlardan birinin, diğer suçun ağırlaştırıcı nedenini oluşturmasıdır. Bu durumda, ağırlaştırıcı ya da nitelikli neden, ana suçun içerisinde eriyerek bağımsızlığını kaybetmektedir. Fail bu durumda yine, eriyerek bağımsızlığını yitiren suçtan cezalandırılmazken, oluşan bağımsız nitelikteki yeni suç türünden cezalandırılacaktır. Örneğin, 5237 Sayılı TCK'nın 149/1-d bendinde, yağma suçunun konut ya da işyerinde veya bu yerlerin eklentisi niteliğindeki yerlerde işlenmesi durumunda, fail sadece nitelikli yağma suçundan cezalandırılırken, ayrıca konut ve işyeri dokunulmazlığına ilişkin olarak TCK'nın 116/1-2. maddeleri uyarınca cezalandırılmayacaktır.

Konut ya da işyerinin balkonu, evin bahçede bulunan kileri, apartmanın merdiven boşluğu, apartmanlardaki daire ya da kapalı iş merkezlerindeki işyerlerinin kapısının önü ya da asansörün iç kısmı ve benzeri yerler eklenti niteliğinde olup buralarda işlenen suçlar için ikili ayrıma gidilmesi gerektiğinden, ilgili kısımda bahsedilmiştir. Buna göre, “eklenti”

³⁴⁸ Yrg. 6. C.D.'nin 31.03.2021 Tarihli ve 2020/325 Esas, 2021/6427 Karar Sayılı İlamında, “...Cumhuriyet Başsavcılığı'nın ... tarih ve ... sayılı iddianamesi ile suça sürüklenen çocuk hakkında nitelikli kasten yaralama suçundan kamu davasının açıldığı, Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi'nin ... tarih ve ... esas, ... sayılı kararı ile suça sürüklenen çocuk hakkında nitelikli kasten yaralama ve yağma suçlarından mahkumiyet kararı verildiği, 5237 sayılı TCK'nın 149/2. maddesi uyarınca nitelikli kasten yaralama eyleminin, yağma suçunun unsuru olmayıp bağımsız bir suç niteliğinde olduğu ancak iddianamedeki suça sürüklenen çocuk hakkında sevk maddeleri ve nitelendirmeye göre yağma suçundan 5271 sayılı CMK'nun 170/3 ve 225/1. maddelerinde öngörülen yönetim ve biçime uygun olarak açılmış bir dava bulunmadığı halde bu yönde usulüne uygun bir kamu davası açılması sağlanmadan iddianame yerine geçmesi olanaklı bulunmayan görevsizlik kararı ile yetinerek, suça sürüklenen çocuk hakkında yağma suçundan da yazılı şekilde karar verilmesi,

II- Uygulamaya göre de, suça sürüklenen çocuk hakkında yağma suçundan ... tarihli “ek kovuşturmayaya yer olmadığına” dair karar verildiği, suça sürüklenen çocuk müdafii ve mağdur vekilince karara itiraz edilmemesi nedeniyle kesinleştiğinin anlaşılması karşısında; Cumhuriyet Başsavcılığınca 5271 sayılı Yasa'nın 172/2. maddesi uyarınca yeni delillerin ortaya çıkması halinde ve bu hususta sulh ceza hakimliğince karar verilmedikçe aynı konuda adı geçen suça sürüklenen çocuk hakkında kamu davası açılmasının mümkün olmadığı dikkate alınmadan ve/veya bu usulü hataların giderilip giderilmediği duraksamaya yer vermeyecek şekilde saptanmadan yargılamaya devamla, adı geçen suça sürüklenen çocuk hakkında yağma suçundan yazılı şekilde karar verilmesi...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021; Yrg. 6. C.D.'nin 24.03.2021 Tarihli ve 2020/1998 Esas, 2021/5797 Karar Sayılı İlamında, “...Yağma suçunun, TCK'nın 149/1. maddesinin (a), (h) bentlerine aykırı biçimde silahla ve gece vakti işlenmiş olması karşısında; birden fazla nitelikli halin gerçekleşmiş olması ve aynı Yasanın 61. maddesi gereğince temel ceza belirlenirken alt sınırdan uzaklaşılması gerektiğinin gözetilmemesi ayrıca mağdur hakkında düzenlenen adli raporda vücudundaki kemik kırığının hayat fonksiyonlarına etkisinin orta (2.) derece olduğunun belirtilmesine rağmen, TCK'nın 3. maddesine göre orantılılık ilkesine aykırı olarak sanığın cezasından TCK'nın 87/3. maddesi gereğince (1/3) oranında artırım yapılması suretiyle fazla ceza tayin edilmiş ise de, kazanılmış hak nedeniyle sonuca etkili olmadığından belirtilen bu hususlar bozma nedeni yapılmamıştır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

kavramının TCK'nın 149/1-d maddesine 6545 Sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 28.06.2014 tarihinde eklenmesinden önce işlenen konut ya da işyerlerinin eklentilerinde işlenen yağma suçlarında, TCK'nın 149/1-d maddesinde düzenlenen konut veya işyerinde yağma suçu oluşmayacaktır. Bunun yerine basit veya nitelikli yağma suçunun diğer nitelikli halleri oluşacağından, yağma suçu yanında, konut ya da işyeri dokunulmazlığı suçlarından ayrıca ceza verilebilecektir. Ancak, 6545 Sayılı Kanunla 28.06.2014 tarihinde TCK'nın 149/1-d maddesine "eklenti" kavramının eklenmesinden sonra, suçun konut veya işyerinde işlenmesi suçu zaten nitelikli hale dönüştüren ağırlaştırıcı neden olmakla, bu tarihten sonra konut veya işyerinde işlenen yağma suçlarında, faile sadece TCK'nın 149/1-d maddesinde düzenlenen konut veya işyerinde yağma suçundan ceza verilebilecek, ayrıca konut veya işyeri dokunulmazlığı suçlarından ceza verilemeyecektir³⁴⁹. 765 Sayılı TCK'nın 499. maddesinde de "adam kaldırma" nitelikli yağma suçunda ağırlaştırıcı neden olarak düzenlenmekle, bileşik suç kuralları uyarınca fail sadece nitelikli yağmadan cezalandırılmakta, ayrıca kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan cezalandırılmamaktaydı. Ancak 5237 Sayılı TCK'da adam kaldırma suçu düzenlenmediğinden, fail yağma suçunun yanısıra ayrıca TCK'nın 109-110 maddeleri uyarınca da cezalandırılmaktadır. Ancak, 765 Sayılı TCK'nın 499. maddesine benzer bir düzenlemenin, 5237 Sayılı TCK'nın 149. maddesinde de yapılarak, yağma suçunun, kişiyi hürriyetinden yoksun kılarak işlenmesinin düzenlenmesinin daha sağlıklı sonuca götüreceği değerlendirilmektedir. Çünkü, mağduru hürriyetinden yoksun kılarak, nitelikli yağma suçunu birden fazla kişiyle birlikte işleyen faillerin, İstinaf incelemesi sonucunda, çoğunlukla beş yılın altında kalan kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan aldıkları

³⁴⁹ Yrg. 6. C.D.'nin 24.03.2021 Tarihli ve 2020/1998 Esas, 2021/5797 Karar Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya kapsamına göre; sanığın kimliği tespit edilemeyen iki kişi ile birlikte, katılan Ö.'in evinden hırsızlık yaparak daire kapısını kapattıkları sırada karşı dairede oturan katılan Y.'in apartman boşluğuna çıktığında kaçarken gördüğü sanığı sitenin kapısından çıkamadan yakaladığı, katılanın kendisine saldırarak ısırarak sanığı etkisiz hale getirdiği, bu sırada olay yerine gelen kolluk tarafından yakalanan sanığın, siteden çıkarılıp götürülürken katılan Ö.'e ait üzerindeki eşyaları demir kapının altına attığın görülmesi üzerine sözkonusu eşyaların muhafaza altına alındığının anlaşılması karşısında; 18.06.2014 günü kabul edilen 6545 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikten önce işlenen suç tarihinde "Yol kesmek suretiyle ya da konut veya işyerinde" ibaresine yer verilip, ayrıca "Eklentiden" bahsedilmemesi nedeniyle, suçta ve cezada kanunilik ilkesini düzenleyen 5237 sayılı TCK'nın 2. maddesinin 3. fıkrasındaki "Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz." hükmü uyarınca, eklenti sayılan, site bahçesinde gerçekleştirilen yağma suçunun, 5237 sayılı Yasa'nın 149/1-d bendi kapsamında değerlendirilemeyeceği, sanığın eylemine uyan 5237 sayılı TCK'nın 148, ve 116/1, 119/1-c maddesi ile uygulama yapılması gerektiği halde yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

cezalar, nitelikli yağma suçundan aldıkları beş yılın üzerindeki cezalar henüz Yargıtayda temyiz aşamasındayken kesinleştirilerek infaza verilmektedir. Böyle bir durumda, Yargıtay incelemesinde suçun hiçbir aşamasında nitelikli yağma suçuna katılmadığından bahisle beraatine karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle verilen bozma kararları sonrasında, kesinleşerek infaza verilen kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu açısından mağduriyete neden olunabileceği değerlendirilmektedir. Bu açıdan, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçundan verilen mahkumiyet kararlarının infazının, nitelikli yağma suçundan verilen mahkumiyet kararlarının Yargıtay incelemesinden dönüşüne kadar bekletilmesi ve yeniden yargılamaya konu edilebilmesi mümkün görünmektedir.

Bunun dışında, TCK'nın 149/2 maddesinde geçmeyen mala zarar verme suçunun yağma sırasında işlenmesi durumunda da TCK'nın 151. maddesinde düzenlenen mala zarar verme suçu yağma suçu içerisinde erimediğinden, fail yağma suçu yanında, ayrıca mala zarar verme suçundan da cezalandırılacaktır³⁵⁰. Bu duruma yağma amaçlı mağdurun işyerine giren failin, kasten işyerinin darabasını-dükkan kepengini baltayla kesmesi örnek olarak gösterilebilir.

Yine, yağma suçundan önce ya da sonra işlenen cinsel taciz ve/veya cinsel saldırı suçun işlenmesi durumunda da cinsel taciz ve/veya cinsel saldırı suçları yağma suçu içerisinde erimeyeceğinden gerçek içtima kuralları devreye girecek, bileşik suç hükümleri uygulanamayacak ve fail hem yağma hem de cinsel taciz ve/veya cinsel saldırı suçlarından cezalandırılacaktır³⁵¹.

³⁵⁰ Yrg. 6. C.D.'nin 3.3.2021 Tarihli ve 2020/170 Esas, 2021/3863 Karar Sayılı İlamında, "...Nitelikli yağma, mala zarar verme...Mahalli mahkemece verilen hükümler temyiz edilmekle dosya incelenerek, gereği düşünüldü:

15.04.2020 gün ve 13100 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren 7242 sayılı Kanun'un 10.maddesi ile 5237 sayılı TCK'nın 53. maddesinde yapılan değişikliğin, infaz aşamasında gözetilmesi olanaklı görülmüştür.

Dosya ve duruşma tutanakları içeriğine, uyulan bozmaya, toplanıp karar yerinde incelenerek tartışılan elverişli kanıtlara, gerekçeye ve Hakimler Kurulunun takdirine göre, sanık Hüseyin Temiz müdafisinin temyiz itirazları yerinde görülmemiş olduğundan reddiyle, usul ve kanuna uygun bulunan hükümlerin tebliğnameye uygun olarak ONANMASINA..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

³⁵¹ Yrg. 6. C.D.'nin 15.03.2021 Tarihli ve 2020/3060 Esas, 2021/4807 Karar Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriğine göre; el ve iş birliği içinde hareket ederek mağdur ...'i cinsel saldırı amacıyla mağduru hürriyetinden yoksun bırakıp cinsel saldırıda bulunan sanıklar E..., Y... ve A... hakkında 5237 sayılı TCK'nın 102/1-1, 102/3-d, 43 ve 109/2-3.b ve 109/5 maddeleri uyarınca; mağdura karşı geceleyin yağma suçunu işleyen sanık Y. hakkında aynı yasanın 149/1-h, 168/3 maddeleri uyarınca verilen mahkumiyet hükümlerinde bir isabetsizlik bulunmadığı; 5237 sayılı TCK'nın 62. maddesinin uygulanmama gerekçesinin yasal ve yeterli olduğu anlaşılmıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

Yağma suçunun failin para ve/veya eşyayı mağdurdan cebir ve/veya tehditle alarak tamamlanmasından sonra, failin mağdura şantaj yapması durumunda, Yargıtay bu durumun yağma suçunun cebir unsuru içerisinde olduğunu belirtmektedir. Örneğin malın yağma suretiyle alınmasından sonra çıplak görüntüleri çekilerek haricen temin etmesini istediği para verilmezse sosyal medyada görüntülerini yayımlayacağını söyleyerek şantaj suçunu da işlemesi durumunda ne olacaktır? Bu durumda gerçek içtima devreye girerek hem yağma hem de yenilenen kasıt nedeniyle şantaj suçlarından ayrı ayrı iki kez ceza verilmesi gerektiği değerlendirilmekle birlikte, Yargıtay uygulanan şantajın yağma suçu içerisinde eridiğinden ve uygulanan cebirin unsuru olduğundan bahisle sadece yağma suçunun oluşacağını belirtmektedir.

3.6.4.2. Zincirleme Suç

765 Sayılı TCK'nın 80. maddesinde “*müteselsil suç*” olarak tanımlanmakta olup, 5237 Sayılı TCK'nın 43. maddesinde “*zincirleme suç*” olarak tanımlanmıştır.

TCK'nın 43. maddesinde zincirleme suçun iki türü bulunduğu ve her iki türde de, belirlenecek temel cezada artırım yapılması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca zincirleme suç hükümleri uygulanırken, herhangi bir suçun temel şekli ile daha ağır ya da daha az cezayı gerektiren nitelikli halleri, aynı suç sayılmıştır.

Zincirleme suçun ilk halinde, failin aynı tür suç işleme iradesi ile, farklı zamanlarda, ancak aynı mağdura karşı, aynı türden suçu, birçok kez işlemesi gerekmektedir. Aynı mağdurun işyerine yakın, ama farklı günlerde izinsiz girerek hırsızlık yapılması örnek olarak gösterilebilir.

Zincirleme suçun ikinci hali ise, aynı suçun birden fazla mağdura karşı, tek bir fiille gerçekleştirilmesidir. Bu duruma, failin aynı anda, ağır ceza mahkemesi heyetine hakaret ederek duruşma salonundan çıkması örnek olarak gösterilebilir.

Zincirleme suç bu anlamda, TCK'nın 43/3 maddesinde yer verilen “*Kasten öldürme, kasten yaralama, işkence ve yağma suçlarında bu madde hükümleri uygulanmaz.*” şeklindeki açık hüküm uyarınca, yağma suçunda zincirleme suçun uygulanmayacağı istisnasını oluşturmaktadır. Bu bağlamda, kanun koyucunun gerek gai gerekse lafzi yorumundan açıkça anlaşılacağı üzere, malvarlığına ilişkin suçlar içerisinde kişi hürriyeti ve yaşam hakkını en ağır şekilde ihlal etmesi nedeniyle yağma suçunda,

TCK'nın 43/3 maddesi gereği zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mümkün değildir³⁵². Bu açıdan bakıldığında tamamlanmak şartıyla basit ve nitelikli yağma suçlarının aynı mağdura karşı, farklı zamanlarda birden fazla kez işlenmesi durumunda, her eylem için ayrı ayrı yağma suçundan ceza verilecektir. Genelde rastlandığı üzere, okula giden öğrencinin önüne çıkılarak cebir ve/veya tehditle birinci gün 3,00 TL, ikinci gün 5,00 TL, üçüncü gününde hem 10,00 TL hem de telefonunun alınması durumunda, faile yağma suçundan üç kez ayrı ayrı ceza verilecektir.

Yine TCK'nın 43/2 maddesine benzer şekilde, failin okula birlikte giden üç öğrenciye karşı “Üstünüzdeki paraları vermezseniz hepinizi bıçaklarım” şeklinde sözlerle, dokuz-on yaş grubundaki mağdur çocuklardan A'dan 3,00 TL, B'den 5,00 TL, C'den 10,00 TL alması durumunda, zincirleme suç hükümleri uygulanmayarak, yağma suçundan mağdur sayısınınca üç kez ayrı ayrı ceza alacaktır.

Yağma suçu, bir vapurda seyahat eden yüz kişiye karşı silahla işlense ve mağdurlardan ayrı ayrı para ve eşyaları alınmış olsa dahi, zincirleme suç hükümleri uygulanmayarak, her mağdur için yüz kez tamamlanmış yağma suçundan ayrı ayrı ceza verilecektir³⁵³.

Ancak, yağma suçunda TCK'nın 43/3 maddesi uyarınca zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağına ilişkin emredici nitelikte kanuni düzenleme yapılmış olsa da Yargıtay uygulamalarıyla bazı durumlarda, yağma suçuna konu malın tek olmasına nedeniyle birden fazla kişiye cebir ve/veya tehdit uygulanması durumunda, mağdur sayısınınca birden fazla kez yağma suçundan ceza da verilemediği görülmektedir³⁵⁴. Bu tür

³⁵² Yrg. 6. C.D.'nin 15.03.2021 Tarihli ve 2020/3060 Esas, 2021/4807 Karar Sayılı İlamında, “...Sanıkların üzerine atılı yağma ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarında zincirleme suç hükümleri uygulanamayacağı için her bir katılana yönelik eylemin ayrı ayrı yağma ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunu oluşturduğu ve 43. madde hükümlerinin uygulanmamasının yasal ve yeterli olduğu; sanıkların katılanların ellerini plastik kelepçe ile bağladıktan sonra katılanları darp ettiklerinin anlaşılması karşısında, eylemde TCK 110. madde hükümlerinin uygulanma koşullarının bulunmadığı...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

³⁵³ Yrg. 6. C.D.'nin 02/02/2021 Tarihli ve 2019/860 Esas, 2021/1444 Karar Sayılı İlamında, “...Suça sürüklenen çocuğun mağdurdan zorla sigara aldığı eylem nedeniyle iddianame düzenlendiği, mağdurun soruşturma aşamasında bahsettiği diğer iki eylem nedeniyle kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiği, duruşmada verdiği ifade sırasında anlattığı 50 kuruş isteme eylemi hakkında da açılmış bir dava bulunmadığı hususu ile; 5237 sayılı TCK'nın 43/3 maddesinde yer alan yağma suçunda zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağına ilişkin amir hüküm dikkate alınmadan, zincirleme suç hükümlerine yer vermek suretiyle yazılı şekilde uygulama yapılması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

³⁵⁴ Yrg. 6. C.D.'nin 29/04/2021 Tarihli ve 2021/10302 Esas, 2021/8639 Karar Sayılı İlamında, “...Katılan M.'nin katılan O. ile ... Sokak içerisinde bulunan ... Bar-Restaurant isimli iş yerini birlikte işlettikleri, sanıkların katılanlara yönelen nitelikli yağmaya teşebbüs eyleminin iş yerinden haraç almaya yönelik tek bir

durumlarda, TCK'nın 61. maddesindeki yağma suçunun birden fazla kişiyi mağdur ederek işlenmesindeki özellikler, failin malı almak için gösterdiği kastı, birden çok kişi için meydana gelen tehlikenin ağırlığı, failin güttüğü amaç ve saiki dikkate alınarak temel cezada artırım yapılması uygun olacağı düşünülmektedir.

Bu durumlardan ilkinde örnek olarak, yağma suçuna konu evde bulunan annesinden cebir ve/veya tehdit uygulanmak suretiyle para istenmesi esnasında araya giren kardeşi veya başkaca yakınlarının tehdit edilmesi veya yaralanması durumlarında suçun konusu sadece annesinden para almaya yönelik ve tek olmakla, tek bir yağma suçu oluşacaktır³⁵⁵.

İkincisine örnek olarak, yolda yürüyen iki kişiden mağdur A'nın fail tarafından tehdit edilerek telefonunu isterken, yanında bulunan mağdurun arkadaşı B'nin karşı çıkması üzerine B'ye bıçak çıkartarak geri çekilmesini sağlamak suretiyle mağdurun elindeki telefonunun alınarak kaçılması durumunda, mağdur A'ya karşı silahla yağma, B'ye karşı da sadece silahla tehditten ceza verilecektir. Çünkü fail, mağdur B'den hiçbir şey istemeyerek, sadece A'yı yağmalamayı önlememesi için silahla tehdit etmiştir.

Üçüncü örnek cebir ve/veya tehditle mağdur A'dan zorla imzalatılarak alınan senede, yine aynı yöntemle zor kullanılarak kefil olarak B'nin imzasının alınması suretiyle B'nin de borçlu konumuna sokulmasıdır. Yargıtay kararlarına göre, bu durumda, icra hukuku açısından A ve B isimli mağdurlara yönelik takip işlemi yapılabilse de, sonuçta alınabilecek para miktarının değişmeyeceği ve konusunun tek olduğu anlaşılacakla, yine tek bir yağma suçundan artırımlı ceza verilmesi gerekecektir³⁵⁶. Ancak, kefil olan mağdur

yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, sanıklar hakkında aynı işyerini birlikte işleten katılanlara yönelik eylemleri nedeniyle iki ayrı yağma suçundan hüküm kurulması, Bozmayı gerektirmiş..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

³⁵⁵ Yrg. 6. C.D.'nin 08.03.2021 Tarihli ve 2019/1304 Esas, 2021/4141 Karar Sayılı İlamında, "...Sanık F'in, mağdur B.'in öz oğlu, mağdur G.'nin ise abisi olduğu ve aynı konutta ikamet ettikleri, sanığın, annesi olan mağdur B.'e miras kalan bir miktar parayı vermesini ve evleri baskı kurarak sevgilisinin üzerine yapmasını istediği, mağdurların olay günü ikamet ettikleri konutta buldukları sırada sanığın, mağdur B.'den yine para isteyip mağdurun yüzüne tokat atarak bel altına tekme ile vurduğu, kafasına yumruk attığı, araya giren kardeşi mağdur G.'nin de göğsüne yumruk vurup tekme attığı, "Seni öldüreceğim" diyerek tehditte bulunduğu olayda; sanığın aynı kasıt altında gerçekleşen eyleminin kül halinde tek bir yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı şekilde mağdur G.'ye yönelik kasten yaralama ve tehdit suçlarından da mahkumiyet hükmü kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

³⁵⁶ Yrg. 6. C.D.'nin 25/10/2018 Tarihli ve 2018/919 Esas, 2018/6519 Karar Sayılı İlamında, "...Sanıklar hakkında (Kapatılan) . Ağır Ceza Mahkemesinin ... tarihli hükmünün sanık savunmaları tarafından temyiz edilmesi üzerine Dairemizin 11.02.2015 tarihli kararında "Yakınanlar T. ve C.'ün ortak işletme sahibi oldukları, işlerin genellikle yakınan C. tarafından yürütüldüğü, yakınanların ekonomik sıkıntı nedeniyle H.E. lakaplı sanık E.'nin parasını piyasada işleten T.'a ulaşıp faizle borç para alıp, borç alımını da zaman içerisinde sürdürüp her alınan borç için ayrı ayrı senet verdikleri ve kısmen ödeme yaptıkları, T.'ın ölümü üzerine sanıklar E.K. ve C. A.'ın yakınanların işyerine giderek borçlarının faizi ile

B'nin, asıl borçlu mağdur A'nın parayı ödememesi veya acz içinde olması nedeniyle tahsil edilememesi durumunda, B'den tahsil edilerek malvarlığı azaltılabileceğinden, sadece A'dan tahsil edilememesi durumuna özgü olmak üzere, yağma suçunun konusu B'ye de yönelmiş olacağından, B açısından da yağma suçunun oluşabileceği değerlendirilmektedir. Aksi takdirde A tarafından senedin ödenmesi veya her iki mağdurunda ödemeyerek şikayetçi olmaları durumunda, Yargıtay uygulamasına yansıdığı üzere, failin mağdur A açısından senedin yağması, B açısından ise silahla tehdit suçundan sorumlu olacağı değerlendirilmektedir.

Dördüncü örnek ise, Yargıtay uygulamasına göre failin, aynı mağdura karşı farklı zamanlarda birden çok kez yağmaya teşebbüs etmesine karşın her seferinde hiçbir şey alamadığı durumlarda yine faile sadece tek bir yağmaya teşebbüs suçundan artırımlı ceza verilecektir³⁵⁷. Örneğin, mağduru değişik günlerde üç kez tehdit etmek suretiyle para ve/veya eşya istemesine karşı üzerinde parası ve para edecek eşyası olmayan mağdurdan hiçbir şey alınamaması durumlarında faile sadece bir kez yağmaya teşebbüs suçundan artırımlı ceza verilecektir.

Beşinci örnek ise, failin süreç içerisinde mağdurdan sadece belirli miktar parayı alma amacına yönelik, evinde, işyerinde, yolda değişik günlerde tehdit ederek, sonuçta ertesi gün buluştukları yere para getirmesi için anlaşmaları durumunda, mağdurun içerisine düştüğü bu durumdan kurtulmak için kolluğa müracaat ederek, önceden seri numaraları alınan parayı faile vermesinden sonra failin yakalanmasıdır. Burada da Yargıtay uygulamalarıyla failin özgülediği amacı sadece sonuçta aldığı tek bir paraya yönelik

birlikte 45.000 TL olduğunu söyledikleri, yakınanların ise faizi ödediklerini belirtmeleri üzerine sanık E.K.'nin tuttukları deftere bakacağını beyan edip işyerinden ayrıldıkları, bir kaç gün sonra sanıklar E.K. ve C.A.'ın yakınanlara ait işyerine tekrar giderek deftere baktıklarını borcun 51.000 TL olduğunu söyleyip zorla 45.000 TL'lik senedi yakınan C.A.'ü borçlu, yakınan T.A.'e kefil olarak imzalattıkları ve yakınan T.A.'ün parası olduğu haberini alan sanıklar E.K. ve C. A.'ın yakınan T.A.'den senet bedelini ödemesini istedikleri ve 31.12.2009 günü sanıklar E.K., C.A., S.Y. ve yanlarındaki 4-5 kişinin yakınanların işyerine gittikleri ve sanık E.K.'nin yakınanlardan parayı aldığının anlaşılması karşısında; sanıklar E.K. ve C.A.'ın yakınanlar T.A. ve C.A.'e karşı eylemlerinin bir bütün halinde tek bir yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı biçimde iki ayrı yağma suçundan hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

³⁵⁷ Yrg. 6. C.D.'nin 22.02.2021 Tarihli ve 2019/1600 Esas, 2021/2941 Karar Sayılı İlamında, "...Sanığın olayın en başından itibaren özgülenen kastının, harfiyat işini üstlenen M.K.'tan zorla para almaya yönelik olduğu dikkate alındığında; eyleminin bir bütün halinde tek yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu gözetilmeden, bozma ilamına yanlış yorum yüklenerek yazılı şekilde karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

olmakla yine sadece bir kez yağma suçundan artırımlı ceza verilecek ve önceki günlerde gerçekleşen yağmaya teşebbüs suçlarından ceza verilmeyecektir³⁵⁸.

Altıncı örnek olarak ise, yağma suçuna özgülenen paranın mağdurdan bir kısmının tehditle peşin olarak alındıktan sonra, kalan kısmı için diğer günlerde de tehditle taksitlerin alınması ve/veya kalan bakiye için senet alınması örnek olarak gösterilebilir. Yargıtay uygulamalarıyla bu durumda da, failin özgülediği amacı sadece sonuçta aldığı tek bir paraya yönelik olmakla, yine sadece bir kez yağma suçundan artırımlı ceza verilecek ve önceki günlerde gerçekleşen yağmaya teşebbüs suçlarından ceza verilmeyecektir³⁵⁹. Ancak, çek-senet mafyasına tahsil için verilen senede rağmen, alacaklı failin özgülediği alacağın üstünde tahsil yapılması ve asıl alacaklı faile sadece alacağı kadarı verilerek üstünün verilmeyerek mafya mensuplarınca alınması veya alacağın üstünde tahsil yapılmaya çalışılması durumlarında mafya üyeleri hakkında da ayrıca birden fazla yağma suçundan hüküm kurulabileceği değerlendirilmektedir.

Yedinci örnek olarak ise, mağdurun sahibi olduğu işyerine silahla giren failin işyerinde işçi olarak çalışanlardan öncelikle kasada çalışan mağdur A'yı tehdit ederek kasadaki parayı alması, sonrasında tezgahta çalışan diğer işçiyi tehdit ederek cep telefonlarını alması durumunda da Yargıtay uygulamalarıyla, sanığın özgülediği kastı mağdurun sahibi olduğu işyerinden para ve/veya eşya olmakla yine tek bir yağma suçundan artırımlı ceza verilmesi gösterilebilir³⁶⁰.

³⁵⁸ Yrg. 6. C.D.'nin 17.02.2020 Tarihli ve 2017/3165 Esas, 2020/620 Karar Sayılı İlamında, "...Sanıklar ile arasında geçmişe dayalı bir husumet ve/veya suç atması için bir neden bulunmayan mağdur M.'in, olay günü 02.30 sıralarında parkta otururken yanına gelen sanıkların önce ondan telefonunu istedikleri ardından "Cebinde ne varsa çıkar" deyip bıçak gösterdikleri, aldıkları olumsuz cevap üzerine mağdurun direncini kırmak için sopa ve yumrukle darp etmeye başladıkları, olanları duyan mağdurun babası B.'in, olay yerine gelip oğlu M.'ya yapılanları engellemek istemesi üzerine sanıkların "Keseriz" dedikten sonra eylemlerini sürdürebilmek için mağdur B.'i da sopa ile darp ettikleri olayda; sanıkların eyleminin bir bütün halinde tek bir yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı şekilde karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

³⁵⁹ Yrg. 6. C.D.'nin 13.12.2018 Tarihli ve 2016/7574 Esas, 2018/7908 Karar Sayılı İlamında, "...Sanık H.A.'ın ve A.A.'ın mağdura ödünç para verip, faiz ile borcunu ödeyemez boyuta getirdikten sonra tehditle müştekiye senet imzalatırması, sanık A.A.'ın daha sonra bu senetlerin ödenmesi için müştekiye mesaj göndererek tehdit etmesi ve senetleri tahsil etmesi için sanık E.O.'a vermesi, sanık E. O.'un da suça konu senetlerin tahsili için değişik zamanlarda müştekiyi tehdit edip 300 TL alması şeklindeki eylemlerin tamamının bir bütün halinde tek bir yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden suçun nitelendirilmesinde ve kanıtların takdirinde yanılığa düşülerek sanık H.A. hakkında yağma suçundan beraat, sanık A.A. hakkında yağmaya teşebbüs suçundan beraat, yağma suçundan eylemin TCK'nin 150/1. maddesi yollamasıyla 106/1-2. cümle kapsamında kaldığından bahisle şikayet yokluğundan düşme, sanık E.O. hakkında yağma suçundan beraat, yağmaya teşebbüs suçlarından TCK'nin 150/1. maddesi yollamasıyla TCK'nin 106/1. maddesiyle mahkumiyet kararı verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

³⁶⁰ Yrg. 6. C.D.'nin 05.10.2017 Tarihli ve 2015/8831 Esas, 2017/3214 Karar Sayılı İlamında, "...sanıklar Y., M., E. ve H.'in, aynı işletmenin resmi ve gayri resmi çalışanları olan katılanların ikametine giderek, katılan

Sekizinci örnek olarak ise, aynı ev ve işyerinde bulunan iki mağdurdan sadece mağdur A'ya yönelik tehditte bulunularak, mağdur A'nın üzerinde o an için incelemek üzere geçici olarak aldığı mağdur B'ye ait telefon ile A'ya ait telefon ve parayı alarak kaçan failin durumu gösterilebilir. Bu durumda, failin, kastını sadece mağdur A'ya yöneltip, mağdur B'ye karşı herhangi bir eylemi bulunmayıp, ikinci telefon ve paranın da mağdur A'ya sahip olduğunu düşünmekle, sadece tek bir yağma suçundan hüküm kurulacaktır.

Sonuncu örnek olarak, ailenin geçimi için birlikte aynı yerde çalışan kardeşlerin kazancına ve ailenin geçimini sağlayan aynı ekonomik kaynağa yönelik olarak işlenmesi halinde, bütün olarak tek bir yağma suçu oluşacaktır³⁶¹.

3.6.4.3. Fikri İçtima

Suçların içtimayı başlıklı bölümün sonunda fikri içtima düzenlenilmiştir. TCK'nın 44. maddesinde yer alan fikri içtima kurumunda fail gerçekte tek fiil işlemesine karşın, birden fazla farklı türde suçun oluşmasına sebep olmaktadır. Sonuçta failin özgülediği eylem kastının tek olması dikkate alınarak, gerçekleşen suçlardan, sadece en ağır ceza içereninden sorumlu tutularak tek bir ceza uygulanacaktır.

765 Sayılı TCK'nın 79. maddesinde, “*aynı türden-nev'iden fikri içtima ile farklı türden fikri içtima*” aynı yerde düzenlenmiş iken, “*aynı türden fikri içtima*” 5237 Sayılı TCK'nın 43/2. maddesinde zincirleme suç hükümleri içerisinde düzenlenmiştir. “*Farklı türden fikri içtima*” ise, 5237 Sayılı TCK'nın 44. maddesinde düzenlenmiştir.

Fikri içtimanın uygulanabilmesi için, fail tarafından gerçekleştirilen tüm fiillerin, sonuçta oluşan tüm suçlar için ortak olması gerekmektedir³⁶².

M.'in verdiği ödeme belgelerini ellerinde tutup, bunun dışında katılanlar F. ve Ö.'a da mali sorumluluk altına sokacak şekilde ayrıca zorla iki senet imzalatılması şeklinde gelişen eylemlerinin, aynı mali kaynağa yönelik, tek yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı şekilde hüküm kurulması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

³⁶¹ Yrg. 6. C.D.'nin 15.02.2021 Tarihli ve 2020/2071 Esas, 2021/2370 Karar Sayılı İlamında, “...Oluş ve dosya içeriğine göre; olay günü saat 21:30 sularında “Yoğurt Pazarı Kavşağı”da peçete satarak aile ekonomisine katkı sağlamaya çalışan mağdurlar An. Q. ve Ab. Q.'nın kazandıkları parayı tümlettikten sonra yanlarına gelen sanığın bıçağı doğrultarak para istemesi üzerine mağdur An. Q.'nın üzerindeki 2,00 TL'yi verip kaçtığı, ardından mağdur Ab. Q.'a yöneldiği, aldığı olumsuz yanıt üzerine mağdurların cebindeki 35,00 TL parayı zorla alması şeklindeki gelişen olayda; sanığın özgülünen kastının mağdurların ailenin geçimini sağlayan aynı ekonomik kaynağa yönelik olduğu ve bu haliyle eyleminin, bütün olarak tek bir yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, her iki mağdura karşı ayrı ayrı nitelikli yağma suçundan mahkumiyetine karar verilmesi...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.17.05.2021.

³⁶² Göktürk, Türk Hukukunda Suçların İçtimayı, s. 46.

Yukarıdaki duruma örnek olarak, failin aralarında husumet bulunan mağduru korkutmak amacıyla evine ateş etmesiyle fikri içtima kuralları devreye girecektir. Bu durumda, yerleşik Yargıtay uygulamalarıyla, fikri içtima kuralları dikkate alınarak, fail hakkında korku kaygı panik oluşturmak için ateş etme suçu yerine, fikri içtima kuralları gereğince, sadece daha ağır ceza içeren TCK'nın 106/2-a maddesindeki silahla tehdit suçundan hüküm kurulacaktır³⁶³.

Fikri içtima kurumunda, failin tek fiiliyle oluşan birden fazla suç varlıklarını korumasına karşın, sadece tek bir kez ve en ağır sonucu oluşturan suçtan sorumlu tutularak cezalandırılmasının nedeni suç politikası gereği olup, fikri içtimanın uygulanmayacağı, farklı normların uygulanmasının gerektiği hallerde ise, hangi normun uygulanacağını, yorum ya da normlar arası ilişkiden hareketle bulmamızı sağlayan yola, “*görünüşte-gerçek olmayan fikri içtima*” denilmektedir³⁶⁴.

5237 Sayılı TCK'nın 43/3. fıkrasına göre ise, yağma, kasten öldürme, kasten yaralama ve işkence suçları dışında “*aynı türden fikri içtimanın-zincirleme suç hükümlerinin*” uygulanması mümkün hale gelmiştir. Yağma suçu TCK'nın 42. maddesinde düzenlenen bileşik suç türü olmakla, içeriğindeki tehdit, cebir ve hırsızlık suçları yönünden fikri içtima düzenlemesinin uygulama alanı bulunmamaktadır³⁶⁵.

³⁶³ Yrg. 6. C.D.'nin 23.02.2021 Tarihli ve 2020/2383 Esas, 2021/2829 Karar Sayılı İlamında, “...*sanıkların aralarında husumet bulunan katılana ait eve doğru ateş etmeleri şeklinde gerçekleşen eylemlerinin TCK'nın 44. maddesi delaletiyle sadece TCK'nın 106/2-a, 43/2. maddelerinde düzenlenen silahla tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeden, ayrıca yazılı şekilde TCK'nın 170/1-c maddesi uyarınca da cezalandırılmalarına karar verilmesi...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

³⁶⁴ Mustafa Özen, “Ceza Hukukunda Fikri İçtima”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 2007, S.73, s.137, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2007-73-372> e.t. 07.12.2020; Zafer, s. 461.

³⁶⁵ Yrg. 6. C.D.'nin 14.06.2017 Tarihli ve 2013/25288 Esas, 2017/2959 Karar Sayılı İlamında, “...*sanık F. K.'ın çalışanı sanık S. S.'in yakınını, "Sen niye borcunu ödemiyorsun" diyerek darp ettiği olayda; s. F. K. yönünden TCK'nın 150/1. maddesi delaletiyle TCK'nın 106/1-1.cümledeki hukuki alacağını tahsili amacıyla tehdit suçu, sanık S. S. yönünden ise TCK'nın 150/1.maddesi delaletiyle TCK'nın 86/2.maddesindeki hukuki alacağın tahsili amacıyla kasten yaralama suçlarının ayrı ayrı ve bağımsız olarak oluştuğu düşünülmeden; 5237 sayılı TCK'nın 44.maddesine yanlış anlam yüklenerek yazılı şekilde karar verilmesi...*” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 15.05.2021.

4. YARGILAMA

4.1. Kovuşturma Usulü

Ceza muhakemesi; soruşturma evresi ve kovuşturma evresi olmak üzere iki evreden meydana gelmekte olup, geniş anlamda kovuşturma evresi CMK'nın 2/1-f maddesi uyarınca, mahkeme tarafından iddianamenin kabulüyle başlayıp ve İstinaf ve Yargıtay aşamaları da dahil olmak üzere hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreyi ifade etmektedir.

Soruşturulması ve kovuşturması re'sen yapılabilen suçlarda, şikayet yerine ihbarla suç bildirimini ile soruşturma yapılabilir. Soruşturulması ve kovuşturması şikayete bağlı suçlar ise ihbarla soruşturulmayıp, mutlaka şikayete dayanmaktadır.

Bir suçun şikayete tabi olması için, TCK ile diğer ceza kanunları ve ceza hükmü taşıyan kanunlarda açıkça yazılmış olması gerekmekte olup, şikayete tabi olduğu yazılmayan suçların da bu manada re'sen takip edilen suçlar olduğu anlaşılmaktadır. Şikayet edilen fiil olmakla birlikte, failin ya da fiilin cezalandırılması için yapılan başvuru olduğu yolunda değerlendirilmesi gerekmektedir³⁶⁶. Kamu davasının kamusalılığı ilkesi gereği, Cumhuriyet savcısının, takibi şikayete bağlı suçlarda şikayete, re'sen soruşturulan suçlarda ise ihbar üzerine delilleri toplayarak uyuşmazlığı mahkemelerin önüne taşıması kamu davasının kamusalılığı ve mecburiliği olarak adlandırılmaktadır³⁶⁷. Kovuşturma mecburiyeti ilkesi de, iddia makamını temsilen Cumhuriyet savcısı ve Cumhuriyet savcısını temsilen kolluk güçlerince suç oluşturan eylemin işlendiğinin haber alınmasıyla, soruşturmaya başlanması ve yeterli şüphe oluşması durumunda iddianame ile kamu davasının açılması, bu şekilde açılan davanın da kovuşturma sonlanıncaya kadar takibi olarak tanımlanabilir³⁶⁸.

³⁶⁶ Mustafa Albayrak, "Şikayete Tabi Suçların Özellikleri ve Bu Suçlara Bağlı Hukuki Sonuçlar", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 2008, S.77, s.282, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2008-77-441> e.t. 22.05.2021; Münevver İlay Vuslat Şahin, "Şikayet Kurumu, Takibi Şikayete Tabi Suçlar", **Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2019, C. 5, S.1, s. 54, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/749877> e.t. 22.05.2021..

³⁶⁷ Mustafa Özen, "Kamu Davası Açma Konusunda Benimsenen İlkeler, Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisi ve İddianamenin İadesi", **Ankara Barosu Dergisi**, Yaz 2009, S.3, s.19, <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/2009-3/1.pdf> e.t. 22.05.2021.

³⁶⁸ Hüsamettin Uğur, "Ceza Muhakemesinde Kovuşturma Mecburiyeti İlkesinden Maslahata Uygunluk İlkesine", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Yaz 2007, S.73, s.257, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2007-73-378> e.t. 22.05.2021.

Genel açıklamalar ve yağma suçunun kişi özgürlüğü ve yaşam hakkını ihlal edici ağır boyutu nedeniyle, gerek TCK'nın 148. maddesinde yer alan basit yağma gerekse 149. maddesinde yer alan nitelikli yağma suçlarının soruşturmalarına, herhangi bir şikayete ihtiyaç duyulmaksızın, ihbar, şikayet, CİMER (Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi) ya da başkaca bir yöntemle haber ya da duyum alan Cumhuriyet savcılarınca kendiliğinden-re'sen harekete geçilerek başlanması zorunludur.

Yağma suçunda TCK'nın 167. maddesi uyarınca şahsi cezasızlık ya da cezada indirim sebebi öngörülmemekle birinci derece akrabalar arasında işlense dahi şikayete ihtiyaç duyulmaksızın re'sen soruşturma yapılması gerekmektedir³⁶⁹.

Ancak, yağma suçunun bir hukuki ilişkiye dayalı alacağın tahsili amacıyla işlenmesi halinde, TCK'nın 150/1 maddesi uyarınca, yağma suçundan hüküm kurulamayacak ve bunun yerine uygulanan cebir ve/veya tehdidin niteliğine göre, faile sadece tehdit ve/veya kasten yaralama suçlarından hüküm kurulabilecektir. TCK'nın 150/1 maddesine ilişkin olarak, yağma suçunun bir hukuki ilişkiye dayalı alacağın tahsili amacıyla işlenmesi durumunda da suçun unsurlarının tespiti ile basit ve nitelikli yağma suçunun oluşması ihtimalinin öncelikle değerlendirilmesini zorunlu olduğundan, re'sen soruşturulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Ancak, TCK'nın 150/1 maddesinin içerisinde barındırdığı, gerek kasten yaralama gerekse tehdit suçlarının şikayete ve uzlaşmaya tabi olup olmamasına göre ikili ayırım yapılması gerekmektedir. Buradan hareketle, tehdit suçunun TCK'nın 106/1 maddesinin ilk cümlesinde düzenlenen “niteliksiz” ve son cümlesinde düzenlenen “basit-sair” tehdit suçunu oluşturması halinde, her iki hali de CMK'nın 253. maddesi uyarınca uzlaşmaya tabi olup, sadece basit tehdit suçu şikayete tabi iken, niteliksiz tehdit suçu re'sen soruşturulacaktır³⁷⁰.

³⁶⁹ Adana BAM. 8. C. Dai'nin 31/10/2018 Tarihli ve 2018/1281 E., 2018/1749 K. Sayılı İlamında, “...Yağma suçunda, suçtan zarar gören toplumdaki ziyade malı zorla alınan kişidir. Kanun koyucu bu nedenle yağma suçunun aile içi işlenmesi ile ilgili özel bir düzenlemeye yer vermemiştir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

³⁷⁰ Yrg. 6. C. Dai'nin 07.04.2021 Tarihli ve 2020/1753 E., 2021/7013 K. Sayılı İlamında, “...Oluş ve dosya içeriğine göre; parasını tahsil edebilmek amacıyla tehditte bulunan sanığın eyleminin 5237 sayılı Yasanın 150/1. delaletiyle 106/1-1. maddesindeki tehdit suçunu oluşturduğu, 24.11.2016 tarihinde kabul edilen 6763 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 34. maddesi gereğince suçun uzlaşma kapsamında kaldığı gözetilerek, taraflara usulünce uzlaşma önerisinde bulunularak sonucuna göre işlem yapılmasında zorunluluk bulunması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

Yine, kasten yaralama suçunun TCK'nın 86/2 maddesinde düzenlenen belirli kişi ve durumlar dışında işlenen hali, hem şikayete hem de uzlaşmaya tabi iken, 86/3 maddesinde düzenlenen belirli kişi ve durumlarda işlenen hali ise re'sen soruşturulup uzlaşmaya tabi olmayan halini oluşturacaktır. Ayrıca TCK'nın 86/1 maddesinde düzenlenen basit tıbbi müdahale (BTM) ile giderilemez hali şikayete tabi olmamakla birlikte CMK'nın 253/1-b-1. maddesi uyarınca uzlaşmaya tabidir. Buna karşın, TCK'nın 149/2. maddesi yollamasıyla ayrıca soruşturma yapılması gerektiği vurgulanan, TCK'nın 87. maddesinde düzenlenen nitelikli kasten yaralama suçunun tüm halleri re'sen soruşturulurken, CMK'nın 253. maddesi uyarınca uzlaşma hükümleri de uygulanamayacaktır.

CMK'nın 196/2 maddesine göre, TCK'nın 148. maddesinde yer alan basit yağma gerekse TCK'nın 149. maddesinde yer alan nitelikli yağma suçlarında, hapis cezalarının alt sınırı beş yılın üzerinde olduğundan, istinabe yoluyla sorgunun yapılması mümkün olmayıp, yargılamayı yapan mahkemece bizzat veya adresinden ya da bulunduğu ceza infaz kurumundan SEGBİS yöntemiyle sorgusunu yapması zorunlu olup, aksi halde savunma hakkı kısıtlanmış olacaktır³⁷¹. TCK'nın 150/1 maddesi yollamasıyla tehdit ve/veya kasten yaralama suçlarından cezalandırılması istemiyle açılan davalarda ise istinabe yoluyla sorgunun yapılması yasağı bulunmadığı değerlendirilmektedir.

³⁷¹ Adana BAM. 6. C. Dai'nin 12/04/2021 Tarihli ve 2020/1494 E., 2021/790 K. Sayılı İlamında, "...Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi üzerinden yapılan araştırmada, hükmün verildiği 16/06/2020 tarihinde ... 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda başka suçtan tutuklu/hükümlü olarak bulunduğu anlaşılan, kendiliğinden duruşmaya gelme olanağı bulunmayan ve duruşmalardan varestede tutulma talebi de olmayan sanık hakkında hükmün açıklandığı 16/06/2020 tarihli son oturumda CMK'nın 196.maddesi uyarınca usulüne uygun olarak hazır bulundurulması gerektiği gözetilmeden, yargılamaya devamla savunma hakkını kısıtlar şekilde hüküm kurulması suretiyle, CMK'nun 289/1-e maddesinde öngörülen "duruşmada kanunen mutlaka hazır bulunması gereken kişilerin yokluğunda duruşma yapılması" şeklindeki kesin hukuka aykırılık halinin bulunması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 06.04.2021 Tarihli ve 2020/9922 E., 2021/6833 K. Sayılı İlamında, "...Mahkemece sanık Y.'nin karar tarihinde başka suçtan tutuklu bulunduğu kabul edilmesi durumunda ise, kovuşturma evresinde başka yargı çevresi içerisinde ... Açık Ceza İnfaz Kurumunda başka suçtan hükümlü olarak bulunan sanığın duruşmadan varestede tutulma talebi bulunmadığı ve bu hususta bir karar alınmadan yokluğunda yargılamaya devamla hüküm açıklanmak suretiyle CMK'nın 196. maddesine aykırı olarak savunma hakkının kısıtlanması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

4.2. Görevli ve Yetkili Mahkeme

Ceza Muhakemesi Hukuku, “*Muhakeme Hukuku*”nun bir dalı, muhakeme hukuku da “*Kamu Hukuku*”nun bir dalı, o da en üst kavram olarak yer alan “*Hukuk*”un bir dalını oluşturmaktadır³⁷².

5271 Sayılı CMK, maddi gerçeğin adil yargılanma ilkeleri gereği ortaya çıkarılabilmesi ile uygulayıcılar arasında aynı uygulamanın gelişmesi amacıyla, CMK’nın 2. maddesinde tanımlar başlığına yer vermiştir. Tanımlar bir kavramı sınırlandırmakta niteliklerini açıklamakta ve bu sayede uygulayıcılara yorum yapma olanağı da bırakmamaktadır.

5271 Sayılı CMK’nın yürürlüğe girmesiyle, 1412 Sayılı Ceza Muhakemesi Usulü Kanunu (CMUK)³⁷³ yürürlükten kaldırılmıştır. Bu sayede usul kelimesinin çıkartılması da yerinde bir düzenleme olmuştur. Çünkü Kunter’in de yerinde olarak tespit ettiği üzere, muhakeme, başlangıç ve sonuç evresi arasında neler olduğunu ve süjelerin kimler olduğunu ve görevlerini de anlatmasına imkan sağlamaktadır.

Bir suçun işlenip işlenmediği, kim tarafından işlendiği, yaptırımının ise nasıl belirlendiğine ilişkin, iddia, savunma ve yargılamaya ilişkin iş ve işlemlere “*Ceza Muhakemesi*”, bununla ilgili hukuk dalına da, “*Ceza Muhakemesi Hukuku*” denilmektedir³⁷⁴.

5235 Sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun³⁷⁵ 12. maddesine göre, ağır ceza mahkemesinin madde yönünden yetkisi; nicesellik ölçütü ile nitelik ölçütü birlikte tespit edilmiştir. Buna göre, nicelik itibariyle ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve on yıldan fazla hapis cezalarını gerektiren suçlarla nitelik itibariyle TCK’da yer alan yağma ve maddede yazılan diğer suçlar nedeniyle açılan dava ve işlere bakmakla ağır ceza mahkemeleri görevlidir. Bunların dışına kalan ve 5235 Sayılı Kanunun 11. maddesi

³⁷² Nurullah Kunter, “Hukuk, Muhakeme Hukuku ve Ceza Muhakemesi Hukuku, (Kürsüde Son Ders)”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, 1981, C.45 S.1-4, s.800, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/96116> e.t. 22.05.2021..

³⁷³ 04.04.1929 Tarihli ve 1412 Sayılı Ceza Muhakemesi Usulü Kanunu, **Resmi Gazete**, 20 Nisan 1929, Sayı; 1172.

³⁷⁴ Sulhi Dönmezer/Sahir Erman, **Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku**, (Köksal Bayraktar/Serap Keskin Kiziroğlu/Hamide Zafer/Hasan Sınar/R. Murat Önok/R. Barış Erman Edt.), 14. Baskı, DER Yayınları, İstanbul 2016, s. 29.

³⁷⁵ Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun, **Resmi Gazete**, 7 Ekim 2004, Sayı: 25606.

uyarınca da, ağır ceza mahkemelerinin görevi dışında kalan diğer tüm suçlara bakma görevi de genel mahkeme niteliğini taşıyan asliye ceza mahkemesine aittir. Ceza mahkemeleri her il merkeziyle diğer bölgelerin iş yoğunluğu ve bölgesel durumu göz önüne alınarak, HSK'nın görüşünün olumlu olması durumunda, Adalet Bakanlığı tarafından kurulup, ceza mahkemelerinin yargı çevreleri buldukları il veya ilçe merkezleri ile adli yönden bağlı olan ilçeler için belirlenen idari sınırlarıdır³⁷⁶.

Bu açıklamalar ışığı altında, gerek yağma gerekse nitelikli yağma ve buna bağlı olarak, bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili hakkında yağma suçuna ilişkin olmak üzere TCK'nın 150/1 ile yine yağma suçunda değer azlığına yönelik TCK'nın 150/2 ve etkin pişmanlığa ilişkin TCK'nın 168/3-4 maddelerinin uygulama alanlarının tamamında ağır ceza mahkemelerinin görevli ve yetkili olduğu anlaşılmaktadır³⁷⁷.

TCK'nın 150/1 maddesinde, 765 Sayılı TCK'nın 308. maddesinde düzenlenen kendiliğinden hak alma suçu gibi bağımsız suç tipi düzenlenmemiştir. Bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili hakkında yağma suçuna ilişkin olmak üzere TCK'nın 150/1 maddesinde düzenlenen tehdit ve kasten yaralama suçlarının uygulanacağı düzenlenmiştir. Her ne kadar, TCK'nın 150/1 maddesi yollamasıyla, TCK'nın 106. maddesinde düzenlenen tehdit suçu ile TCK'nın 86/1-2-3. ile 87/1-2-3. maddelerinde düzenlenen kasten yaralama suçlarında ceza miktarı itibarıyla asliye ceza mahkemelerinin görev sınırı içerisinde olsa da Yargıtayın yerleşik uygulamalarıyla ağır ceza mahkemeleri görevlidir³⁷⁸. Çünkü, failin eyleminin TCK'nın 148-149 maddelerinde düzenlenen basit veya nitelikli yağma mı, yoksa

³⁷⁶ Bahri Öztürk, **Ana Hatlarıyla Ceza Muhakemesi Hukuku**, 5. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara 2018, s. 140; Erdener Yurtcan, **Ceza Yargılaması Hukuku**, 14. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara 2017, s. 114.

³⁷⁷ Ankara BAM 14. C. Dai'nin 09/04/2021 Tarihli ve 2021/327 E., 2021/782 K. Sayılı İlamında, "...Güvenlik kamera kayıtları ve dosya kapsamındaki bilgi ve belgelere göre, sanığın eyleminin bütün halinde nitelikli yağma suçunu oluşturup oluşturmayacağına ilişkin delilleri takdir ve tartışmanın üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilerek, görevsizlik kararı verilmesi gerekirken duruşmaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması ..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 07.04.2021 Tarihli ve 2020/1864 E., 2021/6973 K. Sayılı İlamında, "...sanıkların eylemlerinin sübutu halinde TCK'nın 149/1-c maddesinde düzenlenen birden fazla kişi ile yağma veya yağmanın daha az cezayı gerektiren hali olan 150/1. maddesi yollamasıyla 106/2-c, 43. maddelerindeki tehdit suçu ile 125/1-4, 43. maddelerinde düzenlenen hakaret suçunu oluşturup oluşturmayacağına ilişkin kanıtları takdir ve tartışma görevinin üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesi'ne ait olduğu gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekirken duruşmaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

³⁷⁸ Yrg. 6. C. Dai'nin 07.04.2021 Tarihli ve 2020/1864 E., 2021/6973 K. Sayılı İlamında, "...sanık ...'ın eylemlerinin sübutu halinde TCK'nın 149/1-h maddesinde düzenlenen gece vakti yağma veya yağmanın daha az cezayı gerektiren hali olan 150/1. maddesi yollamasıyla tehdit suçu ile 125/1,43, 107/2 maddelerinde düzenlenen hakaret, şantaj suçlarını oluşturup oluşturmayacağına ilişkin kanıtları takdir ve tartışma görevinin üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesi'ne ait olduğu gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekirken duruşmaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

TCK'nın 150/1 maddesinde düzenlenen tehdit ve kasten yaralama suçlarının uygulanacağını değerlendirilmesini üst yetkili ağır ceza mahkemesinin yapmasında zorunluluk bulunmaktadır. Bu durumun, CMK'nın 6. maddesi uyarınca, ağır ceza mahkemesinin yapacağı yargılamada suçun alt dereceli mahkemenin görevine girmesi durumunda görevsizlik kararı verememesi ve CMK'nın 226. maddesi uyarınca da ek savunma hakkı vererek davayı sonuçlandırma zorunluluğundan kaynaklandığı değerlendirilmektedir³⁷⁹.

Ayrıca, 5235 Sayılı Kanununun 14. maddesi uyarınca, mahkemelerin görevleri belirlenirken cezayı ağırlaştırıcı veya hafifletici nedenlerin göz önünde bulundurulmayacağı da düzenlenmiştir. Buna karşın, kasten yaralama ve tehdit suçlarının netice ceza olarak uygulanacak oluşu ve sıklıkla alacak verecek kavgalarının adliyelere yansımaları dikkate alındığında, belgelendirilebilen alacaklar açısından, CMK'nın 253 ve TCK'nın 29. maddesinin göz önünde tutulmasını gerektiren kanuni düzenleme ile asliye ceza mahkemelerinin görevlendirilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir. Ancak, TCK'nın 149/2 maddesi yollamasıyla yağma suçuyla beraber uygulanması zorunlu olan TCK'nın 87. maddesinde düzenlenen nitelikli kasten yaralama suçları içerisinde 87/4 maddesinde yer alan kasten yaralama sonucunda ölüm meydana gelmesi durumunda ise suçun üst sınırı on yılın üzerinde hapis cezası olduğundan ağır ceza mahkemesi görevli olacaktır³⁸⁰.

³⁷⁹ Yrg. 6. C. Dai'nin 19.09.2016 Tarihli ve 2015/7340 E., 2016/5776 K. Sayılı İlamında, "...İddianamede sanık ... hakkında TCK'nın 149/1-c-d maddesinin uygulanmasının istenildiği, 20.11.2014 tarihli celsede sanığa eyleminin sübutu halinde TCK'nın 142/1-b, 143/1, 116/1-4, 119/1-c maddelerinin uygulanması ihtimaline binaen ek savunma hakkı verildiği, ancak suç tarihinin 10.09.2014 tarihi olduğu ve buna göre suçun bina dahilinde hırsızlık suçuna ilişkin daha ağır düzenlemeler getiren 6545 sayılı Yasa'nın yürürlük tarihinden sonra işlendiğinin anlaşılması karşısında, bu yönde sanığa usulüne uygun ek savunma hakkı verilmeden, yargılamaya ve devamla yazılı şekilde TCK'nın 142/2-h maddesi ile hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

³⁸⁰ Yrg. 6. C. Dai'nin 19.09.2016 Tarihli ve 2015/7340 E., 2016/5776 K. Sayılı İlamında, "...5237 sayılı TCK'nın 149/2. maddesi uyarınca nitelikli kasten yaralama eyleminin, yağma suçunun unsuru olmayıp bağımsız bir suç niteliğinde olduğu ancak iddianamedeki suça sürüklenen çocuk hakkında sevk maddeleri ve nitelendirmeye göre yağma suçundan 5271 sayılı CMK'nun 170/3 ve 225/1. maddelerinde öngörülen yöntem ve biçime uygun olarak açılmış bir dava bulunmadığı halde bu yönde usulüne uygun bir kamu davası açılması sağlanmadan iddianame yerine geçmesi olanaklı bulunmayan görevsizlik kararı ile yetinerek, suça sürüklenen çocuk hakkında yağma suçundan da yazılı şekilde karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021; Bursa BAM 4. C. Dai'nin 25/02/2021 Tarihli ve 2020/660 E., 2021/463 K. Sayılı İlamında, "...Yargıtay 6.Ceza Dairesinin 2017/3060 Esas 2020/686 Karar sayılı kararında "Mağdur ... yönelik eylemleri nedeniyle, sanık ... hakkında 86/1-3-e, 87/1-a-son maddelerinde anlamına bulan nitelikli kasten yaralama suçu ile ilgili ... Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2011/1338 soruşturma, 2012/2 esas ve 2012/4 sayılı iddianamesi ile sanık ... hakkında 86/1-3-e, 87/1-a-son, 31/3. maddelerinde anlamına bulan

Bununla birlikte, onsekiz yaşından büyük sanıklar için görevli ve yetkili mahkeme, 5235 Sayılı Kanununun 12. maddesi uyarınca suçun işlendiği yer veya suç yerini yetki alanında barındıran genel yetkili ağır ceza mahkemeleridir. Yağma suçlarında onsekiz yaşından küçük suça sürüklenen çocuklar (SSÇ) için görevli ve yetkili mahkeme ise 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanununun (ÇKK)³⁸¹ 26/2. maddesi gereğince çocuk ağır ceza mahkemesi olup, aynı Kanununun 17/3 maddesi uyarınca, yağma suçuna iştirak eden yaşları büyük sanıkların genel mahkemelerde yargılanmaları durumunda dosyalar büyüklerin yargılandığı mahkemede birleştirilmelidir³⁸².

nitelikli kasten yaralama suçu ile ilgili ... Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2012/16 soruşturma, 2012/13 esas ve 2012/5 sayılı iddianamesi ile kamu davalarının açıldığı, TCK'nin 149/2. maddesi uyarınca nitelikli kasten yaralama eyleminin yağma suçunun unsuru olmayıp bağımsız suç niteliğinde olduğu, ... Asliye Ceza Mahkemesinin 14.11.2013 gün, 2016/106 esas ve 2016/90 karar sayılı görevsizlik kararı sonrasında yargılamaya devamla ... 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 2016/162 esas ve 2016/271 sayılı kararı ile sanıklar hakkında nitelikli yaralama ve yağma suçlarından mahkumiyet hükmü kurulduğu, Ancak iddianame içeriği, sevk maddeleri ve nitelendirmeye göre yağma suçundan 5271 sayılı CMK'nin 170/3 ve 225/1. maddelerinde öngörülen yöneme ve biçime uygun müstakil bir dava açılmadığı, görevsizlik kararının da iddianame yerine geçmesi olanağı bulunmadığı dikkate alındığında, öncelikle bu usulü eksiklik giderilmeden, sanıklar hakkında yağma suçundan yazılı şekilde karar verilmesi" ve yine Yargıtay 6. Ceza Dairesinin 2017/1333 Esas 2020/579 Karar sayılı kararında " Yağma suçu ile birlikte ağırlaştırılmış kasten yaralama suçunun işlenmesi halinde, fail hakkında gerçek içtima kuralları uygulanarak her iki suçtan da ayrı ayrı ceza verilmesi, basit kasten yaralama suçunun ise yağma suçunun cebir ve şiddet unsuru içerisinde değerlendirileceği, sanığın suç teşkil eden haksız fiilleri hem nitelikli yağma hem de nitelikli yaralama suçlarına vücut veriyorsa bu durumda dava konusu yapılacak eylemlerin bağımsız olarak açıklanması gerekeceği yani bir olayın açıklanması sırasında başka bir olaydan bahsedilmesinin bu yönde dava açıldığını göstermeyeceği dikkate alındığında; 12.06.2015 gün, 2015/20455 sayılı iddianame ile sanıklar hakkında mağdura karşı nitelikli yağma suçundan kamu davasının açıldığı, TCK'nin 149/2. maddesi uyarınca nitelikli kasten yaralama suçundan bir kamu davasının açılmadığının anlaşılması karşısında; sanıklar hakkında nitelikli kasten yaralama suçundan 5271 sayılı CMK'nin 170/3 ve 225/1. maddelerinde öngörülen yöneme uygun biçimde kamu davası açılması sağlanarak, sonucuna göre hüküm kurulması gerektiğinin gözetilmemesi," şeklinde açıklandığı üzere ,sanıklar hakkında kasten yaralama suçundan dava açıldığı dikkate alındığında ,Yağma suçundan usulüne uygun olarak kamu davası açılmasının sağlanması, açıldığı takdirde dosyaların birleştirilerek sonucuna göre bir hüküm kurulması gerektiği gözetilmeksizin yazılı şekilde hüküm kurulmasının hukuka aykırı olduğu, yerel mahkeme ile istinaf mahkemesinde dosyaların birleştirilmesi mümkün olmadığı da gözetilerek bu hukuka aykırılık sebebi ile CMK 280/1-f.maddesi gereğince HÜKMÜN BOZULMASINA..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

³⁸¹ 03.07.2005 tarih ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, **Resmi Gazete**, 15 Temmuz 2005, S. 25876.

³⁸² İzmir BAM 9. C. Dai'nin 27/04/2021 Tarihli ve 2020/869 E., 2021/1160 K. Sayılı İlamında, "...Sanık E. hakkındaAğır Ceza Mahkemesince birden fazla kişi tarafından birlikte yağma suçundan açılan dava sonucunda birden fazla kişi ile silahla tehdit suçundan sanık E. hakkında TCK 106/2-a-c maddesi gereğince mahkumiyet hükmü verilmiş ise de, istinaf yargılaması aşamasında bu suça iştirak ettiği iddia edilen ve ... Çocuk Ağır Ceza Mahkemesinin ... numarasında yargılanan SSÇ H. hakkında açılan kamu davasının derdest olduğu anlaşılma, suçun niteliğinin tespiti ve delillerin birlikte değerlendirilmesi açısından her iki dosyada hukuki ve fiili irtibat bulunduğu, her iki dosyanın birlikte yürütülmesi gerektiği, 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanununun 17/3.maddesi gereğince genel mahkeme ile çocuk mahkemesi arasında dosyaların birleştirilmesi gerektiği takdirde birleştirilen davaların genel mahkemelerde görülmesi gerektiği temel hükmü de nazara alınarak, her iki dosyanın birleştirilerek yargılamanın yürütülmesi açısından CMK 280.maddesi gereğinceAğır Ceza Mahkemesinin sanık E... hakkında vermiş olduğu mahkumiyet hükmününün bozulması gerekmiş olup, aşağıdaki hüküm kurulmuştur..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

Yağma suçunun basit ve nitelikli hallerinin 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun (TMK'nın) 1. maddesinde tanımı yapılan “*terör*” suçunun amaçları ve faaliyetleri doğrultusunda, belirlenen amaçlara ulaşmak için oluşturulan örgütlerin üyesi olarak veya üye olmasa da örgüt adına, diğer üyelerle birlikte ya da tek başına işlenmesi durumunda, görevli ve yetkili mahkeme, 5235 Sayılı 12. maddesi uyarınca suçun işlendiği yer veya suç yerini yetki alanında barındıran terör suçlarına bakan ağır ceza mahkemeleridir. Ancak, 3713 Sayılı TMK'nın 10. maddesi yürürlükten kaldırılmakla, hangi numaralı ağır ceza mahkemesinin uzmanlık gerektiren terör suçlarına bakacağına Hakimler Savcılar Kurulu (HSK) tarafından karar verilmektedir. HSK'nın 12.02.2015 Tarihli ve 224 Sayılı İlke Kararıyla yetkili ağır ceza mahkemeleri belirlenmiştir³⁸³.

4.2.1. Zorunlu Müdafî Görevlendirilmesi

CMK'nın 2/1-c maddesi uyarınca müdafî, soruşturma aşamasında şüphelinin ya da kovuşturma evresinde sanığın ceza muhakemesi sürecinde savunmasını yapan avukat olarak tanımlanmaktadır. Müdafî, soruşturma aşamasında, müvekkili için kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunmadığı, suçu işlemediği, hukuka ugunluk sebebi olduğu veya ceza sorumluluğunu ortadan kaldırına hal olduğu veya şahsi cezasızlık sebebi veya etkin pişmanlık olduğu veya mukame şartının gerçekleşmediği, kovuşturma evresinde ise tüm bunların yanında müvekkili hakkında mahkumiyet kararının verilmemesi gerektiği, verilecekse de tüm lehe hükümlerin uygulanması ve daha az ceza almasını sağlayan kişi olarak tanımlanabilir³⁸⁴.

Öğretide zorunlu müdafilik konusunda, bazı yazarlar şüpheli ve sanığın müdafî yoksa, hakimın zorunlu müdafî ataması konusunda zorunluluğu olmadığını, müdafî ile birlikte yapılan savunmanın şahsi bakımdan savunma sayıldığını, bazıları ise kamu adına savunma esasından hareketle, şüpheli ve sanığın müdafîsi yoksa, müdafî tayininin zorunlu olduğunu, bi kısmı da, orta bir yol izlenerek, bazı davalarda zorunlu müdafîliğin olması gerektiğini ileri sürmektedir³⁸⁵. CMK sistematüğinde orta yolun seçildiği ve şüpheli ve

³⁸³ HSK'nın İlke Kararı, **Resmi Gazete**, 17.02.2015, Sayı: 29270.

³⁸⁴ Veli Özer Özbek, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 12. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2019, s. 223.

³⁸⁵ Feridun Yenisey/Ayşe Nuhoglu, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 6. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2018, s. 193.

sanığın müdafisi yoksa, bazı davalarda zorunlu müdafî atanması mecburiyetine gidildiği görülmektedir. Ancak, müdafî atayacak maddi imkanı olmayanların tamamı için de zorunlu müdafî atanması gerektiği, bunun yanı sıra zorunlu müdafilerin de, en az özel müdafî olarak seçilmişçesine dosyaya özen göstermeleri gerektiği, bunun içinde zorunlu müdafî ücretlerinin makul oranda artırılması ile hakim savcılarda olduğu gibi, zorunlu müdafilere de öncelikle iş verilmesini sağlayacak Türkiye Barolar Birliği (TBB) tarafından düzenlenecek not sisteminin getirilmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

CMK'nın 234/2 maddesi uyarınca mağdurun onsekiz yaşını doldurmamış, sağır ya da dilsiz veya meramını anlatamayacak kadar engelli olması durumunda, bir müdafî de bulunmazsa kendisine zorunlu müdafî görevlendirilmesi gerekmektedir³⁸⁶.

CMK'nın 147/1 maddesine göre, şüpheli ya da sanığa; müdafî seçme hakkının bulunduğu hukuksal yardım alabileceği, ifadesinde, sorgusunda hazır bulunmasının mümkün olduğu, müdafî seçecek durumu yoksa ve isterse Devletin barodan müdafî görevlendirebileceği bildirilmelidir. CMK'nın 149 maddesine göre soruşturma ve kovuşturma evrelerinin her aşamasında, müdafîin, şüpheli ya da sanıkla görüşmesi, ifade alma veya sorgu sürecinde birlikte olması, hukuksal yardımda bulunması engellenemeyeceği gibi her hangi bir şekilde kısıtlanması da mümkün değildir.

CMK'nın 147/1-c ve 150. maddesi müdafî görevlendirilmesinin usul ve esaslarını açıklamaktadır. Buna göre, öncelikle şüpheliden ya da sanıktan kendisi için müdafî seçmesi istenmelidir. Şüphelinin ya da sanığın, müdafî seçebilme imkanı olmadığını beyan etmesi durumunda, isteği varsa kendisini savunabilmesi için bir müdafî görevlendirilmelidir. Ancak, CMK'nın 150/2 maddesine göre, şüpheli ya da sanığın onsekiz yaşını doldurmamış çocuk olması veya kendisini savunma imkanı olamayacak derecede engelli ya da sağır ve dilsiz olması durumunda, talebi aranmaksızın kendisine bir müdafî görevlendirilmelidir. CMK'nın 150/3 maddesine göre ise, alt sınırı beş yılın üstünde hapis cezasını içeren suçlar için de talebi aranmaksızın kendisine bir müdafî görevlendirilmesi zorunludur. CMK'nın 156. maddesine göre, müdafiler Cumhuriyet savcılığı veya mahkemelerin isteği üzerine

³⁸⁶ İstanbul BAM 7. C. Dai'nin 15/02/2021 Tarihli ve 2020/1671 E., 2021/615 K. Sayılı İlamında, "...Mağdurun 04/01/2004 doğumlu olup, kovuşturma aşamasında 18 yaşını henüz doldurmamış olduğunun anlaşılmasına rağmen, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 234/2 maddesinde yer alan, "Mağdur, onsekiz yaşını doldurmamış, sağır veya dilsiz ya da meramını ifade edemeyecek derecede malul olur ve bir vekili de bulunmazsa, istemi aranmaksızın bir vekil görevlendirilir." şeklindeki düzenleme karşısında mağdura istemi aranmaksızın vekil tayini gerektiğinin ve beyanına vekili huzuru ile başvurulması hususunun gözetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

Baro tarafından görevlendirilmektedir. Şüphelinin ya da sanığın, veya kanuni temsilcisinin kendisine sonradan müdafî ataması durumunda ise, baronun görevlendirdiği zorunlu müdafîin görevi sonlanır. Bu durum zapta geçirildikten sonra zorunlu müdafîi duruşma salonunda ayrılabilir.

Gerek zorunlu müdafîi gerekse özel müdafîinin soruşturma aşamasında kısıtlılık kararı yoksa dosyanın tamamını inceleme, kısıtlılık kararı varsa kanunda sayılan belgeleri inceleme ve örnek alma ile kovuşturma aşamasında ise duruşmaların açıklığı ve aleniyet ilkesi gereği kısıtlılık kararı kendiliğinden kalkmış olacağından, emanate alınan eşyalar da dahil, dosyanın tamamını inceleme ve Avukatlık Kanununun³⁸⁷ 2/3. maddesine göre atanmış müdafîi ise ve vekalet de sunmuşsa belge alma hakları da bulunmaktadır³⁸⁸.

Gerek TCK'nın 148. maddesinde yer alan gerek basit yağma gerekse TCK'nın 149. maddesinde yer alan nitelikli yağma suçları için öngörülen hapis cezalarının alt sınırları beş yılın üzerinde hapis cezalarını gerektirmesi nedeniyle, soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı tarafından, kovuşturma evresinde ise mahkeme tarafından CMK'nın 150/3 maddesine göre zorunlu müdafîi bulundurması zorunludur³⁸⁹. TCK'nın 150/1 maddesi yollamasıyla tehdit ve/veya kasten yaralama suçlarından cezalandırılması istemiyle açılan davalarda zorunlu müdafîi gerekmediği, ancak eylemin TCK'nın 148-149 maddelerinde düzenlenen basit veya nitelikli yağma suçlarını oluşturduğunun anlaşılması halinde ise zorunlu müdafîi bulundurulması gerektiği değerlendirilmektedir³⁹⁰.

³⁸⁷ 19.03.1969 tarih ve 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu, **Resmi Gazete**, 7 Nisan 1969, S. 13168.

³⁸⁸ Vahit Bıçak, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 4. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2018, s. 198.

³⁸⁹ İzmir BAM. 21. C. Dai'nin 03/05/2021 Tarihli ve 2020/2207 E., 2021/1324 K. Sayılı İlamında, "...*Bu açıklamalar ışığında somut olaya bakıldığında; sanık ... aleyhinde tanzim edilen 24/05/2019 tarih ve 2019/... esas sayılı iddianamede 5237 sayılı TCK'nın 148/1 ve 35 maddelerin tatbikinin talep edildiğinin anlaşılması karşısında, TCK'nın 148/1 maddesinde öngörülen yağma suçunun gerektirdiği cezanın alt sınırı dikkate alınarak, 5271 sayılı CMK'nın 150/3 ve 196/2. maddeleri uyarınca sanık için daha önce görevlendirilen zorunlu müdafîinin yargılama sırasında hazır bulunması gerektiği gözetilmeden...*" şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

³⁹⁰ Yrg. 6. C. Dai'nin 08.04.2021 Tarihli ve 2020/703 E., 2021/7224 K. Sayılı İlamında, "...*Sanıklara isnat edilen suçun gerektirdiği cezanın alt sınırı bakımından, sanıkların müdafîileri hazır bulundurulmadan sorgusunun yapılamayacağı ve hükmün esasını oluşturan kısa kararın açıklandığı son oturumda zorunlu olarak müdafîilerinin bulundurulması gerektiği gözetilmeden,*

Sanıklar İ. ve B.'a kovuşturma aşamasında, sanık A.'ya ise müdafîilerinin görevlerinden çekildiği tarihten sonra müdafîi görevlendirilmeksizin, sanık M. müdafîinin ise hükmün açıklandığı son oturumda hazır bulundurulmadan hüküm kurulmak suretiyle 5271 sayılı CMK'nın 150/3, 188/1 ve 289/1-e maddelerine aykırı davranılması ve savunma haklarının kısıtlanması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

4.3. Suçun Yaptırımı

Yaptırımlar 5237 Sayılı TCK'nın Üçüncü Kısım, Birinci Bölümünde yer almaktadır. TCK'nın 45. maddesinde, suç oluşturan eylemler için düzenlenen cezai yaptırımların, hapis ve/veya adli para cezaları olduğu belirtilmektedir.

Hapis cezaları TCK'nın 46. maddesinde, “*Ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve süreli hapis cezası*” olarak üç türe, süreli hapis cezası da “*kısa ve uzun süreli*” olarak iki türe ayrılmaktadır. Adli para cezaları ile ilgili hükümler TCK'nın 52. ve güvenlik tedbirleri ile ilgili hükümler de 53 ila 60. maddeleri arasında bulunmaktadır.

Buradan hareketle yağma suçunun yaptırımlarına bakıldığında; TCK'nın 148. maddesinde düzenlenen basit yağma suçunun yaptırımı, altı yıldan on yıla kadar hapis cezasını, TCK'nın 149. maddesinde düzenlenen nitelikli yağma suçunun yaptırımı da on yıldan on beş yıla kadar hapis cezasını içermektedir.

Yağma suçunun işlenmesi sırasında TCK'nın 149. maddesinde düzenlenen birden fazla nitelikli fıkra ve bendin ihlali durumunda, TCK'nın 61. maddesi gözetilerek temel cezada artırım yapılması gerekmektedir³⁹¹. Uygulamada sıklıkla rastlanıldığı üzere, nitelikli hallerden birinin ihlali halinde, her nitelikli hal için, temel cezaya bir yıl hapis cezası daha eklendiği Yargıtay'ın da bu uygulamayı desteklediği görülmektedir³⁹². Örneğin, sanıkların mağdura karşı nitelikli yağma eylemini 5237 Sayılı TCK'nın 149/1-a-c-h maddelerine aykırılık oluşturacak şekilde geceleyin, birden fazla kişiyle birlikte ve silahla gerçekleştirmesi durumunda, aynı Kanununun 61. maddesi dikkate alınarak, birden fazla nitelikli halin gerçekleşmesi nedeniyle temel cezanın alt sınırdan uzaklaşarak on iki yıl hapis cezası olarak belirlenmesi mümkündür. Burada, suçu nitelikli hale getiren hallerden biri, örneğin gece vaktinde işlenmesi zaten suçu nitelikli hale getiren bir neden olduğundan,

³⁹¹ Yrg. 6. C. Dai'nin 08.04.2021 Tarihli ve 2020/703 E., 2021/7224 K. Sayılı İlamında, “...Yağma suçunun silahla geceleyin işlendiğinin anlaşılması karşısında; birden fazla nitelikli hal bulunduğundan aynı Yasanın 61. maddesi uyarınca temel ceza belirlenirken, alt sınırdan uzaklaşılması gerektiğinin gözetilmemesi, karşı temyiz bulunmadığından ve suça sürüklenen çocuğun kazanılmış hakkı gereği sonuca etkili görülmediğinden bozma nedeni yapılmamıştır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

³⁹² Yrg. 6. C. Dai'nin 03.07.2019 Tarihli ve 2019/536 E., 2019/4062 K. Sayılı İlamında, “...Sanıklar Y. ve M. 'in, mağdur F. 'na karşı; sanıklar Y. (19.. doğumlu), T., R. 'nın, mağdur Y. 'a karşı yağma eylemlerinin, birden fazla kişiyle birlikte, var olan veya varsayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak, suç örgütüne yarar sağlamak maksadıyla ve işyerinde işlendiklerinin anlaşılması karşısında; TCK'nin 149/1. maddesinin (c), (f), (g) bentlerinin yanı sıra (d) bendinin de uygulanarak aynı Yasanın 61. maddesi uyarınca temel cezalarda alt sınırdan uzaklaşılması gerektiğinin düşünülmemesi...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021.

ayrıca bir yıl ilave edilmeyecek, geriye kalan birden fazla kişiyle birlikte gerçekleştirmesi için ek olarak bir yıl ve silahla gerçekleştirmesi nedeniyle de bir yıl hapis cezası eklenmek suretiyle neticeten on iki yıl hapis cezasına ulaşılabacaktır.

Yağma suçunun bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla tehditle gerçekleştirilmesi durumunda, tehdidin basit olması halinde, TCK'nın 106/1-son cümlesi bir aydan altı aya kadar hapis veya adli para cezası, tehdidin basit olmaması ancak nitelikli de olmaması halinde, TCK'nın 106/1 maddesi uyarınca tehdit suçundan altı aydan bir yıla kadar hapis cezası uygulanacaktır. Ancak her iki durumda da, soruşturma evresinde iddianame düzenlenip kamu davası açılmadan önce, uzlaşma ön şartlardan biri olduğundan CMK'nın 253/1-b-3 maddesi uyarınca uzlaştırmaya gidilmesi, soruşturma evresinde atlanmış veya sonradan suçun niteliğinin değiştiği anlaşılırsa kovuşturma evresinde öncelikle uzlaşmaya gidilmesi gerekmektedir. Son olarak da, TCK'nın 106/2 maddesi uyarınca, maddede sayılan ve uzlaşmaya tabi olmayan nitelikli tehdit suçunda ise iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası uygulanacaktır.

Yağma suçunun, bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenirken, kasten yaralama suçunun işlenmesi halinde ise yaralama eyleminin, TCK'nın 86/1-2-3 maddelerinde düzenlenen BTM ile giderilebilen ya da BTM ile giderilemeyen halleriyle işlenmesi durumunda, bu şekildeki yaralamalar basit ve nitelikli yağmanın cebir unsuru içerisinde eriyeceğinden, faile sadece yağma suçundan ceza verilecek yaralama suçundan ceza verilemeyecektir. Ancak, bu durumda yaralamanın TCK'nın 87 maddesinde düzenlenen nitelikli hallerinden birine girecek şekilde işlenmesi durumunda da TCK'nın 149/2 maddesi yollamasıyla, faile yağma suçunun dışında ayrıca nitelikli kasten yaralama suçundan da ceza verilecektir³⁹³. Bu durumda, TCK'nın 87/1 maddesine giren hallerde, TCK'nın 86/1 maddeye göre belirlenen ceza bir kat artırılırken alt sınırı üç yıldan az olamayacak, TCK'nın 86/3 maddeye göre belirlenen ceza bir kat artırılırken alt sınırı beş

³⁹³ Yrg. 6. C. Dai'nin 31.03.2021 Tarihli ve 2020/325 E., 2021/6427 K. Sayılı İlamında, "...Yağma suçunun nitelikli halleri, 5237 sayılı TCK'nın 149. maddesinde düzenlenmiştir. Maddenin yasanın birinci fıkrası nitelikli yağma hallerini saymış, ikinci fıkra ise yağma suçu ile birlikte cebir ve şiddetin daha ağır görünüm biçimi olan ağırlaştırılmış kasten yaralamanın, yağma suçundan ayrı cezalandırılmasını öngörmüştür. Yağma suçu ile birlikte ağırlaştırılmış kasten yaralama suçunun işlenmesi halinde, fail hakkında gerçek içtima kuralları uygulanarak her iki suçtan da ayrı ayrı ceza verileceği düzenlenmiştir. Neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış yaralama eylemleri, 5237 sayılı TCK'nın 87. maddesinde belirtilmiştir. Basit kasten yaralamayı, yağma suçunun cebir ve şiddet unsuru içerisinde değerlendirmiştir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

yıldan az olamayacaktır. TCK'nın 87/2 maddesine giren hallerde, TCK'nın 86/1 maddeye göre belirlenen ceza iki kat artırılırken alt sınırı beş yıldan az olamayacak, TCK'nın 86/3 maddesine giren yaralamalarda ceza iki kat artırılırken alt sınırı sekiz yıldan az olamayacaktır. TCK'nın 87/3 maddesine giren ve mağdurda kemik kırığı oluşan hallerde 86. maddeye göre belirlenen ceza, kırık veya çıkığın hayat fonksiyonlarındaki etkisine göre, yarısına kadar artırılabilecektir. Burada da uygulamada yerleşik hale geldiği üzere, hafif birinci dereceden ağır altıncı dereceye kadar hayat fonksiyonlarına etkisi değerlendirilirken, 1/6 ila 1/2 arasında oranlarda artırım yapılmaktadır. Örneğin hafif birinci derecede hayat fonksiyonlarını etkileyen kırık ve/veya çıkıkta 1/6 veya 1/7 arasında artırım yapılabilmektedir. Bir altı veya üstü oranda uygulama yapılması TCK'nın 61 maddesindeki gerekçelerin doğru kullanılması şartıyla mümkündür. TCK'nın 87/4 maddesi uyarınca, kasten yaralama sonucunda ölüm meydana gelmişse, TCK'nın 86/1 maddesine giren hallerde sekiz yıldan oniki yıla kadar, üçüncü fıkrasına giren hallerde ise oniki yıldan onsekiz yıla kadar hapis cezası uygulanacaktır.

TCK'nın 169 maddesi uyarınca “*hırsızlık, güveni kötüye kullanma ve dolandırıcılık*” suçlarının tüzel kişiye yarar sağlanması için işlenmesi durumunda, tüzel kişilere özgü güvenlik tedbiri uygulanması öngörülürken; yağma suçu için öngörülmemiştir. Yağma suçunun faili hakkında; hapis cezası verilmesi durumunda, hapis cezalarının doğal sonucu olarak, yasal kısıtlılık hallerinin uygulanması gerektiğinden, TCK'nın 53/1 maddesi uyarınca Kanunda sayılan belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma kararı verilecektir. Bu durumda da Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ve 7242 Sayılı Kanunun³⁹⁴ 10. maddesiyle yapılan değişikliğin göz önünde tutulması gerekmektedir.

Sanık hakkında yapılan yargılama sonunda, hüküm kurulurken, sırasıyla, olayın basit yağma olması durumunda, TCK'nın 148, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerle işlenmesi durumunda TCK'nın 149, değer azlığı söz konusuysa TCK'nın 150/2, teşebbüs varsa TCK'nın 35, iştirak söz konusuysa TCK'nın 39, yaş küçüklüğü varsa TCK'nın 31/2-3, cezayı indiren etkin pişmanlık iade ve/veya tazmini varsa TCK'nın 168 ve son olarak da uygun görülürse TCK'nın 62 maddesi uygulanacaktır.

Yine yağma suçunda, failer hakkında, TCK'nın 150/1. maddesi aracılığıyla hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit ve/veya kasten yaralama suçundan hüküm

³⁹⁴ 14.04.2020 tarih ve 7242 Sayılı Kanun, **Resmî Gazete**, 15 Nisan 2020, S. 31100.

kurulduğunda, yağma suçunun daha az cezayı gerektiren hali olarak öngörülen bu suçla ilgili 5237 Sayılı TCK'nın 29. maddesinde düzenlenen haksız tahrik hükümleri uygulanamayacaktır³⁹⁵. Yine aynı şekilde, failin, alacağını ödemesi için katılana hitaben farklı günlerde birden fazla sözlü ya da mesajla tehdit etmesi durumunda da, TCK'nun 150/1 maddesi uyarınca daha az cezayı gerektiren tehdit suçundan hüküm kurulurken TCK'nın 43 maddesindeki zincirleme suç hükümleri de uygulanamayacaktır³⁹⁶.

Hürriyeti bağlayıcı cezalar ile adli para cezaları dışında seçenek yaptırımlar yönünden konu incelendiğinde, TCK'nın 49/2. maddesinde tanımlanan bir yıl dahil, bir yıla kadar kısa süreli hapis cezalarına karar verilen sanıklar hakkında, TCK'nın 50. maddesinde düzenlenen seçenek yaptırımlar uygulanabilmektedir. Bu açıdan bakıldığında, sanıklar için, TCK'nın 148. maddesinde düzenlenen basit yağma ve sanık ve SSÇ'ler için TCK'nın 149. maddesinde düzenlenen nitelikli yağma suçu için öngörülen hapis cezalarının miktarı dikkate alındığında, teşebbüs halinde üst sınırdan indirim yapılırsa da, seçenek yaptırımlara çevrilmesi mümkün değildir³⁹⁷. Ancak, SSÇ'ler için TCK'nın 148. maddesinde düzenlenen basit yağma suçuna teşebbüste bir yılın altına düşme imkanı vardır. TCK'nın 150/1 maddesi yollamasıyla kasten yaralama ve tehdit suçlarından uygulanacak ceza bir yıl veya altında hapis cezalarına düşerse, TCK'nın 50. maddesinde yazılı diğer şartların da oluşması halinde, seçenek yaptırımlara çevrilmesi mümkündür. TCK'nın 50.

³⁹⁵ Yrg. 6. C. Dai'nin 16.03.2021 Tarihli ve 2020/1170 E. ve 2021/4974 K. Sayılı İlamında, "...Sanıklar hakkında, TCK'nın 150/1. maddesi delaletiyle hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit suçundan hüküm kurulduğunun anlaşılması karşısında; yağma suçunun az cezayı gerektiren hali olarak öngörülen bu suçla ilgili 5237 sayılı TCK 29. maddesinde düzenlenen haksız tahrik hükümlerinin uygulanamayacağından tebliğnamede bu konuda bozma isteyen düşünceye katılmamıştır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.05.2021.

³⁹⁶ İzmir BAM. 21. C. Dai'nin 09/10/2020 Tarihli ve 2020/1092 E., 2020/220 K. Sayılı İlamında, "...Bu açıklamalar ışığında somut olaya bakıldığında; sanığın, alacağını ödemesi için katılana hitaben farklı günlerde birden fazla mesaj göndererek tehdit ettiği anlaşılan ve kabul edilen olayda suçun işleniş biçimi, olayın özelliği ve sanığın özgülünen kastı da gözetilmek suretiyle, sanığın eyleminin bir bütün halinde "hukuki bir alacağı tahsil amacıyla yağma" suçunu oluşturduğu ve TCK'nun 150/1 maddesi uyarınca daha az cezayı gerektiren tehdit suçundan hüküm kurulurken TCK'nın 43 maddesinin uygulanamayacağı düşünülmemesi ..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.05.2021.

³⁹⁷ Yrg. 6. C. Dai'nin 01/04/2021 Tarihli ve 2021/277 E. ve 2021/6494 K. Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriğine göre; fikir ve işbirliği içerisinde hareketle geceleyin, silahla ve birden fazla kişi ile birlikte her bir mağdura yönelik ayrı ayrı yağma eylemini gerçekleştiren sanıklar hakkında, mağdur sayısınca nitelikli yağma suçundan kurulan mahkumiyet hükümlerinde her hangi bir isabetsizlik bulunmadığı gibi, sanıklar hakkında zararın giderilmesi nedeni ile etkin pişmanlık hükümleri nedeni ile indirim uygulandığı, sanıkların özgüledikleri kast dikkate alındığında değer azlığı koşullarının oluşmadığı, yine verilen ceza miktarlarına göre de sanıklar hakkında 5237 sayılı TCK'nın 50, 51 ve 5271 sayılı CMK'nın 231. maddelerinin uygulanma koşullarının oluşmadığı, bu itibarla sanıklar hakkında yakınlar M. ile Ü.'ye yönelik yağma suçundan kurulan hükümlerde herhangi bir isabetsizlik bulunmadığı anlaşılmıştır ..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.05.2021.

maddesinde düzenlenen seçenek yaptırımların uygulanmasının takdiri Kanunda yazılı şartlar gözetilerek hakkaniyet gözetilmek şartıyla hakime bırakılmıştır. Ancak, daha önce hapis cezasına mahkum edilmemek koşuluyla onsekiz yaşından küçükler ve altmışbeş yaşından büyüklerin almış oldukları bir yıl ve altında hapis cezalarının TCK'nın 50/3 maddesi uyarınca seçenek yaptırımlara çevrilmesi zorunludur³⁹⁸.

4.4. Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması

Hükümün açıklanmasının geri bırakılması kurumu (HAGB) CMK'nın 231. maddesinde yer almaktadır. Sanığa veya SSC'ye ayırım yapılmaksızın yargılama sonucunda, iki yıl dahil olmak üzere altında bir süre için hapis ve/veya adli para cezası verilmesi halinde uygulanabilen bir kurumdur.

HAGB kurumu ilk kez ÇKK'nın 23. maddesi ile SSC'ler için getirilmiş olup, 06.12.2006 tarihinden itibaren onsekiz yaşından büyükler içinde uygulanmaya başlanmıştır³⁹⁹.

Suçun uzlaşmaya tabi olması halinde önce uzlaşma yoluna gidilmesi zorunludur⁴⁰⁰. Ayrıca kovuşturma evresinde CMK'nın 254. maddesine göre, uzlaşma sonucunda edimin

³⁹⁸ Yrg. 6. C. Dai'nin 18/02/2021 Tarihli ve 2020/11768 E. ve 2021/2821 K. Sayılı İlamında, "...Kanun yararına bozma istemine dayanan Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın ihbar yazısı incelenen dosya içeriğine göre daha önce hapis cezasına mahkum edilmemiş olan suça sürüklenen çocuk hakkında hükmolunan kısa süreli hapis cezasının, anılan maddenin 1. fıkrası bentlerindeki seçenek yaptırımlardan birine çevrilmesi gerektiğinin gözetilmemesi nedeniyle kanun yararına bozma istemi yerinde görülmüş olduğundan KABULÜ ile yağma suçundan suça sürüklenen çocuk U. hakkında ... 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 16/09/2019 tarihli ve 2019/220 esas, 2019/253 karar sayılı hükmün 5271 sayılı CMK'nın 309. maddesi gereğince BOZULMASINA, bozma uygulamaya yönelik olduğundan aynı maddenin 4. fıkrasının (d) bendi gereğince, suça sürüklenen çocuğun 5237 sayılı TCK'nın 148/1, 150/2, 168/3, 31/2, 62. maddeleri uyarınca 7 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılması ile ilgili hüküm fıkrasından sonra gelmek üzere, tayin olunan hapis cezasının TCK'nın 50/3. maddesi delaletiyle 50/1. maddesindeki seçenek yaptırımlardan adli para cezasına çevrilmesi uygun görüldüğünden "Hükmolunan 7 ay 15 gün hapis cezasının 5237 sayılı TCK'nın 50/1-a ve 52/2 maddesi gereğince bir gün karşılığı takdir edilen 20 TL'den paraya çevrilmesi suretiyle 4.500 TL. adli para cezası ile cezalandırılmasına" cümlesinin eklenmesi ve suça sürüklenen çocuk hakkında TCK'nın 50. maddesinin uygulanmayacağına ilişkin kısmın çıkarılmasına, karardaki diğer hususların aynen yerinde bırakılmasına, dosyanın mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına İADESİNE..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 13.05.2021.

³⁹⁹ Caner Gürühan, "Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılmasına İlişkin Güncel Sorunların Yargıtay Kararları Işığında Değerlendirilmesi", **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 2014, S.111, s.133, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2014-111-1364 e.t. 22.05.2021>.

⁴⁰⁰ Yrg. 6. C. Dai'nin 18/02/2021 Tarihli ve 2020/11768 E. ve 2021/2821 K. Sayılı İlamında, "...Mevcut dosya ve delilleri inceleyen ... 2. Ağır Ceza Mahkemesi 24/10/2018 gün 2018/131 esas, 2018/329 karar sayılı kararı ile; "Sanık Ş.A.'in kendisinden talep ettiği paranın ödenmesi için" ya bu işi çözeceksin ya da burayı terk edeceksin dediğinin sabit olduğu, bu sözün yağma suçunun unsuru niteliğinde olan malvarlığı, vücut veya cinsel dokunulmazlığına karşı tehdit niteliğinde değil sair kötülük anlamında olduğu ve sair tehdit

yerine getirilmesinin sonraya bırakılması veya takside bağlanması durumlarında, 231. maddedeki şartlar aranmaksızın HAGB kararı verilmektedir.

HAGB verilmesi halinde, hüküm sanık açısından sonuç doğurmayacaktır. HAGB kararı verilmesi için; sanığın kasten işlenen bir suç nedeniyle daha önce hakkında mahkumiyet kararı bulunmaması gerekmektedir. Ayrıca, tekrar suç işlemeyeceği konusunda inanç oluşmalı, mağdurun ya da kamunun zararı da giderilmelidir. HAGB kararı verildiğinde hapis cezası aynı kararlarla birlikte ertelenemeyeceği gibi seçenek yaptırımlara da çevrilemeyecektir.

HAGB kararı verilirse sanıklar beş, SSÇ'ler üç yıl denetim süresine tabi tutulmaktadır. Denetim süresinde kasten suç işlerse yeniden HAGB verilemeyecektir. Aksi durumda, suç işlenmesi alışkanlık haline gelebileceğinden, bir hakkın kötüye kullanılması söz konusu olacaktır. Beş yıllık denetim süresi içerisinde bir yılı geçmemek şartıyla denetimli serbestlik tedbirleri uygulanabilecektir. Denetim süresinde dava zaman aşımı

kapsamında kaldığı, kovuşturma evresinde katılanın uzlaşmaya yanaşmamış olması nazara alınarak sanık Ş. hakkında TCK'nin 106/1-2. cümleden alt haddeden ceza tayini ile mahkumiyet, suçu sabit olmayan diğer sanıklar için yeterli delil bulunmadığından CMK'nin 223/2-e maddesi uyarınca beraat kararı verilmiştir” denilip hüküm fıkrasında; “Sanığın nitelikli yağma suçundan cezalandırılması talep edilmiş ise de; sanığın yağmaya konu edilen sözleri sair kötülük edeceğinden bahisle tehdit suçuna vücut verdiği hukuki alacağın tahsili için bu sözleri sarf ettiğini ve yine bu sözlerin yağma suçuna elverişsiz olması nazara alınarak TCK'nin 106/1-2. cümle uyarınca 1 ay TCK'nin 62. maddesinden 25 gün hapis cezası, 53. madde ile hak yoksunluğuna hükmedip, CMK'nin 231/5. maddesi ile Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması, CMK'nin 231/8. maddesi uyarınca 5 yıl denetim süresine tabi tutulmasına” dair verdiği karara karşı, sanık Ş.A. savunmanı tarafından 30/10/2018 günlü dilekçe ile sanık yönünden dosyanın uzlaşmaya gönderilmediği, suç sabit olmadığından beraat kararı verilmesi gerektiği şeklinde açıklamalara yer vererek itirazda bulunulduğu, itiraza konu kararı veren ... 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 28/11/2018 günlü red kararı sonrası,

İtirazı inceleyen ... 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 2018/1360 D. İş sayılı kararı ile “... somut olayda CMK'nin 231/5-6. maddesinde yazılı suça ve sanık Ş.'e ilişkin objektif uygulama koşullarının bulunduğu, suçun sübutu ve hukuki değerlendirmede usul ve yasaya aykırı herhangi bir husus bulunmadığı anlaşıldığından sanık Ş... müdafii tarafından yapılan itirazının reddine” karar verdiği,

İtirazı inceleyen ... 1. Ağır Ceza Mahkemesi açılan kamu davasının yürütülen yargılaması sırasında ileri sürülen iddia savunma ve tüm delillere göre; itiraza konu kararı veren mahkemenin sanığın suç teşkil eden eyleminin ve/veya eksik bir incelemenin bulunup bulunmadığı ve/veya hukuki nitelendirmede herhangi bir yanılğı veya duraksamalı bir halin olup olmadığını itiraz içeriği ile bağdaşık ele alıp hem hukuki hem de maddi meseleyi kapsayacak şekilde yukarıda açıklanan yasal düzenlemelerin öngördüğü normlar dairesinde inceleyip, suçun hukuki nitelendirmesinin yerinde olduğunu belirlemesi halinde uygulanan norm kurala göre sanık Ş...hakkında bu kere CMK'nin 253- 255. maddelerinde düzenlenen uzlaşma kurumunun fail yönünden işletilip işletilmeyeceğini değerlendirip, bu yönde kanuna aykırılık hali saptanması durumunda, bunun da ortadan kaldırılması gerektiği düşünülmeden, ... 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 10/12/2018 gün ve 2018/1360 D. İş sayılı red kararı bu yönü ile kanuna aykırı bulunduğundan, Kanun Yararına Bozma istemine dayanak Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının ihbar yazısı ile incelenen dosya içeriği ve açıklanan gerekçeye göre, bu bağlamda yerinde görüldüğünden, ... 1. Ağır Ceza Mahkemesinin 10/12/2018 gün ve 2018/1360 D. İş sayılı kararının 5271 sayılı CMK'nin 309/4-b maddesi uyarınca BOZULMASINA...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

duracağı için, denetim süresi içerisinde yeniden suç işlendiği takdirde, ikinci suçun işlendiği tarihe kadar geçecek süre zamanaşımına dahil olmayacaktır.

HAGB kurumu, TCK'nın 50. maddesindeki seçenek tedbirlerden ve 51. maddesinde düzenlenen erteleme kurumundan daha öncelikle uygulanması gereken bir kurumdur. Failin birden fazla suç işlemesi durumunda, iki yılı aşan hapis cezaları için uygulanamazken, yukarıda belirtilen sınırlar içerisinde kalan diğer suçlar için hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmesi mümkündür⁴⁰¹.

Sanığın, mağdura veya kamuya verilen zararı hemen gidermesi mümkün olmaması halinde, denetim süresi içerisinde aylık taksitlerle ödeme şartıyla da HAGB kararı verilebilir.

Denetim süresi içerisinde sanığın veya SSC'nin kasten yeniden suç işlememesi ve belirlendiğinde denetimli serbestliğe uygun davranması durumunda, mahkumiyet hükmü ortadan kaldırılacak ve düşme kararı verilecektir. Ancak, denetim süresi içerisinde kasten yeniden suç işlendiği takdirde ya da denetim yükümlülüklerinin ihlal edilmesi durumunda açıklanmayan mahkumiyet kararı açıklanacaktır. Denetimli serbestlik yükümlülüğü uygulanmadığında hapis cezası değiştirilmeksizin ve eksiltilmeksizin açıklanacaktır. Denetimli serbestlik yükümlülükleri belirlendiğinde, mahkemece, HAGB kararıyla verilen hapis cezasının yarıya kadarının infaz edilmemesine, ertelenmesine veya seçenek tedbirlere dönüştürülmesine karar verilebilecektir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına CMK'nın 267-268 maddeleri gereğince, önce kararı veren mahkemeye, reddi halinde ise aynı maddede gösterilen üst denetim mahkemelerine Cumhuriyet savcısı, sanık, müdafii ile katılan veya vekili itiraz edebilecektir.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, TCK'nın 148. maddesinde düzenlenen basit yağma suçunda teşebbüs halinde üst sınırdan ya da üst sınıra yakın indirim yapılması durumunda, HAGB kararı verilmesi mümkündür. Ancak TCK'nın 149. maddesinde düzenlenen nitelikli yağma suçu için öngörülen hapis cezalarının miktarı dikkate alındığında, teşebbüs halinde üst sınırdan indirim yapılsa dahi, HAGB kurumunun uygulanması mümkün değildir. Altmışbeş yaşından büyük sanıklar ve SSC'ler için de

⁴⁰¹ Mustafa Özen, **Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Muhakemesi Hukuku**, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2018, s. 1031.

mümkün değildir. Ancak, TCK'nın 150/1 maddesi yollamasıyla kasten yaralama ve tehdit suçlarından uygulanacak ceza iki yıl veya altında hapis cezalarına düşerse, CMK'nın 231. maddesinde yazılı diğer şartların da oluşması halinde HAGB kurumunun uygulanması mümkündür. CMK'nın 231. maddesinde düzenlenen erteleme kurumunun uygulanmasının takdiri kanunda yazılı şartlar gözetilerek hakkaniyet gözetilmek şartıyla hakime bırakılmıştır.

4.5. Erteleme

“*Erteleme*”, Arapça “*tecil*” kelimesinin Türkçe karşılığı olarak, “*başka zamana bırakmak*” şeklinde adlandırılabilir⁴⁰².

TCK'nın 51. maddesinde düzenlenen erteleme kurumunda, işlenen suç için iki yıl veya daha az hapis cezasıyla cezalandırılan onsekiz-altmışbeş yaş arası failer ile onsekiz yaşını doldurmamış veya altmışbeş yaşını doldurmuş failer hakkında ise üç yıla kadar hapis cezalarının ertelenmesi suretiyle infazından kurtulma için imkan sunulmaktadır. Adli para cezaları için ise erteleme kurumu uygulanmamaktadır.

Ayrıca, erteleme kararı öncesinde kasıtlı bir suç işlenmesinden kaynaklı olarak üç aydan fazla hapis cezasını mahkum olanlar için de ertelemenin uygulanması mümkün değildir. Ancak üç aydan az hapis cezası ile mahkum olanlar hakkında erteleme kurumu uygulanabilmektedir. Ayrıca erteleme kurumunun uygulanabilmesi için, failin suç işledikten sonra yargılama sırasında pişmanlık duyduğunun ve ileride yeniden suç işlemekten çekineceğinin anlaşılması gerekmektedir. Koşullu erteleme için ise zararın giderilmesi şarttır. Cezası ertelenen hükümlüye, ceza süresinden az olmamak koşuluyla bir ila üç yıl arasında denetim süresi belirlenecektir. Denetim süresi bir yıldan az olamayacak ve üç yılı da geçemeyecektir. Denetim süresinde hükümlü yükümlülüklerle uyar ve kasten yeni bir suç işlemeksizin süreyi geçirirse, cezası infaz edilmiş sayılacaktır.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, TCK'nın 148. maddesinde düzenlenen basit yağma suçunda, teşebbüs halinde üst sınırdan ya da üst sınıra yakın indirim yapılması durumunda cezanın ertelenmesi mümkün olabilmektedir. Ancak TCK'nın 149. maddesinde düzenlenen nitelikli yağma suçu için öngörülen hapis cezalarının miktarı dikkate

⁴⁰² Hüseyin Denizhan, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Erteleme Kurumu Üzerine Bir İnceleme”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 2006, S.65, s.214, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2006-65-248> e.t. 22.05.2021.

alındığında, teşebbüs halinde üst sınırdan indirim yapılırsa da, erteleme kurumunun uygulanması mümkün değildir. Altmışbeş yaşından büyük sanıklar ve SSCÇ'ler için ise üç yıla kadar hapis cezalarının ertelenmesi mümkündür. Ancak, TCK'nın 150/1 maddesi yollamasıyla kasten yaralama ve tehdit suçlarından uygulanacak ceza iki yıl veya altında hapis cezalarına düşerse, TCK'nın 51. maddesinde yazılı diğer şartların da oluşması halinde erteleme kurumunun uygulanması mümkündür. Nitelikli yağma suçu yerine, sehven TCK'nın 150/1 maddesi uyarınca tehdit ve/veya yaralama suçlarından verilen ceza ertelendikten sonra, lehe yapılan istinaf veya temyiz başvurusu üzerine ceza miktarı saklı tutularak kararın bozulmasından sonra, mahkemenin bozma sonrası yaptığı yargılamada kazanılmış hak gözetilerek verdiği yeni hükümde, erteleme kurumunu tekrar uygulamayı unutmaması durumu, ikinci kez kazanılmış haktan yararlanılamayacağından bahisle Yargıtayın bozma nedeni yapmadığı görülmektedir⁴⁰³. TCK'nın 51. maddesinde düzenlenen erteleme kurumunun uygulanmasının takdiri, Kanunda yazılı şartlar göz önüne alınarak hakkaniyet gözetilmek şartıyla hakime bırakılmıştır.

4.6. Müsadere-Zoralım

“Müsadere-zoralım”, suç işlenmesi amacıyla alındığından veya ele geçirildiğinden haberi olmayan iyiniyetli üçüncü kişilere ait olmayan eşyaların, suçun işlenmesinde kullanılması veya suçun işlenmesiyle oluşması durumunda, CMK'nın 127 ve devamı maddeleri uyarınca yasal olarak el konulmasından sonra, TCK'nın 54. maddesi uyarınca mahkeme kararıyla, mülkiyetinin kamuya geçirilmesi olarak tanımlanabilir.

⁴⁰³ Yrg. 6. C. Dai'nin 17.12.2020 Tarihli ve 2019/388 E. ve 2020/5096 K. Sayılı İlamında, “... 4. Ağır Ceza Mahkemesinin 28/05/2012 gün, 2011/71-2012/150 sayılı kararı ile sanık hakkında yaralama suçundan 5 ay hapis cezasına hükmedildiği ve bu cezanın TCK'nin 51. maddesi gereğince ertelendiği, bu karara karşı sanık müdafinin açtığı temyiz davası üzerine Yargıtay 6. Ceza Dairesinin 19.04.2018 gün, 2015/4805-2018/3119 sayılı kararı ile sanığın eyleminin yağma suçunu oluşturduğundan bahisle hükmün bozulduğu, bozma üzerine yapılan yargılamada, Mahkemece sanığın eylemi yağma olarak değerlendirilip 5237 sayılı TCK'nin 149/1-a-h, 62. maddeleri uyarınca 9 yıl 2 ay hapis cezasına hükmedildiği ve 1412 sayılı CMUK'un 326/son maddesi uyarınca sanığın kazanılmış hakkının yalnızca ceza miktarı yönünden gözetilerek 5 ay hapis cezasına indirildiği dosyada; Hüküm sanık veya onun lehine temyiz edilmiş olsa bile, lehe ve aleyhe ayrımı yapılmaksızın her yönden temyiz incelemesi yapılır. Ancak bozmadan sonra kurulacak hükmüyle tayin edilecek ceza miktarı önceki hükümde saptanan ceza miktarını aşamaz. Kazanılmış hak sadece cezanın miktarına ilişkin bir yasa normudur. Bu haliyle, cezanın dönüştürülmesi sonucu verilen “Ertelene kararının” kazanılmış hak kapsamında değerlendirilemeyeceği ve ... 4. Ağır Ceza Mahkemesinin 28/05/2012 günlü yanlış uygulamaya ile ortaya çıkan sonuçtan, sanığın ikinci kez yararlanamayacağından anlaşılması karşısında; Yerel Mahkemenin uygulamasında bir isabetsizlik görülmediğinden tebliğnamede bozma isteyen düşünceye iştirak edilmemiştir...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

Ayrıca, suçun işlenmesinde kullanılmak için hazırlanan eşyanın, kamunun güvenliği, sağlığı ya da genel ahlaka aykırı olması durumunda da müsadere edilebilmektedir. Eşya üstünde iyiniyetli üçüncü kişiler için oluşturulan sınırlı aynı hak varsa, hak saklı tutularak müsaderesine karar verilmesi gerekmektedir. Eşya, ortadan kaldırılabilecek, elden çıkarılabilecek, tüketilebilecek ya da müsaderesi başka şekilde olanaksız türden bir eşyaysa; bu tür eşyaların satılması ve benzeri yöntemlerle değeri kadar paranın müsaderesi de mümkündür.

Ancak, üretilmesi, bulundurulması, kullanılıyor veya taşınıyor olması, satın alınması veya satılması suç oluşturan eşya, her durumda müsadere edilebilecektir. Bir eşyanın yalnızca bir kısmının müsaderesi gerekirse, eğer eşyanın bütünlüğüne zarar vermeden, müsadere edilecek kısmın ayrılması mümkünse, bu kısmın müsaderesine karar verilecek, aksi takdirde karar verilemeyecektir. Bu eşya kadarı üzerine tedbir konulması ya da teminat gösterilmesi istenerek teminatın veya satışı sonunda bu parçanın değerinin müsaderesine karar verilebileceği değerlendirilmektedir. Birçok kişinin birlikte paydaş olduğu eşyanın, sadece suça katılan paydaşın payına düşen kadarı müsadere edilebilecektir. Payın ayrılmasının mümkün olmaması durumunda yukarıda yapılan çözüm önerisinin burada da uygulanabileceği düşünülmektedir.

TCK'nın 55. maddesinde düzenlenen, “*kazanç müsaderesi*” ise, suçların işlenmesi sonucunda ele geçirilen, suçların konusu olan, suçların işlenebilmesi amacıyla sağlanan maddi yararlar ile birlikte, bu yararların değerlendirilmesiyle ya da başka bir şeye dönüştürülmesi sonucunda oluşan her türlü ekonomik kazançların mülkiyetinin mahkeme kararıyla Devlete geçirilmesi olarak tanımlanabilir. Ancak haksız kazançlarla sağlanan yararların müsaderesine karar verilebilmesi için haksız yararın suçun mağduruna iade edilememesi ve değerinin de tam olarak tespit edilmesi gerekmektedir⁴⁰⁴. Müsaderenin

⁴⁰⁴ Yrg. 6. C. Dai'nin 16/07/2014 Tarihli ve 2013/29499 E. ve 2014/15435 K. Sayılı İlamında, “... 5237 sayılı Yasanın 55/1. maddesi gereğince, kazanç müsaderesine hükmedilebilmesi için suç yoluyla elde edilen kazancın belirlenmesi gerekir, tabiatıyla böyle bir belirlemenin mümkün olmadığı hallerde de zor alım kararı verilemez. Kısmi tesbit varsa, ancak o müsadere olabilir. Zor alımın konusunu oluşturan kazanç suçun işlenmesi ile elde edilen veya suçun konusunu oluşturan ya da suçun işlenmesi için sağlanan maddi menfaatler ile bunların değerlendirilmesi yada dönüştürülmesi sonucu ortaya çıkan ekonomik kazançlardır.

Ekonomik çıkar sağlamak amacıyla işlenen suçlarda, suçun işlenmesi suretiyle veya dolayısıyla elde edilen gelirler kazanç müsaderesinin konusunu oluşturmaktadır. Zor alım konusunu oluşturan maddi menfaatin suçun sanığına iade edilmemesi gerekir. Böylelikle mağdurun ve iyi niyetli üçüncü kişilerin hakları korunacak, bunlara ait maddi değerler kazanç müsaderesine tabi tutulmayacaktır. Bir mal varlığı değerinin

konusunu oluşturan eşya ya da maddi nitelikteki yararlar elkonulamıyorsa ya da bu haksız yararların ilgili merciye teslimi mümkün değilse, bu haksız yararların karşılığı olan değerler müsadere edilebilecektir. TCK'nın 55. maddesinin kapsamında bulunan eşyanın müsaderesi için, eşyanın mülkiyetini sonradan kazanan kişinin 4721 Sayılı TMK'da düzenlenen iyiniyetin korunması hükümlerinden yararlanamıyor olması da gerekmektedir.

Bu açıklamalar ışığı altında, iyiniyetli üçüncü kişilere ait olmamak koşuluyla⁴⁰⁵, sanığa ait olan veya kötüniyetli üçüncü kişilerin azmettirmesi ve/veya yardımı ile sağladığı, sanığın mağdura karşı yağma suçunu işlerken kullandığı bıçak⁴⁰⁶, tornavida, kesici diğer aletler, sopa, taş, tabanca, her türlü maske ve benzeri eşyanın TCK'nın 54/1 maddesi uyarınca müsaderesine-zoralımına karar verilmesi gerekmektedir. CMK'nın 257. maddesine göre, sanığa ait haklardan yararlanacak olan, müsadere edilecek ya da iade edilecek eşyanın ya da diğer malvarlığı değerlerinin üzerinde hak sahibi olan kişiler duruşmaya çağrılırlar, ancak gelmeseler de karar verilmesi mümkündür⁴⁰⁷. Bu kişiler, CMK'nın 2/1-i maddesinde hükmün sonuçlarından doğrudan etkilenen malen sorumlular olarak adlandırılmaktadır.

Ancak, sanığın, mağdura karşı uyguladığı cebir ve/veya tehditle yağma suçunu işlediği esnada, mağdurdan almış olduğu eşya ve/veya paraya soruşturma evresinde el konulmuşsa mağdura iade edilmesi gerekmektedir. Aksi halde, sanığın mağdurdan yağma sonucunda aldığı eşya ve/veya paranın mağdura iade edilememesi durumunda, mağdurun mahkum olan ve hükümlü konumuna geçen sanığa karşı hukuk mahkemelerinde her zaman

suç işlemekle elde edildiği belli olmakla birlikte, bunların sahibi veya zilyedin belirlenmediği durumlarda da zoralım kararı verilmelidir. Bu norm gözetilerek yapılacak değerlendirmede;

Oluş ve dosya içeriğine göre, öncül suç olarak gözükten yağma ve hırsızlık suçlarının işlenmesinden sonra sanıkların elde ettikleri, elde etmek için var ettikleri ve bunların değerlendirilmesi veya değiştirilmesi suretiyle ortaya çıkan kazançların suç tarihi de dikkate alınarak duraksamasız olarak saptanması sağlanıp, halen mağdurlara ait olup, ancak sanıkların veya yönlendirdikleri suç örgüt üyelerinin elinde bulundurduğu menkul ve gayrimenkullerin de tespitinin yaptırılması, gereğinde denetime olanak verecek şekilde bilirkişi incelemesi yaptırılması gerektiği gözetilmeden, kazanç olarak değerlendirilen mal varlıklarının 5237 sayılı TCK'nın 55.maddesi gereğince zor alımına karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

⁴⁰⁵ Yrg. 6. C. Dai'nin 17.09.2020 Tarihli ve 2019/632 E. ve 2020/2837 K. Sayılı İlamında, "... Dosya kapsamına göre; suçta kullanılan av tüfeği ve fişeklerin iyi niyetli üçüncü kişi olan M.'na ait olduğunun anlaşılması karşısında, müsadere koşulları oluşmadığı halde iadesi yerine yazılı şekilde müsaderesine karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

⁴⁰⁶ Yrg. 6. C. Dai'nin 23.02.2016 Tarihli ve 2015/7784 E. ve 2016/1137 K. Sayılı İlamında, "... Suçta kullanıldığı anlaşılan, TCK'nın 6. maddesi anlamında silah sayılan, 16.10.2008 tarihli tutanakla muhafaza altına alındığı anlaşılan bıçakla ilgili olarak, adli emanete alınmışsa TCK'nın 54. maddesi müsadere kararı verilmesi gerektiğinin gözetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

⁴⁰⁷ Öztürk, s. 765.

tazminat davası açma hakkı da bulunmaktadır. Ayrıca, mağdura ait eşya ve/veya paranın sahibi olan mağdur zilyetse, gerçek sahibine iadesi zorunlu olduğundan, TCK'nın 55. maddesi uyarınca kazanç müsadereğine konu edilmesi de mümkün değildir⁴⁰⁸.

Çünkü, TCK'nın 55. maddesindeki kazanç müsadereği, sadece suçun işlenmesi ile elde edilen ya da suçun konusunu oluşturan veya suçun işlenmesi için sağlanan maddi yararların mağdura iade edilememesi durumunda uygulanabilmektedir⁴⁰⁹.

4.7. Dava ve Ceza Zamanaşımı

Dava zamanaşımı, TCK'nın 66. maddesinde düzenlenmiştir. Mahkemelerin, açılan davalarda, TCK ve ceza içeren kanunlarda öngörülen cezaların üst sınırı baz alınarak belirlenen azami süreler içerisinde karar verilememesi durumunda, zamanaşımı nedeniyle düşme kararı verilmesi gerekecektir.

⁴⁰⁸ Yrg. 6. C. Dai'nin 12.02.2014 Tarihli ve 2013/23089 E. ve 2014/1981 K. Sayılı İlamında, "... Ekonomik çıkar sağlamak amacıyla işlenen suçlarda, suçun işlenmesi suretiyle veya dolayısıyla elde edilen gelirler kazanç müsadereğinin konusunu oluşturmaktadır. Zorunlu konusunu oluşturan maddi menfaatin, suçun sanığına iade edilmemesi gerekir. Böylelikle mağdura ve iyiniyetli üçüncü kişilerin hakları korunacak, bunlara ait maddi değerler kazanç müsadereğine tabi tutulmayacaktır.

Bir mal varlığı değerinin suç işlemekle elde edildiği belli olmakla birlikte, bunların sahibi veya zilyedin belirlenemediği durumlarda da zorunlu kararı verilmelidir. Bu norm gözetilerek yapılacak değerlendirmede;

Oluş ve dosya içeriğine göre, öncül suç olarak gözükken kumar oynamak için yer ve imkan sağlamak, tefecilik ve yağma suçlarının işlenmesinden sonra elde edilen ekonomik gelirin diğer sanıklar tarafından, sanık S. adına gayrimenkul alımında kullanıldığı, sanık M.'in de tefecilik suçundan elde ettiği geliri gayrimenkul alımında kullandığı anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, sanıklar S. ve M.'in elde ettikleri, elde etmek için var ettikleri ve bunların değerlendirilmesi veya değiştirilmesi suretiyle ortaya çıkan kazançların suç tarihi de dikkate alınarak duraksamatsız olarak saptanması sağlanıp, halen mağdurlara ait olup, ancak sanıkların veya yönlendirdikleri suç örgüt üyelerinin elinde bulundurduğu menkul ve gayrimenkullerin de tespitinin yaptırılması, gereğinde denetime olanak verecek şekilde bilirkişi incelemesi yaptırılması gerektiği gözetilmeden, kazanç olarak değerlendirilen mal varlıklarının (gayrimenkul) 5237 sayılı TCK'nın 55. maddesi gereğince zorunlu karar verilmesi Bozmayı gerektirmiş..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

⁴⁰⁹ Yrg. 6. C. Dai'nin 24.02.2021 Tarihli ve 2019/919 E. ve 2021/3283 K. Sayılı İlamında, "... Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 26/03/2013 günlü, 2012/6-1232 Esas ve 2013/106 sayılı kararı ışığında; yağmalanan malın üçüncü kişiye satılması halinde 5237 sayılı TCK'nın 168. maddesinin uygulanabilmesi için failin, bizzat pişmanlık göstererek, mağdura zararını tazmin etmesi yanında, satın alan iyi niyetli ise satın alanın zararını da gidermesi; kötü niyetli ise, satın alandan elde ettiği para veya sağladığı menfaati kazanç müsadereğine konu edilmek üzere soruşturma makamlarına teslim etmesi lazım geldiği dikkate alındığında; sözkonusu bloknote yazısı içeriğine dair tereddüt giderildikten ve belirtilen bu hususlar araştırıldıktan sonra sonucuna göre sanıklar ve suça sürüklenen çocuk hakkında TCK'nın 168. maddesi gereğince etkin pişmanlık koşullarının değerlendirilmesi gerektiği gözetilmeyerek eksik incelemeyle yerinde ve yeterli olmayan gerekçe ile yazılı şekilde karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

TCK'nın İkinci Kitabının Dördüncü Kısımında yazılı Millete ve Devlete Karşı Suçlar için verilen (247-342) ağırlaştırılmış müebbet, müebbet ya da on yıldan fazla hapis cezasını içeren suçların yurt dışında işlenmesi halinde dava zamanaşımı uygulanmayacaktır.

Soruşturma ve kovuşturma yapılması için izin ya da karar alınması gerekirse veya başka bir kurumda çözülmesi gereken bir konunun sonuçlanmasına bağlı ise zamanaşımı süreleri bu sürelerin sonuna kadar işlemeyecektir. Ayrıca, failin kaçak olması durumunda, kaçak olduğu yönünde karar alınmışsa, kaçaklık kararınının, mahkeme tarafından kaldırıldığı güne kadar da zamanaşımı süresinin işlemesi duracaktır.

TCK'nın 67. maddesi, dava zamanaşımının durması ve kesilmesi gereken durumlar sayılmıştır. Dava zamanaşımı durunca, duran süre zamanaşımı için kanunda belirlenen sürelerden düşülecektir. Ancak, zamanaşımının durduğu ana kadar daha öncesinde geçen süre miktarı hesaba dahil edilmelidir. Dava zamanaşımı kesildiğinde ise, en baştan itibaren yeniden işlemeye başlayacaktır.

TCK'nın 68. maddesinde ise ceza zamanaşımı düzenlenmiştir. Mahkemelerin yargılama sonucunda vererek kesinleşen cezalarından, en ağır cezanın suç türü için kanunda belirlenen cezasının üst sınırına göre, cezanın infazı amacıyla hükümlünün yakalanabilmesi ve cezasının infazına başlanması için öngörülen azami süredir.

TCK'nın 71. maddesi gereğince, mahkumiyet hükmünün infaz edilebilmesi için, infaz savcılığınca hükümlüye kanun gereği tebligat yapılması ve bu amaçla yakalanması ceza zamanaşımını kesecektir. Yine TCK'nın 71/2. maddesi uyarınca, herhangi bir suçtan mahkumiyet hükmü kesinleşen hükümlünün, daha sonra üst sınırı iki yılı aşan hapis cezasına ilişkin başka bir suçtan mahkum olması ve kesinleşmesi durumunda, yine ceza zamanaşımı süresi kesilecektir. İkinci suç taksirle işlenmişse ceza zamanaşımı kesilmez.

Dava zamanaşımının kesilmesi durumunda, en fazla uzayacağı süre belirtilmesine karşın, kanunda belirlenen sürenin yeniden işlemeye başlayacağı dışında, birden fazla kesilmesine ilişkin nedenlerin oluşması durumunda, ceza zamanaşımı süresinin en fazla ne kadar uzayacağına yönelik olarak üst sınır belirlenmemiştir⁴¹⁰.

⁴¹⁰ Zafer, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, s. 553.

TCK'nın 71. maddesi gereği, dava ve ceza zamanaşımı süreleri re'sen göz önünde bulundurulmalıdır. Zamanaşımı sürelerinin uygulanmasından, kanunun emredici hükmü nedeniyle şüpheli, sanık ve hükümlü vazgeçemez.

5237 Sayılı TCK'da, 765 Sayılı TCK'ya nazaran daha uzun süreli zamanaşımı sürelerinin belirlendiği ve bu düzenlemelerin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde (AİHS) ile AY'de yer alan davaların hoşgörülebilir hedef sürede sonuçlandırılmasına yönelik ilkeye aykırılık oluşturabilecek bir durum olduğu ileri sürülmektedir⁴¹¹.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında, TCK'nın 148. maddesinde düzenlenen basit yağma suçunun cezasının üst sınırı on yıl, 149. maddesinde düzenlenen nitelikli yağma suçunun cezasının üst sınırı ise on beş yıl hapis cezasıdır. Buradan hareketle, TCK'nın 66/1-d ve 67/4. maddesi uyarınca, yetişkin sanıklar için normal dava zamanaşımı süresi onbeşyıl, uzamış dava zamanaşımı süresi ise yirmiiki yıl altı aydır⁴¹². Ancak, TCK'nın 66/2. maddesine göre, suçun işlendiği sırada fail, oniki yaşını doldurmuş, fakat henüz onbeş yaşını doldurmamışsa, yukarıda belirlenen sürelerin yarısının, onbeş yaşını doldurmuş, ancak onsekiz yaşını doldurmamışsa yukarıda belirlenen sürelerin üçte ikisinin geçmesi durumunda dava zamanaşımı süresinin dolması nedeniyle kamu davası düşecektir.

Ceza zamanaşımı süresi ise gerek basit gerekse nitelikle yağma suçunda TCK'nın 68/1-d maddesi uyarınca yirmi yıldır. Ancak, TCK'nın 68/2. maddesine göre, suçu işlediği sırada oniki yaşını doldurmuş olup, onbeş yaşını doldurmamış SSC'ler hakkında, bu sürelerin yarısının; onbeş yaşını doldurmuş olmasına karşın onsekiz yaşını doldurmamış olan SSC'ler için ise, üçte ikisinin geçmesi durumunda ceza infaz edilmeyecektir.

⁴¹¹ Vahit Bıçak, **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 4. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2018, s. 411.

⁴¹² Yrg. 6. C. Dai'nin 19/04/2021 Tarihli ve 2020/9735 E. ve 2021/7318 K. Sayılı İlamında, "...Sanığın 09.03.1998 yılında gerçekleştirdiği yağma suçundan eylemine uyan 5237 sayılı TCK'nın 149/1-a-c-d, maddesindeki suçun gerektirdiği cezanın türü ve yukarı sınırına göre, aynı Yasanın 66/1-d ve 67/4. maddelerinde öngörülen 22 yıl, 6 ay kesintili dava zamanaşımının, suç tarihinden inceleme tarihine kadar geçmiş bulunması,

Bozmayı gerektirmiş, sanık İ. müdafinin temyiz itirazı bu itibarla yerinde görülüş olduğundan, hükmün açıklanan nedenle tebliğnameye uygun olarak BOZULMASINA, bozma nedeni yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden, 5320 sayılı Yasanın 8/1. maddesi yollamasıyla 1412 sayılı CMUK'un 322. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak, sanık hakkında açılan kamu davasının zamanaşımı nedeniyle DÜŞMESİNE..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 23.05.2021.

5. YAĞMA SUÇUNUN BENZER SUÇLARLA KARŞILAŞTIRILMASI

5.1. Genel Olarak Yağma Suçunun Benzer Suçlarla İlişkisi

Tarihi süreç içerisinde toplumların sürekli gelişmesi ve değişmesi nedenleriyle, rek değişim yaşaması nedeniyle, önceden suç oluşturan fiiller suç olmaktan çıkarken, bazen de yeni fiiller nedeniyle toplum düzenin bozulması karşısında, yeni ceza normlarının düzenlenmesine ihtiyaç duyulmuştur. Yeni eylemler için mevcut ceza içeren normları yetersiz kalmakla, yeni suç türlerini karşılayacak kanuni düzenlemeler yapılmaktadır. Yağma suçu da bu şekilde, tarihi süreç içerisinde başta şikayete tabi iken, klasik dönemin sonlarına doğru kamusal nitelik kazanmıştır.

Yağma suçu açıklandığı üzere, cebir ve/veya tehditle işlenen hırsızlık suçudur. Yağma suçunun, hırsızlık, dolandırıcılık, şantaj ve irtikap suçlarıyla benzer ve farklı yönleri vardır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, CMK'nın 225/2 maddesinde mahkemelerin fiili nitelendirirken iddia ve savunmaya bağlı kalmaksızın suçun türünü tespit ettiği sırada netlike oluşması açısından, benzer suçların unsurlarının benzeştiği ve ayrıştığı yönlerinin karşılaştırılması gerekmektedir. Buradan hareketle, yağma suçuna benzer suçların temel unsurlarının, suç oluşturan fiillerin nitelendirilmesinde, uygulamada karışıklık oluşmaması ve uygulama birliğinin gerçekleşmesi açısından fayda görülmekle aşağıdaki karşılaştırma yapılmıştır.

5.2. Yağma-Hırsızlık Suçu

Hırsızlık suçu da yağma suçu gibi, malvarlığına karşı suçlar içerisinde, TCK'nın 141 ve 142 maddeleri arasında düzenlenmiştir. TCK'nın 141. maddesinde basit hırsızlık suçu düzenlenmiş, bu düzenlemede ayrıca, zilyedi olan kişinin rızası olmaksızın, başka birisine ait taşınabilen bir malın, kendisi ya da başka birisine yarar sağlanması amacıyla, bulunmuş olduğu yerden alınmasının hırsızlık suçunu oluşturacağı şeklinde, tanımı da yapılmıştır. Suçların belirlenmesi ile ilgili konularda yapılan bilimsel araştırmalarla, ülkenin ya da incelenen toplumun ekonomik, sosyal, demografik, adalet ve güvenlik

faktörlerinin suç üzerinde etkileri olduğu anlaşılmıştır⁴¹³. Bu nedenle, hırsızlık suçunun da, tanımını ve türleri bakımından bu faktörlerin göz önüne alınarak geniş bir yelpaze içerisinde düzenlendiği anlaşılmaktadır.

TCK'nın 142/1. maddesinde kamu kurumlarında, ibadethanelerde veya kamu yararı ya da hizmeti için özgülünen eşya hakkında, insanların ortak kullanımına özgülünen ulaşım araçları içerisinde veya duraklarında, bir afetin ya da felakenin önlenmesi ya da hafifletilmesine yönelik eşya hakkında ve adetleri ya da tahsisleri, ayrıca kullanımları gereği açıkta bırakılan eşya hakkında hırsızlık suçu nitelikli hırsızlık suçunun daha az ceza öngörülen türleridir. TCK'nın 142/2. maddesinde mağdurun malını koruyamayacak durumda olması veya ölmesinden faydalanarak, elde ya da üstte taşınan eşyayı çekerek veya özel beceriyle alarak, doğal afet esnasında oluşan korkudan faydalanarak, haksız yere elde bulundurulmuş anahtarlarla, bilişim sistemleri kullanılarak, tanınmamak için tedbir alınarak, yetkisiz resmi sıfat takınılarak, hayvanlar hakkında, kilitlenerek veya binalarda korunan eşyalar hakkında işlenmesi durumunda ise daha ağır ceza öngörülmüştür. TCK'nın 142/3. maddesinde sıvı ya da gaz durumundaki enerjiler ya da bunların depolandığı yerlerde işlenmesi ise ağır ceza mahkemesinin görevine giren hırsızlık suçunu oluşturmaktadır.

TCK'nın 142/4 maddesine göre, hırsızlık suçu, konut veya işyerlerinde işlenir veya mala zarar verme suçuyla bir arada işlenirse, soruşturma ve kovuşturma yapılması için şikayet aranmayacaktır. TCK'nın 142/5 maddesine göre, hırsızlık suçu nedeniyle haberleşme, enerji, hava ya da demir yolu ulaşımlarının geçici olarak dahi aksamaması halinde verilecek cezalarda yarısından iki katına kadar artırım yapılacaktır. TCK'nın 143 maddesine göre, hırsızlığın geceye denk gelen zaman diliminde işlenmesi durumunda da verilecek ceza yarı oranında artırılacaktır. TCK'nın 142/2 maddesinde düzenlenen nitelikli hırsızlık suçunun gece vakti işlenmesi durumunda Yargıtay kararlarına göre suçun alt sınırı yedi yıl altı aya çıkmakla, özel müdafisi yoksa, savunma hakkının kısıtlanmaması için, CMK'nın 150/3 maddesine göre zorunlu müdafii bulundurulması şarttır⁴¹⁴.

⁴¹³ Cevdet Polat/Hakan Eren/Ferdi Erbakıcı, "Hırsızlık Suçunu Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi ve Geleceğe Yönelik Yaklaşımlar", **Güvenlik Bilimleri Dergisi**, 2013, C. 2, S.1, s.5, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/208181>, e.t. 26.05.2021

⁴¹⁴ Yrg. 6. C. Dai'nin 21.04.2021 Tarihli ve 2021/5697 E. ve 2021/7793 K. Sayılı İlamında, "...28.06.2014 tarihli 6545 sayılı Yasa ile değişik 5237 sayılı TCK'nın 142/2-h ve 143. maddelerinde ön görülen suçun gerektirdiği cezanın alt sınırı dikkate alınarak, 5271 sayılı CMK'nın 150/3 ve 196/2. maddeleri uyarınca

Bunların dışında, hırsızlık suçunun paydaş mallar veya alacağa dayalı işlenmesi TCK'nın 144. maddesinde, değer azlığı indirimi genel uygulamayla üst sınırı asgari ücretin yüzde onu civarında olmak üzere TCK'nın 145. maddesinde düzenlenmiştir. Kullanma hırsızlığı TCK'nın 146. maddesinde düzenlenirken, zorunluluk durumu TCK'nın 147. maddesinde düzenlenmiştir. TCK'nın 167. maddesinde yağma ve nitelikli yağma hariç, şahsi cezasızlık ve cezada indirim yapılması gereken durumlar, TCK'nın 168. maddesinde ise etkin pişmanlık kurumu düzenlenmiştir.

Hırsızlık suçunun TCK'nın 141. maddesinde düzenlenen tanımındaki tüm unsurlar aslında yağma suçunda da bulunmaktadır. Ancak, yağma suçunda bu özelliklerin yanında, başkasına ait eşya ve/veya paranın, tehdit ve/veya cebirle alınması söz konusudur⁴¹⁵. Bu nedenle gerek yaşam gerekse kişi hürriyetini de ihlal eden boyutu nedeniyle ki, hırsızlık suçuna nazaran daha ağır ceza ile cezalandırılmıştır⁴¹⁶.

Hırsızlık suçunda sadece malvarlığı haklarına ilişkin zilyetlik korunurken, yağma suçunda ise, hem malvarlığı haklarına ilişkin zilyetlik hem de kişi özgürlüğü ve AİHS'nin 2 ve AY'nin 17. maddelerinde düzenlenen yaşam ve kişi dokunulmazlığı hakkı da korunmaktadır. Hırsızlık suçuyla benzer özellikler taşıyan yağma suçunda; failin malı aldığı veya senedin yağması sırasında veya malın alınmasına karşı konulmasını engellemek ve sessiz kalmasını sağlamak amacıyla tehdit ve/veya cebir kullanması yönlerinden hırsızlık suçundan ayrılmaktadır⁴¹⁷. Rızanın tehdit ve cebirle elde edilmesi durumunda, yağma suçu oluşurken; hileli yöntemlerle elde edilmesi durumunda ise, dolandırıcılık suçu oluşmakta, buna karşın hırsızlık suçu oluşmamaktadır.⁴¹⁸

sanığa zorunlu müdafî atanması gerektiği gözetilmeden, sanık müdafinin hazır bulunmadığı duruşmada sanığın savunması alınarak aynı Kanun'un 188/1 ve 289/1-e maddesine aykırı davranılması suretiyle savunma hakkının kısıtlanması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 30.05.2021.

⁴¹⁵ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 04.02.2020 Tarihli ve 2017/6-877 Esas, 2020/57 Karar Sayılı İlamında, "...Yağma, tehdit veya cebir kullanma ile hırsızlık suçlarının bir araya gelmesiyle oluşmuş bileşik bir suç olduğundan, birden çok hukuki değeri korumaktadır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021.

⁴¹⁶ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 26.11.2019 Tarihli ve 2017/6-11747 Esas, 2019/673 Karar Sayılı İlamında, "...Yağma, tehdit veya cebir kullanma ile hırsızlık suçlarının bir araya gelmesiyle oluşmuş bileşik bir suç olduğundan birden çok hukuki değeri korumaktadır.Kendisini oluşturan suçların korudukları hukuki değerler olan kişi hürriyeti, vücut dokunulmazlığı, zilyetlik ve mülkiyet yağma suçunun da koruduğu hukuki değerlerdir..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021.

⁴¹⁷ Hüseyin Eker, **Hırsızlık Suçları**, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2014, s. 665-666.

⁴¹⁸ Zeki Hafizoğulları/Muharrem Özen, "Hırsızlık Suçu", **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2008, C. 12, S.1-2, s.778, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789739>, e.t. 26.05.2021; Burak Keçecioglu, "Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçuna Teşebbüs", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2015, C. 6, S.1, s.353-354, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789739>, e.t. 26.05.2021

Uygulamada hırsızlık suçunun; yağma suçuyla en çok benzeşen ve karıştırılan türü, TCK'nın 142/2-b maddesinde yer alan “çekip almak” yani “kapkaççılık” suretiyle işlenen hırsızlık suçudur. TCK'nın 142/2-b maddesinde “çekip almak” suretiyle hırsızlık suçunda, failin mağdurun üzerinde bulunan eşya ya da paranın mağdura karşı herhangi bir cebir ve/veya tehdit uygulanmaksızın çekerek alınması suç olarak düzenlenmiştir. Mağdurdaki para ve/veya eşyanın çekerek alınmasını gerektiren makul görülebilecek ve suçun işlenmesiyle orantılı güç uygulanması durumunda eylem; TCK'nın 142/2-b maddesinde “çekip almak” suretiyle hırsızlık suçunu oluşturacaktır. Ancak, failin çekip almayı aşan boyuta varacak şekilde, makul görülemeyecek ve suçun işlenmesiyle orantısız güç uygulaması durumunda ise eylem yağma suçuna dönüşebilecektir⁴¹⁹. Bu duruma, failin para ve/veya eşyayı alması esnasında mağdurun direncinin kırılması için gerçekleştirdiği cebrin unsurunu oluşturan hareketlerin ulaştığı boyut⁴²⁰, mağdurun eşya ve/veya parasının alındığını fark edince faile vermemek için direnmesi üzerine, failin direnci kırmak ve malı almak için uyguladığı tehdit içeren sözlerin söylenmesi veya cebrin gerçekleştirilmesi, TCK'nın 148 veya 149. maddelerinde düzenlenen yağma veya nitelikli yağma suçlarını oluşturabilecektir⁴²¹. Faille mağdurun karşılıklı olarak çekişmeleri sırasında ya da fail

⁴¹⁹ Yrg. 6. C. Dai'nin 11/04/2018 Tarihli ve 2015/18479 E. ve 2018/4317 K. Sayılı İlamında, “...Mağdurun aşamalarındaki istikrarlı beyanlarına göre sanığın, kimliği tespit edilemeyen bir başka sürücünün kullandığı araç ile yolda yürüyen mağdurun yanına yaklaştıkları, aracın sağ ön koltuğunda oturan sanığın hareket halindeki aracın kapısından sarkarak mağdurun omzunda çaprazlama şekilde asılı olan kumaş çantasına asıldığı ancak mağdurun çantayı vermemek için mücadele ettiği ve mağdurun yere düştüğü, sanığın ise çantaya asılarak ve askısının kopmasına sebebiyet vererek çantayı alıp yanındaki diğer fail ile birlikte araçla kaçıklarının anlaşıldığı olayda, sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 149/1-c. maddesinde tanımlanan nitelikli yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden hatalı nitelendirme ile sanık hakkında hırsızlık suçundan yazılı şekilde hüküm kurulması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021.

⁴²⁰ Yrg. 6. C. Dai'nin 11.11.2020 Tarihli ve 2018/1665 E. ve 2020/3949 K. Sayılı İlamında, “...Bu sırada sanık M.'nin diğer sanık D.'e hitaben "Sen ne duruyorsun sık kafasına kurşunu" dediği, katılanın sanıklardan kurtulup çay bahçesinin çay ocağı kısmına kaçtığı, sanıkların bu suretle direncini kırdıkları katılanın masada kalan ve içerisinde cep telefonu, araç ruhsatı, kimlik, ehliyet, maaş kartı, gözlük, şarj cihazı, 650,00 TL para ve bıçak olan çantasını alarak kaçtıkları olayda; sanıklar D. ve M.'nin sübüt bulan eyleminin yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, delillerin takdirinde yanılığa düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 20/10/2020 Tarihli ve 2018/3630 E. ve 2020/3521 K. Sayılı İlamında, “...Oluş ve dosya içeriğine göre; sanığın boşandığı eşi olan katılanın evine çocuğunu görmek ve elektrik nedeniyle gelen ceza parasını konuşmak üzere gittiği, konuşma sırasında tartışma çıktığı, sanığın “Senin hayatında başka biri olmayacak, buna izin vermem, evden eşyaları alırım, seni rahat bırakmam, sana verdiklerimi geri ver” diyerek katılanın boynundaki altın kolyeyi çekerek aldığı, mağdurun yaralanmasına ilişkin adli rapor bulgularının olay akışını doğruladığı olayda, sanığın eyleminin bütün halinde yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suçun vafında ve delillerin takdirinde yanılığa düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021.

⁴²¹ Yrg. 6. C. Dai'nin 02/02/2021 Tarihli ve 2019/222 E. ve 2021/1451 K. Sayılı İlamında, “...Oluş ve dosya içeriğine göre, hırsızlık amacıyla olay yerine gelen sanıklardan dosyası yaş büyüklüğü nedeniyle ayrı

tarafından eşya ve/veya paranın alınmasından sonra, mağdura ve/veya olay yerine gelen kolluk güçleri de dahil üçüncü kişilere karşı tehditte bulunulması ve/veya cebir uygulanması durumunda; eylem yine yağma suçuna dönüşecektir⁴²².

Örnekleme gerekirse, mağdurun elindeki cep telefonu ya da kolunda, omuzunda taşıdığı çantasını ansızın çekip alan failin mağdura karşı tehdit ve/veya cebir oluşturan

görülen G.'un yolda karşısından gelen mağdurenin boynundaki kolyeyi çekip almaya çalıştığı, boynundaki kolyenin çekildiğini hisseden mağdurenin kolyeyi tutarak vermemek için direnmesi üzerine sanık G.'nin iki eliyle mağdurenin boynuna sarılarak zor uygulamak suretiyle kolyeyi alıp kaçtığı, olay sırasında ileride bekleyen suça sürüklenen çocuk M.'ün de sanıkla birlikte kaçtığı olayda; hırsızlık amacıyla olay yerine gelen suça sürüklenen çocuk M.'ün bilgisi dışında ani gerçekleşen zor kullanımından sorumlu tutulamayacağı düşünüldüğünde; suça sürüklenen çocuğun eyleminin hırsızlık suçuna iştirak suçunu oluşturduğu gözetilmeden, delillerin takdirinde yanılığa düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021; Yrg. 2. C. Dai'nin 20/09/2018 Tarihli ve 2016/5816 E. ve 2018/9931 K. Sayılı İlamında, "...Olay günü suça sürüklenen çocuğun yanında kimliği tespit edilemeyen arkadaşı olduğu halde kullanmış olduğu motosiklet ile yolda yürümekte olan şikayetçinin çantasını çekerek almaya çalıştığı, şikayetçinin çantayı vermek için direndiği şeklinde gerçekleşen olayda, şikayetçi soruşturma aşamasındaki ifadesinde; kol çantasının çekerek alınmaya çalışıldığını, fakat çantasını bırakmayınca şahısların çantasını alamadığını, kendisini çekmelerinden dolayı sağ kolu üzerine düştüğünü, kendi düşmesi sonucunda onların da motosikletle birlikte düştüklerini ve çantayı alamadan kaçtıklarını ve duruşma aşamasında ise şikayetçi kendisine ait çantasını suça sürüklenen çocuğun çektiğini, kendisinin vermediğini, kendisinin direnmesi ile motosiklet üzerindeki iki kişinin de motosikletle beraber düştüklerini ve kendisinin de yere düştüğünü beyan etmesi karşısında, suça sürüklenen çocuğun eyleminin sübut bulması halinde 5237 sayılı TCK'nın 148 ve devamı maddelerinde düzenlenen yağma suçunu oluşturup oluşturmayacağına ilişkin delilleri takdir ve değerlendirmenin, üst dereceli ağır ceza mahkemesine ait olduğu gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi yerine duruşmaya devamlı yazılı şekilde karar verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021.⁴²² Yrg. 6. C. Dai'nin 17.03.2021 Tarihli ve 2020/3872 E. ve 2021/5077 K. Sayılı İlamında, "...Somut olayda, her ne kadar sanık hakkında görevli polis memurlarına direndiği ve eylemini bıçakla gerçekleştirdiği belirtilerek görevi yapturmamak için direnme suçundan mahkumiyetine karar verilmiş ise de, sanığın diğer sanık C. ile birlikte hırsızlık olayını gerçekleştirdikleri sırada olayı gören polis memurlarınca yakalanmak istediğinde direnmesi şeklindeki eyleminin kül halinde yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu, sanığın eylemin direnme fiilinin yağma suçunun unsuru olup bileşik suç nedeniyle tek fiil sayılması gerektiği, bu tür durumlarda gerçek içtima hükümlerinin uygulanamayacağı, TCK'nın 149/2. maddesi uyarınca ancak yağma suçunun işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış hâllerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümlerin uygulanabileceği anlaşılmaktadır..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 24.02.2021 Tarihli ve 2019/1738 E. ve 2021/3280 K. Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya kapsamına göre; sanığın kimliği tespit edilemeyen iki kişi ile birlikte, katılan Ö.'in evinden hırsızlık yaparak daire kapısını kapattıkları sırada karşı dairede oturan katılan Y.'in apartman boşluğuna çıktığında kaçarken gördüğü sanığı sitenin kapısından çıkamadan yakaladığı, katılanın kendisine saldıran ısıran sanığı etkisiz hale getirdiği, bu sırada olay yerine gelen kolluk tarafından yakalanan sanığın, siteden çıkarılıp götürülürken katılan Ö.'e ait üzerindeki eşyaları demir kapının altına attığını görülmesi üzerine sözkonusu eşyaların muhafaza altına alındığının anlaşılması karşısında; 18.06.2014 günü kabul edilen 6545 sayılı Yasa ile yapılan değişiklikten önce işlenen suç tarihinde, nitelikli yağma suçunu yaptırma bağlayan, 5237 sayılı TCK'nın 149. maddesinin 1.fikrasının (d) bendinde "Yol kesmek suretiyle ya da konut veya işyerinde" ibaresine yer verilip, ayrıca "Eklentiden" bahsedilmemesi nedeniyle, suçta ve cezada kanunilik ilkesini düzenleyen 5237 sayılı TCK'nın 2. maddesinin 3. fıkrasındaki "Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz." hükmü uyarınca, eklenti sayılan, site bahçesinde gerçekleştirilen yağma suçunun, 5237 sayılı Yasa'nın 149/1-d bendi kapsamında değerlendirilemeyeceği, sanığın eylemine uyan 5237 sayılı TCK'nın 148, ve 116/1, 119/1-c maddesi ile uygulama yapılması gerektiği halde yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021.

herhangi bir eylemi olmaması durumunda, TCK'nın 142/2-b maddesindeki nitelikli hırsızlık suçu oluşacak⁴²³, buna karşılık, mağdurun fark ederek, telefonunu veya çantasını vermemek amacıyla faile karşı direnmesi anıyla eş zamanlı olarak, failin mağduru itip yere düşürerek, yumruk ya da tokat atarak ve benzeri yöntemlerle cebir uygulaması ya da tehditde bulunması durumunda eylem yağma suçuna dönüşecektir⁴²⁴. Yine, yolda yürüyen mağdurun yakınına motosikletle yaklaşan fail ya da failerin cep telefonuyla konuşarak giden mağdurun telefonunu, omuzunda taşıdığı çantasını çekerek veya asılmak suretiyle alarak kaçmaları durumunda, kullanılan cebirin ağırlıklı olarak eşyaya uygulanması nedeniyle hırsızlık suçu oluşacaktır. Ancak, sadece eşyaya karşı değil, aynı zamanda eşyasını vermek istemeyen mağdura karşı da eşyanın alınması için gereken cebir boyutunu aşar şekilde fiziki müdahalede bulunması durumunda ise eylem basit veya nitelikli yağma suçunu oluşturacaktır⁴²⁵.

⁴²³ Yrg. 6. C. Dai'nin 21.04.2021 Tarihli ve 2020/8814 E. ve 2021/7652 K. Sayılı İlamında, "...Suça konu cüzdanın, katılanın çantasının içerisinden çalındığının anlaşılması karşısında suça sürüklenen çocuğun eyleminin TCK'nın 142/2-b maddesinde düzenlenen "elde veya üstte taşınan eşyayı çekip almak suretiyle hırsızlık suçunu oluşturduğunun gözetilmemesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021.

⁴²⁴ Erzurum BAM 7. C. Dai'nin, 06/11/2019 Tarihli ve 2018/2928 E., 2019/2229 K. Sayılı İlamında, "...mağdur ve tanığın olayın akabinde verdikleri ilk ifadelerinde kendilerini iki şahsın takip ettiğini, ara sokağa girmeleri üzerine her iki şahsın da arkalarından gelip ara sokağa girdikten sonra katılanın kolunda bulunan çantayı almaya çalıştıklarını, katılanın direnmesi üzerine şahıslardan birinin katılanı bıçaklayarak çantanın içindeki cüzdanı aldığını ve birlikte kaçtıklarını beyan ettikleri, hatta tanık F.'nin olay sırasında her iki şahsın da bıçak gösterdiğini söylediği, ilk derece mahkemesinin 23/01/2018 tarihli duruşması sırasında katılanın açık bir biçimde suça sürüklenen çocukla yanındaki bir şahsın çantayı almaya çalıştıklarından bahsettiği, tanığın ifadesinin de aynı yönde olduğu, dolayısıyla suça sürüklenen çocuğun ve yanında bulunan ancak kimliği tespit edilemeyen şahsın fiil üzerinde hakimiyet kurdukları, bu şahsın kimliğinin tespit edilememesinin suça sürüklenen çocuk yönünden suçun vasfını değiştirmeyeceği dolayısıyla suça sürüklenen çocuğun eylemini birden fazla kişi ile birlikte gerçekleştirdiği sonucuna varılmakla..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 27/01/2020 Tarihli ve 2017/3533 E. ve 2020/149 K. Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriğine göre; olay günü parkta birlikte oturan yakınan M. ve tanık H.'in yanlarına gelen sanığın, yakınanın elindeki cep telefonunun kime ait olduğunu sorduğu, yakınanın kendisine ait olduğunu söylediği ancak telefonu yakınanın elinden çekmek suretiyle alan sanığın telefonun içindeki fotoğraflara baktığında katılan O.'ın fotoğraflarını görmesi üzerine yakınan M.'ya "Niye yalan söylüyorsun" diyerek tokat attığı ve telefonu cebine koyduğu, yakınanın sanıktan korkması nedeniyle sanığa karşı koyamadığının anlaşılması karşısında; sanığın eyleminin bir bütün olarak yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, delillerin takdirinde ve suçun vasıflandırılmasında hataya düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021.

⁴²⁵ Yrg. 6. C. Dai'nin 08/03/2021 Tarihli ve 2020/6120 E. ve 2021/4540 K. Sayılı İlamında, "...Şikayetçinin soruşturma aşamasında kolluktaki ifadesinde; eve gelen iki şahıstan uzun boylu olup emniyette canlı teşhis ile teşhis ettiği sanık E.'nin içeriye girdiğini, diğer kimlik bilgileri tespit edilemeyen şahsın ise koluna saldırdığını ve kolunda bulunan bir dal diye tabir edilen düz bileziği koluna asılarak çektiğini ve kopardığını ve yine aynı kolunda bulunan 2 adet künyeyi çekerek kopardığını beyan ettiği ve kovuşturma aşamasında ise kolunu tuttuktan sonra zorla bileziklerini çekip aldıklarını ve yine kolundaki künyeleri de zorla çıkardıklarını aşamalarda değişmeyen ve istikrarlı bir şekilde beyan ettiğinin anlaşılması karşısında; sanığın eyleminin bütün olarak 5237 sayılı TCK'nun 149/1-c,d maddesinde düzenlenen yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021.

Eşyanın mağdurdan alınması öncesinde, esnasında veya sonrasında mağdura veya üçüncü kişilere karşı, fail tarafından silahla ya da silahsız tehdit de bulunması durumunda yağma suçunun oluşacağı açık olduğundan, herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır⁴²⁶. Ancak, cebir uygulanması durumunda ikili ayrıma gidilmesinin yararlı olacağı, failin eşya üzerinde cebir uygulaması veya uyguladığı cebrin alma eyleminin unsurunu oluşturacak sınırdan kalması ve mağdurun direnmesine fırsat kalmadan, ani bir hareketle çekilip alınması durumunda⁴²⁷, hırsızlık suçu oluşurken, cebrin amaçlanan eylemin sonuçlandırılması için gerekli boyutu açıkça aşması durumunda ise yağma suçunun oluşacağı değerlendirilmektedir. Bu ayrımın yapılması, yargılama sırasında ağır ceza mahkemesinin tüm tarafları dinleyerek, varsa kamera görüntülerini dikkatlice izleyerek,

⁴²⁶ Yrg. 6. C. Dai'nin 22.03.2021 Tarihli ve 2020/1360 E. ve 2021/5616 K. Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriği ile katılan ve görgü tanığı E.'in aşamalarda değişmeyen ısrarlı anlatımlarına göre; suça sürüklenen çocuğun olay günü top oynamakta olan katılan O.'ı yanına çağırıp cep telefonunu istediği, katılanın telefonunu vermemesi üzerine suça sürüklenen çocuğun, katılanın başına önce tokatla vurup sonrasında bıçak çıkartarak telefonunu tekrar istediği, katılanın telefonunu vermemesi üzerine, suça sürüklenen çocuğun bu kez bıçağını katılanın bacağına doğru bir kaç kez sallaması üzerine korkan katılanın, cebindeki cep telefonunu suça sürüklenen çocuğa verdiği, ayrıca polise gitmemesi için tehdit ettiği olayda, eylemin, görgü tanığı E. tarafından teyit edildiğinin anlaşılması karşısında; suça sürüklenen çocuğun üzerine atılı silahla yağma suçunun sübut bulduğu gözetilmeden, yazılı şekilde beraat kararı verilmesi..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021.

⁴²⁷ Yrg. 6. C. Dai'nin 14/12/2016Tarihli ve 2016/5985 E. ve 2016/7419 K. Sayılı İlamında, "...Mağdurun elinde veya üstünde taşıdığı bir eşyanın mağdurun direnmesine fırsat kalmadan ani bir hareketle çekilip alınması durumunda, yağma suçundaki cebir unsurundan bahsedilemez.Başka bir anlatımla yağma suçunun oluşumu için mağdurun direnç göstermesi, bu direncin kırılması için cebir uygulanması ya da en baştan mağdurun direnebileceği öngörülerek direnmesini engellemek amacıyla zor kullanılması şarttır.Mağdurun üzerinde bulunan eşyanın ani bir hareketle çekilip alınması sırasında oluşan her ekimoz, yaralanma hırsızlık suçunu yağmaya dönüştürmez. Ancak malın alınması sırasında gösterilen direncin kırılması esnasında veya malı alma amacıyla yapılan hamle sonucunda mağdura malı vermemek için yaptığı hareket sırasında, mağdurda ekimoz, yaralanma oluşursa eylemin yağma suçunu oluşturacağına dikkat edilmelidir. Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde;

08.03.2015 günü saat 18:26'da gerçekleşen olay ihbarını alan emniyet görevlilerince başlatılan soruşturma kapsamında, yakınan T. ve tanık A.'un olaydan hemen sonra 08.03.2015 tarihinde alınan beyanlarında sanığın yakınanın elinde bulunan telefonunu hızlıca alıp kaçtığını belirttikleri, yine 09.03.2015 tarihli teşhis tutanağında da aynı şekilde telefonun yakınanın elinden hızlıca çekilip alındığı yönünde beyanda buldukları, yakınan ve tanığın sözlü bu beyanlarına, yine bilirkişi inceleme raporunda bulunan sanığın yakınanın kolunu bükerek ve çekerek aldığı belirlenmesine karşılık, dosya arasında bulunan ve izlenilen görüntü kayıtlarından sanığın yakınanın elinde bulunan telefonu ani bir hareketle çekilip alarak olay yerinden kaçtığı, uyguladığı cebrin eşyaya yönelik olduğu, bu anlamda yağma suçundaki zor unsurunun gerçekleştiğinin kabulünün olanaklı olmadığı, sanığın yakınanın mal üzerindeki tasarruf özgürlüğünü cebir veya tehditle ortadan kaldırdığından söz edilemeyeceği ve bu hali ile eylemin 5237 sayılı TCK'nun 142/2-b maddesine uyan nitelikli hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suçun hukuki vasfının takdirinde yanılığa düşülerek yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı şekilde uygulama yapılması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 27.05.2021.

mağdurun yaralanmasının gerçekleşme şekli ve yaralanmasının niteliği ve dosya kapsamının göz önünde tutulmasıyla mümkün olacaktır⁴²⁸.

Hırsızlık suçu sadece taşınabilir mallara karşı ve zilyetliğe yönelik işlenebilmektedir. Oysa, yağma suçu da özünde zilyetliğe karşı işlenmekle birlikte, bazı durumlarda mağdura ait taşınmazların tehdit ve/veya cebirle tapu sicilinden zorla fail ya da yakınlarının üzerine mülkiyetinin ve zilyetliğinin geçirilmesi ya da aynı yöntemle sattırılarak parasının alınması yoluyla da işlenebilmekte⁴²⁹, ayrıca senedin yağması şeklinde de gerçekleşebilmektedir. Buradaki el değiştirme, evin yer değiştirmesi değildir.

⁴²⁸ Yrg. C. Gnl. Krl'nin 26.09.2019 Tarihli ve 2017/6-275 Esas, 2019/563 Karar Sayılı İlamında, "...Mağdur Ş. ile sanık M.'in suç tarihinde evli oldukları ve ortak konutlarında ikamet ettikleri, mağdurun, işe başlaması nedeniyle kendisine bankadan verilen ATM kartının kimde kalacağı konusunda eşi sanık M. ile tartıştığı, sanık M.'in kendisine maaş kartını vermeyen eşine "Seni babanın evine götürceğim." dediği, mağdurun kayınvalidesi olan sanık U. ile kayınpederi sanık C.'in mağdur ile sanık M.'in müşterek konutlarına gelip söz konusu tartışmaya dahil olmaları üzerine çıkan kavgada, sanıklar M. ile C.'in mağduru evinden zorla çıkartıp babasının evine götürmek için şiddet uyguladıkları, sanık M.'in, eşi mağdurun kollarına ve bacaklarına bastırıldığı, kayınpederi sanık C.'in mağdurun ağzını kapatarak bağırmasına engel olduğu, kayınvalidesi sanık U.'in ise mağdurun kolyesini, bilekliğini ve yüzüklerini zorla çıkarttığı, alınan adli muayene raporuna göre mağdurun boynunda, sağ bileğinde, sol kolunda ve yüzük parmağında ekimozlar oluştuğu, mağdurdaki yaralanmanın basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif nitelikte olduğunun anlaşıldığı olayda; mağdurun aşamalarda değişmeyen beyanları, bu beyanlar ile örtüşen adli muayene raporu içeriği ve tanık S.'in sanık M.'in olayların eşi mağdur Ş.'nin anlattığı gibi olduğuna, annesi ve babası olan diğer sanıklar ile birlikte poliste ve savcılıkta doğruyu anlatmadıklarına dair ifadesi, mağdurun annesi olan tanık N.'in damadı olan sanık M.'in kendilerinden özür dilediğine yönelik beyanları bir bütün hâlinde değerlendirildiğinde tüm sanıkların cebir kullanarak mağdurun takılarını almaları şeklindeki eylemlerinin TCK'nın 149/1-c maddesinde düzenlenen birden fazla kişi tarafından birlikte yağma suçunu oluşturduğu, sanık M. ile mağdurun2008 tarihinde evlenmeleri ve bu tarih itibarıyla "Edinilmiş mallara katılma rejimine" tabi olmalarına rağmen zorla alınan ziynet eşyalarının mağdurun kişisel malları niteliğindeki takıları olması nedeniyle sanık M. ile mağdur Ş. arasında "Edinilmiş mallara katılma rejimine" dayalı bir hukuki ilişkiden söz edilemeyeceği, kaldı ki; sanık M.'in suça konu altınların mağdur ile ortak mülkiyetlerinde olduğuna dair bir iddiasının dahi bulunmadığı, aksine sanıklar müdafisinin ...2011 tarihli oturumda suça konu takılardan kolyenin 300 TL değerinde olduğu ve sanık M. tarafından eşine doğum gününde hediye edildiğine yönelik beyanda bulunduğu gözetildiğinde, sanığın yağma suçunun daha az cezayı gerektiren nitelikli hâli konusunda mağdura ait takılarda hak sahibi olduğuna ilişkin subjektif kabulünden kaynaklanan hataya düştüğünden bahsedilmeyeceği, mağdur ile aralarında herhangi bir hukuki alacak ilişkisi bulunmayan sanıklar C. ve U. ile Türk Medeni Kanunu hükümleri çerçevesinde kendisine alacak hakkı tanınmayan sanık M. hakkında TCK'nın 150. maddesinin birinci fıkrasının uygulanma koşullarının bulunmadığı kabul edilmelidir.

Bu itibarla, Yerel Mahkeme direnme kararına konu hükümlerinin, sanıkların üzerlerine atılı eylemlerin nitelikli yağma suçunu oluşturduğunun sabit olduğu gözetilmeden hatalı değerlendirme ve yanlış vasıflandırma sonucu sanık U.'in beraatine diğer sanıkların kasten yaralama suçlarından mahkûmiyetlerine karar verilmesi isabetsizliklerinden bozulmasına karar verilmelidir..." şeklinde karar verilmiştir.UYAP, e.t. 27.05.2021.

⁴²⁹ Yrg. 6. C. Dai'nin 14.12.2020 Tarihli ve 2019/1543 E. ve 2020/4761 K. Sayılı İlamında, "...Sanık M.'in katılan M.'nin boynunu sıkıp "Sen şu yanında bulunan kıza dua et, yoksa seni öldürürdüm" dediği, katılan M.T.'nin artan bu tehditlerden korkup 29.11.2013 günü tapuda yapılan işlem ile dairesini sanık A.'na devrettiği ve takip eden günlerde sanıklar M. ve A.'nun istediği miktardaki parayı da vermek zorunda kaldığı olayda; sanıklar M. ve A.'nun üzerine atılı nitelikli yağma; diğer sanıklar H. ve M.'nun eylemlerine uyan ve yağmanın daha az cezayı gerektiren hali olan 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi yollamasıyla tehdit suçunun sübuta erdiği düşünülmeden..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 28.05.2021.

Sattırılarak parasının alınması halinde TCK'nın 148/1. maddesindeki paranın yer değiştirmesi iken, tapunun failin üzerine kaydının yapılması durumunda ise TCK'nın 148/2. maddesindeki tapu senedinin yer değiştirmesidir. Aynı dūřünceler senedin yağmasında da geğerli olup, senetle ilgili tehdit ve/veya cebirle mal varlığını veya para veya para değerindeki Őeylerin malikliğinin değiştirilmesi veya bunların ortadan kaldırılması Őeklinde olmaktadır.

Yağma suçunun, tamamlanması failin hareketine bitişik “*sırf hareket suçu*” olup, tehdit ve/veya cebir kullanmak suretiyle, malın zorla alındığı, mağdurun fiili hakimiyetinin sonlandırıldığı anda tamamlanmasına karşın, hırsızlık suçunda malın failin hakimiyet altına girdiği anda suç tamamlanmaktadır⁴³⁰.

Her olayda tehdit ve/veya cebrin geręekleřip geręekleřmedięi, Cumhuriyet savcısı, hakim ya da hakimler kurulunca dikkatle araştırılmalı, basit ve nitelikli yağma suçunda mağdurda oluşturulan zorlama etkisinin ciddiyeti, önemi ve para ve/veya eşyanın alınmasına karşı, mağdurdan beklenen direnci kırmaya yönelik ve yeterlilikte olup olmadığı sağlıklı Şekilde değerlendirilmeli ve kararın gerekęesine denetime elverişli olacak Şekilde yansıtılmalıdır.

Şüpheden sanık yararlanır-in dubio pro reo ilkesi, sadece sanık tarafından suçun işlenip işlenmediğine yönelik olmayıp, işlendiği sabit olsa da suçun unsurlarının geręekleřip geręekleřmedięi ile suçun nitelikli mi yoksa basit halini mi oluşturduğunun ve suça ve cezaya etki eden nedenlerin değerlendirilmesinde de önem arz etmekte ve suçun yağma mı yoksa hırsızlık suçunu mu oluşturduğu konusunda da Şüphe oluşması durumunda, eylem hırsızlık suçu olarak kabul edilmelidir.

5.3. Yağma-Dolandırıcılık Suçu

Mala karşı işlenen suçlar arasında düzenlenen dolandırıcılık suçunun tarihi geğmiş dönemlere dayanmaktadır. Roma Hukukunda ayrı bir suç türü olmayan dolandırıcılık suçu; “*falsum*” kavramı içerisinde belgede sahtecilik ve yalan beyan içerisinde değerlendirilmiştir.

⁴³⁰ Yrg. 6. C. Dai'nin 03.03.2021Tarihli ve 2019/1369 E. ve 2021/4000 K. Sayılı İlamında, “...*Sanık M.'in katılanın iş yerinden ayrılıp, aracına binerken güvenlik görevlileri tarafından yakalandığı, yağma suçunun malın alınmasıyla tamamlandığı gözetilmeden, eylemin teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilerek yazılı biçimde uygulama yapılması...*” Şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t. 28.05.2021.

TCK'nın 157. maddesinde dolandırıcılık suçu; hile davranışlarla bir kimsenin aldatılıp, onun veya başkasının zararına olarak, faile veya üçüncü kişiye haksız yarar sağlanması şeklinde tanımlanmaktadır. Bu maddede dolandırıcılık suçunun basit şekli düzenlenirken, TCK'nın 158. maddesinde ise nitelikli dolandırıcılık türleri düzenlenmiştir.

Dolandırıcılık suçunda genel kast yeterli olup, “*iter criminis*” denilen suç yoluna girilip icra hareketlerine başlanılmasından önce, fail ya da faillerin hileli hareketleri kurgulaması, mağdurun iradesinin de bu hileli hareketlerle esaslı şekilde sakatlanarak sağlıklı düşünme yetisinin körleşmesiyle, mağdura normal zamanda hiçbir zaman almayacağı kararları aldırarak, normal şartlarda malvarlığı üzerinde yapmayacağı tasarrufu yaptırarak haksız yarar sağlanması gereklidir⁴³¹. Görüldüğü üzere, suçun oluşumunda ifsat edilmiş rızanın önemi büyüktür.

Dolandırıcılık suçunun maddi konusu ekonomik değere sahip olabileceği gibi, mağdur için sadece manevi değere sahip bir mektup ve resim de olabilmektedir⁴³². Son zamanlarda da, Amerikan Sermaye Piyasası Kurulu'na göre (*SEC, Securities and Exchange Commission*) sanal para olarak ya da halk arasında yaygın kullanım adıyla “*Bitcoin*” sistemi de, yatırımcılara kendi paralarından geri dönenle veya sonraki yatırımcılardan gelen paralarla ödemenin yapıldığı bir dolandırıcılık türü olan *Ponzi* benzeri dolandırıcılık suçuna örnek olarak gösterilmektedir⁴³³.

Fail tarafından hileli davranışlar kullanılması suçun unsurlarını oluşturur. Hilenin suçun unsurlarını oluşturabilmesi için, mağduru aldatılmak, kandırılmak suretiyle iradesinin fesada uğratılması gereklidir. Basit bir yalan olduğu hemen anlaşılırsa hileden söz edilemezken, hilenin kandırıcılık yönü, her olayın özelliği, mağdurun eğitimi, yaşı, akıl sağlığı, belge kullanılmışsa ilk bakışta sahte olup olmadığının anlaşılması gibi hususlar

⁴³¹ Ersan Şen, “Dolandırıcılık Suçunda Hile ve Kast”, **Hukuki Haber**, <https://www.hukukihaber.net/dolandiricilik-sucunda-hile-ve-kast-makale,5033.html>, 06.06.2016, e.t.02.01.2021; Behiye Eker Kazancı/İlker Zeyrek “TCK’da Dolandırıcılık Suçu”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2019, C. 21, S. Özel, s. 534, <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2019/09/BEHIYE-EKER-KAZANCI-ILKER-ZEYREK.pdf>, e.t. 02.11.2021.

⁴³² Behiye Eker Kazancı/İlker Zeyrek, “Dolandırıcılık Suçu”, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2019, C. 21, S. Özel, s.522, <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2019/09/BEHIYE-EKER-KAZANCI-ILKER-ZEYREK.pdf>, e.t. 26.05.2021.

⁴³³ Abdurrahman Yılmaz, “Türkiye’deki Dolandırıcılık Tipolojileri: Dolandırıcılık Olaylarının Kategorik Tasnifi ve Yapılış Şekilleri”, **Hacettepe Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar E Dergisi**, 2015, s. 3, http://www.sdergi.hacettepe.edu.tr/makaleler/DOLANDIRICILIK_TIPOLOJILERI_12_2015.pdf, e.t. 26.05.2021.

araştırılmalı ve sonuçta kullanılan hileli davranışın aldatıcı nitelik ve boyuta ulaşım ulaşamayacağı değerlendirilmelidir⁴³⁴.

TCK'nın 158. maddesinde düzenlenen nitelikli dolandırıcılık suçunda; dini inançların ve hissiyatların kötüye kullanılmasıyla gerçekleştirilmesi, kişinin içine düştüğü tehlike içeren haller ya da zor koşullardan yararlanılarak gerçekleştirilmesi, mağdurun algısının zayıf olmasından istifade ederek işlenmesi, kamuya ait kurumlar veya kuruluşların, kamusal nitelikteki mesleki kuruluşların, siyasi partilerin, vakıfların veya derneklerin tüzel kişilikleri amaç suç olan dolandırıcılık suçunu işlemek için araç olarak kullanılarak işlenmesi, kamuya ait kurumlar ve kuruluşlara zarar vermek için işlenmesi, bilişim sistemleri, bankalar ya da kredi veren yerlerin amaç suç olan dolandırıcılık eylemi için araç niteliğinde kullanılmasıyla dolandırıcılık suçunun işlenmesi, basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle işlenmesi, tacirler ya da şirketlerin yöneticileri olan veya şirketler için faaliyet yürüten kişiler tarafından, ticari işlemler esnasında; kooperatiflerin yönetici kadrolarının kooperatiflerin etkinlikleri esnasında, kendilerine duyulan güvenin suiistimali suretiyle işlenmesi, serbest meslekle işgal edenlerce, meslekleri nedeniyle, yerleşik güven duygusu kötüye kullanılarak işlenmesi, bankalar ya da diğer kredi kurumlarının normal şartlarda vermeyecekleri kredilerin tahsis edilmesini sağlamak için işlenmesi, sigorta bedelini almak maksadıyla işlenmesi kamu görevlisi sıfatı takınılarak veya yakını olduğu imajı uyandırılarak işlenmesi, suçun unsurları olarak ayrı ayrı düzenlenmiştir.

Dolandırıcılığın, hukuksal bir ilişkidен kaynaklanan alacağın tahsili için işlenmesi durumunda, şikayete tabi daha az ceza uygulanan bir suç türü haline gelirken, TCK'nın 167. maddesinde şahsi cezasızlık ve cezada indirim sebepleri düzenlenmesinin yanında, 168. maddesinde de etkin pişmanlık kurumu da düzenlenmiştir. TCK'nın 169. Maddesinde

⁴³⁴ Volkan Maviş, "Dolandırıcılık Suçunun Hile Unsuruna İlişkin Sorunlar", **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2015, S. Özel, s. 608, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/208369e.t.26.05.2021>; Yrg. 15. C. Dai'nin 22.12.2020 Tarihli ve 2018/5684 E. ve 2020/12785 K. Sayılı İlamında, "...Sanığın katılanlara söylediği iddia edilen sözlerin hile boyutuna ulaşmayan basit yalan niteliğinde olduğu, katılanların basit bir araştırma ile bu yük nakli belgesinin piyasa değerini ve devir şartlarını öğrenebileceği, bu husustaki denetim imkanının ortadan kaldırılmadığı, sanığın soyut yalan boyutunu aşmayan eyleminin dolandırıcılık suçunun yasal unsurlarını oluşturmadığı gözetilmeden, atılı suçtan sanığın beraati yerine, yazılı şekilde mahkumiyetine karar verilmesi..." şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t.26.05.2021.

ise yağma suçu için tüzel kişiler yönünden öngörülmeven güvenlik tedbiri, dolandırıcılık suçundan yarar sağlayan tüzel kişilere özgü olarak düzenlenmiş bulunmaktadır.

Dolandırıcılık suçu, malvarlığına yönelik suçlar içerisinde bulunması yönüyle yağma suçu ile benzeşmektedir. Yine failin yararına ancak, mağdurun zararına olarak işlenmektedir.

Dolandırıcılık suçunda fail tarafından hileli davranışlarla mağdurun aldatılması suretiyle, ifsat edilen rızaya dayalı olarak mağdura ait eşya ve/veya para, alınmakta ya da alınmaya teşebbüs edilmektedir. Yağma suçunda ise araç suç olarak mağdura karşı tehdit ve/veya cebir kullanılmaktadır⁴³⁵. Bu yönüyle yağma suçu, malvarlığı dışında, kişi yaşam hakkı ve kişi güvenliğini de ihlal eder niteliktedir.

Dolandırıcılık suçunda mağdurun iradesi, hile yöntemi kullanılarak bozulmakta iken; yağma suçunda ise tehdit ve/veya cebirle bozulmaktadır. Dolandırıcılık suçunda sadece mağdurun iradesi fesada uğratarak haksız yarar sağlanırken, yağma suçunda tehdit edilerek ruh sağlığı, cebir uygulanarak vücut bütünlüğü ve güvenliği zarara uğratılmaktadır.

⁴³⁵ Yrg. 6. C. Dai'nin 17/03/2021 Tarihli ve 2020/2019 E. ve 2021/5094 K. Sayılı İlamında, "...Oluş ve dosya içeriğine göre; suç tarihinden yaklaşık bir ay kadar önce sanık U., kimliği tespit edilemeyen bir şahıs ile birlikte katılanın ... ilinde olan evinde küçükbaş hayvan pazarlığı yaptıkları ve bu pazarlıkta tarafların ücret konusunda anlaşamadıkları, birbirlerine telefon numaralarını verdikleri, bu hususta sanık U.'in ve kimliği belirlenemeyen şahsın katılanla defalarca telefonda görüştükleri, suç tarihinde katılanın, amcasının oğlu olan tanık C. ile birlikte ...'e gelerek sanıklar U., E. ve kimliği tespit edilemeyen şahısla lokantada buluştukları, katılanın 38 adet koyun karşılığında 28.000 TL tutarındaki parayı sanıklara ödemesi hususunda anlaşmaları, akabinde sanık U., kimliği tespit edilemeyen şahıs ve katılanın birlikte hayvanlara bakmak amacıyla araçla oradan ayrıldıkları, sanık E. ile tanık C.'in lokantada kaldıkları, araçta seyir halinde iken ... köyü yakınlarında sanık U. ve kimliği tespit edilemeyen şahsın katılandan parayı istedikleri ve katılanın da yanında getirdiği 28.000 TL yi sanık U. ve kimliği tespit edilemeyen şahsa verdiği bunun üzerine sanıkların müştekiyi kolundan tutup araçtan dışarı attıkları, lokantada bekleyen sanık E. 'a ise telefon gelmesi üzerine tanık C. 'in yanından ayrılarak uzaklaştığının tanık ile katılan beyanları ve tüm dosya kapsamından sabit olduğunun anlaşılması karşısında sanık E. 'in eyleminin TCK'nın 157. maddesinde düzenlenen basit dolandırıcılık suçunu oluşturduğu, sanık U. 'in ise dolandırıcılıkla başlayan eyleminin sonradan değişen ve gelişen kastıyla birden fazla kişiyle birlikte gece vakti yağma suçuna dönüştüğü ve sanıkların atılı suçlardan cezalandırılmaları yerine kanutların takdirinde yanılığa düşülerek yerinde ve yeterli olmayan gerekçe ile yazılı biçimde beraat hükümleri kurulması, Sanık E. ' un dolandırıcılık suçundan mahkumiyetine karar verilecek olması halinde; hükümden sonra 02/12/2016 tarihinde 29906 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6763 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 34. maddesi ile değişik 5271 sayılı CMK'nın 253. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendine eklenen alt bendler arasında yer alan ve 5237 sayılı TCK'nın TCK'nın 157/1. maddesinde tanımlanan basit dolandırıcılık suçunun da, uzlaşma kapsamına alındığının anlaşılması karşısında; 5237 sayılı TCK'nın 7/2. maddesi uyarınca; "suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur." hükmü de gözetilerek 6763 sayılı Kanununun 35. maddesi ile değişik CMK'nın 254. maddesi uyarınca aynı kanununun 253. maddesinde belirtilen esas ve usüle göre uzlaştırma işlemleri yerine getirildikten sonra sonucuna göre sanığın hukuki durumunun değerlendirilmesinde zorunluluk bulunması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.28.05.2021.

Yağma suçunda eşya ve/veya paranın teslimi, tehdit ve/veya cebirle mağdurun rızasına aykırı olarak sağlanmakla suç oluşurken, dolandırıcılık suçunda ise malın teslimi esnasında mağdurun rızası hile ile bozulduğu için suç oluşmaktadır. Başka bir anlatımla, dolandırıcılık suçunda görünüşte rıza söz konusu olup, para ve/veya eşyasını teslim eden mağdurun özgür iradesi, gerçekte hile ve oyunlarla-desise ile bozulmuş bir iradedir.

Dolandırıcılık suçunun hukuki konusunu, doğrudan taşınır ve taşınmaz mallar oluştururken, yağma suçunun da hukuki konusunu doğrudan taşınır malların tehdit ve/veya cebirle alınması oluşturmasına karşılık taşınmazların da sattırılarak ya da tapu senedinin failin üzerine geçirilmesi suretiyle, dolaylı olarak taşınmaz mallarında suçun konusunu oluşturması mümkün olabildiği gibi, senedin yağmasında ise suçun konusu senet olabilmektedir.

Yağma suçunda mağdur açısından korunan hukuki yarar, malvarlığı değerleri ile yaşam hakkı ve kişi özgürlüğü iken, dolandırıcılık suçunda mağdur açısından korunan hukuki yarar malvarlığı değerleri yanı sıra irade özgürlüğüne ilişkin tasarruf hakkıdır.

5.4. Yağma-Şantaj Suçu

Şantaj kelimesi, Fransızca kökenli bir kelime olup, hukuki bir kavram olmaması nedeniyle eleştirilmektedir. Bu nedenle suç olarak düzenlenmesinde şantaj yerine çıkar amaçlı tehdit kavramının kullanılmasının veya tehdit suçunun ağırlaştırıcı şekli olarak düzenlenmesinin daha doğru olacağı yönünde görüşler bulunmaktadır⁴³⁶. Ancak, şantaj suçu, özünde failin istediğinin yapılmaması nedeniyle, mağdur üzerinde “*baskı ve zorlama*” fiilleri şeklindeki fiillerle gerçekleştirildiğinden, isminin Türkçe karşılığı kullanılarak; “*baskı ya da zorlama suçu*” olarak değiştirilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

TCK'nın 107/1 maddesinde, şantaj suçu hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle, bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlama

⁴³⁶Fahri Gökçen Taner, “TCK’da Şantaj Suçu”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 2021, S. 92, s.121, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2011-92-671#:~:text=%E2%80%9CHakk%C4%B1%20olan%20veya%20y%C3%BCk%C3%BCml%C3%BC%20oldu%C4%9Fu,adl%C3%AE%20para%20cezaz%C4%B1%20ile%20cezaland%C4%B1r%C4%B1l%C4%B1r.,e.t.27.05.2021.>

şeklinde tanımlanmıştır. TCK'nın 107/2. maddesinde düzenlenen şantaj suçunda ise, fail kendisi ya da başka birisine fayda sağlamak için, mağdur ya da önemseydiği birisinin şerefine ya da saygınlığına zarar verebilecek nitelikteki durumları, konuları, görüntü içeren videolar veya resimleri sosyal medyada ya da mağdurun tanıdığı kişilere açıklayacağından bahisle ya da kişi hak ve özgürlüklerine ilişkin cinsel hayatı ve benzeri konulara yönelik isnatlarda bulunabileceğinden bahisle tehditte bulunmaktadır. 5237 sayılı TCK'nın 107/2. maddesi, 8 Temmuz 2005 Tarihinde yürürlüğe giren 5377 Sayılı Kanun ile, “*Kişinin yarar sağlamak amacıyla bir başkasının şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususları açıklayacağı veya isnat edeceği tehdidinde bulunması halinin tehdit suçuna ilişkin ‘sair kötülük’ kapsamında değerlendirilmesinin daha az cezayı gerektireceği eleştirisi karşısında, madde metnine söz konusu fıkra eklenmiştir*” şeklindeki gerekçeyle düzenlenmiştir.

Şantaj suçu, mağdurun herhangi bir zarara uğramasını gerektirmeyen, neticesi harekete bitişik, tehlike suçu olduğundan, fail tarafından isnadın veya tehdidin, mağdura iletilerek, iradesini baskı altına alınmaya başlandığı anda tamamlanmakta olup, ayrıca fail tarafından elde edilmesi umulan yararın elde edilmesi, sağlanması veya temini gerekli değildir⁴³⁷.

Şantaj suçu da, çekip almak suretiyle hırsızlık suçu gibi uygulamada en çok karıştırılan suçlar arasında bulunmaktadır. Şantaj suçunda fail, mağdura hakkı olan bir konuyu yapacağını ya da kendisinin bizzat yapmakla yükümlü olduğu bir konuyu da yapmayacağını söyleyerek haksız çıkar sağlarken, yağma suçunda ise, fail, mağdura karşı tehdit ve/veya cebirde bulunarak mağdurdan haksız yarar sağlamaktadır⁴³⁸. Yağma suçunda

⁴³⁷Burak Bilge, “Şantaj Suçu”, **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2019, C. 6, S. 1, s.158, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1102151>, e.t. 27.05.2021.

⁴³⁸ Yrg. 6. C. Dai'nin 19.11.2020 Tarihli ve 2018/2316E. ve 2020/4155 K. Sayılı İlamında, “...Olay öncesinde sanıklar M., B. ve H.'nin müşteki M.'in uygunsuz görüntülerini çekip, müştekiye şantaj yaparak para istemeyi kararlaştırdıkları, sanık H.'nin müştekiye evine çağırdığı, bu sırada evde başka kimsenin bulunmadığı, sanık H.'nin önceden kararlaştırdıkları gibi, B.'nin telefonunun video kayıt kısmını açtığı, müşteki eve geldiğinde sanık H.'nin müşteki ile yakınlaştığı ve üstlerini çıkararak çıplak kaldıkları, bu sırada kameranın sanık ile müştekiye kaydettiği, daha sonra önceden planladıkları şekilde diğer sanıklar B. ve M. ile kimliği tespit edilemeyen erkek bir şahsın eve geldikleri ve müştekiye darp edip, evde bulunan kuru sıkı tabancayı müştekinin başına dayayarak müştekiden, sanık H.'nin sanık B.'ya 15.000 TL borcu olduğunu, bu parayı ödemesini istedikleri, müştekinin de aynı gün bankamatikten 1.000 TL para çekerek sanıklara verdiği, geri kalanını da kredi çekerek vereceğini taahhüt ettiği, olay sonrasında sanıkların çektikleri görüntüleri müştekiye göndererek geri kalan parayı vermesi için müştekiye zorladıkları olayda; sanıkların eyleminin bir bütün halinde tek bir yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden ayrıca şantaj suçundan da yazılı biçimde hüküm kurulması...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.28.05.2021; Yrg. 6. C. Dai'nin 07.04.2021 Tarihli

tehdit ve/veya cebirin yöneldiği hukuki değerler, mağdurun hayat, vücut ve cinsel dokunulmazlık ile malvarlığına zarar verme olarak sınırlandırılmışken, şantaj suçunda mağdurun şerefine, onuruna, özel hayatına yönelik tehdit söz konusudur⁴³⁹. Bu nedenlerle

ve 2020/815E. ve 2021/6966 K. Sayılı İlamında, "...Katılan ile sanık arasında alacak ve borç ilişkisi olduğu, sanığın, katılana ait ... numaralı gsm hattına ... numaralı telefon numarasından 27/11/2013 tarihi 22:40:21 saatindeki mesajında "benim paramı bir aya kadar öde ve haydarın oraya bırak sana bırak sana bir ay mücadele vermezsen ben yapacağımı biliyorum madem dürüstün paramı ver hırsız" şeklinde ve yine aynı gün 22:44:08'de "paramı ver bir daha seni hatırlamayayım nankör insan" şeklinde hakaret içeren mesajlar attığı, bu mesajın devamında da saat: 22:44:31 saatinde "vallahi herkese hırsız olduğunu söylerim" şeklinde hakaret, tehdit, şantaj içerikli mesajlar atıldığı tespit edildiği olayda; sanık S.'in eylemlerinin sübutu halinde TCK'nın 149/1-h maddesinde düzenlenen gece vakti yağma veya yağmanın daha az cezayı gerektiren hali olan 150/1. maddesi yollamasıyla tehdit suçu ile 125/1,43, 107/2 maddelerinde düzenlenen hakaret, şantaj suçlarını oluşturup oluşturmayacağına ilişkin kanıtları takdir ve tartışma görevinin üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesi'ne ait olduğu gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekirken duruşmaya devamlı yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.28.05.2021.

⁴³⁹ Yrg. C. GnI. Krl.'nin 18.10.2011 Tarihli ve 2011/6-166 E. ve 2011/213 K. Sayılı İlamında, "...Yağma suçu amaç ve araç hareketlerden oluşan bir suçtur. İlk önce almayı gerçekleştirmek için araç hareketler olan cebir veya tehdit kullanılır; akabinde bu cebir ve tehdidin etkisiyle malın alınması veya tesliminin sağlanması ile suç tamamlanır.

Şantaj suçu ise 5237 sayılı TCY'nın 107. maddesinde düzenlenmiştir. Maddenin 1. fıkrasında "Hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle, bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlayan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır" şeklinde düzenlenen bu suçta, anılan hükmün yeterli olmadığı ve eksik yönlerinin bulunduğu, bunun sonucu olarak da şantaj oluşturabilecek bazı eylemlerin bu madde kapsamında kalmayacağı eleştirileri üzerine, 5237 sayılı TCY'nın 107. maddesine, 08 Temmuz 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5377 sayılı Yasa ile; "Kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla bir kişinin şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidinde bulunulması halinde de birinci fıkraya göre cezaya hüküm olunur" biçiminde ikinci fıkra eklenmiştir.

Nitekim, değişikliğe ilişkin gerekçede de "Kişinin yarar sağlamak maksadıyla bir başkasının şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususları açıklayacağı veya isnat edeceği tehdidinde bulunulması halinde tehdit suçuna ilişkin 'sair kötülük' kapsamında değerlendirilmesinin daha az cezayı gerektireceği eleştirisi karşısında, madde metnine söz konusu fıkra eklenmiştir" denilmektedir. 5237 sayılı TCY'nın 107. maddesine eklenen bu yeni fıkra ile; "Kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla bir kişinin şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidi" şeklinde gerçekleştirilen eylemler de şantaj suçu kapsamına alınmıştır.

Değişikliğin gerekçesinde sözü edilen tehdit suçunun basit şekli ise, 5237 sayılı TCY'nın 106/1. maddesinde; "Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikâyeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adli para cezasına hüküm olunur" biçiminde düzenlenmiştir. 5237 sayılı TCY'nın yürürlüğe girdiği 01 Haziran 2005 ile bu Yasanın 107. maddesine 2. fıkranın eklendiği 5377 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği tarih olan 08 Temmuz 2005 tarihleri arasında, "bir kişinin şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidi" şeklinde gerçekleştirilen eylemler TCY'nın tehdit suçunu düzenleyen 106. maddesi kapsamında değerlendirilmelidir.

TCY'nın 106. maddesinde düzenlenen tehdit suçuyla, 107. maddesinde düzenlenen şantaj suçu arasında özel norm - genel norm ilişkisi bulunduğu düşünülebilir ise de, 107. maddenin 2. fıkrasında düzenlenen suçun tehdidin özel bir türü olduğu, bu nedenle bir olayda 106. maddedeki genel tehdit suçunun mu, yoksa 107. maddenin 2. fıkrasındaki şantaj suçunun mu gerçekleştiği konusunda tereddüt ortaya çıkarsa, olayın durumuna göre mağdurun şeref ve saygınlığına zarar verebilecek bir hususu açıklamakla veya isnat etmekle tehdit edilip bir yarar sağlamaya zorlama var ise 107. maddenin 2. fıkrasındaki şantaj suçunun oluştuğu

mağdurun şerefine, onuruna, cinsel özgürlüğü ve özel hayatı da dahil kişi özgürlüğüne ilişkin hukuksal değerlerine yönelen zarar söylemiyle para ve/veya eşyasının alınması durumunda yağma suçu değil, şantaj suçu oluşacaktır⁴⁴⁰. Şantaj suçunda fail tarafından mağdura yöneltilen yukarıda geçen ve istediği şeyin yapılmaması durumunda mağdura vereceğini söylediği zarar beyanı, gerçekte yağma suçundaki tehdit boyutuna ulaşmamakta ve içerisinde cebir veya şiddet unsurunu barındırmamaktadır⁴⁴¹. Bu açıdan bakıldığında şantaj suçunda fail tarafından, istediği yapılmazsa, mağdura karşı uygulayacağını söylediği “zarar” kavramının, daha çok “psikolojik şiddet”boyutunda beyanlar olduğu değerlendirilmektedir.

Şantaj suçuna örnek olarak, failin istediği yararın mağdur tarafından sağlanmaması durumunda, kendisinin, eşinin, kızının, oğlunun cinsel içerikli gizlice çekilmiş uygunsuz resim ve videolarının facebook, instagram, twitter, youtube ve benzeri sosyal medya platformlarında paylaşılacağını söylenmesi ya da mesajla iletilmesi örnek olarak

kabul edilmelidir. Buna göre TCY'nın 107/2. fıkrasında düzenlenen şantaj suçu, tehdit suçunun özel bir görünümü olup, koşulları var ise öncelikle TCY'nın 107/2. maddesinin uygulanması gerekmektedir.

Bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde;

Sanıkların yağma suçunu işlemek için bir plan dahilinde olay yerine getirdikleri katılanı, olay günü saat 18.00'den ertesi gün 06.00'ya kadar cebir ve tehdit kullanarak hürriyetinden yoksun bırakıp, hayati tehlike geçirecek şekilde yaraladıkları, katılanın üzerinde bulunan 600 Lira parası ile banka ve kredi kartlarını aldıkları, tehditle şifresini öğrendikleri kartları kullanarak iki bankaya ait ATM cihazından toplam 1.800 Lira para çektikleri ve katılana toplam 5 adet yüksek miktarlı senet imzalattıkları, anılan eylemler cereyan ederken cep telefonu ile katılanın çıplak görüntü ve fotoğraflarını kaydedip, katılanı olayı polise bildirmesi ve 50.000 USD getirmemesi durumunda görüntüleri internete verecekleri ve ailesine gönderecekleri şeklinde tehdit ettikleri olayda, sanıkların amaçlarının baştan beri yağma suçunu işlemek olduğu, katılanın görüntü ve fotoğraflarını kaydetmelerinin yağma suçunun devamı şeklinde olup, olayda tehdit suçunun özel bir görünüm şekli olan şantaj suçunun ayrıca oluşmadığı, şantaj içerikli ifadelerin yağma suçunun tehdit unsuru içinde kaldığı ve sanıkların eylemlerinin bir bütün halinde yağma suçunu oluşturduğunun kabulünde zorunluluk bulunmaktadır...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.28.05.2021.

⁴⁴⁰ Yrg. 6. C. Dai'nin 14.03.2019 Tarihli ve 2016/1515E. ve 2019/1701 K. Sayılı İlamında, “...Oluş ve dosya içeriğine göre; sanıklar E. ve M.'ün yakınanın evine gidip, sanık M.'in; "Yakınanı para vermediği takdirde kızkardeşine tacavüz ettiğini söyleyeceğini" ifade edip yakınanı korkutup aldığı banka kartından para çekip sanıkların parayı aralarında paylaştığı olayda; sanıkların eyleminin şantaj suçunu oluşturduğu düşünülmeyen yazılı şekilde karar verilmesi...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.28.05.2021.

⁴⁴¹ Yrg. 6. C. Dai'nin 28.11.2018 Tarihli ve 2016/1457E. ve 2018/7379 K. Sayılı İlamında, “...Mağdurun, sanık ile internet ortamında tanışıp arkadaş olduğu, 26.4.2014 günü buluşarak ormanlık bir alana gittikleri ve bir müddet cinsel yönden birbirlerine yaklaştıkları, sanığın mevcut hali cep telefonu ile kayıt altına alıp, sonrasında çekmiş olduğu görüntüleri mağdura göstererek "Eğer bu görüntüleri ailenin görmesini istemiyorsan bana 400 TL para vereceksin" diyerek tehdidin özel bir türü olan şantajla para istediği, mağdurun yanında bulunan 10 TL parayı sanığa verip kalanını ise 11 Mayıs'ta maaş aldığı anda vermek üzere sanıkla anlaştığı, bunun üzerine sanığın mağdurun çantasını karıştırıp içinde bulunan 1 adet gümüş yüzük, kolye ve cep telefonunu alıp cep telefonunun içerisindeki sim kartı çıkarıp mağdura iade ettiği, mağdurun gelişmelere müdahalede bulunduğu olayda; sanığın eylem ve söylemlerinin şantaj suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suçun vasıflandırılmasında yanılgıya düşülerek, yerinde ve yeterli olmayan gerekçe ile yazılı şekilde karar verilmesi...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.28.05.2021.

gösterilebilir. Daha çok, bir dönem arkadaşlık yapan fail ile mağdurun ayrılmalarından sonra, bu durumu hazmedemeyen ve menfaatine de düşkün olan fail tarafından, tekrar arkadaşlıklarına devam etmezse, mağdurla birlikte haberli ya da habersiz çekilen cinsel içerikli uygunsuz fotoğraf veya video görüntülerinin yayınlanacağı şeklinde beyanlarla şantaj suçu işlenilmektedir⁴⁴². Yine sahte fatura düzenlemek veya kullanmak suretiyle vergi kaçıran şirket yetkilisinin Cumhuriyet savcılığına, şirket çalışanın elindeki belgeleri vererek ihbar edileceğinden bahisle mağdurdan para istenmesi, istendiği para verilmezse birinin evini soyarak ya da başka bir suç işleyerek, suçun mağdurun üzerine atılacağını söyleyerek yarar sağlanması ve benzeri durumlar şantaj suçunu oluşturacaktır. Yağma suçunda tehdit ve/veya cebirin yöneldiği hukuki değerler, mağdurun hayatı, vücut ve cinsel dokunulmazlığı ile malvarlığına zarar verme olup, yukarıdaki örneklerde ise böyle bir durumun olmadığı görülmektedir. Her ne kadar, yağma suçundaki cinsel dokunulmazlığa yönelik saldırı ile şantaj suçundaki cinsel görüntü ve fotoğrafların paylaşılması arasında benzerlik görülse de, yağma suçunda korunan cinsel dokunulmazlığın, mağdurun veya yakınının cinsel içerikli görüntü ve fotoğraflarını değil, doğrudan bedene yönelen cinsel taciz ve/veya cinsel saldırı şeklinde gerçekleşen fiilleri içerdiği değerlendirilmektedir.

Yağma suçu tamamlanarak, mağdurdan mal, para veya senet alındıktan sonra, mağdura karşı ayrıca şantaj yapılması halinde, Yargıtay amacın baştan itibaren yağma suçunu işlemek olduğundan bahisle, katılanın yağma esnasında ayrıca cinsel içerikli görüntü ve fotoğraflarının kaydedilerek, istedikleri para verilmezse açıklanacağını söyleyemesini, yağma suçunun devamı niteliğinde görerek, ayrıca şantaj suçunun oluşmayacağını belirtmektedir⁴⁴³.

⁴⁴² İstanbul BAM 20. C. Dai'nin 23/10/2018Tarihli ve 2017/3406E. ve 2018/1653 K. Sayılı İlamında, "...Mağdurdan temin ettiği çıplak fotoğrafları yayma tehdidi ile kısa aralıklarla iki kez mağdurdan para aldığı kabul edilen suça sürüklenen çocuğun bu eylemlerinin zincirleme şantaj suçunu oluşturduğu gözetilmeden hukuka aykırı yöntemle yağma kabul edilip buna göre uygulama yapılması, Hukuka aykırı ve istinaf nedenleri yerinde görülmele CMK'nın 289/1-i maddesi uyarınca HÜKMÜN BOZULMASINA..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.28.05.2021.

⁴⁴³ İstanbul BAM 9. C. Dai'nin 26/04/2021Tarihli ve 2020/1008E. ve 2021/1057 K. Sayılı İlamında, "...Sanıkların fikir ve eylem birliği içerisinde birden fazla kişi ile birlikte müştekiyi konutta geceleyin darp ederek üzerindeki değerli eşyalarını ve 1000 TL para, çantasındaki 25 sayfalı çek defteri, pasaport vb belgeleri alıp 5 adet boş çeki imza attırdıkları, müştekinin beyanına göre 15.000 dolar paranın alındığı ve bu para verilmezse pasaportununda iade edilmeyeceğinden bahisle tehdit edildiği, müştekinin 17/07/2017 tarihli ... Eğitim ve Araştırma Adli Tıp Polikliniğinin raporuna göre BTM ile giderilebilecek şekilde yaralandığı, ayrıca mağdurun makatına şişe sokulduktan sonra elde edilen görüntüleri yayacaklarından bahisle korkutarak para elde etmeye yönelik eylemlerinin aynı zaman diliminde gerçekleşmesi nedeniyle bütün halinde yağma suçunu oluşturacağı, olayda tehdit suçunun özel bir görünüm şekli olan şantaj suçunun

5.5. Yağma-İrtikap Suçu

Kamu faaliyetleri kamu görevlileri tarafından düzenli ve dürüstçe yerine getirilmezse, kamu idaresine olan güven azalacağından, kamu görevlilerinin suç oluşturan eylemlerinin suç olarak düzenlenmesiyle, gerek kamu idaresinin dürüstlük ve itibarının korunması gerekse kişilerin zarara uğramasının önlenmesi amaçlanmıştır⁴⁴⁴. Kamu görevlilerince işlenecek suçlarla vatandaşların, Devletin kurum ve kuruluşlarına karşı duydukları güven sarsılmakta ve Devlet memuru, haksız çıkar sağlamak için kendi konumundan faydalanmaktadır⁴⁴⁵.

Yrg. C. Gnl. Krl'nin 12/04/2011 Tarihli ve 2010/9-258 E. ve 2011/46 K. Sayılı İlamına göre, bir kişinin yürürlükteki TCK anlamında “*kamu görevlisi*” ve yaptığı faaliyetin de “*kamusal faaliyet*” sayılabilmesi için, Anayasa ve kanunlara uygun biçimde alınan siyasi kararlarla, kamusal hizmete başlanması ile yürütülen faaliyetin de kamuya ait güç ve yetkilerin kullanılması suretiyle sürekli, süreli veya geçici olarak yapılması şartı aranmaktadır⁴⁴⁶.

TCK'nın 6/1-c maddesinde nitelikleri anlatılan kamu görevlisinin, görevinin kendisine sağladığı nüfuzu kötüye kullanarak, kendisi ya da başkasına yarar sağlamak için suçtan zarar gören gerçek kişi üzerinde icbar, hile ile ikna ya da hatasından yararlanma yöntemlerini kullanması TCK'nın 250 maddesinde düzenlenen irtikap suçunu oluşturmaktadır. Bu maddenin gerekçesinde özet olarak, kamu görevlisi olan faillerce, mağdurlardan, kendisi ya da başkası için yarar sağlama şekillerine göre suçun düzenlendiği, icbar yoluyla irtikap suçunda; kamu görevlisince kendisine görevi gereği sağlanan nüfuzun kötüye kullanılması suretiyle, yağma boyutuna ulaşmayan icbarın yapılmasının, ikna suretiyle irtikapta, hileli davranışlarla yarar sağlanmasının gerekliliği belirtilmekte ve mağdurun hatasından yararlanarak irtikap suçunda ise, ikna suretiyle irtikap suçuna

ayrıca oluşmayacağı, şantaj içerikli ifadelerin yağma suçunun tehdit unsuru içinde kaldığı, böylelikle sanıkların üzerlerine atılı eylemlerinin yağma ve Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Bırakma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yağma ve Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Bırakma suçlarından cezalandırılmaları gerekli iken yasal ve yeterli olmayan gerekçe ile yazılı şekilde karar verilmesi...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.28.05.2021.

⁴⁴⁴ Mehmet Reis Koca, **Zimmet, İrtikap, Rüşvet, Nüfuz Ticareti ve Görevi Kötüye Kullanma Suçları**, 1.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2014, s. 244.

⁴⁴⁵ Mehmet Vehip Ekinci/Mustafa Uslu/Zeki Ciğerci, **Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar**, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2014, s. 48.

⁴⁴⁶ Tezcan/Erdem/Önok, s. 981; İhsan Akçin, **Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar**, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019, s. 471-472.

nazaran daha az cezayı öngören şeklinin düzenleme konusu yapıldığı ifade edilmektedir⁴⁴⁷. Buna karşın, hata yoluyla irtikap suçunda failin hileli aktif hareketlerinin bulunmaması ve mağdurun dış etken olmaksızın içerisine düştüğü hatadan yararlanılarak haksız çıkar sağlanması nedeniyle üçüncü ve ayrı bir irtikap türü olduğu değerlendirilmektedir.

İrtikap suçu, 765 Sayılı TCK'nın 209. maddesinde, memurların memuriyetlerine ilişkin görevlerini suistimal suretiyle kendilerine ya da başkalarına para ve/veya sair yararlar sağlanması veya bu doğrultuda vaatte bulunulması için, icbar, ikna ve mağdurun hatasından yararlanma yollarına başvurması şeklinde üç şekilde işlenebilecek bir suç türü olarak düzenlemiştir.

5237 Sayılı TCK'nın 250. maddesinde de, icbar, ikna ve mağdurun hatasından yararlanma suretiyle işlenmesine yönelik unsurlar, 765 Sayılı TCK ile aynıdır. Ancak; 765 Sayılı TCK'da aranan ve uygulamada karışıklığa sebep olan memur kavramı terk edilerek 5237 Sayılı TCK'nın 6/1-c maddesinde tanımlanan kamu görevlisi kavramına geçilerek, görevinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanmak kavramı da bilinçli olarak tercih edilmiştir. Çünkü kamu görevlisi sıfatıyla sağlanan Devlet gücünün kötüye kullanılmasının önüne geçilmesi istenilmiş ve ayrıca 5237 Sayılı TCK'da daha sade bir anlatım şekli seçilmiştir⁴⁴⁸. Buradan hareketle, kamu yönetiminin; Devletin yasama, yürütme ve yargı güçleri dışında bulunan ve ajanları aracılığıyla, kanunların verdiği yetkiler çerçevesinde yerine getirilen faaliyetler olarak tanımlanması ve ceza hukuku normlarıyla da, kamu faaliyetlerinin, kanunlara uygun yürütülmesinin sağlandığını söylemek mümkün görünmektedir⁴⁴⁹.

5237 Sayılı TCK'nın 250/1. maddesinde düzenlenen "icbar" kavramı, kamu görevlisinin haksız tutum ve davranışları karşısında, kişinin haklı bir işinin gereği gibi, hiç ya da en azından vaktinde görülmeyeceği endişesiyle, kendisini zorunlu hissederek, kamu görevlisine ya da yönlendireceği kişiye yarar sağlaması olarak tanımlanmıştır⁴⁵⁰. Ayrıca

⁴⁴⁷ TBMM Yasama Dönemi: 24. Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı 278, s. 24.

⁴⁴⁸ Mustafa Özen, **İrtikap ve Rüşvet Suçları**, 1. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2010, s. 39.

⁴⁴⁹ Erdener Yurtcan, **Yargıtay Kararları Işığında Rüşvet, Zimmet, İrtikap, Görevi Kötüye Kullanma**, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2015, s. VI.

⁴⁵⁰ Erzurum BAM 7. C. Dai'nin, 20.11.2019 Tarihli ve 2019/1258 E., 2019/954 K. Sayılı İlamında, "...Sanığın görevi kapsamında kamu görevinden kaynaklanan nüfuzunu kötüye kullanarak, ilgililerin projeler kapsamında yatırdıkları teminatların çözülmesi sürecinin uzayacağını bildirdiği, bu suretle proje sahipleri üzerinde manevi cebir uyguladığı, manevi cebirin yarattığı kolaylıktan yararlanarak, kendisine maddi yarar sağlanmasına neden olduğu, böylelikle üzerine atılı İcbar Suretiyle İrtikap suçunu işlediği..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP e.t.26.05.2021; Yrg. 5. C. Dai'nin 30.09.2020 Tarihli ve 2010/9-

250/2. maddede irtikap suçunun diğer işleniş şeklinde geçen “ikna” eylemi, kamu görevlisinin görevinin sağladığı güveni kötüye kullanmak suretiyle gerçekleştirdiği “hileli davranışlar” olarak nitelendirilmiştir.

Yarar sağlamada, kamu görevlisine sağlanacak yararın konusunu taşınır mal oluşturuyorsa, kamu görevlisi veya yönlendireceği kişinin tasarruf altına sokulması, taşınmaz mal ise, mülkiyetinin kamu görevlisine geçirilmesi şeklinde anlaşılması gerekmektedir⁴⁵¹. Menfaat ve yarar kavramları birbirlerinden farklı olup, menfaat kavramı daha geniş içerikli olmakla içine, yarar ve vaat kavramları da girmektedir⁴⁵².

Yağma ve irtikap suçları arasında da benzer ve farklı yönler bulunmaktadır. İrtikap suçunun kamu görevlisince, Devlet çalışanı olmasının sağladığı nüfuzun kötüye kullanılmasıyla mağdurun çaresiz ve istenileni yapmak zorunda bırakılmasıyla işlenen icbar yoluyla irtikap suçu, yağma suçuyla benzerlik göstermektedir. Her iki suçta da mağdur üzerinde haksız yarar sağlanmasına yönelik olarak boyutları farklı olmakla birlikte icbar kullanılmaktadır. Mağdur, icbarın etkisi altında irtikap suçunda kamu görevlisi ya da yönlendireceği üçüncü kişiye, yağma suçunda da faile ya da yönlendireceği üçüncü kişiye haksız yarar sağlamaktadır⁴⁵³.

258 E. ve 2011/46 K. Sayılı İlamında, “...Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 30.03.2010 tarihli ve 2009/5-167-2010/70 sayılı Kararında da açıklandığı üzere; icbar suretiyle irtikap suçunda mağdurun iradesini baskı altında tutmaya elverişli olmak koşuluyla, doğrudan doğruya veya dolaylı biçimde yapılan her türlü zorlayıcı hareketin icbar kavramına dahil olduğu, manevi cebirin, belli bir şiddete ulaşması, ciddi olması, mağdurun baskının etkisinden kolaylıkla kurtulma olanağının bulunmaması gerektiği...” şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.26.05.2021.

⁴⁵¹ Mustafa Özen, **İrtikap ve Rüşvet Suçları**, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2010, s. 78.

⁴⁵² Selami Turabi, **İrtikap Suçu**, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017, s. 175.

⁴⁵³ Samsun BAM 6. C. Dai'nin, 23/12/2020 Tarihli ve 2020/979 E., 2020/3087 K. Sayılı İlamında,“...Sanığın ve müdafinin tüm aşamalarda sanığın eyleminin sadece yüklenicilerin hak ediş raporlarını hazırlamaya yardım karşılığı ücret almak olduğu, görev yaptığı yerdeki konumu itibariyle yüklenen suçun unsuru olan icbarı yaratacak etki gücünün olmadığı, muhatap olan kişinin icbar altında olduğunun kabul edilemeyeceğini savunmuşlar ise de; kovuşturma aşamasında alınan ifadesinde bilgisinin sadece duyumları dayalı olduğunu beyan ile çekinceli bir anlatıma yönelmiş olan tanık O.'nun soruşturma aşamasında Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Şube Müdürlüğünde alınan ve Cumhuriyet Savcısı tarafından alınan, önceki ifadesini teyid eden beyanları kapsamı diğer tanıkların genel olarak ifade ettikleri hususlar göz önüne alındığında, 2012-2014 yılları arasında kontrolörlüğünü yaptığı yüklenici firmalardan yapmış olduğu işler için para istemesi nedeniyle hakkındaki sözlü şikayetlere üst birimlerce kayıtsızlık gösterilmesi, yüklenici firma yetkililerinin şikayetten sonuç çıkmadığı takdirde DSİ'de iş yapamayacakları, kurum ile aralarında sıkıntı çıkabileceği kaygısıyla resmi şikayette bulunmamaya yanaşmalarını sonucu sanığın görev ünvanının üzerinde bir güç ve etkinlik alanına sahip olduğu yönünde ortaya çıkan algı dikkate alındığında, kurumdan alacağı paranın bir gün dahi aksamasının zincirleme olarak tüm işlerini etkileyecek şekilde ticari faaliyette bulunan yüklenicilerin sanığın hak ediş bedellerinden yüzde olarak bir pay alma karşılığı işlerini sorusuz yürütme teklifini alternatifsiz bir yol olarak kabul etmeleri ve bu suretle icbar altında olduklarının kabulü ile olayda yüklenen suçun unsurlarının oluştuğu, yargılama sürecindeki işlemlerin kanuna uygun olarak yapıldığı, aşamalarda ileri sürülen iddia ve savunmaların

Ancak, irtikap suçu sadece kamu görevlileri tarafından işlenebilen TCK'nın 40/2 maddesinde tanımlanan özgü suçlardan olmasına karşın, yağma suçu kamu görevlisi de dahil, herkes tarafından işlenebilen geniş yelpazeye sahip bir suç türüdür. Bu açıdan bakıldığında yağma suçu, fail açısından hiçbir özellik taşımamaktadır.

Yağma suçunda mağdura uygulanan cebir, maddi niteliğe sahip ve mağduru yarar sağlamaya zorlayan daha nitelikli bir tehdit niteliğindedir⁴⁵⁴. İrtikap suçunun, yağma suçundan bu aşamada ayrıldığı yön, Devlet çalışanı olmasından kaynaklı nüfuzun kötüye kullanılması suretiyle, mağdura karşı tehdit niteliğinde olmayan ve fiziksel teması içermeyen icbar suretiyle yarar sağlanmasıdır⁴⁵⁵.

Ayrıca, irtikap suçunun kamu idaresinin güvenilirliğine ve işleyişine karşı suçlar bölümünde düzenlenmesine rağmen, yağma suçu amaç suç nedeniyle malvarlığına karşı içerisinde düzenlenmiştir. İrtikap suçunda korunan hukuki yarar, kamu idaresine ve dolayısıyla Devlete olan güvenirlige ve saygınlığa olan inançtır. Devlete olan güven duygusu sarsılmakla, irtikap suçunda, suçun mağduru, kamu idaresini temsil eden Devlettir. İrtikap suçunda, malvarlığı azalan kişi suçun mağduru değil, suçtan zarar görendir. Yağma suçunda ise, korunan hukuki yarar zilyetlik, mülkiyet, yaşam hakkı kişi güvenliği olmakla, suçun mağduru cebir ve/veya tehditle para ve/veya eşyasını vermek zorunda olan gerçek kişidir.

İrtikap suçunda, suçtan zarar gören tarafından kamu görevlisine veya başkasına yarar vaadinde bulunulmasıyla irtikap suçu tamamlanırken, yağma suçunda, mağdur

toplanan tüm delillerle birlikte gerekçeli kararda gösterilip tartışıldığı, vicdanî kanının dosya içindeki belge ve bilgilerle uyumlu olarak kesin verilere dayandırıldığı, eylemin sanık tarafından gerçekleştirildiğinin saptandığı, eyleme uyan suç tipi ile yaptırımın doğru biçimde belirlendiği kanaatine varılmakla..." şeklinde karar verilmiştir. UYAP, e.t.28.05.2021.

⁴⁵⁴ Yrg. 5. C. Dai'nin 16.11.2009 Tarihli ve 2009/9978 E. ve 2009/12463 K. Sayılı İlamında, "...Yağma suçunun oluşumu için mağdurun iradesini zorlayan bir etki olan icbarın, maddi cebir veya tehdit aşamasına varmış olması gerektiği, sabit görülen ve kamu görevlisi sanıkların görevin sağladığı nüfuzlarını kötüye kullanmak suretiyle kendilerine yarar sağlamaya zorlamadan ibaret eylemde bu unsurlar bulunmadığından, TCK.nun 250/1. maddesinde düzenlenen cebri irtikap suçunu oluşturacağı gözetilmeden suç niteliğinde yanılıya düşülerek yazılı biçimde nitelikli yağmadan hüküm kurulması..." şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t.26.05.2021.

⁴⁵⁵ Yrg. 6. C. Dai'nin 23.01.2013 Tarihli ve 2008/12175E. ve 2013/1231 K. Sayılı İlamında, "...Görevi başında, kamuya ait araç ve gereç kullanılarak, araç direksiyonuna kelepçe ile bileğinden bağladığı yakınının üzerini arayıp cebindeki 1.000 lira parayı alıp sen bu parayı çalmışsın diye itiraz eden yakınının kafasına tabanca dayayarak "parayı bırak git yoksa seni vururum" biçiminde tehdit eden ve sonrasında da 200 lirasını içinden alarak gerisini iade eden sanığın eyleminin yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı biçimde irtikap suçundan cezalandırılmasına karar verilmesi..." şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t.28.05.2021.

tarafından faile para ve/veya eşya verilip, fail tarafından alındığı anda suç tamamlanmaktadır.

İrtikap suçunun, kamu görevlisi tarafından, farklı mağdurlara karşı, aynı anda tek bir hareketle işlenmesi durumunda, TCK'nın 43. maddesinde düzenlenen zincirleme suç hükümleri uygulanabilmekteyken, yağma suçunda, TCK'nın 43/3. maddesinde yer alan emredici hüküm nedeniyle zincirleme suç hükümleri uygulanamamaktadır.

Yağma suçunun, TCK'nın 148-149. maddelerinde gösterilen bir çok şekilde işlenmesi mümkündür. İrtikap suçu ise, sadece, mağdura karşı icbar ve ikna suretiyle ya da mağdurun hatasından yararlanılarak işlenebilmektedir. Ayrıca, yağma suçunun aksine, irtikap suçunun, örneğin silahla, gece vakti, birden fazla kişiyle, konutta ve benzer şekilde işlenmesi gibi yer ve zamana ilişkin nedenler, suç nitelikli hale getirmemektedir.

Kamu görevlisinin, görevin sağladığı nüfuzu kötüye kullanmadan, görev kapsamı dışına çıkarak, özel herhangi bir nedenle, mağdura karşı icbar boyutunu aşan tehdit ve/veya cebir yöntemlerini kullanarak haksız yarar sağlaması durumunda ise, irtikap suçu değil, yağma suçu oluşmaktadır⁴⁵⁶.

⁴⁵⁶ Yrg. 6. C. Dai'nin 24.09.2014 Tarihli ve 2011/19363 E. ve 2014/15741 K. Sayılı İlamında, "...Önleyici Hizmetler Büro Amirliğinde görevli olan Sanık N'.in resmi aracın şoförü olup araçtan hiç inmediği, Sanık D.'in ise ekip amiri olduğu ve olay günü ihbar olduğundan bahisle müştekinin aracını durdurup kimlik kontrolü yaptığı, bilahare "araman yokmuş ancak vergi dairesine kaydın yok, bu şekilde mal satamazsın, polis merkezine götürüp 5000 TL ceza kestireceğim" demesi üzerine müştekinin "sen polis misin? yoksa vergi memurumusun?" dediği, bu söze kızan D.'un müştekiye iki tokat attığı ve "senin işini halledeceğim 4000 TL vereceksin" dediği, müştekinin üzerindeki yaklaşık 2000 TL parasını aldığı ayrıca iki ayrı banka ATM'sinden de 1800 TL para çekirmek suretiyle fiilin tamamlandığı olayda; sanıkların yağma suçunu birlikte işleme konusunda fikir ve eylem birliğine vardıklarına dair yeterli inandırıcı ve her türlü şüpheden uzak kesin delillerin bulunmadığı ancak sanık N'.in sanık D.'un yanında bulunarak suçun icrasını kolaylaştırdığı, yardım eden sıfatında olduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması..." şeklinde bozma kararı verilmiştir. UYAP, e.t.28.05.2021.

SONUÇ

Atatürk'ün, “Okul sayesinde, okulun vereceği ilim ve fen sayesinde ki Türk milleti, Türk sanatı, Türk ekonomisi, Türk edebiyatı bütün güzellikleriyle gelişir. ... Milli eğitimde süratle yüksek bir seviyeye çıkacak olan bir milletin, hayat mücadelesinde maddi ve manevi bütün kudretlerinin artacağı muhakkaktır.” şeklindeki özlü sözüne de yansıdığı üzere, gerek hırsızlık gerekse yağma suçlarının önlenmesine yönelik en önemli mücadele, eğitim ve ekonominin güçlendirilmesinden ve adil paylaşımdan geçmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. maddesi ile Anayasa'mızın 17/1. maddesinde düzenlenen yaşam hakkına ve 56/3. maddesindeki herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içerisinde sürdürmesi için Devletin gerekli tedbirleri almakla yükümlü olduğuna ilişkin düzenlemeler Devletin, toplumun ihtiyaçlarını kamusal faaliyetlerle karşılayan en üst yapı olduğuna işaret etmektedir. Yargılama faaliyeti de şüphesiz yağma ve diğer suçların cezai yaptırımlarla karşılık bulmasına aracı olan yönüyle önemli olmakla birlikte, eğitim ve ekonominin suçtan uzak tutucu yönünün daha ağır bastığı açıktır. Kamu güvenirliliği de, bu şekilde, toplumu ve bireyi her türlü suçlara karşı korumakla ve bu sayede, temel hak ve özgürlüklerin koruma altına alınmasıyla sağlanacaktır.

Malvarlığı, ekonomik değeri olan maddi ya da manevi haklardan oluşur. Bu anlamda malvarlığına karşı suçların ilgilendiği alan içerisine aynı ve şahsi nitelikte maddi varlığı olan tüm haklar girmektedir. Zilyetlik kurumu ceza hukuku açısından oldukça öneme sahiptir. Yağma ve hırsızlık suçlarında malın sahibi veya zilyedinden alınarak hakimiyet alanına geçirilmesi halinde fail malın zilyedi olmaktadır. Malvarlığına karşı suçların konusunu genel kabule göre sadece taşınır malların oluşturduğu belirtilmekle birlikte, mağdurun ölümle tehdit edilerek, tapulu gayrimenkulünün bedelsiz olarak alınması ya da zorla sattırılarak parasının alınması durumunda yağma suçunun oluşacağı değerlendirilmektedir.

Malvarlığına karşı işlenen suçlar içerisinde yer alan yağma suçu, 765 Sayılı TCK'nın 495. maddesinde, “*Mal aleyhine cürümler*” başlığını taşıyan Onuncu Babın İkinci Faslında “*Yağma ve yol kesmek ve adam kaldırmak*” başlığı altında düzenlenmiştir. Yağma suçu 5237 Sayılı TCK'nın “*Özel Hükümler*” başlıklı İkinci Kitap, “*Kişilere Karşı Suçlar*” başlıklı İkinci Kısımın Onuncu Bölümünde, “*Mal varlığına karşı suçlar*” içerisinde 148 ila

150. maddeler arasında düzenlenmiştir. 5237 Sayılı TCK'nın 148/1. maddesinde yağma suçunun basit şekline yer verilirken, yağma suçunun temel işleniş şekline esas teşkil eden “tehdit” kavramı başa alınarak, doğru bir düzenlemeyle “...tehdit ederek veya cebir kullanarak...” ibaresine yer verilirken, 5237 Sayılı TCK'nın 148/2. maddesinde senedin yağması suçunda “Cebir veya tehdit kullanılarak...” ibaresinin kullanılmasının hatalı olduğu ve birinci fıkradaki düzenlemeyle aynı doğrultuda yeniden düzenleme yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Yağma suçunda faydalanma kastına yer verilmekle birlikte, ekonomik anlamda faydalanma ve eşyayı sahiplenme kastının yağma suçunun ruhunda olduğu, yağma kastını aklından bile geçirmeyen, eşinin kendisini aldattığından şüphe eden erkek ya da kadının, diğerinin elinden telefonu basit bir cebirle mesaj ve arama kayıtlarına bakmak amacıyla alması durumunda yağma suçundan cezalandırılmasına karar verilmesinin, adalete olan inancı zedeleyebileceği değerlendirilmektedir.

Yine, failin mağdurun konuşurken aldığı cep telefonunu alıp kaçarken, fail veya yakınları dışındaki kişilerce kovalanıp yakalanması durumunda kanun metninde sadece mağdur ve yakınları ibaresi geçmekle yağma değil, yaralama ve tehdit suçunun oluşacağına ilişkin yargı kararları bulunsa da yakın kavramının sadece akrabalık boyutuna indirgenerek daraltılmaması ve mağdura yardım amaçlı yakınlık ve yardımlaşma olarak değerlendirilmek suretiyle, Yrg. C. Gnl. Krl'nin kabul ettiği üzere geleneksel yakınlık çerçevesinde, yağma suçunun oluşacağı değerlendirilmektedir. 765 Sayılı TCK'da cebrin yağma olayının gerçekleştiği yerde bulunan başka bir kimseye yöneltilebileceği de belirtilmekle, mağdur kavramı için yelpazenin geniş tutulmasının daha doğru olduğu değerlendirilmektedir.

Uyuşturucu ticareti gibi konusu suç oluşturan paraların, uyuşturucu tacirlerinin kendi aralarındaki ihtilaftan kaynaklı nedenlerle zorla alınmasında yağma suçunun oluşmayacağı ve hal ve şartlara göre tehdit, yaralama, uyuşturucu ticareti veya kullanma suçlarının oluşabileceği değerlendirilmektedir.

TCK'nın 148/2. maddesinde mağduru borçlandıran senet düzenlenmesi ya da daha önce düzenlenen senedin hükümsüz olduğuna dair belge düzenlenmesi, senedin imhası veya borçlandırılacak belge düzenlenmesi için tehdit ve/veya cebir-şiddet uygulanması ise senedin yağması olarak düzenlenmiştir. Boş kağıda veya senede imza atıldığı anda, failin

nihai amacı olan haksız şekilde kazanç sağlaması ya da borcundan kurtulmasının yolu açılmakla, kağıdın veya senedin mağdur tarafından imzalanıp boş şekilde verildiği anda senedin yağması suçunun oluşacağı değerlendirilmektedir. TMK'nın 465. maddesi uyarınca vesayet makamı olan sulh hukuk mahkemesinden izin alınmaksızın gerçekleşen işlemler yok hükmünde sayılacağından, senedin yağması suçu yerine, yaralama, tehdit, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının oluşacağı değerlendirilmektedir. Çünkü TMK'nın 462/4-5. maddesi uyarınca ödünç verme ve alma ile kambiyo taahhüdü altına girmesi vesayet makamının iznine tabidir. Yine. TTK'nın 1526/2. maddesine göre ise, konişmento, taşıma senedi ve sigorta poliçesi elle imzalanabileceğinden malvarlığı için kayıp oluşması halinde senet yağmasının konusunu oluşturabileceği değerlendirilmektedir. Buna karşın, senedin yağması suçunun, mağdurun hiç korkmaksızın malvarlığının borca batık olduğunu bilerek imzaladığı senet açısından oluşmayacağı düşünülmektedir. Ancak, bu durumda yaralama, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçları oluşabileceği değerlendirilmektedir.

TCK'nın 149. maddesinde yağma suçunun silahla, kendisini tanınmayacak hale getirerek, konutta, yol kesilerek ve benzeri şekilde işlenmesine ilişkin nitelikli hallerine yer verilmektedir.

Yağma suçunun işleyen failin amacının maktulü silahla yağmalamak iken, aralarında yaşanan arbede de ölüm gerçekleşirse gerçek içtima kuralları gereği, TCK'nın 149/1-a maddesindeki nitelikli yağma suçu ile TCK'nın 81. maddesindeki kasten öldürme suçunun oluşacağı düşünülmektedir.

Failin dövüş sanatları ustası olduğunu ve boynunu kırabileceğini bilen mağdurun arkasından boynu kırılacak şekilde tutularak ölmekten korkmasıyla cüzdanının alınması durumunda, failin eli ve kollarının TCK'nın 6/1-f bendinde düzenlenen fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler kavramına girebileceği değerlendirilmektedir.

Günümüz teknolojisinin gelişmesiyle, sahte hesaplar oluşturularak facebook, instagram, whatsapp, mail ile internet kafelerden tehdit içerikli yazılar yazılması ya da başkasının imzası taklit edilip adına sahte telefon hattı oluşturularak aranması durumlarında da failin kim olduğu anlaşılamadan tehdit edilmişse bu nitelikli halin uygulanabileceği değerlendirilmektedir. TCK'nın 20. maddesinde vücut bulan, “Suç ve

cezaların şahsiliği” ilkesi gereği, şahsi sorumluluk esastır. Buradan hareketle, kendisini gizleyen failin amaçları arasında yakalanmasını zorlaştırma da bulunup, nimet-külfet dengesi gereği, sadece kendisini gizleyen fail için bu nitelikli halin uygulanmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

Terör örgütü faaliyetleri dahilinde yağma suçu işlense de, TCK'nın 149/1-g maddesinde düzenlenen yağma suçunda cezada artırım öngörülmeyp, sadece nitelikli hal nedeniyle daha ağır ceza düzenlenmekle, Terörle Mücadele Kanununun 5/2 maddesi uyarınca cezada artırım yapılmasına gerek bulunmadığı değerlendirilmektedir. Yağma suçunun konusunu mal oluşturmakla, örgüte zorla üye toplama girişimlerinin bu nitelikli hal kapsamına girmeyeceği değerlendirilmektedir.

Yağma suçunun gece vakti alışveriş merkezlerinde (AVM) işlenmesi halinde, geceye denk gelen çalışma saatleri içerisinde dahi AVM'lerin sürekli aydınlık olmaları nedeniyle, gecenin artırım nedeni olarak düzenlenmesine konu edilen, korku, tanınmasındaki güçlük, yakalamadaki zorluk ve kaçmadaki kolaylık söz konusu olmayacağından, gece saatinde AVM içerisinde yağma suçu işlenirse bu nitelikli halin uygulanmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

5237 Sayılı TCK'da adam kaldırma suçu düzenlenmediğinden, fail yağma suçunun yanısıra ayrıca TCK'nın 109-110 maddeleri uyarınca da cezalandırılmaktadır. Ancak, 765 Sayılı TCK'nın 499. maddesine benzer bir düzenlemenin, 5237 Sayılı TCK'nın 149. maddesinde de yapılarak, yağma suçunun, kişiyi hürriyetinden yoksun kılarak işlenmesinin düzenlenmesinin daha sağlıklı sonuca götüreceği değerlendirilmektedir.

Kanun koyucunun gerek lafzi gerekse gai yorumu ile uyum arz eden, Yrg. C. Gnl. Krl'nin 14.01.2020 Tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar Sayılı kararında yer alan geleneksel yakınlık kavramıyla, alacaklıya karşılıksız ve insani boyutta, geleneksel yardımlaşma ve mağdurun yanında olma yönündeki toplumumuzda bulunan yüksek hassasiyet duygusuna değer verilerek alacağın tahsilinden maddi çıkarı olduğu ortaya konamayan, alacaklı failin tanıdığı kişiler açısından TCK'nın 150/1 maddesinin mutlaka uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

TCK'nın 150/1. maddesinde yağma suçunun alacak hakkına ilişkin hukuki ilişkiden kaynaklanması durumunda, yağma suçu yerine, oldukça üstün nitelikli bir düzenleme olarak, tehdit ve/veya yaralama suçları uygulanmaktadır. Uygulanan cebir sonucunda

mağdurda darp cebir izi oluşmasa ve BTM ile giderilebilecek nitelikte dahi yaralanmasa nasıl hüküm kurulacaktır? Bu tür durumlarda alacaklı failin, mağdura cebir kastıyla dokunması, kolunu tutması ve benzeri hareketleri dahi TCK'nın 86/2 maddesi kapsamında BTM ile giderilebilecek kasten yaralama kabul edilerek, TCK'nın 86/2 maddesi uyarınca cezalandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

TCK'nın 150. maddesinin hak ve nasafet ilkeleriyle hakkın özü noktasında bağdaşmasına karşın, aksinin kabulünün, alacağını alamayan mağdurun, bir de üstüne üstlük TCK'nın 148-149. maddeleri uyarınca altı ila onbeş yıl arasında hapis cezasına mahkum edilerek ikinci kez mağdur edilmek suretiyle, adalete olan inancı toplumsal ahenk ve dengeyi derinden zedeleyeceği değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda, toplumumuzun sağlam aile, dostluk, arkadaşlık ve komşuluk ilişkileri ile örf ve adetlerinin mağdura yönelik dayanışmayı doğurması nedenleriyle, bu kişilerin, dolandırılan veya alacağını alamayıp mağdur olan yakınlarına yardım amaçlı yanında bulunarak, borçluya karşı o anki psikolojiyle tehdit, yaralama suçlarını işlemeleri halinde, bu kişilerin, TCK 150. maddesinden mahrum bırakılarak, hep beraber sorguya sevk edildiklerinde, asıl alacaklı olan şüphelinin serbest bırakılıp, diğerlerinin tutuklanması, ya da alacaklı hakkında yağma eyleminden sonra, uzlaşma ve şikayetten vazgeçme de varsa düşme kararı verilirken, diğer kişilerin nitelikli yağmadan on yıl veya üstü hapis cezaları almalarının toplumun adalete güven ilkesini zedeleyebilecektir.

Buradan hareketle, mirasçının mirası reddettiğini bilmeyen kişinin bu durumunun anlaşılması ya da mahkemece anlaşılması durumunda, TCK'nın 30/2 maddesinde düzenlenen hatasından yararlanacağı ve hakkında TCK'nın 150/1 maddesinin uygulanabileceği değerlendirilmektedir. Failin dolandırıcılık suçundan mağdur hakkındaki suç tarihi öncesine dayanan şikayeti üzerine, mağdur hakkında ilgili Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından etkin soruşturma yapılmaksızın KYOK kararı verilerek kesinleşmişse de, yapılan yargılama sonucunda, failin dolandırıldığı konusunda vicdani kanaat oluşursa, fail hakkında TCK'nın 150/1. maddesinin uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir. Yargıtay'ın bazı kararlarında mağdurun borca kefil olduğunu belgeleyemediği durumlarda, yağma suçundan sorumlu tutulacağına ilişkin kararı bulunsa da amacı maddi gerçeği aramak olan ceza hukuku açısından, tanık anlatımı, delil başlangıcı, mağdurun kaçamaklı kabulü, asıl borçlunun açık veya kaçamaklı anlatımı ve

benzeri her türlü delille ispat edilebileceği değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, fail alacaklı olduğu konusunu belge ya da tanıkla ispat edemese de, mahkemede samimi anlatımı ve mağduriyetini dile getirmesine ilişkin subjektif iradesine üstünlük tanınması, hakkaniyet ve ölçülülük ilkesi gereği, yağma suçu yerine, TCK'nın 150/1 maddesindeki bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil düzenlemesiyle öngörülen tehdit ve/veya kasten yaralama suçlarının mutlak surette uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Daha az cezayı gerektiren hali ile 150/2. maddesinde ise değer azlığına ilişkin indirim düzenlenmiştir. Yargıtay'ın bu manada, anne-babasına karşı gerçekleştirilen yağma eyleminde, olayın gerçekleşme şekli, sanığın madde bağımlısı olması, tedaviye ihtiyaç duyması gibi kıstaslarla değer azlığı indiriminin uygulanmamasını bozma nedeni yapmıştır. Ancak, sanığın mevcut olayda otuz iki yaşında olması, verilen parayı beğenmeyerek zorla kalanını da alması nedeniyle, TCK'nın 150/2 maddesi uyarınca değer azlığı indiriminin uygulanmasının doğru olmayacağı değerlendirilmektedir. Kaldı ki, uygulamada sıklıkla rastlanılageldiği üzere, tedaviden kaçınan ve sonuç alamayan bağımlıların işledikleri suçlar nedeniyle cezaevinde geçirdikleri sürede yaşadıkları uyuşturucu madde yoksunluğu ve beraberinde tedavilerine devam edilmesi durumlarında bağımlılıklarından arınabildikleri de bilinmektedir.

Ayrıca eklemek gerekir ki, TCK'nın 167. fıkrasında düzenlenen şahsi cezasızlık sebebi veya cezada indirim yapılmasını gerektiren akrabalığa ilişkin cezasızlık ve indirim hükümlerinin yağma ve nitelikli yağma suçlarında uygulanamıyor oluşu da, toplumdaki ahengi bozabilecektir. Çünkü, şikayetten vazgeçerek, kendi içerisinde maddi ve manevi olarak hakkını helal eden mağdur akrabalar açısından, sanık olan yakınlarının yağma veya nitelikli yağma suçundan altı yıldan on beş yıla kadar hapis cezası almaları halinde, her iki taraf açısından, ağır sosyal ve psikolojik etkiler doğurabileceği düşünülmektedir. Bu nedenlerle, TCK'nın 167. maddesinde düzenlenen akrabalık nedeniyle şahsi cezasızlık veya indirim nedenleri içerisine uyuşturucu madde teminine yönelik saikle işlenen ve TCK'nın 87. maddesindeki nitelikli yaralama dışında kalan yağma ve nitelikli yağma suçlarının eklenmesinin toplum barışı açısından önem arz ettiği değerlendirilmektedir. Bunun dışında, TCK'nın 146. maddesinde düzenlenen kullanma hırsızlığına ilişkin düzenlemelerin içerisine ya da kanun sistematığı açısından, TCK'nın 167. maddesine

benzeri bir düzenleme ile ekleme yapılarak, TCK'nın 87. maddesindeki nitelikli yaralama hariç olmak üzere, eşyanın kullanılmasından sonra iadesine ilişkin kullanım yağması suçunun da eklenmesinin yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

TCK'nın 168/3 maddesi gereği ise etkin pişmanlık indiriminin hırsızlık ve diğer malvarlığına karşı suçlara göre daha az oranda da olsa soruşturma ve kovuşturma aşamasında zararın giderilmesine göre uygulanabilmekteyken, TCK'nın 43/3 maddesi gereği ise yağma suçunda zincirleme suç hükümleri uygulanamayacaktır. Kanun koyucunun gai yorumu, yani lafzi yorumu, yani Kanunun metnine, dilbilgisi kurallarına, ifadesine, sözcük anlamlarına göre yapılan yorum dikkate alınarak, zararın mağdur üzerinde gerçekleşmesi ve kısmi iade nedeniyle rızasının aranmasıyla, hiç iade olmasa da indirim rıza gösteren mağdur açısından, mağdurun bu yöndeki iradesine üstünlük tanınmak suretiyle failin cezasından TCK'nın 168. maddesi uyarınca indirim yapılabileceği değerlendirilmektedir. İlgili maddede kısmi iadede murat olunan miktarın ne kadar ya da eşya ya da paranın ne kadarının iade olunması gerektiğinin gösterilmemesinin de bu kanaati desteklediği görülmektedir. Ayrıca, mahkemede satın alan kişi hakkında soruşturma yapılmasa da kötünietli olduğunun değerlendirilmesi durumunda, yukarıdaki süreç işletilerek fail hakkında etkin pişmanlık indiriminin yapılabileceği değerlendirilmektedir. 5237 Sayılı TCK'nın 148 ve 149. maddelerinde düzenlenen basit ve nitelikli yağma suçu ile 150/1 maddesinde düzenlenen hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili suçunda görevli ve yetkili mahkeme ağır ceza mahkemesidir.

Ancak, TCK'nın 150/1 maddesinde düzenlenen hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla kasten yaralama ve tehdit suçları uygulanırken, sıklıkla alacak verecek kavgalarının adliyelere yansması dikkate alındığında, hukuken geçerli şekilde belgelendirilebilen ve müşteki tarafından da itiraz olunmayan alacaklar açısından, CMK'nın 253 ve TCK'nın 29. maddesinin göz önünde tutulmasını gerektiren kanuni düzenlemelerle bir arada değerlendirildiğinde asliye ceza mahkemelerin görevlendirilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir. Ayrıca, müdafî atayacak maddi imkanı olmayanların tamamı için de zorunlu müdafî atanması gerektiği, bunun yanı sıra zorunlu müdafilerin de, en az özel müdafî olarak seçilmişçesine dosyaya özen göstermeleri gerektiği değerlendirilmektedir. Bunun içinde zorunlu müdafî ücretlerinin makul oranda artırılması ile hakim savcılarda olduğu gibi, zorunlu müdafilere de öncelikle iş verilmesini

sağlayacak Türkiye Barolar Birliği (TBB) tarafından düzenlenecek not sisteminin getirilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yağma suçununun sanık ve SSC'ler tarafından işlenmesi, teşebbüs aşamasında kalması, etkin pişmanlık ve değer azlığı indirimlerinin, takdiri indirimin de koşullarının oluşması halinde uygulandığı durumlarda erteleme, HAGB kurumlarının uygulanabileceği durumlar olabilecektir.

Yağma suçunu, hırsızlık suçundan ayıran en önemli özellik, yağma suçunda uygulanan cebir ve/veya tehditle işlenmesidir. TCK'nın 142/2-b maddesinde düzenlenen, çekip alma suretiyle işlenen hırsızlık suçlarında, uygulanan cebir insana değil, eşyaya yönelik ise yağma suçu yerine hırsızlık suçunun oluşacağı değerlendirilmektedir.

Dolandırıcılık suçunun içeriğinde ve işlenişinde hileyi barındırırken, yağma suçu cebir ve/veya içerisinde vücut bütünlüğünü ve yaşam hakkını ihlal eden cebiri barındırmaktadır.

Şantaj suçu, özünde failin istediğinin yapılmaması nedeniyle, mağdur üzerinde “*baskı ve zorlama*” fiilleri şeklindeki fiillerle gerçekleştirildiğinden, isminin Türkçe karşılığı kullanılarak; “*baskı ya da zorlama suçu*” olarak değiştirilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir. Şantaj suçunda fail tarafından, istediği yapılmazsa, mağdura karşı uygulayacağını söylediği “*zarar*” kavramının, mağdurun ruh sağlığında etki yaratan “*psikolojik şiddet*” boyutunda beyanlar olduğu değerlendirilmekle birlikte, yağma suçundaki maddi nitelikte zararı içeren cebir ve/veya tehdidin altında suç işlendiği görülmektedir. Her ne kadar, yağma suçundaki cinsel dokunulmazlığa yönelik saldırı ile şantaj suçundaki cinsel görüntü ve fotoğrafların paylaşılması arasında benzerlik görülse de, yağma suçunda korunan cinsel dokunulmazlığın, mağdurun veya yakının cinsel içerikli görüntü ve fotoğraflarını değil, doğrudan bedene yönelen cinsel taciz ve/veya cinsel saldırı şeklinde gerçekleşen fiilleri içerdiği değerlendirilmektedir.

Ancak, irtikap suçu sadece kamu görevlileri tarafından işlenebilen TCK'nın 40/2 maddesinde tanımlanan özgü suçlardan olmasına karşın, yağma suçu kamu görevlisi de dahil, herkes tarafından işlenebilen geniş yelpazeye sahip bir suç türüdür. Bu açıdan bakıldığında yağma suçu, fail açısından hiçbir özellik taşımamaktadır. Yağma suçunda mağdurun vücut bütünlüğüne ilişkin yaşam hakkı ve kişi özgürlüğüne yönelik, maddi nitelikte zararı içeren cebir ve/veya tehditle suç işlenmektedir

Bu açıklamalar ışığı altında, gerek yağma suçunun basit ve nitelikli halleri gerekse TCK'nın 150/1-2 ve 168. maddelerinin uygulanması sırasında, amacı maddi gerçeği aramak olan ceza hukuku açısından, yargı makamlarının sıkılmadan, bütün tarafları ön yargısız dinlemeleri, sorunun özüne inmeleri ve doğruyu gördükleri anda ilk oluşan kanaatlerinden dönmelerinin, yaşam hakkı ve kişi hürriyeti ihlal edilen mağdur açısından önemli olduğu kadar, adil yargılanma hakkı ve masumiyet ilkesinden yararlanma hakkı olan şüpheli veya sanık açısından da hayati önemi bulunduğu değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- Akçin, İ. (2019). Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar. Adalet Yayınevi.
- ARSLANTÜRK, M. (2018). İcrasından İnfazına Bütün Yönleriyle Yağma Suçu. Adalet Yayınevi.
- Artuç, M. (2020). Malvarlığına Karşı Suçlar. Adalet Yayınevi.
- Artuk, M. E., Gökcen, A., Alşahin, M. E. & Çakır, K. (2018). Ceza Hukuku Özel Hükümler. Adalet Yayınevi.
- Balcı, F., & Öztürk, S. (2020). Hırsızlık, Karşılıksız Yararlanma ve Yağma Suçları. Adalet Yayınevi.
- Bıçak, V. (2018). Ceza Muhakemesi Hukuku. Seçkin Yayınevi.
- Birtek, F. (2014). Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. Adalet Yayınevi.
- Centel, N., Zafer, H., & Çakmut, Ö. (2017). Türk Ceza Hukukuna Giriş. Beta Yayınları.
- Eker, H. (2014). Hırsızlık Suçları. Adalet Yayınevi.
- Eker, H. (2014). Yağma Suçları. Adalet Yayınevi.
- Ekinci, M. V., Uslu, M., & Ciğerci, Z. (2014). Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar. Adalet Yayınevi.
- Esen, S. (2007). Malvarlığına Karşı Suçlar ve Belgede Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar. Adalet Yayınevi.
- Fikret, E. (2016). Mülkiyet Hukuku. Yetkin Yayınları.
- Gökcen, A., Alşahin, Ç., Tezcan, D., Erdem, M. R., & Önok, M. (2019). Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku. Seçkin Yayınevi.
- Gökçen, A., & Balcı, M. (2018). Malvarlığına Karşı Suçlar. Adalet Yayınevi.
- Göktürk, N., Gönenç, İ., & Üzülmez, İ. (2012) Ceza Hukukuna Giriş. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Hafizoğulları, Z., & Özen, M. (2011). Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Kişilere Karşı Suçlar. US-A Yayıncılık.
- İçel, K. (2016). Ceza Hukuku Genel Hükümler. Beta Yayınevi.

- Koca, M. R. (2014). Zimmet, İrtikap, Rüşvet, Nüfuz Ticareti ve Görevi Kötüye Kullanma Suçları. Adalet Yayınevi.
- Koca, M., & Üzülmöz, İ. (2016). Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler. Adalet Yayınevi.
- Özbek, V. Ö., Doğan, K., & Bacaksız, P. (2019). Ceza Muhakemesi Hukuku. Seçkin Yayınevi.
- Özbek, V. Ö., Doğan, K., & Bacaksız, P. (2019). Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler. Seçkin Yayınevi.
- Özen, M. (2010). İrtikap ve Rüşvet Suçları. Adalet Yayınevi.
- Özen, M. (2017). Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri. Adalet Yayınevi.
- Özen, M. (2018). Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Muhakemesi Hukuku. Adalet Yayınevi.
- Özgenç, İ. (2019). Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. Seçkin Yayınevi.
- Öztürk, B. (2018). Ana Hatlarıyla Ceza Muhakemesi Hukuku. Seçkin Yayınları.
- Soyaslan, D. (2018). Ceza Hukuku Özel Hükümler. Yetkin Yayınları.
- Soyaslan, D. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. Yetkin Yayınları.
- Turabi, S. (2017). İrtikap Suçu. Adalet Yayınevi.
- Ünver, Y., & Hakeri, H. (2015). Ceza Muhakemesi Hukuku. Adalet Yayınları.
- Yalçın, T., & Köprülü, T. (2019). Ceza Hukuku Genel Hükümler Uygulamalı Çalışmaları. Savaş Yayınevi.
- Yaşar, O., Gökcan, H. T., & Artuç, M. (2010). Yorumlu–Uygulamalı Türk Ceza Kanunu. Adalet Yayınevi.
- Yenisey, F., & Nuhoğlu, A. (2018). Ceza Muhakemesi Hukuku. Seçkin Yayınevi.
- Yurtcan, E. (2015). Yargıtay Kararları Işığında Rüşvet, Zimmet, İrtikap, Görevi Kötüye Kullanma. Adalet Yayınevi.
- Yurtcan, E. (2017). Ceza Yargılaması Hukuku. Adalet Yayınları.
- Zafer, H. (2015). Ceza Hukuku Genel Hükümler. Beta Yayınları.

TEZLER

- Altınay, H. (2020). “Yağma Suçu”, [Yüksek Lisans Tezi, Antalya Bilim Üniversitesi SBE]
- Aslanbaş, A. (2009). “Yağma Suçları”, [Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi SBE]
- Baklacı, S. S. (2020). “Yağma Suçu”, [Yüksek Lisans Tezi, Yaşar Üniversitesi SBE]
- Boyracı, A. (2019). “5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Senedin Yağması Suçu”, [Yüksek Lisans Tezi, Çağ Üniversitesi SBE]
- Cerrahoğlu, H. (2013). “Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu”, [Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi SBE]
- Cerrahoğlu, H. (2013). “Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu”, [Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi SBE]
- İşçeneroğlu, M. (2019). “Yağma Suçunun Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenmesi”, [Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi SBE]
- Korkmaz, E. Ş. (2020). “Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu”, [Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi SBE]
- Merki, D. (2009). “Bileşik suç”, [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi SBE]
- Nacak, M. (2013). “Hırsızlık Suçu”, [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE]
- Özen, M. (2008). “Suçların İçtima (Zincirleme Suç, Fikri İçtima, Bileşik Suç)”, [Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi SBE]

SÖZLÜKLER

- Milli Eğitim Bakanlığı, (2000). Örnekleriyle Türkçe Sözlük, (2. Bs. , C. 1-4). Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Devellioğlu, F. (1993). Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, (11. Bs. , C. 1). Aydın Kitapevi Yayınları.

KANUNLAR

29/06/2005 tarih ve 5377 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, **Resmi Gazete**, 07 Temmuz 2005, Sayı: 25868.

18/10/1982 tarih ve 2709 sayılı Kanun, **Resmi Gazete**, 9 Kasım 1982, Sayı; 17863 (Mükerrer).

14.04.2020 tarih ve 7242 Sayılı Kanun, **Resmi Gazete**, 15 Nisan 2020, S. 31100.

26/09/2004 tarih ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, **Resmi Gazete**, 12 Ekim 2004, Sayı; 25611.

01/03/1926 tarih ve 765 sayılı Kanun, **Resmi Gazete**, 13 Mart 1926, Sayı; 320.

22.11.2001 Tarihli ve 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu, **Resmi Gazete**, 8 Aralık 2001, Sayı; 24607.

01.03.1926 Tarihli ve 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu, **Resmi Gazete**, 13 Mart 1926, Sayı: 320.

4/12/2004 tarih ve 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, **Resmi Gazete**, 17 Aralık 2004, Sayı: 25673.

22.11.2001 Tarihli ve 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu, **Resmi Gazete**, 8 Aralık 2001, Sayı; 24607.

5.12.1951 Tarihli ve 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, **Resmi Gazete**, 13 Aralık 1951, Sayı; 7981.

13/01/2011 tarih ve 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, **Resmi Gazete**, 14 Şubat 2011, Sayı: 27846.

11.01.2011 Tarihli ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu, **Resmi Gazete**, 4 Şubat 2011, Sayı; 27836.

18.01.1972 Tarihli ve 1512 Sayılı Noterlik Kanunu, **Resmi Gazete**, 5 Şubat 1972, Sayı; 14090.

03/05/1985 tarih ve 3194 Sayılı İmar Kanunu, **Resmi Gazete**, 09 Mayıs 1985, Sayı: 18749.

22/5/2003 tarih ve 4857 Sayılı İş Kanunu, **Resmi Gazete**, 10 Haziran 2003, Sayı: 25134.

18.06.2014 tarih ve 6545 sayılı Türk Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, **Resmi Gazete**, 28 Haziran 2014, S. 29044.

12/04/1991 tarih ve 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu, **Resmi Gazete**, 12 Nisan 1991, Sayı: 20843 Mükerrer.

29/06/2005 tarih ve 5377 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, **Resmi Gazete**, 07 Temmuz 2005, Sayı: 25868.

12/01/2011 tarih ve 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, **Resmi Gazete**, 04 Şubat 2011, Sayı: 27836.

04.04.1929 Tarihli ve 1412 Sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, **Resmi Gazete**, 20 Nisan 1929, Sayı: 1172.

Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun, **Resmi Gazete**, 7 Ekim 2004, Sayı: 25606.

03.07.2005 tarih ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, **Resmi Gazete**, 15 Temmuz 2005, S. 25876.

19.03.1969 tarih ve 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu, **Resmi Gazete**, 7 Nisan 1969, S. 13168.

14.04.2020 tarih ve 7242 Sayılı Kanun, **Resmi Gazete**, 15 Nisan 2020, S. 31100.

İNTERNET KAYNAKLARI

HSK'nın İlke Kararı, **Resmi Gazete**, 17.02.2015, Sayı: 29270.

TBMM Yasama Dönemi: 24. Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı 278, s. 24.

Ersan Şen, “Yağma Suçunun Maddi ve Manevi Unsurları”, **Hukuki Haber**, <https://www.hukukihaber.net/icbar-suretiyle-irtikap-sucu-makale,5867.html>, 17.12.2017, e.t. 28.03.2021.

Ersan Şen, “Dolandırıcılık Suçunda Hile ve Kast”, **Hukuki Haber**, <https://www.hukukihaber.net/dolandiricilik-sucunda-hile-ve-kast-makale,5033.html>, 06.06.2016, e.t.02.01.2021.

MAKALELER

- Albayrak, M. “Şikayete Tabi Suçların Özellikleri ve Bu Suçlara Bağlanan Hukuki Sonuçlar”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 2008, S.77, s.282, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2008-77-441> e.t. 22.05.2021.
- Bilge, B. “Şantaj Suçu”, **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2019, C. 6, S. 1, s.158, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1102151>, e.t. 27.05.2021.
- Cankurt, E., “Yağma Suçu ve Cebir Kavramı”, **Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2015, C.1, S.2, s.102, https://www.beykent.edu.tr/docs/default-source/kutuphane/hukuk-fakultesi-dergisi/cilt-1-sayi-2.pdf?sfvrsn=be1fdec3_4 e.t.
- Denizhan, H. “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Erteleme Kurumu Üzerine Bir İnceleme”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 2006, S.65, s.214, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2006-65-248> e.t. 22.05.2021.
- Dursun, S., “Malvarlığına Karşı Suçlar”, **Hukuki Perspektifler Dergisi**, 2004, S.2, s. 192, <http://www.selmandursun.com/wp-content/uploads/sdursun-malvarligina-karsi-suclar.pdf> e.t. 20.03.2021.
- Dündar, Ö./C. Yenal Kesbiç, “Malvarlığına Karşı İşlenen Suçların Suç Teorilerine Göre Mekansal Analizi”, **Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2020, C. 23, S.44, s. 917, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1056112> e.t. 20.03.2021.
- Egemenoğlu, A. “Yargıtay Kararları Işığında 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Tehdit Suçu”, **İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2017, C.4, S.1, s.59, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1102238> e.t. 26.03.2021.
- Eker, H. “Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçunda Değer Azlığı Kavramı”, **Türkiye Adalet Akademisi Dergisi**, 2011, C.1, S.5, s. 542, <http://www.ajindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423934965.pdf> e.t. 17.05.2021.
- Erem, F.“Suçun Konusu ve Hümanist Doktrin”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 1968, C.25, S.1, s.11, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/auhfd/issue/42774/516538> e.t. 12.04.2021.

- Epözdemir, R. “Gönüllü Vazgeçme”, **TBB Dergisi**, 2018, S.138, s.93, <http://tbbergisi.barobirlik.org.tr/m2018-138-1794> e.t. 17.05.2021.
- Göktürk, N./ Gönenç, İ./ Üzülmöz, İ., **Ceza Hukukuna Giriş**, (İzzet Gönenç/İlhan Üzülmöz Edt.), 1. Baskı, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir 2012, s. 26. <http://www.mku.edu.tr/files/1005-e68de94f-69d8-4169-abb7-d26195955d26.pdf>, e.t. 12.04.2021.
- Göktürk, N./ Gönenç, İ./ Üzülmöz, İ., **Ceza Hukukuna Giriş**, (İzzet Gönenç/İlhan Üzülmöz Edt.), 1. Baskı, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir 2012, s. 69 <http://www.mku.edu.tr/files/1005-e68de94f-69d8-4169-abb7-d26195955d26.pdf>, e.t. 01.12.2020.
- Günay, M., “Yağma Suçunun Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi”, **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, 2015, C.0, S.5, s.476, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/155594> e.t. 17.05.2021
- Gürühan, C. “Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılmasına İlişkin Güncel Sorunların Yargıtay Kararları Işığında Değerlendirilmesi”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 2014, S.111, s.133, <http://tbbergisi.barobirlik.org.tr/m2014-111-1364> e.t. 22.05.2021.
- Hafizoğulları Z./ Özen M., “Hırsızlık Suçu”, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2008, C. 12, S.1-2, s.778, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789739>, e.t. 26.05.2021
- İpekçioğlu, P. A. “Türk Ceza Kanunu’nda Bileşik Suç”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2012, C.61, S.1, s.44, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/624273> e.t. 06.12.2020.
- Kahraman, R. “Gönüllü Vazgeçmenin Sübjektif Unsurunun İçsel ve Dışsal Kararlara Göre Değerlendirilmesi”, **İzmir Barosu Dergisi**, Eylül 2020, s.158, <https://www.izmirbarosu.org.tr/pdfsosya/gonullu-vazgecm2021122155238729.pdf> e.t. 17.05.2021.
- Kartal, P. M. “Türk Ceza Hukukunda Cebir Suçu”, **Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2010, C.2, S.2, s.1042, <http://dosya.gsu.edu.tr/Docs/HukukFakultesi/TR/FakulteDergisi/fakulte-dergisi-2010-1-Cilt-2-hukuk-fakultesi.pdf> e.t. 26.03.2021.

- Karakehya H./ Usluadam, A. K. Türk Ceza Hukuku Öğretisinde Suçun Manevi Unsuru Bağlamında Suç Genel Teorisine İlişkin Görüşler, **Ceza Hukuku Kriminoloji Dergisi**, 2015, C.3, S.2, s.21, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/331403> e.t. 04.04.2021.
- Kazancı B. E./ Zeyrek İ. “TCK’da Dolandırıcılık Suçu”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2019, C. 21, S. Özel, s. 534, <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2019/09/BEHIYE-EKER-KAZANCI-ILKER-ZEYREK.pdf> e.t. 02.11.2021.
- Kazancı B. E./ Zeyrek İ., “Dolandırıcılık Suçu”, **Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2019, C. 21, S. Özel, s.522, <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2019/09/BEHIYE-EKER-KAZANCI-ILKER-ZEYREK.pdf>, e.t. 26.05.2021.
- Keçecioğlu, B. “Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçuna Teşebbüs”, **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2015, C. 6, S.1, s.353-354, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/789739>, e.t. 26.05.2021
- Kıldan, İ. T./ Akdemir T., Kasten Yaralama Suçunda Silah Kavramının Yargıtay Kararları Doğrultusunda Değerlendirilmesi, **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi** <https://www.uyusmazlik.gov.tr/Resimler/Pdfler/Makaleler/30-11-20179ismailturgutkildan.pdf>, s. 229, e.t. 18.04.2021.
- Köprülü, T. “Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Değer Azlığı”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 2007, S.71, s.261-262, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2007-71-343> e.t. 17.05.2021.
- Kunter, N. “Hukuk, Muhakeme Hukuku ve Ceza Muhakemesi Hukuku, (Kürsüde Son Ders)”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, 1981, C.45 S.1-4, s.800, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/96116> e.t. 22.05.2021.
- Maraşlı, D. Y./Muhammet Emin Ruhi, “Türk Ceza Kanununda Yağma Suçu”, **Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2018, C.11, S.2, s.88, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/erzisosbil/issue/41970/505762> e.t. 23.03.2021.
- Maviş, V. “Dolandırıcılık Suçunun Hile Unsuruna İlişkin Sorunlar”, **İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2015, S. Özel, s. 608, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/208369> e.t. 26.05.2021.

- Yılmaz, E. “Suçun Özel Bir Görünüş Şekli Olarak Gönüllü Vazgeçme”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2016, C. 65, S.4, s.2598, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/621713> e.t. 17.05.2021.
- Özen, M. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nun İştirak Kavramına Bakışı, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2007-71-342>, s. 240, e.t. 05.12.2020.
- Özen, M. “Ceza Hukukunda Fikri İçtima”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 2007, S.73, s.137, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2007-73-372> e.t. 07.12.2020; Zafer, s. 461.
- Özen, M. “Kamu Davası Açma Konusunda Benimsenen İlkeler, Cumhuriyet Savcısının Takdir Yetkisi ve İddianamenin İadesi”, **Ankara Barosu Dergisi**, Yaz 2009, S.3, s.19, <http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/ankarabarusu/tekmakale/2009-3/1.pdf> e.t. 22.05.2021.
- Özbek, V. Ö., Doğan, K., Bacaksız, P., **Ceza Muhakemesi Hukuku**, 12. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2019, s. 569; Ali Rıza Çınar, “Ceza Yargılamasında Kamu Davasına Katılma”, **Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2019, C. 21, S. Özel, s. 2804, <https://hukuk.deu.edu.tr/wp-content/uploads/2019/09/ALI-RIZA-CINAR.pdf> e.t. 13.12.2020.
- Öztürk, B., “Mülkiyet ve Zilyetlik Üzerine Düşünceler”, **Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, 2019, C. 27, S.1, s. 142, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/issue/44177/545164> e.t. 10.03.2021.
- Şahin, M. İ. V. “Şikayet Kurumu, Takibi Şikayete Tabi Suçlar”, **Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2019, C. 5, S.1, s. 54, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/749877> e.t. 22.05.2021.
- Şenol, C. “5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa Göre İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçme”, **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, 2017, S.10, s.549, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/394385> e.t. 17.05.2021.
- Uğur, H. “Ceza Muhakemesinde Kovuşturma Mecburiyeti İlkesinden Maslahata Uygunluk İlkesine”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Yaz 2007, S.73, s.257, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2007-73-378> e.t. 22.05.2021.

- Polat C./ Eren H./ Erbakıcı F., “Hırsızlık Suçunu Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi ve Geleceğe Yönelik Yaklaşımlar”, **Güvenlik Bilimleri Dergisi**, 2013, C. 2, S.1, s.5, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/208181>, e.t. 26.05.2021
- Taner, F. G. “TCK’da Şantaj Suçu”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, 2021, S. 92, s.121, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2011-92-671#:~:text=%E2%80%9CHakk%C4%B1%20olan%20veya%20y%C3%BCk%C3%BCml%C3%BC%20oldu%C4%9Fu,adl%C3%AE%20para%20cezas%C4%B1%20ile%20cezaland%C4%B1r%C4%B1%C4%B1r.>, e.t. 27.05.2021.
- Yılmaz, A. “Türkiye’deki Dolandırıcılık Tipolojileri: Dolandırıcılık Olaylarının Kategorik Tasnifi ve Yapılış Şekilleri”, **Hacettepe Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar E Dergisi**, 2015, s. 3, http://www.sdergi.hacettepe.edu.tr/makaleler/DOLANDIRICILIK_TIPOLOJILERI_12_2015.pdf e.t. 26.05.2021.
- Zafer, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, s. 441; Göktürk, N., Türk Hukukunda Suçların İçtimai, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/14656>, e.t. 05.12.2020.

YARGI KARARLARI

İSTİNAF KARARLARI

- İstanbul BAM. 9. C. Dai’nin 03/02/2021 Tarihli ve 2019/1792 E., 2021/215 K. Sayılı İlamı.
- İstanbul BAM. 9. C. Dai’nin 03/02/2021 Tarihli ve 2019/1792 E., 2021/215 K. Sayılı İlamı.
- Kayseri BAM. 1. C. Dai’nin 04/03/2021 Tarihli ve 2020/1093 E., 2021/432 K. Sayılı İlamı.
- Adana BAM. 8. C. Dai’nin 18.01.2021 Tarihli ve 2019/1982 E., 2021/74 K. Sayılı İlamı.
- Antalya BAM. 4. C. Dai’nin 08/07/2020 Tarihli ve 2019/322 E., 2020/1762 K. Sayılı İlamı.
- Adana BAM. 6. C. Dai’nin 20/01/2021 Tarihli ve 2019/2725 E., 2021/106 K. Sayılı İlamı.
- Samsun BAM. 4. C. Dai’nin 07.01.2021 Tarihli ve 2021/247 E., 2021/597 K. Sayılı İlamı.
- Sakarya BAM. 4. C. Dai’nin 26/11/2020 Tarihli ve 2020/1298 E., 2020/2178 K. Sayılı İlamı.

Ankara BAM. 14. C. Dai'nin 03/02/2020 Tarihli ve 2019/403 E., 2020/252 K. Sayılı İlamı.

İstanbul BAM. 7. C. Dai'nin 19/12/2018 Tarihli ve 2018/2730 E., 2018/26592 K. Sayılı İlamı.

İstanbul BAM. 7. C. Dai'nin 19/12/2018 Tarihli ve 2018/2730 E., 2018/26592 K. Sayılı İlamı.

Bursa BAM. 4. C. Dai'nin 06/10/2020 Tarihli ve 2019/4810 E., 2020/1239 K. Sayılı İlamı.

Adana BAM. 8. C. Dai'nin 24.03.2021 Tarihli ve 2019/3342 E., 2021/972 K. Sayılı İlamı.

İzmir BAM. 8. C. Dai'nin 25/09/2019 Tarihli ve 2018/2076 E., 2019/1691 K. Sayılı İlamı.

Gaziantep BAM. 7. C. Dai'nin 10/03/2021 Tarihli ve 2019/1744 E., 2021/499 K. Sayılı İlamı.

İzmir BAM. 8. C. Dai'nin 25/09/2019 Tarihli ve 2018/2076 E., 2019/1691 K. Sayılı İlamı.

İzmir BAM. 8. C. Dai'nin 11/10/2018 Tarihli ve 2018/1357 E., 2018/1566 K. Sayılı İlamı.

İzmir BAM. 8. C. Dai'nin 10/04/2019 Tarihli ve 2019/674 E., 2019/764 K. Sayılı İlamı.

Ankara BAM. 14. C. Dai'nin 09/03/2021 Tarihli ve 2019/3457 E., 2021/472 K. Sayılı İlamı.

İstanbul BAM. 7. C. Dai'nin 19/02/2021 Tarihli ve 2020/2776 E., 2021/724 K. Sayılı İlamı.

İstanbul BAM. 7. C. Dai'nin 04/03/2021 Tarihli ve 2020/2008 E., 2021/912 K. Sayılı İlamı.

; İzmir BAM. 21. C. Dai'nin 25/03/2021 Tarihli ve 2020/328 E., 2021/894 K. Sayılı İlamı.

Adana BAM. 8. C. Dai'nin 23/03/2021 Tarihli ve 2019/3337 E., 2021/932 K. Sayılı İlamı.

İstanbul BAM. 9. C. Dai'nin 16/03/2021 Tarihli ve 2020/407 E., 2021/655 K. Sayılı İlamı.

Sakarya BAM. 4. C. Dai'nin 25/02/2021 Tarihli ve 2021/591 E., 2021/558 K. Sayılı İlamı.

Gaziantep BAM. 7. C. Dai'nin 07/04/2021 Tarihli ve 2020/656 E., 2021/839 K. Sayılı İlamı.

İstanbul BAM. 9. C. Dai'nin 07/04/2021 Tarihli ve 2020/656 E., 2021/839 K. Sayılı İlamı.

İstanbul BAM. 7. C. Dai'nin 07/10/2020 Tarihli ve 2019/3234 E., 2020/1883 K. Sayılı İlamı.

Adana BAM. 6. C. Dai'nin 20/01/2021 Tarihli ve 2019/2725 E., 2021/106 K. Sayılı İlamı.

Adana BAM. 6. C. Dai'nin 20/01/2021 Tarihli ve 2019/2725 E., 2021/106 K. Sayılı İlamı.

Gaziantep BAM. 7. C. Dai'nin 29/05/2019 Tarihli ve 2018/3396 E., 2019/1168 K. Sayılı İlamı.

Diyarbakır BAM. 11. C. Dai'nin 30/03/2021 Tarihli ve 2021/748 E., 2021/871 K. Sayılı İlamı.

İstanbul BAM. 9. C. Dai'nin 07/04/2021 Tarihli ve 2020/656 E., 2021/839 K. Sayılı İlamı.

Ankara BAM. 13. C. Dai'nin 22/01/2019 Tarihli ve 2018/2113 E., 2019/68 K. Sayılı İlamı.

Ankara BAM. 14. C. Dai'nin 27/11/2018 Tarihli ve 2018/2952 E., 2018/2329 K. Sayılı İlamı.

Antalya BAM. 8. C. Dai'nin 08/07/2020 Tarihli ve 2019/322 E., 2020/1762 K. Sayılı İlamı.

Antalya BAM. 8. C. Dai'nin 08/07/2020 Tarihli ve 2019/322 E., 2020/1762 K. Sayılı İlamı.

Adana BAM 8. C. Dai'nin 22.04.2021 Tarihli ve 2019/3751 E. ve 2021/1339 K. Sayılı İlamı.

İzmir BAM 15. C. Dai'nin 24/03/2021 Tarihli ve 2021/138 E. ve 2021/485 K. Sayılı İlamı.

İzmir BAM. 21. C. Dai'nin 09/10/2020 Tarihli ve 2020/1092 E., 2020/220 K. Sayılı İlamı.

İzmir BAM. 8. C. Dai'nin 24/03/2021 Tarihli ve 2020/2819 E., 2021/455 K. Sayılı İlamı.

Van BAM. 4. C. Dai'nin 28/10/2020 Tarihli ve 2020/978 E., 2020/967 K. Sayılı İlamı.

Sakarya BAM. 4. C. Dai'nin 26/06/2020 Tarihli ve 2020/607 E., 2020/908 K. Sayılı İlamı.

İstanbul BAM. 8. C. Dai'nin 11/02/2021 Tarihli ve 2020/703 E., 2021/508 K. Sayılı İlamı.

Adana BAM.8. C. Dai'nin 15.04.2021 Tarihli ve 2021/711 E., 2021/1220 K. Sayılı İlamı.

Adana BAM. 8. C. Dai'nin 05/03/2020 Tarihli ve 2020/598 E., 2020/583 K. Sayılı İlamı.

Ankara BAM.14. C. Dai'nin 27/12/2017 Tarihli ve 2017/2330 E., 2017/2408 K. Sayılı İlamı.

İzmir BAM. 9. C. Dai'nin 27/04/2021 Tarihli ve 2020/869 E., 2021/1160 K. Sayılı İlamı.

Adana BAM. 8. C. Dai'nin 15.04.2021 Tarihli ve 2021/711 E., 2021/1220 K. Sayılı İlamı.

Adana BAM. 6. C. Dai'nin 17/02/2021 Tarihli ve 2021/137 E., 2021/321 K. Sayılı İlamı.

Adana BAM. 8. C. Dai'nin 31/10/2018 Tarihli ve 2018/1281 E., 2018/1749 K. Sayılı İlamı.

Adana BAM. 6. C. Dai'nin 12/04/2021 Tarihli ve 2020/1494 E., 2021/790 K. Sayılı İlamı.
Ankara BAM 14. C. Dai'nin 09/04/2021 Tarihli ve 2021/327 E., 2021/782 K. Sayılı İlamı.
Bursa BAM 4. C. Dai'nin 25/02/2021 Tarihli ve 2020/660 E., 2021/463 K. Sayılı İlamı.
İzmir BAM 9. C. Dai'nin 27/04/2021 Tarihli ve 2020/869 E., 2021/1160 K. Sayılı İlamı.
İstanbul BAM 7. C. Dai'nin 15/02/2021 Tarihli ve 2020/1671 E., 2021/615 K. Sayılı İlamı.
İzmir BAM. 21. C. Dai'nin 03/05/2021 Tarihli ve 2020/2207 E., 2021/1324 K. Sayılı İlamı.
İzmir BAM. 21. C. Dai'nin 09/10/2020 Tarihli ve 2020/1092 E., 2020/220 K. Sayılı İlamı.
Erzurum BAM 7. C. Dai'nin, 06/11/2019 Tarihli ve 2018/2928 E., 2019/2229 K. Sayılı İlamı.
İstanbul BAM 20. C. Dai'nin 23/10/2018Tarihli ve 2017/3406E. ve 2018/1653 K. Sayılı İlamı.
İstanbul BAM 9. C. Dai'nin 26/04/2021Tarihli ve 2020/1008E. ve 2021/1057 K. Sayılı İlamı.
Erzurum BAM 7. C. Dai'nin, 20.11.2019 Tarihli ve 2019/1258 E., 2019/954 K. Sayılı İlamı.
Samsun BAM 6. C. Dai'nin, 23/12/2020 Tarihli ve 2020/979 E., 2020/3087 K. Sayılı İlamı.
İstanbul BAM. 9. C. Dai'nin 03/02/2021 Tarihli ve 2019/1792 E., 2021/215 K. Sayılı İlamı.

YARGITAY KARARLARI

Yrg. 2. C. Dai'nin 27.09.2017 Tarihli ve 2015/5678 E. ve 2017/8958 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 2. C. Dai'nin 15.12.2020 Tarihli ve 2020/3241 E. ve 2020/15442 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 09.09.2019 Tarihli ve 2016/6249 E. ve 2019/4315 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 2. C. Dai'nin 22.10.2015 Tarihli ve 2014/15387 E. ve 2015/18869 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 04.03.2021 Tarihli ve 2020/1898 E. ve 2021/3909 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 10/12/2020 Tarihli ve 2019/6-593 Esas, 2020/514 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 19.11.2020 Tarihli ve 2018/2316 E. ve 2020/4155 K. Sayılı İlamı.,
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2020 Tarihli ve 2019/6-647 Esas, 2020/407 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 02.07.2020 Tarihli ve 2018/6-617 Esas, 2020/342 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 25/01/2021 Tarihli ve 2019/10 E. ve 2021/823 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 13.10.2015 Tarihli ve 2013/24983 E. ve 2015/43631 K. Sayılı İlamı.,
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 02.04.2013 Tarihli ve 2012/6-1301 Esas, 2013/114 Karar Sayılı İlamı.

Yrg. 6. C. Dai'nin 03.02.2021 Tarihli ve 2020/519 E. ve 2021/1468 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 07.12.2017 Tarihli ve 2015/4627 E. ve 2017/5814 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 13/03/2007 Tarihli ve 2006/10714 E. ve 2007/2989 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 28/03/2016 Tarihli ve 2015/9697 E. ve 2016/2370 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2020 Tarihli ve 2019/6-647 Esas, 2020/407 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 22.05.2019 Tarihli ve 2016/6927 E. ve 2016/6927 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 07.11.2019 Tarihli ve 2017/6-331 Esas, 2019/649 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 22/11/2018 Tarihli ve 2015/9629 E. ve 2018/7175 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 05.05.2016 Tarihli ve 2013/31417 E. ve 2016/4925 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 10.12.2020 Tarihli ve 2019/6-593 E. ve 2020/514 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2019 Tarihli ve 2017/6-653 E. ve 2019/583 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 10.12.2020 Tarihli ve 2019/6-593 E. ve 2020/514 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 11.04.2018 Tarihli ve 2015/5904 E. ve 2018/2758 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2020 Tarihli ve 2019/6-647 Esas, 2020/407 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 10.07.2012 Tarihli ve 2012/4549 E. ve 2012/14255 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.12.2015 Tarihli ve 2014/1-707 Esas, 2015/504 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 20.10.2015 Tarihli ve 2014/1-427 Esas, 2015/334 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 22.01.2009 Tarihli ve 2008/11875 E. ve 2009/344 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.02.2013 Tarihli ve 2012/6-1290 Esas, 2013/35 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.02.2013 Tarihli ve 2012/6-1290 Esas, 2013/35 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 17/03/2021 Tarihli ve 2019/1851 E. ve 2021/5394 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 03.07.2019 Tarihli ve 2019/536 E. ve 2019/4062 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 15.01.2018 Tarihli ve 2014/11574 E. ve 2018/504 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 21.01.2021 Tarihli ve 2019/2020 E. ve 2021/528 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 10.04.2018 Tarihli ve 2016/6-1446 Esas, 2018/153 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 16.05.2019 Tarihli ve 2017/6-422 Esas, 2019/430 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 09.06.2020 Tarihli ve 2018/3774 Esas, 2020/2130 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 03.06.2015 Tarihli ve 2015/245 E. ve 2015/41181 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 05.05.2016 Tarihli ve 2013/31417 E. ve 2016/4925 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 09.01.2014 Tarihli ve 2013/15891 E. ve 2014/528 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 07.04.2016 Tarihli ve 2013/26922 E. ve 2016/2850 K. Sayılı İlamı.

Yrg. 6. C. Dai'nin 17.03.2021 Tarihli ve 2020/321 E. ve 2021/5390 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 02.04.2018 Tarihli ve 2015/4657 E. ve 2018/2448 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 01.10.2019 Tarihli ve 2017/14-550 Esas, 2019/574 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 06/02/2018 Tarihli ve 2014/14015 E. ve 2018/1327 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 01.10.2019 Tarihli ve 2017/14-550 Esas, 2019/574 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 31.03.2021 Tarihli ve 2020/2186 E. ve 2021/6350 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 01/07/2020 Tarihli ve 2018/2256 E. ve 2020/2374 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 24.03.2021 Tarihli ve 2020/1998 E. ve 2021/5797 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 23.12.2020 Tarihli ve 2019/941 E. ve 2021/5797 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 23.12.2020 Tarihli ve 2019/941 E. ve 2021/5797 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 10/03/2020 Tarihli ve 2018/511 E. ve 2018/511 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 20/11/2019 Tarihli ve 2017/1949 E. ve 2019/5677 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 26.01.2021 Tarihli ve 2020/1983 E. ve 2021/893 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 16.05.2019 Tarihli ve 2017/6-422 Esas, 2019/430 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 03/11/2020 Tarihli ve 2018/1690 E. ve 2020/3717K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 13/01/2020 Tarihli ve 2017/405 E. ve 2020/16 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 08.05.2020 Tarihli ve 2020/763 E. ve 2020/1406 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 17.09.2019 Tarihli ve 2019/1919 E. ve 2019/4351 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 14/03/2018 Tarihli ve 2017/3599 E. ve 2018/1877 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 10.05.2011 Tarihli ve 2009/27473 E. ve 2011/6926 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 17.03.2021 Tarihli ve 2020/3872 E. ve 2021/5077 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 17/12/2019 Tarihli ve 2017/795 E. ve 2019/6250 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 22/05/2019 Tarihli ve 2016/6992 E. ve 2019/3269 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 16/02/2021 Tarihli ve 2020/274 E. ve 2021/2703 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 03.03.2021 Tarihli ve 2020/614 E. ve 2021/4406 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 08/02/2021 Tarihli ve 2019/124 E. ve 2021/1990 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 03.02.2014 Tarihli ve 2013/14745 E. ve 2014/1089 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 20.05.2014 Tarihli ve 2014/6-21 Esas, 2014/272 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 18.10.2018 Tarihli ve 2015/13-332 Esas, 2018/451 Karar Sayılı İlamı.

Yrg.C. Gnl. Krl'nin 27.01.2009 Tarihli ve 2008/6-203 Esas, 2009/3 Karar Sayılı İlamı.
Yrg.C. Gnl. Krl'nin 27.01.2009 Tarihli ve 2008/6-203 Esas, 2009/3 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 22/01/2018 Tarihli ve 2015/840 E. ve 2018/233 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 13.06.2011 Tarihli ve 2007/12831 E. ve 2011/8180 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 21/11/2018 Tarihli ve 2018/842 E. ve 2018/187 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 22.10.2015 Tarihli ve 2015/901 E. ve 2015/44603 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 25.02.2020 Tarihli ve 2017/3249 E. ve 2020/841 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 10.12.2018 Tarihli ve 2016/1821 E. ve 2018/7721 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 14/12/2020 Tarihli ve 2019/824 E. ve 2020/4732 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 14/12/2020 Tarihli ve 2019/824 E. ve 2020/4732 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 12/10/2015 Tarihli ve 2013/2019 E. ve 2015/43543 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 17/05/2007 Tarihli ve 2006/1270 E. ve 2006/10797 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 23.10.2018 Tarihli ve 2017/90 Esas, 2018/462 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 17/05/2007 Tarihli ve 2006/11103 E. ve 2007/6126 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 03.03.2020 Tarihli ve 2018/1-29 Esas, 2020/145 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 25.06.2019 Tarihli ve 2017/6-786 Esas, 2019/496 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 23.05.2017 Tarihli ve 2017/6-88 Esas, 2017/290 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 20.12.2016 Tarihli ve 2014/13-517 Esas, 2017/3 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 1. C. Dai'nin 13/03/2012 Tarihli ve 2011/6173 E. ve 2012/1746 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 02.04.2013 Tarihli ve 2013/1-154 Esas, 2013/119 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 1. C. Dai'nin 13/03/2012 Tarihli ve 2011/6173 E. ve 2012/1746 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 03.07.2019 Tarihli ve 2019/1184 E. ve 2019/4027 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 30/05/2016 Tarihli ve 2013/32253 E. ve 2016/4531 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 18.12.2018 Tarihli ve 2017/2229 E. ve 2018/8023 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.12.2019 Tarihli ve 2015/6-978 Esas, 2019/690 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.12.2019 Tarihli ve 2015/6-978 Esas, 2019/690 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 17.12.2020 Tarihli ve 2019/9.MD-623 Esas, 2020/524 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 26.11.2020 Tarihli ve 2019/9.MD-463 Esas, 2020/482 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 29.01.2020 Tarihli ve 2017/3208 E. ve 2020/261 K. Sayılı İlamı.

Yrg. 6. C. Dai'nin 29.01.2020 Tarihli ve 2019/647 E. ve 2020/522 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 29/09/2020 Tarihli ve 2018/3249 E. ve 2020/3080 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 06.04.2021 Tarihli ve 2020/634 E. ve 2021/6869 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 06.04.2021 Tarihli ve 2020/634 E. ve 2021/6869 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 17.02.2021 Tarihli ve 2019/289 E. ve 2021/2730 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 06.11.2013 Tarihli ve 2013/1714 Esas, 2013/21963 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 16.03.2021 Tarihli ve 2020/1170 E. ve 2021/4974 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 07.04.2021 Tarihli ve 2020/1753 E. ve 2021/7013 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.12.2019 Tarihli ve 2015/6-978 Esas, 2019/690 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 14.01.2020 Tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2020 Tarihli ve 2019/6-647 Esas, 2020/407 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 17.12.2013 Tarihli ve 2013/1-452 Esas, 2013/612 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 30.01.2019 Tarihli ve 2018/2352 E. ve 2019/370 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 20.09.2018 Tarihli ve 2015/2697 Esas, 2018/5809 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 17/01/2019 Tarihli ve 2016/7575 Esas, 2019/94 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2019 Tarihli ve 2017/6-653 Esas, 2019/583 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 19.02.2020 Tarihli ve 2018/431 Esas, 2020/696 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 21.01.2021 Tarihli ve 2019/2055 Esas, 2021/582 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 01.04.2014 Tarihli ve 2013/24809 Esas, 2014/8032 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 02/12/2019 Tarihli ve 2019/2227 Esas, 2019/5951 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 11.03.2021 Tarihli ve 2020/2851 Esas, 2021/4631 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 22.02.2018 Tarihli ve 2015/3367 Esas, 2018/1342 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 08/07/2020 Tarihli ve 2018/1723 Esas, 2020/2586 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 08.03.2021 Tarihli ve 2019/1304 Esas, 2021/4141 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 20/02/2018 Tarihli ve 2015/3799 Esas, 2018/1215 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 04.11.2009 Tarihli ve 2008/23587 Esas, 2009/14332 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.12.2019 Tarihli ve 2015/6-978 Esas, 2019/690 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 03.07.2013 Tarihli ve 2012/22225 Esas, 2013/15511 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 13.05.2015 Tarihli ve 2015/443 Esas, 2015/40663 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 14.01.2020 Tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 26.01.2021 Tarihli ve 2018/3545 Esas, 2021/1726 Karar Sayılı İlamı.

Yrg. 6. C.D.'nin 06.03.2017 Tarihli ve 2017/58 Esas, 2017/521 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 20.02.2019 Tarihli ve 2016/2939 Esas, 2019/1009 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 06/12/2018 Tarihli ve 2016/224 Esas, 2018/7708 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 21.02.2018 Tarihli ve 2014/10777 Esas, 2018/1203 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 04.04.2018 Tarihli ve 2015/5798 Esas, 2018/2539 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 16/01/2018 Tarihli ve 2014/14861 Esas, 2018/302 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 22/05/2013 Tarihli ve 2010/18633 Esas, 2013/12005 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 14.06.2017 Tarihli ve 2013/25288 Esas, 2017/2959 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 16/01/2018 Tarihli ve 2014/14861 Esas, 2018/302 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 25.03.2021 Tarihli ve 2020/1724 Esas, 2021/5960 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 25.03.2021 Tarihli ve 2020/1724 Esas, 2021/5960 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 29.11.2017 Tarihli ve 2015/2773 Esas, 2017/5394 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 23.01.2019 Tarihli ve 2018/1413 Esas, 2019/250 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 25.03.2021 Tarihli ve 2020/1724 Esas, 2021/5960 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 20.04.2021 Tarihli ve 2021/11940 Esas, 2021/7561 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 21/11/2017 Tarihli ve 2015/4159 Esas, 2017/5129 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 09/09/2019 Tarihli ve 2016/6249 Esas, 2019/4315 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 17/01/2019 Tarihli ve 2016/7575 Esas, 2019/94 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 14.01.2020 Tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 18.03.2021 Tarihli ve 2020/2192 Esas, 2021/5449 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 24.02.2021 Tarihli ve 2020/613 Esas, 2021/3371 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 01/04/2021 Tarihli ve 2021/277 Esas, 2021/6494 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 18.03.2021 Tarihli ve 2020/2192 Esas, 2021/5449 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 24/12/2019 Tarihli ve 2017/4033 Esas, 2019/6317 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 03.02.2021 Tarihli ve 2020/519 Esas, 2021/1468 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 10.12.2020 Tarihli ve 2019/6-593 Esas, 2020/514 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 14.01.2020 Tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 14.01.2020 Tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 16/03/2021 Tarihli ve 2020/1718 Esas, 2021/4961 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 13. C.D.'nin 12/03/2020 Tarihli ve 2019/12499 Esas, 2020/3944 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 15. C.D.'nin 02.04.2013 Tarihli ve 2011/21754 Esas, 2013/6049 Karar Sayılı İlamı.

Yrg. 6. C.D.'nin 25.01.2021 Tarihli ve 2020/4259 Esas, 2021/762 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2019 Tarihli ve 2017/6-653 Esas, 2019/583 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.03.2020 Tarihli ve 2017/17-485 Esas, 2020/156 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 09.12.2020 Tarihli ve 2019/741 Esas, 2020/4538 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 31.03.2021 Tarihli ve 2021/3075 Esas, 2021/6354 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.03.2020 Tarihli ve 2017/17-485 Esas, 2020/156 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 27.01.2015 Tarihli ve 2015/46 Esas, 2015/739 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 28.02.2018 Tarihli ve 2015/5268 Esas, 2018/1545 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 19.10.2020 Tarihli ve 2020/2546 Esas, 2020/3447 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 10/05/2018 Tarihli ve 2015/7311 Esas, 2018/3570 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 19/10/2020 Tarihli ve 2018/1686 Esas, 2020/3463 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 08/02/2021 Tarihli ve 2020/2662 Esas, 2021/1987 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 15.02.2021 Tarihli ve 2020/2321 Esas, 2021/2364 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 01.11.2016 Tarihli ve 2015/17-1185 Esas, 2016/398 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 13.06.2017 Tarihli ve 2017/6-654 Esas, 2017/333 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 13.06.2017 Tarihli ve 2017/6-654 Esas, 2017/333 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 29.03.2016 Tarihli ve 2015/13-517 Esas, 2016/154 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 04/02/2020 Tarihli ve 2017/3101 Esas, 2020/370 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 29.03.2016 Tarihli ve 2015/13-517 Esas, 2016/154 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 18.09.2018 Tarihli ve 2015/13-155 Esas, 2018/355 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 24/09/2020 Tarihli ve 2018/931 Esas, 2020/2999 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 18.09.2018 Tarihli ve 2015/13-155 Esas, 2018/355 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 20.04.2021 Tarihli ve 2020/10790 Esas, 2021/7560 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 08.10.2019 Tarihli ve 2017/6-653 Esas, 2019/583 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 05/10/2020 Tarihli ve 2018/128 Esas, 2020/3292 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 20.12.2017 Tarihli ve 2014/12344 Esas, 2017/6173 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 05.03.2020 Tarihli ve 2017/17-485 Esas, 2020/156 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 20.04.2021 Tarihli ve 2020/2217 Esas, 2021/6808 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 05.04.2021 Tarihli ve 2021/10303 Esas, 2021/7585 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 03/03/2021 Tarihli ve 2020/508 Esas, 2021/3820 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 22.02.2021 Tarihli ve 2019/2181 Esas, 2021/3002 Karar Sayılı İlamı.

Yrg. 6. C.D.'nin 07/11/2018 Tarihli ve 2016/6753 Esas, 2018/6673 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 18.09.2019 Tarihli ve 2018/918 Esas, 2019/4377 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 16/02/2016 Tarihli ve 2013/13932 Esas, 2016/741 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 20.04.2021 Tarihli ve 2021/10303 Esas, 2021/7585 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 04.02.2020 Tarihli ve 2017/6-877 Esas, 2020/57 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 21.11.2017 Tarihli ve 2015/6-258 Esas, 2017/486 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 21.11.2017 Tarihli ve 2015/6-258 Esas, 2017/486 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 5. C. Dai'nin 17.10.2018 Tarihli ve 2018/4589 E. ve 2018/7533 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 09/03/2021 Tarihli ve 2020/6511 Esas, 2021/4208 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 17.02.2016 Tarihli ve 2015/6328 Esas, 2016/1389 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 28/03/2016 Tarihli ve 2015/9697 Esas, 2016/2370 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 29/02/2016 Tarihli ve 2013/26606 Esas, 2016/1535 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 08/07/2015 Tarihli ve 2014/12898 Esas, 2015/42416 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 05/04/2021 Tarihli ve 2020/552 Esas, 2021/6658 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 18/03/2021 Tarihli ve 2020/11081 Esas, 2021/5428 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 05/04/2021 Tarihli ve 2020/2819 Esas, 2021/6631 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 17.03.2021 Tarihli ve 2020/3872 Esas, 2021/5077 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 24.03.2021 Tarihli ve 2020/1998 Esas, 2021/5797 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 31.03.2021 Tarihli ve 2020/325 Esas, 2021/6427 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 24.03.2021 Tarihli ve 2020/1998 Esas, 2021/5797 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 24.03.2021 Tarihli ve 2020/1998 Esas, 2021/5797 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 3.3.2021 Tarihli ve 2020/170 Esas, 2021/3863 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 15.03.2021 Tarihli ve 2020/3060 Esas, 2021/4807 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 15.03.2021 Tarihli ve 2020/3060 Esas, 2021/4807 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 02/02/2021 Tarihli ve 2019/860 Esas, 2021/1444 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 29/04/2021 Tarihli ve 2021/10302 Esas, 2021/8639 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 08.03.2021 Tarihli ve 2019/1304 Esas, 2021/4141 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 25/10/2018 Tarihli ve 2018/919 Esas, 2018/6519 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 22.02.2021 Tarihli ve 2019/1600 Esas, 2021/2941 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 17.02.2020 Tarihli ve 2017/3165 Esas, 2020/620 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 13.12.2018 Tarihli ve 2016/7574 Esas, 2018/7908 Karar Sayılı İlamı.

Yrg. 6. C.D.'nin 05.10.2017 Tarihli ve 2015/8831 Esas, 2017/3214 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 15.02.2021 Tarihli ve 2020/2071 Esas, 2021/2370 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 23.02.2021 Tarihli ve 2020/2383 Esas, 2021/2829 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C.D.'nin 14.06.2017 Tarihli ve 2013/25288 Esas, 2017/2959 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 07.04.2021 Tarihli ve 2020/1753 E., 2021/7013 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 06.04.2021 Tarihli ve 2020/9922 E., 2021/6833 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 07.04.2021 Tarihli ve 2020/1864 E., 2021/6973 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 07.04.2021 Tarihli ve 2020/1864 E., 2021/6973 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 19.09.2016 Tarihli ve 2015/7340 E., 2016/5776 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 19.09.2016 Tarihli ve 2015/7340 E., 2016/5776 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 08.04.2021 Tarihli ve 2020/703 E., 2021/7224 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 08.04.2021 Tarihli ve 2020/703 E., 2021/7224 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 03.07.2019 Tarihli ve 2019/536 E., 2019/4062 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 31.03.2021 Tarihli ve 2020/325 E., 2021/6427 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 16.03.2021 Tarihli ve 2020/1170 E. ve 2021/4974 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 01/04/2021 Tarihli ve 2021/277 E. ve 2021/6494 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 18/02/2021 Tarihli ve 2020/11768 E. ve 2021/2821 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 18/02/2021 Tarihli ve 2020/11768 E. ve 2021/2821 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 17.12.2020 Tarihli ve 2019/388 E. ve 2020/5096 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 16/07/2014 Tarihli ve 2013/29499 E. ve 2014/15435 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 17.09.2020 Tarihli ve 2019/632 E. ve 2020/2837 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 23.02.2016 Tarihli ve 2015/7784 E. ve 2016/1137 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 12.02.2014 Tarihli ve 2013/23089 E. ve 2014/1981 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 24.02.2021 Tarihli ve 2019/919 E. ve 2021/3283 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 19/04/2021 Tarihli ve 2020/9735 E. ve 2021/7318 K. Sayılı İlamı.
Yrg.C. Gnl. Krl'nin 04.02.2020 Tarihli ve 2017/6-877 Esas, 2020/57 Karar Sayılı İlamı.
Yrg.C. Gnl. Krl'nin 26.11.2019 Tarihli ve 2017/6-11747 Esas, 2019/673 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 11/04/2018 Tarihli ve 2015/18479 E. ve 2018/4317 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 11.11.2020 Tarihli ve 2018/1665 E. ve 2020/3949 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 20/10/2020 Tarihli ve 2018/3630 E. ve 2020/3521 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 02/02/2021 Tarihli ve 2019/222 E. ve 2021/1451 K. Sayılı İlamı.

Yrg. 2. C. Dai'nin 20/09/2018 Tarihli ve 2016/5816 E. ve 2018/9931 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 17.03.2021 Tarihli ve 2020/3872 E. ve 2021/5077 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 24.02.2021 Tarihli ve 2019/1738 E. ve 2021/3280 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 21.04.2021 Tarihli ve 2020/8814 E. ve 2021/7652 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 27/01/2020 Tarihli ve 2017/3533 E. ve 2020/149 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 08/03/2021 Tarihli ve 2020/6120 E. ve 2021/4540 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 22.03.2021 Tarihli ve 2020/1360 E. ve 2021/5616 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 14/12/2016 Tarihli ve 2016/5985 E. ve 2016/7419 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 26.09.2019 Tarihli ve 2017/6-275 Esas, 2019/563 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 14.12.2020 Tarihli ve 2019/1543 E. ve 2020/4761 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 03.03.2021 Tarihli ve 2019/1369 E. ve 2021/4000 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 15. C. Dai'nin 22.12.2020 Tarihli ve 2018/5684 E. ve 2020/12785 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 17/03/2021 Tarihli ve 2020/2019 E. ve 2021/5094 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 19.11.2020 Tarihli ve 2018/2316E. ve 2020/4155 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 19.11.2020 Tarihli ve 2018/2316E. ve 2020/4155 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl.'nin 18.10.2011 Tarihli ve 2011/6-166 E. ve 2011/213 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 14.03.2019 Tarihli ve 2016/1515E. ve 2019/1701 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 28.11.2018 Tarihli ve 2016/1457E. ve 2018/7379 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 5. C. Dai'nin 30.09.2020 Tarihli ve 2010/9-258 E. ve 2011/46 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 5. C. Dai'nin 16.11.2009 Tarihli ve 2009/9978 E. ve 2009/12463 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 23.01.2013 Tarihli ve 2008/12175E. ve 2013/1231 K. Sayılı İlamı.
Yrg. 6. C. Dai'nin 24.09.2014 Tarihli ve 2011/19363 E. ve 2014/15741 K. Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 14.01.2020 Tarihli ve 2017/6-204 Esas, 2020/5 Karar Sayılı İlamı.
Yrg. C. Gnl. Krl'nin 12/04/2011 Tarihli ve 2010/9-258 E. ve 2011/46 K. Sayılı İlamı.

EKLER

EK A : Tez Etik Kurulu İzini Talep Formu

T.C	
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ	
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ	
TEZ / ARAŞTIRMA / ANKET / ÇALIŞMA İZİNİ / ETİK KURULU İZİNİ TALEP FORMU VE ONAY TUTANAK FORMU	
ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
T.C. NOSU	
ADI VE SOYADI	Mustafa Hakan ÜNAL
ÖĞRENCİ NO	20192007
TEL. NO.	
E - MAİL ADRESLERİ	
ANA BİLİM DALI	KAMU HUKUKU
HANGİ AŞAMADA OLDUĞU (DERS / TEZ)	TEZ
İSTEKDE BULUNDUĞU DÖNEME AİT DÖNEMLİK KAYDININ YAPILIP-YAPILMADIĞI	2020 / 2021 BAHAR DÖNEMİ KAYDINI YENİLEDİM.
ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ BİLGİLER	
TEZİN KONUSU	Yargıtay ve İstinaf (BAM) Kararları Işığı Altında Yağma Suçu ve Benzer Suçlarla Karşılaştırılması
TEZİN AMACI	Yargıtay ve İstinaf (BAM) Kararları Işığı Altında Yağma Suçu ve Benzer Suçlarla Karşılaştırılmasının suç teorisi ve uygulama açısından incelenmesidir.
TEZİN TÜRKÇE ÖZETİ	Yağma, mal varlığına karşı işlenen suçlar içerisinde, cebir ve/veya tehdit kullanılarak herkes tarafından işlenmesiyle kişi hürriyetini ve yaşam hakkını ağır derecede ihlal eden bir suç türü olmakla, en ağır cezai yaptırımlara bağlanmıştır. Mal varlığı ve buna bağlı zilyetlik hakları gerek uluslararası hukuk gerekse ulusal mevzuatımızda anayasa ve kanunlarımızla koruma altına alınmıştır. Mal varlığına karşı işlenen suçlarda, özel hukuk alanında tazminat davasıyla zarar giderilirken, ceza hukuku anlamında da cezai yaptırımlarla mülkiyet hakkı koruma altına alınmıştır. Yağma suçu, hırsızlık suçundan cebir ve/veya tehdit uygulanmasıyla ayrılırken dolandırıcılık suçundan hile kullanılmamasıyla, şantaj suçundan kullanılan tehdit içerikli sözlerin mağdurun hayatı, vücut ve cinsel dokunulmazlığı ile mal varlığına zarar vermeye yönelik boyuta ulaşması ve ayrıca cebir

	<p>unsurunun da kullanılmasıyla, irtikap suçundan ise herkes tarafından işlenebilen bir suç olup kamu görevlisince özgü suç niteliğinde işlenmesine gerek olmayışıyla ayrılmaktadır. Yağma eyleminin ağır cezai yaptırımlarla karşılık bulmasının nedeni, insanların en kutsal yaşam hakkının ve beraberinde kişi hak ve özgürlüklerinin korunmasına yöneliktir. Bu nedenlerle, Yargıtay ve İstinaf kararları ile öğretici düşünceleri baz alınarak, en ince noktalarına kadar konuya ışık tutulmak suretiyle uygulamada konunun anlaşılır olmasına ve uygulama birliğine katkı sağlanmasına çalışılmıştır.</p>
ARAŞTIRMA YAPILACAK OLAN SEKTÖRLER/ KURUMLARIN ADLARI	
İZİN ALINACAK OLAN KURUMA AİT BİLGİLER (KURUMUN ADI- ŞUBESİ/ MÜDÜRLÜĞÜ - İLİ - İLÇESİ)	
YAPILMAK İSTENEN ÇALIŞMANIN İZİN ALINMAK İSTENEN KURUMUN HANGİ İLÇELERİNE/ HANGİ KURUMUNA/ HANGİ BÖLÜMÜNDE/ HANGİ ALANINA/ HANGİ KONULARDA/ HANGİ GRUBA/ KİMLERE/ NE UYGULANACAĞI GİBİ AYRINTILI BİLGİLER	
UYGULANACAK OLAN ÇALIŞMAYA AİT ANKETLERİN/ ÖLÇEKLERİN BAŞLIKLARI/ HANGİ ANKETLERİN - ÖLÇELERİN UYGULANACAĞI	
EKLER (ANKETLER, ÖLÇEKLER, FORMLAR, V.B. GİBİ EVRAKLARIN İSİMLERİYLE BİRLİKTE KAÇ ADET/SAYFA OLDUKLARINA AİT BİLGİLER İLE AYRINTILI YAZILACAKTIR)	<ol style="list-style-type: none"> 1) (.....) Sayfa Ölçeği. 2) (.....) Sayfa Anketi. 3) (.....) Sayfa Formları. 4) (.....) Sayfa

ÖĞRENCİNİN ADI - SOYADI: Mustafa Hakan ÜNAL		ÖĞRENCİNİN İMZASI: Enstitü Müdürlüğünde kalan asıl sureti imzalıdır				
		TARİH: 09 /06/ 2021				
TEZ/ ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRME SONUCU						
1. Seçilen konu Bilim ve İş Dünyasına katkı sağlayabilecektir.						
2. Anılan konu Kamu Hukuku faaliyet alanı içerisine girmektedir.						
1.TEZ DANIŞMANININ ONAYI	2.TEZ DANIŞMANININ ONAYI (VARSA)	ANA BİLİM DALI BAŞKANININ ONAYI	SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜNÜN ONAYI			
Adı - Soyadı: Tarık Polat İŞOĞLU	Adı - Soyadı:	Adı - Soyadı: Yücel ERTEKİN (Y.)	Adı - Soyadı: Murat KOÇ			
Unvanı: Dr. Öğr. Üyesi	Unvanı:	Unvanı: Prof. Dr.	Unvanı: Doç. Dr.			
İmzası: Evrak onayı e posta ile alınmıştır.	İmzası:	İmzası: Evrak onayı e posta ile alınmıştır.	İmzası: Evrak onayı e posta ile alınmıştır.			
... / / 20.... / / 20....	Dr. Öğr. Üyesi Sami Doğru / / 20....			
ETİK KURULU ASIL ÜYELERİNE AİT BİLGİLER						
Adı - Soyadı: Şehnaz ŞAHİNKARA KAŞ	Adı - Soyadı: Yücel ERTEKİN	Adı - Soyadı: Deniz Aynur GÜLER	Adı - Soyadı: Mustafa BAŞARAN	Adı - Soyadı: Mustafa Tefvik ODMAN	Adı - Soyadı: Hüseyin Mahir FİSUNOĞLU	Adı - Soyadı: Jülide İNÖZÜ
Unvanı : Prof. Dr.	Unvanı : Prof. Dr.	Unvanı: Prof. Dr.	Unvanı : Prof. Dr.	Unvanı: Prof. Dr.	Unvanı : Prof. Dr.	Unvanı : Prof. Dr.
İmzası : Evrak onayı e-posta ile alınmıştır.	İmzası : Evrak onayı e-posta ile alınmıştır.	İmzası : Evrak onayı e-posta ile alınmıştır.	İmzası : Evrak onayı e-posta ile alınmıştır.	İmzası : Evrak onayı e-posta ile alınmıştır.	İmzası : Evrak onayı e-posta ile alınmıştır.	İmzası : Evrak onayı e-posta ile alınmıştır.
.... / / 20.... / .. / 20....	... / / 20....	.. / / 20....	... / / 20....	... / / 20....	... / / 20....
Etik Kurulu Jüri Başkanı - Asıl Üye	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi
OY BİRLİĞİ İLE	☒	Çalışma yapılacak olan tez için uygulayacak olduğu Anketleri/Formları/Ölçekleri Çağ Üniversitesi Etik Kurulu Asıl Jüri Üyelerince İncelenmiş olup, 01/05/2021 - 31/05/2021 tarihleri arasında uygulanmak üzere gerekli iznin verilmesi taraflarımızca uygundur.				
OY ÇOKLUĞU İLE	☐					
AÇIKLAMA: BU FORM ÖĞRENCİLER TARAFINDAN HAZIRLANDIKTAN SONRA ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ SEKRETERLİĞİNE ONAYLAR ALINMAK ÜZERE TESLİM EDİLECEKTİR. AYRICA FORMDAKİ YAZI ON İKİ PUNTO OLACAK ŞEKİLDE YAZILACAKTIR.						

EK B: Tez Etik Kurul İzin İstek Yazısı

T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sayı : E-23867972-050.01.04-2100003938
Konu : Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği
Kurulu Kararı Alınması Hakkında

02.06.2021

REKTÖRLÜK MAKAMINA

İlgi: 09.03.2021 tarih ve E-81570533-050.01.01-2100001828 sayılı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu konulu yazınız.
İlgi tarihli yazınız kapsamında Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesindeki Lisansüstü Programlarda halen tez aşamasında kayıtlı olan **Hüseyin Furkan Kar, Mustafa Hakan Ünal, Sinan Özyurt, Sultan Çetinkaya, Turan Çelik** isimli öğrencilerimize ait tez evraklarının "Üniversitemiz Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Onayları" alınmak üzere Ek'lerde sunulmuş olduğunu arz ederim.

Doç. Dr. Murat KOÇ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Ek : 5 Adet öğrenciye ait tez evrakları listesi.

E-Posta: aycankol@cag.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanununa göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama adresi: <https://abs.cag.edu.tr/BelgeDogrulama> - Doğrulama kodu: E78D954

EK C: Çağ Üniversitesi Tez Etik İzin Onay Yazısı

T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : E-81570533-044-2100004116
Konu : Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği
Kurul İzni Hk.

08.06.2021

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 02.06.2021 tarih ve E-23867972- 050.01.04-2100003938 sayılı yazınız.

İlgi yazı da söz konusu edilen Hüseyin Furkan KAR, Mustafa Hakan ÜNAL, Sinan ÖZYURT, Sultan ÇETİNKAYA, Turan ÇELİK isimli öğrencilerin tez evrakları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunda incelenerek uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Ünal AY
Rektör

E-Posta: mertfikircioglu@cag.edu.tr

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanununa göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama adresi: <https://abs.cag.edu.tr/BelgeDogrulama> - Doğrulama kodu: A73A625